COLLECTIO
DECLARATIONUM
SACRAE CONGREGATIONIS
CARDINALIUM SACRI CONCILII TRIDENTINI INTERPRETUM,

QUAE CONSENTANEE AD TRIDENTINORUM PATRUM DECRETA, ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES SECULO XVIII. IN CAUSIS PROPOSITIS PRODIERUNT.

HUIC ACCEDUNT

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE PRAESERTIM NOVISSIMAE AD CONCILII TRIDENTINI DECRETA SPECTANTES, DECRETA GENERALIA CETERARUM CONGREGATIONUM; NECNON SELECTAE VETERES DECLARATIONES, MENTES, MODI, ET INSTRUCTIONES SACRAE CONGREGATIONIS CONCILII INEDITAE.

OPUS

AD MAJOREM FACILITATEM ALPHABETICO ORDINE PER MATERIAS, ET TRACTATUS DISPOSITUM, ACCURATEQUE COLLECTUM, AC IN TRES PARTES DE DECLARATIONIBUS, DE TITULIS CAUSARUM, DEQUE CONCLUSIONIBUS DIVISUM OPERA, ET STUDIO

JOH. FORTUNATI DE COMITIBUS ZAMBONI
ROMANI JURISCONSULTI.

TOMUS III.

VIENNAE MDCCCXIII.
TYPIS PATRUM MECHITARISTARUM.

„ Ad Apostolicam Sedem, quae paternos canones servandos con-
„ firmat, et confirmatos ac observandos sua observatione demon-
„ strat, dirigere procuravimus. „

Hincmarus Archiepiscopus Remensis *ad* Nicolaum Papam *Epist. inter Oper. tom.* 2. *pag.* 251. *edit. Paris. an.* 1645.

EXCELLENTISSIMO, ILLUSTRISSIMO, AC REVERENDISSIMO

DOMINO DOMINO

MAXIMILIANO VERHOVATZ

INSIGNIS ORDINIS S. STEPHANI REGII APOSTOLICI COMMENDATORI, CATHEDRALIS ECCLESIAE ZAGRABIENSIS EPISCOPO, ABBATI B. M. V. DE THOPUSZKA, I. COMITATUS DE BERZENTZE SUPR. ET PERPETUO COMITI, SACR. CAES. ET REG. APOST. MAJESTATIS ACTUALI INTIMO STATUS CONSILIARIO ETC. ETC. ETC.

Johannes Fortunatus Zamboni.

Continuatam a me Decretorum, et Decisionum S. Congregationis Concilii Tridentini seriem complectitur hoc tertium Volumen, quod Tibi inscribere statui. In eo occurrunt praecipue canonicae quaestiones, ab eadem examinatae, et in variis casibus singularibus decisae, quae circa omnimodam praxim muneris Pastoralis, et Episcopalis dignitatis exercitium versantur; in quibus quantum Excellentia Tua Illustrissima, et Reverendissima excellat, peritia multorum annorum experientia in ministerii Apostolici functionibus communi suffragio probata luculento testimonio est; Tua vero sacrorum Canonum, Decretorumque Sacri Concilii Tridentini, et eorumdem interpretationum notitia quanta sit, praxis Tua diuturna eximie demonstrat. His imprimis, aliisque rationibus

impulsus tertium hunc tomum Clarissimo Tuo Nomini dedicare non dubito, desiderans memoris beneficiorum Tuorum in me collatorum, et observantissimi erga Te animi mei testimonium hoc saltem qualecumque relinquere. Verum ut ingenue fatear, obsequioso hoc labore, et conatu non modo benevolum Tuum animum, et approbationem, sed patrocinium etiam, et protectionem hujus operis me esse promeriturum, spero, quippe quod scopum, et finem eumdem prosequitur, quem Excellentia Tua Reverendissima sibi propositum semper habuit, et actu assequi contendit; scilicet, ut S. Chrysostomus (1), *non satis est*, inquit, *quod Episcopus doceat exemplo vitae, immo oportet laborare in verbo, et doctrina.*

Enim vero si necesse est excolere scientias, quae intellectum illustrant, quanto magis eas, quae voluntatem dirigunt, et actiones ad leges conformant, nimirum Sacros Canones, et Ecclesiasticas Leges?

(1) *Homil.* 15.

Imo vero quis ambigat praestare in ecclesiasticis scientiis animum imbuisse notitia legum positivarum, sacrorum canonum, decretorum ecclesiasticorum, eorumdemque authenticarum interpretationum (unde uniformitas, bonum fidelium, et animarum salus derivantur), quam ingenium exercuisse speculativis quaestionibus?

In Excellentia Tua Reverendissima eo potius protectorem hujus operis suscipio, ac veneror, quod ipse Augustissimus Rex et Imperator Josephus II. simul ac de eximiis dotibus, ac qualitatibus Tuis certior est factus, Te Episcopum Zagrabriae denominare non haesitavit, scite praevidens, fore ut a Te in regenda illa Ecclesia bonum animarum summopere proveheretur. Profecto plurima specimina, quae partim Sacras Theologiae disciplinas in Regia Academia Zagrabiensi docendo, partim in regendis Seminariis generalibus junioris Cleri Hungariae primo Zagrabiae, postremo Pestini edidisti, ejusmodi erant, ut Principis judicio, dum Tua electio agebatur, plurium etiam probationis annorum

merita, et aequare, et eos annos visa fuerint supplere, quos Patres Concilii Laodiceae ad electionem Episcoporum requirebant sufficientes, qui *ordinandos non esse censuerunt nisi, qui plurimo tempore probati sunt tam verbo fidei, quam rectae conversationis exemplo* (1). Tantus fuit fervor, tam salubria consilia, quae instituendo, et dirigendo Clerum illum optimae spei germen in Seminariis universalibus educandum, dare noveras, ut gubernium amplae Dioecesis, et multitudinis numerosae fidelium regimen merueris.

Designatus anno 1787 Episcopus Zagrabiensis, vix dum anno sequente accepisti Bullas Confirmationis Apostolicas, cum quae Tui essent officii alacri, et strenuo animo aggressus es, probe gnarus, *Episcopum* (uti ait S. Augustinus) (2) *nomen oneris non honoris esse*; neque ignorabas quae sunt partes Ministerii Apostolici, cum Te *non ad*

(1) *An.* 372. *can.* 12. *Concil. tom.* 1. *pag.* 786.

(2) *De Civit. Dei lib.* 19. *cap.* 19.

propria commoda, non ad divitias, aut lucrum, sed ad labores, et solicitudines pro Dei gloria vocatum esse omnibus palam fecisti; *nec enim dubitandum est, et fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, si praepositos suos viderint non ea, quae mundi sunt, sed animarum salutem, ac coelestem patriam cogitantes* (1).

Revera Ecclesiastica disciplina, ritusque sacri, quorum forma in Ecclesiis Dioecesis ejusdem eadem non erat, neque congruens, non mediocri solicitudine animum Tuum affecerunt, quo factum est, ut zelus, ac religio Pontificis Siricii in Te excitaretur in hunc modum Gallis scribentis; *si ergo una fides est, manere debet et una traditio. Si una traditio est, una debet per omnes Ecclesias disciplina custodiri* (2). Abjecta itaque omni cunctatione in disciplinae Ecclesiasticae convenientia, rituumque sacrorum consensione instauranda, firmandaque

(1) *Concil Trid. sess.* 25. *cap.* 1. *de reform.*

(2) *Epist.* 10. *num.* 9.

egregia solicitudinis Tuae Pastoralis documenta praebuisti, lustrando primum Ecclesiam Cathedralem, ejusque Capitulum, Romanum dein celebrandi divina officia, et functiones Ecclesiasticas peragendi ritum, moremque inducendo, exemplo Sanctorum Pontificum, qui omne studium constanter in eo posuerunt, ut ritus antiquitati venerabili, et traditionibus Apostolicis congrue omni tempore custodiretur, servareturque. Quod ipsum gravissimam Tibi causam suppeditavit, saluberrima decreta condendi, atque in singulis Dioeceseos Ecclesiis ritum eumdem, eamdemque ecclesiasticam disciplinam praescribendi; quo tandem omnis discrepantia ex Ecclesiis per Te eliminata est, omnisque abusus emendatus.

Apostolorum formam secutus, qui Ecclesias doctrina, et exemplo informabant, legibus firmabant, praesentia recreabant (1), Visitationem sacram facturus totam peragrasti amplam Dioecesim, idque egisti, quod

(1) *Actor. cap.* 9. *ver.* 31. 32.

inter praecipua Episcopalis Ministerii munera collocatum voluere SS. Jo. Chrysostomus (1), et Augustinus (2). Et quis fuit scopus? Quod pastoralis visitationis studium? *Sanam ortodoxamque doctrinam, expulsis haeresibus, inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, populum cohortationibus, et admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere, et cetera ad fidelium salutem constituere* (3). Plurimas eo tempore Ecclesias Romano Rituali destitutas esse edoctus ansam hanc avide arripuisti Tuis impensis editionem Ritualis curandi; quod etiam anno 1796 declarationibus compluribus auctum, et typis mandatum in lucem prodiit. Verum satis Tibi non fuit, Tuo jussu, Tuaque cura pro totius Dioecesis bono typico praelo traditum fuisse libellum, quo cunctae Ecclesiae Parochiales normam haberent eodem modo tum Christiana

(1) *Homil. 2. in Epist. ad Titum.*

(2) *Epist.* 56. *et* 209.

(3) *Concil. Trid. Sess.* 24. *cap.* 3. *de reform.*

**

doctrina fideles imbuendi, tum preces publicas ad Deum fundendi ad temporum diversitatem, et solemnitatem dierum accommodatam, sapientissime etiam omnibus Ministris Ecclesiarum, atque universo Clero mandasti, ut post concionem Christianae doctrinae caput aliquod, et preces pro ratione temporis opportunae alta voce dicerentur.

Visitationum tempore nihil status Ecclesiastici singularum Parochiarum aciem oculorum Tuorum effugit; nulla occurrit necessitas, cui consilio, et ope medendum non duxisti; adeo ut ubique, ubi curae animarum opus erat, et bonum earum ferebat, aut novi Parochi instituti, aut coadjutores eisdem adjuncti sunt *pro tutiori*, ut ait Concilium Tridentinum, *animarum commissarum salute* (1).

Absolutis Visitationibus, ut vera pietas vehementius in animis ovium Tuarum inflammaretur, et Evangelii doctrina accomodatius et efficacius declararetur, ipsius Cleri reformandi operam in Te suscepisti. Nimium

(1) *Concil. Trid. sess. 24. cap. 13. de reform.*

nihil aliud aeque multum ad alios religione, et Dei cultu instituendos facit, ut eorum vita et exempla, qui divino se ministerio addixere. Hac de causa ex laudando sacrorum Praesulum more, qui primis Ecclesiae temporibus universum Clerum congregare solebant, Tu tum ad fidem sartam, tectamque servandam, tum ad disciplinam in Clero non minus, quam in populo sanciendam, tum ad fraternae caritatis vinculum firmius stringendum Conventum Dioecesanum coegisti (sunt enim ejusmodi Synodi ad puram, et integram, quam a Patribus accepimus, fidem tuendam subsidium omnium pene firmissimum), in qua cum multa non solum ad disciplinam ecclesiasticam bene disponendam, verum etiam ad mores depravatos reformandos saluberrima a Te statuta essent, factum est, ut quae temporum iniquitate corrupta jacebant, erecta jam, et in melius conversa esse videamus. Incredibile dictu est quanta voluptate spirituali Te affecerit omnium expedita docilitas, et propensum studium, dum die illa anni 1802 jucundissima

universum Venerabilem Clerum in loco Sanctitatis eo animo collectum intuebaris, ut una eademque et ovibus, et Pastoribus aptissima ratio moderandi gregem singulis quibusque commissum constitueretur.

Mirum itaque non est, Dei Ministros Tuis tam salutaribus monitis, et Decretis Synodalibus formatos in omnibus praebere bonorum operum exempla, *in doctrina*, *in integritate*, *in gravitate* (1), quando Tuis ita praees, ut eis non dominari, sed illos potius ut filios, ac fratres diligere, et praecavere videaris, ne, si deliquerint, poenas in eos non minus Tibi, quam illis ingratas quidem sed debitas exercere cogaris, dum, si opus est, eos increpas in omni bonitate, et patientia; eo quod plerumque plus possit in corrigendis benevolentia, quam auctoritas, plus exhortatio, quam comminatio, plus charitas, quam potestas (2). Mirum tamen est, quando spirituali animarum saluti quammaxime intentus invigilabas,

(1) *Paul. ad Tit. cap.* 2. *vers.* 7.

(2) *Concil. Trid. sess.* 13. *cap.* 1. *de reform.*

nihil certe studii, et laboris a Te fuisse omissum, quo publicae necessitati, et temporum calamitatibus occurrere potuisses. Bonis namque nonnullis Mensae Episcopalis subtractis, Patrimonii Ecclesiae, pauperumque fructus non parum imminutos esse recte agnoscebas, qua ex re mala, incommodaque gravissima Ecclesiis, Seminario, piis operibus, egenisque oboritura cum sapientissime praevidebas, animus Tuus vehementem in modum curis, ac solicitudine premebatur: atque tunc quidem Tua in agendo industria, in conficiendo celeritas, in providendo consilium enituit. Admiranda Tua ingenii vis, et dexteritas brevi admodum tempore rationem consulendi tot malis invenit, itaut jam nunc ejus emolumentum tota Dioecesis experiatur, fructu uberrimo quaqua versus inde redundante.

Quid porro dixerim de Tuis consiliis Regno toties datis tam in publicis quam privatis Croatiae Conventibus, quanto Hungariae fuerint commodo? Quantum boni haec eadem debet Tuis Legationibus, quibus

in Aula functus es ejus causa? Quid de ardente Tuo studio salutis publicae curandae in singulis Regni Comitiis generalibus declarato? Quid de Tuis sumptibus, et opera *Quadripartitum Jus Hungaricum* (opus quidem magna sui in parte a Glorioso Tuo Antecessore Paulo Gregorianczy elaboratum, sed nunquam juris publici factum) e tenebris, in quibus delituit, in lucem publicam producendi, typisque impressum evulgandi? Quid demum de Tua solertia, et studio extruendi in possessionibus ad Dominium Episcopatus spectantibus commodas domos a Ludi-Magistris inhabitandas, qui juventuti publice docendae operam navarent, insuper habitis quibuscumque hunc in finem a Te erogandis impensis?

Quod si Excellentia Tua Illustrissima, ac Reverendissima Tuis Ecclesiis omni fidelium coetui in munere Pastorali strenue consuluit, pari profecto animi magnitudine, atque probitate Supremum Regii Locumtenentis officium sustinuit tunc, cum Croatiae Banus ad bellum anni 1809 avocatus fuit; quae dignitas singularem in modum animum

Tuum prorsus egregium demonstravit, nullis vel sumptibus, vel laboribus, vel incommodis fractum, quoties publica salus, et incolumitas Tuam operam poscere videbatur. Nec minor visus est extare, quando agebatur de levandis publicis necessitatibus, quibus patria affligebatur, quippequi non contentus subsidium ex generali partitione debitum praestitisse, cum res temporum calamitate in maximum discrimen adductae erant, verum alio praeterea amplissimo sponte Tua oblato aliud auxisti, jure ea de re promeritus eminentem Commendatoris insignis Regii Ordinis S. Stephani gradum, eumdemque anno 1808 comprobantibus publicis Comitiis tunc temporis habitis assecutus.

Fretus itaque Tuis auspiciis, Tuoque zelo pro sana disciplina, et sanctionibus Canonicis animatus tertium hoc Volumen, quod, ut superius dixi, praecipue quae sunt Ministerii Pastorum Ecclesiae complectitur, in quo obeundo Excellentia Tua Illustrissima, ac Reverendissima aetatem contrivit, singulari Tuae in me benevolentia commendatum volo.

Persuasum Tibi omnino habeas, maximi Tuum a me aestimari judicium; adeout magni quid a me praestitum fuisse, arbitraturus sim, si volumen hoc Tuo Nomini nuncupatum Tua comprobatione, et patrocinio non indignum censueris; eritque id mihi novo incitamento reliqua absolvendi, perficiendique, ac divulgandi volumina. Praeterea hoc ipsum, quod meae erga Te observantiae argumentum haberi vehementer cupio, si ea, qua praestas, benignitate exceperis, id mihi novi instar beneficii erit, quo illud efficies, ut pro Tua in me bonitate dum Tibi aliquod memoris gratique animi testimonium reddere cogitatione percurro, novo me beneficii genere Tibimet devinctum intelligam, cujus memoriam nulla aetas ex animo delere poterit.

INDEX

Capitum Declarationum Sacrae Congregationis Concilii, quae in hoc tertio Volumine continentur.

***

Damnum, et Interesse quoad Refectionem.

1. Quum S. C. inconsulto Metropolitano, ad quem Sacerdos Vincentius Stagnarius cujusdam rixae reus appellaverat, Episcopum Brugnatenensem eum in vincula dare non potuisse decrevisset, eumdem Episcopum ad omnium damnorum compensationem, et interesse damnavit: *Januen. Jurisdict.* 18. *Nov.* 1702 *dub* 2.

2. Etiamsi Sacerdos Antonius Gatti ad Curiam Metropolitanam appellaverit, tamen fuit ab Episcopo Comensi ob irregularitatis praetensum spretum in carcerem conjectus. S. C. vero hujusmodi detrusionem haud valide factam censuit, decrevitque Episcopum ad expensas, interesse, et damna praefata occasione passa teneri: *Comen. Irregularit. et Gravam.* 9. *Sept.* 1702. *dub.* 2. *confirmat.* 1. *Martii* 1704.

3. Archiepiscopus terram Vasti visitans Presbyteros Ecclesiae S. Petri obedientiam ei praestare in Ecclesia S. Mariae majoris detrectantes excommunicavit, et in carcerem eos detrusit. His recurrentibus eumdem Praesulem ad damna, interesse, expensasque a dictis Presbyteris toleratas illa occasione non teneri definivit: *Theatina* 9. *Aug.* 1704 *dub.* 4.

4. Quum loca montium assignata a Gabriele Prati in favorem Basilicae S. Mariae Transtyberim pro oneribus, quibus ab ipso fuit gravata, diminutionem conspicuam passa fuissent, haeredes pro elapsis damnis, et interesse a dicta Basilica expostulatis supplere ex decreto S. C. non tenentur: *Romana Supplet. et Reduct. Oner. Missarum* 11. *Maii* 1709 *dub.* 2.

5. Quum S. C. exequutionem poenae per Curiam Episcopalem Insulae contra Presbyterum Felicem de Soda factam validam quippe esse, sed poenam indulgendam declarasset; exhibita haec fuere dubia: An Promotor Fiscalis Curiae Episcopalis Insulae teneatur restituere Vacchas, et juvencos in numero sex, vel in quo numero?

6. An Sacerdos Felix de Soda teneatur solvere expensas praetensas per Promotorem Fiscalem in summa ducat. 15, gran. 95, vel ad quam summam? et quatenus affirmative.

7. An dictus Promotor Fiscalis praetensas expensas cum fructibus perceptis a supradictis juvencis rependere teneatur? S. C. rescripsit: *Ad Eminentiss. Praefectum in omnibus*; *Insulana Praetens. Gravam.* 28. *Novem.* 1711 *dub.* 1, 2, *et* 3.

8. Primum remotionem Vicarii Capitularis Archidiaconi Dominici Perez de Attocha a Capitulo, et Canonicis Cathedralis peractam S. C. invalidam esse putavit; modo expensas, ac damna juxta liquidationem faciendam ei exolvenda esse statuit: *Pampilonen.* 13 *April.* 1715 *dub.* 2.

9. Jam antea S. C. decreverat mandata relaxata contra Capitulum, et Canonicos Ecclesiae Cathedralis pro eleemosyna Missarum Conventualium celebratarum per Vicarium perpetuum, et consumata contra Canonicum Laurentium

de Rubeis validas non esse, inde mandavit, ut quoad redintegrationem damna et interesse confici debeant ad mentem: *Burgen. S. Domnini Missae Convent.* 16. *Maii* 1718 *dub.* 2.

10. Capitulum Collegiatae Ecclesiae S. Mariae civitatis Tudelae Canonico Junguito Thesaurario proviso Apostolico cuncta damna, et interesse ex molestiarum, et litium, quas in eum Capitulum excitavit, causa amissum refundere debet; satis enim contra eumdem de ipsius Capituli excessibus constabat: *Nullius Tudelae* 22. *Novem.* 1727 *dub.* 3. Deinde ead. S. C. rem ad Card. Bellugam remisit, ut partes ad Concordiam inducat, et renuentibus eam ex officio faciat: 13. *Martii* 1728.

11. Johannes Antonius Franchettus Ecclesiae Parochialis S. Bartholomaei Urbini Praepositus, qui praevia facultate a S. C. tributa duo praediola Ecclesiae praedictae spectantia pretio scut. 85. vendidit, quae praedia inde S. C. alio anteriori emptori pretio scut. 75. adjudicavit, ad expensas, damna, et interesse proprio, vel dictae Ecclesiae nomine non tenetur: *Urbinaten.* 8. *Maii* 1734 *dub.* 2. *confirm.* 24. *Julii ejusd. anni.*

12. Pomponii Jordani haeredes propugnabant Patres Minores S. Francisci urbis Maratheae ad resarcienda damna, sumptusque sibi illatos ob plures recursus, quos ipsi occasione litis super Legato pio ab eodem Pomponio relicto ad Judices Laicos habuerunt, teneri. Sed S. C. rem commisit Card. Praefecto juxta mentem: *Cassanen.* 28. *April.* 1738 *dub.* 9. *confirmat.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

13. Postquam S. C. definiverat, bona Capituli Cathedralis Ecclesiae esse communi nomine administranda, ut in communi massa redigerentur fructus omnes, qui ante erant separatim, et unicuique ex Capitularibus quadraginta assignati, dubitatum inde fuit; an et ad quae damna tenerentur, qui deteriora bona fecerunt? S. C. detulit omne arbitrium Ordinario, qui procederet prout de jure: *Bisinianen.* 2. *Junii* 1742 *dub.* 4.

14. Episcopum Policastrensem ad reparationem damnorum, quae Sacerdotes Cleri S. Jacobi oppidi Laureae inferioris passi sunt, qui a dicto Episcopo a missarum celebratione ex causa praetensae suppositae ignorantiae sacr. Rituum nulliter suspensi fuerant, teneri decernitur; et eorum liquidatio ad Dominum Secretarium remissa est: *Policastren. Procurat.* 28. *Sept.* 1743 *dub.* 5.

15. Oppidum Forigii visitare volens Episcopus quindecim ex illo Clero nominatos ad Civitatem causa personalis visitationis acivit, et poenam reluctantibus suspensionis a missarum celebratione indixit. Reclamarunt Sacerdotes, et inter cetera ut Episcopus damnorum jacturam, propter hanc censuram sibi illatam sarciret, postularunt, sed responsum tulerunt, ut praevia absolutione a censuris ad cautelam scribatur Episcopo juxta instructionem (1): *Isclana Nullit. Edicti et Suspens.* 29. *Maii* 1745 *dub.* 3.

16. Sacerdos Victorinus Villari testimonialibus ab Episcopo habitis silentio praetermissa lite Archipresbyteratum Ecclesiae Montis Milonis obtinuit, et ab Episcopo in possessionem, spreta sacerdotis Bellezza, qui jam ab Apostolica sede collationem impe-

(1) Mandavit nempe S. C., ut possit Episcopus praefatos Sacerdotes uti singulos ad examen vocare super scientia, id tamen agere per enunciatum edictum sibi non licuerit, imo eadem potestate discrete, ut prudenter uti debeat, licet non de omnibus indiscriminatim, sed de iis tantum sacerdotibus, de quorum inscitia, sive probabile adsit dubium, sive diffamatio experimentum facere valeat. Reg. ut. lit. Lib. 30. die 29. Maii 1745.

traverat, et inde ab examinatoribus rejectus fuerat, contestata denunciatione, missus est. Adjudicata Parochia dicto Bellezza à S. C. requisita inde fuit super expensis, et damnis: haec respondit ab Episcopo esse compensanda: *Minerbien. Archipresbyteratus* 10. *Decembris* 1746. Deinde adjudicatione Parochiae confirmata quoad damna, et expensas, ut iterum proponeretur causa audito Episcopo, dixit *die* 14. *Januar.* 1747.

17. Quum fuisset quaesitum: An Abbas, sive Monasterium S. Mariae Castionis teneretur solvere Petro Parentio pretium instaurationum in praediis sterilibus, fluvialique arena intectis hucusque factarum, et respective reficere omnes expensas damna, et interesse quatenus nullus contractus monasterii culpa ob non impetratum Apostolicum Beneplacitum reputatur, nec sanationi locus esse possit; responsum prodiit *ad mentem* (2): *Burgi S. Domnini Emphyteusis* 14. *Jan.* 1747 *dub.* 3. Iterum producta causa dixit, ut novus eligeretur peritus, coadjuvatis probationibus super valore praedii de tempore contractus: 30. *Martii* 1748.

18. Ad damna resarcienda non teneri Franciscum Nuccium, vel Robertum Sassatelli ejus donatarium ob distractionem annui census in sorte scut. 600, et annui reditus scut. 44. obol. 50. spectantis ad Beneficium, sive Capellaniam in Ecclesia oppidi Verniculis cum subrogatione praediorum valoris scut. 100. peractam cum Ordinarii consensu, et a S. C. reprobatam, declaratum fuit: *Ariminen. Benef., seu Capell. super Reintegrat.* 18. *Novem.* 1747 *dub.* 3.

19. Quum Episcopus Nebbiensis gravissima suspensionis poena affecisset, aliaque pecuniaria multasset Archidiaconum Antonium Gentili Ecclesiae Cathedralis, qui propria jura tuebatur, quique febri, et adversa valetudine detentus praecepto imposito statim ad residentiam redeundi obtemperare non potuit. S. C. quoad damna, et interesse illi debita ab Episcopo rem D. Secretario commendavit: *Nebbien.* 17. *Novem.* 1753 *dub.* 4.

20. Joseph Santolini provisus de Ecclesia Castri Cerreti preces obtulit S. C., ut Joseph Bonacci suus Antecessor, qui ad aliam Ecclesiam translatus fuerat, ad pecunias ultra modum acceptas ad instaurandam Domum parochialem nimis angustam, et pene dirutam restituendas damnaretur; eo quod majorem, quam necesse erat, pecuniarum quantitatem profuderit, ac bona Ecclesiae debitis frugiferis gravaverit, quin eam perfecerit; S. C. rescripsit non teneri: *Firmana* 12. *Martii* 1763 *dub.* 2.

21. Damna Parocho Arcis Porenae illata, eo quod communitas, et homines ejusdem loci colere noluerint bona adEcclesiam Parochialem, ejusque Rectorem spectantia, ab eadem Communitate, et Hominibus minime reponi debent: *Spoletana Congruae* 28. *Nov.* 1765 *dub.* 3.

22. Rescisis a S. C. sponsalibus inter Ludovicam Alaleonam, et Johannem Baptistam Corvi initis ob detectam notabilem viri paupertatem, quaesitum fuit; an sint damna, et expensae restituendae? expensas tantum intuitu Matrimonii factas juxta liquidationem faciendam a Card. Praefecto reparandas esse judicavit: *Maceraten. seu Asculana Spons.* 28. *Aug.* 1773 *dub.* 4.

23. Sacerdos Laeti Parochus Ecclesiae S. Annae Castri Frontalis expulsus ob inhonestam praetensam vitam a Parochia, postulavit redintegrationem, et Damnorum compensationem;

(2) Quae fuit, quod eligatur Peritus juxta instructionem.

At S. C. concessa redintegratione Parochiae, quoad compensationem damnorum, censuit esse restituendos omnes fructus Parochiae oeconomatus tempore elapsos, dempta congrua pro Oeconomo, aliisque necessariis expensis; in reliquis dedit negativam responsionem: *Sancti Severini* 4. *Apr.* 1778 *dub.* 2.

24. Quum S. C. irritam fecisset unionem conlectam ab Archiepiscopo Firmano Ecclesiae S. Augustini ab Innocentio X. Pont. Max. supressae una cum Conventu, et omnibus illius fructibus, et oneribus remotis Capellanis, ad Ecclesiam Parochialem S. Angeli; quam unionem Parochus postulavit. Modo eadem S. C. instante Communitate, quae contra unionem protestata est, mandavit, ut Archiepiscopus uteretur jure suo contra Parochum pro resarciendis damnis, quae in Ecclesia facta fuere: *Firmana Unionis* 16. *Martii* 1782, *confirm.* 28. *Nov. ejusd. anni.*

25. Damnum, et jacturam, in quam alter ex sodalibus Confraternitatis sub titulo Santiss. Sacramenti canonice erectae in oppido Bondeni incidit propter suam in carcerem inclusionem, reparandam non esse S. C. putavit. Archiepiscopus enim ille ex Societate rite expulerat: *Ferrarien. Confraternit.* 14. *Sept.* 1782 *dub.* 8.

26. Vincentius Cataldius plurium gaudebat beneficiorum patronatu. Horum vacarunt quatuor, quorum pluries nominationis prorogationem impetravit, Obtinuitque a S. C., ut interim summas redituum beneficii perceptas in sac. Monte Pietatis deponeret. Vincentius cunctos fructus retraxit, sed nil servandum tradidit. Elapso dein prorogationis tempore Aloysius Ciucci a sede Apostolica impetravit beneficium S. Marci, collabentemque ruralem reperiit domum; et putat Cataldum, qui fructus percepit, ad hujusce domus reparandam teneri, quod etiam S. C. sua sententia existimavit: *Asculana* 6. *Maii* 1786 *dub.* 2.

27. Procurator Fiscalis Curiae Abbatialis S. Mariae in Sitria vulgo *della Barbara*, poposcit damni, quod ob contradictionem Marchionis Aloysii Herculani novi Emphyteutae bonorum mensae Abbatialis, quibus instrumenti stipulatione retardata oblata fuit sexta, pertulit, et judicialium, ac extrajudicialium expensarum litis juxta elicitam contestatam denunciationem compensationem; sed frustra poposcit: *Senogallien. Emphyt.* 15. *Sept.* 1792 *dub.* 3.

Reliqua. Vide *Parochus* §. *IX.*

Dataria Apostolica (3).

1. Quum decrevisset S. C. haud esse necessarias denunciationes omis-

(3) Dataria Apostolica est Tribunal gratiae, quae a voce barbara datare, vocatur, quod idem est, ac datam, seu datum temporis literis publicis, sive privatis, legibus, Diplomatibus, instrumentis adjungere, prout antiquitus, et nostris temporibus more esse receptum legimus; et quia Praeses hujus Collegii manu propria datum, seu tempus, quo gratias conceditur, addere solet, eidem nomen Datariae impositum fuit. De origine hujus Tribunalis non ita constat: verosimilior est opinio, ut illud derivet ab illo tempore, quo Pontifices innumera beneficia reservabant, vel per gratias expectativas conferebant: cum enim Pontifices similia non in Consistorio, sed in sua aula, et conclavi per supplices libellos, vel supplicationes manu propria signatas expedire consueverint: haud infrequenter ob occurrentiam negotiorum multiplicitatem contigit, ut Pontifex sui immemor idem beneficium pluribus concederet, ut observat Card. de Luca in Relat. Curiae Rom. Disc. IX. num. 14. Ut ergo hisce incommodis contraveniret, placuit fiduciarium assumere Ministrum, qui vices gereret, secerneret, quatenus constaret, quaenam in ordine ad consequendum effectum essent gratiae anteriores, vel posteriores; et haec est ratio, cur hic officialis nomen Datarii reportaverit.

Tribunal istud, si ex suo objecto, seu negotiis, quorum expeditio ad illud pertinet, aestimamus, est amplissimum. Nam huc pertinent collationes beneficiorum, reservatorum, vel affectorum tam in vim Regularum Cancellariae

sus in Matrimonio inter Jo. Petrum Ferrarium, et Annam Mariam Pramaiori contracto in loco originis; dubium inde propositum est, num clandestinum esset Matrimonium? ut audiretur Dataria fuit responsum: *Vercellen.* 6. *Maii* 1719 *dub.* 2.

2. Inito consilio de dubio, an jus conferendi Parochialem seu Praeposituram S. Johannis de Monte Georgio, cujus ultima provisio facta fuit a sede Apostolica, spectaret ad Card. Abbatem Commendatarium Farfensem? responsum fuit *Dilata*, et jussum, ut coadjuvarentur probationes, et proponeretur causa citatis Ministris Datariae, et Archiepiscopo: *Farfen. seu Firmana Parochialis* 26. *Aug.* 1719 *dub.* 1.

3. Ad Ecclesiae Collegiatae S. Mariae ad Gradus Civitatis Coloniae reditus imminutos augendos, cultumque divinum restituendum supprimi Dignitatem Praepositurae, ejusque bona Capitulo applicari excogitatum fuit; ideo re in S. C. delata, rescripsit haec, ad D. Secretarium cum Ministris Datariae: *Colonien.* 26. *Jan.* 1726.

4. Quum Episcopus in antiqua Religiosa domo utrius sexus prope Leodium sita ob Prioris negligentiam deputasset Presbyterum Secularem Vicarii nomine; inde Vicariam extinxisset, ac Priori curam dedisset; Jacobus Simon de Masson ex vacatione in mense reservato; et ex devolutionis jure a Dataria Vicariam praefatam impetravit. Sed nulla accepta definitione S. C. voluit Ministros Datariae audiri: *Leodien. Confirmat. Statut.* 19. *Aug.* 1730.

5. Occasione erectionis Collegiatae in Ecclesia S. Laurentii terrae Sarteani, et reservationis primae Dignitatis ad sedem Apostolicam clamarunt descendentes ex filiabus haeredum Antonii Gabrieli, qui bona pro erectione Collegiatae, et dote assignaverat, ob juspatronatus ipsis in testamento relictum, quod sub reservationibus Cancellariae regularum haud comprehendi posse asserunt; idcirco S. C., antequam quaestio definiatur, audiendos Datariae Officiales, censuit: *Clusina Erectionis Collegiatae* 24. *Aug.* 1754.

quam aliarum Apostolicarum Constitutionum, si illorum reditus non excedant 80 ducatos; reservationes pensionum super iisdem beneficiis; dispensationes Matrimoniales, super irregularitatibus, natalibus, aetate, beneplacita Apostolica super alienatione bonorum ecclesiasticorum; Ecclesiarum uniones, Coadjutoriae, erectiones in Ecclesiam Cathedralem, vel Collegiatam; suppressiones, dismembrationes, erectiones novorum Canonicatuum, Beneficiorum, dispensationes in votis, et juramentis, confirmationes sententiarum, dilationes termini legalis, ex. gr. in electionibus, et collationibus Beneficiorum: paucis omnia illa negotia, in quibus Pontifex gratiam concedere vult, in hoc Tribunali gratiae sunt expediendae.

Collegium istud tres personae principales constituunt, *Datarius*, seu Pro-Datarius sivit Cardinalis, *Subdatarius*, et *Praelatus vacantiae per obitum*. Hisce assistunt plures Officiales subalterni: *Administrator Compunendarum*, *Praefectus Officii Datarum*, duo *Revisores omnium supplicationum beneficialium*, *Revisor omnium supplicationum Matrimonialium*; *subdatarius datarum*, *Officialis de Missis*, *substitutus Praefecti Officii*, *Datarum*, et *Notarius*. Vide Blum. Jur.

Canon. Eusebii *Amort in Append.*, ubi multa clare explicantur: necnon *Van-Espen* in *Jur. Eccl. Univ. lib.* 1. *tit.* XXIII. *num.* 6. *seqq.*

Nimis longum foret, si stylum hujus Curiae accurate describere vellemus; videndi sunt ergo Auctores, qui hac de re ex professo scribunt; videri potest Castellus *Usage de Pratique de la Cour de Rome pag.* 27. et alii. Id unum addendum esse existimavi, quod non omnia supradicta negotia in examine hujus Congregationis expediuntur, sed aliquoties juxta gravitatem, et naturam negotiorum ad S. C. Concilii, vel Episcoporum pro voto remittuntur, vide Corradum, Rebuffum aliosque.

Benedictus XIV. Pont. Max. *Const. Gravissimum* 26. *Novem.* 1745. *(Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 264.*)* divisionem materiarum decrevit, et Gratiarum Apostolicarum, quae per Datariam Apostolicam, quoque per Secretariam Brevium Secretorum sunt expediendae. Clemens X. *Const. Admonet nos* 11. *Jan.* 1671. *(Bull. Rom. tom. VII. pag.* 79.*)* antea erexerat Archivum Datariae. Et Urbanus VII. *Const. in supremo* 1. *Junii* 1635 *(Bull. Rom. tom. VI. part.* 2. *pag.* 27.*)* jam statuerat, quod assertiones scriptorum non faciant fidem, nisi proferantur originalia.

6. Incolae Villae S. Mariae Camerani 300. a Parochiali Ecclesia S. Andreae de Podio per flumen Rubiconem dividuntur. Alio hinc a Villa ad Parochiam, a Parochiali ad Villam non patet accessus, quam quinto per dissitum pontem emenso lapide; hac de re supplicatur pro novae Parochiae erectione in Ecclesia praedictae Villae B. M. Virgini dicata. Sed rector beneficii ibi existentis renuit ob timorem illud amittendi. Et S. C. consulta, audiendos esse Datariae Ministros censuit: *Ariminen. Erectionis Parochiae* 8. *Aug.* 1789 *dub.* 1.

Decanatus Dignitas Ecclesiastica quoad Electionem, ac Onera.

1. S. C. respondit Episcopo, ac censuit, quoad differentias, ac dissidia occasione vacationis praebendae, cui adhaerebat Decanatus, facta, dandas esse Nuntio Venetiarum literas S. C. nomine, ut huic negotio assistat, et Episcopo praesto esse non praetermittat: *Bellunen.* 27. *April.* 1630 *dub.* 1.

2. Episcopus non potuit unire beneficia Dignitati Decanatus cum impositione oneris legendi sacram scripturam, vel concionandi: *Liparen.* 10. *Maii* 1631 *dub.* 1.

3. Vacante mense non reservato, in Ecclesia Cathedrali Dignitate Decanatus Urbanus Canonicus Poenitentiarius ceteris antiquior, vetustate ratione putata a tempore primi Canonicatus obtenti et fretus Constitutione Capitulari jus passivae electionis praefatae Dignitatis praetendit; e contra Carolus Sempronius simplex Canonicus sese opposuit, et seniorem esse Canonicum credit, eo sub fundamento, quod Canonicus Poenitentiarius, ratione qualitatis Poenitentiariae annexae ejus Canonicatui neutiquam sit eligibilis. Capitulum praedictae Ecclesiae, cui activa electio competit, utriusque concurrentium gravamen vitare cupiens, dubium S. C. proposuit, quae tamen esse Canonicum Poenitentiarium Urbanum eligendum definivit: *Urbinaten. Electionis* 11. *Sept.* 1706.

4. In Collegiatam S. Thomae Apostoli Regia Capella erecta Dignitatem Decanatus Joseph Manuel ex Comitibus de Atalaia obtinuit. Diploma Apostolicum erectionis praecipit, ut infra annum promoti ascendere ad Doctoratum sacrae Theologiae in aliqua publica Universitate debeant; idem Joseph dumtaxat Baccalaurei in Universitate Colimbriensi insignitus est; dubio hinc orto, an Doctoratus hic suffragari illi possit? S. C. non suffragari respondit, sed consulendum SSmum pro gratia relaxationis Decreti: *Ulissiponen. Gradus* 30. *Martii* 1715.

5. Controversia movetur, an Decanatus Ecclesiae Majoris Montis Alti, quae est prima, et principalis Dignitas in Collegiata, reservata sit collationi, et dispositioni Apostolicae, ceterae autem tres Dignitates conferendae sint praevio examine, et absque concursu? nulla definitio prodiit, sed dictum est ad Secretarium ad mentem: *Consentina Declarat.* 17. *Jan.* 1761 *dub.* 3.

6. In Constitutionibus Capitularibus Ecclesiae Cathedralis habetur, quod posita Decanatus vacatione, antiquior Canonicus eligendus a Capitulo sit. Hac vacatione sequuta contentio fuit inter Canonicum Franciscum Mariam Rosa, et Canonicum Johannem Carolum Valbonetti circa praelationem; et quamvis Canonicus Valbonetti *antiquioritatem* in dictis Constitutionibus praescriptam intelligendam esse de Canonico de Massa, non autem de Praebenda contendat, tamen S. C. in favorem Canonici Rosa faciendam electionem esse firmavit:

Urbinaten. Decanatus 21. *Novem.* 1778 *confirmat.* 6. *Martii* 1779.

Decanus.

1. Anno 1634 transactum fuit inter Decanum Ecclesiae Cathedralis, et ejusdem Capitulum, quod Decanus pro tempore nequiret participare de mortuariis, emolumentis, Legatis, donationibus, et aliis acquisitis, vel in posterum acquirendis a Capitulo; et quod frui non posset loco, et voce in Capitulo, et ita observatum fuit usque ad annum 1688, quo reclamante hodierno Decano S. C. interrogata fuit super transactionis validitate, et validam non fuisse et obligatoriam successorum in Dignitate Decanatus S. C. judicavit: *Vigilien. Decanatus* 31. *Jan.* 1688 *confirmat.* 10. *April.* 20. *Junii ejusd. anni, et* 14. *Maii* 1689.

2. Ac Decano pro tempore, dummodo in sacris sit constituto, competere jus vocis activae, et passivae in Capitulo decernit: *Ibid. dubio* 2. *confirmat. ibid.*

3. Et ad dubium, an eidem Decano competat partitio in obventionibus, legatis, eleemosynis, mortuariis, et dotibus Anniversariorum, quae obvenerunt Capitulo post erectam Decanatus Dignitatem, et in posterum obvenient? rescripsit ut Episcopus auditis partibus informet, et praecipue an ceterae dignitates ejusdem Ecclesiae participent de obventionibus, et aliis emolumentis Capituli, de quibus in dubio: *Ibid. dub.* 3.

4. Atque eo quod Decani antecessores Clerici non exercuerunt ea, in quibus ceterae Dignitates jure praecedentiae versantur, ut sunt illae functiones, quae Dignitatibus, uti dignitatibus, incumbunt, impediri nequit hodiernus Decanus, si et postea quam in sacerdotali ordine fuerit constitutus, ne talia exerceat: *Ibid. dub.* 4.

5. Ac dubio, an stante declaratione facta ab exequutore erectionis per haec verba; *Quod si Capitulum voluerit participare de distributionibus Clerici Decani; Decanus e contra participet de distributionibus aliorum Canonicorum;* hodiernus Decanus, ejusque successores Ecclesiae servitio ceteroquin intervenientes participes esse debeant distributionum Canonicorum non intervenientium? dedit responsum S. C; ut Episcopus itidem informet, an, et quomodo Capitulum hac in re voluntatem suam declaraverit? *Ibid. dub.* 5.

6. Quum duos Collegiatae Ecclesiae S. Georgii urbis Coloniae Canonicos indicta poena correxisset Decanus, reclamarunt Canonici, facultatem hanc, jusque privative multandi, et corrigendi suos Canonicos Decano competere denegantes. Morem antiquissimum in nonnullis Ecclesiae statutis, quod Decano extrajudicialiter delicta corrigere, levesque infligere poenas competere, Decanus ipse probare nitebatur. Proposita hinc definienda controversia S. C. voluit, ut coadjuverentur probationes, juxta D. Secretarii instructionem: *Colonien. Juris Multandi* 11. *Januar.* 1738 *dub.* 1.

7. Decano Dignitati Ecclesiae Cathedralis instar aliarum Dignitatum communicatio in obventionibus, legatis, emolumentis, mortuariis, et Dotibus Anniversariorum, quae acquisivit Capitulum post erectionem dictae Dignitatis, et in posterum acquirent, competit; quamqam contraria sit concordia anno 1634, a Decano cum Capitulo inita: *Vigilien. Decanatus* 23. *Julii* 1729 *dub.* 1. *confirmat.* 19. *Aug.* 1730.

8. Et pro eodem Decano reductioni oneris praesentiae quotidianae in

Choro, et missae quotidianae ex instrumento fundationis injunctae locus est, sed arbitrio Episcopi, quando constet coram eodem de diminutione redituum: *Ibid. dub.* 2.

9. Decanus praedictus una cum Canonicis per vices ad Missas Conventuales, a quibus ceterae Dignitates eximuntur, non tenetur: *Ibid. dub.* 3.

10 Post hasce Declarationes Antonius Schinosius Decanus Tribunal A C. adiit pro earum exequutione, sed Tribunal hoc lata sententia de obventionibus, atque emolumentis a Capitulo lite pendente perceptis noluit cognoscere; ad S. C. rediit quaestio, et Decano a die captae possessionis obventionum, Legatorum, aliorumque, quae dictae Declarationes comprehendunt, partitionem deberi constituit S. Congr.: *Ead.* 29. *Aug.* 1744 *dub.* 1.

11. Necnon juxta praecitatas Declarationes eidem Decano tam Missarum adventitiarum, quam Anniversariorum certam fundi assignationem non habentium, et quae annuatim per haeredes solvuntur, partionem deberi statuitur: *Ibid. dub.* 2.

12. Ac eumdem Decanum participare debuisse, et debere de punctaturis de censibus extra portionem, de reditibus Canonicatuum vacantium usque dum provideatur, et etiam de aliis emolumentis, quae labente anno per Procuratorem Capituli, sive in Cera, sive in pecunia Capitularibus distribui solent. *Ibid. dub.* 3.

13. Convenit disceptare, an ad Decanum Dignitatem Ecclesiae Collegiatae ac Parochialis S. Laurentii oppidi Drepani spectet jus dirigendi una cum Capitulo, ac Dignitate Cantoratus, ac gubernandi functiones ecclesiasticas, exceptis parochialibus in Ecclesia Collegiata peragendas, seu ad eosdem Cantorem, et Decanum privative?

14. An ad eumdem Decanum una cum Cantore spectet jus administrandi omnia, et quaecumque bona tam dotalia Parochialis, quam cetera quovis titulo, et nomine ad Ecclesiam spectantia, et respective exercendi jura spiritualia, nimirum concedendi facultatem Regularibus, sive Sodalitiis supplicationes habendi intra limites Parochiae et similia; seu ad integrum Capitulum?

15. An jus distribuendi omnes fructus suis respective Praebendatis octo Canonicatuum, quos Petrus Messina fundavit, ad Decanum una cum Cantore seu ad integrum Capitulum spectet?

16. An similiter ab easdem Dignitates spectet jus distribuendi decem Presbyteris, et quatuor Clericis emolumenta ipsis debita super eisdem bonis Petri Messina; seu ad idem Capitulum?

17. An privative facienda sit solutio a Dignitatibus praefatis distributionum in favore Presbyterorum, ac Clericorum Choristarum ex arca horarum canonicarum; seu liceat Capitulo hisce solutionibus praesidere?

18. An citati decem Presbyteri, et quatuor Clerici Choristae praefatis Dignitatibus tantum subjicere; seu integro Capitulo?

19. An Cura habitualis spectet, et resideat penes illas Dignitates; seu penes Capitulum? et quatenus negative ad primam partem.

20. An in casu remotionis, suspensionis, aut alterius impedimenti liceat Dignitatibus, seu Capitulo substitutos pro exercenda actuali Cura animarum eligere?

21. An Dignitates subire onera suis respective praebendis injuncta teneantur? et quatenas affirmative.

22. An Dignitates ratione Praebendarum Parochialium ad eadem onera prout ante erectionem erant adstrictae, post erectionem teneantur?

23. An ad Decanum, et Cantorem privative, vel ad integrum Capitulum spectet jus condendi statuta deputandi, amovendique omnes officiales, et ministros, necnon assignandi, et praestandi stipendia? Haec dubia S. C. commendavit arbitrio Card. Praefecti cum facultatibus S. C. etiam concordandi: *Mazarien. Jur. Capitul.* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 1. 2. 6. 8. 12. 13. 14. 15. 19. 20. *et* 21. At quum dub. 14. et 15. aperta haud fuissent, S. C. enodavit rescribens ad dub. 14. negative ad primam partem, affirmative ad secundam, et ad dub. 15. electionem spectare ad Capitulum: 12. *Januar.* 1743 *dub.* 1. *et* 2.

24. In dubium venit, an Decanus Capituli Ruralis Villingani teneretur quolibet anno sacrum Chrisma, et Oleum sanctum tradere tam Capellano Commendae Villingensis ordinis Hierosolymitani intra circuitum muris septum sitae, quam Capellano, seu Vicario Curato alterius Ecclesiae Parochialis in Gruningensi eidem adnexae, absque ulla solutione praetensarum taxarum, seu consolationum? responsum fuit, affirmativum quoad oleum sanctum tantum tradendum Capellano Commendae; et quoad oleum et Chrisma tradendo Vicario Curato Gruningensi; quo vero ad praetensas consolationes utantur jure suo coram Ordinario: *Constantien. Jur. Paroch. et Exemptionis* 18. *Decem.* 1762 *dub.* 4.

Decanus Canonicus. Vide *Canonicus* §. *II.*

Decimae quibus, a quibus, et de quibus debeantur.

1. Declaravit S. C. bona, et praedia, de quibus agitur, decimarum solutioni obnoxia ad Regularium Monasterium transire cum suo onere, ac proinde Regulares teneri illas solvere Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, quemadmodum tenebantur laici priusquam bona ipsa in monasterii proprietatem transtulerint: *Ariminen.* 22. *Aug.* 1637.

2. Censuit S. C. bona et praedia Decimarum solutioni obnoxia ad Regularium monasteria transire cum onere suo; ac propterea Regulares teneri illas solvere, quemadmodum tenebantur laici, priusquam bona ipsa in monasterii utilitatem transtulerint, dictisque Regularibus non suffragari, sed speciale privilegium requiri posterius Sac. Concilio Trid., et cum individua derogatione *cap. Nuper de Decimis?* (4) *Civitatis Ducalis* 19. *Martii* 1639.

3. Dubio, an oblati teneantur solvere decimas Ecclesiae Matrici? affirmativum datum est responsum: *Cassanen.Jur.Paroch.*9.*Julii* 1672*dub.*6.

4. Putavit S. C. eos, qui decimas subtrahunt, et in rem suam vertunt, aut impediunt, quominus Ecclesiis,

(4) Cujus duae sunt partes. Primo ponitur statutum Cisterciense; secundo confirmatio, et provisio Papae. Nam Innocentius III. in Concil. Lateranensi IV. cit. cap. sancivit, ut cuncti Regulares decimas solverent ex praediis deinceps acquisitis, ex quibus antea decimae solvebantur, quamquam ea ipsorum Regularium labore, et sumptibus fructuosa sint. Hodie igitur Regulares omnes soluti sunt lege tribuendarum decimarum tum personalium, tum realium, quae dari debebant ex fructibus hortorum suorum, nutrimentis animalium, atque ex novalibus, quae fiunt ex terra prorsus inculta, quam ipso proprio labore, sumptuque colunt: non item ex fundis decumanis, qui ad eos cum tali onere delati sunt, nisi etiam pro his peculiare privilegium obtinuerint, uti declaravit S. C. Concilii, et etiam Alexander IV. in cap. 2. §. *Ceterum de Decim.* in 6. Innoc. X. *Const. Nuper proposita* 53. Bull. tom. 6. part. 3. pag. 79. Vide Gaudentium a Janua de *Visit.* cujuscumq. *Praelat.* tom. 1. cap. 6. dub. 13. num. 6.

vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvantur, non esse ipso jure excommunicatos, sed excommunicandos, quemadmodum statuitur Concilii decreto *cap.* 12. *Sess.* 25 *de reform.* (5), eorumque absolutionem non esse Sedi Apostolicae reservatam, sed, plena restitutione sequuta, spectare ad Ordinarium, qui excommunicationis sententiam tulerit; ac proinde Synodalem Constitutionem hac in parte nequaquam esse observandam. Decretum vero *cap.* 2. *Sess.* 22. (6) ad hunc casum non pertinere censuit: *Ariminen.* 8. *Junii* 1679.

5. Tres Parochiae tribus diversis Pagis territorii oppidi Podii Mirteti ob locorum ruinam in unam redactae fuerunt, et curam animarum exercet Archipresbyter Ecclesiae B. M. de Assumpta dicti oppidi, qui intendit decimas exigere omnes Sacramentales, sed oppositores invenit, et dubiis propositis, an competat assertis Canonicis dictae Ecclesiae continuatio perceptionis decimarum territorii dicti Podii non obstante juris assistentia in favorem Archiepiscopi? affirmativum datum est responsum pro manutentione assertorum Canonicorum in quasi possessione percipiendi decimas: *Farfen. Decimar. et Deputat. Capell.* 1. *Sept.* 1691 *dub.* 1.

6. Et earumdem decimarum perceptio licita est quoad decimas Novalium dicti territorii ad limites possessionis eorumdem: *Ibid. dub.* 2.

7. Mannus Baldinus, et alii de terra Bassani praetendunt minime teneri, et cogi posse ad frumenti praestationem in favorem Parochi S. Josephi, quia licet colant bona intra limites dictae Parochiae existentia, et quidem cum uno boum jugo, attamen in ea non habitant, nec Sacramenta suscipiunt, et S. C. teneri illos, ac cogendos esse respondit: *Hortana Decimarum* 25. *Sept.* 1694.

8. Decimae debentur Parocho S. Mariae Capitis a Conservatorio SSmae Conceptionis sub Instituto S. Clarae Casalis Pentae terrae S. Severini, quum a Parochi juribus exemptum haud declaratum fuisset, *Salernitana Jur. Paroch.* 19. *Aug.* 1702 *dub.* 8.

9. Collegium Germanicum, et Hungaricum urbis, ac Patres Regulares ordinis S. Augustini decimas Archipresbytero, et Capitulo Collegiatae Ecclesiae Corinalti, quae ab antiquo a laicis solvebantur, priusquam bona in ipsius Collegii, ac dictorum Patrum Regularium proprietatem fuissent translata, pendere tenentur: *Senogallien. Decimar.* 30. *Aug.* 1704 *dub.* 1.

10. Necnon tenentur etiam pro praeteritis et juxta consuetudinem loci: *Ibid. dub.* 2. (7).

(5) In qua habetur „Qui vero eas (Decimas „ scilicet) aut subtrahunt, aut impediunt, excom„municentur, nec ab hoc crimine, nisi plena re„stitutione sequuta, absolvantur." Solutio decimarum omnes generalim obstringit, quia etiam excommunicationis poena constituta est adversus eos, qui decimas subtrahunt, aut impediunt ex praedicto cap. Multi autem eo onere soluti sunt vel privilegio Summi Pontificis, vel praescriptione annorum 40 cum titulo; sine titulo vero praescriptione temporis, quod ultra hominum memoria est; vel pactis conventis, et voluntaria redemtione, quae cum perpetua est, Summi Pontificis auctoritatem postulat. Clerici decimas pendunt ex bonis, quae haereditate, legato, donatione, aut simili contractu acquisiverunt, non item ex bonis, quae habent titulo spirituali, puta beneficii; Regulares autem ex praediis, quae pridem suberant oneri decimarum, antequam ad eos pervenirent: quamquam ea ipsorum Regularium labore, et sumptibus fructuosa sint ex cap. 34 de Decim.

(6) *De Reform.*, in quo infligitur excommunicatio Papae reservata in occupantes bona cujuscumque Ecclesiae, aut loci Pii. Hoc Decretum ampliatum est a *Bulla Coenae* can. 17. extendente hanc poenam etiam in usurpantes jurisdictiones, fructus, reditus, vel proventus ad Papam, Sedem Apostolicam, et quascumque ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum pertinentes.

(7) „Quidquid enim sit de specialibus pri„vilegiis Societatis Jesu, et ejus Collegiis, vi„sum fuit non applicari Collegio Germanico „pro alumnis dictae Nationis instituto, et non

11. Communitas Loci Bastiae cum Parocho Ecclesiae sancti Angeli ejusdem loci super decimarum solutione concordiam iniit; et nonnullis a Catastro dismembratis, et aggregatis Communitati Assisii bonis dubium propositum fuit: An decimae debeantur Parocho a Conventu S. Francisci ejusdem civitatis pro bonis ab eisdem PP. possessis intra Parochiae limites, et in territorio Assisiensi, sive alio extra territorium Bastiae? S. C. respondit *dilata, et coadjuventur probationes. Assisien. Decim.* 5. *Julii* 1710.

12. Episcopus in Sac. Visitatione fructuum Parochialis Ecclesiae S. Petri Romeggii tenuitatem agnoscens, nullasque per Colonos illius Parochiae solvere Decumas animadvertens, Parochiae incolas praestationi decimarum subjici instar aliarum Parochiarum, sancivit. Huic decreto possidentes illius Parochiae refragantur; et S. C. dicti decreti validitatem tuetur: *Perusina Decimarum* 16. *Maii* 1716 *dub.* 1.

13. Ac decimas a die denunciationis Episcopi deberi voluit: *Ibid. dub.* 2.

14. Archiepiscopus Turritanus disceptationem in sua Curia agitatam inter Episcopum Ampuriensem, et PP. Minores Conventuales Castri Aragonensis super solutione decimarum ad sanctam Sedem remisit. Hinc Episcopus contendit Patres exemptionem non habere ex privilegio S. Pii V. Pont. Max., quod ad terminos juris, et Concil. Trid. redactum fuit; et etiamsi hoc haberent, frui non possent, quum quatuor in monasterio commorantur Regulares, qui nec chorum, nec regularem disciplinam servant. S. C. decumanae functioni obstringi, ita ut manutentio danda sit in quasi possessione decimas ex grege ovium tantum percipiendi, et in reliquis utantur jure suo, declaravit: *Ampurien. Decimarum* 21. *Aug.* 1717.

15. Decumana pars tantum frumenti in Dioecesi Pisaurensi praestatur. Medietas Parocho, in cujus paroecia domicilium habetur, et altera Parocho, intra cujus limites bona sita sunt, solvitur. Quumque Regulares, et Pia loca medietatem hujusmodi decimarum praedialem esse, altera Sacramentalem contenderent; S. C. 9. *Sept.* 1679 Regulares, et loca Pia pro medietate teneri existimavit; et id causa iterum ad examen producta confirmavit in *Pisauren. Decimarum* 15. *Januar.* 1718.

16. Rectori Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Matthaei Sarni non debentur tres ex quinque partibus decimarum praedialium, sicuti ab antiquissimo tempore Rectores habebant; sed eidem medietas earumdem, veluti postmodum consuetudo obtinuit, debetur: *Sarnen. Jur. Paroch.* 15. *Januar.* 1718 *dub.* 1. *confirmat.* 23. *Januar* 1725.

17. Quum quaestio in S. C. facta fuisset; an illi, qui a Praeposito Ecclesiae Parochialis S. Georgii terrae Urbisaliae sacramenta recipiunt, pro fructibus recollectis in praediis Plebaniae S. Laurentii ejusdem terrae subjectis decimas Plebano solvere teneantur? responsum prodiit *dilata, et examinentur hinc inde formaliter testes: Maceraten. Jur. Paroch.* 17. *Junii* 1719 *dub.* 12.

18. Conquerente Parocho S. Josephi, quod Parochiae incolae detrectarent „ solutionem decimae annualis Tinotiae unius grani tempore recollectionis a quolibet jugum boum habentes, aliarumque de jure debitarum, et quae sunt consueta juxta Dioecesis morem " quod ab Episcopo Gozzadino in Parochiae erectione constitutum fuerat; S. C. 13. *Febr.* 1683, *et* 19. *Aug.*

„ pro Patribus dictae Societatis, licet sub eo- „ rum cura gubernetur". Card. Petra Comment. ad Const. *VI. Honorii III.* num. 95. pag. 260. tom. 2.

1684 respondit ut renuentes compellerentur. Reluctante inde Bernardino Mercurio dictam decimam praestare, quod in territorio Bassani extra Parochiam S. Josephi habitaret, S. C. inspecta consuetudine regionis, ac probationibus, quod decima praedialis esset 25. *Sept.* 1694 (8), putavit, ut habitatores nonnulli de terra Bassani quamvis extra Parochiam S. Josephi habitantes, licet in ea bona haberent, et illa colerent cum uno boum jugo, tenerentur ad frumenti praestationem. Communitas Bassani reclamavit, et rescriptum audivit: dilata, et extrahantur partitae parte citata, et examinentur testes formaliter, ac scribatur Episcopo juxta instructionem (9): *Hortana Decimarum* 10. *April.* 1723. Tandem decimas deberi a bonorum possessoribus licet extra Parochiam degentibus non obstantibus documentis ex adverso allatis S. C. definivit: 13. *Sept.* 1738.

19. Dubio proposito: An decimae et Primitiae locorum de Baguin, et Pegonegro restituendae sint per Johannem de Tavora de Noronba Vicarium Ecclesiae Parochialis S. Christophori de Riotinto monasterio sancti monialium de Ave Maria civitatis Portus, quae eumdem Johannem ad curam dictae Ecclesiae nominaverant? S. C. rescripsit: deberi a die motae litis, demptis annuis scut. 150 in favorem dicti Vicarii: *Portucallen.* 3. *Maii* 1725.

20. Decimas Cupparum trium frumenti pendere Presbyteris Ecclesiae Matricis, et Parochialis S. Mariae Collis terrae Peschi Costantii quaelibet familia Communitatis ejusdem terrae debet ex decreto S. C. in *Nullius seu Montis Casini* 25. *Januar.* 1726 *dub.* 7. *confirmat.* 11. *Sept.* 1728.

21. Et quoad Personas tales familias constituentes, an dici possint miserabiles personae, et quae hujusmodi dicendae S. C. arbitrio Episcopi reliquit: *Ibid. confirmat. ibid.*

22. Episcopi Pampilonensis, et Barbastrensis, eorumque Capitula, necnon Clerus Secularis Pampilonensis preces exhibuerunt pro privilegiorum Collegiis Societatis Jesu, ceterisque Conventibus, et Monasteriis Regularium praefatarum Dioecesuum super exemptione a solutione Decimarum concessorum ad tramites juris impetranda reductione; hinc Regularium referunt divitias, Parochiarum, Clerique paupertatem, S. C. autem ad dubium, an huic reductioni esset locus? respondit *ad Card. Praefectum, et Bellugam pro Concordia: Pampilonen.* 5. *Junii* 1728. Propositae concordiae partibus minime acquiescentibus, revisa causa fuit, et pro reductione juxta modum (10) exiit rescriptum: 21. *Aug. ejusd. anni.*

23. Clerus Secularis Pampilonensis, et Barbastrensis certabat primitias etiam ab omnibus Religiosis Familiis in subsidium Ecclesiarum Parochialium, praestandas esse, quia ad sacras supellectiles, et fabricam illarum reparandam

(8) *Vide num.* 7. §. praesenti.

(9) Resolutionem distulit S. C. ad dignoscendum, an decimae sint Sacramentales, vel praediales; testes igitur hinc inde allatos formaliter examinari partibusque producendos, itidem formaliter, et citata parte extrahi mandat, ac omnem navet operam, ut in claris ponatur observantia proxime fundationi Parochiae, omniaque in universum colligat, quae colligere poterit, ut veritas facti innotescat: Regist. lit. lib. 36. die 10. April 1723.

(10) Modus est, ut Regulares non habentes in Privilegiis expressam derogationem cap. nuper, teneantur solvere integras decimas, exceptis bonis, et rebus praescriptis in cap. Ex parte, Decimo de Decimis; quo vero ad Regulares habentes expressam derogationem dicti cap. Nuper, pro omnibus bonis de praesenti possessis teneri ad solutionem unius pro 25, pro bonis vero acquirendis in futurum quocumque titulo, teneri ad integram Decimam, salvis tamen compositionibus, et exceptis in omnibus Patribus Dominicanis. Eod. Vers. 21. Aug. 1728.

sunt assignatae; urgebatque, quod Privilegia Regularibus concessa haud obstare, quum nulla in iis facta esset primitiarum exemptio. Dubio itaque; an primitiae a dictis Regularibus juxta Episcopatus consuetudinem debeantur? responsum est datum affirmativum: *Pampilonen. seu Barbastren. Primitiae* 5. *Maii* 1731. Deinde causa denuo producta S. C. respondit, quoad Collegium Pampilonense dilata, et in reliquis omnibus in decisis; et Episcopi invigilent quotannis versioni primitiarum in causam, cui sunt destinatae: 18. *Aug. ejusd. anni;* confirmat. quoad Collegium Societatis Jesu: 22. *Sept. ejusd. anni.*

24. Monasteria ordinis Cisterciensium in Dioecesi Pampilonensi, et Barbastrensi in favorem Cleri secularis Regni Navarrae instar Regularium habentium expressam derogationem *cap. nuper de decimis* (11) astringi praestationi decimarum debent: *Pampilonen. et Barbastren. Decimarum* 14. *Martii* 1733. Rursum producta quaestione monasteria praedicta primitias, et decimas ex bonis concessis in emphyteusim, locationem, et ad coloniam solvere deberi judicavit: 5. *Julii* 1734.

25. Decimas Episcopo penes Ecclesiam Cathedralem S. Angeli Lombardorum residenti a Capitulo Cathedralis Ecclesiae Bisacciensis, quae dictae Ecclesiae S. Angeli ab anno 1513 extat unita, non in quarta parte, ut ipsum Capitulum autumat, sed pro medietate deberi S. C. declaravit: *Bisacciarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 8.

26. Habetur consultatio, num monachi Cistercienses Abbatiae Clarae Vallis in Piceno pro bonis, quae in territorio Montis S. Viti acquisierunt ejusdem oppidi Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae Capitulo solvere, et a quo tempore tenerentur? S. C. rescripsit *dilata, et ad mentem: Senogallien. Decimarum* 19. *April.* 1738 *dub.* 1. *et* 2.

27. Decimas tam praediales, quam personales Episcopo, et Parocho Incolae, et habitatores S. Agathae, seu civitatis ad Mare, SS. Leuci, et Ramitelli Abbatiae Canonicorum Lateranensium Insulae Tremitanae ad formam transactionis pendere tenentur: *Larinen.* 19. *Decem.* 1739 *dub.* 2.

28. Decimas respondentes Animarum villae de Torcas curae, ad hoc ut pro congrua Parochi manutentione illae adhibeantur, haud Rectori novae Parochiae in eadem villa erectae esse concedendas statuitur: *Segobricen. Dismembrat.* 30. *Januar.* 1740 *dub.* 3. Inde Episcopo pro informatione, et voto super novis precibus, audito Capitulo controversia remittitur: 22. *Junii* 1748.

29. Decimas praediales ex bonis Podchaiscke, et Duotrczischa Moniales S. Clarae Tertii ordinis S. Francisci civitatis Leopolis Praeposito Ecclesiae Parochialis Vitziniani conferre tenentur, nec Monialibus illis exemptionem a dictis decimis competere fuit inde firmatum: *Leopolien. Decimarum* 7. *April.* 1742 *confirmat.* 24. *Nov. ejusd. anni.*

30. Antonius del Rio dives pecoris, ne lanae, et Casei decimae solutioni succumberet, transegit cum Capitulo Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae S. Petri civitatis Soriae. Conventa pacta probavit Arbiter, confirmavitque Sum. Pont. Leo X.; sed deficientibus masculis, una superstes fuit filia nupta Petro Salzedo Gomare Comiti, qui in alia Parochia S. Nicolai dictae civitatis aedes habebat; hinc Parochus integram petiit decimarum praestationem, et diuturna lis acta fuit, quae nisi Parochi obitu siluit. Hanc vero instauravit novus Rector; et Comes petiit, ut S. C. sententiam illam ab Arbitro latam, et a Leone X. Sum.

(11) *Vide not.* 4.

Pont. confirmatam Ecclesiae S. Nicolai attribueret, atque ampliaret. S. C. autem hujusmodi concessionem recusavit: *Oxomen. Indulti* 3. *Januar.* 1745 *confirmat.* 3. *April. ejusd. anni.*

31. Bona Incolarum oppidi Massae, quae per Concordiam inter Universitatem ejusdem oppidi, et Archipresbyterum Parochialis Ecclesiae S. Felicis initam, certo decimarum oneri affecta remanserunt, ad alienas manus cum onere suo non transire; itaut moderni possessores praediorum, qui solvunt decimas pro bonis antea possessis, non teneantur pro bonis postea quaesitis ad novam decimarum praestationem pro quantitate solvi solita ab antiquis illorum respectivis possessoribus decrevit S. C.: *Tudertina Decimarum* 15. *Julii* 1747 *dub.* 1. *confirmat.* 26. *April.* 1749.

32. Clericos praedicti oppidi minime eximendos esse a decimarum praestatione pro bonis eisdem post concordiam in Patrimonium Sacrum assignatis judicatum est, et quoad bona quocumque titulo quaesita a Patribus Tertii ordinis, aliisque locis Piis dictae terrae videatur particulariter: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

33. Inde quoad Patres Tertii ordinis, aliaque loca Pia pro bonis quocumque titulo quaesitis non teneri decrevit: 2. *Aug.* 1749 *dub.* 1. *confirmat.* 26. *Febr.* 1752.

34. Habitantes oppidi ejusdem massae, qui de tempore concordiae nulla bona possidebant, debere decimas ad taxam concordiae solvere pro bonis postea quaesitis, etiamsi acquisitio non esset, nisi de rata parte tantum bonorum, altera remanente penes antiquum possessorem adhuc decimas praestantem in eadem quantitate fuit resolutum: 15. *Julii* 1747 *dub.* 3. *confirmat. cit. die* 26. *April.* 1749.

35. Laicos singulares, ecclesiasticos, etiam Regulares, et loca pia dictae terrae solutioni in Parochi favorem decimarum obligari, quae alias non fuerunt solutae juxta resoluta in praecedentibus pro nunc a die motae litis consilium S. C. cepit: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.*

36. Demum S. C. declaravit exteros bona possidentes in territorio massae praestare eidem Parocho decimas a die captae possessionis Parochiae ad formam concordiae teneri: *Ead.* 23. *Aug.* 1749 *dub.* 2.

37. Petens Parochus S. Angeli Roleani exemptionem ab onere annuae scut. 42. ex causa decimarum solvendi Plebanae Ecclesiae Lurii, quae in Collegiatam erigitur, a S. C. rejicitur: *Marianen. Erect. Colleg.* 13. *Febr.* 1751. *dub.* 2.

38. Rector Parochialis Ecclesiae S. Johannis Evangelistae Andreas Raymundius redituum suae Ecclesiae agnoscens tenuitatem, et Parochiae incolarum recusationem decimas in integra quantitate praestandi, ob veterum Parochorum benignitatem primum ad Episcopum, deinde ad S. C. confugit. Ille taxam confecit, haec juxta taxam Episcopi functioni Decumanae refragantes Parochiae incolas devincendos esse censuit: *Privernen. Decimarum* 20. *Novem.* 1751 *dub.* 1. *et* 2.

39. Veterem consuetudinem simul et unitim cum Capitulo Ecclesiae Cathedralis colligendi, et aequaliter dividendi decumas Episcopus Albintimiliensis amplius servare nolit, qui praeter dimidiam partem alias 50 libras annuatim sibi tradere praetendit; orta hinc contentione S. C. decrevit Procuratorem mensae Episcopalis conjunctim cum Procuratore Capituli decimas cogere in ipsa civitate Albintimilii, et in octo locis, oppidanisque territorii, et pro medietate dividere juxta praeiatam consuetudinem non teneri, sed eidem Procuratori mensae Episcopalis medietatem harum deci-

marum a praefatis octo locis sejunctim a Procuratore Capituli exigere licere; addens S. C. ad D. Secret. juxta mentem: *Albintimilien. Unionis Decimar.* 26. *Febr.* 1752 *confirmat.* 20. *Maii ejusd. anni.*

40. Controversia facta est inter Episcopum Larinensem, et Clerum Collistorti, atque Episcopum Vulturariensem, et Clerum oppidi Celentiae de decimis excipiendis e latifundio *Difesa Valle* prope oppidum Collistorti, et inter duo flumina duarum aliarum Dioecesum posito. Ad dubium, an, et adquem, seu quos decimae ex fructibus ex praefacta possessione colligendis spectarent? responsum exiit; dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem (12): *Larinen. seu Vulturanien. Decimar.* 21. *Julii* 1753 *dub.* 1. Topographia a perito exhibita, S. eadem C. definivit, decimas illas ad Episcopum Larinensem, et ad Clerum Collistorti spectare: 10. *Maii* 1755 *confirmat.* 20. *Decem. ejusd. anni.*

41. Eisdem decimas per Episcopum Vulturariensem, et Clerum Secularem oppidi Celentiae perceptas a die motae litis restituendas esse inde S. C. sententia fuit: *Ibid. confirmat. ibid.*

42. Decimae Novalium Petro Moeslin Parocho Ecclesiae Merzhausen non debentur: *Constantien. Permutat. Parochiae* 20. *Novem.* 1756 *dub.* 2.

43. Decimas novales Villarum, quas aedificavit Palatinus Cracoviensis, Episcopus non Parochiae Zborovecensi, in qua eaedem Villae sitae sunt, sed Praeposito alterius Parochiae oppidi Pacanow nonnullis conditionibus adjectis donavit. His non servatis Episcopalis Curia sententiam tulit, qua declaravit, decimas percipiendas ex dictis Villis servandas esse eidem Praeposito ratione Sacrorum, et Officii B. M. Virginis, aliorumque Piorum Operum in Ecclesia Pacanowiensi in posterum implendorum; Decimas vero Novalium agrorum, Capellam, et reliqua omnia, quae ad curam animarum pertinent, Parocho adjudicavit. Dubio super hac sententia exhibito, S. C. eam esse infirmandam censuit, et ad mentem (13): *Cracovien. Pior. Oper. Inadimpl.* 21. *Julii* 1759 *dub.* 1. *confirmat.* 12. *Januar.* 1760.

44. Decimas, et obventiones, quae solvuntur ab hominibus Locarni, cujus Ecclesia in Parochialem erecta, et a veteri S. Petri Parochia dismembrata fuit, novo Parocho Ecclesiae S. Dionysii attribuendas minime esse S. C. putavit, et ad Episcopum executionem juxta instructionem (14) remisit: *Novarien. Divis., seu Dismembrat.* 20. *Sept.* 1760 *dub.* 2.

45. Decimas ob natam controversiam novae aedificationis Ecclesiae Parochialis villae de Seelbach sequestri fidei commissas restituendas esse a Regimine Badensi, in cujus dominio nunc Villa praedicta extat, Capitulo

(12) Instructio fuit, ut committeretur Episcopo viciniori deputatio periti, de consensu partium eligendi, sin minus ex officio, qui, citatis Partibus, recognosceret, describeretque loca, quae controversantur, eorumque limitibus designatis, et praesertim, an eadem sint, quae nuncupantur Defensae vallis, cum illis, quae divi Petri in valle vocantur, elevata planta judiciali factae recognitionis, et descriptionis: *Ead. Cons.* 26 *April.* 1755

(13) Mens est, ut scribatur Episcopo Cracoviensi, ut auctoritate sua Ordinaria obnixe incumbat pro implemento operum piorum, et certioret S. C.: *Ead. Cons.* 21. *Julii* 1759 *dub.* 1.

(14) Episcopo Emi Patres (qui ad annuendum dismembrationi moti sunt inspecto onere per homines Locarni suscepto pro manutentione Parochi) injungendum esse mandarunt, ut in executione Decreti praedicti mandet fieri per homines Locarni obligationem validam de solvendo Parocho deputando integram congruam, ut que eidem reserventur tantum emolumenta stolae, et quoad decimas Episcopus curet per Locarnenses Parocho Paroniae solvi aliquam summam respondentem valori decimarum, quae dicto Parocho tradendae essent a dictis Locarnensibus, earumdemque summam loco decimarum subrogando. Regist. lit. lib. 32. die 20. Sept. 1760.

Ecclesiae Cathedralis mandat S. C. Ad praedictam enim instaurationem jam eadem S. C. decreverat primum fabricae reditus, secundo populum, tertio patronum teneri: *Spiren. Reaedificat. Ecclesiae* 30. *Maii* 1761 *dub.* 2. *confirmat.* 17. *Sept.* 1768 18. *Novem.* 1769 *et* 28. *April.* 1770 ubi additur ad Card. Praefectum juxta mentem.

46. Postulata a S. C. definitione dubii: An sit locus reductioni mensurae pro exactione decimae Archipresbitero oppidi S. Victoris praestandae, quam mensuram Parochiae incolae ampliorem consueta esse contendunt? rescripsit servari Decretum Episcopi (15): *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765 *dub.* 4.

47. Oblatae sive Convictrices Sacrae Familiae civitatis Setiae a decimis, aliisque contributionibus propter scholam de puellis in pietate imbuendis, sese immunes esse autumantes, decimas Capitulo Cathedralis Ecclesiae ad tramitem transactionis die 2. Aug. 1718 habitae exsolvendi onus habent: *Setina* 18. *Maii* 1765 *dub.* 5.

48. Obiit Opitius Mazza ruri, quo octo ante annos se receperat, et quod in finibus Parochiae S. Juliani Trivii Antiqui situm est. Parochus Ecclesiae Cathedralis, in cujus Parochia natus ille, et antiquam familiae domum habebat decimas Sacramentales accepit. Parochus S. Juliani a S. C. efflagitat restitutionem illarum, quae ratione Domicilii juxta Synodalem legem sibi debentur. At non esse restituendas decimas solutas praecipitur: *Pisauren.* 8. *Junii* 1765 *dub.* 1.

49. Invaluit consuetudo in Ecclesia Cathedrali, ut decimarum distributio non fieret anno earum collectionis, sed altero; et licet quis ex Capitularibus interim obierit, tamen haeredes in auctoris jure succedunt: elapso altero anno, et divisione non secuta ob aliquam causam, tunc haeredes jus percipiendi amittunt, et inter Capitulares existentes divisio peragitur. Propter excitatam quaestionem super nonnullis Novalibus Decimis suspensa ab anno 1758 earum exactio, ac divisio fuit; modo lite absoluta alia de distributione exurgit dubitatio, quae delata ad S. C. Haec servandam esse praefatam consuetudinem jussit: *Gadicen.* 12. *Decem.* 1767. *dub.* 1.

50. Deinde imperavit eamdem consuetudinem quoad decimas Novales ab anno 1758 suspensas, et postea exactas tuendam esse: *Eadem* 30. *Julii* 1768.

51. Quoad Decimas inter Monasterium Salemitanum ordinis Cisterciensis, et Capitulum Constantiense, penes quod jus decimarum praesertim quoad bona, et agros intra Parochiae Seefeldensis fines positos translatum fuit, anno 1581 conventum, illarum decimarum deinde Abbatem Salemitanum duas partes sibi adscribi ex suo feudo Nusdorff intra limites Parochiae Seefeldensis sito, tertiam tantum Capitulo tradi. Easdem decimas praedicto Capitulo ex novalibus agrorum in Nusdorff, et Burnaw Parochiae Seefeldensis deberi ad formam transactionis anni 1581 decernit S. C.: *Constantien. Decimarum* 16. *Decem.* 1769 *confirmat.* 15. *Sept.* 1770.

52. Sebastianus Carolus, et Jacobus Fratres Villae Marranellae, et Ecclesiae Castri Bastiae Parochialis incolae praedium emphyteuticum intra fines Parochiae S. Donati acquisive-

(15) Episcopus decrevit 1. Sept. 1762 inter cetera „Mensuram vulgo Bernarde, qua dictus „Dominus Archipresbyter utitur, pro acquisien-„da dumtaxat Populi dictae Parocciae Campio-„nari, et quatenus opus sit reduci ad tenuem „Synodalem libr. 22. frumenti per Appallatorem „publicum metati cum praesentia mei Cancella-„rii infrascripti, illamque signari sigillo hujus „etc. etc." Eod. Caes. 19. Januar. 1765 §. 3.

runt, ubi moram trahunt; ideo Parochus Bastiae contendebat, eosdem ad praeceptum paschale in sua Ecclesia implendum teneri, et ad sibi integram decimarum, quas pro medietate praestabant, quantitatem solvendam. Dubio proposito: an et qua quantitate debeantur decimae? responsum fuit, ut iterum dubium proponatur, citato etiam Parocho S. Donati, et addito dubio super qualitate decimae: *Nucerina Praecepti Paschalis, et Solut. Decimar.* 14. *Maii* 1774 *dub.* 2.

53. Parocho Ecclesiae S. Jacobi terrae Lignarii jus exigendi decimas super bonis existentibus in suo territorio exceptis bonis primae erectionis competit: *Sarsinaten. Onerum* 20. *Aug.* 1774 *dub.* 3.

54. Etsi habitatores, et Coloni territorii oppidi S. Elpidii ad Mare addicti Ecclesiae SS. Angelorum, cui praeest Capellanus Curatus eidem Capellano suppeditandi frumentum onere premantur, uti S. C. decrevit, tamen quoque Matrici Ecclesiae decimas pendere tenentur: *Firmana* 7. *Sept.* 1776 *dub.* 3.

55. Capitulo Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae Stauffensis competit jus exigendi decimas in natura, sive in specie, quomodo ei assignatae fuerunt in dote occasione erectionis in Collegiatam, nec obstat contractus locationum, et signanter anni 1739, inquo praeter alia pacta conventum fuit de pecuniaria solutione decimarum, a quo contractu Capitulum praevia monitione facta ob non servatas conditiones recessit: *Constantien. Decimarum* 28. *Julii* 1781 *dub.* 1.

56. Hinc Parochiae incolae redintegrare Capitulum de eisdem decimis in natura, sive in specie a die motae litis pro summa liquidanda tenentur: *Ibid. dub.* 2.

57. Quum Episcopus Reatinus sacram visitationem agens decrevisset spectare ad Archipresbyterum Castri Franchi jurisdictionem per totum territorium ei adjunctum ab ipsa civitate Reatis juxta descriptionem a peritis factam, assignando Parochis SS. Eusanii, Leopardi, et Donati domos rurales existentes prope dictam civitatem in descriptione non comprehensas; praefatum Archipresbyterum petiit inde ejusdem Decreti confirmationem a S. C., eamque annuentibus Parochis supradictis obtinuit. Sed hanc confinium divisionem acriter impugnantes Fratres Stola, qui adjunctum praedium in territorio Castri Franchi possident, renuentesque proinde decimas persolvere, responsum a S. C. accipiunt, firmum manere Episcopi decretum debere, decimasque a die decreti ipsius ab incolentibus domos Fratrum Stola existentes in Parochia Castri Franchi solvendas: *Reatina Dismenbrat., et Juris Decimandi* 31. *Maii* 1783 *dub.* 2. *confirmat.* 10. *Januar.* 1784.

58. Parochiae titulo Ecclesiae S. Leonardi suppresso illius Parochus in coetum Canonicorum Ecclesiae Cathedralis cooptatus est. Carolus Petruccius Canonicatum dicti Parochi successor quum vidisset plures a suppressa Parochia defecisse familias, et alibi habitantes decimarum sibi praestationem abnuere, censentes propriis Parochis deberi veluti personales, seu Sacramentales S. C. adiit, ut ad Decimarum in sui favorem solutionem illi teneantur, etsi alio familiae migrarint, sive in posterum migrassent. Et emanavit a S. C. decretum decimas praestandas esse ad normam informationis Episcopi anni 1675 *Pisauren. Decimarum* 9. *Julii* 1785.

59. Decimae solvendae pro bonis sitis in districtu Paroeciae Trivii antiqui, spectantibus ad incolas, Regulares, Locaque pia Civitatis Pisauri,

debentur praediales quidem Parocho Oppidano; Sacramentales vero Parochis Urbanis ejusdem civitatis. Illas autem deberi statuitur ex frumento, et lino pro medietate, dimidium nempe unius ex viginti, seu, (ut incolae ajunt) unum pro quolibet ex quadraginta, et areis ad formam resolutionum 1679, 1718 et 1785 (16): *Pisauren. Decimarum* 24. *Martii* 1792 *dub.* 1.

60. Et ex hac ratione deberi decernitur etiam a conductoribus, et emphyteutis, si eadem bona per exteros proprietarios locata sint, vel in emphyteusim concessa incolis Pisaurensibus juxta consuetudinem: *Ibid. dub.* 2.

61. Nec non alia ab iis, qui retinent domum tantum apertam in urbe Pisauri, nec ibi continuo, aut in majori anni parte habitant juxta resolutionem anni 1785 (17): *Ibid. dub.* 3.

62. Hujusmodi autem decimas nullatenus deberi juxta consuetudinem dijudicatur pro terris redactis ad usum prati, et pascuorum, in quibus satio frumenti, et vini praetermissa sit: *Ibid. dub.* 4.

63. Ac denegata tandem Parocho Trivii antiqui restitutione decimarum per Parochos Urbanos bona fide exactarum, illas tantum eidem consignandas esse, quae hactenus traditae non sunt a die motae litis statutum est: *Ibid. dub.* 5.

Decimae quoad Quartam. Vide *Episcopus* 6. *XX.*

Decreta. Vide *Synodus* 6. *II.*

Decretum, Rescriptum.

1. Quum Concilium Tridentinum *cap.* 1. *Sess.* 24 (18) haberet haec verba: *Decernit itaque ut hujusmodi Decretum in unaquaque parochia suum robur post triginta dies habere incipiat a die primae publicationis in eadem Parochia factae, numerandos.* Quaeritur, an Decretum hoc ita intelligatur, ut non obliget illos, apud quos ita publicatum non est? respondit non obligare: *Dubium anni* 1574 *dub.* 6.

2. Episcopus occasione Visitationis Pastoralis accomodare debet cum decretis S. Congr. Concilii, quae quum essent manu Card. Praefecti, et Secretarii signata, et sigillo munita, licet typis non impressa, omnino servanda sunt ex consultu S. C. in Neapolitana 7. Febr. 1632. *dub.* 1. (19)

3. Decretum de Celebratione missarum (20). Capitula Cathedralis, et Col-

(16) *Vide num.* 4. 18. 58. §. praesenti.

(17) *Vide num.* 58. §. praes.

(18) *De Reform. Matrim.*

(19) Quae de re ita Fagnanus, qui multis annis ejusdem S. Congregationis a Secretis fuit, in principio suorum operum monet lectorem, et protestatur, quod responsa S. Congregationis, quae passim affert, minime haberi velit pro authenticis, quando Card. Praefecti, et Secretarii subscriptione, signoque careat; eo quod similium declarationum plures alteratas, diminutas, et forte omnino confictas esse, pervenerit ad notitiam S. Congr. Hujus tamen decreti vigore non obstante declarationibus istiusmodi subscriptione non munitis sed solum a privatis probatis relatis, auctoribus, dum eas eusdem a proprietate verborum non recedentem, nec rationi, aut communibus juris Regulis non repugnantem reddant, non aegre deferunt, et ab iis sine gravi ratione recedendum non esse judicat, eo quod Romana, aliaeque Curiae ecclesiasticae contra illas pronunciare non soleant, credantque eas ipsas ex ipsis originalibus, aliasve principio authentico promptas esse. *Comm.* in cap. quoniam de *Constitut.* num. 59. lib. 1 pag. 137.

(20) *Decretum Concilii Trid. Sess.* 22. cap. unic. de *Observ.*, et *vitand.* in *celeb. Miss.*, quo Concilium mandat Episcopis, ut cujusvis generis mercedem, conditiones, pacta, et quidquid pro missis novis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi quae a simoniae labe, vel certe a turpi quaestu non longe absunt, omnino prohibeant; ad tollendum quemcumque turpem quaestum accesserunt Declarationes S. C. Concilii auctoritate Urbani VIII. illi tributa, relatae in Const. ejusd. Pont. *Cum saepe*, 21. *Junii* 1625 (*Bull. Rom. tom.* 5. *part.* 6. *pag* 335.) et ab Innocentio XII. confirmatae, et innovatae, itidem una cum additione aliarum resolutionum ad hanc materiam spectantium insertae in *Const. Nuper*, 23. *Decem.* 1697 *ejusd. Pont.* (*Bull. Rom. tom.* 9. *pag.* 461).

legiatarum Ecclesiarum, necnon Communitates tenentur observare tam pro acceptione onerum perpetuorum missarum, tam in investimentis faciendis illarum pecuniarum, non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili in contrarium: *Vicen. Visitat. Sacr. Liminum* 15. *April.* 1690 *dub.* 3.

4. Rescriptum a S. C. die 19. Febr. 1791 obtentum per Sacerdotem Philippum Adami patronum cujusdam Beneficii simplicis in Ecclesia Parochiali S. Georgii Portus Firmi fundati pro facultate concedendi ejus bona in emphyteusim ad tertiam generationem, non esse exequendum respondit S. C. ob silentio praetermissam S. C. Episcopor. et Regul. repulsam super eodem negotio, juxta notissimum Innocentii XII. Decretum (21); et liberum esse Rectori Beneficii utendi jure suo in eadem S. C. Episcopor. et Regular. praeventa: *Firmana Emphyteusis* 21. *Julii* 1792.

5. Non obstante rigidissima consanguinearum contemplatione, atque extranearum exclusione in distributione dotium ordinata ab Alphunso Putignani; habiles suis rescriptis quatuor puellas extraneas fecit Sum. Pontifex in domino nupturas. Sed rescripta impugnantes nonnulli Sodales S. Mariae Orationis, et mortis urbis habentes jus nominandi; S. C. non esse locum Executioni Rescriptorum decidit; licet Card. Protector Oratricibus faveret: *Romana Subsid. Dotal.* 17. *Junii* 1797 *confirmat.* 19. *Aug. ejusd. anni.*

Defectus aetatis. Vide *Dispensatio* §. *III. Matrimonium* §. *VIII.*

Defectus animi. Vide *Irregularitas* §. *I.*

Defectus Corporis. Vide *Irregularitas* §. *II.*

(21) Quod incipit et occurratur 4. Junii 1692 relato a Guerra Epitome Bull. tom. 1. pag. 398 et in nostra Introductione §. VII. pag. 41.

Defunctorum Cadavera. Vide *Cadaver*, *sepultura*.

Defunctorum voluntas. Vide *Dispositio Testamentaria, Legatum Pium, Missa, Moniales* §. *II. Spolium Ecclesiasticum, Subsidium Dotale.*

Delatio. V. *Haereditas etc. Sacramentum Eucharistiae* §. *III.*

Delegata Jurisdictio. Vide *Episcopus* §. *XXV.*

Delegatus. Vide *Matrimonium* §. *XIX.*

Deletio. V. *Legatum Pium* §. *VI. Missa* §. *XIII. Subsidium Dotale* §. *VIII.*

Deliberatio. V. *Contractus* §. *VII.*

Deliberationes Capitulares. V. *Capitulum Ecclesiasticum* §. *XI.*

Demolitio. Vide *Ecclesia in Genere* §. *II. Oratorium* §. *IV.*

Denunciationes Matrimoniales. Vide *Matrimonium* §. *VI.*

Depositarius.

1. Respondit S. C. ab Episcopo unum tantum Depositarium in Dioecesi constituendum, poenas vero, et multas distribuendas pro illius arbitrio habita tamen ratione loci, ubi solvantur, si concurrat aequalis necessitas: *Lavellen.* 14. *Junii* 1642.

2. Depositarius Sodalitii SSmi Sacramenti Ecclesiae Parochialis oppidi S. Victoris onus non habet cautionem pro sua administratione praestandi. Difficillimum enim est Depositarium invenire, qui sine mercede ulla caveat; nec periculum imminet, quum soli Patres familias bona possidentes in sortem mittantur: *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765 *dub.* 10.

3. Depositarium Ecclesiae Cathedralis singulis annis, ac etiam intra, et extra annum, accedente in hoc posteriori casu legitima causa, Episcopo rationem reddere teneri firmatur, quoad reditus fabricae; quo vero

ad reditus Capituli Episcopum suo jure ad formam Concil. Trid. (22) uti statuitur: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 10. *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

4. Eumdemque Depositarium conservare, et in acta referre cuncta mandata solutionum, et Syngraphas, postquam rationes cum Canonicis revisoribus consolidavit, onere non premi deciditur; obstrictum est tamen Capitulum documenta servare in redditione rationum exhibita: *Ibid. dub.* 11. *confirmat. ibid.*

Depositum.

1. Detrectantem Rectorem Ecclesiae Parochialis S. Mariae Montis Morelli mandatum Episcopi Visitantis explendi quoad renovationem impluviae, ac lampadis SSmi Sacramenti Episcopus suspendit, ac ad poenam scut. 25. statuto termino peremptorio condemnavit. Dictus Rector ad S. C. confugit, ac penes Cancellarium summam poenalem deposuit non amovendam nisi ad nutum ejusdem S. C., quae docta de implemento Decreti Visitatoris Depositum esse restituendum decidit: *Recineten. Visitat.*, *et Censurar.* 12. *April.* 1710 *dub.* 3.

2. Quum Archiepiscopus Capellaniam ordinatam ab Horatio Zeppi, qui nullum verbum fecit in testamento, et codicillis de laicali qualitate, in beneficium Ecclesiasticum erexisset; hanc erectionem S. C. approbavit, sed idem Archiepiscopus putans facultatem in genere testatorem ei tribuisse, in eadem erectione depositum fructuum Capellaniae pro dotandis puellis consanguineis, quoties de familia Zeppi masculus non extaret, qui Capellaniam exoptet, mandavit, quod nulli est detrimentum. Re posita in disquisitione, non esse locum deposito praedicto S. C. resolvit: *Urbinaten.* 28. *Maii* 1798 *dub.* 3.

Deputatio. V. *Administrator* §. *II.* *Capellanus Curatus* §. *II.* *Oeconomus Curatus* §. *II.* *Vicarius Capitularis* §. *I.* *Vicarius Curatus* §. *II.*

Deputatus. Vide *Monasterium* §. *II.* *Seminarium* §. *III.*

Derogatio. Vide *Fideicommissum.*

Devolutiva Appellatio. Vide *Appellatio* §. *I.*

Diaconatus Ordo. Vide *Sacramentum Ordinis.*

Dictiones. Vide *Clausulae.*

Dierum festorum Observantia. V. *Festorum Dierum Observantia.*

Dies. Vide *Missa* §. *IX.*

Dignior Canonicus. Vide *Canonicus* §. *II.*

§. I.

Dignitates Ecclesiasticae in Genere quoad Electionem, Provisionem, et Collationem.

1. Sub nomine Parochialium Ecclesiarum quoad decretum Concilii *cap.* 18. *Sess.* 24. *de reform.* (23) non comprehenduntur Dignitates curam animarum habentes, quando vacare aliqua Dignitas contingit, cui Parochialis unita accessorie est, non haec subjicit dispositioni praefatae Concilii de examine per concursum: *Avenionen.* 23. *Octob.* 1586 *dub.* 7.

2. S. C. declaravit ad obtinendam in Ecclesia Cathedrali; vel Collegiata Dignitatem non curatam annorum 22. completam aetatem requiri: *Nullius* 4. *Sept.* 1591.

3. Censuit S. C. decretum Concilii Tridentini *cap.* 12. *Sess.* 24 §. *Ad ceteras autem Dignitates* (24) compre-

(22) *Sess.* 23. *cap.* 9. *de reform.* *Vide not.* 96. *tom.* 1. *pag.* 80.

(23) Ubi statuitur omnes Parochiales Ecclesias per Concursum, et praevio examine conferri debere.

(24) „Ad ceteras autem Dignitates, vel Per-

bendere etiam Dignitates in Collegiatis: *Brundusina* 13. *Januar.* 1594.

4. Circa electionem, et provisionem Dignitatum Ecclesiae Cathedralis nihil est decernendum inaudito Capitulo: *Arianen.* 28. *April.* 1635 *dub.* 2.

5. Parochialis Ecclesia S. Mariae de Fracta terrae Castelli, et altera Parochialis Ecclesia S. Johannis Baptistae terrae Carifii praesumentes se declarari Collegiatas, et illarum Parochi, Archipresbyter, Abbas nuncupari institerunt; primus enim Dignitatem Archipresbyteri, alter Abbatis obtineri appetebat, sed neutrum consequi valuerunt: *Trivicana Collegialitatis* 1. *Sept.* 1731 *dub.* 2.

6. Nec primum Presbyterum utrius Ecclesiae, qui Primicerius appellatur, Dignitatem habere, neque simplex officium, S. C. existimavit: *Ibid. dub.* 2.

7. S. C. sententia fuit, ut ecclesiasticarum Dignitatum ineptus sit absque dispensatione Apostolica Sebastianus Passanha de Torres, qui ad sui defensionem absque tamen moderamine inculpatae tutelae homicidium perpetraverat, dum in clericali statu reperiebatur, et praevia dispensatione ab Episcopo obtenta ad sacros ordines fuerat promotus: *Elboren. Irregularit.* 16. *Martii* 1737 *dub.* 1.

§. II.

Dignitates Ecclesiasticae in Genere quoad Fructus, ac Distributiones Quotidianas.

1. Declaravit S. C. distributiones quotidianas, quae ex decreto Concilii *Sess.* 21. *cap.* 3. (25) tertiam partem redituum efficiunt, inter ipsas Dignitates ita proportione servata dividendas esse, ut quae plus contulerunt, plus etiam ad ratam partem deserviendo lucrentur, portionesque non deservientium deservientibus accrescere: *Cortonen. anni* 1581.

2. Quoad Dignitates nullas distributiones habentes censuit S. C. posse tertiam partem ex fructibus Dignitatum dividere in quotidianas distributiones ex dicto decreto Concilii *Sess.* 22. *cap.* 3. (26), quas obtinentes Dignitates amittent singulis diebus, quibus non servierint; et si ab Ecclesiae servitio ultra praestitutum tempus abfuerint, animadvertitur in eos pro primo, et secundo, et tertio anno pro ut fuit sancitum *cap.* 12.: *Ibid. dub.* 6.

3. Detractionem tertiae partis ex fructibus Dignitatum faciendae *cap.* 3. *Sess.* 21. (27), et convertendam in distributiones quotidianas fieri debere non ex una, et altera tantum pinguiori praebenda, sed ex omnibus Dignitatibus, praebendisque Ecclesiae statutum est: *Bosanen.* 15. *April.* 1592 *dub.* 2.

4. Eamdem autem assignationem distributionum quotidianarum ex tertia parte fructuum Dignitatum fieri debere, detractis pensione, et aliis legitimis oneribus, quamdiu illa duraverint, deliberatur: *Ibid. dub.* 3.

5. Unamquemque percipere debere tantum de distributionibus, quantum de sua praebenda fuit detractum, et eum, cui plus ablatum est de praebenda pinquiori plus de distributionibus percipere debere, cui autem nihil ablatum est, nihil esse dandum, definitur: *Ibid. dub.* 4.

6. Aliquae reperiuntur in Ecclesia Cathedrali Dignitates, quae habent fructus distinctos a Mensa Capitulari; ideo pars eorumdem assignati fuit in distributiones quotidianas juxta dispositionem Tridentinam *Sess.* 22. *cap.* 3. *de Reform.* (28), ac inde quae-

„ senatus, quibus animarum cura nulla subest, „ Clerici alioquin idonei, et 22 annis non minores asciscantur."

(25) *Vide* not. 166. tom. 1. pag. 130.

(26) *Vide* not. 221. tom. 1. pag. 166.

(27) *Vide* not. 101. tom. 2. pag. 82.

(28) *Vide* not. 221. tom. 1. pag. 166.

sitam: An hujusmodi distributiones, quae amittuntur ab iis, qui competens servitium non praestiterint necessario fabricae Ecclesiae quatenus indigeat; an vero sit in facultate Episcopi, stante etiam indigentia dictae Ecclesiae illas alteri pio loco pro ejus arbitrio applicare? et rescriptum est has distributiones esse primo applicandas fabricae Cathedralis, quatenus indigeat ac nisi indigeat, tunc demum esse in facultate Episcopi illas alteri pio loco suo arbitrio applicare: *Caurien. Distribut.* 6. *Nov.* 1621.

7. Distributiones quotidianae amissae a Dignitatibus Ecclesiae Cathedralis, quae fuerunt superadditae antiquis Canonicis, et Episcopus quotam non intervenientium erogari in fabricam Ecclesiae, quatenus egeat, vel alteri pio loco non pro intervenientibus decreverat, arbitrio Episcopi cedunt: *Cephaluden. Distribut.* 20. *Martii* 1694 *dub.* 1.

8. Nec ipsis intervenientibus Dignitatibus accrescere debent: *Ibid. dub.* 2.

9. Neque Episcopus easdem distributiones immiscere potest cum aliis distributionibus Canonicorum, itaut amissae semper, et quandocumque cedant inservientibus ex toto Capitulo: *Ibid. dub.* 3.

10. Gregorius XIII. Sum. Pont. assignavit Dignitatibus una cum Canonicis Ecclesiae Cathedralis tanquam inopis quasdam portiones fructuum, quae dividi consueverant inter Parochos, et Sacerdotes Beneficiatos absque praefixione numeri Parochiis inservientes, sed in Parochiis juxta tempus, et horas ab Archiepiscopo designandas servitium praestare deberent; idcirco Archiepiscopus in actu Visitationis horas descripsit. Canonici conquesti sunt, et S. C. decretum Archiepiscopi validum esse sententiam dixit: *Lancianen. Jurium Parochialium* 13. *Nov.* 1694.

11. Reclamantibus Dignitatibus Cathedralis Ecclesiae a Constitutionibus Capitularibus ab Episcopo pro bono regimine illius Ecclesiae firmatis S. C. consilium cepit ex fructibus, et proventibus Praebendarum, Dignitatum, Personatuum, et Officiorum in Cathedrali praedicta existentium non esse deducendam tertiam partem, nec illam fabricae Ecclesiae applicandam ad formam Sac. Conc. Trid. *Sess.* 22. *cap.* 3. (29), non obstante, quod praedictae Dignitates subjaceant amissioni aliarum distributionum intervenientibus accrescentium. Id fuit declaratum contra unam ex praefatis Constitutionibus: *Catacen. Constitut. Capitul.* 19. *Maii* 1703 *dub.* 1.

12. Insuper putavit S. C. punctaturas infra tertiam partem ab Episcopo constitutas neque per modum poenae posse sustineri: *Ibid. dub.* 3.

13. Dignitates Ecclesiae Metropolitanae tempore vacationis a servitio Chori permisso distributiones quotidianas minime lucrantur, nisi juxta modum (30): *Firmana Distribut.* 3. *Martii* 1714 *dub.* 4.

14. Dignitates Ecclesiae S. Salvatoris in Cathedralem erectae, qui non ascendunt ad sacros ordines, ut per se ipsos officia agerent sacerdotalia, amittunt fructus Canonicatus a die decreti Episcopi ad formam Concilii; et dictos fructus esse applicandos Fabri-

(29) *Vide not.* 221. *ut supra.*

(30) Modus est, ut si fructus respectivae praebendae cujuscumque tertiam partem distributionum singulis Canonicis respective tangentibus attingant, nullemode distributiones deberi; si vero attingant duas ex tribus partibus fructuum praebendae respective, ac distributionum inde cumulatarum deberi omissa tertia, quae inservientibus accrescat: *Ead. Caus.* 3. *Martii* 1714.

eae Ecclesiae censuit S. C. *in Oriolen. 7. Febr. 1756 dub. 4. confirmat. 28. April. ejusd. anni.*

15. Quatuor Dignitates Capituli Cephaludensis antea Regulares, factae sunt modo seculares, decretumque fuit, ut detraheretur tertia redituum pars, ac in quotidianas distributiones converteretur, de quibus Episcopus indixit, *eas distributiones in casu fallentiae pro suo arbitrio, et successorum in posterum erogandas in fabricam Ecclesiae, quatenus egeat, seu minus alteri pio loco:* Reclamarunt Dignitates; et S. C. *die 6. Martii 1794.* declaravit praedictas distributiones quotidianas amissas causa absentiae Episcopis arbitrio cedere, non autem ipsis intervenientibus dignitatibus accrescere debere. Modo an sit standum, vel recedendum a decisis? quaeritur, et S. C. protelavit definitionem, ut exhibeatur erectio Dignitatum, firmo remanente sequestro pro rata parte fallentiarum tantum: *Cephaluden. Distribut. 5. Julii 1749.* Deinde censuit recedendum a decisis, et distributiones amissas a non intervenientibus inter praesentes dividendas: *28. April. 1770.*

§. III.

Dignitates Ecclesiasticae in genere quoad Jura, Potestatem, et Stallum in Choro.

1. Dignitates, et Canonici Ecclesiae Cathedralis supplicant declarari; an dignitates dictae Ecclesiae, quae ab antiquo tempore imo immemorabili per Canonicum substitutum inserviunt, cogi posse ad inserviendum per se ipsos in eorum hebdomadis? respondit S. C. cogi posse ad inserviendum per se ipsos in eorum hebdomadis non obstante consuetudine etiam immemorabili: *Andrien. 8. Maii 1649 dub. 1.*

2. Ad dubium, an quoties aliqua ex dignitatibus Ecclesiae Collegiatae S. Barbarae decumbat, et moriatur in aliena Parochia, aliae dignitates omnibus insignibus pontificalibus indutae, perducere possint defunctum ad propriam Ecclesiam pariter mitra, et impluvia insignitum, absque ulla solutione quartae funeris? negative rescribitur: *Mantuana Jurisdictionis 16. Martii 1680 dub. 5.*

3. Quum aliqua beneficia existentia in Ecclesia Divi Thomae ad praesens detenta per Clericos Regulares Ministrantes infirmis, et in altera divi Antonii administrata per Societatem SSmae Trinitatis, fuisset unita praedictae Collegiatae S. Barbarae, ac praesumisset in festivitatibus eorumdem sanctorum Abbas instar supplicationis, ac cum omnibus Episcopalibus insignibus a praefata Collegiata exeundo accedere ad supradictas Ecclesias, quodque magis est, per longum, et affectatum circulum usque ad faciem palatii Episcopalis eo modo, et forma pertransire, posteaque in eisdem Ecclesiis celebrare in pontificalibus, benedictionemque solemnem super populum impertiri; idem Abbate praesente praetendit, ac de facto exercet aliqua ex praefatis dignitatibus nullo ad id quaesito consensu, ac licentia Episcopi; respondit S. C. negative, ut ad proximum: *Ibid. dub. 6.*

4. Proposito dubio; an dignitas Cathedralis, cui est adnexa animarum cura, possit exercere Vicarii Generalis munus? S. C. respondit negative: *Dub. 3. Febr. 1685.*

5. Adductum est in dubium, an adversus dignitates Ecclesiae Cathedralis in casu contumaciae in exequendis Episcopi edictis sit procedendum

etiam perinquisitionem? S. C. respondit ad mentem (31): *Salernitana Edictorum* 27. *Sept.* 1732 *dub.* 3.

6. Pluribus inter Archidiaconum, et Canonicum Poenitentiarium Cathedralis Ecclesiae controversiis exortis auditum fuit S. C. oraculum, quae inter cetera mandavit, ut quoad locum, quem in Choro dignitates munus celebrantis tam in matutino, quam in ceteris horis canonicis explentes, occupare debeant, servaretur Caeremoniale Romanum (32) apposita tabella Chorus: *Tarentina Praeeminent.* 1. *Aug.* 1750 *dub.* 6.

7. Et insuper jussit easdem dignitates sedentes ex parte Archidiaconi valere ingredi, et egredi ex suis respective stallis transeundo ante stationem Archidiaconi, quatenus ex ea parte proximior pateat egressus, et ingressus ad easdem stationes Canonicorum, et dignitatum: *Ibid. dub.* 9.

8. Dignitates Ecclesiae Collegiatae, et Receptitiae terrae Galatonae in loco, et suburbiis residentes inservire possunt per substitutum ejusdem ordinis, saltem per decem dies intra annum, sed cum solitis clausulis, prout *in Ferentina anni* 1685 (33): *Neritonen. Plurium* 12. *Julii* 1760 *dub.* 3.

9. Consulta S. C.; an Primae Dignitati Capituli Ecclesiae Cathedralis, vel Parocho S. Terentii, intra cujus Parochiae limites existit Palatium Episcopale, competat jus administrandi Sacramenta SSmae Eucharistiae, et Extremae Unctionis Episcopo aegrotanti? rescribitur, ut servetur Caeremoniale (34): *Faventina Praeminent.*, *et Funerum* 7. *Junii* 1760 *dub.* 8.

§. IV.

Dignitates Ecclesiasticae in Genere quoad Missam solemnem, Conventualem, et pro Populo.

1. Dignitates Collegiatae olim, et Parochialis Ecclesiae modo Cathedralis in solemnibus festivitatibus missam conventualem pro benefactoribus ad formam Decreti Episcopi applicare sunt astringendae: *Burgi S. Domnini Missae Convent.* 16. *Maii* 1716 *dub.* 2.

2. Iisdem dignitatibus eleemosynam unius julii pro qualibet missa Conventuali praeter emolumenta praebendarum per modum distributionis debitum esse statuitur: *Ibid. dub.* 3.

3. Necnon praefatis dignitatibus eam eleemosynam ex reditibus Capituli ad formam Decreti citati Episcopi solvendam fas esse judicatur: *Ibid. dubio* 4.

4. Dignitates Ecclesiae Cathedralis legitime non implicatae tenentur per se celebrare solemnes Missas in ma-

(31) Ut Episcopus primo semel, atque iterum moneat Dignitates, et Canonicos, si id non sufficiat, procedat ex officio, et per inquisitionem; ita tamen ut Processus fiat sine emolumentis Curiae Archiepiscopalis, et omnes punctaturas reddat uniformes dispositioni Sacri Concilii: Regist. lit. lib. 28. die 27. Sept. 1732.

(32) *Lib.* 2. *cap.* 6. *pag.* 106. postquam enarratur modus, quo in Cathedralibus, et Collegiatis Ecclesiis, absente Episcopo, Canonicus, seu alius dignior Presbyter Ecclesiae, missam celebraturus progredi versus Chorum debeat §. 4. legitur „ surgente Canonico, aut Presbytero prae„ dicto, cum suis Clericis, omnes pariter sur„ gunt. Qui, facta hinc inde Canonicis reveren„ tia, accedit ad Chorum in primo stallo, seu „ sede ex ea parte, ubi ea hebdomada Chorus „ assignatur. Sistit se, et prope ipsum stat suus „ Magister Caeremoniarum. Sub ipso in plano „ chori erunt duo Cantores, qui simul venerant; „ alii omnes ad sua loca ascendunt."

(33) *Vide tom.* 2. *pag.* 79. *num.* 11.

(34) *Lib.* 2. *cap.* 38. §. 3. et 4. *pag.* 212, ex quo desumitur a prima Dignitate ministrandum Sacramentum Episcopo decumbenti esse, et omnes Doctores conveniunt, non posse suffragari contrariam consuetudinem inspecta Caeremonialis clausula, quae irritat consuetudines contrarias, uti etiam decrevit S. C. Rituum in causa Geranden. 11. *Febr.* 1702, ubi quamquam allegaretur contraria consuetudo, servari in omnibus Caeremoniale mandavit.

joribus anni festivitatibus non celebrante Archiepiscopo; non autem hoc facere per substitutum valent: *Ulyssionen. Orientalis* 5. *Decem.* 1722 *dub.* 1.

5. Sane si dignitas illa, quae celebrare debebat, legitime distenta sit, Missae solemnes, dummodo constet de illo impedimento ad formam statuti, exequi per proximam dignitatem debent: et omnibus dignitatibus recto impedimento occupatis, solemni more a Canonicis successive ab antiquiore incipiendo sacrificandum est: *Ibid. dub.* 2.

6. Dignitates vero Canonicatum quoque, vel aliud beneficium, seu officium inferius possidentes legitimo amoto impedimento sacra peragere per se ipsos in eodem ordine, et hebdomada, et in reliquis diebus festis, in quibus Canonici dimidiae, et quartae praebendae sacrificare in suis respectivis hebdomadis obligantur, tenentur: *Ibid. dub.* 3.

7. Quum inde quaesitum esset; an dignitatibus solemniter celebrantibus in quibuscumque anni diebus alii Canonici integrae praebendae juste non impediti inservire in munere diaconi, et subdiaconi per se ipsos, vel per alios teneantur? rescripsit S. C., dilata, et exquiratur particulariter super confirmatione statutorum: *Ibid. dub.* 4.

8. Dignitates Collegiatae Ecclesiae SSmae Trinitatis terrae Sinalongae, quibus incumbit animarum cura, teneri ad eamdem applicationem dictis diebus festivis, quibus debent applicare pro populo, non autem posse simul pro populo, et benefactoribus applicare S. C. existimavit: *Pientina Remiss. Oner.* 17. *Febr.* 1731 *dub.* 2.

9. Dignitati Ecclesiae Collegiatae, ac Receptitiae terrae Galatonae celebranti missam solemnem in diebus festis primae, et secundae Classis juxta solitum Portionarii assistendi in munere diaconi, et subdiaconi onus habent: *Neritonen. Plurium* 12. *Julii* 1760 *dub.* 4.

10. Et ad portionarium hebdomadarium non spectat celebrare Missam solemnem, exponere SSmum Sacramentum, et praeciniendo divina officia in octava SSmi Corporis Christi, et in aliis diebus solemnioribus primae, et secundae classis, sed ad dignitatem, vel ad Canonicum antiquiorem ejusdem hebdomadae: *Ibid. dubio* 11.

§. V.

Dignitates Ecclesiasticae in Genere quoad Onera.

1. Disceptato dubio; an possidentes Dignitates in Ecclesia Cathedrali Episcopo pontificalia obeunti omnes assistere teneantur, vel major pars suppeditat, et posito, quod non, an recusantes assessionem praestandi multari possint? S. C. respondit omnes teneri, salvis tamen singulorum legitimis vacationibus: *Tudertina anni* 1573 *dub.* 1.

2. Et ad alterum dubium; an eadem multa cogi possint ipsi, ut personali actu partes suas tam in missarum, quam in aliorum munerum celebratione expleant, ac adigendi sint, ut ne extra Dioecesim hujusmodi tempore recedant? rescribitur, posse cogi, salvis tamen ut supra singulorum legitimis vacationibus: *Ibid. dub.* 2.

3. Censuit S. C. decretum Concilii *cap.* 13. *vers. ad haec in posterum Sess.* 24. *de reform.* (35), locum habere etiam in dignitate Ecclesiae Col-

(35) Ibi „Ad haec in posterum omnes hae „Cathedrales Ecclesiae, quarum reditus summam „ducatorum mille, et Parochiales, quae summam ducatorum centum secundum verum annuum valorem non excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum graventur."

legiatae, cui animarum cura incumbit, itaut si reditus summam duc. 100 secundum verum valorem illarum partium non excedat, pensione gravari non debeat: *Aquilana* 19. *Jun.* 1649.

4. Dignitates Ecclesiae Cathedralis compelli valent sub poena quinque caroleneorum pro qualibet vice, ut intersint Congregationibus de casibus conscientiae: *Salernitana Edictorum* 27. *Sept.* 1732 *dub.* 1.

5. Item Dignitates praedictae adigi possunt ad incedendum in habitu talari usque ad occasum solis, minime vero quando rusticantur: *Ibid. dub.* 2.

6. Inde sententiam exquiritur, an adversus dignitates easdem in casu contumaciae sit procedendum etiam per inquisitionem? respondit S. C. ad mentem *vid. not.* 31.: *Ibid. dub.* 3.

7. Deinceps decrevit S. C. illas dignitates in omnibus diebus festis tantum exire e Sacrario binas una cum Canonicis, quando ad chorum accedunt, debere: *Ibid. dub.* 5.

8. Inde prolatum fuit; an eaedem omnes dignitates Archiepiscopo solemniter celebrante esse paratae in sacrario per mediam horam ante ejusdem accessum debeant? S. C. rescripsit, dispositas, et paratas esse debere ante accessum Archiepiscopi: *Ib. dub.* 8.

9. Dignitates Ecclesiae S. Salvatoris erectae in Cathedralem tenentur assistere Episcopo pontificaliter celebranti: *Oriolen.* 7. *Febr.* 1756 *dub.* 2. *confirmat.* 28. *Aug. dicti anni.*

10. Ac similem assessionem exhibere debent tempore, quo eodem Episcopo Pontificalia agente, ipse sermonem habet ad populum, non autem valent ad libitum a choro discedere: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

§. VI.

Dignitates Ecclesiasticae in Genere quoad Servitium Chori, Vacationes, et Sacros Ordines.

1. Quaesito, an obtinentes dignitatem cum Canonicatu, seu portione in Ecclesia eadem teneantur per se ipsos utriusque beneficii onera subire; itaut non satisfaciant Concilio, deserviendo personaliter in dignitate, et per substitutum in Canonicatu, seu portione non obstante consuetudine? S. C. censuit teneri, nec aliter Concilio satisfacere, quam si personaliter utrique beneficio deserviat; nisi si servitia simul ita concurrant, ut ab una persona eodem tempore praestari nequaquam possint. Porro facultatem substituendi in servitio Canonicatus quempiam alium Canonicum pro eo tempore, quo servitio non sit obstrictus, minime illi esse denegandam: *Abulen.* 27. *Julii* 1585.

2. Dignitates, et Canonici Ecclesiae Cathedralis supplicant declarari, an dignitates dictae Ecclesiae; quae ab antiquo tempore imo immemorabili inserviunt per Canonicum substitutum cogi posse ad inserviendum per se ipsos in eorum hebdomadis? respondit S. C. cogi posse ad inserviendum per se ipsos in eorum hebdomadis non obstante consuetudine etiam imme-

Hoc decretum amplistum est a Bened. XIII. *Const. Quanto Idid. Sept.* 1724. (refert Giraldi *Exposit. Jur. Pont. tom. III. pag.* 1014. quae *Const.* in Bull. Rom., et in *Epitom.* Guerre haud reperitur) prohibente juxta edictum Innoc. XII. 11 Nov. 1692: per Organum Datariae publicatum, quod in omnibus confirmat, ne locorum Ordinarii, aut quicumque alii parochialium collatores, etiam jurispatronatus laicalis, ullo modo dictas Ecclesias pensionibus aggravent, neque earumdem resignationes, aut permutationes admittant cum pensione in favorem cujuscumque, et sub quocumque titulo, etiam alimentorum praestationis; et multo minus sine causa, beneficio pleno de possessorum consensu, ex quacumque causa, vel titulo: reservata Papae facultate easdem pensiones imponendi in favorem dumtaxat, et commodum fabricae, et ornamentorum ipsarum Parochialium.

morabili: *Andrien. 8. Maii* 1649 *dub.* 1.

3. Dignitates demum ex legitimo impedimento debilitatis vocis excusari alta voce psallere, sed nihilominus tenere personaliter divinis interesse decidit: *Ibid. dub.* 8.

4. Dignitates Ecclesiae Cathedralis ab antiquo nunquam punctis notantur, indeque evenit quosdam etiam in majoribus solemnitatibus servitium Ecclesiae, ac par esset, negligere non sine aliorum murmure; petitur, an dicta consuetudo sit tolerabilis, vel omnes punctis notandae sint ad mentem Sacri Concilii, et Decretorum S. Congr.? Dignitates etiam esse punctis notandas, nisi intra duos menses in S. C. aliquid relevans adduxerint rescripsit S. C.: *Acherutina et Matheraten. Visit. Sacr. Liminum* 3. *Martii* 1668.

5. Declaravit S. C. Dignitates Ecclesiae Cathedralis in omnibus diebus festis tantum exire e sacrario binas una cum Canonicis, quando ad chorum accedunt, debere: *Salernitana Edictorum* 27. *Sept.* 1732 *dub.* 5.

6. Et poena indicta eisdem dignitatibus accedentibus ad chorum post invitatorium quoad punctaturam valida est; non autem alia sint multandi poena, si tardius accedant: *Ibid. dub.* 6.

7. Ad dubium autem; an poena tarenorum trium adversus dignitates supradictas voce remissa sacrificantes tempore Missae solemnis, valida sit; seu eisdem dignitatibus missas illas peragere liceat? respondit S. C. dari Decreta *in Oriolen. et Ortonen* (36): *Ibid. dub.* 9.

8. At poena trium carolenorum pro quolibet die adversus dignitates absque legitimo impedimento absentes a choro diebus quadragesimae, et festivis diebus non sustinetur, subrogata tamen poena in duplici punctatura: *Ibid. dub.* 10.

9. Similiter prohibitionem exeundi a choro, nisi absoluto Divino Officio, praeterquam ex causa urgenti, sub poena unius, non duplicis punctaturae, ratam esse S. C. mandat: *Ibid. dub.* 11.

10. Dignitates Ecclesiae S. Salvatoris erectae in Cathedralem Ecclesiam sacros ordines assumendi juxta decretum ab Episcopo promulgatum die 6. Dec. 1749, cui decreto minime paruerunt, devinctae sunt: *Oriolen.* 7. *Febr.* 1756 *dub.* 1. *confirm.* 23. *Aug. dicti anni.*

11. Causa quaestionis Capitulares Ecclesiae Collegiatae, et Receptitiae terrae Galatonae dubium attulerunt; an sit augendum servitium, itaut dignitates teneantur inservire in divinis officiis alternatim per hebdomadam, et non amplius per tertiariam, uti mos invaluit, et portionarii continuo, et quotidie, non autem per hebdomadam? S. C. respondit, *negative juxta modum, nempe ad formam Constitutionum Synodalium an.* 1680 *cap.* 3: *Neritonen. Plurium* 12. *Julii* 1760 *dub.* 2.

12. Ac ad Portionarium hebdomadarium non spectat celebrare missam solemnem, exponere SSmum Sacramentum, et praeciniendo divina officia in octava SSmi Corporis Christi, et in aliis solemnioribus diebus primae, et secundae Classis; sed ad dignitatem, vel ad Canonicum antiquiorem ejusdem hebdomadae: *Ibidem dubio* 11:

13. Dignitates Ecclesiae Cathedralis assiduum servitium sustinent, et in annuis vacationibus trium mensium, quibus fruuntur, amittunt distributiones, exceptis diebus 20; postulant hinc, ut 55. vacationis dies elargiantur, quin distributionum, et fructuum jacturam faciant; et S. C. rescripsit;

(36) *Vide num.* 2. *et* 14. *tom.* 2. *pag.* 384 *et* 386.

dilata; et scribatur Episcopo pro meliori informatione, et referat de numero Canonicorum, et de reditu Canonicatuum: *Oscen. Servitii Chori* 18. *Maii* 1776.

Dignitates Ecclesiae in specie. Vide *Abbas*, *Archidiaconatus*, *Archipresbyteratus*, *Cantoratus*, *Decanatus*, *Episcopalis Dignitas*, *Praepositura*, *Primiceratus*, *Prioratus*, *Scholastria*.

Dimissio. V. *Administrator* §. *VI.* *Beneficia Ecclesiastica* §. *X.* *Bona Ecclesiastica* §. *II.* *Capellania* §. *VII.*

Dimissoriales Litterae. Vide *Abbas* §. *V.* *Episcopus* §. *V.* *Sacramentum Ordinis* §§. *II. et III.*

Dioecesana Synodus. Vide *Synodus*.

Dioecesis Nullius. Vide *Abbas*, *Abbatia*.

Dismembratio. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *IV.* *Bona Ecclesiastica* §. *III.* *Canonicatus* §. *II.* *Capellania* §. *II.* *Ecclesia Parochialis* §. *IV.*

Disparitas Cultus. Vide *Matrimonium* §. *XII.*

Dispensandi Potestas. Vide *Episcopus* §. *XVII.*

§. I.

Dispensatio seu Indultum Absentandi a Choro.

1. Censuit S. C. licere Canonico causa studiorum abesse, et interim percipere fructus praebendae amissis tamen distributionibus quotidianis, quae inservientibus accrescunt; dum tamen non ultra quinquennium absit, et nunc cum studia aggreditur, 25 annum non attingat: *Segnien.* 23. *Apr.* 1592.

2. Innocentius XII. Pont. Max. notitiam habuit chorum Basilicarum, et Collegiatarum Ecclesiarum urbis propter indulta concedi solita nonnullis Canonicis, et Beneficiatis ad paucitatem inservientium redigi. Qua de causa Congregationem particularem deputavit, ut indultis examinatis servitio Ecclesiarum prospiciat. Haec Congregatio haec edidit decreta, quae Sum. Pontifex confirmavit, videlicet hujusmodi indulta quoad Nuntios Apostolicos, necnon intimos, et eidem SSmo actu inservientes, familiares, ac Subdatarium, et Camerae Apostolicae Commissarium non esse immutanda: *Urbis Indult.* 2. *Maii* 1693 *dub.* 1.

3. Quoad Gubernatores, et Vice-Legatos Provinciarum Civitatum, et locorum status Ecclesiae, qui durante absentia, nunquam possunt Ecclesiis interesse, necnon Procuratorem Generalem Montium, et Familiares S. R. E. Card. firmo tamen, quoad eorumdem Card. Caudatarios remanente decreto moderatorio S. C. Concilii Trid. *die* 19. *Aug.* 1690 edito, esse revocanda, et expedire, quod inposterum non concedantur: *Ibid. dub.* 2.

4. Indultum inservienti Secretariae Congregationis Card. Consultationibus negociorum ditionis temporalis ejusdem S. R. E. praepositorum concessum reformandum esse, et in posterum circumscribendum ad illos dies, et horas dumtaxat, quibus ratione hujusmodi servitii actu aliter praestandi impeditus fuerit, ejus conscientia desuper strictissime onerata: *Ib. dub.* 3.

5. Indulta causa studii pro lucrandis fructibus dumtaxat, nec aliter pro lucrandis distributionibus quotidianis esse concedenda, quam pro Ecclesiis, quarum reditus consistunt in solis distributionibus quotidianis, vel in distributionibus una cum fructibus tenuis praebendae, dempta tertia parte, quae inservientibus accrescat; nec pariter concedenda ultra triennium; neque majoribus vigintiquinque annis, quinimmo hujusmodi aetate 25 annorum expleta, eadem indulta, licet

idem triennium adhuc completum non fuerit, expirare: *Ibid. dub.* 4.

6. Omnes denique habentes indulta pro singulis diebus et horis adhuc esse punctis notandos toties quoties Ecclesiae seu choro non interfuerint, sed in qualibet hedomada hujusmodi puncta posse, et debere deleri, seu tolli, pro illis tantum diebus, et horis, quibus indultarii allegaverint peculiaria impedimenta ratione eorumdem munerum eorum conscientia hac super re strictissime onerata, et circa hujusmodi impedimentum judicio proprii Vicarii cujuslibet Ecclesiae. In Ecclesiis vero, ubi non adest hujusmodi Vicarius judicio dignioris Canonici est deferendum: *Ibid. dub.* 5.

7. Exhibitus fuit casus Canonici Coadjutoris, qui indultum petebat causa studiorum, offerente etiam coadjuto seipsum interea divinis Officiis interfuturum. Sed S. C. postulatum indultum negandum censuit, rescripsitque Oratorem jure suo uti posse: *Praten. Indulti* 2. *Martii* 1697.

8. Refragantibus statutis Capitularibus Ecclesiae Receptitiae Parochialis S. Antonii Castri Pici, ac Episcopi decreto, ut fructus absentium accrescat intervenientibus; Antonius Carnevale Praebendarius dictae Ecclesiae, et Alumnus Seminarii Pontis Curvi indultum causa studiorum de more concedi solitum absentandi, et participandi obtinuit, et licet nonnullis obstantibus quoad partitionem, S. C. tamen mandavit Indultum esse exequendum: *Aquinaten. Participat.* 14. *Junii* 1704.

9. Johannes Stuben provisus a Pontifice de Canonicatu Collegiatae Ecclesiae SS. Cassii, et Florentii oppidi Bonhen, quum esset septuagenario major, et mala affectus valetudine ex quadam asthmatis specie, supplicavit pro indulto, ut licet adversante statuto dictae Collegiatae a choro saltem matutinis horis possit abesse, etiam in anno *Captiosae*, ut vocant, residentiae ab eodem statuto impositae, et S. C. assensa est ad sex Menses pro horis matutinis: *Colonien. Indulti* 28. *Novem.* 1716.

10. Eugenius IV. Sum. Pont. Rectori, Magistris, Doctoribus, Discipulisque celebris Academiae Vallisoletanae indulsit, ut reditus quorumcumque Beneficiorum, exceptis distributionibus quotidianis etiam absentes percipere valerent. Franciscus Fernandez de Val Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis Palentinae in praedicta Academia sacrae Theologiae lectiones habendi facultatem obtinuit. Capitulum Palentinum hoc in fraudem residentiae factum existimans, quia nec Cathedra, nec stipendium assignatum illi fuit, negavit Archidiaconatus proventus illum unquam posse percipere. S. C. vero Archidiacono minime sua jura deducenti indultum praefatum non suffragari in casu, de quo agitur, declaravit: *Palentina Indulti* 5. *April.* 1732. At quum Franciscus indultum non loqui de stipendio, nec de Cathedra, sed de sola publice docendi facultate, ostendisset, S. C. consilium mutavit, et indultum suffragari praeterquam tempore vacationum patefecit: 6. *Dec.* 1732.

11. Clericus Franciscus Antonius Ciura Coadjutor Dominici Lo Jucco Metropolitanae Ecclesiae Canonici, quum Neapolis literarum studiis vacaret, facultatem petiit sibi impertiri, ut ob eam causam a Tarentina Ecclesia abesse possit absque ullo, vel suo, vel Canonici Coadjuti detrimento; Capitulum licet non repugnet ad effectum assequendi tantum reditus massae communis, non vero distributiones, S. C. tamen hujusmodi preces rejecit, addens ad mentem: *Tarentina Indulti* 28. *Martii* 1733.

12. Eleonora, et Francisca sorores

de Manderscheidt Blankenkeim, qui Canonicatus in Collegiata Ecclesia utriusque sexus ad S. Ursulam intra Coloniam obtinent, ob consuetam invalitudinem, necnon ob ingravescentem aetatem exposuerunt non posse quadrimestri servitio incumbere, nec itidem ad Chorum superiorem ascendere; idcirco absentandi a Choro superiore, et eo tempore quo aegram ducunt valetudinem, a Choro inferiori indultum postularunt; responsum fuit pro gratia juxta modum (37): *Colonien. Indulti* 5. *Junii* 1734.

13. Quum Ubaldus Antonius Guiduccius Canonicus Cathedralis Ecclesiae ob morbum asthmaticum horis vesperarum, et completorii a Choro abesse incepisset, dubitatum fuit; an legi punctaturarum obnoxius esset; S. C. censuit ei indulgendam esse exemptionem a Choro durante infirmitate; constabat enim de legitimo impedimento non accedendi ad illam Ecclesiam horis Vespertinis: *Eugubina Servitii Chori* 23. *Aug*. 1738.

14. Franciscus Garcia de Sancto, Martino, et Emanuel Amo Pelegrin in Ecclesia Cathedrali Canonici Coadjutores frui quum vellent eadem facultate, ut quotannis abesse possint diebus quinquaginta, qua omnes illius Ecclesiae Dignitates, et Canonici ex beneficio a Clemente VII. Sum. Pont. concesso fruuntur, preces S. C. obtulerunt, quae benigne eis annuit: *Civitaten. Indulti* 20. *Martii* 1745.

15. Franciscus Carolus Aquilanae Ecclesiae Archidiaconus adversa valetudine laborans, pluribusque vitiis affecta postulationem fecit, ut a Choro abesse posset. Testantur medici vacandi a Choro necessitatem. Proposito dubio, num illi sit concedendum indultum? S. C. causam protelavit, dixitque ad mentem, quae fuit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem: *Aquilana Indulti* 20. *Martii* 1745 *dub*. 1. Deinde indultum a S. C. onerata tamen conscientia Oratoris durantibus infirmitatibus arbitrio Episcopi concessum fuit: 26. *Junii ejusd. anni.*

16. Gravi capitis, oculorum, et pectoris infirmitate laborans Canonicus Jacobus Baldovinettius Coadjutor Canonici Medices in Metropolitana Ecclesia dispensationem ad quinquennium a choro per spatium trium mensium hyemalium quolibet anno praeter vacationes a Concilio Tridentino concessas a sede Apostolica obtinuit. Sese contradictorem huic praestitit Capitulum ipsum, cujus princeps Canonicus, exequutione remorata ea num fieri possit? postulat. Verba Archiepiscopo S. Congr. direxit pro confectione processus super ejusdem infirmitate, et qualitatibus: *Florentina Exequut. Brevis* 30. *April* 1746.

17. Canonicus Ecclesiae Cathedralis Theodorus Grech aetatis annorum 14. petita facultate vacandi studiis in publico Seminario Clericorum illius Dioecesis, et successive in aliqua approbata Universitate, reportavit indultum absentandi a Choro causa studiorum per septennium amissis distributionibus quotidianis. Inde egressus e Seminario ad locum Burmulae profectus est, ob id quaesitum fuit: An suffragetur indultum seu ille fuerit subjectus punctaturis a die, quo exivit e Seminario instar aliorum Canonicorum absentium? S.C. rescripsit: Dilata, et ad mentem: *Melevitana Indulti* 28. *Sept*. 1743 *dub*. 1. Rediit Causa, et Episcopo Canonicum memoratum Burmulae operam studiis

(37) Modus fuit, ut Oratrices ipsae diebus, quibus per corporis valetudinem officio Divino interesse possunt, quam residentiam facere valeant assistendo in choro inferiori, et ibidem tempore Divini Officii assistere debeant in habitu Canonicali. *Lib.* 84. *Decret. pag.* 184.

Philosophiae optime navare referente S. C. indultum suffragari, nec esse eumdem punctis notandum decidit: *27. Junii 1744 dub. ibid.*

18. Gregorio Antonellio Capellano S. Mariae Lauretanae erectae in Collegiata SS. Quintini, et Petri de saxa Civitatis Aquilae, cui incumbit onus deserviendi Choro, facultas inserviendi per substitutum fuit denegata. Huic, licet morbo cardialgiae laboret, vacandi a choro matutinis horis non est indulgenda facultas: *Aquilana 20. Martii 1756 dub. 2. confirmat. 29. Maii ejusd. anni.*

19. Sacerdos Johannes Cadonicius vir Clarus, et auctor *Vindiciae Augustinianae ab imputatione Regni Millenarii;* necnon Canonicus Cathedralis Ecclesiae, quum ob pedum dolorem, surarumque contractionem Ecclesiae, et Altari servitium continuare non valeret, a Capitulo obtinuit, ut a servitio desisteret, et quotidianas perciperet distributiones. Verum quum hic e morbo aliquantum convaluit, Capitulum eum monuit, ut in posterum Choro interesset. Respondit ille morbum gravius factum esse, et nec membra in Choro flectere, nec ad Cathedralem a domo sua uno milliario dissitam progredi valere, petiit indultum pro exemptione a Servitio Chori, et assecutus est, durante tamen infirmitate, et sua onerata conscientia: *Cremonen. Indulti 2. Aug. 1760 dub. 1.*

20. Sacerdos Mainardus Beneficiatus Ecclesiae Cathedralis, quum dudum convulsivis nervorum doloribus vexari coepisset, postulavit, ut dispensaretur quotidie ab onere interveniendi Choro hora matutina; quoad reliquas horas tunc solum, quando actu angitur graviori convulsionum morbo, facta nihilominus ei facultate quotidianas percipiendi distributiones. Ab indulto alienum animum habebat Capitulum, illud sustinebat Episcopus, qui inopis Oratoris conscientiam onerari posse putabat; et S. C. juxta Episcopi votum petitioni concessit: *Piscien. Indulti 6. Decem. 1760.*

21. Beneficiatis, seu Praebendariis Ecclesiae Parochialis villae de Reus, qui numero triginta septem una cum Priore, quotidiano Ecclesiae servitio mancipatis donatum fuit indultum absentandi pro quatuor Capitularibus per vices, et pro duobus tantum mensibus cum solitis autem clausulis: *Tarraconen. 18. Febr. 1764*: denuo proposita causa, rescriptum prodiit: Moderandas non esse clausulas appositas in rescripto, sed esse augendum numerum Capitularium, qui abesse possunt, ad sex Capitulares tantum: *23. Martii 1765 dub. 1.*

22. Canonicus Innocentius Bonamicius Ecclesiae Pratensis Theologus morbo non absque vitae discrimine vexatus, senioque confectus, necnon servitio assiduo Chori per triginta annos laudabiliter functus, repugnante Capitulo suo, indultum arbitrio Episcopi a Choro vacandi durantibus infirmitatibus onerata sua conscientia reportavit: *Praten. Indulti Vacandi a Choro. 23. Junii 1764.*

23. Subdiaconus Franciscus Zucchius annorum 15. Primiceriatus Dignitatem Ecclesiae Cathedralis assequutus est. Indultum exemptionis a Choro, ut in studium incumberet, ad triennium obtinuit, et postea ad biennium, quod deinde ad annum, ac demum ad alium annum fuit prorogatum. Alteram nunc efflagitat indulti prorogationem, eique adversatur tum Episcopus, tum Capitulum, atque demum etiam S. Congr. obstitit: *Urbanien. Exempt. 21. Novem. 1772.*

24. Canonico Antonio Roberti Cathedralis Ecclesiae petenti insecta illius infirmitate absentiam a Choro per triennium S. C. tribuit ad annum: *S.*

Agatae Gothorum Exempt. 13. *Febr.* 1773.

25. Michael Angelus Crocicchia, cui resignatus fuit Canonicatus Ecclesiae Collegiatae terrae Campaneani de jurepatronatus suae Familiae, in aetate circiter annorum decem Romae degenti, absque sedis Apostolicae indulto a Choro abfuit cum Capituli dedecore, et Canonicorum incommodo; et modo postulavit prorogationem indulti vacandi a Choro, ut curriculum studiorum absolvat. Verum postquam Orator fuerat ad punctaturas a die captae possessionis condemnatus, eidem Oratori petita in posterum exemptio quoque fuit denegata: *Nepesina* 20. *Januar.* 1776 *dub.* 2.

26. Clerico Antonio Severolio Archidiacono Cathedralis Ecclesiae concessum a summo Pontifice indultum absentandi ratione studiorum, illudque ab eodem summo Pontifice confirmatum etiam opponente Capitulo, ac costitutionibus Capitularibus adversantibus sustineri debere S. C. decrevit: *Faventina Distribut.* 13. *Julii* 1776 *dub.* 1.

27. Defendens Maria Trevi Canonicus Ecclesiae Collegiatae S. Gaudentii quum in hypocondriacam ex corporis habitu incidisset affectionem, eaque sit graviter vexatus, supplicavit pro indulto, quo ab horis matutinis, a servitio Chori, a Capitularibus Comitiis, ita abesse possit, ut non solum omnes suae Praebendae fructus, sed etiam quotidianas, aliasque extraordinarias distributiones percipiat. Favet Episcopus, et S. C. annuit juxta votum Episcopi (38) cum solitis clausulis: *Novarien. Indulti* 12. *Januar.* 1777.

28. Praepositus Collegiatae Ecclesiae S. Juliani oppidi Gaudiani impetrata ab Episcopo venia ad sex Menses Romam accessit litis in sacra Rota agendae ratione. Romae manens a S. C. petiit absentandi veniam, et fructus ac distributiones tamquam si praesens esset, percipiendi facultatem, et obtinuit ad aliquos menses, exequutione Episcopo commissa, et postea ad quatuor alios menses prorogata facultas praedicta fuit. At Capitulum indulta penitus ignorans fructus, distributionesque partitum est; ob id invito Capitulo ille egit, et ulteriorem indulti prorogationem poposcit. Capitulum tunc obloquutum est, et indulta subreptitie obtenta fuisse contendit, et disputato dubio, an indulta illa sustinerentur? et S. C. rescripsit, ut scriberetur Episcopo juxta mentem (39): *Novarien. Distribut, et Fructuum* 5. *Julii* 1777 *dub.* 1.

29. Canonicus Calixtus Ranfius Ecclesiae Collegiatae terrae Topliiae obtento indulto vacandi a Choro per biennium causa studiorum amissis distributionibus quotidianis fuit ad aliud biennium prorogatum ad formam praecedentis. Degebat enim adhuc in Seminario S. Salvatoris Majoris causa studiorum: *Nullius Farfen. Punctat.* 5. *Aug.* 1780 *dub.* 2.

30. Nicolaus Cepollarius, et Nicolaus Vico Praebendati Ecclesiae Collegia-

(38) Novariensis enim Antistes in votis habebat, ut quum satis perspecta sit Oratoris integritas, concedi illi posset indultum pro dispensatione ad annum, durante infirmitate, et illius onerata conscientia, itaut integro frueretur distributionum compendio, sed excepto lucro proveniente ex anniversariis, aliisque functionibus extraordinariis, in quibus ex testatorum voluntate praesentibus tantum stipendium praestari debeat: Eod Caus. 23 Nov. 1776. § 4.

(39) Mens est, ut Episcopus referat, an ab ipso editum fuerit Decretum, illudque penes acta Curiae Episcopalis extet, quo jussa fuerit exequutio indulti concessi a S. C. in favorem Rev. Perolii, quo eidem facultas concedebatur vacandi a choro, ut a Servitio Ecclesiae per quatuor Menses ex causa litis agendae in urbe ad tuenda jura suae Praepositurae cum perceptione omnium fructuum, distributionum, aliorumque emolumentorum, quae ab intervenientibus percipiuntur. Regist. lit. lib. 33. die 5. Julii 1777.

tae S. Donati, quae unita fuit alteri Collegiatae SS. Petri et Paulli indultum studiorum causa impetrarunt. Hi Indultarii erant Praebendati Ecclesiae S. Donati, et secundum taxam ejusdem Ecclesiae, quae aliarum minor erat, tertiam distributionum partem dimiserunt. Capitulum autem coepit contendere dimetiendas esse distributiones juxta majorem alteram Ecclesiae SS. Petri, et Pauli taxam ad formam praefatae unionis Bullae, et proposito dubio, quomodonam essent amittendae distributiones? non fuit ulla data definitio; sed voluit S. C. ut scriberetur Archiepiscopo juxta instructionem: *Firmana* 19. *Maii* 1787.

31. Canonici Collegiatae Ecclesiae Oppidi *di Blandrate* singulis hebdomadis tres canunt Missas, terque Officium Divinum recitant, exceptis Mensibus Julii, Augusti, et Septembris, in quibus Officium diebus tantum agunt festis. Hii exorant S. C. pro indulto a choro vacandi tribus illis nocuis mensibus, sub obligatione adimplendi onera reliquo anni tempore. S. C. assensa est eis juxta Card. Episcopi votum (40): *Vercellen. Servitii Chori* 19. *Junii* 1790.

32. Horatius Valeriani Canonicus Ecclesiae Collegiatae oppidi S. Victoriae electus in Vicarium Generalem ab Episcopo Fanensi supplicat pro facultate vacandi a Choro durante munere Vicariatus, dimissa in favorem ejusdem Collegiatae tertia fructuum parte, et S. C. indultum absentandi donavit ad alium annum tantum absque spe ulterioris prorogationis: *Firmana et Fanen. Abessendi* 26. *Novem.* 1796.

33. Quum ad unum ex duobus beneficiis residentialibus, seu legatis a Petro Stecconi fundatis in Collegiata Ecclesia S. Bartholomaei Busseti nominatus fuisset Clericus Dominicus Stecconi, qui a S. C. capax factus est ad illud assequendum ob defectum Nativitatis, et educationis in praedicto oppido, quum in Villa S. Andreae sub Parochia Busseti natus esset; exorat pro indulto absentandi a Choro, et supplendi per alium servitium Ecclesiae, donec ad subdiaconatum ascenderet, ut vacare interim studiis posset; et id adeptus est, arbitrio Episcopi, dummodo non excedat aetatem annorum 25. *Brugi S. Domnini Legati* 19. *Aug.* 1797 *dub.* 3.

§. II.

Dispensatio, seu Indultum Absentandi a Residentia.

1. Nicolaus Bellosli Canonicus Offidae licentiam petit absentandi perpenso servitio, quod praestat in segretaria status SSmi D. N., et pro indulto percipiendi fructus, et distributiones; S. C. indulsit ex causa permissa per sex menses, et interim omnes fructus, et distributiones ejusdem sui Canonicatus percipere valeat aeque, ac si personaliter interesset: *Anconitana* 2. *Aug.* 1670.

2. Vincentius Benignus Canonicus Sacrosanctae Basilicae Vaticanae supplicat pro indulto vacandi a residentia causa infirmitatis, et S. C. ad sex menses arbitrio, et conscientia Card. Archiepresbyteri concessit: *Romana* 19. *April.* 1692.

3. Mutius Simoncellus dignitatis Prioratus Cathedralis Ecclesiae pos-

(40) Indulgeri posse censet Episcopus petitioni Oratorum, ea tamen lege, ut Missae, et Officia, quae mensibus petitis omitterentur, reliquis anni mensibus integre suppleantur ad majorem Dei Cultum, ejusque Ecclesiae decorem, et ad hujusmodi munerum implementum; necnon a Capitulo provideatur pro Missa diebus festis, cum in Canonicorum absentia non desint Vice-Parochus, Capellanus, atque Regulares, quorum in eorum oppido adest Conventus, qui Animarum ibi degentium curae, et saluti optime consulant: Ead. Caus. 6. Junii 1790. §. 1.

sessor post residentiam annorum decem ob plura munera exercita, Vicarii nempe Generalis SSmae Inquisitionis, Commissarii Generalis trium decimarum, et Delegati Sedis Apostolicae, ab aemulis e civitate sub motivo, quod adhaereret Gallis, expulsus fuit; ideo indultum a residentia, ac fructus, distributionesque percipiendi obtinuit. Hoc prorogatum indultum modo expirat, perpetuumque idem fieri postulat, eadem causa exilii permanente, licet dissentiones inter Gallos, et Hispanos sedatae sint; S. C. tamen ejusdem preces haud audivit: *Nullius Orbetelli Residentiae 24. April.* 1700.

4. Controversia inter Capitulum Cathedralis Ecclesiae Varmiensis, et Episcopum facta Capitulum Canonicum Bassanum Procuratorem constituit, qui indultum a residentia consecutus est. Hoc indultum ob litem octo dubia complectentem adhuc non definitam a S. C. per annum renovatum fuit: *Varmien. Indulti* 4. *Sept.* 1700. Deinde indultum praefatum ad alios sex menses fuit protractum: 18. *Febr.* 1702 *dub.* 2. confirmatum cum additione absque spe prorogationis: 1. *April. ejusd. anni.*

5. Ob patratum homicidium a Johanne Michaele Cottono in Johannem Josephum Sanctolinium Ecclesiae Cathedralis Canonicum, Johannes Brandus Cottonus germanus frater dicti Johannis Michaelis, et Canonicus Theologalis ejusdem Ecclesiae summas suscepit inimicitias cum omnibus consanguineis dicti Canonici numero 50, hinc coactus fuit suam residentiam deserere, et profugus latitare. Indultum proinde absentandi obtinuit, et eo absoluto aliud causa redeundi absque alia spe ad tres menses impetravit: *Alerien. Indulti* 17. *Dec.* 1701.

6. Felix Rodulphus Alumnus Collegii Capranicensis urbis, et Canonicus divae Mariae terrae Cassiae indultum per alium annum ex causa studii vacandi a residentia obtinuit. Hoc indultum commissum fuit pro exequutione arbitrio, et conscientiae Episcopi, qui inspecto Canonicorum praesentium exiguo numero exequutionem suspendit. Felice reclamante S. C. pro exequutione gratiae absque spe ulterioris prorogationis, et ut Ordinarius cogat alios absentes prout de jure ad residendum, respondit: *Spoletana Indulti* 19. *Julii* 1704.

7. Johannes Baptista Boccardus Primicerius Ecclesiae Metropolitanae Indultum se removendi a residentia per annum proximum tantum consecutus est cum facultate percipiendi duas ex tribus partes distributionum; at indulto exhibito Capitulum has renuit praestare a die 10. Julii usque ad sept. proximum, quia annus choralis spectata consuetudine incipit a die prima Sept. S. C. autem hac super re requisita rescripsit, indultum esse attendendum a die concessionis: *Firmana Indulti* 7. *Maii* 1707.

8. Joseph Maria Cevatarius Sacerdos Oratorii S. Philippi Nerii Capellaniam cum onere in fundatione adjecto residendi in loco Conzani, et in domo ipsiusmet fundatricis Paula Sturiae, ac personalis celebrationis missarum adeptus est. Inde ad trennium proximum tantum habuit dispensationem celebrandi per substitutum sub die 22. Decem. 1691. Postea elapso triennio in celebratione per substitutum continuavit; at instante Promotore Fiscale Curiae Episcopalis tam super residentia, quam personali celebratione: S. C. non esse locum dispensationi decrevit: *Casalen. Residentiae* 24. *Sept.* 1707 *dub.* 2.

9. Obtinuit Simeon Dominicus Ponam Canonicus Ecclesiae Cathedralis a S. C. indultum absentandi ex causa litis, quam habebat cum Vicario Apo-

stolico Reatino, et hoc indultum fuit prorogatum. Simile etiam habuit Canonicus Paulus de Matthaeis ob eamdem causam. At Capitulo opponente, et exhibente Constitutione Nicolai V. Pont. Max., in qua non deberi distributiones intervenientibus, demandatur. S. C. rem diluit decretans praefata indulta servanda esse: *Reatina Indultorum* 17. *Decem.* 1707.

10. S. M. Innocentius XII. ad Ecclesiam Episcopalem Namurcensem evexit Ferdinandum Maximilianum de Berlo Canonicum Praebendatum, ac Archidiaconum Campiniae nuncupat. Cathedralis Ecclesiae Leodiensis, eique omnia retinendi ad decennium indulsit, et inde ad aliud prorogavit. Verum Capitulum Leodiense Episcopum ad residendum saltem per trimestrem, si lucrari vellet fructus Canonicatus, ac Archidiaconatus hortatum est. Leodium liberum non esse sibi adire ob vigentes bellorum strepitus Episcopus respondit, et inde recursum habuit ad S. C. pro indulto tenuitatem redituum mensae Episcopalis Namurcensis afferens, et S. C. rescripsit pro gratia ad biennium, durante impedimento accedendi ad Ecclesiam juxta modum (41): *Leodien. seu Namurcen. Residentiae* 5. *Sept.* 1711. Deinde biennium currere a die recursus in S. C. nempe 20. Sept. 1710 declaravit: postea ad aliud biennium perseverante obstaculo ei indulsit; *confirmat.* 17. *Maii* 1713.

11. Carolus Ferdinandus S. R. J. Comes Lodronius adeptus fuit Canonicalem Praebendam, ac Dignitatem praeposituralem in Ecclesia Cathedrali Tridentina, simulque Parochialem Ecclesiam Villae Lagarinae de ejusdem praenobilis familiae jurepatronatus jam obtento indulto super incompatibilitate; modo supplicat pro dispensatione ab onere residendi in dicta Parochiali, cui decenter suus Vicarius inservit. S. C. esse concedendam gratiam abscedendi a Parochiali per sex menses quolibet anno, dummodo resideat in Cathedrali rescripsit: *Tridentina Dispensat.* 11. *Martii* 1713.

12. Ad restituendam Academiam seu Universitatem Beacensem sub auspiciis Ven. Magistri Johannis de Avila erectam causa redituum diminutionis postulatum est a S. C. indultum, ut Rector, Lectores, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccha Laureati, et audientes in dicta Academia pro tempore docentes, et respective addiscentes licite percipere possint omnes fructus suorum beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, et sine cura, in quibuslibet Ecclesiis; etiamsi Canonicatus, Praebendae, Dignitates, perinde ac si inservirent, ac residerent personaliter; at S. C. hujusmodi indultum denegavit: *Giennen. seu Beacen. Indulti* 1. *Decem.* 1714.

13. Sacerdos Amantius de Augier obtento Canonicatu in Ecclesia Cathedrali inspectis tum servitio, quod Card. della Tremoille impendebat, tum ingruentibus bellorum calamitatibus, ex quibus tutus non erat ad residendum accessus, a S. C. petiit a residentia indultum, obtinuitque, ac per annos sex eo pluries prorogato gavisus est. Modo instante Capitulo indultum praedictum, et ejus prorogationes suffragari Canonico Amantio ad faciendos fructus suos decrevit: *Avenionen. Indultorum* 9. *Febr.* 1715 *dub.* 1.

14. Ac ultimum quidem indultum sustineri praecipitur, sed mandatur etiam, ut Orator post finem postremi induiti

(41) Videlicet, amissa tertia parte fructuum, ita tamen, ut curae esset Episcopi removendi impedimentum, quo praepediebatur adire Leodium, ac Visitationem Archidiaconatus expleret: *Eod. Caus.* 13. *Maii* 1713.

omnino ad residentiam redeat: *Ibid. dub.* 2.

15. Instante Felice Perez Parocho Ecclesiae oppidi de Tamarit alioquin optime merito pro indulto a residentia ob aeris intemperiem, relicto Vicario ad curam animarum exercendam responsum fuit pro gratia ad triennium inspectis facti circumstantiis, et additum ad mentem (42) fuit: *Turraconen. Residentiae* 24. *Martii* 1736 *dub.* 2.

16. Concedendum non esse indultum a residentia Annae Salomae Comitissae de Manderscheidt Falakenstem, quae Canonicatum una cum Decanatu in Collegiata Ecclesia utriusque sexus B. M. V. oppidi Thorensis, atque Abbatissatum in alia simili Collegiata S. Ursulae intra Coloniam, ubi moratur, posita obtinet, censet S. C. prout Capitulo in votis erat: Etiamsi ex trium medicorum testimonio prolatam esse suam infirmitatem oculorum ipsa Anna affirmet: *Leodien. seu Colonien. Fructuum* 1. *Sept.* 1736 *dub.* 2.

17. Jacobus Toppi Archipresbyter Montis Percili, quum diuturnam, justamque litem in Tribunali Sacrae Rotae contra populum, et Paroeciae incolis sustinuisse, excitatis in eum plurimis inimicitiis nocturno tempore aufugere compulsus fuit; hac de causa non semel indultum a residentia vacandi a S. C. retulit. At modo instantia ejusdem iterum producta pro indulti prorogatione, eam ad sex menses, et ad Card. Praefectum juxta mentem obtinuit: *Tyburtina Indulti* 7. *Sept.* 1737.

18. Indultum de non residendo minime pro nunc esse donandum Januario Olivierio Parocho Ecclesiae in Casali Cellularum positae S. C. censuit; Hic enim prius causa infirmitatis indultum assequutus erat, ac postea liet valetudini bonae restitutus ad eam Ecclesiam reverti negligebat: *Suessana Resid. et Censur.* 15. *Martii* 1738 *dub.* 3.

19. Hermanus Wernerus de Bossart Praepositus Collegiatae Ecclesiae S. Andreae, et Canonicus Collegiatae Ecclesiae S. Gereonis civitatis Coloniae indultum a Serenissimo Archiepiscopo, cui famulabatur, abscedendi a choro in Ecclesia S. Andreae, et quascumque distributiones quotidianas percipiendi retulit. At quum a Sacra Caesarea, et Catholica Majestate Residentis Ministerium in Circulo Westphalico obtinuisset, tanquam Ecclesiae Universalis bono vacans, a Pontifice indultum pariter imploravit residentiae Canonicalis in praefata Ecclesia, et fructus et emolumenta, ac si continuo in choro praesens esset; et consecutus est ad triennium, si tandiu ille duraverit in munere, omissis tamen distributionibus quotidianis: *Colonien. Indulti* 1. *Aug.* 1739.

20. Andreas Luceti Coadjutor cum futura successione Dominici Andreae Cameti Parochi Ecclesiae S. Stephani Villae Pontis Sigestri non indiget dispensationis a residentia locali gratia, quia in Bulla coadjutoriae haud residendi decretum adest: *Brugnaten. Coadjutoriae* 17. *Januar.* 1756 *dub.* 1.

21. Quum Paulus Nannius Decanus Ecclesiae Cathedralis ratione senectutis ac malae valetudinis indultum absentandi ex causa infirmitatis ad quatuor menses hyemales tantum arbitrio Episcopi obtinuisset, modo juxta ejusdem Episcopi votum praevio recessu a decisis ad annum conceditur, durante infirmitate, et onerata conscientia Oratoris: *Hyeracen. Dispensat.* 27. *Martii* 1762.

22. Parochus Evangelisti indultum absentandi a sua Paroecia in loco Proptibus Parochi: Regist. lit. lib. 28. die 25. Martii 1756

(42) Videlicet, ut Episcopus deputet Vicarium idoneum, qui in loco de Tammarit resideat auri-

vertii sita per triennium impetravit. Exposuerat enim nullam adesse domum parochialem, nec conductitiam, ac Parochia illa in vicinia civitatis Urbaniae, ubi moram ducere ille cupit, versatur. Inde spopondit domum Parochialem construere. Haec minime comprobata esse populus reclamans autumavit. Nam ille Vicarii Generalis munus in dicta urbe exercet; ideo interrogata S. C. censuit esse locum moderationi indulti triennalis eidem Parocho super dispensatione a residentia concessi, et ad D. Secret. pro praefixione termini: *Urbanien.* 14. *Januar.* 1764.

23. Antonius Prieto e loco Caronio Compostellanae Dioecesis nominatus ad Capellaniam ordinatam ab Ursula Padrignas in Ecclesia Lucensi, quae habet onus residendi, quum in patria matrem infirmam habere, sororemque tenerae aetatis omni humano auxilio, ac fortunae bonis egentes exposuisset, a S. C. indultum se absentandi durante vita matris tantum, impletis tamen per alium omnibus oneribus obtinuit: *Lucen.* 1. *Martii* 1766 *dub.* 2.

24. Hieronymus Catalinus Camers Capellaniam erectam in Ecclesia SSmae Conceptionis Ploraci, quae onere residendi in eodem loco Ploraci celebrandi, necnon Sacramentales audiendi Confessiones per se ipsum excepto casu infirmitatis, vel legitimae causae gravata est, acquisivit. Hic ob aeris gravitatem, quum nonnullis internis morbis laboraret, indultum abscedendi postulavit, reportavitque ad triennium, si tamdiu necessaria infirmitatis causa perdurasset, et onerata Oratoris conscientia, et cum onere supplendi per Sacerdotem Secularem idoneum etiam ad excipiendas Sacramentales Confessiones: *Camerinen.* 21. *Junii* 1766.

25. Carolus Lavinj, qui nominatus a patronis ad Capellaniam fundatam ab Alexandro Antonio Gentilonio sub lege, quod nominatus curam animarum non habeat, nec ullum beneficium residentiale cum eadem Capellania incompatibile possideat, indultum se removendi, et implendi onera per alium petens, exoptansque munus praedicationis, vel Vicarii Generalis obire. S. C. illum non audivit, etiam si de Capellania mere laicali ab Ordinaria jurisdictione exempta agebatur: *Auximana Indulti* 9. *Julii* 1768.

26. Quum poneretur quaestio, an in favorem Sacerdotis Laurentii Geraldini ad sacros ordines titulo Capellaniae a Bartholomaeo Jannuzzio erectae promoti, et a Castro Pinnae abesse coacti, eo quod sit adscriptus inter Presbyteros Congregationis Missionis, sit locus dispensationi a residentia a fundatoribus mandata? S. C. rescripsit, ut Episcopo scriberetur juxta instructionem (43): *Amerina Reduct., et Dispensat.* 7. *Aug.* 1773 *dub.* 2.

27. Michael Angelus Crocicchia, cui resignatus fuit Canonicatus Ecclesiae Collegiatae terrae Campaneani de jurepatronatus suae Familiae in aetate annorum circiter decem, Romae degenti absque Sedis Apostolicae indulto a choro cum Capituli dedecore, ac Canonicorum incommodo vacavit; modo prorogari absentiae indultum, quod obtinuisse supponit, ac nunquam exhibuit, usque dum studiorum metam attingat a S. C. imploravit. Verum postquam Orator fuerat ad pun-

(43) Nempe, ut Episcopus jura tam originaria fundationum Capellaniae, quam subsequuti augmenti redituum, atque onerum transmittat, et consequenter referat, utrum fundi taxative, sive potius demonstrative assignati comperiantur, et quatenus retera constet fundos demonstrative constitutos fuisse, an adsint haeredes, adversus quos supplementi jura experiri possint, vel eorum suppelant bona, quae ad praemissum effectum impeti valeant. Regist. lit. lib. 33. die 7. Aug. 1773.

ctaturas a die captae possessionis condemnatus, eidem S. C. indultum a residentia quoque negavit: *Nepesina* 20. *Januar.* 1776 *dub.* 2.

28. Quum Defendens Maria Trevi Canonicus Ecclesiae Collegiatae S. Gaudentii, qui hypocondrica ex corporis habitu affectione tenetur, a qua vehementer cruciatur, dispensari a residentia exorasset S. C., et omnes tamen suae Praebendae percipere fructus, necnon quotidianas distributiones etiam extraordinarias; annuit S. C. favente Episcopo, sed juxta ejus votum (44) cum solitis clausulis: *Novarien. Indulti* 11. *Januar.* 1777.

29. Canonicus Franciscus Angeluccius Theologus Ecclesiae Cathedralis munus Vicarii Generalis exercere cupiens, frustra a S. C. petiit indultum vacandi a residentia, sed tamen residentiam deseruit, et munus in Curia Aesina sustinuit. Inde in S. C. Rituum sistit, et per eam Summo Pont. Clem. XIII. exponens ipsum in Judicem Processus causae Ven. servi Dei Fratris Angeli Antonii Sandreani delegatum esse, indultum exoptatum reportavit. At urgente Capitulo ob vitium obreptionis, et subreptionis dicti indulti S. C. illud validum esse decidit: *Maceraten.* 14. *Martii* 1778 *dub.* 1.

30. Comes Lucius Antonius Olgiati Canonicus Ecclesiae Cathedralis dispensatur ab onere residendi in loco Scalengiarum, ac per se ipsum celebrandi, quo onere gravatur ratione Capellaniae de jurepatronatus suae familiae; haec enim Capellania ab illo uti patroni filio possidebatur: *Taurinen.* 29. *April.* 1780 *dub.* 2.

31. Degens Calixtus Ransius Canonicus Ecclesiae Collegiatae terrae Tophiae in Seminario S. Salvatoris majoris causa studiorum indultum a residentia per biennium reportavit, amissis distributionibus quotidianis, et inde ad aliud biennium ad formam praecedentis fuit prorogatum: *Nullius Farfen. Punctatur.* 5. *Aug.* 1780 *dub.* 2.

(44) Vide not. 38.

32. Possessor beneficii SS. Johannis Baptistae, et Aloysii fundati in Ecclesia loci de Albizate Plebis Galeratae, cui onus residentiae ex lege fundationis incumbit ratione missarum celebrationis personalis, in malam incidit valetudinem tum corporis, tum ejus potentiae visivae; postulat proinde dispensationem a residentia, et ad annum ratione infirmitatis eam adeptus est: *Mediolanen. Beneficii* 18. *Aug.* 1781 *dub.* 2.

33. Clericus Franciscus Richinius ad unum ex Canonicatibus, quos fundarunt Fratres Bandi in Ecclesia Collegiata Foro-pompilii cum onere choro interveniendi diebus festivis, nominatus fuit, et quum moraretur causa studiorum in Auximano Seminario indultum a residentia, ac reditus assignatos a testatore in favorem intervenientium percipiendi efflagitavit. Sed S. C. minime eum audivit: *Nullius S. Rufilli* 9. *April.* 1785 *dub.* 1.

34. Indultum triennale a residentia subrogando alium in cantu tantum conceditur a S. C. Cajetano Pereira Dignitatis Cantoratus Ecclesiae Collegiatae oppidi de Barcellos possessori considerata tenuitate redituum, ac ejus vocis exilitate: *Bracharen.* 21. *Junii* 1788 *dub.* 2.

35. Canonici Collegiatae Ecclesiae oppidi *di Biandrate* qui missas singulis hebdomadis tres canunt, terque officium divinum recitant, exceptis mensibus Julii, Augusti, et Sept., in quibus officium diebus tantum festis agunt, ob aeris insalubritatem indultum vacandi a residentia tribus illis nocuis mensibus sub obligatione onera reliquo anni tempore implendi exorant, et S. C. juxta votum Card. Epi-

ceri (45) annuit: *Vercellen. Servitii Chori* 19. *Junii* 1790.

36. Jussu Francisci Malacalza Capellania erecta fuit cum onere hebdomadali missarum 4., residendi in sua domo, in eaque recipiendi Patres ordinum S. Francisci de Assisio; et S. Francisci de Paula. Modo possessor institutionis labentem domum, et neglectam praediorum culturam invenit; ob id supplicavit pro temporaria missarum suspensione, et dispensatione a residentia, et hospitio, ut domus, et praedia reparentur. Annuit S. C. in omnibus ad biennium unica missa quolibet mense celebrata: *Lunen. Sarzanen.* 19. *Januar.* 1793.

37. Quum ad unum ex duobus residentialibus beneficiis seu legatis a Petro Stecconi in Ecclesia Collegiata S. Bartholomaei Busseti fundatis, nominatus fuisset Clericus Dominicus Stecconi, qui a S. C. ad illud assequendum fuit capax factus causa defectus nativitatis, et educationis in praedicto oppido, cum in villa S. Andreae sub Parochia Busseti natus sit; exorat pro indulto a residentia, et supplendi eam, et servitium chori per alium, donec ad subdiaconatum ascendat, ut interim studiis vacare possit, et id a S. C. obtinuit arbitrio Episcopi, dummodo non excedat aetatem an. 25. *Burgi S. Domnini legati* 19. *Aug.* 1797 *dub.* 3.

38. Quum Sacerdos Paschalis Paglialarmi e Villa Faiciani Canonicus Ecclesiae Cathedralis facile prioribus provectae aetatis annis irritantem tolerasset residentiae aerem; inde pati coepit nervorum distensionem in capite, ex quibus semel fuit morbo apopletico correptus; hac de causa Episcopus de consilio medicorum, et Poenitentiarii Cathedralis exemptionem concessit a residentia, cum lege interveniendi choro semel in hebdomada, et solemnioribus festivitatibus Post multos annos dubitans de eo decreto, et 60 agens annum postulat a S. C. exemptionem, et obtinet juxta votum Episcopi (46) ad triennium: *Casertana Indulti Abessendi* 16. *Decem.* 1797.

§. III.

Dispensatio super Defectu aetatis.

1. Ad beneficium simplex clericale institutum a Silvestro de Mainardis in Ecclesia Parochiali S. Prosperi Cremonae Joseph Antonius Gaspar tamquam ex propinguioribus de agnatione dicti testatoris fuit praesentatus. Et quum huic obstitisset, qui ex propinguioribus de cognatione agnatis substituta ab eodem testatore est; ideo dispensationem aetatis a S. C. petivit, sed eam minime assequutus est: *Cremonen. Capellaniae* 8. *Julii* 1702 *confirmat.* 9. *Sept. ejusd. anni.*

2. Joseph Baverius Clericus Senogalliensis an. 16. ad Beneficium, seu Capellaniam de jurepatronatus in Ecclesia Cathedrali erectam fuit praesentatus. In ejusdem beneficii fundatione, ut actu Sacerdos possessor sit, requiritur; ideo Joseph dispensationem aetatis imploravit, quam S. C., tum ob familiam valde nobilem, et unam de patronorum linea, tum ob rei familiaris angustiam concessit, ac inde confirmavit concessionem in *Lauretana Dispensat.* 6. *Junii*, *ac* 5. *Sept.* 1705.

3. Dominicus Alexander Sordolinus simplex Clericus annorum 19. ad Ca-

(45) *Vide not.* 40.

(46) Qui putat, ut Orator „ debeat identidem „ ad Cathedralem Ecclesiam accedere, ut videat, „ num forte ita processu temporis suum minuatur „ malum, ut postea sive diu, sive brevi aliquo „ anni tempore Ecclesiae valeat inservire; „ qua de re sua ipsi conscientia consulenda permittatur." *Ead. Caus.* 16. *Decem.* 1797. §. 4.

pellaniam de jurepatronatus nobilis familiae ab Altemps erectam in Ecclesia S. Mariae Transtyberim praesentatus ab aetate fuit dispensatus. Nam fundatio ejusdem ordinem presbyteratus petebat: *Romana Dispensat.* 12. *Decem.* 1705.

4. Quum Jacobus Antonius Rocca ceteris qualitatibus a testatore Marco Antonio Rocca, qui proventum pro alendis duobus juvenibus ad studia colenda in urbe assignavit, requisitis polleret, solumque aetatis defectu careret dispensationem a S. C. postulavit, et obtinuit. Johannes enim Baptista Benegosius per lineam foemininam descendens admitti Oratoris vice quaesiverat: *Romana, seu Januen. Legati* 9. *Januar.* 1706.

5. Aloysius Caccia annorum aetatis 8. filium Clericum Josephum ad Capellaniam seu Beneficium de jurepatronatus seu familiae sub spe obtinendae gratiae dispensationis super aetatis defectu praesentavit. S. C. autem dispensationem denegavit, quum sese opposuisset Dominicus Caccia, qui filium Deodatum aetatis annorum 15., et nulla aetatis dispensatione indigentem, et pari cum Josepho gradu existentem praesentasset: *Novarien. Dispensat.* 15. *Aug.* 1707.

6. Ad quemdam Canonicatum, quum inveniri Sacerdos annorum 60 uti testator demandaverat, non potuisset, fuit nominatus a patrona Angela Pilla filia dicti testatoris Sampson Asinellius aetatis annorum 7. in quarto affinitatis gradu cum testatoris filio conjuncto, in cujus favorem postulatam aetatis dispensationem S. C. donavit: *Placentina Dispensat.* 16. *Martii* 1709.

7. Quum ab omnibus patronis unanimiter Johannes Renerius annorum 15, necnon a majori eorum parte in secundo loco Jacobus Renerius annorum 20 remotior dicto Johanne ad Capellaniam Sacerdotalem a Raphaele Renerio institutam in Ecclesia Cathedrali in favorem suae agnationis fuisset praesentatus, uterque aetatis dispensationem imploravit. Jacobus vero post praesentationem promotus fuit ad subdiaconatum, et S. C. in ejusdem favorem dispensationem indulsit: *Collen. Capellaniae* 12. *Decem.* 1716 *confirmat.* 24. *April.* 1717.

8. Ad Beneficium de jurepatronatus laicali a Martino de Benedictis in Ecclesia S. Caroli fundatum, quod a S. C. Sacerdotale fuerat declaratum, Salvator Antonius de Benedictis de fundatoris linea annorum 20 a patronis fuit praesentatus, conditione obtinendae aetatis dispensationis adjecta, qua non assequuta Sacerdotem Dominicum Matium de Lillis praesentarunt; propterea Salvator petiit dispensationem, et impetravit: *Imolen. Beneficii* 23. *Maii* 1722 *dub.* 2.

9. Petrus Paulus de Puccettis, qui a Stirpe per fundatorem patrimonii sacri, Puccettum nempe de Puccettis, vocata, est oriundus, dispensationem aetatis, quam fundator ad dictum patrimonium sacrum assequendum requirit, efflagitavit; S. C. eam largita est: *Cingulana Patrimonii Sacri* 10. *Maii* 1732.

10. Carolus de Nobilibus, qui unicus ex foeminina linea testatricis descendens, et octavum agens annum ad beneficium a Laura Zaccone pro sua familia fundatum, fuit praesentatus; dispensationem hinc quaesivit aetatis; et gratiam quippe per literas Apostolicas expediendam, dempta conditione amovibilitatis est consecutus: *Catacen. Dispensationis* 25. *Januar.* 1738.

11. Dispensationem aetatis impertivit S. C. Clerico Francisco Antonio Leither nonum circiter annum agenti, qui est unicus ex familia Leithner, ex qua erant Fratres Franciscus, et

Johannes Georgius fundatores simplicis beneficii in Parochiali Ecclesia S. Andreae loci Clausensis, quique ad idem beneficium fuit praesentatus: *Brixinen. Dispensat.* 15. *Martii* 1738.

12. Ad vacantem unam Capellaniam ex his, quas fundavit in Ecclesia Collegiata Collis Veteris Marcus Antonius Cerbellius cum onere personalis celebrationis, nominatus fuit Dominicus Cornacchionius; rejectis Sacerdote Antonio Bucciotto, et tribus clericis. Sed quum Dominicus in aetatis 20. annorum esset constitutus, dispensationem exquisivit a S. C. quae haud esse locum dictae concessoni declaravit: *Sabinen. Dispensat.* 16. *Maii* 1739.

13. Llopsis in institutione beneficii qualitatem Sacerdotalem elegit primo nominato excepto. Eo defuncto Franciscus Llopsis Beneficii patronus ad consulendum summae rerum egestati, quum nullus actu Sacerdos testatoris familia existeret ad idem beneficium Clericum Emanuelem Llopsis alterum ejus filium annorum 18. sub spe dispensationis super defectu aetatis praesentavit, et casu quo impetrare dispensationem non valeret, extraneum idoneum substituit. Id curare omisit Emanuel, et dispensationem intra consuetum quadrimestris terminum non quaesivit; sed impetrare cupit hodie, et contradictorem invenit Presbyterum Johannem. Causa proposita supplicationem Emanuelis esse signandam S. C. existimavit: *Barchinonen. Dispensat.* 30. *Januar.* 1740.

14. Petrinus Ronchus patronus cujusdam simplicis beneficii, quod ex lege fundationis qualitatem Sacri ordinis adnexam habet, nominavit Johannem Baptistam Soda suum exfilia nepotem in statu laicali constitutum, praesentavitque sub spe futurae dispensationis obtinendae. Hanc nominationem postmodum revocavit Petrinus, ac novam fecit in favorem Sacerdotis Francisci Juvenalis Soda; qui praesentanti quamdam summam exsolvere promisisse dicitur. Tonsura initiatus Johannes Baptista gratiam a Summo Pontifice pro praesentato obtinuit, nec non aetatis dispensationem. Refragatus huic est posterior nominatus, sed jam signatam Johannis Baptistae supplicationem relaxandam esse S. C. rescriptum dedit: *Fossanen. Beneficii* 15. *April.* 1741.

15. Fundato in Oratorio S. Augustini, et Monicae Villae Fusciandori Ecclesiastico simplici beneficio a Sacerdote Eleonoro Simonetti, patroni nominarunt Patrem Angelum ordinis Carmelitarum, et Dominicum Simonetti laicum sub spe habilitationis; Qua de causa Dominicus a Peregrino Simonetti descendens a Summo Pontifice obtinuit, ut sibi, postquam Clericali esset tonsura initiatus, et ex nullitate, et devolutionis jure, beneficium conferretur. Interim quadrimus puer Hyppolitus Simonetti a Peregrino profectus dispensationem aetatis, eo quod nullus Clericus, seu presbyter aeque, vel magis qualificatus existeret, postulavit. Obstitit huic Dominicus jus sibi ex dispensatione Clericatus defectus quaesitum esse dicens. Verum S. C. Hyppoliti supplicationem relaxandam esse definivit: *Lucana Beneficii, seu Capellaniae* 17. *Maii* 1749.

16. Defuncto Canonico Josepho Broglia, qui utramque Capellaniam ab Armenio Seniore Broglia in Ecclesia SSmae Trinitatis oppidi Ophidae institutam possidebat, frater Nicolaus, quum nullus ex familia sua primo loco vocata esset, qui eligi posset, nisi Armenius filius puer triennis, eum nominavit ea lege, ut veniam aetatis impetraret. Nam testator propinquiorem consanguineum habilem, idest tonsuratum secundum S. R. E. ritum

eligi mandaverat. Clericus Franciscus Antonius Constantius secundo loco vocatus refragatur, sed tamen Armenius voti sui plene compos factus est, qui ad effectum utraque Capellania gaudendi dispensationem aetatis rogavit: *Asculana Capellan. super Dispensat.* 22. *Aug.* 1750.

17. Ad Beneficium Sacerdotale fundatum ab Anna, et Laura Sororibus Danieli in Ecclesia Parochiali terrae Braciliani, haeredes patroni praesentarunt Tarquinium Melonium unicum eo tempore Clericum de descendentia Danieli, qui etiam gratiam Apostolicam impetravit. Econtra Agnello Danieli tamquam qualificato ad formam fundationis Episcopus adjudicavit. Sed contracto ab Agnello Matrimonio praesentatus fuit Dominicus Danieli puer octennis, a quo causa veniam aetatis obtinendae oblatae sunt preces. Restitit huic Tarquinius, qui jus sibi quaesitum esse asserebat, et se de familia Danieli vocata descendere probabat. Puer vero neque haeredes fuisse Annae, et Laurae Fundatricium illos, qui Tarquinium nominarunt, neque in possessione esse praesentandi confirmabat. Proposito hinc dubio definitum est, esse dispensationem concedendam: *Salernitana Dispensat.* 19. *Decem.* 1750.

18. Henricus de Galen Pater, et Franciscus Wilhelmus de Galen filius ambo fundarunt in Ecclesiis Cathedralibus Monasteriensi, et Osnabrugensi Canonicatus. Passivum patronatum horum Canonicatuum Clericis sui generis *Romano Catholicis*, *et Septennibus* reliquerunt. Canonicatus vacarunt; et Ferdinandus Liber Baro de Galen filius, ac nepos fundatorum, Canonicatuum patronus Clementem Augustum suum filium quinquennem praesentare cupiens, Dispensationem postulat aetatis requisitae. Contradictor adest Lotharius Franciscus Wilhelmus de Galen de linea tertio loco substituta, qui duos alios habet Canonicatus. Urget Clemens rem esse de filio patroni, deque linea recta, et praedilecta, et obtinuit Dispensationem: *Monasterien. et Osnabrugen. Canonicatus* 7. *April.* 1753 *confirmat.* 21. *Julii ejusd. anni.*

19. Andreas Rosa tria simplicia Beneficia in Ecclesia Parochiali Pomponisci fundavit. Horum praelationem dedit presbyteris de Domo Dovara, de Domo Septimii Brunelli, de Domo Coppi, deque demum Fellini domó. Uno ex his vacante beneficio electus fuit Clericus Joseph Carolus Brunellius aetatis 11, quique aetatis veniam implorabat. Contra illum venit Clericus Jacobus Antonius Magattius. Hac re a patronis comperta, alium casu, quo valida non fuisset nominatio praecedens, cumulative nominarunt Clericum Hermenegildum Fellinium aetatis 13. Liti vale dixit Magatti, perstitit tamen Fellinius. Proponitur modo causa, et Brunellio esse dispensationem concedendam, relaxandamque supplicationem, definitur: *Cremonen. Dispensat.* 4. *Martii* 1758 *confirmat.* 15. *April. ejusd. anni.*

20. Ad Beneficium institutum a Petro de Notariis, praesentari fundator Clericum, aut in sacris constitutum de domo, et progenie de Notariis optavit, hinc in erectione dicitur Beneficium patronale, et Sacerdotale esse. Ad hoc fuit praesentatus Clericus Alexander Bertonius, a foemina nominis de Notariis descendens sub spe dispensationis aetatis obtinendae; et hanc petiit a S. C.; sed idem habuit contradictorem Johannem Baptistam Pedanam Sacerdotem subsidiarie praesentatum, qui vicit aemulum, supplicationem signandam esse referens: *Parmen. Dispensat.* 7. *Junii* 1760 *confirmat.* 2. *Aug. ejusd. anni.*

21. Baro Hieronymus Massa patronus Beneficii Abbatiae a Johanne, et Carolo Massa in favorem descendentium fundati, ea lege, ut plures concurrentes quum essent, major aetate, vel primus Clericus praeferri debeat, filium Bartholomaeum annorum 3. cum dimidio sub spe dispensationis obtinendae praesentavit. Comparuit quoque Didacus ex altera familia Petri Massa propatrui fundatorum, et tanquam passive vocatus ad eamdem Abbatiam institui petiit. Quaesito igitur, an relaxanda esset supplicatio, et respective concedenda dispensatio? responsum est Dilata, et exhibeatur indultum Apostolicum: *Neritonen. Abbatiae* 19. *April.* 1760. Gravi quadraginta ducatorum aureorum pro Archivista Datariae impensa territus Didacus, vale dixit liti. Praefatus infans pro supplicatione, et aetatis dispensatione institit, et obtinuit: 22. *Novem. ejusd. anni.*

22. Clericus Johannes Maria Vezzosi puer decennis Canonicatus a Josepho de Gabriellis in Collegiata Ecclesia S. Nicolai Balneo regii fundati nominationem nactus est, dummodo a Summo Pontifice habilis, capaxque reddatur. Dum is aetatis dispensationem impetrare satagebat, Episcopus Clericali tonsura initiavit Nicolaum Monachia, qui nominatus quoque fuit ad eumdem Canonicatum annis natus 26., quique literis in prima adolescentia incubuit, jamque a pluribus annis artem sutoria exercebat. Capitulum Dispensationi Vezzosi refragatur, qui ceterum sive ad tempus vacationis, sive ad tempus sequutae praesentationis respiciatur, potiorem se esse autumat. Hujus Supplicationem relaxandam esse S. C. deliberavit: *Balneoregien. Dispensat.* 21. *Junii* 1760.

23. Fundavit in Ecclesia Parochiali oppidi de Miravallea Capellaniam Maria Magdalena de Algorri in favorem suae cognationis, quamvis quilibet ex illa primam non habuerit tonsuram. Ad hanc Capellaniam filius suus Raymundus Larrea quadriennis nominatus fuit, et in praesentationis instrumento declaratus fuit, in fundatione nempe cautum fuisse, ut descendentes fundatricis praesentari etiam in tenera aetate possent; idcirco supplicavit pro filii sui dispensatione super defectu aetatis, et pro Capellaniae collatione, postquam ille septimum aetatis suae annum compleverit; et meruit exaudiri: *Calaguritana Dispensat.* 8. *Aug.* 1761.

24. Vacante Beneficio, seu Capellania auctoritate ordinaria in Ecclesia Parochiali S. Victoris Thaii erecta a Stephano Panizza, Patronus, ac testatoris nepos Josephum Thomam suum filium natum annorum quatuor sub spe Dispensationem aetatis impetrandi praesentavit. Hic dum hujusmodi dispensationem rogabat, sese opposuit Joseph Balthassar licet absque clericali tonsura, et annorum 12. Sibi deberi beneficium uti passive a testatore vocato contendens, et hic pariter gratiam dispensationis super defectu aetatis postulavit, S. C. autem primo concessit dispensationem aetatis, alteri denegavit: *Tridentina Capellaniae* 29. *Aug.* 1761 *dub.* 1. *et* 2.

25. Beneficium in Ecclesia Parochiali S. Bernardi a Julio Severoli institutum fuit, qui praelationem ad hoc assequendum tribuit Clericis suae familiae de Cariariis, deinde familiae de Severolis. Valerius Marradius Gentis Cariariae haeres, et patronus Ludovicum Severolium puerum sexennem praesentavit sub spe obtinendae dispensationis. Sub conditione vero quatenus Ludovicus dispensari nequiret, nominavit Archidiaconum Alexandrum Severolium. Hinc secundus a primo lacessitus fuit, et disputato dubio quaenam esset relaxanda supplicatio? S.

C. illam Ludovici sexennis esse relaxandam definivit: *Faventina Beneficii* 3. *Julii* 1762.

26. Ad assequendum Canonicatum de jurepatronatus Ecclesiae Cathedrali unitum, cui a patronis Clericus Hieronymus Victorius, annorum 19. legitime fuit nominatus, dispensatio aetatis requiritur; etiamsi ante praedictam unionem eadem dispensatio haud posceretur. Ita S. C. sententia fuit in *Balneoregien*. 14. *Januar*. 1764 *dub*. 1.

27. Hinc Clericus Hieronymus Victorius praedictus dispensationem aetatis postulavit, quam S. C. ei indulsit. Erat enim de sanguine patronorum, et de moribus, ac studiis ejusdem optimum Episcopus perhibebat testimonium; *Ibid. dub*. 2.

28. Dispensationem super defectu aetatis desideravit Ubertus Gismondius, ut unum ex Canonicatibus dispositionis Gabrielis Trianguli in Ecclesia Collegiata S. Christinae, ea lege, erectis, ut infra annum Canonici nominati Sacerdotes consecrarentur, ita assequi posset, ut a Capitulo patrono praeferri deberet; et quum esset ipse ex primo loco vocatis, expetitam reportavit dispensationem: *Eugubina dispensat*. 18. *Febr*. 1764.

29. Alexander Antonius Gentilonius erigi Congregationem octo Sacerdotum certis assignatis oneribus missarum jussit. Ejusdem Soror usufructuaria, cui testator tribuit jus, facultatemque agendi, ac nominandi, non nullas determinavit leges, interquas, ut nominandus annorum 21 esset, et ut Capellaniae essent laicales a quacumque ecclesiastica jurisdictione immunes. Nominatus ad secundam Capellaniam fuit Antonius Maria Accorretti, qui quum praescriptam non haberet aetatem, de ea veniam petiit, et obtinuit: *Auximana dispensat*. 21. *Junii* 1766.

30. Ad consequendam laicalem Capellaniam quam Dominicus Bonazolius instituit, vigore fundationis aetas annorum 14. saltem, et grammaticae rudimenta requiruntur. Laurentius Bonazolius puer jam novem annorum, qui linguae latinae primis est rudimentis imbutus, dispensationem aetatis pro assequenda praedicta Capellania a proavi fratre Dominico pro suis praecipue fundata quoties adsint idonei, qui ad Sacerdotium promoveatur, petiit; et non fuit sui factus voti compos: *Pisauren. Dispensat*. 21. *Junii* 1766.

31. Clericus Joseph Brunius de familia praedilecta, et antelata duodecim agens annos reservato Beneplacito Apostolico super aetatis dispensatione nominatus fuit ad Canonicatum ab Anna Felici Evangelisti pro descendentibus a duabus lineis, dummodo sit servitii choralis, erectum; et supplicavit aetatis dispensationem. Interim Sacerdos Franciscus Angelellius per medium foemininum a prima vocata, et dilecta linea descendens, tamquam habilis, et a testatrice unice vocatus Apostolicas impetravit literas. Urget hinc iterum dispensationem Joseph, et nequaquam valuit eam impetrare: *Senogallien. Canonicatus* 14. *Maii* 1768.

32. Supplicatio ad impetrandam dispensationem super aetate relaxanda est clerico Caesari Sparacciari, qui a vero patrono ad beneficium seu Canonicatum fuit praesentatus; neglecta praesentatione a praetenso patrono expleta in favorem Sacerdotis Philippi Sanni, qui provisionem apostolicam cum derogatione medietatis vocum postulaverat: *Tolentina Canonicatus* 20. *Januar*. 1770.

33. Haud indulgetur dispensatio a S. C. Clerico Johanni Baptistae Panzani, licet de familia expresse vocata ad adipiscendam Capellaniam institutam a Benedicto Sampieri, qui nomina-

ri Sacerdotali charactere insignitum praeceperat: *Ariminen. Capellaniae* 12. *Martii* 1774 *dub.* 2.

34. Capellaniam de jurepatronatus laicali Sacerdos Franciscus Ughi fundavit. Ad hanc assequendam praeferri magis idoneum jussit. Paulus Ughi in aetate annorum decem tantum constitutus ad eam nominatus expetit dispensationem aetatis a S. C., dum cum altero Sacerdote aeque vocato contendit, et S. C. haud esse ei dispensationem concedendam rescripsit: *Perusina Capellaniae* 30. *Julii* 1774. Deinde S. C. recessit a decisis, et dispensationem impertivit: 8. *Julii* 1775. Sed rediit in primo loco decisis, addendo, et partes utantur jure suo coram Ordinario: 2. *Martii* 1776.

35. Quatuor instituti fuerunt Canonicatus in Ecclesia Collegiata Castilionis ab Equite Angeluccio de Angeluccis. Contentio deinde excitata inter patronos conciliata fuit per transactionem; qua cautum fuit, ut patronatus tam activa, quam passiva jura perpetuo manerent in familiis Hieronymi, et Equitis Camilli Velluti cum reciproca inter easdem familias successione, foeminis per modum regulae exclusis, et lege, quod si nullus ex familia idoneus inveniretur alius tuno subingrederetur. Ex praelatis Praebendis Margharita Mucciarelli vidua Hieronymi Velluti nullum idoneum in familia Velluti reperiri existimans Sacerdotem nominavit Andream Lucchini. Verum Johannes Baptista Velluti e linea illius familiae nominavit Camillum filium suum sub conditione clericatus, et obtinendae dispensationis super defectu aetatis. Camilli pater urget hodie pro dispensatione aetatis, et obtinere non valuit: *Aretina Dispensationis* 18. *Martii* 1775.

36. Cleopatra Tartaglia laicalem instituit Capellaniam de jurepatronatus suae familiae cum onere personalis missarum celebrationis. Clericus Lactantius de Nobilibus aetatis annorum 12. Nepos Celiae Tartagliae neptis, et universalis testatricis donatariae dispensationem aetatis ad eam assequendam exoravit, et obtinuit adimpletis oneribus usque dum ad legitimam aetatem pervenerit: *Cornetana* 17. *Junii* 1775.

37. Ad Beneficia Mansionarias nuncupata erecta in Ecclesia Cathedrali Lavinia Manzoni fundatrix vocavit consanguineos, et descendentes de familia Manzoni; idcirco Angelus, et Lavinia Frater, et Soror Manzoni patroni sub spe obtinendae Apostolicae dispensationis super aetate ad praesens beneficium nominarunt Franciscum Nicolaum Manzoni Angeli filium, et Laviniae nepotem septennem, nondumque clericali tonsura insignitum. In contradictorem statim habuit Subdiaconus Joseph Amboni nepos Magdalenae Manzoni, cujus descendentiam secundo loco testator vocaverat, se unicum ad beneficium assequendum esse qualificatum autumans. Uterque supplicant. Sed S. C. supplicationem Francisci Nicolai signavit, eique competere dispensationem usque dum ad legitimam aetatem pervenerit, adimpletis oneribus, resolvit: *Auximana Dispensat.* 19. *Julii* 1777 *confirmat.* 30. *Maii* 1778.

38. Pia mulier Cassandra Jansito de Martino Beneventana binas erigens Capellanias seu Beneficia cum missae quotidianae onere praelationem familiae Bernardi Fratris in futuris nominationibus tribuit; propterea Bernardus mortuo primo nominato Capellano ad illam vocavit filium suum sexennium sub spe obtinendae dispensationis aetatis cum facultate per alium onus implendi. Dispensationem implorat puer, et usque quo ad legitimam aetatem pervenerit pro suscipien-

do Sacerdotio adimpletis oneribus gratiam assequutus est: ***Beneventana Dispensationis* 28. *Aug.* 1779.**

39. Capellaniam instituit Ludovicus Taberna tunc Episcopus Laudensis, jusque nominandi contulit in haeredem Caesarem Nepotem; oneraque personalis celebrationis, residentiae adjecit Capellano. Laurentius Taberna patronus praesentavit Balthaxarrem Volpi in aetate viginti duorum annorum constitutum, et nondum clericali tonsura initiatum. Supplicavit hic sibi dispensari super defectu aetatis, ut ad ejus titulum possit ad ecclesiasticum Statum promoveri. S. C. dispensationem impertita est juxta votum Archiepiscopi Episcopi Papiensis (47): ***Papien. Dispensat.* 16. *Sept* 1780.**

40. Vacante Beneficio a Blasio de Monaris in Collegiata Ecclesia S. Blasii civitatis Centi fundato, et presbyteris a testatore contemplatis non extantibus, Bartholomaeus de Monaris petiit facultatem nominandi unicum, quem habet filium in undecimo aetatis anno constitutum, et obtinuit dispensationem usque dum filius ad legitimam pervenerit aetatem, impletis interim per alium oneribus: ***Bononien. Dispensat.* 25. *Januar.* 1783 *dub.* 1.**

41. Nominatio Capellaniae seu Officiaturae manualis exemptae ab Ordinarii potestate, et fundatae a Dominico Ciuchi in favorem clerici Aloysii Brecialdi ad ejus vitam expleta fuit. Verum animadvertens tum patronus, tum Clericus nominatus vetitam esse a fundatore perpetuationem, convenerunt, quod nominatio nulla foret, quando alter ex filiis patroni ad legitimam aetatem pervenisset, vel aetatis dispensationem impetrasset; hac de re patronum praefatum Clericum removit, proprium filium annorum duorum, et quinque mensium nominavit. Porrecta proinde supplicatione pro dispensatione assequenda obstitit Clericus Brecialdius; At S. C. dispensationem indulsit, expletis oneribus: ***Urbevetana* 11. *Decem.* 1784.**

42. Post obitum Josephi Grappelli vacabat Capellania instituta a Sylvio de Sanctis in Ecclesia rurali S. Magni civitatis Frusinonis, cujus juspatronatus spectat ad Familiam Grappelli; Johannes Baptista Grappellius, qui habet jus eligendi Capellanum, deesse in ejus familia passive vocata Sacerdotem, vel Clericum, qui eam consequi possit, exposuit; hac de causa tribuendi sibi jus Nicolaum filium quinquennium nominandi, vel saltem suspendi usquequo ad legitimam aetatem pervenerit satisfactis oneribus, efflagitavit. S. C. pro dispensatione impletis oneribus annuit, addiditque ad mentem (48): ***Verulana* 15. *Januar.* 1785 *dub* 1.**

43. Capellaniam in Ecclesia S. Theresiae fundavit Dominicus Sediari, ejusque patronatum activum Johannis Baptistae, et Francisco Sediari fratris filiis, eorumque descendentibus reliquit. His vero nominatione capacibus deficientibus, voluit unum ex familia Buratti ad Capellaniam nominari. Floridus Sediari patronus nullum in sua familia in sacris, vel in legitima aetate constitutum reperiens filium duodena-

(47) Qui ait „Hinc censerem posse praedictum Balthaxarem Volpi ex benignitate Apostolica de dicta perpetua Capellania provideri, et super defectu ejus aetatis cum eo de gratia speciali opportune dispensari cum decreto, quod ante assequutionem praedictae perpetuae Capellaniae dictus Volpi prima Clericali tonsura sit initiatus, et cum decreto, quod idem Volpi se successive quam primum ad minores, nec non ad subdiaconatus infra annum, atque cum ad aetatem legitimam pervenerit, ad Diaconatus, et Presbyteratus sacros ordines se promoveri facere omnino teneatur; ac demum de idoneo substituto Sacerdote provideat, qui interim omnia onera eidem Capellaniae perpetuae adnexa debite et congrue sustineat, et fideliter adimpleat." *Ead. Caus.* 16. *Sept.* 1780 § 6.

(48) Et mens est, ut patronus incumbat bonorum restaurationi: *Ead. Caus.* 15. *Januar.* 1785.

rium nominavit obtinendae dispensationis conditione. Contradictor insurrexit Johannes Burratti Prior, se postea vocatum praedicans. Causam S. C. definiendam proposuit pater, et patronus, et consulendum esse SSmum pro ea dispensatione, retulit responsum: *Civitatis Castelli* 4. *Febr.* 1786.

44. Ad Capellaniam residentialem in Ecclesia Cathedrali institutam patroni laicum Petrum Schiavinium annorum 14. sub conditione assumendi Clericatum nominarunt. Capellaniam hanc Sacerdotalem postea S. C. declaravit. Attamen dispensationem aetatis praevia SSmi Consultatione, donec ad legitimam aetatem pervenerit, Clericus ille reportavit: *Asten.* 20. *Sept.* 1788 *dub.* 2.

45. Quum Clericus Joseph Bracci ad Capellaniam Sacerdotalem de jurepatronatus institutam a Sacerdote Petro Bracci nominatus fuisset, dispensatio aetatis ab eodem, qui modo attingit 19. annum cum dimidio fuit postulata. Hanc S. C. impertivit; nam ille de agnatis, quos testator praedilexit, est, nec ejusdem familiae ullus Sacerdos est competitor: *Senogallien. Capellaniae* 17. *April.* 1790 *dub.* 2.

46. Dispensatio aetatis denegatur puerulo annorum septem Philippo Vincentio Sansilvestri nominato ad Canonicatum Ecclesiae Cathedralis a Comite Philippo Caracci patrono ejus avo, quum ex lege fundationis habilis esse deberet nominatus ad interveniendum quotidie Capitulo, Ecclesiae, et Choro: *Nullius Guastallae Canonicatus* 31. *Maii* 1794.

47. Quum Clericus Joseph Fontana aetatis 11. unus de domo fundatricis Catharinae Fontana idoneus ad obtinendam Capellaniam ab ea in Ecclesia Parochiali SS. Jacobi, et Quirici Lapedonae cum onere celebrandi per se ipsum fundatam, impetrasset Apostolicam dispensationem aetatis, et obtinuisset; Modo agens an 21., neque idoneus adhuc esset adsubdiaconatum postulavit prorogationem triennium, et Archiepiscopo favente, arbitrio ejusdem reportavit. Licet illam impugnaret Sacerdos Cyriacus Brandimarte nominatus, quasi praefatus Fontana jamdiu possessam Capellaniam ob non susceptum Sacerdotium amisisset: *Firmana Capellaniae* 17. *Junii* 1797 *dub.* 1.

§. IV.

Dispensatio seu Indultum Assequendi, et Retinendi Beneficium seu Capellaniam.

1. Capellaniam erexit Margarita Paulina mere laicalem, ut ad eam Sacerdos, vel proximus ad Sacerdotium nominaretur. Nominationem nepos testatricis aetate annorum 19. habuit, et hac de causa quaesitum fuit; an ad obtinendam Capellaniam, seu legatum, de quo agitur, requiratur Sacerdotium, actu, vel proximitas Sacerdotio? et quatenus affirmative.

2. An cum Oratore dispensandum? respondit S. C. esse dispensationem concedendam: *Civitatis Plebis Capellaniae* 25. *Januar.* 1631 *dub.* 1. *et* 2.

3. Dominicus filius Josephi de Berardis qui Suplitium necarat unum ex Sacerdotibus constituentibus Capitulum Ecclesiae Receptitiae S. Mariae Novae terrae Giojae, in qua ipsemet Joseph tria jura patronatus super tribus Capellaniis ibidem erectis habebat, praevio S. C. suffragio ad unam ex dictis Capellaniis ab Innocentio XII. Pont. Max. iterum habilis factus est: *Marsicana* 16. *Julii* 1693.

4. Ad triennalem relegationis poenam ad Centumcellas damnatus Johannes Felix Pellonus fuit, et deinde in libertatem restitutus obtinuit di-

spensationem ut ad sacros Ordines promoveretur. Fuit ad titulum beneficii ordinatus, sed pro hujus consecutione Apostolicam non impetravit dispensationem, beneficiumque per circiter sex annos retinuit, celebravitque. In irregularitatem se incurrisse autumans petiit dispensari, et etiam dispensari ad effectum assequendi Beneficium. Huic S. C. responsum dedit *non indigere dispensatione*, nisi ad beneficia, ac eam esse concedendam: *Nepesina Irregularit.* 23. *Julii* 1707 *dub.* 2.

5. Propter homicidium patratum a Josepho de Berardis, qui licet absolutus ab excommunicatione fuit a Sacra Poenitentiaria, privati tamen ipse aeque ac haeredes remanserunt tribus juribus patronatus, quae possidet familia in Ecclesia S. Mariae Novae terrae Gjojae, necnon inhabiles ad beneficia ecclesiastica assequenda. Aegidius, et Fratres Minores filii Nicolai Junioris nati ex Josepho occisore supplicant pro gratia dispensationis, seu rehabilitationis tum activae, tum passivae ad jurapatronatus in favorem ipsorum, et successorum, praesertim quum modo una ex Capellaniis vacaret, et allegante eorum paupertate S. C. annuit quoad obtinendam Capellaniam vacantem tantum: *Marsicana Dispensat.* 9. *Junii* 1708.

6. Alexandro Gallo Clerico annorum 20. de beneficio ab Emanuele de Gliidis Canonico Ecclesiae Cathedralis fundato, proviso sub narrativa, quod personalem residentiam haud requireret, mox idem advertit in nuper reperto fundationis instrumento antiquitate consumpto onus qualitatis Sacerdotalis, ac aetatem annorum forsan 35; ideo supplex exorat pro dispensatione, et gratia, qui dicitur *Perinde valere*, inspecta ejusdem bona fide, et observantia suffragante. Annuit S. C. ejus postulationibus adimpletis oneribus, et dummodo adveniente tempore promoveri se faciat ad sacros ordines: *Parmen. Dispensat.* 13. *Apr.* 1710.

7. Ad Beneficium de jurepatronatus fundatum a Hieronymo Cantarellio in Ecclesia S. Prosperi Civitatis Regii nominatus fuit Comes Gaspar Vigaranus unus ex contemplatis familiis, et in urbe degens. Hic exoptat dispensari a susceptione Sacerdotii infra annum, a celebratione personali, ac residentiae onere, necnon inhabitandi testatoris domum. Nam has testator qualitates requisivit. Sed S. C. abnuens servari testatoris voluntatem mandavit: *Regien. Dispensat.* 24. *Maii* 1710.

8. Ad Capellaniam a Francisco de Baccis fundatam Clericus Jo. Gregorius de Blancis duobus ordinibus minoribus insignitus et in aetate annorum 22. fuit nominatus sub conditione, ut intra legitima tempora ordinem sacrum in fundatione requisitum susciperet. Hic dispensationem a qualitate sacerdotali descendentibus idoneis nullis existentibus postulavit, et sese opponente Johanne Baptista de Felicilis Sacerdote praesentato ad eamdem Capellaniam ab haerede propinquiori, non esse locum petitae gratiae S. C. declaravit: *Lunen. Sarzanen. Dispensat.* 10. *Jan.* 1711.

9. Quum ad Canonicatum in Ecclesia Collegiata S. Johannis loci Capranicae a Maria Farrochi sacerdotalem actualiter fundatum, nominatus fuisset Clericus Joseph Scalpellius annorum 24. descendens ex contemplata familia; hic S. C. adiit, quae gratiam super defectum Sacerdotalis qualitatis dummodo infra annum promoveatur, impertita est: *Satrina Canonicatus* 28. *Nov.* 1711.

10. Nominato Clerico Dominico Titulono ad Capellaniam ordinatam ab Euphrasia de Anselmis, quam S. C. esse actu sacerdotalem putavit, S. C. dispensationem impertivit, dummodo

infra annum promoveatur ad sacerdotium: ipse enim erat de praedilecta a fundatrice familia: *Nepesina Capellaniae* 27. *Maii* 1713 *dub.* 2.

11. Patronus Beneficii a Silvestro Bonetti instituti Johannem Petrum Ferrerium Sacerdotem Taurinensem fratrem germanum praesentavit. Hic ex honesta, ac nobili familia progenitus, ac ob recens bellum ad extremam inopiam redactus destitutus est qualitate a testatore ordinata, ut nempe praesentandus loci Publiciarum sit Originarius; ideo derogationem voluntatis exoptat, et assequutus est gratiam in forma commissaria: *Taurinen. Commut. volunt.* 3. *Aug.* 1715.

12. Beneficium Seculare, et Parochiale Pagi in Bergstein a Serenissimo Electore Palatino collatum Francisco Wernero Hansen Cisterciensi, ut Coenobio reditibus satis non instructo succurreretur, ab ipso retineri non posse, nec retinendi locum esse dispensationi decidit *per Summ. prec.* Haec resolutio modo confirmatur. Regularia enim Beneficia Regularibus, secularia secularibus, nec haec in Commendam Regularibus sunt conferenda: *Colonien. Dispensat.* 9. *Febr.* 1732.

13. Franciscus de Mencos y Ayanz studiis operam navavit optime, at quum caecus evasisset, dispensari ab irregularitate non potuit. Petiit tamen ad beneficia simplicia cum commutatione Divini Officii in Officium B. M. V. habilitari, et ne hoc quidem assequutus est: *Pampilonen. Dispensat.* 28. *Martii* 1733 *dub.* 2.

14. Petrus Nava Ramos, et Johannes Franciscus ejus filius, necnon Maria Martin amita Capellaniam perpetuam in Ecclesia Cathedrali fundarunt, quae deferendam primo loco Johanni voluit, deinde juspatronatus Capitulo, ut eligere idoneum ad publice edocendam grammaticam prope Ecclesiam Cathedralem cum praelatione in favorem consanguineorum, reliquit. Petrus ad secundas nuptias transiit, ac binos suscepit filios, quibus tribuere jus Capellaniam obtinendi cupit, spondens dotem augere. Capitulum non assentitur, ne diutius bonum publicum scholae grammaticae suspendatur. Sed S. C. Petri preces excepit, quoad filios tantum Oratoris, facto tamen prius legitime, et cum adprobatione Ordinarii perpetuo augmento per ipsum oratorem oblato dotis beneficii in valore aequali antiquae doti: *Civitaten. Capellaniae* 20. *Martii* 1734.

15. Beneficium sub titulo Abbatiae a Cosmana Navarra fundatum, itaut passive vocati illud obtinent, etiamsi in infantili aetate constituti essent, quamvis in erectione facta ab Episcopo apposita fuit conditio praesentandi, qui explevisset septennium, et clericali tonsura insignitum instituendi, indultum illud retinendi tamen fuerat a S. C. titulo Seculari infanti de Constantio de linea foeminina passive vocato, quod indultum relaxandum esse modo decrevit; etsi alter masculus in linea etiam foeminina ex filio majori, seu primogenito speretur, qui, si actu esset, praeferri ex mente fundatrice deberet: *Meleuttana Indulti* 10. *Sept.* 1735. Deinde rescriptum prodiit suspensa relaxatione supplicationis, votum Rotae super vocatione exquiratur (49): 28. *Jan.* 1736.

16. Clericum Sebastianum Passanha

(49) Quod postulatum non fuit; sed omne de vocatione judicium pendebat ex interpretatione instrumenti fundationis, cujus super jurepatronatu passivo haec sunt verba. „E perche si puol „dare il caso in avvenire, che vachera il detto „juspatronato Abbazia nuncupato in tempo, che „attualmente non vi sia un maschio descendente „per linea del detto Sigr. Fiderico suo nipote, o „in mancanza della linea masculina un maschio „di linea feminina del detto Sig. Federico, ma-

de Torres, qui ad sui defensionem absque tamen inculpatae tutelae moderamine homicidium perpetraverat, incapacem Beneficiorum esse, quamvis ad Sacros Ordines praevia dispensatione ab Episcopo obtenta promotus fuerat, S. C. jam antea resolverat. Huic tamen dispensationem esse concedendam, stante temporis lapsu a patrato delicto, et laudabili vitae instituto hodie respondere S. eadem C. non dubitavit: *Elboren. Irregularit.* 16. *Martii* 1737 *dub.* 2.

17. Haud censuit S. C. largiendam dispensationem in favorem Fratris Dominici Antonii Lupi Ordinis Minorum Conventualium retinendi duas Capellanias de jurepatronatus, quas erigi mandavit Hieronymus Mariotti in favorem propinquiorum; etiamsi Frater Dominicus esset propinquior testatoris cognatus: *Recineten. Capellaniae* 22. *Junii* 1743 *dub.* 2.

18. Quum Frater Hyacinthus Mancerius professus in Ordine Minorum ad beneficium vulgo nuncupatum *di S. Domenico di Ginefra*, cujus patronatus est apud familiam ipsam Manceriam conditione adjecta referendi Apostolicam dispensationem fuisset praesentatus; eamdem a S. C. postulavit, et obtinuit: *Bicteten. Beneficii* 18. *Dec.* 1745 *dub.* 2.

19. Beneficium testamento erigi jubens Franciscus Bennati voluit, ut de suis propinquioribus eligeretur Sacerdos, sin inter suos non adesset, alter ab haeredibus eligi mandavit, expressitque, ut Sacerdos ad beneficium electus binas in hebdomada Missas pro sui, suorumque propinquiorum defunctorum anima celebraret. Beneficium hoc, ad quod Presbyteri semper electi non fuerunt, non habitu tantum, sed actu Sacerdotale S. C. pronunciavit. Sed quum Dominicus Bennatus patronus Angelum filium praesentasset, qui a Sacerdotali longe abest aetate, petiit hic, ut sibi dispensatio concedatur, et S. C. ei donavit: *Imolen. Benef.* 23. *Sept.* 1758 *dub.* 2.

20. Quum jam antea S. C. declarasset, quod Patres Scholarum Piarum beneficium seculare erectum in Ecclesia Parochiali S. Sebastiani terrae Massae de ipsorum jurepatronatus, retinere minime posse; quamvis fundator ad illud in testamento praesentaverat; modo ead. S. C. non esse

„che si puole sperare, per tanto essa Sig. Fondatrice vuole, che hon interim cioe dal giorno, che succedera la detta vacanza quocumque modo, e per insino a tanto, che nascera un maschio descendente da linea mascolina del detto Sig. Federico; o in mancanza di detta linea mascolina da linea feminina, ita che sempre, quando vi è, o si spera un maschio descendente da linea mascolina, sia, e s'intende preferito, ed esclusi s'intendono li maschj descendenti da linea feminina; quale maschio dovra presentarsi al detto juspatronato Abbazia nuncupato dalli Patroni, come supra, che al detto juspatronato nuncupato si possa dare ad un Sacerdote ben visto alli Patroni ad nominationem, et praesentationem delli detti Patroni protempore in commendam..... E quello, che si dice per li Maschi del Sig. Federico, s'intenda anco per li maschi della Sig. Faustina" Dubitari nequit de passiva vocatione pueri de Constantio, nec Fundatrix casum expressit, quo Beneficium in administrationem daretur, ad excludendos masculos da tempore vacationis existentes in linea feminina Federici, quando spes superesset alicujus proximioris masculi in linea pariter foeminina nascituri. Nam si de illo intellexisset etiam in hoc casu, specialiter expressisset, sicut fecit in primo: *Rot. decis.* 262 *num.* 3. *part.* 17. et *decis* 67. *num* 16. *part.* 18 *tom.* 1. *recent.* Argumento discretivae, nam, ubi voluit, expressit, ubi noluit, consulto omisit; *Mantic. de conject. ult vol. lib* 11. *tit* 14. *num.* 10. etc. In Ecclesiasticis beneficiis, quamvis de jure patronatus laicorum, et quae ex lege fundationis certo generi personarum, et cum certo ordine debentur, utpote administrationem adnexam habentibus, ac etiam in Ecclesia, seu Capella diuturnam vacationem pati cogatur, non datur suspensio, sed necessaria est capacitas, seu habilitas de tempore lacti casus, ac alias fit locus remotiori, vel extraneo, et in genere vocatorum alter proximior non adesset, nec in Beneficiis ecclesiasticis datur illa suspensio, quae datur in fideicommissis: *Card. de Luca de Fideicom.* *disc.* 8. *num.* 5, et *de Jurepatr.* *disc.* 46. *num.* 8. et *disc.* 82. *num.* 5.

consulendum SSmum pro dispensationa obtinendi ad effectum, ut iidem Patres beneficii onera, celebrationem nempe Missarum per seipsos explere possent, resolvit: *Marsorum Capellaniae* 18. *Febr.* 1764 *dub.* 2.

21. Tria Ecclesiastica beneficia una cum alio vacaturo in administrationem poposcit retinere Clericus Joseph Stoppanus in statu Conjugali, et quamvis fundator esset Oratoris Avus, de ejus egestate constaret, et ageretur de patronatu activo laicali, et passivo non sacerdotali, nec residentiali denegata fuit petita dispensatio pro qua consulere SSmum oportebat: *Comen.* 18. *Aug.* 1764.

22. Patronus beneficii erecti in Ecclesia SS. Faustini, et Jovitae loci Castelletti ignorans qualitatem ejusdem Sacerdotalem nominavit filium suum Vincentium Vincimala quadriennem sub spe obtinendi Apostolicam aetatis dispensationem, et habuit. Sed qualitate Sacerdotali comperta supplicat dispensationem concedi super defectu praedictae qualitatis proavi ductus exemplo. Favet petitioni Episcopus, et rescriptum prodiit, consulendum esse SSmum pro dispensatione praefata usque dum ad legitimam aetatem pervenerit, impletis oneribus: *Cremonen. Dispensat.* 20. *Januar.* 1776.

23. Dispensationem a summo Pontifice Benedicto XIV. habuerunt in exemplum tamen non trahendum de retinenda Capellanias amovibiles fundatas ab Antonio Rota in Ecclesia Collegiata terrae Ophidae Canonicus Lucius Recchius, et Sacerdotes Venantius Telli, et Elpidius Bicco'inus, etiamsi essent exteri Presbyteri, et alter Canonicus contra voluntatem expressam testatoris, qui Oppidanos vocaverat; ideo quaesitum fuit, an sustineantur dictae Dispensationes Oppidanis contradicentibus, et allegantibus esse silentio praetermissas fundationis qualitates, S. C. sustineri illas censuit: *Asculana* 15. *Maii* 1779 *dub.* 1.

24. Thomas Petrus Dias a Rege Lusitaniae meruit praesentari, ita tamen, ut beneficium assequi deberet postquam a suo Episcopo Angolensi Sacerdotio fuisset initiatus; verum Episcopus eum ad Sacerdotium elevare renuit, quinimo in exilium illum ad Insulam Fernandi pulsit. Post varios casus impetratis a Provisore Angolensis Episcopi necessariis requisitis, postulavit, ut sacris Ulissypone initiaretur. Sed Episcopus dimissorias concedere noluit, et Dioecesanae obstabant constitutiones, quae septem annorum ad contrahendum domicilium spatium praescribunt; qua de causa a sede Apostolica dispensationem exquisivit. Sed S. C. respondit, ut Orator recurreret ad hodiernum Episcopum Angolensem, eique commendaretur tam a Card. Patriarca, quam a Card. Nuntio nomine S. C.: *Angolen.* 4. *Febr.* 1786.

25. Trium beneficiorum patronus Joseph Luciani, quum Gasparem filium suum bimum praesentasset, concurrente etiam praesentatione R. P. D. Thesaurarii patroni quoad medietatem vocis unius ex tribus beneficiis cum reservatione dispensationis Apostolicae obtinendae, inspecta paupertate, expensas pro Bullarum expeditione non sustinens, administrationem redituum dictorum beneficiorum postulavit, et impetravit, ut considerata paupertate illius committeretur Episcopo deputatio administratoris Ecclesiastici trium beneficiorum, qui expletis oneribus residuum Oratori consignaret, usque dum nominatus ad legitimam aetatem pervenerit: *Asculana Dispensat.* 20. *Maii* 1786.

26. Clerico Augustino Boschi annorum 43. patrono pauperi, et Rectori simplicis beneficii S. Petri *a Fabrica*,

quum Canonicas Horas recitare non valeret ob inscitiam ex mentis tarditate derivantem, ac nulla spes adesset, ut aliquando ab ignorantiae tenebris educeretur, retinendi dictum beneficium in administrationem dispensatio fuit denegata: *Collen.* 30. *Aug.* 1788 *dub.* 1.

27. Capellania Sacerdotalis, quae in Ecclesia S. Sebastiani Societatis *de Battuti Bianchi* fundavit Sacerdos Jo. Magnoli, cum onere quotidiani Sacri, conceditur in favorem pueruli Josephi Antonii Brunaccini annorum quatuor praelative vocati, ac pauperis juxta modum (50), exclusis Sacerdotibus Amadaei, et Bagattoni, pendente illius instantia nominatis: *Forolivien. Capellaniae* 25, *Junii* 1791 *dub.* 2.

27. Capellania laicalis a Francisco Antonio Broghi instituta, ad quam vocatur linea Masculina Broglia, et in hujus defectum linea Masculina Rocchi Constantini cum substitutione Sodalitii SSmae Trinitatis terrae Offidae, conceditur in administrationem Teresiae filiae ultimi Masculi familiae Borghi ad ejus vitam: *Asculana Capellaniae* 24. *Martii* 1792.

29. Capellaniae laicalis fundatae a Valerio Augustino Salvatori in Ecclesia Cathedrali dispensatio retinendi in statu conjugali denegatur Francisco Catrani passive vocato in concursu Sacerdotis Petri ejus fratris: *Civitatis Castelli Capellaniae* 22. *Novem.* 1794 *dub.* 1.

30. Capellaniam fundatam a David Dominici in Ecclesia S. Mariae Majoris oppidi Hispelli, et quam Antistes erexit in titulum simplicis beneficii ecclesiastici collativi, seu perpetuae Capellaniae retinere exoptat Clericus Jo. Calcagna in statu conjugali, patronis consentientibus, et S. C. exorat, quae ei non fecit potestatem: *Fulginaten. Capellaniae* 14. *Sept.* 1796 *dub.* 1.

31. Franciscus Ercolani instituit Capellaniam collativam in Ecclesia S. Silvestri terrae S. Constantii, et in erectione fuit beneficium appellata. Inde dote aucta beneficii, et reservatum fuit juspatronatus idoneis ad sacerdotium vocatis, et Veronica Vecchi, cui haereditas delata fuit, activum reliquit juspatronatus Francisco Corradini, qui ad beneficium nominavit ejus filium Petrum, qui licet ad conjugalem statum transisset, retinuit tamen praedium beneficii adimpletis per alium oneribus. Monitus ab Episcopo orat pro facultate continuandi in possessione praedii per ipsum melius effecti. Favet ei Episcopus, sed S. C. non esse locum retentioni beneficii in statu conjugali; sed suspensioni nominationis, deputato Ecclesiastico administratore, qui, impletis oneribus, superextantes reditus Oratori consignet, donec aliquis ex passive vocatis idoneus superveniat: *Fanen. Beneficii* 15. *Julii* 1797 *dub.* 1.

32. Clericus Bondi nominatus ad Sacerdotalem Capellaniam Zani eam obtinuit cum conditione, *dummodo Trebonianum se conferat, ibique resideat; statim ac ad legitimam pervenerit aetatem ad Sacerdotium ascendat, et facultatem excipiendi sacramentales confessiones obtineat.* Ad aetatem perventus an. 23. supplicat pro prorogatione termini ad Sacros suscipiendos Ordines, donec opportuna expleret studia, quibus ob adversam valitudinem incumbere non potuerat; et S. C. annuit arbitrio Episcopi: *Sutrina Capellaniae* 15. *Julii* 1797.

(50) Nempe suspensa nominatione, et deputato ecclesiastico Administratore, qui adimpletis oneribus, superextantes reditus solvat Josepho in ejus conservationem, donec suscepto Clericatu ad majorem pervenerit aetatem; Red. Caus. 25. Junii 1791 dub. 2.

33. Ad unum ex duobus beneficiis residentialibus, seu legatis fundatis a Petro Stecconi in Ecclesia Collegiata S. Bartholomaei Busseti nominatus fuit Clericus Dominicus Stecconi natus in Villa S. Andreae sub Parochia Busseti, Hic ob defectum nativitatis, ac educationis in oppido Busseti a fundatore demandatae supplicat, ut capax factus sit causa obtinendi legatum, seu beneficium licet repugnante fundatoris dispositione, et S. C. eam indulsit, agebatur enim de paupere fundatoris consanguineo: *Burgi S. Domnini Legati* 19. *Aug.* 1797 *dub.* 1.

Dispensatio ab Exercitio Ordinum. Vide *Absolutio* §. *X.*

§. V.

Dispensatio ab Illegitimitate Natalium.

1. Johannes Demetrius Giacomonius ex illegitimo natus matrimonio, et ignarus de sua origine obtinuit fidem legitimitatis a Parocho, qui falsam exaravit; at ab amico de suo natale monitus a sacra Poenitentiaria dispensatus est, et sicut de re occulta agebatur, ordines suscepit. Nuper Parochia S. Luciae Loci Bogognoni provisus ad forum contensiosum fama illegitimitatis delata ab illo Parocho, qui de fidei falsitate deposuit, ab Ordinum sacrorum exercitio suspensus fuit; proinde petiit dispensari, et S. C. dispensationem ad Cautelam impertivit, jussitque ut Ordinarius prout de jure procederet contra Parochum: *Adjacen. Dispensat.* 26. *Jan.* 1709.

2. Clericus Marinus Brizzius Arbensis ex soluto, et soluta genitus obtinuit a Nuntio Apostolico Dispensationem in forma Commissaria directa suo Episcopo, qui ad Sacros Ordines promovit; sed subinde dubitans, an Nuntius hujusmodi facultatem dare potuisset, ad S. C. recurrit, et haec de legitima dispensatione constare decrevit: *Venetiarum, seu Arben. Dispensat.* 27. *April.* 1709.

3. Constante Matrimonio inter Margaritam Mattioli, et Dominicum Mattioli natus est Felix Antonius, et in Baptismatum libro filius Margaritae praeditae ex Patre incerto descriptus fuit, licet Dominicus illum per filium semper habuerit, ac talis Tuderti ab omnibus fuerit reputatus. Consulta S. C., haec mandat esse corrigendam descriptionem in libris Baptismatum, nec indigere Oratorem dispensatione, si ad clericalem militiam ascendere cupiat. Parochus enim nationem viri nesciebat, qui tempore nativitatis a Civitate, ac Dioecesi aberat: *Tudertina Legitimitatis* 16. *Januar.* 1717.

§. VI.

Dispensatio ab Incompatibilitate, seu Pluralitate Beneficiorum.

1. Super duobus beneficiis dissimilibus sub eodem tecto, quando quodlibet per se non sit sufficiens ad congruam provisi conservationem Episcopum posse dispensare a S. C. firmatur: *Nepesina* 11. *Januar.* 1594.

2. Censuit S. C. non prohibere Episcopum instituere ad beneficium obtinentem duo alia simplicia, sed ipsum institutum postea non posse illud una cum duobus aliis prius obtentis, utcumque ad conservationem insufficientibus, retinere, absque nova provisione, vel dispensatione sedis Apostolicae: *Cajetana* 27. *Julii* 1606.

3. Declaravit S. C. facultatem dispensandi super duobus beneficiis dissimilibus sub eodem tecto, quam habet Episcopus ex dispositione juris communis non esse sublatam a S. Concilio Tridentino *Cap.* 17. *Sess.* 24. *de reform.* (51), dummodo quodlibet per

(51) Statuente, ut unum tantum singulis conferatur, etiamsi agatur de S. R. E. Cardinalibus,

se non sit sufficiens ad conservationem provisi: *Alexandrina* 17. *Junii* 1630.

4. Postulante Canonico Villano facultatem retinendi una cum Canonicatu Parochialem Ecclesiam, respondit S. C. dispensationem retentionis Ecclesiae Parochialis cum Canonicatu non esse concedendam, sed posse SSmum adire pro gratia: *Pistorien.* 14. *April.* 1646.

5. Quum Sacerdos Laurentius Ugolinus possidens beneficium simplex reditus scut. 4. 50, circiter cum onere Missarum 18. obtinuisset Capellaniam reditus scut. 15. cum onere Missarum duarum hebomadalium; Episcopus nequit instituere, quod Orator nequeat duo beneficia uniformia sub eodem tecto absque dispensatione retinere; idcirco exorat Orator S. C., ut id declaret, et non indigere illum dispensatione putavit: *Assisien.* 14. *Januar.* 1697.

6. Ascanius Anregius provisus fuit in Ecclesia Parochiali loci Bellasii de beneficio simplici perpetuo, in cujus fundatione cautum est, ut possessor, si aliud obtineat beneficium reditus sufficientis vitae alendae, illud renunciare teneatur. Ascanius postea Canonicatum Ecclesiae Collegiatae S. Johannis Baptistae de Morbinio in Valletellina adeptus est, hinc dispensationem ab incompatibilitate petiit, quum fructus Canonicatus detractis oneribus vix attingeret ducatos auri de Camera, et Orator esset de eadem familia fundatoris beneficii. At instantibus patronis S. C. dispensationem denegavit, addendo, et partes utantur jure suo coram Ordinario: *Comen. Indulti* 26. *Febr.* 1707.

7. Cupiens Christophorus Ernestus de Guttemberg, Monachus professus Abbatiae Fuldensis Ordinis S. Benedicti Praeposituram Collensem, cui incumbit animarum cura, una cum Abbatia Monasterii S. Michaelis Bambergae simul retinere; S. C., cui adiit pro dispensatione quatenus opus sit, dispensationem abnuit eodem tempore, quo resolvit ea indigere: *Bambergen. seu Nullius Fulden. Incompat.* 13 *Febr.* 1715 *dub.* 2.

8. Vicariam perpetuam in Ecclesia Cathedrali erectam S. C. incompatibilem esse cum Canonicatu ejusdem Ecclesiae judicavit. Utraque Praebenda provisus Franciscus Farina postulavit, utrum sit locus indulto Apostolico utramque possidendi? quod S. C. inficiata est: *Casertana Indulti* 8. *Aug.* 1716 *dub.* 2.

et dumtaxat permittente, quod si unum ad honestam vitae conservationem non sufficiat, conferri eidem possit aliud simplex, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat. Vid. Bened. XIV. Inst. Eccle. XCI num 6 tom. 11. pag. 603, qui mentem ejusdem Concilii hisce explanat verbis „Attamen si sacrae Congr. Concilii „parendum est, uti oportet, quae idem Concilium sola interpretatur, contrarium omnino „statuendum est iis omnibus, quae paulo ante „exposuimus; Concilium quidem aliud simplex „beneficium Clerico permittit, si primum jam „collatum ad vitae sustentationem nequaquam „sufficiat, ut superius dictum est, quo loco „Concilium numero singulari utitur. Item de alio „beneficio simplici, sed sufficienti agit Concilium, de secundo tamen beneficio haud sufficienti ne verbum quidem facit. Quamobrem Sac. „Congregatio Concilii Interpres declarare potuit, si secundum Beneficium minime sufficiat, „conferri haud posse alia beneficia, licet ad „Clericum sustentandum satis esse nequeant. „Insuper notissimum in jure habetur, nomina „Praesentationis, Collationis, et Institutionis non „semel permisceri. Itaque cum eodem loco Concilium nomen collationis adhibuerit, ideo Sac. „Congregatio Interpretari, ac decernere potuit „nomine Collationis, praesentationis, et Institutionis, rem eamdem intelligi, ac constitui. Qua „de re, si nequit Episcopus sua auctoritate tertium simplex Beneficium in illum conferre, qui „duobus aliis: licet non sufficientibus, praeditus est, ob eamdem causam non conceditur „Laicis tertium simplex beneficium Jurispatronatus impertire Clerico, qui alia duo Beneficia „jam obtinet, sive pro illius vita sustinenda „sufficiant, sive non sufficiant: ideoque necessaria utriusque Apostolicae sedis auctoritas judicatur." De hoc etiam agitur Ferrari Bibliot. verb. Beneficium §. 6. num 58 seqq. tom. I. pag. 226. Vide not. 38. tom. 1. pag. 234. hujus operis.

9. Faustus Passerius Canonicatum cum Praebenda in Collegiata Ecclesia S. Ginesii possidens, praesentatus fuit ad simplex beneficium de jurepatronatus Familiae de Passeris in eadem Ecclesia erectum. De hoc Beneficio detractis oneribus tantum scuta duo, et ob. 30 remanent; et quum illud esset sub eodem tecto, Episcopus anceps de Apostolica dispensatione illum instituere noluit. S. C. tamen ad illius preces rescripsit, ut recurrat ad Episcopum (52): *Camerinen. Dispensat.* 14. *Nov.* 1716.

10. Sacerdos Johannes Baptista Mastrochiricus Parochus Cathedralis Ecclesiae a sede Apostolica obtinuit provideri de Canonicatu ejusdem Ecclesiae cum decreto vacationis Parochiae. Exoravit proinde S. C. pro dispensatione spectata Parochiae redituum tenuitate, quod durat. nempe 24. auri de Camera, ac Canonicatus, qui sex ducatos non computatis distributionibus reddit. S. C. *inter Sum. precum* rejecit instantiam, et causa iterum proposita, eadem S. C. a sententia nunquam deflexit: *Polinianen. Dispensationis* 19. *Junii* 1717.

11. Sacerdos Antonius Cantonius nominari vicit a Communitate Locorum Bioggii, et Gaggi Ditionis Helveticae ad officium Vice-Curati amovibilis in Ecclesia S. Mauritii, ac subinde de Canonicatu in Ecclesia Collegiata S. Johannis Baptistae de Agno provisus fuit, utrumque retinendi postulavit causa tenuitatis redituum, et S. C. hujusmodi facultatem arbitrio, et conscientiae Ordinarii commisit. Ordinarius indultum exercendi Vice-Curam ad annum concessit. Quum postmodum supplex libellus nomine Communitatis exhibitus fuisset, quod ille duplex munus explere nequit; S. C. susceptum consilium deposuit, et non posse Cantonium insimul retinere Canonicatum, et Vice-Curam sancivit. Et licet illa instantia a quibusdam non a Communitate promota fuerat, tamen S. C. postremum decretum confirmavit: *Comen.* 8. *Julii* 1724.

12. Dispensationem ab effectum retinendi beneficium S. Catharinae in Parochiali Ecclesia oppidi de Ridinghausen in dicta Ecclesia cum onere personali missarum erectum, una cum Ecclesia Parochiali spatio sex milliarium distante ab illa S. Catharinae Sacerdoti Johanni Friderico Weber jam incompatibilitate eorumdem declarata S. Congr. denegavit; etiamsi ipse Johannes patronatu praedicti beneficii suam familiam gaudere, et exiles esse reditus exposuerit: *Colonien. Beneficii* 6. *Febr.* 1734 *dub.* 2.

13. Rodericus a Moura Telles Canonicus Metropolitanae Ecclesiae postulavit, ut quum esset a Synodalibus Examinatoribus pro Ecclesia Parochiali, et Abbatiali S. Petri de Maximinos in suburbiis Bracharae Civitatis sita, approbatus, secum dispensaretur, ut una cum Canonicatu praefatam retinere posset Parochiam. Clerici, ejusdem Dioecesos, nec doctrinae excellentiam in Roderico esse, nec ab uno, eodemque Viro utrique Ecclesiae ministrari posse fatentur. Proposita inde quaestione, negativam responsionem Rodericus tulit: *Bracaren. Dispensat.* 17. *April.* 1734.

14. Nicolaus Tarrana utriusque Signaturae Referendarius post obtentam Parochialem Ecclesiam S. Antonii magni in urbe Panormi fuit ad Canonicatum Cathedralis, injusto expulso detentore redintegratus. Ob id implorravit, ut sibi Canonicatum illum cum Parochia possidere liceret, at S. C. eum non audivit, etiamsi certior ea facta fuerit de vicinitate Cathedralis, et Parochiae, cujus causa commode

(52) *Vide not.* 41. *tom.* 1. *pag.* 236.

Orator functiones Chori, et Parochiales explere poterat: *Panormitana Indulti* 13. *April.* 1737.

15 Antonius Bertrandus de Halloy perpetuus Coadjutor Philippi Patrui Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Dionysii Leodii ad Vicariam Parochialis Ecclesiae S. Aldegundis praesentatus ab ejusdem Ecclesiae Capitulo fuit. Dispensationem hinc, qua sibi liceat Vicariam hanc assequi, eamque tum perdurante, tum cessante Coadjutoris munere cum memorato Canonicatu retinere postulavit. Pluries rejectus, preces integravit, et tandem gratiam inspectis peculiaribus circumstantiis, consensu Coadjuti accedente consequutus est. Nam commode utrique Ecclesiae inservire poterat: *Leodien. Indulti* 4. *Julii* 1739.

16. Canonicus Ecclesiae Cathedralis Hieronymus Ammone pro consecutione beneficii, Rectoriarum, et Capellaniarum, quae sunt de jurepatronatus suae familiae, non indiget Apostolica Dispensatione. Nam Capellaniae sunt mere laicales, Canonicatus Cathedralis praedictae exiguuos reditus habent: *Surrentina Beneficiorum* 28. *April.* 1759 *dub.* 1. *confirmat.* 30. *Junii ejusd. anni.*

17. Beneficium in Ecclesia rurali Castri Plumibinaria erectum collatum fuit Sebastiano Bertarellio, qui Archipresbyteratum quoque S. Stephani terrae Vallis Montanae tenet. Utrumque habendi a S. C. potestas ei supplicanti data est, ita tamen ut per alium onera beneficii, de quo fundatio non extat, impleruntur; nam hactenus fuerat de ejusdem beneficii personali onere dubitatum: *Signina Beneficii* 3. *Aug.* 1771 *dub.* 3.

18. Beneficium residentiale erectum in Ecclesia Parochiali oppidi Castignani cum onere celebrandi per se ipsum, et personaliter choro inserviendi, retinendi dispensatio fuit bis denegata Friderico Pignotti proviso de Praebenda Thesaurariae Ecclesiae Cathedralis Almae Domus Lauretanae; etiamsi tamquam passive vocatus qualitatibus a beneficii fundatore impositis polleret: *Montis Alti Dispensat.* 14. *Sept.* 1782.

19. Constantinus Salvi possidens in Ecclesia Collegiata S. Johannis Baptista terrae Campaneani Canonicatum nominatus est a patronis, quum esset de vocata familia, ad beneficium in eadem Ecclesia fundatum, qui onus Canonicorum uniforme, celebrationis nempe missarum trium hebdomadalium, et chori servitii diebus festis mobilibus habet, qua de causa Capitulum non assentitur. Ille vero dispensationem efflagitat, et S. C. indulsit arbitrio Episcopi dummodo chori servitium detrimentum non patiatur: *Nepesina* 8. *Julii* 1786.

20. Haud concedendam censuit S. C. Dispensationem ab incompatibilitate Canonico Antonio Assortati, qui facultatem possidendi Canonitatum Ecclesiae Collegiatae S. Blasii terrae Milonis simul cum Rectoratu Immaculatae Conceptionis ipsius terrae exoptabat. Nam Fundator Rectoratus posse retinere cum nullis de Capellaniis, ex quibus in Canonicatibus erectis inde Ecclesia praedicta in Collegiatam coaluit, prohibuerat: *Maceraten. Dispensat.* 19. *Maii* 1787 *confirmat.* 12. *Julii* 1783 *dub.* 1.

21. Beneficia duo simplicia in Parochiali Ecclesia Thaii Vallis Annaniae erecta de patronatu Familiae Panizza onere adjecto missarum, itaut Feria III. concurrat celebrandi ratione utriusque beneficii obligatio, possidens Sacerdos Joseph Panizza concordiam iniit cum Udalrico Barbacovi, qui subsidariam passivi patronatus vocationem habet, et rogavit deinde Dispensationem a pluralitate Beneficio-

rum sub eodem tecto existentium, et S. C. ei rescripsit esse consulendum SSmum pro dispensatione: *Tridentina* 29. *Nov.* 1788 *dub.* 1.

22. Canonicatum possidens Sacerdos Maria Scottius in Ecclesia Parochiali oppidi Cerioli assumptus fuit in amovibilem Rectorem Parochiae contermini oppidi Capsinae Grossae. Ex fundatione Canonicatus ei onus incumbit Missarum celebrationis personale excepto casu infirmitatis, vel alterius legitimi impedimenti, necnon parochialibus functionibus, ac aliis festivitatibus interesse. Indultum igitur efflagitavit Canonicatum cum Rectoratu retinendi, et onera primi per alium explendi, seu pro dispensatione ad duo residentialia; verum id impetrare haudquaquam valuit: *Alexandrina Canonicatus* 29. *Aug.* 1789.

23. Ferdinandus Chiabrera Ecclesiae Cathedralis Praepositus, quum esset possessor Capellaniae fundationis Sacerdotis Dominici de Ochis cum onere missarum, et servitii Chori in eadem Cathedrali erectae, idcirco indiget dispensatione ad duo residentialia sub eodem tecto beneficia, quam S. C. in favorem Oratoris tantum impertivit: *Aquen. Reduct. oner.* 19. *Febr.* 1791.

24. Obtinuit Sacerdos Caesar Palestri residentialem Capellaniam fundationis Dominici Carnago in oppido Bremidae reditus scut. 95. 75., at ob aerem infectum indultum temporale absentandi reportavit, necnon accepit per resignationem Alexandrinae Collegiatae SS. Petri, et Dalmatii residentialem Archipresbyteratum reditus 13. Ducat. nulla facta mentione de Capellania; ideo supplicat utrumque retinendi, et adimplendi per alium onera Capellaniae. S. C. indulsit dispensationem, et convalidationem collationis Archipresbyteratus juxta votum Archiepiscopi qui ei favet, per alium tamen oneribus Capellaniae expletis: *Papien.* 19. *Febr.* 1791 *dub.* 2.

25. Sacerdos Johannes Santoboni, qui beneficium Ecclesiasticum cum onere adjuvandi Archipresbyterum oppidi Mojani reditus scut. 29. 30. una cum Capellania Ecclesiastica cum onere Missarum 75. in rurali ejusdem oppidi Ecclesia S. Sebastiani reditus scut. 29.06. non indiget dispensatione ad utrumque possidendum; *Sabinen.* 26. *Novem.* 1791.

§. VII.

Dispensatio ab Irregularitate, orta ex defectu Animi.

1. Episcopus negavit Dimissorias ad Presbyteratum Petro Jacobo Caprioli Diacono, qui cum quodam Clerico homicidio fuerat accusatus; inde vero absolutus cum clausula, nisi nova superveniant indicia. Nihilominus viget publica adhuc fama, quod ille revera deliquerit, nec argumenta sufficientia de ejus vita, et moribus praebuit; ob id postulatur, an ipse indigeat dispensatione super nota infamia? et indigere responsum est: *Vigilien. Dimissorialium* 23. *Sept.* 1673 *dub.* 1.

2. Et quod dubium, an ei sit concedenda? dispensatio concessa fuit: *Ibid. dub.* 2.

3. Frater Mansuetus de Panormo Clericus ordinis Minorum de Observantia Reformata S. Francisci ejusdem Provinciae exponens Sac. Poenitentiariae, se per aliquod tempus a daemone insessum jam a biennio integro liberatum fuisse, supplicavit secum dispensari super Irregularitate exinde contracta ad effectum suscipiendi ordines Sacros. At Sac. Poenitentiaria audito Procuratore Generali, qui ita retulit; *L'esposto dell' Oratore e vero, come appare da una fede autentica sottoscritta da Religiosi degni di fede, e confer-*

mata da quel suo Superiore Provinciale; onde si potra aggraziare ecc., instantiam remisit ad S. C., quae ad dubium, an petita dispensatio Oratori sit concedenda? et *pro nunc negative* respondit: *Panormitana Dispensat.* 10. *April.* 1683.

4. Parochus cujusdem loci interfuerat matrimonio contracto inter vilis conditionis mulierem, et Baronem, qui, licet nullum penitus jus in, et super Ecclesia Parochiali haberet, attamen jurisdictionis exercitio inter plures condominos per vices diviso, nonnullis anni mensibus in dicto loco fruebatur, at dicti Baronis filius ex alia uxore tunc praemortua susceptus Parochum praefatum occidit. Hujus homicidae hactenus viventis filius ante patratum delictum natus ad sacros ordinis promoveri desiderat; quocirca preces obtulit, an cum eo sit dispensandum, ut ordinari valeat? et Oratorem non indigere dispensatione a S. C. rescribitur: *Dubium Dispensat.* 2. *Aug.* 1687 *dub.* 2.

5. Quum Marcus Antonius Lazzarellus minoribus tantum ordinibus initiatus ad nonnulla gubernacula Ditionis Pontificiae sedisset, quin se immiscuerit, ut ait, in causa sanguinis; inde provisus de Canonicatu in Ecclesia Cathedrali, Episcopus ei conferre ordinem Subdiaconatus abnuit; et S.C. cui adiit Clericus, *die* 3. *Martii* 1703 *inter sum. prec.* esse dispensandum ad cautelam censuit. Deinde dispensatione non indigere declaravit: *Sancti Severini Irregular.* 2. *Junii* 1703.

6. Clericus Petrus de Larriantegni Colon in aula Matritensi evectus ad munus Regii Auditoratus requirentis Causarum Criminalium cognitionem obtinuit ab Innocentio XII. Pont. Max. Breve *praeservativum* ab irregularitate ad triennium, dummodo a ferenda sententia in causa sanguinis se abstineat. Verum assumptus postea fuit in eadem Curia ad munus *d'Alcaldo*, ut dicunt, qui fert suffragium in causa sanguinis, et Secretarius ex pluralitate decretum extendit, et illi non subscribunt. Ideo quaesitum est; an vigore praedicti Brevis Innoc. XII. tuta conscientia, et absque incurrenda irregularitatem possit Orator modo supra enunciato consulere, et suffragium inire in causis sanguinis? et quatenus indigeat, an sit concedenda ei dispensatio? S. C. pro meliori informatione, et ad mentem respondit: *Toletana* 4. *Febr.* 1702 *dub.* 2.

7. Quum Nicolaus de Benedictis detexisset, quod Sacerdos Leonardus Antonius Riccus honori cujusdam puellae annorum 15. cognatae suae insidiabatur, eam per finestram nocturno tempore extra domum adducens, raptum prohibere curavit; sed igneam ballistam explosit idem Leonardus, quo ictu aliquot Nicolai capillos cremavit, ob id Nicolaus ad vitae, honorisque defensionem pluribus ictibus ensis illum interfecit. Modo ab hinc viginti annis habuit filium, quem post homicidium edidit, et qui Ecclesiae militiae adscribi cupit, exoravitque, ut dispensetur, et S. C. dispensatione non indigere resolvit *Tranen.* 8. *Maii* 1706.

8. Fr. Sylvester de Tursio Cappuccinus professus, et in ordine Diaconali constitutus exposuit se ad Subdiaconatus ordinem ante legitimam aetatem nondum confirmationis Sacramento suscepto inauguratum fuisse; ideo a quacumque censura absolvi, ac dispensari exorat. Procurator Generalis hac super re requisitus docuit, quod Episcopus confirmans, parentes, aliique testes jam defuncti veritatem perhibere nequeunt: S. C. autem praevia absolutione a suspensione, dispensationem ab irregularitate ad

cautelam impertita est: *Ordinis Cappuccinorum, seu Anglonen. Dispensat.* 15. *Decem.* 1710.

9. Cupiens Hieronymus Antonius Bonacina Clericus Mediolanensis constitutus in aetate annorum 23 sacris initiari ordinibus postulat dispensationem ab irregularitate, eo quod fuerit olim energumenus, et licet per biennium nullam passus fuerit a Daemone vexationem dispensationem tamen *pro nunc* S. C. inficiatur: *Mediolanen.* 2. *Decem.* 1724 *dub.* 2.

10. Johannes Baptista Sanita Patritius Sulmonensis ostendens se iracundia succensum, stricto ense leve vulnus inflixisse Presbytero Petro Philippo suo germano fratri, qui in quadam contentione ejus uxorem alapa percusserat, et post triginta septem dierum spatium ex medicorum incuria obiit, Apostolicam dispensationem postulavit, ut ipsius Filii, tam nati, quam nasciturì ad sacros ordines promoveri, et beneficia de jurepatronatus suae familiae obtinere valerent. S. C. consulta, in casibus particularibus recurrendum esse respondit: *Sulmonen. Dispensat.* 15. *Januar.* 1735.

11. Nicolaus Alphonsus alter ex filiis memorati Joannis Baptistae in aetate octo ferme annorum constitutus, prima initiari tonsura, ac beneficium suae Familiae patronatus habere avens, petiit, num pro suscipiendis ordinibus, et pro assequenda beneficia, dispensatione indigeret; non indigere S. C. existimavit: *Ead.* 30. *Julii ejusd. anni dub.* 1.

12. Ejectus uti incorrigibilis ab ordine Minorum S. Francisci de Paula Sacerdos Pellegrini natus Podenzanae, an sit consulendum SSmum postulat in S. C. pro dispensatione ab irregularitate, quae ex infamia illa facti ob ejectionem oritur, quae morum emendatione, quam sperat Episcopus, purgatur, verum S. C. dispensationem petitam denegat: *Lunen. Sarzanen. Dispensat.* 31. *Julii* 1751 *confirmat.* 8. *Julii* 1752.

13. Canonicus Bernardus Evangelista obtinuerat a S. C. indultum Apostolicum exercendi artem medicam in civitate S. Germani per annum tantum, si tandiu penuria medicorum perduraverit. Quum tamen elapso anno exercitium medicinae non destitisset, S. C. dispensandum esse ad cautelam existimavit: *Nullius Montis Casini* 19. *Decem.* 1761 *dub.* 2.

14. Clericus Carolus Dominicus Jutz Svittensis in Helvetiis, qui per multos annos in Senatu suae Patriae jus dixit, exorat, ut, concessa dispensatione ab irregularitate, tribuatur sibi venia, qua ad sacros ordines promoveatur, relicta Rosa Magdalena Uxore, quae emisso perpetuae continentiae voto in aliquam Sanctimonialium domum usque ad supremum suae vitae diem se recipere parata est. S. C. responsum edidit: consulendum esse SSmum pro dispensatione ab irregularitate, et pro facultate in casu, de quo agitur, ascendendi ad sacros ordines, emisso per Rosam voto perpetuae continentiae, necnon permanentiae usque ad obitum viri in aliqua religiosa domo sub approbatione Card. Archiepiscopi: *Constantien.* 31. *Maii* 1766.

15. Innocentius Zappia Religiosam professionem emisit in ordine S. Basilii magni, nullaque permissa disquisitione utrum confirmationis Sacramento munitus esset; bona fide primam tonsuram, minores ordines a proprio Abbate Regulari suscepit. Sed, quum annor. 20. aetas pervenerit, cognovit se eo Sacramento carere; animi expectatione pendet, an legitime sacris ordinibus initiatus sit? ideo S.C., ut absolutionem, et dispensationem ab irregularitate, quatenus in ipsam

inciderit, et rehabilitationem ad alios ordines sibi indulgeret, rogavit; S. C. rescripsit, praevia confirmatione, in reliquis ad D. Secret. ad mentem (53): *Ordinis S. Basilii Magni* 6. *Maii* 1775.

16. Gregorium Donatum in civitate Rhodigii ex parentibus Judaeis natum, ac Venetiis sacro Lavacro regenerationis ablutum post conversionem optimum vitae specimen ostendentem, deque morum suavitate, virtutum meritis, constanti in Catholica Religione perseverantia, et futuro Ecclesiae servitio indubium testimonium praebentem, ab irregularitate esse dispensandum, et ad sacros ordines arbitrio Episcopi esse promovendum, S. C. putavit: *Adrien. Irregularit.* 31. *Maii* 1783 *dub.* 2.

17. Parochus Franciscus Vasoli, licet avarus non fuerit in eleemosynis distribuendis, tamen ex superextantibus Paroeciae reditibus, aliisque proventibus, etiam patrimonialibus illicitam negotiationem exercuit. Modo exorat dispensationem ab irregularitate, in quam incurrit, ob administrationem proprii ordinis sub censuris ecclesiasticis; et S. C., quae etiam ei restitutionem lucri illiciti imposuit, dispensationem postulatam impertivit: *Apuana* 20. *Febr.* 1796 *dub.* 3.

§. VIII.

Dispensatio ab Irregularitate orta ex defectu Corporis.

1. Baccalaureus Ferdinandus Lorente Mexicanus in quatuor minoribus ordinibus constitutus, quum staturam palmorum quinque, ac duorum tertiorum alterius palmi mensurae quatuor palmos Romanos longae non excederet, efflagitat pro dispensatione, ut valeat ad sacros ordines ascendere, et S. C. omne arbitrium quoad hanc instantiam Archiepiscopo concessit: *Mexicana* 12. *Julii* 1721.

2. Nobilis quaedam Persona recepta tanquam Novitia in Monasterio Monialium, tirocinium incepit, et magno pietatis fervore prosequuta est. Imminente anni termino se esse hermafroditam sentiit, ac suo juramento firmavit foemineum sexum notabiliter praevalere. At summopere professionem religiosam emittere exoptans, quaesivit ad eam admitti, et admitti non posse S. C. decrevit. Modo dispensationem ab irregularitate rogat, quam ead. S. C. denegavit: *Dubium Professionis* 6. *Decem.* 1721.

3. Sacerdos Bernardinus Lopes ex quadam laesione in brachio dextero flexibilitatem amisit, ob quam rite nequit efficere crucis signum, neque in in missae celebratione SSmam Hostiam, et sanguinem sumere, nisi brachii, et manus sinistrae ope, licet ceteras sacrificii caeremonias recte impleat idcirco a S. C. quaesivit dispensari, et novi Archiepiscopi arbitrio postulationem S. C. commendavit: *Consentina* 13. *Julii* 1725 *dub.* 2.

4. Sacerdos Johannes Niccolius Parochus S. Romuli in Villamagna, quum visus debilitatem patieretur, consuetam anno 1720 a S. C. veniam celebrandi diebus festis, et duplicibus missam votivam B. M. V., et ferialibus missam defunctorum obtinuit cum solitis clausulis, inter quas data fuit facultas Ordinario gratiam denegandi, quatenus ipse omnino oculorum lumina amisisset, aetate modo ingravescente excaecatus est. Expetit proinde ad ultimam inopiam redactus indulti prorogationem. Archiepiscopus facto experimento nullum adesse periculum irreverentiae, et esse optimum, diligentemque Parochum asserit. S. C. annuit pro gratia cum auxilio alterius Sacerdotis: *Florentina* 23. *Aug.* 1727.

5. Franciscus de MencosyAyanz claris

(53) *Vide not.* 79. *tom.* 1. *pag.* 63.

ortus Parentibus, quum adolescens literarum studiis sese tradidisset, ex eorum fortasse intemperantia caecitatem penitus fere contraxit. At studia non intermisit, ac non mediocres fecit progressus tum in sacra, tum in profana historia. Doctrinae Christianae eruditionem, ac mysticarum rerum cognitionem assequutus est; denique concinne cymbalissare didicit. Ab irregularitate dispensari cupit. Eum laudat Episcopus, ac exaudiri dignum putat. At S. C. dispensationem ad primam tonsuram suscipiendam haud impertiri voluit: *Pampilonen. Dispensat.* 28. *Martii* 1733 *dub.* 1.

6. Pluries ab Archiepiscopo Firmano postulavit Antonius Petrinius, ut sacrae adscriberetur militiae; sed rejectus semper fuit, non quod probitate, studiisque careret, sed quod Canonis ejus oculus visiva facultate expers erat; Romam ille venit cum spe dispensationem a S. C. impetraturus, cujus preces S. C. Superiori missionis pro voto, et experimento commendavit. Relatum est, illum absque indecentia posse canonem legere; dispensandum hinc ab irregularitate censuit S. C. praevia tamen expeditione Brevis: *Firmana Dispen.* 31. *Julii* 1751.

7. Sacerdos Carmelus de Rienzo apopletico morbo correptus, talem in sinistro brachio passus fuit laesionem, ut ejus ministerio in sacro peragendo ad sustinendum scilicet calicem, dum attolitur, et ad sacratissimam Hostiam frangendam uti nequeat; ob id sicut miserrimam degit vitam dispensationem implorat, ut missam celebrare valeat. Verum S. C. gratiam ei concedere renuit: *Abellinen. Irregularit.* 28. *Julii* 1770 *confirmat.* 4. *Maii* 1771.

8. Joseph Frank Parochus Villae Rohr, qui in manu sinistra inflamationem passus, illius digitos Chirurgi inscitia amisit, et tanquam irregularis a sacrificio debuit abstinere; Dispensationem idcirco rogavit, et facultatem celebrandi ope digitorum argenteorum, qui affabre erant elaborati, sine ulla prorsus deformitate, et discrimine, uti testatur officialis Augustanus. Exposuit ulterius Parochiam esse tenuem, quae Capellani onus sustinere nequit. Attamen S. C. dispensationi locum nequidquam esse censuit: *Augustana Irregularit.* 19. *Decem.* 1772.

9. Ex improviso decidentis mallei ictu Sacerdos Johannes Baptista Jovant ita laesus in dextera manu fuit, ut partem pollicis, ac indicis, mediique digiti extremitatem amiserit, qua de causa a missae sacrificio, ac Vicarii Curati munere amotus est. Quum tamen ope digiti medii, et articulo pollicis posset sine deformitate, periculoque sacram Hostiam adstringere, ac frangere, atque calicem contrectare dispensationem a S. C. quaerit, ut missam celebrare, et Parochi munus peragere possit. Hujus preces admissae fuerunt arbitrio, et conscientiae ordinarii facto verbo cum SSmo: *Treviren. Irregularit.* 26. *Febr.* 1774.

10. Clericus Petrus Sertorius repentina nitrati pulveris accensione adeo graviter in dextera manu laesus fuit, ut liberum ejusdem in parte inferiori usum perdiderit, tantum illaesos habens indicem, pollicem, et illius superiorem partem; hac de causa non valet post Hostiae consecrationem patenam tractare, nisi vel manu laesiva, vel pollice, et indice dexterae, qui post consecrationem sejungi nequeunt, uteretur. Confugit ad S. C. pro impetranda dispensatione, praesertim, quod populus eum elegit ad Ecclesiam Vice-Parochialem loci Vetiae in Plebe Lugani. Sed non obtinuit: *Comen. Irregularit.* 6. *Maii* 1775 *confirmat.* 13. *Julii* 1776.

11. Laesus a violento morbo con-

vulsionum in laeva corporis parte Simon Serranus in undecimo aetatis anno constitutus paulisper claudicabat, duosque manus sinistrae digitos medium, et annularem inflexibiles habebat. Clericali militiae dein ab Episcopo adscriptus, ac etiam ad Capellaniam laicalem suae familiae nominatus petiit a S. C. dispensationem, ut ad sacros ordines, et ad Presbyteratum promoveri queat; et rescribitur; consulendum SSmum pro dispensatione ad cautelam: *Malacitana* 17. *Junii* 1775.

12. Denegat S. C. dispensationem ab irregularitate Philippo Maggiorani Parocho S. Martini in vallae Astae, qui dum venationi non clamorosae operam dabat, in ballistae igneae extra modum impletae explosione suam laevam ita laesit, ut deinde mortis vitandae causa brachii partem amputare necesse fuit: *Burgi S. Sepulchri* 18. *Junii* 1785. Denuo Sacerdos preces exhibuit, et etiam Episcopus, Parochiae incolae rogarunt, et S. C. rescripsit; ad Secretarium cum SSmo juxta mentem (54): 7. *Julii* 1787.

13. Dum Sacerdos Cajetanus Falbo Collegiatae Ecclesiae Cacurri Canonicus licitae, et ab ipso Episcopo permissae venationi vacabat, digitos sinistrae manus ex igneae ballistae disruptione amisit universos. Supplex modo sistit in S. C. pro dispensatione obtinenda; praesertim quum plenissimum de bonis ejus moribus, gravique paupertate testimonium afferetur, atque experimento constaret eumdem idoneum repertum fuisse, tam in caeremoniis, quam in omnibus aliis sacrificii functionibus; et S. C. annuit, dummodo celebret hora a populo minus frequentata: *Geruntinen. Dispensat. ab Irregular.* 24. *Maii* 1788.

14. Clericus Jo. Baptista Bertoluzzi laesus in brachio dextero ex perniciosis pustulis, nuncupatis *Vajola* in aetate pucrili, ut ad Sacerdotium ascendat, postulat dispensationem. Episcopus omne abesse periculum, et populi offensionem; Sacerdotibus EcclesiamBurgetti indigere, familiam ejus plurimis missarum oneribus esse gravatam, et prae angustia rei familiaris ea implere non posse affirmat: Sed S. C. dispensationem ab irregularitate denegavit. Nam attractum brachium dexterum inutile ad faciendum sacrum fere habebat: *Albinganen. Irregularit.* 11. *Febr.* 1797.

15. Sacerdos Franciscus Pujol et Carner apoplexia correptus a sexennio omnem amisit laevi brachii, manusque usum; ideo exoravit pro facultate sacrum faciendi cum auxilio alterius Sacerdotis, seu dispensatione ab irregularitate. Sed licet Episcopus ei faveret, quia omnia ad sacrificium necessaria sufficienter explere valet, et sine adstantium admiratione in Oratorio privato. S. C. dispensationem petitam denegavit: *Vicen. Irregularit.* 19. *Aug.* 1797.

16. Ita Clericus Franciscus Antonius Lamberti a sinistris claudicat, ut testimonio ejus Parochi sine baculo deambulare nequit; ob id dispensationem ab irregularitate postulat, ut ad majores ascenderet ordines. Episcopus testatur quod in experimento periculum, populique offensionem parit deformitas; nec adest Ecclesiae necessitas neque utilitas. S. C. petitioni dissensit: *Albinganen. Irregularit.* 20. *Januar.* 1798.

§. IX.

Dispensatio ab Irregularitate ex crimine orta.

1. Censuit S. C. sublata macula infamiae concedendam esse absolutionem ab irregularitate, in quam incur-

(54) Gratiam largitus est Summus Pontifex, dummodo privatum coelestem hostiam immolet.

rit, si SSmus D. N. annuerit; ita tamen, ut assignet dotem annuorum ducatorum centum Ecclesiae Parochiali ejusdem loci: *Placen.* 17. *Martii* 1646.

2. Presbyter Joseph Cataneus, qui ad triremes damnatus, et transmissus ob armorum delationem absque eo quod remigaverit, exoravit ut habilis evadat ad suscipiendos ordines, et S. C., si sanctitati suae placuisset, resolvit, ut quando constet, quod non remigasset, gratis absolvatur, et per literas Apostolicas ad exercitium suorum ordinum rehabilitandus, ac restituendus sit: *Comen. Dispensationis* 14. *Martii* 1671.

3. Exponit Hyacinthus Theti, qualiter praecedentibus solitis publicationibus, et nullo opponente promotus fuit ad subdiaconatum, nunc vero pro reliquis ordinibus recipiendis occasione denunciationum revelatum fuit, ut idem Hyacinthus interfecerit Franciscam Pizzoniam. Constat vero de ejusdem bona vita, et fama, et dubio, an orator indigeat dispensatione? negativum datum est responsum quoad forum externum, et quoad forum internum Oratorem consulere debere suae conscientiae: *Mileten. Irregularit.* 10. *Novem.* 1674.

4. Capitulum Ecclesiae Zagabriensis pro Catholicae fidei, et patriae contra turcas defensione juxta morem milites misit, hisque Archidiaconus praefuit, qui vexillarium turcam necavit, dum se ab exercitu Croatio opprimi credebat, inde irregularis declaratus fuit, et modo dispensationem obtinuit: *Zagabrien. Dispensat. super Irregularit.* 17. *Novem.* 1685 *dub.* 2.

5. Johannes Dominicus Benuccius Parochus Ecclesiae S. Eugeniae supplicavit redintegrari ad facultatem celebrandi missam, a qua fuit suspensus, eo quod duas missas eodem die pluries celebravit; ideo ob infamiam effectus irregularis petiit ille dispensationem; et S. C. censuit esse cum Oratore dispensandum intra tempus ab Archiepiscopo benevisum: *Senen. Irregularit.* 16. *Novem.* 1686 *dub.* 2.

6. Clerici, qui post absolutionem a Vicario Capitulari a suspensione obtentam exercuerunt ordines illicite susceptos, inciderint in irregularitatem, modo dispensantur ad cautelam ab ista irregularitate: *Neapolitana Ordinat.* 15. *Decem.* 1685 *dub.* 2. Deinde esse dispensandos censuit: 27. *April.* 1686.

7. Sacerdos quidam sese Batavis vendidit pro marittimo servitio, inde vero egestate pressus arma sumpsit, et in Indiis militiam exercuit; quaesivit postea, quatenus sit irregularis, ut dispensetur, et esse eum dispensandum S. C. sancivit: *Salisburgen. Irregularit.* 14. *Maii* 1689 *dub.* 2.

8. Quum Visitationi Oratorii in praedio *della Bagnarola* sese opposuisset Monachus Benedictus Victorius Cellerarius, Episcopus in eum censuras relaxavit, qua de causa orator impetrata absolutione ab interdicto, obtinet modo dispensationem ab irregularitate per quatuor menses cum reincidentia a S. C., quae praecepit, ut Episcopus se abstineat a censuris: *Caesenaten. Jurisdict.* 13. *Sept.* 1690 *dub.* 4.

9. Quidam Sacerdos propter homicidium fuit inquisitus, sed sustinendo in constitutis torturam damnatus tantum fuit ad exilium, inde certum non habetur, an sit infamia notatus, et irregularis dici possit, et dispensationem mereatur? S. C. dubium aperuit, non esse dispensandum respondens. Infamiam enim, et inditia per torturam in negativa sufficienter purgavit: *Asculana Irregularit.* 8. *Julii* 1690 *dub.* 2.

10. Presbyter Leonardus Lombardus supplicat pro dispensatione super

irregularitate ab ipso contracta ob internecionem Jo. Baptistae Marraccini primarii extorris, in quem ad vitam suam tuendam manus intulit; S. C. annuit programtia, ita tamen, ut in loco commissi delicti, et per 20 milliaria circiter missam non celebret: *Triventina Irregular.* 11. *Decem.* 1694 (55).

11. Quum de mandato Curiae Episcopalis lictores ad terram Cannariae missi fuissent, ut in vincula Sacerdotem Petrum Desiderium ducerent, iste de hoc mandato certior factus, circa secundam noctis horam exiit de domo, ballista ignea venatoria armatus, injungens cuidam villico, qui secum morabatur, ne e domo discederet. Pervenit ad plateam, et vidit dictum villicum, qui eum continuo sequebatur, sibique obvios ibidem etiam habuisse lictores; Orator ne custodiae traderetur, ballistam igneam explosit adversus eos, absque tamen alicujus detrimento; unus tamen ex illis e converso ictu catapultae infelicem villicum interfecit: S. C. censuit tribuendam Presbytero dispensationem super irregularitate ad cautelam esse: *Assisien. Irregularit.* 9. *Febr.* 1697.

12. Johannes Baptista Ascherius damnatus in contumaciam ad triremes per quadriennium, varia intulit damna territorio, magno cum incolarum terrore; magistratus ejus loci solicitus de illius prensione, usus est opera, et machinatione Sacerdotis Alberti Gastaldi illius necessarii, qui quodam emendicato praetextu, eum ad aliud oppidum traduxit, sed cum ambo pervenissent ad quemdam pontem, signo studiose dato per Albertum accurrerunt satellites ibidem latitantes, Johannes Baptista, ut illorum manus evaderet, se praecipitem dedit in vicinum flumen, in quo nemine opem ferente infeliciter periit. S. C. rescripsit dispensandum esse Sacerdotem super irregularitate ad cautelam: *Albinganen. Irregularit.* 23. *Martii* 1697.

13. Clericus Joseph Fuentes de Lebrixa ad Sacros ordines ab Episcopo Samensi, cujus obsequiis addictus erat, sine literis Commendatitiis, et ad titulum insufficientis beneficii promotus fuit; idcirco Archiepiscopus Hispalensis illum ipso jure suspensum, et per exercitium ordinum irregularem esse putavit; et S. C. cui adiit dictus Joseph, censuit, quoad absolutionem eum recurrere debere ad dictum Archiepiscopum: *Hispalen. Irregularit.* 6. *Febr.* 1700.

14. Quum Nicolaus Altinius preces, ut ab irregularitate contracta ex homicidio in rixa patrato jam ab hinc annis 22. et ultra dispensetur, instaurasset; Episcopi testimonium eum in patria restitutum pie semper, honesteque vixisse, et spem esse Deo in altari omni pietate, et capacitate ministraturum praebere, exhibet. S. C. tamen gratiam denegavit: *Caesenaten. Irregularit.* 29. *April.* 1702.

15. Henricus Bossaert in Sacro Diaconatus ordine constitutus, et Canonicus Ecclesiae Cathedralis, alias Seculari militiae nomen dedit, ac pro servitio Regis Catholici, se immiscendo in variis expeditionibus, arma tulit. In his ob metum irregularitatis ballistam igneam in aerem explosisse, ne aliquem occideret, eumque moraliter certum esse, neminem necasse, seu mutilasse testatur. Modo ad Presbyteratus ordinem promoveri cupiens a S. C. quaesivit, an indigeat dispensatione, et sit ei concedenda? responsumque accepit affirmativum ad utrumque: *Ipren. Irregularit.* 13. *Januar.* 1703 *dub.* 1. *et* 2.

16. Multae et magnae contentiones

(55) Hunc Sacerdotem defendit Advocatus Dominicus Ursaya, ut patet ex sua Discept. Eccl. XXII. tom. 2. part. 2. per tot.

fuerunt inter Sacerdotem Jacobum, et alios Fratres de Fermentinis, necnon Michaelem Pellatum Juvenem malae qualitatis causa in honesti amoris erga Margaritam de Fermentinis illorum sororem. Die 20. Julii 1688. Jacobus rediens e Villa Marminanti cernens dictum Pellatum sibi occurrentem ira correptus ferream fistulam venatoriam, quam prae manibus habebat, contra eumdem explosit, qui ex hujusmodi ictu vulneratus post paucas horas occubuit. Jacobus idem obtenta venia a consanguineis, Fisco concordato, poenaque soluta dispensationem petiit a S. C., quam ei concessit: *Parmen. Irregularit.* 27. *Jan.* 1703.

17. Jam antea S. C. Josepho Martino Nieto denegaverat diebus 17. Decem. 1701 13. Maii 21. April. 1702 dispensationem ab irregularitate, in quam incurrit ob concomitantiam in homicidio voluntario a quodam Martino Socio patrato. Modo idem Orator preces repetit, et S. C. rescripsit pro meliori informatione: *Salamantina Irregularit.* 18. *Aug.* 1703 *dub.* 2. Deinde eamdem inficiatur: 26. *Januar.* 1704. Denique eam indulsit arbitrio Episcopi imposita aliqua poenitentia: 19. *April. ejusd. anni.*

18. Ludi - Magistri exercens munus in terra Corropolis Diaconus Nicolaus de Ruggeriis corrigendo discipulum Josephum Riccium ferulam in eum projecit, at dum puer ictum evasit, alius discipulus vulnus leve in capite excepit, qui ex mala plagae curatione ex hac vita post 25. dies migravit. Confecto processu poenam per biennium exilii Diaconus explevit, exinde postulavit dispensationem pro ascensu ad Presbyteratum, ac preces ratae non fuerunt. Modo eo iterum rogante non tantum censuit S. C. dispensatione indigere, sed eam indulsit arbitrio, et conscientia ordinarii imposita aliqua poenitentia, et ne in loco commissi delicti, nec prope quam per viginti milliaria circumcirca missam celebret: *Nullius Corropoli Irregularit.* 5. *April.* 1704 *dub.* 1. *et* 2.

19. Nonnulli pueri cum essent rixati inter eos in civitate Velitrarum, Franciscus Xaverius de Montibus annorum 12., ac prima tonsura insignitus contentionem habuit cum Petro Paulo Trulla, qui Franciscum contumeliis, ac lapidum ictibus afficiens, coegit eumdem pro sui defensione, ut ipse jurejurando testatur, primo impetu in eum irruere ad timorem incutiendum. At insimul pugnando ex vulnere accepto Trulla succubuit post aliquot dies. Transactis sex annis requisita S. C. dispensationem ab irregularitate ei indulsit: *Veliterna Irregularit.* 28. *Junii* 1704.

20. Quum Martinus de Calaorra una cum Blasio Praesiado ejus servo denudatis ensibus irruere coepisset contra Sacerdotem Emanuelem Pasquier, eo quod eum cum sua Concubina rem habuisse putabat, elata Emanuel voce exclamans jussit considere, et contra persequentes, gressumque sistere recusantes ballista ignea explosa dictum Blasium alias sibi non infensum, nec tunc cognitum occidit. Bis S. C. Oratori petenti ab irregularitate dispensationem denegavit, modo negationis decretum confirmavit: *Tirasonen. Irregularit.* 14. *Martii* 1705.

21. Etiamsi ad avertendam rixarum, et dissentionum causam, fratrumque concordiam servandam Johannes de Raignac subdiaconus omni conatu curavisset, tamen in Fratrem germanum mortem minantem Catapultam apprehendit, sperans ut frater prae timore a minis, et ab injuriis desisteret: at impellente casu ex se ictum explosit, ex quo frater percussus paulo post occubuit. Absolutus Regio Diplomate ab involuntario crimine, ab irregularitate quoque modo contracta supplices

manus tendit ad S. C., quae preces rejecit. Iterum licet rumore cessato, ac populi offensione, et adsit probitas exemplaris, doctrinaque Oratoris S. C. in eadem sententia stetit: *Agninen. Irregularit.* 14. *Martii* 1705.

22. Preces adhibuit pro dispensatione obtinenda Clericus Johannes Muscat, qui, quum ad domum Francisci Zummit proprii avunculi se contulisset cum fratribus minoribus, parvam ballistam igneam fortuito repertam apprehendit, et non advertens eo tempore, quo mancipium avunculi janua pulsata introgrediebatur domum, illa ballista ignea in eum displosa fuit, ex quo interiit. Ei S. C. dispensationem indulsit: *Melevitana Dispensat.* 17. *Novem.* 1708.

23. Clerico Paullo Capograsso dispensationem postulante ab irregularitate contracta ex homicidio in primo irae calore patrato in Franciscum Antonium Alphanium, ut assequatur beneficia de jurepatronatus suae familiae. S. C. autem aegre eum excepit, ac dispensationem inficiatur, licet Nobilis familiae sit, ac annorum 25. homicidium patrasset, damnatusque per annos 5. ad exulandum: *Salernitana Dispensat.* 1. *Decem.* 1708.

24. Sacerdos Felix Antonius Mutius Parochus loci Moriconis petiit dispensationem ab irregularitate, in quam praetenditur incurrisse ex homicidio patrato a Josepho Mutio dicti Oratoris germano fratre, ipso Oratore absente, in Gregorium Pennellam: Orator enim paullo ante contenderat cum fratribus dicti Gregorii, a quibus in manu vulneratus remansit. S. C. esse dispensandum illum ad cautelam arbitrata est: *Aprutina Irregularit.* 15. *Decem.* 1708 *dub.* 1. *et* 2.

25. Anno 1691. criminali judicio Clericus Horatius Saracenius instante puella Dominica Grotola ob praetensum stuprum cum ipsa patratum excommunicatus fuit, deinde tamquam innocens a crimine accusato absolutus suscepit sacros ordines, necnon Canonicatum in Ecclesia Cathedrali est assequutus. Consulta S. C. an censurae sustineantur, et an constet de irregularitate, et quatenus affirmative an sit absolvendus, ac dispensandus? respondit; esse absolvendum, dipensandumque ad cautelam: *Juvenacen. Censurar. et Irregularit.* 23. *Febr.* 1709 *dub.* 3.

26. Clericus Dominicus Pellizzola, ut ordines minores, sacrosque suscipere possit, dispensationem ab irregularitate forsan contracta efflagitavit. Nam secularis, et armatus cum aliis sociis ballistam igneam exploserat contra milites exteros territorium Mantuanum invadentes, et inde remanserat a latere dextero, et socii ulterius ad defensionem tormenta hinc inde explodentes processerant. S. C. dispensationem ad cautelam concedi posse putavit: *Mantuana Irregularit.* 11. *Maii* 1709 *dub.* 1. *et* 2.

27. Clericus Franciscus Caluccius sacros ordines recipere cupiens, deprecatus est S. C. utrum in irregulalaritatem incurrerit? Nam in anno 13. aetatis suae ludebat una cum Eutitio Ciavattio, eumque vulneravit scalpello librario in dextero latere, qui per spatium 10. dierum curatus e domo discessit; at post alios decem dies febri maligna correptus obiit. Licet Gubernator Suriani contra eumdem Franciscum processerit, tamen ob testimonia Medici, et Chirurgi fuit absolutus. S. C. esse dispensandum ad cautelam sancivit: *Hortana Irregularit.* 15. *Junii* 1709 *dub.* 2.

28. Quum Joseph Baldus loci Bellantis retulisset ab Episcopo literas Patentes tantum ad obtinendam primam tonsuram, pro qua fuit examinatus, in Ordinatione postea asserens se ad alios Minores ordines vocatum, se

immiscuit cum aliis ordinandis, et materiam primi, et secundi ordinis tetigit; ideo supplicavit, an stante supradicta ordinatione idem Clericus ullum Canonicum impedimentum contraxerit, a quo ab Episcopo possit dispensari; et an a S. C. sit indulgenda relaxatio? S. C. benigne commisit Episcopo Aprutino, ut imposita Oratori aliqua salutari poenitentia cum eo pro suo arbitrio, et conscientia gratis dispenset: *Aprutina Ordinum* 11. *Januar.* 1710 *dub.* 1. *et* 2.

29. Sacerdos Fabius Agostini loci Castrimaris in irregularitatem incidit, eo quod duplicem stipem recipiendi causa duas Missas per binas vices eadem die celebravit. Dispensationem postulavit a S. C., quae rescripsit, ut supplicet post expletam poenam: *Placentina Irregularit.* 11. *Januar.* 1710 *dub.* 2. Inde peractis exercitiis Spiritualibus per alios viginti dies indulsit dispensationem: 14. *Martii* 1711.

30. Patrato homicidio anno 1694, in Diaconum Lupi de Almeyda Castelbranco, accusatus fuit Subdiaconus Gaspar Pinheiro, qui excommunicatus, ac irregularis fuit declaratus. Dictus Gaspar explevit per quinquennium poenam relegationis, inde S. C. appellavit pro dispensatione ab irregularitate non quidem ob homicidium, quod nunquam asseverat eum commisisse, sed ob infamiam contractam, sed negativum accepit responsum: *Bracharen. Irregularit.* 12. *April.* 1710 *confirmat.* 24. *Januar.* 1711 16. *Julii* 1712. 4. *Febr.* 1713. *et* 4. *Aug.* 1714. Denique S. C. gratiam dispensationis ei impertita est: 13. *April.* 1715.

31. Praepositus Alberiae Dominicus Bozzinius, ad quem ejusdem loci temporalis pertinet jurisdictio, verbis necem minantibus praeceperat, ut in quosdam sui armati procederent latrones. Praepositi nepos Sacerdos, qui socius armatis erat, latronum laetaliter feriit principem. S. C. quaesita Praepositum declaravit irregularem, et modo dispensationem minime eidem indulgendam existimavit: *Derthonen. Praetensae Irregularit.* 2. *Maii* 1711 *dub.* 2. *confirmat.* 3. *Octob. ejusd. anni.* Sed causa denuo proposita protelata responsio fuit, et voluit, ut supplicaret fisco concordato: 17. *Junii* 1713.

32. Clericus Jo. Josephus Faraglia penes Curiam Episcopalem exposuit, quod Johannes Jacobus Germanus in eum manus injecit, neglectisque censuris, in quas incurrit, celebravit. Vicarius Generalis cum testibus juratis, qui rixae interfuerunt, excommunicatum denunciavit, sed dictus Sacerdos adiit S. C. abnegans factum, quia nunquam fratrem manibus pertigisse, de quo quinque testes testimonium perhibent, qui tantum alternas injurias audierunt. Propositis hinc dubiis: An censurae sustineantur? et quatenus affirmative, an sit locus absolutioni, et dispensationi? S. C. rescripsit locum esse absolutioni, et dispensationi ad cautelam: *Civitatis Ducalis Censurar. et Irregularit.* 12. *Decem.* 1711 *dub.* 3.

33. Sacerdos Andreas Ravizzottus musicas gratulationes cum sociis noctu agens, et a nonnullis ludificatus, et sibilis prosequutus est. Ipse cum aliis est insequutus irrisores, illos objurgans, ut ab injuriis sese abstinerent, et rixas inde evitaturus abscessit. Verum Antonius Portius Rovizzottius comes alterum ictu brevioris ballistae igneae interemit. Postulavit proinde dispensationem ab irregularitate, si ea indigeat; et S. C. eam impertivit ad cautelam: *Novarien. Praetensae Irregularit.* 16. *Julii* 1712 *dub.* 2.

34. Quum S. C. decrevisset consta-

re de irregularitate, in quam incurrit Sacerdos Petrinus Luzana Praepositus Altavillae, qui anno 1691. reus factus fuit internecionis Clerici Perpetui Josephi Pacerii, eadem S. C. haud esse locum dispensationi definiit: *Asten. Irregularit.* 3. *Martii* 1714 *dub.* 2.

35. Joseph Lyons Frater Laicus professus in Congregatione Doctrinae Christianae in Gallia habitum dimisit, congregationemque deseruit, nullaque obtenta Praepositi Generalis, sive Provincialis venia ad ordines omnes Sacros ab Episcopo Glandevensi promotus fuit, ac celebravit. Postea rediit morigerus ad eamdem Congregationem, imploravitque dispensationem ab irregularitate, quam S. C. ad cautelam concessit: *Glandeven. seu Parisien. Dispensat.* 7. *Julii* 1714.

36. Joseph Reynaud Frater Laicus Secularis Congregationis Doctrinae Christianae in Gallia suam Congregationem dereliquit, et callide literis dimissorialibus sui Episcopi obtentis illicite fuit ordinatus. Hunc S. C. post quam ejus mandatis paruit, ut rediret ad suam Regularem Congregationem praevia absolutione a suspensione dispensavit ab irregularitate arbitrio Episcopi praevio diligenti examine super scientia, et intelligentia, et ei, ut vitam Claustralem sub obedientia Regulari servet, praecepit: *Carpectoraten. Voti Persever. et Ordinum* 5. *Sept.* 1716.

37. Locum esse S. C. putavit dispensationi peractis tamen exercitiis spiritualibus, in favorem Sacerdotis Viti Malanca, ob irregularitatem, in quam incurrit, eo quia puellam absente Parocho ob imminens vitae periculum absque debitis caeremoniis, et iterum de Parochi venia cum caeremoniis baptizavit: *Murana Irregularit.* 14. *Novem.* 1716 *dub.* 2.

38. Bartholomaeus Rector Parochialis Ecclesiae loci de Bure inhibitus ab ordinario fuit, ne cum quadam muliere, sub poena suspensionis a divinis ipso facto incurrendae, conversaretur. Sed Rector illam frequentavit, et Sacrificium peregit, irregularis propterea factus, et inde adimpleta penitentia ab Episcopo inflicta dispensationem petiit ab irregularitate. Hanc S. C. impositis praeceptis, necnon poenitentiis salutaribus arbitrio Episcopi concessit: *Leodien. Dispensat.* 3. *Sept.* 1718.

39. Occiso fure nocturno a Sacerdote Petro Jacobo Rampinio, qui fur sese abdiderat in horreo domus Advocati Vasini, quam idem Sacerdos incolebat, quique lumen delatum ab ancilla praedicti Vasini extinxerat, dispensatio a S. C. petitur. At quamquam de promoto, de homicidio sequuto praeter intentionem, sed ad tuitionem agatur, tamen S. C. dispensationem denegavit: *Casalen. Irregularit.* 24. *Sept.* 1718.

40. Sacerdos Johannes Baptista Rosinus percussionibus provocatus a Josepho Sancio Clerico Conjugato suo Nepote, eumdem in platea loci Julianelli capillis apprehensum humi stravit, manuque caecidit. Sacerdos licet Clericum praedictum in habitu, et tonsura non incedere comprobaret, tamen dubitans an in irregularitatem inciderit, se convertit ad S. C., dispensationem ad cautelam obtinuit: *Civitatis Castellanae Irregularit.* 3. *Decem.* 1718 *dub.* 2.

41. Clemens Joseph Pollet de Chintre in armatam militiam antea cooptatus appetens militiae clericali adscribi dispensationem ab irregularitate consecutus est cum clausula, *nemine interfecto, aut mutilato.* Verum quum in mentem postea illi venisset, quod quum esset Dux in quadam Arce alteri Officiali mandaverat, ut insequeretur quosdam, qui ad furandum illuc venerant; et hi capti, et in carcerem

detrusi a Regiis Judicibus fuerint ultimo damnati supplicio; dubitavit, num obtenta dispensatio illa sibi prodesse posset? Oraculum exquisivit S. C., quae respondit, ut ea sibi suffragari non possit: *Bisuntina* 22. *April.* 1719.

42. Johannes Baptista Palazzescus Canonicus Ecclesiae Cathedralis irregularis declaratus, eo quod Canonicum Pompilium Giannesium explosa ballista ignea vulneraverat in foemore, et ex hoc obierat vulnere, petiit dispensari. Ex publica voce, fama, et fuga ab ipso arrepta, necnon a sententia Episcopi, Curiae Metropolitanae, quae in quinquennale exilium quinquennalem relegationem in Conventu commutaverat, non causalis ille reus videtur; idcirco non potuit dispensationem a S. C. obtinere: *Cajacen. Irregularit. et Censurar.* 23. *Maii* 1722 *dub.* 2.

43. Sacerdote Alphonso Sanchez Garido Domi cujusdam Mulieris conjugatae contra paternum sui ordinarii monitum commorante, factum est, ut vir dictae mulieris domum suam ex improviso repetens eum illuc invenerit, strictoque pugione in ipsum irruens uxorem impedientem, ne Sacerdotem occideret, vel mutilaret, per accidens vulneravit; sanciata paullo post vitam cum morte commutavit. Dictus Sacerdos dispensationem ab irregularitate exquisivit; et hanc S. C. ad cautelam impertivit: *Nullius Provinciae Compostellanae* 2. *Octob.* 1723 *dub.* 2.

44. Episcopalis Curia Hyppolitum Macchiolum Rectorem Ecclesiae Parochialis loci Uvadae in suspensionem, probata causa, a divinis, et in irregularitatem, quia missam celebraverat, incurrisse pronunciavit. Rector injustam fuisse adstruit suspensionem, eo quod non fuerat personaliter citatus, et non rite causa comprobata, ideo non potuisse incurrere irregularitatem concludit. Proposito dubio, responsum prodiit, dilata, et expectetur novus Episcopus, concessa interim relaxatione suspensionis, et dispensatione ab irregularitate ad cautelam usque ad exitum causae: *Aquen.* 4. *Decem.* 1723 *dub.* 2.

45. Thomas Arcellius nobili genere procreatus, homicidium viginti et tribus ab hinc annis perpetravit, et dispensationem quoties imploravit, toties fuit rejectus. Preces integrat hodie. Caedem ita fecit. Cuidam Matronae inservire suscepit; Zelotypia ejus arsit vir. Quum mulier ruri moraretur, eam visitavit Orator. Ignea quum esset armatus ballista, et domum ingressus inexpectatum vidisset maritum, subito terrore correptus illum vulneravit. Occubuit inde ex plaga infelix vir, et aufugit occisor, qui delicti pene deleta memoria, et poenitentia non indubiae, publicaeque aedificationis multis speciminibus palam exhibitis dispensationem poscit. Voto hujus S. C. indulsit rescribens, praevio recessu a decisis, pro dispensatione pro nunc ad reliquos minores ordines: *Placentina* 30. *Sept.* 1724.

46. Jurgia gignuntur ex qualitate panis pauperibus distribuendi a Sacerdotibus participantibus Ecclesiae terrae Novarum. Summa impendet contentio inter Presbyterum Paulum Positanum, ad quem hujusmodi ministerium pertinet, et Sacerdotem Thomam Positanum, qui prolatis adversus Paulum verbis injuriosis alapa etiam eum percussit; minatusque fuit, se eum illa die interficere velle. Supravenit Thomae Frater, et nonnullis contumeliae verbis interjectis Paulum occidit; hinc praedictus Thomas Dispensationem efflagitavit, quam minime concedendam esse S. C. decernit: *Caputaquen.* 24. *Martii* 1723 *dub.* 2.

47. Postulans Sacerdos Franciscus

Carnevalis dispensationem ab irregularitate, eo quod is sermonem habens de rebus domesticis cum Sacerdote Theodoro Carnevali suo ex fratre Nepote, ob nonnullas inter eos factas contentiones calce percussus ab eodem fuit, vidensque manum statim ad catapultam Theodorum ipsum admovere, timens ne illam adversus se exploderet, aliam ferream fistulam contorquet, illique in sinistro oculo vulnus inflixit. A S. C. dispensationem ad cautelam reportavit: *Aquinaten.* 12. *Januar.* 1726 *dub.* 2.

48. Excommunicatus Canonicus Franciscus Maria Sigue fuit, eo quod tanta violentia in Sacerdotem Sacajonium irruerit, ut humi palam prosterneret, et causa fuit, ut iste sanguinem ex ore expuerit. Ille vero sacrificium peregit, qua de causa in irregularitatem incidisse fuit pronunciatus. Modo ad urbem dictus Canonicus accessit, rogans; an sit standum, vel recedendum a decisis? S. C. confirmans decretum eum incurrisse in irregularitatem, tradidit Vicario Capitulari facultatem absolvendi, ac dispensandi spectata remissione partis, et ad mentem: *Turritana* 30. *Martii* 1726.

49. Quidam Sacerdos de nefando scelere accusatus, a Curia Card. urbis Vicarii ad triremes per septennium damnatus fuit, et licet transmissus nunquam tamen remigavit, quia toto condemnationis tempore Hospitalis S. Barbarae servitio addictus fuit. Expleto poenae spatio facultatem missam celebrandi optans, operam S. C. poscit, sed irrito conatu: *Lavellana, seu Romana* 6. *Julii* 1726.

50. Occasione Visitationis Ecclesiae Parochialis terrae Centulae jure delegato peractae Episcopus repugnantem Parochum Dominicum Gabrielem accedendi ad examen ab officio suspendit. In irregularitatem hic incurrit, quod inde partes sui muneris obivit. Actum est in S. C.; an sit locus absolutioni, et dispensationi? rescripsit, pro gratia Episcopo in forma commissaria, quando constet tamen sibi de omnimoda obedientia, et peractis exercitiis Spiritualibus per quindecim dies in loco ab eodem Episcopo designando: *Caputaquen.* 2. *April.* 1729 *dub.* 3.

51. Adiit S. C. pro dispensatione impetranda ab irregularitate Clericus Antonius de Cagiga, qui post contentionem cum Fratre Michaele habitam, arrepto per Michaelem baculo, eoque in jocosa rixa dirupto, ense Patrui in coxa percussit, atque hic syncope correptus ab hac vita migravit; et prodiit rescriptum dilata, et scribatur Episcopo pro informatione, et voto juxta instructionem (56). Licet Medicus et Chirurgus formaliter deposuerint mortem Michaelis non ex tenui vulnere a fratre ei inflicto, sed ex superveniente Syncope a morbo stomachi, quo saepe Michael angebatur, producta contigisse: *Gualtimalana Irregularit.* 14. *Maii* 1729 *dub.* 2. Inde praefata Episcopus confirmavit in voto, et S. C. Dispensationem ei indulsit: 22. *Martii* 1732.

52. Sacerdos Johannes Maria Lenti, qui fratrem germanum de medio tollit, eo quod hic violenter illi manus intulerit, et percusserit pecuniae subripiendae causa, petiit, ut S. C. declararet, an esset irregularis, et quatenus irregularitatem contraxerit, dispensationem hac super re impertiret?

(56) Datae idcirco fuerunt literae, quibus jubebatur, ut Episcopus significaret primum, quaenam ibi valuisset fama, aut communis opinio de conditione Criminis: Deinde, an in Sacerdotum penuria versaretur Dioecesis; postremo, quinam essent Antonii mores, et ratio vivendi: *Eed. Cons.* 22. *Martii* 1732 *§.* 4

sed haec pro responsione dispensationem ad cautelam concessit: *Papien.* 18. *Maii* 1726 *dub.* 2.

53. Dispensationem donavit S. C. ad cautelam ab irregularitate Antonio Nicolao Ligio ex Augustiniana Familia, qui postquam examen pro Clericali tonsura, et quatuor minoribus Ordinibus suscipiendis subierat, in generali ordinatione fuit tonsura initiatus; deinde quum Minister nominatim evocasset singulos, qui ad Ostiariatum erant promovendi, Antonius se inter eos appellari non audiens, errasse Ministrum credidit, et Ostiariatus ordinem suscepit. Postea Episcopo interrogato eo fuisse animo respondit, ut nonnisi primam tonsuram illi conferret; *Perusina Ordinat.* 19. *Julii* 1732 *dub.* 3.

54. Ut Matrimonium cum rapta foemina contrahendum declinaret Simon Petrus de Mattos ad sacros Ordines promoveri cogitavit. At quum ab Ordinario literas dimissoriales impetraturum raptus causa non speraret, has falso confecit, exhibuitque Episcopo Tudensi, qui illum ad acolytatum, subdiaconatum, et Diaconatum evexit. In patriam reversus, ab Ordinario fuit in carcerem detrusus, ac deinde pecuniariae, exiliique poena multatus ad sexennium. Romam ille pervenit, et supplicavit sibi tribui dispensationem, ut ad Ordinem Presbyteralem promoveri possit. Et haec concessa fuit a S. C. informa Commissaria. Instaurato iteram examine confirmatur Decretum: *Conimbricen. Dispensat.* 13. *Junii* 1733.

55. Quum Clericus Antonius Marchianus exhibita schedula ab ejus patre fungente Judicis munere scripta, incitasset satellites ad Demetrium Pisarram in vincula conjiciendum, atque hic explosa catapulta quemdam satellitum comitem interfecisset, nulla memorati Clerici hac in re opera interposita; quod testes comprobant; quaeritur in S. C. an sit eidem Clerico dispensatio concedenda? et ad hoc dubium S. C. respondit; pro Dispensatione ad cautelam: *Rossanen. Irregularit.* 20. *Martii* 1734 *dub.* 2.

56. Spectata demissione effecta dispensandos existimavit S. C. ab irregularitate ad cautelam Sacerdotes illos terrae Castrinovi, qui visitationi reali, et personali Archiepiscopi Lancianensis in dicta terra peragenti restiterunt; nam non poterant ob excommunicationem intentatam, quin incurrissent in irregularitatem, celebrare: *Lancianen. Visit.* 15. *Jan.* 1735 *dub.* 2.

57. Sacerdos Johannes Wolfangus Baumharter inhoneste vivens, et ad se ipsum animum non revocans, imo suspensionem a divinis ab Ordinario sibi illatam spernans jugiter celebrando, in irregularitatem S. C. auctoritate lapsus est. Ab hac modo dispensari precatus est, et responsum tulit, ut antea de obsequio doceret, et postea supplicaret: *Augustana* 12. *Febr.* 1735 *dub.* 3.

58. Sebastianus Passanha de Torres occidit alterum ex duobus aggressoribus, qui eum usque ad propriae domus vestibulum minaci vultu insequuti fuerant. Causa inspecta exilio, et pecuniaria poena fuit multatus, quod non servaverat moderamen inculpatae tutelae. Hic Fisco, et parti laesae praestita satisfactione patefaciens rixae causam non praebuisse, et homicidii memoriam tempore, moribusque delevisse, dispensationem cupit ab irregularitate, ut ad Beneficia, et Dignitates promoveri possit; et S. Congr. quoad Ordines tantum dispensationem concessit: *Elboren. Irregularit.* 16. *Martii* 1737 *dub.* 2.

59. Joseph Lana Parochus Ecclesiae S. Germani Pagi *del Pizzone*, et Sacerdos Franciscus Pane excom-

municati ab Archiepiscopo Capuano fuerunt, eo quod jurisdictionem suam, de qua aderat controversia, violasse putaverit. Idem excommunicationis censura non obstante celebrarunt, et Sacramenta administrarunt. Nulla fuit inde excommunicatio declarata, sed fuit dubitatum, num ii in irregularitatem inciderint? et dispensationem ad cautelam obtinuerunt: *Capuana seu Calven. Jurisdict.* 7. *Sept.* 1737 *dub.* 4.

60. S. C. declaravit concedendam haud esse dispensationem Sacerdoti Cajetano Pasettio, qui videns Josephum Fratrem valde in iracundiam concitatum ob quamdam controversiam super quorumdam bonorum mobilium divisione factam, non quidem data opera, sed casu, uti ipse semper asseruit, cultro ita vulneravit, ut paucas post horas Sacramentis munitus ex hac vita migraverit: *Vicentina Irregularit.* 19. *April.* 1738 *dub.* 2.

61. Cum Francisco Blanco sociatus Casimirus Garzia Gil iter habebat, quando socius nocturno tempore Rocchum Bustellum ex Villa de Grovas morte affecit. Archiepiscopus Casimirum non fuisse aeque aggressorem, neque homicidam, sed tantum socium homicidae testatus est. Dubio proposito; an quatenus inciderit in irregularitatem sit ei dispensandum? S. C. censuit esse dispensandum ad cautelam: *Compostellana Irregularit.* 14. *Junii* 1738 *dub.* 1. Compertum inde fuit non fuisse socium simplicem, sed auxiliatorem, et S. C. judicium rescindit, et decernit Breve dispensationis non esse exequendum: 4. *Maii* 1743.

62. Presbyter Joseph Correa Leytao accitus a quodam Johanne Teyxeira, ut Emanuelem Pereyra, qui plures in dictum Johannem minas jactaverat, eumdem Emanuelem ab aliis comitatum fuste, quam manu gerebat, velle percutere terrorem incussit, et dein Francisci alterius ex Sociis Emanuelis ob nonnulla verba ab eo in se prolata fuste pulsavit, quod ut primum vidit Antonius de Oliveyra praedicti Francisci frater, ad eumdem tuendum accurrit, indeque factum est, et una simul rixantibus, et colluctantibus Francisco Rodriquez, Antonio de Oliveyra, et saepedicto Presbytero Josepho Correa, ab hoc tandem tres ictus in pectus, et alter in ventrem praefati Antonii adeo graves inflicti sunt, ut ob ea vulnera triduo Antonius obierit. Dispensationem ab irregularitate postulavit dictus Sacerdos; et hanc S. C. denegavit, licet polliceatur se post impetratam dispensationem in aliqua claustrali Religione fore professurum: *Lamacen. Irregularit.* 13. *Sept.* 1738.

63. Duplex querela altera de homicidio ictu ballistae igneae patrato, altera de alio similis ballistae ictu pallium cujusdam hominis perforante ad Episcopalem curiam adversus Presbyterum Franciscum Pavese delata fuit. Causa acta fuit, et Sacerdos a Vicario Generali obtinuit, ut e carceribus educatur, et ne molestetur pro causa praedicta, sed dispensationem super irregularitate, quam idem forsan incurrit, ad cautelam pro foro externo, provideat: propterea requisita S. C. respondit; dilata, et transmittantur acta confecta contra Oratorem in Curia Episcopali, necnon scribatur Episcopo pro meliori informatione juxta instructionem (57): *Bisacciarum*

(57) Ut instructam redderet super veritate, quae recentius ab eodem Oratore exposita fuerant de Carmina Freda, qui veluti reus enunciati homicidii asserebatur in poenam reclusionis quinquennalis in quodam Praesidio a laicali Luceriae Curiae condamnatus, atque praeterea curaret investigare, num ex actis ejusdem Curiae Laicalis hauriatur, Oratorem fuisse aliqua ratione dicti homicidii participem: Eod. Caus. 10. Junii 1741 § 2.

Irregularit. 2. *Maii* 1739 *dub.* 2. Transmisso processu ab Episcopo dispensatio denegatur; nam illum fuisse homicidii participem ex eo elicitur: 10. *Junii* 1741 *dub.* 2. *confirmat.* 22. *Sept.* 1742. Denique Sacerdos praefatus a decreto Episcopi appellavit ad Tribunal AC., quod probata negativa coarctata loco, et tempore uti non culpabilem repertum declaravit; ideo S. C. recessit a decisis, et non indigere dispensatione inspecta sententia AC. censuit: 18. *April.* 1744.

64. Sacerdos Johannes de Caesaris e monte Falisco Viterbium solemni festo die Rosae visitaturus, ut is affirmat, ad Ecclesiam B. Mariae *della Quercia* se contulit, et velociter equitans in publica platea *della Rocca* dictae Civitatis non modico populi numero referta, nulla edita voce, qua circumstantes sibi caverent, ita praeceps cum irruisset in quemdam hominem, ut is facile in terram prostratus, et ab equi pedibus vulneratus in Hospitali cura plagarum nondum expleta febri correptus paucos post dies occubuit. Testantibus Medicis atque Chirurgis alia ex causa mortem illi obvenisse, S. C. dispensationem ab irregularitate impertivit ad cautelam: *Montis Falisci Irregularit.* 6. *Junii* 1739 *dub.* 2.

65. Postquam Jacobus Antonius Mecchius, qui in aetate novem annorum, et sex circiter mensium constitutus emit jussu Matris venenum ad patri propinandum, qui tamen aliam ob causam occubuit, primam tonsuram, quatuor Ordines Minores, una cum subdiaconatu, et Diaconatu receperat, et ab Episcopo fuerat absolutus, petiit a S. C. dispensationem ab irregularitate, quatenus ab eo contracta fuerit, et S. C. censuit esse eam concedendam ad cautelam: *Alexanen. Irregularit.* 17. *Dec.* 1740 *dub.* 2.

66. Dispensatio ad cautelam impertitur a S. C. Sacerdoti Dominico Mirri, qui forte cernens Johannem Baptistam Gavonium e vinea sua quosdam vuae racemos subripuisse; summo percitus furore dictum Johannem percussit, manibusque ita impulit, ut idem viribus parum valens in vicinam foveam praeceps decesserit, et inde viginti dierum spatio obierit; bini tamen Chirurgi ab Episcopali Curia deputati ex febrium, dolorumque vi, atque humorum contumacia mortem ei obvenisse testificati sunt: *Imolen. Irregularit.* 28. *Jan.* 1741.

67. Capitulum Ecclesiae Collegiatae Civitatis Fogiae preces in S. C. porrexit, ut ipsius Ecclesiae Canonici absolvantur ad cautelam a quibuscumque censuris, in quas forsan incurrerint ob neglectam Aerarii communis redintegrationem summae ducatorum 1600, quae impensa fuit in aedium complurium e terrae motu concussarum ad illius Ecclesiae Praebendas spectantium, refectionem. S. C. praevia absolutione a censuris dispensationem indulsit ab irregularitate, imposita aliqua saltem poenitentia arbitrio Episcopi, dummodo quolibet anno ducat. 200 pro redintegratione aerarii communis deponant: *Trojana* 21. *April.* 1742.

68. In die sacrarum Ordinationum Joseph Cajetanus Ghinettus Archiepiscopalis Ministri negligentia non inter eos, qui duobus primis Ordinibus Ostiariatus, ac Lectoratus initiandi erant, sed inter eos, quibus alii duo Exorcistatus, ac Acolytatus conferendi erant, accitus fuit, eosque proinde assumpsit. Cognito inverso ordine, et per saltum ordinato, dubium propositum fuit: An idem sit dispensandus ad ordines Ostiariatus, et Lectoratus, ac egeat absolutione, et quomodo concedenda? S. C. rescripsit; esse absolvendum, et respective dispensandum ad cautelam tum ad Or-

dines omissos, tum ad alios minores Ordines arbitrio Archiepiscopi: *Florentina Ordinum* 5. *Dec.* 1744.

69. Hieronymus Sintronich Clericus accusatus fuit crimine fascinationis, potionumque eroticarum. Hinc primum ad capitalem poenam condemnatus, postea mors cum exilio commutata fuit. Exilium vero ille fregit ad lares redeundo, qua de causa ad triremes per septennium damnatus est. Sed hanc poenam pecunia redemit. Modo animus illius pendet se irregularitatem incurrisse, et dispensationem postulat. S. C. illam ad cautelam impertivit: *Spalaten. Irregularit.* 28. *Aug.* 1745.

70. Concedendam esse dispensationem decernit S. C. Thomae Andreassi Diacono, qui parvo bellico tormento venationis gratia armatus, dum operis rusticis suorum praediorum vigil adstabat, videns Pastores in vicinum Fratris fundum vitibus, olivarumque arboribus consitum oves immisisse, ab iis, ut Frater damni obtineret refectionem, pignus sibi dari petiit, at illi renuentes, immo baculo, securique armati in dictum Diaconum invadentes, repetitis versae securis ictibus eum contuderunt, et uno ex ipsis tormenti vectem movente, ictus explosus fuit; ob quem alter Pastor decessit. Aliter tamen asserunt evenisse duo Pastores, nempe Diaconum prius fugisse, dein sentientem alium ex iis capiti suo infesta securi imminere, ictum explosisse, eumdemque occidisse: *Cassanen. Irregularit.* 14. *Dec.* 1748. *dub.* 2.

71. Quum Anna Maria Sarmiento in fundatione ejusdam Capellaniae perpetuae convenisset cum Emanuele de Villaba, cujus filios vocavit post primum nominatum, ut ipsa fructus integros perciperet, de simonia super hac conventione fuit dubitatum, et S. C. Capellano postulanti una cum absolutione dispensationem indulsit ad cautelam: *Vallisolitana Capellaniae* 26. *April.* 1749 *dub.* 2.

72. In irregularitatem incidit Sacerdos Joseph Calvi Canonicus Senior Collegiatae Ecclesiae Uneliae vir septuagenario major, eo quod praecepto Curiae Episcopalis non obtemperans, quo indictum ei fuerat, ne sub poena suspensionis ipso facto incurrendae cum quadam foemina amplius versaretur, cum ea allequutus fuit, sacrumque egit; ideo dispensationem exoptavit, et eam S. C. arbitrio Episcopi commisit: *Albinganen. Irregularit.* 7. *April.* 1753.

73. Ex illata lethali plaga parvi tormenti bellici Caecilia Papa periit. Vulneris auctorem Sacerdotem Josephum Bartolinium esse minime fuit dubitatum; declaratusque proinde ab Episcopo reus, et irregularis. Hic prius aufugit, dein confugit ad S. C., et petiit dispensationem, quin ab Episcopi sententia appellaverit, sed petitio rejicitur: *Caputaquen. Dispensat.* 10. *Maii* 1755 *dub.* 2.

74. Esse consulendum SSmum pro dispensatione decernit S. C. in favorem Subdiaconi Antonii Cacciapuoti, qui quum in Macello cum Lanione jurgasset, atque hic ira excandescens arrepta Macelli securi, vultu minaci eum insectatus fuisset, idem Antonius ut illius impetum retardaret, obversa ballista ignea, quam ferebat, fistulae summitate ipsum Lanionem ita caecidit, ut post horae quadrantem occubuit; asserentibus Medicis, et Chirurgis illam percussionem non potuisse afferre mortem sed potius mortis occasionem fuisse: *Aversana Irregularit.* 2. *Aug.* 1755.

75. Sacerdos Emanuel Dantas commotus in Ludovicum Fernandez Chaminheiri ob ejus irreverentiam, quia in cujusdam nobilis viri domo, in qua is erat Praefectus, exequutionem fe-

cerat, servis ejus Ludovicum caedere jussit; et ipse, dum ab illis vapulabat, eumdem tenuit, ne fugeret. Percussus post dies octo ex fustium contusione confecit. Emanuel postquam centum sacra defuncti animae applicaverit, certamque pecuniae vim, et haeredibus defuncti, et Fisco persolverit, et post sedecim elapsos annos dispensationem postulavit ab irregularitate causa praedicti homicidii contracta, et meruit obtinere: *Bracaren. Irregularit.* 3. *April.* 1756.

76. Quum in irregularitatem incidisset Sacerdos Johannes Baptista Carbonius, eo quod hominem licet natura ferocem, à quo se occidi metuebat, ex industria, potius quam ex animo interfecisset; postulatam dispensationem S. C. denegavit: *Derthonen. Irregularit.* 8. *Maii* 1756 *dub.* 2. *confirmat.* 19. *April.* 1760 *et* 14. *Jan.* 1764.

77. Dispensatio ad cautelam conceditur a S. C. Lucae Antonio Fabri Canonico, et Vicario Curato Collegiatae Ecclesiae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi, qui infantem jam aquis lustralibus initiatam iterum sacro lavacro profudit. A Promotore enim Fiscale collatum prius fuisse ab obstetrice baptisma infanti recens natae, et scientiam Vicarii argumentis, ac rationibus stabilitum non fuerat: *Imolen. Irregularit.* 11. *Dec.* 1756.

78. In ergastulum ob homicidium damnatis Clerico Francisco, et Subdiacono Laurentio Fratribus Maccioni, Clerico quidem uti occisore, Subdiacono vero uti conscio, atque adjutore criminis, post biennium venia a consanguineis impetrata, et homicidio non ex consilio sed ex rixa patratum fuisse probato, absoluti a poena fuere. Subdiaconus inde dispensationem ab irregularitate reportavit. Modo Clericus Franciscus eamdem dispensationem efflagitat, sed incassum: *Feretrana Irregularitatis* 22. *Januar.* 1757.

79. Dispensatio impertitur ab irregularitate Clerico Michaeli Angelo Marinio, qui ad Fratris jam vulnerati defensionem duos brevis tormenti ictus noctu exploserat, ex quorum altero mortem agresti cuidam homini illatam fuisse dubitabatur, qui mane occidione profligatus inventus fuit: *Fulginaten. Irregularit.* 4. *Martii* 1758 *dub.* 2.

80. Acuta febri correptus Antonius Saccoja Armiger Baronis Castri Perusii intra decendium decessit, in vulgus palam factum est veneno fuisse interemptum, et idem Saccoja ante suum obitum suspicionem in Subdiaconum Xaverium Palumbo sibi esse pronunciavit. Damnatus hinc fuit Xaverius, ut tribus annis exul esset. Annis jam 19. transactis, postulavit dispensari, quatenus opus esset, ab irregularitate. Examinata proinde hujus causa, donata est illi gratia dispensationis ad cautelam: *Bojanen.* 23. *Sept.* 1758.

81. Clericus Vincentius de Susso timens, ne simoniaca labe esset infecta sua nominatio ad beneficium integrae portionis in Ecclesia Parochiali Villae de la Puebla de Argauzon a beneficiatis facta, quaesivit supplex dispensationem ab irregularitate. Evincebatur enim ex testibus beneficiatum Zumarraga suum suffragium dedisse Vincentio, quod dicti suffragii causa Vincentii pater mutuum cum Zumarraga patre fecerat: S, C. dispensationem ab irregularitate ad cautelam indulsit: *Calaguritana Absolut. et Dispensat.* 8. *Maii* 1760.

82. Sacerdos Johannes Baptista Herbellet Rector Parochialis Ecclesiae de Tehil in Gallia lethalem plagam oculo Jacobi Barré sui Parochiae incolae imposuit, qui quatuor post dies in vulnus abivit. Ex testibus coram Laico Judice examinatis probatur, quod idem

Johannes Baptista aegre ferens vulnus mane inflictum patri suo a quodam Jacobi famulo, injuriasque ab eo, ejusque familia jampridem illatas, quum domum sero rediisset, dictum Jacobum sibi occurrentem conviciis insectatus est, et incensa rixa, non ex industria, sed praeter intentionem illum lethaliter percussit. S. C. censuit locum esse dispensationi post dimissam vel permutatam Parochiam cum alio beneficio non curato, et dummodo non celebret in loco commissi delicti: *Virdunen. Dispensat. ab Irregularit.* 2. *Aug.* 1760.

83. Petenti Sacerdoti Januario Pacella an, et quomodo sit locus dispensationi ab irregularitate? eo quod ille se conferens cum Ministris Curiae ad praedium Octavii Passanante sui debitoris, ut inquireret vaccas cum aliis commixtas, super quibus mandatum exequi deberent, ad vitae suae defensionem Petrum debitoris filium interfecit; rescribitur pro gratia dispensationis: *Murana Irregularit.* 12. *Martii* 1763 *dub.* 2.

84. Emanuel Cajetanus Perez Luarez dolose Ordines Minores, et Subdiaconatum cum suscepisset, a Vicario Capitulari sede vacante absolutus fuit ad cautelam a quacumque censura, in quam ratione delicti incurrisset. Vigore hujus absolutionis ministravit in susceptis ordinibus, sed Episcopus Mindoniensis ad reliquos Ordines illum promovere sine absolutione, et dispensatione sedis Apostolicae renuit: S. C. de hac re sancivit esse dispensationem ad cautelam concedendam: *Mindonien. seu Oveten. Ordinationis* 23. *Junii* 1763 *dub.* 2.

85. Dominicus Serranus praesentatus ad Beneficium simplex erectum in Ecclesia Parochiali oppidi Castellar dispensationem ab irregularitate, in quam ob nonnulla patrata crimina incurrit, quaesivit a S. C., ac impetravit. Nam indicia praebuerat ille non equivoca vitae emendationis, ob quam maculam omnem abstersit: *Terulen. Beneficii* 24. *Sept.* 1763 *dub.* 1.

86. Johannes Andreas, et Franciscus Antonius Fratres Masci Graeco ritu baptizati in Italo-Graecorum oppido S. Georgii vigore Literarum dimissorialium sui Ordinarii fuerunt ritu latino ad primam Clericalem tonsuram, et successive adquatuor Minores Ordines promoti a latino Episcopo Bisinianensi sine ulla sedis Apostolicae venia, Inde pluries in susceptis Ordinibus ministrarunt. Disputatum fuit, an absolvendi a suspensione, et inde an dispensandi sint ab irregularitate? S. C. rescripsit; dilata, et scribatur Archiepiscopo juxta mentem (58): *Rossanen.* 4. *Junii* 1763 *dub.* 1. Deinde non indigere decernit: 14. *Januar.* 1764.

87. Sacerdos Gaspar Giannella manibus, pedibusque Antonium Fallam percussit, qui postquam tota die nullo absque dolore, et incomodo per Urbem volitaverat, domum remeavit, et in quadam corporis parte dolore cruciari conquestus est, et biduo occubuit. Exoptante dicto Sacerdote dispensationem, eam S. C. inficiatur: *Taurinen. Irregularit.* 14. *Apr.* 1764 *dub.* 2.

88. Sacerdos Franciscus Comincinius noctu ab altero Sacerdote Bartholomaeo Olivieri post quaedam jocosa verba alapa pulsatus, et armatus exhinde venatorio igneo instrumento animo ipsum deferendi, eumdem ultro venientem cultro parato ita vulneravit, ut decem post horas oppetierit. Rogitat proinde dispensationem ab irregularitate praesertim quum ejus Mater senio jam confecta ad alendum inopem vagantem filium ad ultimam egestatem redacta esset. At S. C. gra-

(58) *Vide* not. 78. tom. 1. pag. 62.

tiam postulatam concedere renuit: *Brixien. Irregularit.* 19. *Jan.* 1765.

89. Dispensationem ab irregularitate indulsit S. C. Diacono Michaele Angelo Fasano, quum de homicidio non ex industria, neque ex proposito ageretur. Ille enim vicem gerens absentis Praetoris loci Magentiae sine Apostolica auctoritate duos accersivit e proximo Carpineto Satellites, atque iis addito suo curiae apparitore armato, praescripsit, ut aliquos juvenes vagantes per oppidum, qui noctu rixabantur, caperent, ac in carcerem mitterent, et occasio tulit, ut alter eorum leviter vulneratus fuit, alter obivit: *Terracinen.* 10. *Maii* 1766 *dub.* 2.

90. Reportata ab Ignatio Radostio professionis suae Regularis nullitatis sententia, minime patrimonium sacrum a Religione, uti promissum ei fuerat, obtinere valuit. Interim ille vitam non integram traducebat, ob id Episcopus imperavit, ut Agrigentum accederet, atque imperium eo recusante vinctus subveheretur. Ast ille cum esset maxime inops itineris expensas subire non potuit, ideoque Vicarius Foraneus Clusae illum per Satellites domi suae sistere mandavit; quod simul ut primum Ignatius audivit, ira correptus ad Conventum Religionis properavit igneo tormento munitus, et P. Priorem, in quem incidit, quemque suorum malorum causam esse putabat, interfecit. Modo petitam ab eo dispensationem ab irregularitate S. C. concedere noluit: *Agrigentina Dispensat.* 30. *Jan.* 1768.

91. Interiisse Petrum Bullum ex ictibus baculi in sinistrum humerum, et calcibus in ventrem ei triduo ante illatis a Sacerdote Matthaeo Jacobetti, eo quod illum reperierit in propria Vinea uvas auferentem, mulier quaedam Isabella Canulo dictitavit. Secto, inquisitoque cadavere a quinque in arte Medica, et Chirurgica peritis, relatum est nullam adesse causam, cur Petri interitus percussioni, vel contusioni, aliisve hujusmodi causis tribueretur. Praefatus Sacerdos Dispensationem ab irregularitate a S. C. implorat, sed non obtinuit: *Tranen. Irregularitatis* 26. *Martii* 1768. Inde recedens a decisis eam impertivit: 16. *Dec.* 1769.

92. Franciscus Grazias Rector Parochialis Ecclesiae de Angairac, dum ballista ignea feram bestiam Martem ei damnum inferre solitam, ut occideret, intentus erat, monitus fuit de injuriis, et violentiis, quibus Franciscus Pons Nepos propriam Matrem aggrediebatur; ille occurrit, Nepotem insultantem coepit objurgare verbis; sed is ira accensus in Patruum irruit. Patruus in sui defensionem ballistam illam igneam explosit, et Nepos saucius postridie obiit. Quum a Rege Christianissimo fuisset ab inquisitione absolutus, nunc postulat Dispensationem ab Irregularitate, et obtinet: *Aginnen. Irregularit.* 30. *Julii* 1768.

93. Quum Sacerdos Raphael Paradiso cum quadam puella Antonia Joderico conversatus esset, eaque abortum fecisset, ipse Sacerdos hujusce delicti auctor creditum fuit; quod nonnullae foeminae comprobarunt. Quaesita ab hoc dispensatio ab irregularitate fuit, sed hanc S. C. Oratori non dedit: *Beneventana Irregularit.* 18. *Novem.* 1769 *dub.* 2.

94. Jos. Redeius Parochus Ecclesiae Szihalmensis impatiens morae, qua auriga currum instruebat, gravi arrepto baculo, aurigam bis in capite, ac etiam in latere dextero caecidit. Auriga deinde instructo curru, dominum perduxit ad diversorium Sosreviense. Sequentibus duobus diebus solita sua officia, sed aliquantulum remissius obivit; mox in lectum se recepit, ac Paro-

chum mortis suae auctorem ad extremum usque renuncians, post paucos dies e vivis excessit. Declaratus Irregularis, privatusque Parochiali beneficio fuit parochus, et spatio novem annorum poenam in Conventu detrusus luit. Hic dispensationem postulans eam impetravit: *Agrien. Irregularit.* 31. *Martii* 1770.

95. Diaconus Johannes Baptista Fracchia causa quorumdam bonorum divisionis Patruum furentem, malaque minitantem districto gladio conspexit, timens Matris, Sororisque caedem arreptis duabus ballistis igneis ad domum accessit. Hunc ut vidit Patruus gladii ictum vibravit, et tunc Diaconus in eum unam ballystam explosit. Hic tamen a patruo septem vulnera accepit, ob quae graviter egrotavit. Patruus vero lethali vulnere oppressus data venia Nepoti postridie occubuit, dispensationem ab irregularitate praedictus Diaconus efflagitavit, sed non obtinuit: *Taurinen. Irregularit.* 13. *Dec.* 1770. Deinde esse concedendam S. C. declaravit: 4. *April.* 1772.

96. Quum facta fuisset rixa inter Sacerdotem Michaelem Jannellium, et Angelum Moscatum Famulum, qui Petronillam Uxorem Francisci fratris Michaelis comitabatur, eadem Petronilla media inter rixantes stetit, et Sacerdotem obsecravit, ut ab incepta objurgatione desisteret. Interim Angelus igneum tromentum explosit in Sacerdotem, et Pertonilla vulnerata fuit, quae paullo post caecidit. Testes deposuerunt vel de auditu, vel ex publica voce, et fama Sacerdotem Michaelem, postquam eadem mulier sauciata remanserat, explosisse in Angelum ictum catapultae. Curia Archiepiscopalis in Sacerdotem processit, et inde ex hactenus deductis absolvit: S. C. requisita an sit locus dispensationi ab irregularitate? negativum praebuit responsum: *Salernitana Irregularit.* 4. *Maii* 1771.

97. Damno in suo horto illato sacerdos Vincentius Morellius coepit objurgare quamdam mulierem, quae dolens de injuria in culpa non esse fecit eum certiorem, et non cessavit a maledictis. Ille furore succensus securi, quam prae manibus habebat, dictam Mulierem, quae gravis utero erat, fugientem insecutus fuit, in eamque deprehensam ictum vibrare fuit minatus, atque Mulier ipsa sequenti die abortum fecit. Haec tamen fassa postea fuit non eam causam abortioni praebuisse. Dispensatio ab irregularitate petita fuit, et S. C. respondit dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (59): *Santi Marci Irregularit.* 8. *Junii* 1771 *dub.* 2. Inde gratiam denegavit: 28. *Sept.* 1771 tandem dispensationem impertivit: 28. *Aug.* 1773.

98. Interfecto infanti ex actu illicito suscepto ab infami foemina famulatui Sacerdotis Lucae Baldoni addicta, et crimine sermone jactato, timens idem Sacerdos Curiae Ecclesiasticae molestias solicitus adiit oppidi Baronem, eique patefecit mulierem delinquentem, atque locum, in quem ea confugerat, ideo foemina illa summo supplicio mactata fuit. Dictus sacerdos bona fide inde celebravit, sed monitus a sacrificio sese abstinuit, et dispensationem poposcit, et S. C. censuit esse locum dispensationi ad cautelam: *Senogal-*

(59) In Instructione autem juxta mentem S. C. exarata, quaesitum ab Episcopo fuit, qua de causa processus informativus in Curia Episcopali coeptus, suspensus, interceptusque remanserit, quin Sacerdos defensiones paraverit, nec super qualitate criminis, et poena sententia prolata fuerit, sed solo trium Theologorum voto exquisito, causa in eadem Episcopali Curia fuerit absoluta; illudque etiam requisitum extitit, an Orator verae resipiscentiae, et constantis emendationis signa exhibuerit: *End. Cons.* 31. *Aug.* 1772 §. 2.

lien. Irregularit. 15. *Febr.* 1772 *dub.* 2.

99. Sacerdos Bernardus Fernandez della Fuente, qui duabus vicibus Missae celebrationem in alterius Presbyteri, ut is asserit, defectum iteravit. Huic S. C. dispensationem ab irregularitate ad cautelam arbitrio Ordinarii impertivit: *Toletana Irregularit.* 15. *Febr.* 1772 *dub.* 2.

100. Sacerdotem Franciscum Mariani Porta Vice-Parochum in oppido Rondelli, Josephum Bendinium praediorum ad Parochialem Ecclesiam pertinentium cultorem indiligentem, cultro percutientem, et moderamen inculpatae tutelae non probantem, Carceris poenam ab Ordinario per menses sedecim passum, Dispensationem ab irregularitate juris ex patrato homicidio contracta petentem S. C. repellit: *Alben. Irregularit.* 19. *Sept.* 1772 *confirm.* 26. *Febr.* 1774.

101. Sacerdos Petrus Philippus Perfetti in quemdam Simonem Paulum ignea ballista armatum, qui eum odio prosequebatur, incidit, fuga periculum declinare non valuit, ut Vicarius Generalis testimonium dicit, et cum armis instructus, ballistam igneam explosit, et ita dicto Simoni vulnus impressit, ut sequenti die e vita migravit. Expetita proinde dispensatione S. C. eam denegavit: *Marianen. Irregularit.* 7. *Aug.* 1773. Deinde favente ei Episcopo S. C. gratiam dispensationis impertivit: 1. *Martii* 1777.

102. Quum Idelphonsus Valentinus Fernandez adhuc non Clericus ad quoddam beneficium nominatus simoniace dimisisset in favorem cujusdam Sacerdotis, facta obligatione, ut primum Clericus evasisset, ad beneficium regrederetur, prout accidit; propterea S. Congr. ad preces dispensationis ab irregularitate rescripsit, ut dimittat, et restituat fructus perceptos, et postea supplicet: *Caurien. Censurar.* 31. *Julii* 1774.

103. In puteo aqua referto infans mortua inventa fuit. Rumor fuit Mariam Zachea utero gravem ex prava consuetudine cum Diacono Johanne Dominico Durante infantem peperisse, eamque ab eisdem in puteum dejectam fuisse; idcirco mulier in carcerem detrusa fuit; Diaconus aufugit, et in eum sententia a Vicario Generali emanavit. Denique Diaconus a suis vitiosis moribus descivit, et bonis imbutus supplex adiit S. C. ut possit ad Presbyteratum promoveri; et dispensationem ad cautelam reportavit: *Hydruntina Irregularit.* 30. *Julii* 1774.

104. Cum Vincentius Rampinius sacerdos venationem extra urbem S. Johannis in Carico exerceret, facta altercatione Jacobo Nardillo ita plagas injecit, ut post sedecim dies misere defecit. Inquisitus statim fuit, sed testium convenientia non fuit, sacerdos autem postquam spontaneae carceris poenam, aliaque incommoda, dispendiaque, et spiritualem per triennium relegationem, necnon parti, et Fisco praestita satisfactione subierat, dispensationem ab irregularitate humiliter efflagitavit. Sed SSmum minime pro dispensatione consulendum S. C. putavit: *Aquinaten. Irregularit.* 8. *April* 1775.

105. Consulitur SSmum pro dispensatione arbitrio Archiepiscopi ab irregularitate, in quam incidit Clericus Joseph Morandus, qui annorum 18. lacessitus verbis a quodam adolescentulo eum alapa, et calce diverberavit, et fugientem insequutus est, atque dum calcem in eumdem vibrare volebat, clericus statim se advertit, calcisque ictus anteriorem corporis ejus partem caecidit, et post sex menses animam efflavit: *Senen. Dispensat.* 30. *Martii* 1776.

106. Johannes Baptista Mazzapiotius Canonicus Collegiatae Ecclesiae Casciae, et Monialium dicti oppidi Confessarius cuidam Fabro Murario praecepit, ut columbum a se interfectum e turris foramine educeret. Faber Murarius, dum id exequebatur, cecidit, et post triduum decessit; idcirco a S. C. dispensationem ab irregularitate imploravit, defuncti parentibus annuentibus, et eam ad cautelam assequutus est: *Spoletana* 22. *Junii* 1776 *dub.* 2.

107. Quaedam foemina Evangelista, quae pro linteolum reparando domum Sacerdotis Josephi Muscat petierat, verberibus crudeliter ab eo fuit percussa, et quum postea in inferius domi atrium cecidisset, non multum post temporis periit. Postulata proinde ab eodem sacerdote dispensatione ab irregularitate, S. C. ivit inficias: *Melevitana Dispensat.* 10. *Jan.* 1778.

108. Occasione cujusdam litis Sacerdos Nicolaus Giannuzzius adversus sacerdotem Vincentium Cacciatorem quasdam exhibuit partitas ex antiquis Codicibus Baptismatis, et matrimoniorum extractas, quae falsae deprehensae fuerunt; ideo criminalis querela contra Nicolaum a Curia Episcopali emanavit, vi cujus suspensionis poena in eum inflicta fuit. Interim sacrificium missae censuram ignorans peregit; proindeque petiit absolvi, et dispensari. A suspensione absolutione obtenta, inde ab irregularitate a S. C. fuit dispensatus: *Ugentina Dispensat. ab Irregularit.* 14. *Martii* 1778.

109. Excitata contentione inter Nicolaum Bevilacquam Operarium, et Notarium Constantinum Quici Levirum Sacerdotis Johannis de Alexandro Primicerii Ecclesiae Cathedralis, idem Notarius praedictum Nicolaum lignea virga graviter verberavit, et super accedens Primicerius aliis arreptae palae ictibus ipsum Nicolaum percussit, evenitque, ut in actu percussionis Nicolao corpus suum curvanti luculento vulnere concisum fuerit, et ad breve morte non sua functus est. Inde contra Primicerium processu confecto ille irregularis fuit declaratus; confugit ergo ad S. C. pro dispensatione obtinenda, et rescriptum tulit, dilata, et scribatur Card. Archiepiscopo Beneventano juxta mentem: *Termularum Dispensat. ab Irregularit.* 18. *Sept.* 1779. Deinde Dispensationem reportavit: 29. *April.* 1780.

110. Clericus Silvester Russus in rixae actu, et ad sui defensionem Villicum Nicolaum Cipullam interfecit, concordatisque Parte, et Fisco petiit a S. C. dispensationem ab irregularitate, si in eam forte incidisset, ut ad Presbyteratus Ordinem ascendere possit ob beneficia, quibus de jurepatronatus suae Familiae gaudet. Sed spes eum frustrata est, quia S. C. petitionem rejecit: *Messanen. Irregularit.* 15. *Januar.* 1780.

111. Presbyter Marcellus Verdone Archiepiscopalis Curiae Notarius occasione vacationis Vicariae perpetuae Casalis S. Nazarii accipere propositorum casuum resolutionem contra Mandatum Archiepiscopi sub poena suspensionis latum permisit; inde celebravit. Quaesivit proinde a S. C. ut ab irregularitate dispensatio concedatur; et haec concessa fuit: *Beneventana Dispensat. ab Irregularit.* 16. *Sept.* 1780.

112. Rector Seminarii Episcopalis Nicolaus Marzianus ad vineam accessit, et secum duxit Franciscum Zingarellum adolscentem annorum 16., qui in eodem seminario degebat, ut nomen militiae Ecclesiasticae daret, praecepitque illi, ut sibi igneam ballistam traderet. Juvenis simul ac primum in manus sumpsit, improviso illa explosit, laesitque in humero dextero Rectorem, qui post octo dies ex vulnere

obiit Curia Laicalis adversus illum processit, etiamsi Rector expresserat se nunquam dubitasse, *che detto figliuolo avesse commesso verun dolo, o colpa anche levissima* hinc Franciscus Dispensationem implorata a S. C. ad cautelam, ut ad ordines promoveretur, obtinuit: *Andrien. Dispensat. ab Irregularit.* 20. *Jan.* 1781.

113. Ex querelis delatis ad Curiam Firmanam confecto processu, et examinato Francisco Monti Parocho Ecclesiae S. Mariae ad Mare in Castro Turris Palmarum, deprehensum est, quod dictus Parochus licet de collato per medicum Baptismo infanti ob imminens periculum bis ab obstetrice apertis verbis monitus fuisset, voluit nihilominus Sacramentum iterum sub conditione conferre; hac de causa eo postulante S. C. locum esse dispensationi existimavit: *Firmana Dispensat. ab Irregularit* 28. *April.* 1781.

114. Quum Sacerdos Antonius de Grandis a furioso fratre comprehensus timuisset, ne ab eo interficeretur, uti refert Episopus, illius humerum ictu gladioli sauciavit, ex quo vulnere, vel ex Chirurgi imperitia post aliquod temporis spatium idem Frater occubuit. Efflagitans autem dictus Sacerdos dispensationem a S. C. negativum accepit responsum: *Senogallien. Dispensat. ab Irregularit.* 16. *Junii* 1781. Inde eam impertita est: 18. *Junii* 1785.

115. In domo sacerdotis Alexandri de Angelis quando summa inter consanguineos ejus impendebat contentio, praedictus sacerdos e cubiculo, in quod se commiserat, ardens infesto arrepto gladio egrediens in obscurum litigantium agmen se conjecit, et Antonium Diotallevium, quem ex animo, et intimo sensu diligebat, ita vulneravit, ut binas post horas ipse interierit. Sacerdos hinc aufugit, constructoque interim processu, soluta ab eo poena fuit absolutus. Sed S. C. cui adiit supplex, dispensationem ab irregularitate noluit indulgere: *Nepesina Dispensat. ab Irregularit.* 3. *Aug.* 1782. Deinde rediit causa, et prodiit rescriptum *expectet:* 29. *Novem.* 1783. Demum rursus exquisito S. C. judicio, *in decisis* rescribitur: 24. *Julii* 1784.

116. Capellanus Dominicus Bolmer, cui vetitus fuit sub poena Suspensionis licet extrajudicialiter indicta, et renovata, ne e Civitate savonae discederet, nisi prius onera Missarum expleret, et de implemento rationem redderet, abivit, missam celebravit, excepitque Confessiones sacramentales. Inde supplex obtinuit a S. C. dispensationem ab irregularitate arbitrio Episcopi, dummodo compleret prius onera Missarum, quas omiserat: *Savonen.* 14. *Sept.* 1782 *dub.* 2.

117. Petenti Clerico Cyriaco Mattei dispensationem ab irregularitate, eo quia contendens cum Francisco Sartorelli in eum ferream fistulam contorsit, ex eoque ictu oculum Franciscus amisit: rescribitur a S. C. *expectet, et ad Mentem* (60): *Nullius S. Laurentii in Campo Dispensat. ab Irregularit.* 19. *Julii* 1783. Inde etiamsi Abbas Commendatarius dictum Clericum Fisco, et parti praestita satisfactione, et clericalem postea semper praesetulisse modestiam affirmet, S. C. nihilominus respondit iterum eidem dispensationem exposcenti *expectet:* 8. *Maii* 1784.

118. Delatum quum fuisset ecclesiasticae Curiae Sacerdotem Franciscum Apa ementitis dimissorialibus sui Ordinarii literis absque legitima constitutione patrimonii sacros ordines a Cajacensi Episcopo ante tempus a

(60) Mandatum praeterea fuit, ut inquireretur, an vulneratus ex ictu oculum amiserit: *Ead. Caus.* 8. *Maii* 1784.

Sacro Concilio statutum suscepisse, mancipatus is carceribus fuit, inde liberatus ad urbem confugit, et supplex dispensationem implorat, sed S. C. preces rejecit, et addidit ad mentem (61): *S. Severinae Irregularit.* 24. *Januar.* 1784 *dub.* 2. Postmodum „ quando constet de sufficienti patrimonio juxta taxam Urbis coram Card. Urbis Vicario, concedere ex gratia speciali petitam dispensationem S. C. placitum fuit ": 8. *Maii ejusd. anni.*

119. Clericus Jacobus Antonius Tacciolius seculari habitu indutus e domo cujusdam Ladorini egrediens, nulla praecedente rixa fuit prima nocte aggressus, et in capite et in humeris ita percussus, ut humi procumbere coactus sit, sed inde sumpto gladiolo aggressorem mortifere in ventre feriit, qua de causa post triduum ille e vivis excessit. Episcopus facti seriem confirmans, referebat, occisi Patruum loci Parochum de praefati Clerici optima vita, bonisque moribus testari. Hinc clericus obtenta a defuncti parentibus venia dispensationem ab irregularitate efflagitavit: S. C. huic respondit, *expectet: Mutinen. Dispensat.* 7. *Febr.* 1784.

120. Excommunicatio latae sententiae indicta jam ante fuerat omnibus Parochis, aliisque sacerdotibus, qui absque praevia solemni publicatione Matrimoniis benedicere praesumpserint, quando sacerdos Franciscus Antonius Pala Vice-Parochus in Villa Marubii nocte vocatus, ut ad quamdam Domum accederet, ubi pervenit, et ignorans, quod in cubiculo clausi erant vir cum muliere, qui Matrimonium contrahere exoptabant; clare significavit se non posse absque testibus praesentiam praebere; quibus intervenientibus sponsi mutuum consensum panderunt, et Vice-Parochus inde celebravit, sed monitus, ut se abstineret, supplex postulavit dispensationem, et S. C. eam donavit: *Arboren. Dispensat.* 13. *Martii* 1784.

121. Quum Antonius Tranquillinius in nono aetatis anno constitutus una cum aliis pueris ad quemdam montem pervenisset, omnesque ludentes sese invicem lapidibus puerorum more percutere coepissent, accidit, ut ex lapidis ictu puer sexennis post paucos dies e vita migraret, et plerique ex sociis culpam in praedictum Antonium deonerarunt. Hic nulla obtenta Apostolica dispensatione clericali tonsura, et primis duobus minoribus ordinibus fuit insignitus. Sed postea dubitans de irregularitate adiit S. C., quae ad cautelam dispensationem impertivit: *Tridentina Irregularit.* 27. *Martii* 1784 *dub.* 2.

122. Dispensationem denegat S. C. Sacerdoti Alexandro Peola, qui objurgando de negligentia famulum dissidiis causam praebuit, et timens, ne ab hoc fervidae indolis, ac ballista ignea armato occideretur, ipse prius catapultam, qua ad venationem utebatur, in famulum explosit, eoque vulnere famulus nocte subsequenti occubuit; quamvis dictus Sacerdos satisfactionem Fisco, haeredibusque defuncti praestiterit, ut ipse confirmat Archiepiscopus, atque exemplaris vitae specimen praebuerit: *Papien. Dispensat.* 24. *Julii* 1784.

123. Clericus Julius Emanuel de Valle-Laho de Torre postquam seculari se adscripserat militiae, atque in bello cum Idololatris dimicaverat, iterum Clericali habitu indutus, ementitis sui Ordinarii literis dimissorialibus, absque titulo patrimonii, omis-

(61) Mens fuit, ut scriberetur Archiepiscopo, eique commendaretur Sacerdos Orator ad hoc, ut et ipse post longum tempus, peractamque in urbe [illegible] Ecclesiarum servitio addictam, probe [illegible] dispensationi assentiretur: Ead. Cong. 24. April. 1784.

saque Subdiaconatus, et Diaconatus ordinatione Presbyteratum suscepit, et pluries missam celebravit. Inde inquisitus ab Ecclesiastica Curia crimina confessus est, et post poenam relegationis, multamque solutam supplex petiit dispensationem ab irregularitate, et negativum tulit responsum: *Visen. Dispensat. ab Irregularit. 27. Novem.* 1784. Rediit Orator nunquam sacrum celebrasse affirmans, et S. C. rescripsit *Expectet*: 18. *Aug.* 1787. Denique eadem S. C. recessit a decisis, et dispensationem una cum absolutione impertivit: addendo ad mentem: 9. *Aug.* 1788.

124. Dissensione, ac dissidio facto inter Sacerdotem Johannem Myry Lebres, et Aloysiam Villaseras ita res excessit, ut Sacerdos in mulierem furentem, et evaginato cultro in se irruentem armatam in lumbos ictus vibraverit, calcibus in terram projecerit. Exclamavit infelix mulier, quod mors illi imminere timebat, et revera paulo post ipso Sacerdote adstante, et Sacramentalem praebente absolutionem oculos in mortem clausit. Sacerdos inde peregre ad urbem profectus est, seque omnibus spoliatum bonis victum emendicare, et post occisionem resipiscentia signa dedisse probare conatur, ac Episcopus testatur, sed absolvi non valuit ab irregularitate: *Majoricen. Dispensat. ab Irregular. 27. Novem.* 1784. Inde S. C. indulsit dispensationem, dummodo celebret extra locum commissi delicti: 19. *Aug.* 1786.

125. Ementita baptismatis fide Joseph Gamero et Corpas civis Antiquariensis ante aetatem a jure statutam ordines sacros suscepit, et missae sacrificium peregit. At mancipatus fuit is carceribus, et probato crimine ex processu praeter poenam denunciatus est irregularis. Facti poenitens diluit, et dispensationem enixe desiderat; S. C. *expectet* respondit: *Malacitana Irregular.* 15. *Januar.* 1785. Inde gratiam impertita est: 21. *Januar.* 1786.

126. Sacerdos Sebastianus Coterli, ut fratrem colluctantem cum Petro Coterli patruele a discrimine liberaret, baculum arripuit, ictusque aliquos in brachium patruelis direxit, et in aestu pugnae, properante jam nocte, ictu uno tam graviter Petrum in capite percussit, ut ille humi procumbere coactus fuerit. Frater vero Sacerdotis Petrum humi jacentem pedibus in ventre conculavit. Petrus inde discessit, sed nocte ipsa acerrimis doloribus correptus obiit. De duobus repertis contusionibus periti concordes non fuerunt in detegendo causam veram, qua e vestigio occubuit. Sacerdos ob id petiit dispensationem ab irregularitate, et audivit a S. C. *expectet*: *Utinen. Irregular.* 15. *Januar.* 1785.

127. Dispensationi locum esse ad cautelam censuit S. C. ad rogatum Johannis Mariae Pau ecclesiasticae nomen daturi, eo quod cum a venatione una cum germano fratre rediret, ictus e ballista ignea fortuito erupit, et fratrem ita vulneravit, ut post paucos dies idem extinctus sit: *Galtellinen. Dispensat. ab Irregular.* 12. *Martii* 1785.

128. Johannes Franciscus Gonzalez de Vlloa ad Capellaniam quamdam fuit a legitimo patrono nominatus. Sed contradictor cum supervenisset, ille suis parentibus assensus est, ut ad removendam litem concordiae consulerent. Hanc Pater oratoris iniit, pecuniam, et quaedam bona stabilia adversario donavit. Inde Orator ordines suscepit minores, et subdiaconatum, illosque exercuit. At re vulgata petiit absolutionem a censuris, ad omnem eximendam de simonia dubitationem, et obtinuit; modo implorat dispensa-

L 2

tionem ab irregularitate, et pariter sui voti compos factus est, restitutis fructibus, si quos perceperit: *Aurien.* 9. *April.* 1785.

129. Postquam pluries suppliciter rogaverat S. C. Clericus Romanus de Azqueta pro dispensatione ab irregularitate contracta ob quamdam rixam anni 1776, de qua ait Ordinarius Pampilonensis ex processu resultare *dictum Romanum de Azqueta rixae, et homicidio interfuisse quidem, sed ipsius auctorem, et praecipuum reum non fuisse, et Regio Fisco satisfecisse videtur*, S. O. indulsit dispensationem *per Breve*: *Pampilonen.* 9. *April.* 1785.

130. Absque spe gratiae dispensationem denegat S. C. Sacerdoti Honuphrio Piasechio munus Parochi obeunti, licet impositam fuisse poenam fateatur, qui, quum uxoricidium intra Paroeciae septa perpetratum audivisset, assensus est, ut cum uxoris cadavere reus quoque sepeliretur, et iniquo operi adstitit: *Camenecen. Dispensat. ab Irregularit.* 30. *Julii* 1785.

131. Prodeunti Sacerdoti Augustino Frezza ab Ecclesia, in qua sacrum expleverat, et cernenti fratrem diffugientem, nuntiatum fuit Julianum cultro districto illum insequi, commotus ille periculo in aggressorem irruit, et eodem cultro ad necem eum percussit. De crimine autem inquisitus, et in carceribus se ultro constitutus delictum fassus est, lubensque accepit sententiam, qua a patria exulavit. Elapso quadriennio postulavit dispensationem ab irregularitate, et prodiit rescriptum, *expectet*: *Consentina Irregularit.* 30. *Julii* 1785. Deinde inspectis peculiaribus Archiepiscopi precibus gratiam indulsit peractis spiritualibus exercitiis per mensem in aliqua domo Religiosa arbitrio Archiepiscopi, et dummodo non celebret in loco commissi delicti: 20. *Maii* 1786. Denique causa rediit quoad vetitam celebrationem in loco commissi delicti, et rescriptum emanavit; *Praevio recessu a decisis pro gratia arbitrio, et conscientia Archiepiscopi, dummodo celebret in Oratorio privato, aut etiam in publica Ecclesia, hora tamen a populo minus frequentata*: 17. *April.* 1790.

132. Quum Sacerdos Antonius Giva catapulta munitus jocosa quaedam adversus Dominicum Mossam verba protulisset, et hic similiter subridens longe absens passibus centum quinquaginta in eminenti loco per ludibrium nates illi ostendisset, provocans *En scopum si vis explodere*; dictus Sacerdos catapultam explosit, atque plumbea pilea mortale ei vulnus inflixit, ex quo sequenti die ab humanis excessit. S. C. eo postulante, et Episcopo referente de compositione Partis, et Fisci, constantique emendatione dispensationem ab irregularitate concessit per Breve: *Civitaten.* 11. *Martii* 1786.

133. Ludentibus nonnullis pueris facta est rixa inter Clericum Marcum Bolerium annorum 14, et Josephum Gulielmium annorum 13, consertisque manibus, praedictus Joseph scalpello librario Clericum, a quo jam prostratus fuerat, contra se venientem in coxa pecussit, et ex eo vulnere arteria intercisa ille post paucas horas occubuit. Praefatus Joseph parti praestita satisfactione ad clericalem militiam ascendere exoptat, hinc S. C. auxilium imploravit, ut una cum absolutione sibi impertiatur dispensatio ab irregularitate, et eam obtinuit quando constet de satisfactione Fisci: *Brugnaten. Irregular.* 6. *Maii* 1786.

134. Leniter objurgatus ab Archipresbytero Francisco Severino Federicus Petrocchius ob nonnulla prolata verba ipsum Archipresbyterum semel, et

iterum cultro sauciavit. Qua de causa Archipresbyter illum ictu parvi sclopi ad mortem percussit; inde Archipresbyteratu renunciato aufugit, et post emensos quinque annos ab Episcopo consentiente parte veniam obtinuit, poenamque luit in Religiosa domo. Modo dispensationem ab irregularitate cupit, sed a S. C. rejicitur, et *expectet* rescribitur: *Sabinen. Irregularit.* 17. *Junii* 1786 *confirmat.* 28. *Julii* 1787. Postmodum luculentissimo de probitate vitae ejusdem Oratoris, populique cura Episcopi testimonio relato S. C. gratiam postulatam concessit: 27. *Junii* 1789.

135. Acolytus Gabriel Lopez Oroscus omisso Subdiaconatu, et Diaconatu ordinem presbyteralem ab Hispalensi Archiepiscopo quum subripuisset, fictis dimissorialibus sui Ordinarii literis, ac simulata fide exercitationum Spiritualium, necnon ficto sacro patrimonio, ordinem per saltum susceptum exercuit; hinc impositas poenas a Curia Granatensi Gabriel subire debuit. Rogavit inde pro obtinenda dispensatione ab irregularitate, quam S. C. indulsit, imposita arbitrio Episcopi salutari poenitentia, et adjecta lege commorandi, et celebrandi in Ecclesia Villae Malae, quamdiu dictae Ecclesiae necessitas postulaverit, susceptis prius ordinibus omissis: *Granaten. Irregularit.* 8. *Julii* 1786.

136. Quum a Cephaludensi Episcopo, cui suberat ratione originis, et domicilii, nequiret sacris ordinibus insigniri Acolytus Rosarius Castiglia, quia claudus paullulum erat, testimoniales literas sui Ordinarii ipse effinxit, et iis mediis Dimissorias exorsit a messanensi Antistite, in cujus Dioecesi Beneficium obtinuerat, atque ad omnes sacros ordines ascendit. Poenitentiariam consuluit. Illa, ut res suas cum proprio Episcopo componeret, indixit. Satis Episcopi votis facto, et in ordinibus sic susceptis nunquam ministrasse asserens, petiit dispensari ab irregularitate. Dispensationem S. C. ei ad cautelam concessit: *Cephaloeden Suspens, et Irregularit.* 21. *April.* 1787.

137. Adeo vehementer Sacerdos Philippus Borg rixantem Philippum Hasciac ligno percussit, ut paulo post morte non sua defunctus est. Eum propterea Episcopus e Dioecesi relegavit ad sexennium, et damna, ac interesse refundere coegit. At Orator solutione scut. 818. cum necati parentibus se composuit, et post annum elapsum a delicto patrato a S. C. dispensationem ab irregularitate rogavit. Et S. C. respondit, ut absoluta poena preces instauret; poenam ille explevit, et gratiam tunc obtinuit, dummodo non celebret in loco patrati criminis: *Melevitana Irregular.* 19. *Januar.* 1788. Conditionem illam inde delere avet Orator, et S. C. assensa est, juxta petita arbitrio Episcopi, dummodo celebret hora a populo minus frequentata: 19. *Junii* 1790.

138. Clericus Franciscus de Soulier ad repellendam vim, qua in eum commilito irruebat, illum Commilitonem transfodit. Abjecta deinde militia, Theologiae studio operam navavit, et in Episcopali seminario receptus fuit. Rogante eo postmodum dispensationem ab irregularitate, S. C. eum repellit: *Lemovicen. Dispensat. ab Irregularit.* 9. *Aug.* 1788. Rursum dispensationem flagitans suffragante Episcopo, et comprobante homicidium etiam in causa involuntarium fuisse, eamdem obtinuit: 8. *Aug.* 1789.

139. In Sacerdotem Marcum de Mattia, nuncupatum Pajer levi de causa verbis, et minis irrupit Clericus Angelus Biscontinius, sed hujus iram lenitate comprimere ipse studens obtinuit, ut inceptum iter prosequere-

tur. Dum vero prima noctis hora rursum placide redibat, Clericus ei occurrit, ut in suppositum lacum dejiceret, et quamvis integris viribus resistere praefatus Sacerdos niteretur, majori tamen impar vi parvum cultrum, quo in aucupiis utebatur, trepidans eduxit, atque aggressori opposuit, qui paullulum cedens, ut robustius in illum irrueret, lethale postea vulnus fortuito accepit, ex quo post paucas horas occubuit. Sacerdos, qui mortem rescivit, arrepta fuga, per annum, et ultra a patria exulavit; sed tandem ultro se in carceribus constituit, et fratribus occisi annuentibus absolutus fuit. Dein ab excommunicatione absolutione obtenta, imploravit dispensationem ab irregularitate; sed incassum: *Concordien. Dispensat. ab Irregularit.* 9. *Aug.* 1788 *confirmat.* 27. *Junii* 1789. Demum S. C. recedendo a decisis dispensationem indulsit, dummodo non celebret in loco patrati criminis: 15. *Januar.* 1791.

140. Suis ruri vacans rebus igneam explosit ballistam Sacerdos Januarius de Rosa in alienum custodem bovum, qui praedium depascebat, non ut eum occideret, sed ut tantum in eum terrorem jaceret, sed plumbeis ille globulis vulneratus post unum de viginti diem mortalitatem explevit. In homicidam animadvertit Episcopus Marsicanus, et ad biennium in exteras regiones amandavit. Hac poena soluta postulat ab irregularitate dispensationem, et instantiam non semel S. C. rejecit. Iterum nil ei valuit supplicatio tertium exhibita, etsi de ejus bona vita, moribusque probis testimonia protulerit: *Marsicana Dispensat. ab Irregular.* 30. *Aug.* 1788. Denique peculiaribus inspectis circumstantiis recessit a decisis, et gratiam indulsit: 15. *Maii* 1790.

141. Clericus Johannes Franciscus Valriviere armorum imperitus vacans prohibitae venationi Perdicum, dum stabulum ingressus aliquantulum se inflexerit, ut Fabro salutem diceret, repentino ballistae igneae ictu, quam manibus gerebat, Faber mortuus cecidit, Parti, Fiscoque satisfactionem praestitit, optimum de ipso testimonium perhibuit Episcopus, sperans perutilem, imo necessarium Ecclesiae ministrum futurum. Petiit itaque dispensationem, et impetravit a S. C. *Cadurcen. Dispensat. ab Irregularit.* 16. *Maii* 1789.

142. Hyacinthus Maria Bagattius Abbas Monasterii Cisterciensium S. Mariae de Horto Venetiarum tonsuram, minoresque ordines contulit Josepho Foralosso illius Converso, qui religiosum deinde habitum ex Apostolico dimisit indulto. Hujus ordinationis S. C. constare de validitate decreverat; sed consulendum esse SSmum sanxit quoque pro dispensatione ab irregularitate, quatenus ministraverit: *Congregationis Cisterciensis* 28. *Novem.* 1789 *dub.* 2.

143. Per inquisitionem Curia laicalis Lucensis damnatus cum aliis fuit ad exilium, processusque expensas Joseph Gonzalez uti reus homicidii; quam tamen sententiam quoad exilium superior Judex revocavit, solutisque expensis, plene inquisitus satisfactionem praestitit Fisco. Quum vero Ecclesiasticum statum suscipere vellet, praesidio S. C. nititur, ut ab irregularitate dispensetur, accedente etiam Episcopi testimonio eum commendante, S. C. votis ejusdem annuit: *Lucen. Dispensat. ab Irregularit.* 19. *Decem.* 1789.

144. Sacerdos Terentius Gervasius cum Antonio Garzonetto altercari coepit, et eo mutua processerunt convicia, ut Antonius lapide Sacerdotis tempora cum sanguinis effusione percusserit. Iram hac de re acerbiorem Sacerdos concipiens certabat, sed ab

interposito detentus Archangelo Sarteschio cum eo colluctatus est, acceptoque in femore pugionis ictu, cum ipsomet Sarteschii ferro, eum in renibus ita vulneravit, ut quinto die ex plaga Sarteschius occubuerit. Curia Episcopalis processum in eum confecit, ediditque hoc decretum, *in casu pro homicidio Sacerdotem Gervasi non est molestandum.* Nuper dispensationem implorat, quam S. C. denegavit: *Lunen. Sarzanen. Dispensat. ab Irregular.* 27. *Febr.* 1790 *confirmat.* 7. *Maii* 1791 precibus repetitis *expectet* habuit rescriptum; 12. *Maii* 1792 demum dispensationem assecutus est, dummodo in loco commissi criminis non celebret: 16. *Maii* 1793.

145. Ignario elato Ficullis nemus venandi causa Thomas Brocchettius anno 1772 ingressus est; et ex inopinato igneae ballistae ictu Angelum Francisci morti dimisit. Damnatus in in contumaciam fuit per quinquennium ad triremes, quo elapso in libertatem vindicatus est. Inde integram vitam per decennium inter Regulares duxit; post 18. tandem annos dispensationem ab irregularitate efflagitat, ut ad ordines promoveri possit, et S. C. eam indulsit: *Urbevetana Irregular.* 20. *Martii* 1790.

148. Ad sedandum virum, qui nocturnas inter tenebras 9. Decem. 1787 cum Sacerdote Nicolao de Stephano ejus fratre de re familiari rixabatur, pugnae se immiscuit Fratria Theresia, et sive ab uno, sive ab altero inconsiderate impulsa, graviterque in occipite ad mensulae cuspidem contusa, post triduum periit. Curia Aquilae homicidium causale, ac involuntarium declaravit, libereque Sacerdotem dimisit, qui dispensationem ab irregularite rogans, eam a S. C. retulit: *Aquilana Irregular.* 15. *Maii* 1790.

147. Lapidibus post coenam a nonnullis monticolis appetitus, gladium Sacerdos Michael Taraglio e proxima sua domo sumpsit, ut contumeliam vindicaret, sive ut redeuntem suum fratrem tueretur. Sed inter densas noctis tenebras Johannem Bonardinum ejus amicum, qui secum coenaverat, incaute transfodit, missamque deinde ad celandam occisionem celebravit. Re autem cognita damnatus fuit in contumaciam per annos 5. ad carcerem. Requisita dispensatione, rescriptum est, ut supplicet post expletam poenam carceris. Hodie absolvit ille poenam, et preces iterum exhibuit, sed frustra: *Nullius S. Benigni Irregular.* 5. *Junii* 1790. Denique impertita est S. C. dispensationem, dummodo non celebret in loco commissi delicti: 3. *Martii* 1792.

148. Dum mense Octobris 1789 a venatione quiescebat Bernardinus Angelinius, igneam ejus ballistam, quam elato deposuerat igniario, impulit sociorum alter Isidorus Sanctarellius, graviterque ex inopinato illius decidentis ictu vulneratus, sequenti die vitam sibi invite exhausit. Ut clericali igitur initiari tonsura valeat, dispensationem ab irregularitate, quatenus in eam inciderit, Angelinius postulat, eique favet Episcopus, et S. C. esse locum dispensationi ad cautelam censuit: *Asculana Irregularit.* 10. *Julii* 1790.

149. Anno 1780 die 2. April. dum virum inter, et Antonium Rusconium sedabat discordias Maria Ramponia in foro Parochialis Ecclesiae Vervii in Plebe Matii Vallistellinae, eam Parochus Johannes Antonius Saligarius, cui fuerat in famulatu, in parochiales avocavit aedes; viroque illam flagitante, per diversam januam dimisit. Hujusce dimissionis ignarus a viro fuit Rusconius provocatus, vimque foribus parochialis domus inferre coepit.

Igneam ad eum terrendum e ferreis repagulis ostentavit ballistam Parochus, quam semel ab illius manibus ereptam, et jactanter redditam, in anteriori parte Rusconius apprehendit, et dum rursus avellere conaretur, repentino ejus ictu Rusconius periit. Curia Comensis Parochum reum declaravit de culpabili homicidio. Episcopus testatur de poenitentia, ac bonis moribus ejusdem. Non semel S. C. suas preces pro dispensatione ab irregularitate rejecit, modo tamen esse ei concedendam dummodo non celebret in loco patrati criminis decrevit: *Comen. Irregularit.* 27. *Aug.* 1790.

150. Temulentus Sacerdos Adamus Bramberger, Stejerdorffi Parochus, nedum Sebastianum Stegmajer ejus parochiae incolam ad aegrotam sacramentis munitam uxorem verberandam incitavit, sed ei quoque virgarum praebuit fasciculum, manibusque infelicem tenuit mulierem, ut commodius ille nefarium facinus patraret. Tertio igitur verberata, post triduum decessit infirma, damnatusque fuit Parochus die 4. Julii 1787 ad biennii carceris poenam. Hac expleta exorat dispensationem. S. C. eam denegat, licet ei faveat Episcopus, qui facinus eum patrasse asserit, quia vini potus ita facilius sese praecipitem facinori praebebat, ut biennio ei fuerit interdictum: *Canadien. Dispensat. ab Irregularit.* 27. *Novem.* 1790. Deinde inspecta supplicatione Episcopi, praevio recessu a decisis, consulendum SSmum pro gratia, dummodo non celebret, nec animarum curam exerceat in loco patrati criminis, sancitum est: 21. *April.* 1792.

151. Joseph Allegri Sacerdotem Andream Bon, cum quo rixam habuit, et in gratiam fuit restitutus, die 8. Maii 1783 adortus est; qua de causa duplici Sacerdos saucius plaga, omnique evadendi via praeclusus ferro aggressorem confodit, qui paullo post mortuus est. Paucis elapsis mensibus composita parte, et fisco absolutoriam sententiam obtinuit, et per integrum annum in Conventu S. Blasii moratus est. Tandem dispensationem ab irregularitate efflagitat, et favente Episcopo eam consecutus est, dummodo in loco patrati delicti sacrum non faciat: *Vicentina Irregular.* 15. *Januar.* 1791.

152. Juvenis quidam a patre irato jactatus die 7. Maii elapsi ingressus est domum Sacerdotis Petri Josephi Vancoolwyck, a quo nedum auxilium habuit, sed quoque patrem illius ita Sacerdos insectatus est, ut deserto filio ille irrueret in Sacerdotem ipsum, qui unico baculi ictu eum in pugna interfecit, data morienti sacramentali absolutione. Post hanc occisionem nil passus est, quod uni, et alteri tantum factum notorium erat, et modo dispensationem ab irregularitate postulat; S. C. ei inficiata est: *Leodien. Irregular.* 17. *Decem.* 1791.

153. Quum Capellanus Ecclesiae S. Michangeli Castri Majoli Marcus Benedetti natura meticulosus absque mortis periculo fugam arripere, et se alias defendere non valeret, facinorosum Sebastianum Tomei scopulo ab humeris dejecto occidit. A Curia Episcopali, uti repertum non culpabilem fuit absolutus, partem, et fiscum composuit, sed miseriis pressus ab irregularitate petit dispensationem, et *expectet*, primum rescripsit S. C. in *Feretrana Irregular.* 28. *Maii* 1791, deinde gratiam impertivit: 15. *Decem.* 1792.

154. Dum ad facinorosos arcendos exules excubabat anno 1788 urbanus miles, et Clericus Lazarus Gori in villa S. Johannis a Gallilaea, jubente Duce ejus patruo, igneam illi nocturno tempore in eum sine effectu explo-

serunt ballistam; sed Clericus cum effectu, et non malo animo, nec ab iracundia ductus laetale intulit vulnus aggressori Sancti Garelli, in quem erat talionis paenam, ac eo defuncto praemium Clericus recusavit. Modo autem, ut ad Sacerdotium ascendat, dispensationem ab irregularitate poposcit, et ei S. G. donavit: *Brictinorien. Irregularit.* 24. *Nov.* 1792.

155. Cum die 22. Junii 1789 ebrius Sacerdos Zeno a Moga venatum delectatus esset, cum altero ex tribus sociis rixari coepit; eoque in tutum posito, igneam furens ballistam confregit, et in alios irruens duos innocentes, qui prope sedebant, graviter eos pulsavit, et unus ex his paulo post ex percussionibus interiit. Damnatus hac de re in contumaciam fuit poena ordinaria; et adhuc profugus supplicat pro dispensatione ab irregularitate sed frustra: *Convenarum Irregular.* 12. *Maii* 1792.

156. Sacerdos Andreas Borg subdiaconatum vi, metuque compulsus suscepit, et in actu ordinationis aversum ab illo statu suum animum declaravit. Inde S. C. consuluit de ordinis validitate, quae non solum eam iterandam ordinationem sub conditione putavit, sed necessariam etiam esse ab irregularitate dispensationem, quam impertivit: *Melevitana Subdiaconatus* 16. *Junii* 1792 *dub.* 2.

157. Quum ad paternum iturus agrum e domo descenderet Aloysius Azzeni aetatis annorum 16. anno 1785. fortuita igneae ballistae, quam humeris gestabat, explosione lethale inflixit vulnus domesticae ancillae, ex quo paullo post infelix mulier lucis usuram amisit. Curia laicalis cum a poena, atque culpa absolvit. Ecclesiasticum modo statum inhians S. C. exorat, quae dispensationem ab irregularitate elargita est: *Calaritana Irregularit.* 19. *Januar.* 1793.

158. Sacerdos Jo. Baptista Piccinelli ad contumelias, ac verbera sorori illata persequenda anno 1789. exulem Johannem Micheli aggressorem ictu igneae ballistae luce orbavit. Facile sententiam absolutoriam anno sequenti a Curia locali obtinuit, inde Romam petiit pro dispensatione ab irregularitate assequenda. Ei suffragantur compositio partis, et fisci, atque boni mores, sed non S. C., quae dispensationem denegavit: *Bergomen. Irregularit.* 23. *Febr.* 1793. *confirmat.* 21. *Junii* 1794. Post primam, ac secundam repulsam Episcopo enixe exorante recessit S. C. a decisis, et absolutionem, ac dispensationem concessit: 28. *Novem.* 1796.

159. S. C. negavit se daturam fuisse dispensationem ab irregularitate Johanni Jacobo Lippi, qui homicidium voluntarium, atque quemadmodo inhumanum a septennio commisit. Nam orta contentione inter eumdem, et villicum Peregrinum Tonelli de tenui pecuniae summa, *Sacerdos* (ait Archiepiscopus) *propriam agressus domum, procul ab omni periculo, inanes conquerentis clamores non audiens aperta fenestra, igneam explosit ballistam*: *Lucana Irregularit.* 20. *Junii* 1793.

160. Joseph Pepe petens dispensationem ab irregularitate rescriptum *expectet* retulit. Hic cum Dominico Antonio *di Biase*, praecedentium dierum redintegrata rixa, pugionem mense Augusto 1776. strinxit ad terrorem dumtaxat incutiendum, per eumdem tamen pugionem e suis manibus a fratre avulsum, Dominici postea caedes facta est: *Nullius Caven. Irregular.* 24. *Novem.* 1792. Inde favente Ordinario, et testante de ejusdem probitate, ac poenitentia peracta dispensationem indulsit: 7. *Sept.* 1793.

161. Quando mense martio 1785. facinorosus, et homicida Satellitum

dux Johannes Cortrazzo emissurus erat in rixa igneae ballistae ictum in Vincentium Feola, ejusque fratrem Sacerdotem, repentinam his tulit opem tertius frater Conus Sacerdos, qui suis, ac suorum fratrum diffidens viribus mucronem ab illius perditi viri latere avulsit, ejusque proprio ferro vitam violavit. Ob id ab irregularitate dispensationem desiderat, sed non obtinuit: *Caputaquen. Irregular.* 7. *Sept.* 1793. Iterum renovat preces et Pro-Vicarii Generalis exhibet testimonium suae utilis, laudabilis vitae, et S. C. gratiam petitam indulsit: 14. *Martii* 1795.

162. Ignorabat Clericus Andrea Marenco, an ballista ignea pulvere tantum, aut plumbeis glandulis praeparata esset, et famulus, qui suam peritiam in explosione experiebatur, illum monuit, ut ab experimento cessaret, et ballistam ab ejus manibus eripere tentavit. Vix autem illam tetigit Clericus, repente explosus est ictus in famulum, qui post quatriduum spiravit, Fiscus Clericum ab omni culpa immunem agnovit. Curia Archiepiscopalis eum dimisit cum praecepto de se repraesentando, hinc dispensationem ab irregularitate efflagitat. S. C. primum, ut aboleto praecepto de se repraesentando recurrat: *Januen. Irregularit.* 11. *Maii* 1793. Et inde docta S. C. de abolitione praecepti dispensationem impertita est: 14. *Decem. ejusd. anni.*

163. Irregularitatis dispensatio differtur Sacerdoti PhilippoMagliocchini, qui 24. ab hinc annis voluntarium commisit homicidium in Dominicum Allegretti, donec Spiritualia exercitia per ordinarium decreta apud Missionarios SSmi Redemptoris Capitis Sileris, expleverit per mensem in loco commodiori ab eodem ordinario designando: *Anglonen. seu Tursien. Irregularitat.* 17. *Aug.* 1793. Deinde testante Episcopo de ejusdem exemplari vita, pietateque S. C. dispensationem indulsit: 25. *Januar.* 1794.

164. Per insidias occisus fuit anno 1782. in civitate S. Marini Clericus Virgilius Lolli, quin criminis auctor innotuisset. Homicidium tamen ex pluribus indiciis Patricio illius Reipublicae nonnulli imputabant, alii Clericum Josephum Belzoppi familiarem ejus amicum, aut complicem, aut saltem socium suspicabantur. Sed ex defectu probationum Fiscus dimisit cum obligatione de se repraesentando, et postea tanquam non repertum culpabilem. Petit hic dispensationem ab irregularitate, et S. C. precibus annuit: *Feretrana Irregularit.* 5. *April.* 1794.

165. Rixante Clerico Matthaeo Rossi cum Johanne Baptista Nani, partem in dissidio assumpserunt respectivi illorum fratres, Clericus nempe Barlaamus, et Stephanus Rossi ex una, Antonius Nani ex altera; tradiditque Matthaeus igneam ballistulam ejus fratri Barlaamo, qui Antonium Nani cum ea peremit. Triennio tantum elapso, obtenta remissione partis, composito fisco, et nono expleto carceris mense dispensationem ab irregularitate efflagitat, et non obtinet: *Faventina Irregular.* 22. *Novem.* 1794. et favente Episcopo quo magis bis petivit, tanto majorem ei fustratio dolorem attulit: 19. *Decem.* 1795 *et* 11. *Decem.* 1796.

166. Dum Diaconus Petrus Sperandeo spiritualibus peractis exercitiis promovendus erat ad presbyteratum, surdam anum alta, inutilique voce monitam conregit, interemitque cisio, cujus concitatos equos continere non potuit. Inde obtenta dispensatione a quodam Presbytero, qui facultatem habere jactabat, suscepit ordinem Sacerdotalem, at anxio est animo, de irregularitate, precatur pro dispensatione, et rehabilitatione, quum de

causali homicidio ageretur, et S. C. petioni concessit: *Nolana Irregular.* 24. *Januar.* 1795.

167. Irregularitas contracta a Sacerdote Petro Borelli per occisionem patratam in rixa post primum rescriptum *Lectum*, vigesimo tandem anno a crimine commisso elapso ob constantem illius emendationem, et propter Sacerdotum defectum illius paroeciae, remittitur: *Mutinen. Irregular.* 28. *Febr.* 1795.

168. Abnuit S. C. dispensationem ab irregularitate impertire Acolytho Carolo Cobucci, qui proximam a quatriennio dedit causam homicidio in rixa patrato, et per biennium clericalem habitum dimisit: *Policastren. Irregular.* 28. *Febr.* 1795.

169. Dispensatio ab irregularitate conceditur ad cautelam Canonicis *extra Capitularibus* vocatis Ecclesiae Collegiatae S. Michaelis Archangeli Caprarolae, qui cum essent punctaturis immunes juxta Capituli antiquas constitutiones, et veterem consuetudinem impugnabant dimissionem tertiae fructuum partis pro distributionum massa constituenda, pro qua re Episcopus eos suspendit: *Civitatis Castellanae* 16. *Maii* 1795 *dub.* 4.

170. Acolythus Petrus Gisolfi occasione licitae venationis gestans in humeris igneam ballistam elato ignario ex inopinato ictu, quem illa explosit, interemit suum amicum Clericum Dominicum de Amato. Ex processu inculpabilis repertus ille fuit, et supplicat pro gratia dispensationis, et obtinuit: *Salernitana Irregular.* 22. *Aug.* 1795.

171. Quum Parochus Franciscus Vasoli, licet avarus non fuisset in eleemosynis distribuendis, tamen ex superextantibus Paroeciae reditibus, aliisque proventibus, etiam patrimonialibus illicitam negotiationem exercuit. Modo exorat dispensationem ab irregularitate, in quam incurrit, ob administrationem proprii ordinis sub censuris Ecclesiasticis; et S. C., quae etiam ei restitutionem lucri illiciti imposuit, dispensationem postulatam impertivit: *Apuana* 20. *Febr.* 1796 *dub.* 3.

172. Sacerdos Innocentius Olcisius dum revertebatur Patriam Pannesium ex finitimo loco Uscio, ubi sua soror nuptias contraxerat, aliqua jam contentione absoluta, coepit impellere sororem, igneamque tandem in eam reluctantem atergo explosit ballistam, cujus ictu post paucos dies puella decessit. Poenam luit postmodum carceris, et pecuniariam damnationem. Jam 15. elapsi sunt anni, rectam vitae methodum agit. S. C. vero dispensationem denegavit cum clausula *absque spe*: *Januen. Irregularit.* 23. *April.* 1796.

173. Postquam Subdiaconus Chella calumniatus est Sacerdotem Antonium Paita ob tentatam in ipsum ignoae ballistulae explosionem, pendente inquisitione ascendit ad Diaconatum. Sacerdos absolutus fuit ex capite innocentiae, et calumniator damnatus ad expensas, et damna, et actio calumniae incepta est; sed res fuit composita, et Diaconus petita absolutione a censuris, petiit etiam dispensationem ab irregularitate, et rehabilitationem ad ordines, et favente ei Episcopo omnia reportavit a S. C.: *Lunen. Sarzanen.* 9. *Julii* 1796.

174. Sacerdos Franciscus Ant. Mazzadi Parochus olim Strepeti damnatus prae ceteris fuit a Placentina Curia, tamquam reus rixosi homicidii in Caupona patrati, ad quinquenne exilium a loco commissi criminis, seu Vicariatu Complani. Hac poena nondum expleta supplicat pro dispensatione ab irregularitate, sed non obtinet, licet Episcopus faveret, fisco, Partique satisfactionem praestiterit: *Placentina Ir-*

M 2

regularit. 30. *Julii* 1796 *confirmat.* 9. *Sept.* 1797.

175. In gravi rixa colluctare coeperunt Sacerdos Raymundus Nitoglia, et Marcus Antonius Ricupera, et extinctis luminibus, Marcus a Sacerdote offenditur districto gladio, et interfectus est. Sacerdos homicida conjectus in vincula, damnatus fuit ad decennium ad domum poenitentiae, a quo aufugit, et parte composita absolutus fuit a poena. Modo exorat dispensationem ab irregularitate, et *expectet* prodiit rescriptum: *Marsorum seu Romana. Irregular.* 27. *Aug.* 1796.

176. Opinatur Episcopus causale patrasse homicidium Sacerdos Laurentius Klaile annorum 48. qui, quum in aliquos suum hortulum diripientes inter tenebras noctis ictum igneae ballistae explosisset ad merum terrorem, non directum ad certam, ac statutam personam, quemdam studentem interfecerat. Attamen carcerem sustinuit, ac post sex menses ex gratia libertate donatus fuit. Hic invocat S. C. pro dispensatione ab irregularitate, et consecutus est, dummodo in loco patrati delicti sacris non operetur: *Constantien. Irregular.* 26. *Novem.* 1796.

177. Acolythus Vincentius Redago dum ad suae domus fenestram deficiens aptabat ignarium, inopinata ballistae igneae explosione vulneravit Ancillulam medici Perrone, ejusque filiolam annorum quatuor, quorum altera nonnullos post dies convaluit, altera animam exhalavit. Poenam triennii exilii explevit, Episcopus testimonium de bonis ejus moribus, Ecclesiaeque necessitate perhibet. Et petitam a S. C. dispensationem Orator reportavit: *Lucerina Irregularitatis* 21. *Januar.* 1797.

178. Camerinum se contulit causa artis suae exercendae cum uxore sua Thomas Gentilucci Fabrianensis, et defuncta uxore, secundam Camertem duxit, ex qua Joseph suscepit. Hic petiit ab Episcopo Camerinensi primam tonsuram, quam renuit conferre. Adiit propterea cum Patre Fabriani ad Episcopum, a quo jurata de animo nunquam in civitate Camerinensi domicilium constituendi declaratione emissa, obtinuit tonsuram, et inde ostiariatum absque testimonialibus Episcopi Camerinensis. Aetate procedens reliquos desiderat ordines, sed quum illicita fuisset ordinatio judicata, S. C. impertivit dispensationem ab irregularitate: *Fabrianen. et Camerinen. Ordinat.* 19. *Aug.* 1797 *dub.* 2.

179. Sacerdos Jo. Stephanus Monni Vice-Parochus Gastelli in Sardinia altercatus fuit cum suo Curato; in qua lite partes ita consanguinei susceperunt, ut duo viri occubuerunt. Orator in tempore primum occidendi consilium revocavit, non item secundum, ex quo necatus fuit Antonius Pisanu; hinc evenit irregularis, et miseriis pressus, cum omnia in causa amisisset, precatur pro dispensatione nono jam mense labente a clamorosa lite, sed S. C. non audivit: *Gastelli-noren. Irregular.* 20. *Januar.* 1798

Reliqua. Vide *Episcopus* §. *XVII.*

§. X.

Dispensatio Matrimonialis ab Impedimentis (62).

1. In hypotesi Matrimonii contracti

(62) In impedimentis, quae ecclesiastici juris sunt, Summus Pontifex ex justis, gravibusque causis veniam tribuit. Ita fidei Catholicae utilitas, timor apostasiae, bonum publicum, studium avertendi mali, angustia loci, inopia mulieris indotatae justam praebent causam, propter quam dispensatio concedatur. Sunt et aliae similiter graves causae, quarum judicium perti-

inter conjunctos extra primum gradum, praevia dispensatione super remotiori, et non obtentis literis declaratoriis super propinguiori S. C. significavit validum fuisse Matrimonium, et satis esse postea obtinere declarationem super gradu propinguiori juxta Const. Pii V. Pont. Max. hac de re editam (63): *Mediolanen.* 1. *Maii* 1607. *dub.* 1.

2. Et Vicarium ex delegatione Apostolica dictam dispensationem potuisse concedere resolvitur: *Ibid. dub.* 2.

3. Respondit S. C. Decretum Concilii cap. 5. sess. 24. de reform. Matrim. (64), qua parte prohibet dispensare in gradu 2, nisi inter Magnos Principes, et ob publicam causam, non comprehendere impedimentum publicae honestatis, quod oritur ex Matrimonio rato, et non consumato: *Cajetana* 12. *Januar.* 1619.

4. Indulsit S. C. dispensationem ab impedimento publicae honestatis Annibali Lampato, et Fulvia de Juliis, quum certum esset Matrimonium a praedefuncto viro nonfuisse consumatum: *Caven.* 17. *Novem.* 1629.

5. Ad tramites Bullae S. Pii V. Pont. Max.. (65) S. C. censuit pro validitate dispensationis primum gradum esse exprimendum. Nam dubio proposito, an inter ipsos adsit impedimentum dumtaxat tertii affinitatis gradus, vel etiam primi, itaut super tertio tantum, vel potius super tertio, et primo petenda esset dispensatio? responsum est, petendam esse dispensationem facta mentione primi gradus: *Dubium Affinitatis* 19. *Sept.* 1682.

6. Contraxit nulliter, ut asserit, ma-

net ad Summum Pontificem, a quo venia tribuitur. Dataria solet in diem dispensationes publicas concedere super consanguinitate, et affinitate, et spirituali cognatione, et publica honestate, et crimine adulterii, modo nulla fuerit in necem conjugis machinatio. Ceterae dispensationes super aliis publicis dirimentibus impedimentis raro, atque ex causis gravissimis per Secretariam Brevium conceduntur. Ex Cancellariae Regula 49 in literis dispensationum super aliquo gradu consanguinitatis, vel affinitatis ea adjicitur clausula, seu conditio, *si mulier rapta non fuerit.* Si raptor scienter nuptias cum rapta contraxerit, ac veniam postulet, tunc alia adjicitur ex quaterno conditio, *si separentur aliene delicti, quoad usque arbitrio commissarii, seu executoris Apostolici congruam egerint poenitentiam.* Confer Rigantium ad eamdem Regulam 49. *Cancell.*, et Gagliardum *Instit. Jur. Canon.* lib. 2. tit. 21. §. 6. num. 93. et seqq. Bened. XIV. Pont. Max. *Const. Ad Apostolicae* 25. *Febr.* 1742. (*Bull. ejusd.* tom. 1. *pag.* 67) decrevit dispensationum Matrimonialium causas veraciter exponendas, et ab executoribus omnino verificandas esse.

(63) *Die* 20. *Aug.* 1566 incipien. *Sanctissimus*, (*Bull. Rom.* tom 4. *part.* 2. *pag.* 310.) qua revocatur Constitutio Pii IV., et renovatur altera Const. Gregor. XI. et Clem. VI. super exprimendis gradibus propinquioribus in dispensationibus Matrimonialibus, impetratis in diversis gradibus, et §. 1. asseritur dispensationem Matrimonialem obtentam super gradu remotiori, silentio praetermisso proximiori, esse validam, modo hic primum gradum nullatenus attingat; obtentis tamen super propinquiori literis declaratoriis praescriptis a laudato Pont. Gregor. et Clem. Hoc idem declaratur a Bened. XIV. in suo Decreto 27 *Sept.* 1755 rel. in *Const. Etsi Matrimonialis* 30. *Sept.* ejusd. anni (*Bull. ejusd. tom.* 4 *pag* 150).

(64) Ubi legitur „in contrahendis Matrimo„niis vel nulla omnino detur dispensatio, vel „raro; idque ex causa, et gratis concedatur. In „secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter „magnos Principes, et ob publicam causam." Gallemart in hunc loq. num 8. ad verba in secundo *gradu nunquam dispensetur pag.* 211. ait „S. Pius V. declaravit hoc intelligi de gradibus „affinitatis, et consanguinitatis. Congregatio ta„men idem censuit in sponsalibus, prout de„cretum, fuit in Congregatione, caput tertium „supra loqui de sponsalibus de futuro juxta „Bullam Pii V. incipien. *Ad Romanum* 28 *Novem.* „1566 (*Bull. Rom.* tom. 4. part. 2 pag. 311), „sextum vero loqui de matrimonio contracto, „et consumato, quia verba contextus id ita esse „ostendunt. De Matrimonio vero rato tantum; „nihil habetur in hoc Concil. Trident., sed illud, „prout est de jure, est majus quoddam impedi„mentum, quam sint sponsalia, et idcirco re„mittendum juris dispositioni, et prudentiae „SSmi Dni Nri, qui pro rerum, et causarum va„rietate providebit singulis casibus."

(65) Quae incipit *Sanctissimus* 20. *Aug.* 1566. (*Bull Rom.* tom. 4 *part.* 2. *pag.* 310.) Vid. Marchat *Instit. Canonic.* lib. 4. in tractatu de Dispensat. Matrim. §. 3. pag. 428 una cum *Addit* Geraldi ibid. post. *Verb. Terrarum relatis. Vide* not. 63.

trimonium Aloysius Fernandez de Fuen-mayor cum Mencia de Castro in aliena Parochia, et absque proprii Parochi licentia; et licet sequuta sit cohabitatio, tamen testatur ipse non consumatum fuisse. Obiit Mencia, idem cognovit carnaliter Magdalenam Isabellam ex Menciae sorore neptem, ploresque suscepit. Quum autem statuisset Matrimonium cum illa inire, supplicat pro dispensatione super impedimento primi, et secundi gradus justitiae publicae honestatis proveniente ex dicto Matrimonio rato, et non consumato cum dicta Mencia. At S. C. instantiam rejecit: *Hispalen. Dispensat.* 18. *Junii* 1701. Deinde precibus reiteratis, ut instet coram ordinario pro declaratione nullitatis Matrimonii, et postea supplicet pro dispensatione, S. C. rescripsit: 18. *Febr.* 1702.

7. Christophorus de Arrojo in secundo Consanguinitatis gradu conjunctus cum Johanna Atteaga, cupiens Matrimonium cum illa praevia dispensatione contrahere, dubitat, an inter ipsos adsit impedimentum cognationis Spiritualis, eo quia in fide sui baptismatis adnotatum reperitur ipsius commatrem fuisse praedictam Johannam, quae hoc non commeminisse testatur. Ob id ad dubium, an dispensatione indigeant Oratores super impedimento cognationis Spiritualis? S. C. rescripsit, ut extrahantur formaliter partitae utriusque baptismatis: *Hispalen. Dispensat.* 11. *Martii* 1702.

8. Joseph Nicolaus Caputo Matrimonium de nocte coram Parocho, et testibus contraxit omissis denunciationibus cum Beatrice Longo. Sed statim ambo a Curia Episcopali ob impedimentum in tertio gradu consanguinitatis excommunicati declarati fuerunt, idcirco dictus Joseph obtinere dispensationem super hoc impedimento curavit. Sed S. C. ut examinentur testes formaliter per Episcopum viciniorem rescripsit: *Consentina Dispensat.* 27. *Maii* 1702.

9. Nicolaus Busso post Matrimonium legitime initum, ac consumatum cum Angela de Michele, aliud contraxit cum Victoria Balduina muliere honesta, penitus ignorante praecedens legitimum connubium, et cum ea filios habuit. Verum durante septennio condemnationis viri ob polygamiam ad triremes prima mulier obivit. Nicolaus modo exoptat cum Victoria dispensari, et obtinet a S. C. renovato consensu in faciem Ecclesiae, necnon facta separatione pro tempore beneviso Ordinario, imposita aliqua salutari poenitentia: *Sancti Severi* 19. *Julii* 1704.

10. Ob impotentiam naturalem, et perpetuam Jacobi Philippi de Gonera loci Puechenstam nullum fuit pronunciatum a Curia Brixinensi Matrimonium initum ab eo cum Maria de Valaxa. Haec proinde cum Silvestro Pezzei in tertio gradu Consanguinitatis praedicti Jacobi sponsalia contraxit, ac successive copulam habuit. Ambo exorant dispensationem super impedimento publicae honestatis in tertio gradu proveniente ex Matrimonio rato cum dicto Jacobo; at S. C. non esse locum, ac inhibendum, ne ad alia vota transeat, respondit: *Brixinen. Dispensat.* 10. *Januar.* 1705.

11. Obtenta dispensatione super tertio Consanguinitatis gradu a Philippo Magalotto loci Nazzani, et Angela Praetiosa Rotellini, Vicarius exequi eam, quod silentio praetermissa cohabitatio fuit, quae inter praenominatos sponsos intercesserat, abnuit. Sponsi cohabitationem fuisse honestam, et absque populi offensione asserebant, et S. C. Apostolicam dispensationem esse exequendam praecepit: *Nullius Pontiani* 17. *April.* 1706.

12. Cum sola causae expressione, quod Agnes Zingarella nequiret inveni-

re virum paris conditionis ob angustiam loci oppidi Vallatae assequuta illa est dispensationem copulandi cum Dominico Zamarra in tertio, et quarto consanguinitatis gradu sibi conjuncto. Quum Vicarius exequutionem literarum Apostolicarum illius dispensationis differret, sponsi S. C. adierunt, quae locum esse exequutioni dictarum literarum mandavit: *Bisacciarum Dispensat. Matrim.* 19. *Junii.* 1706.

13. Nullis praeviis denunciationibus, ac licentia Curiae Archiepiscopalis Alexander Muscatus, et Hieronyma Maurella in secundo, et tertio Consanguinitatis gradu sibi conjuncti summo mane coram Parocho inopinate verbis mutuum consensum praeseferentibus Matrimonium contraxerunt. Inde Breve dispensationis praeventive obtentum, ubi assertum erat Matrimonium Clandestine contraxisse, ac carnali copula consumasse, exhibuerunt, quo juxta petita Summus Pontifex illos absolvebat ab incestu, verificatis paupertate, remotione populi offensione, aliisque assertis. Ast S. C. consulta constare de nullitate Matrimonii decidit (66): *Salernitana Matrimonii* 3. *Martii* 1708 *dub.* 1. *confirmat.* 17. *Novem. ejusd. anni.*

14. Inito Matrimonio inter Paschasium Quesadam aetatis annorum 25., et Rosam Fort puellam annorum 15. post cohabitationem duorum mensium commisceri simul carnaliter non valuerunt ob arctitudinem mulieris, quae impatiens doloris ad lares maternos confugit. Hinc facto triennali experimento a Curia Oriolensi ordinato, et facta inspectione perpetuum arctitudinis impedimentum, et absolutum apparuit. Vicarius proinde irritum matrimonium praefatum declaravit. Quesada ad secundas nuptias convolavit cum Maria Antonia Perez annorum 20., cum qua filios habuit. Econtra Rosa grandior effecta sub spe dispensationis contraxit sponsalia cum Antonio Ximenez, cum quo carnaliter commixta est. Denuo autem facta fuit ejusdem inspectio, et reperta viri apta, et separatio, quoad thorum, et mensam cum Antonio fuit denunciata pro primo viro restituenda. Sed Quesada, et Maria exorant S. C. pro dispensatione perseverandi in Matrimonio contracto, et Ximenes, et Rosa pro dispensatione ad invicem contrahendum, et votorum summam assequuti sunt renovato consensu ad formam Concilii inter Quesadam, et Mariam Antoniam: *Oriolen. Dispensat.* 16. *Maii* 1711.

15. Cupientes Matrimonium inire Franciscus Luis, et Antonia Theresia Murris obtinuerunt dispensationem Apostolicam super duplici quarto consanguinitatis, vel affinitatis gradu, silentio praetermisso tamen stupri delicto peracto, ac ante exequutionem carnaliter sese immiscuerunt, ploresque genuerunt. Inde vir laetali morbo procumbere coepit, et contraxit Matrimonium, et eo morbo obiit. Mulier dubitans de validitate ejusdem, et illegitimitate prolis supplicat pro revalidatione, ac legitimatione, et S. C. supplicationem revalidationis dispensationis, et Matrimonii, et declarationem legitimitatis prolis non esse signandam censuit: *Ulyssiponen. Revalidat., sive Dispensat. ac Legitimat.* 28. *April.* 1714.

16. Hyacinthus Porpora, ut commodius inhonestam consuetudinem haberet cum Cecilia Nicolai Uxore, simulavit amorem cum Elisabeth filia, et cum ea contraxit, consumavitque Matrimonium, sive metu a Nicolao incusso, sive pravo animi motu. Defuncto Nicolao Hyacinthus institit pro nullitate Matrimonii cum Elisabeth

(66) Advocatus Dominicus Ursaya pro hac causa contendit in favorem mulieris, cujus jura in medium protulit Discept. Eccl. XVII. tom. 1. part. 2. per tot.

contracti, et obtinuit sententiam cum clausula, *Quatenus Matrimonium praedictum dispensatione Apostolica reconvalidare noluerint.* Hinc dissolutum fuit, et Elisabeth nupsit Nicolao Francisco Grimaldo, et Hyacinthus, Ceciliaque non Matrimonii dignitate, sed sceleris societate conjuncti filiam procrearunt, atque fugientes iram fratrum Ceciliae, et Ecclesiasticae Curiae poenas exorarunt dispensationem a primo publicae honestatis, et affinitatis gradu; sed negativum responsum tulerunt addendo S. C. ad D. Secretarium juxta mentem (67): *Neapolitana Dispensat.* 28. *Martii* 1716 (68).

17. Obtinuit Georgius Giura, et Clara Mushcchio oppidi Maschiti dispensationem, Ordinario Melphiensi, sede Venusina vacante, uti viciniori directa, super quarto gradu consanguinitatis pro contrahendo Matrimonio, quod rite fuit celebratum. Inde Vicarius Capitularis praetendit nullum fuisse, quod absque ejus licentia initum est, et quod exequutio dipensationis ad Episcopum Lavellensem viciniorem spectaret; re in S. C. deducta validitas illius fuit firmata: *Venusina Matrimonii* 3. *Octob.* 1716 *dub.* 1.

18. Joseph Jaquinto annorum 13. in tertio consanguinitatis gradu conjunctus cum Constantia Farinae coram Parocho, et testibus per dolum in propria domo adductis, dispensationibus super gradu prohibito, ac aetatis defectu minime obtentis, denunciationibus praetermissis vigore Mandati procurae mulieris, de quo Episcopus scatere falsitate, ac nullitate testatur, praesumpsit in Matrimonio dictam habere; quod autem S. C. nullum judicavit. Modo efflagitat Petrus Lombardus signari supplicationem pro dispensatione super gradu tertio consanguinitatis, ut cum dicta Constantia Matrimonium contraheret; et S. C. relaxari dispensationem statuit: *Casertana Matrimonii* 27. *Febr.* 1717 *dub.* 2.

19. Franciscus Gimnasius Sponsalia contraxit cum Isabella Bentivola ejus ex consobrina sorore nepte, et quum postulasset pro dispensatione, sese opposuit Dominicus Gimnasius ejus Pater, tum ob violentias, ac seductiones, tum ob Sponsalia inita absque dote non solum, verum cum renunciatione cujuscumque successionis in favorem sponsae, ac constitutione dotis in favorem ejusdem scut. 3000. lucrique dotalis. Econtra Franciscus ait suo officio satisfecisse implorando consensum, necnon adesse causas dispensationis nempe paupertatem nobilis puellae, publicationem Sponsalium. S. C. autem distulit decretum, et ad mentem (69) dixit: *Romana Dispensat.* 13. *Martii* 1717. Postmodum dispensationem postulatam indulsit: 15. *Maii ejusd. anni.*

20. Quum Christophorus Taricone, et Johanna Bore ex oppido Corrati Matrimonium contrahere vellent, in dubium venit, an sint consanguinei in quarto gradu, de quo adest rumor et fama, quod dilui non potest; nam Mater Johannae exposita fuit, ejusdemque parentes ignorantur. S. C. proinde de hac re interrogata Oratores indigere dispensatione ad cautelam decidit: *Tranen. Impedimenti* 2. *Octob.* 1717.

(67) „Et mens est, ut incumbat collocationi „mulieris, filiarum, et Filii in conservatoriis, „communicato consilio cum D. Eleemosynario" Ursaya *Discept. Eccl. XII* tom 4. part. 1. *num.* 32.

(68) Advocatus Dominicus Ursaya in hujusmodi causa a S. C. Concilii dispensationem in favorem Oratorum imploravit; et rationes, quibus eos patrocinatus est, habemus *Discept. Eccl. XIII* tom. 4. *part.* 1. per tot.

(69) Vicario Generali Urbevetano commisit S. C., ut explorata voluntate, ea qua pollet sedulitate, S. C. certioret de assensu, vel dissensu in hujusmodi matrimonio contrahendo; *Regist. lit. lib.* 36. die 24. *April.* 1717.

21. Post dispensationem relatam super quarto Consanguinitatis gradu Matrimonium contractum fuit inter Johannem Sapica, et Constantiam Radziwillia, inde compertum fuit non quarto tantum, sed tertio, et quarto mixto consanguinitatis gradu junctos fuisse. Initum tamen fuit ex regula, quod gradus remotior sit attendendus ex Constitutione S. Pii V. Pont. Max. (70). Actum proinde fuit de Matrimonii nullitate, et ad mentem (71) S. C. rescripsit: *Luceorien. Nullit. Matrim.* 7. *Sept.* 1720 *dub.* 1. Deinde validum judicavit, et Episcopus mandet, quod conjuges contineant in separatione, donec literas declaratorias obtinuerint: 28. *Martii* 1722 (72).

22. Didacus Foglierus, et Aloysiam de Vera in Matrimonium duxit praevia dispensatione Apostolica super secundo, et quarto Consanguinitatis gradu. Expositum fuit tamen Summo Pontifici Aloysiam esse indotatam, nec actionem ullam pro dote consequenda habere, quodque Didacus eam intendebat ex integro dotare, utrumque falsum inito Matrimonio compertum est. Consulta S. C. pro validitate rescripsit: *Neapolitana Matrimonii* 4. *Julii* 1722.

23. Dispensationem assequuta est super tertio, et quarto a communi stipite propinquitatis gradu Rosa Benini, quae, ut alium virum suae conditionis invenire posset, dotem haud habebat. Nupsit proinde Josepho del Guasta. Dissidiis vero inter conjuges factis actum est de nullitate, quia dispensatio ex falsa causa fuerat concessa. Episcopus de veritate causae praedictae testimonium perhibet, et S. C. quaesita non esse nullum dictum connubium constituit: *Praten. Matrimonii* 4. *Julii* 1722.

24. Jacobus Garza laicus Cenetae, et in civitate Venetiarum commorans carnaliter cognovit Mariam Mioli, incussisque sibi vi, metuque ab ejus fratre germano Matrimonium in faciem Ecclesiae cum eadem contraxit. Mortua Maria quaestionem excitavit de ejusdem Matrimonii nullitate ob vim metumque contracti, et nondum absoluta controversia carnaliter cognovit Paullinam sororem Mariae praedictae, cum qua utpote innupta, ac diffamata inire Matrimonium exoptat; hinc pro dispensatione supplicat, cum absolutione a censuris, ac poenis, in quas incurrit, et licet de miserabilibus Oratoribus agatur, S. C. dispensationem inficiatur: *Ceneten.* 24. *Apr.* 1723.

25. Dispensationis Breve super impedimento affinitatis ex copula illicita habita cum sponsae Matre obtinuit a Sacr. Poenitentiaria Amicus de Federico, ut Beatricem de Luce in matrimonio haberet. Verum quum impedimentum esset publicum, exequi non potuit. Aliud itaque per Datariae Organum expeditum fuit, quod pariter exequutioni demandari non valuit. Nam notitia habita fuit duorum aliorum impedimentorum criminis, et adulterii cum Beatrice patrati cum promissione de matrimonio contrahendo, et propinati veneni Catharinae suae praedefunctae uxori. Interim tamen Amicus, et Beatrix coram Parocho, et testibus matrimonium inierunt, filiosque tres procrearunt. Confecto processu crimina haud probata sunt, et S. C. procedi posse ad exequutionem brevis Datariae super impedimento affinita-

(70) *Vide* not. 63.

(71) Mens fuit, et perqueireretur commentaria Datariae, et videretur, an subsisteret opinio de nullitate Matrimonii sic contracti juxta praxim tam antiquam, quam modernam dicti Tribunalis: Eod. *Caus.* 28 *Martii* 1722.

(72) In favorem mulieris hanc patrocinatus est causam Advocatus Dominicus Ussyo, et patet ex suo *Discep. Eccl.* XIX. tom. 4. part. 2. per tot.

tis, obtenta dispensatione per Secretarium a SSmo super falsa imputatione aliorum impedimentorum: *Reatina* 13. *Julii* 1725 *dub.* 1.

26. Quaesitum est, an Summus Pontifex dispensare posset, ut Abraham Hebraeus permaneret in Matrimonio in infidelitate contracto cum Blancha, quum ambo ad fidem Catholicam conversi fuissent, et dictus Abraham antequam ad fidem converteretur aliam mulierem nomine Riccam habuerit, quae facta fuit Catholica? S. C. protendit responsionem, ut scribant Theologi, et Canonistae, et perquirantur exempla (73), et ad mentem (74): *Florentina* 27. *Julii* 1726 *dub.* 4. Archiepiscopus nihil obtinere valuit, ut Abraham ad Riccam rediret ad declinandam controversiae resolutionem, hinc causa iterum producta, voluit S. C. ut scribatur juxta instructionem: 29. *Martii* 1727.

27. Inde postulatum, an consilium praestandum esset SSmo D. N. pro concessione dictae dispensationis? eadem responsio prodiit: *Ibid. dub.* 5.

28. Johanni Baptistae Stephani exoptanti in uxorem habere Claram Celebrini sese Episcopus opposuit, quia infamia inustus vir erat, ob cohabitationem ejus cum Clarae genetrice, cum qua copulam habuisse ferebatur. Ab hoc impedimento ita impacto dispensationem illi reportarunt, addita conditione, quatenus Episcopus super hoc crimine probationem legitimam non habuisset. Verum Episcopus exequutioni dispensationem hanc demandare renuit, eo quod nulla facta fuisset mentio decreti S. C., quo prohibebatur inter eos Matrimonii celebratio; ob id re in S. C. delata, dispensationem esse exequendam servata forma literarum Apostolicarum S. C. deliberavit: *Verulana Matrimonii* 2. *April.* 1729 *dub.* 2.

29. In Matrimonium duxit Antonius Johannes Franciscam Dias praevia Pontificia dispensatione super impedimento primi gradus affinitatis jam ante contractae ob illicitam consuetudinem cum sorore Franciscae habita. In literis Apostolicis onus adjectum de more fuit; *injuncto eisdem Oratoribus sub gravissimis poenis, ne in Civitate, oppido, seu loco, in qua seu quo praedictae Oratricis sororem pro tempore commorari contingerit, habitent, et si mandato hujusmodi non paruerint, praesentes literae eis quoad forum conscientiae nullatenus suffragentur.* Post Matrimonium in eodem loco pluribus annis conjuges domicilium habuerunt; hinc curia Episcopalis Matrimonium invalidum judicavit, et poenas illis inflixit. Sed in S. C. re agitata, validitas Matrimonii fuit declarata: *Conimbricen. Matrimonii* 3. *April.* 1734 *dub.* 1.

30. Joseph Antonius Facini, dimis-

(73) Primum D. Secretarius rem validis rationibus illustravit suae Orationis, quae extat in Thesaur. Resolut. die 17. Julii 1726 in *fin.* Deinde Theologi, et Canonistae scripserunt eorumque allegationes exhibentur *sub.* die 29. Martii 1727, ex quibus colligitur, quod illi tum quoad dubium, an Ricca cogi possit ad cohabitandum cum Abraham ad fidem converso? tum quoad potestatem Summi Pontificis dispensandi in Matrimonium in infidelitate contractum, et consumatum, et ejusdem potestatis usum, in varias abierunt sententias. Sed Benedictus XIV. Pont. Max., qui tum Secretarii munere fungebatur in hac causa scribens quoad praedictum dubium, an possit Pontifex dispensare in matrimonio in infidelitate consumato, postquam conjuges ad fidem conversi sunt? concludit „Non adsunt, quod sciam, „exempla consimilis dispensationis, et quidquid „sit de Pontificia auctoritate, quam sacram, te„clam in omnibus esse debere sentio: ejus exer„citium absque dubio, esset in casu periculo„sum" in eod Tesau. 26. Julii 1726 in *fin.*

(74) „Mens fuit, ut scriberetur Archiepiscopo Florentino, an possibile esset, ut citra prae„judicium Conversionis ad Fidem Catholicam „Abraham separaretur a Blancha, et ad Riccam „rediret, item an Ricca esset in statu virum du„cendi, aut emittendi Professionem Religiosam „in aliqua Religione:" *Ead. Caus.* 29. *Martii* 1727 §. 2.

sis ex licentia Magni Prioris Ordinis Militaris S. Georgii Parmae Clericali habitu, et cruce dicti Ordinis facultatem postulavit Matrimonium celebrandi cum Alba Maria Nunciati. Noluit Episcopus ejusdem petitioni annuere, putans nimirum objcem praestare posse Matrimonio ineundo praedictum juramentum, seu Castitatis votum sub formula Ordinis ab illo elicitum, nisi hac super re fuerit Apostolica dispensatio impetrata. Haec proinde postulatur, sed non indigere eadem S. C. arbitrata est: *Parmen. Matrimonii* 3. *Sept.* 1740 *dub.* 1.

31. Dominicus Antonius Menicacci in proprium filium adoptavit Valentinum ex Archihospitali S. Spiritus in Saxia urbis susceptum. Eo defuncto idem Angelam Bassanelli Valentini uxorem ducere in Matrimonium cupit. Id ut filiis ab illo relictis, et Angelae etiam, quae ejus assidua conversatione suum nomen maculavit, consuleret, dispensationem petivit, et assequutus eam est: *Hortana Dispensat.* 25. *Sept.* 1734 *dub.* 2.

32. Thomas Andreotti, et Catharina Cerri dispensationem a duplici impedimento consanguinitatis, et spiritualis cognationis obtinuerunt, ut Matrimonium contrahere possent, additis in Apostolicis literis sequentibus formulis, *de praemissis diligenter te informes, et si preces veritate niti reperies:* Vicarius Generalis examinatis testibus, ac narratorum veritate comperta pro dispensatione Decretum definitivum tulit. Promotor Fiscalis extrajudicialibus depositionibus suffultus veritatem de expositis impugnavit. Verum quum testes praefati, et pluribus exceptionibus, obnoxii, et nec contrarii essent iis, quae in literis dispensationis enunciata fuerant, S. C. literas Apostolicas esse exequendas censuit: *Lucana Matrimonii* 22. *Junii* 1748.

33. A Georgio Caroscia sponsalia facta fuere cum Carmelia Coticoni, sed vir post triduum spe pinguioris dotis alia pariter contraxit sponsalia cum Anna Felice Scipio. Mutato demum consilio ad fidem Carmeliae datam rediit, cum qua etiam Matrimonium coram Parocho celebravit. Seorsim tamen habitarunt, donec a Curia Episcopali facta ipsis fuisset venia, cujus vi Matrimonium unica tantum praevia denunciatione permissum fuisset, at Anna Felix ob sponsalia cum ipsa inita se opposuit, atque interim compertum fuit conjuges praefatos in tertio consanguinitatis gradu conjunctos esse. Conjuges ignorantiam impedimenti asseruerunt. Episcopus idipsum confirmavit. Quum igitur ambo dispensationem postulassent, preces exauditae fuerunt: *Bojanen. Dispensat. et Spons.* 16. *Januar.* 1751 *dub.* 1.

34. Joseph Ximenes uxorem habens, alteram conjugem duxit, cujus nomen Maria Seralta, quae cognita fraude nullum, initumque matrimonium declaravit. Decepta, vitiataque mulier se praebui Francisco Moreno, qui cum Josepho Ximenes secundo, et tertio consanguinitatis gradibus conjunctus est, Franciscus, et Maria sese copulare cupientes interrogant, num absque Apostolica dispensatione invicem Matrimonium contrahere possint? non posse S. Congr. putavit: *Valentina Dispensat.* 16. *April.* 1752.

35. Catharina Claes post obitum Arnoldi Coemans viri sui compressa fuit a Johanne Arnoldi Germano fratre, ac inde filiam enixa. Ad hanc turpitudinis notam delendam, ac ad prolem legitimandam Dispensationem ambo postularunt super impedimento publicae honestatis, ex quo jurejurando asserebat mulier Matrimonium nunquam consumatum fuisse ob viri

imbecillitatem. Hinc S. C. rescripsit, ut instent post obtentam sententiam ab Ordinario super Matrimonio rato, et non consummato. Sententiam retulerunt Oratores, qua Judices censuerunt eis credi posse; iterum igitur efflagitant dispensationem. Periculum erat ne Oratores in proximo loco secederent. S. C. vero non esse consulendum SSmum pro gratia rescripsit: *Leodien. Dispensat.* 10. *Maii* 1755.

36. Postquam cum Floridauro Albertino in Matrimonium Rosa Liberatore collocata fuerat, simulac reversa domum est, in febrim incidit, ut vir eam cognoscere non potuit. Morbo gravescente eadem decessit. Floridaurus sponsalia cum Dorothea Sororis defunctae Rosae iniit, et ob suspicionem vulgi de aliqua consuetudine cum illa non immune a culpa, dispensationem ab impedimento publicae honestatis postulavit, sed inutiliter: *Pennen. Dispens.* 29. *Maii* 1756.

37. Vigore Dispensationis Apostolicae Matrimonio copulati sunt die 16. Januar. 1758. Margarita Collell, et Johannes Espinet in secundo, et tertio consanguinitatis gradu invicem conjuncti. Hujus Matrimonii nullitatem proposuit Pater sponsae allegata dispensationis obreptione, et raptu praecedenti ejusdem Margaritae, quum in literis Apostolicis adesset expressa clausula, *dummodo illa propter hoc rapta non fuerit.* Verum nec raptum probatum fuit, nec obreptionis vitium satis fuit ad inducendum S. C. pro declaratione nullitatis Matrimonii; adeoque validitas ejusdem decreta est: *Gerunden. seu Vicen. Nullit. Matrimonii* 2. *Aug.* 1760 *dub.* 1.

38. Johannes Henricus Hirsch post Barbarae Josephae Dutz suae uxoris obitum rem habuit cum Anna Maria Barbarae Sorore, quae utero gravis effecta est; cupiens vero legitimis nuptiis damnum illatum reparare super publicae honestatis impedimento, quod ex connubio inito cum Barbara ortum existimabat, ex quo nunquam cum ipsa Matrimonium consumavit adversae valetudinis causa, prout jurejurando illa affirmabat. Excluso proinde affinitatis impedimento, sobolis legitimitas, redintegratio famae mulieris in causam deductae fuerunt, sed non valuerunt, ut dispensationem petitam assequeretur: *Leodien. Dispensat.* 22. *Maii* 1762.

39. Petrus Darrot jam defuncta Johanna Lenormand uxore sua, nuptias conciliare exoptaverat cum Clara ejus sorore. Nunquam Matrimonium consumasse cum Johanna jurejurando asseruit, ex quo ipsa carcinomate, et phthisi laborabat, itaut quamvis prima nocte initi conjugii consumationem tentaverit, claustrumque mulieris penetraverit, nihilominus faedi tumoris contactu, in ejus pectore, et vehementi illius thussi commotus recessit absque sexus commixtione. Dispensationem itaque ab impedimento justitiae publicae honestatis postulavit, sed frustra: Claramque compressit, quae utero gravis effecta, abortionem passa fuit; hinc iterum preces iteravit, in medium proferens copulam sequutam, populi offensiones inde orituras, periculum animae, et Corporis Oratorum, votumque Episcopi favorabile, et S. C. inspectis peculiaribus circumstantiis consulendum esse SSmum pro dispensatione super impedimento publicae honestatis, et etiam affinitatis: *Gadicen. Dispens.* 12. *Junii* 1762 *confirmat.* 25. *Sept. ejusd. anni.*

40. Jacob Gerspachen vigore Apostolicae dispensationis connubio cum Maria Weherin in secundo gradu consanguinea inito, brevi fato cessit. Maria Johannis Michaelis defuncti viri fratris in conturbernio, et familiaritate ita perseveravit, ut prolem susceperit. Ad removendam, et futuram in-

famiam, et sceleris poenas, et prolis illegitimitatem, ac propriae conscientiae consulendum nunc ambo supplicant, ut dispensationis tam secundi gradus consanguinitatis, quam publicae honestatis ortae ex primo conjugio Mariae, quod ratum tantum, et non consumatum affirmant, gratia concedatur; et S. C. minime eos auscultavit: *Constantien. Dispensat.* 23. *April.* 1768.

41. Connubia conjuncta inter Mariam Annam Charrier, et Johannem Petrum Laussac, ob viri phtisim consumari non potuerunt. Viro morte functo pravam consuetudinem habuit Maria Anna cum Carolo viri defuncti germano fratre; itaut gemini criminis orti sunt filii. Ad evitandas populi offensiones dispensationem ab impedimento publicae honestatis postularunt ambo. Ex mulieris jurata declaratione, ex octo testium depositione, ex impotentia defuncti ratione morbi phthisis consumationem oratores excludere conati sunt. Populi offensiones, illegitimitas prolis, periculum fugae utriusque oratoris dispensationem concedendam suadebant. At S. C. denegandam esse censuit: *Anicien. Dispens.* 29. *Julii* 1769.

42. Josephus Johannes Serio lethali vulnere accepto proximus morti Matrimonium iniit cum Anna Catharina del Pomo, cum qua jam sponsalia contraxerat, ac familiariter se gesserat. Paulo post obiit Josephus. Sabinus ejus germanus frater, quem pravam consuetudinem cum Anna Catharina, habuisse fama nunciabat, dispensationem ab impedimento publicae honestatis petivit, ut dedecori ejusdem Annae consuleret. Graves enim inimicitiae cum Annae consanguineis metuebantur, qui mortem eidem Sabino minati sunt, nisi Matrimonium contraheretur; et ob id profugus ille patrios lares reliquit. Populi offensiones, ac perpetua ejusdem infamia, ac juramentum viri super non consumatione allegabantur. Attamen S. C. haud dispensationem concessit: *Acheruntina Dispensat.* 16. *Junii* 1770 *confirmat.* 8. *Junii* 1771.

43. In matrimonium cum Vincentio Maria de Luazez, et Somoza Raphaela de Presno, et Parga collocata, separatim uterque apud suos consanguineos moratus est. Tantum vero tribus vicibus sub eodem tecto uxoris mansit Vincentius, in lecto tamen, et cubiculo dissito habitavit. Vincentio morte functo, inter utramque familiam dissidia quam maxima, et inimicitiae oriturae praevidebantur, ex quo Familia Luazez cospicuos sumptus repetere conabatur. Attamen omnia componere optat Emanuel Germanus Frater Vincentii vinculo Matrimonii, eflagitat proinde dispensationem ab impedimento primi gradus publicae honestatis. Affinitas quippe contracta non fuerat ex defectu consumationis. At instantia negativo responso rejecta fuit: *Mindonen. Dispensat.* 31. *Aug.* 1771.

44. Antonius Adorante, dum mors illi imminebat, celebravit Matrimonium cum Francisca Xaveria Pulli. Bidno post discessit. Ex familiaritate Paschalis Adorante defuncti Antonii germani fratris quum diffamatio nata esset, putavit Paschalis illam in Matrimonium ducere. Verum obstante impedimento primi gradus publicae honestatis, et justitiae ex Matrimonio, uti asseritur, rato, et non consumato petiit praesens in urbe Paschalis dispensationem; sed non obtinu t; *Urtana Dispensat.* 7. *Junii* 1777.

45. Matrimonium contractum inter Camillam Scassala, et Petrum Ramoin consumatum non fuisse ostendere mulier nitebatur, ut dispensationem obtineret super publicae honestatis primi gradus impedimento, ad effectum nubendi Francisco Ramoin ejus levi-

ro, a quo compressa fuerat, vivente viro, et prolem inde enixa. Franciscus fassus est se deflorasse Camillam. Consumatio Matrimonii excludebatur, ex quo Petrus Phthisis morbo laborabat, at illum ad Matrimonium inhabilem haud putarunt. Episcopus idem de consumatione dubitavit, itaut consilium etiam praeberet pro dispensatione concedenda super affinitatis gradu, quatenus super alio impedimento concedi vellet. S. C. vero dispensationem non esse indulgendam censuit: *Nicien. Dispensat.* 17. *Junii* 1778 *dub.* 2.

46. Literae Apostolicae expeditae fuerunt super dispensatione ad impedimento tertii consanguinitatis gradus, ut Dominicus Pasqui civitatis Castelli, et Rosa Dragoni in dicta Dioecesi commorans Matrimonium inire possent, eaeque erronee directae fuerunt Vicario Generali civitatis Castellanae. Hinc veritatis, quae in literis continebatur, Vicario Generali civitatis Castelli probationem commisit. Dum haec agebantur, matrimonium contractum est coram mulieris Parocho invito, reluctante, atque aufugiente. Ambiguum itaque fuit, de Matrimonii validitate, et an exequi deberent literae Apostolicae Dispensationis? et S. C. negativum in omnibus dedit responsum, addendo ad mentem: *Civitatis Castelli Nullit. Matrimonii* 18. *Julii* 1778.

47. Sex elapsis mensibus a contracto Matrimonio inter Margaritam Gisbertam de Breidenbach, et Petrum Benedictum Joseph de Baring periit vir, ac vidua cum Philippo Ignatio viri prae defuncti germano Fratre familiaritatem ita contraxit, ut habere illam in Matrimonio vir statuit. Postularunt ambo dispensationem ab impedimento justitiae publicae honestatis, ex quo praecedens Matrimonium consumatum non fuit. Jussu S. C. confectus fuit processus super defectu consumationis, patuitque imperfecte tantum consumatum fuisse. Inde vero dispensationem petitam concedere non credidit: *Colonien. Dispensationis* 5. *Junii* 1779.

48. Matrimonium per procuratorem contraxit Franciscus de Paulla Cardozo cum Anna Elisabeth de Mello. Paucis mensibus in materna domo supervixit sponsa, ac eam semel adiit sponsus, ut de modo, ac tempore migrandi in suam domum conveniret, iterumque ut gravi morbo laborantem inviseret. Post illius obitum adamare coepit sororem germanam ipsius Mariam Ritam, cum qua conversatus ita est, ut copulae suspicio percrebuerit. Ut infamatam duceret uxorem puellam, dispensationem postulat super primo publicae honestatis gradu, ac peractus est processus; hac de causa S. C. decernit constare de Matrimonio rato, et non consumato cum Anna Elisabeth, itaut esse locum dispensationi in primo publicae honestatis gradu: *Visen. Dispensat.* 24. *Novem.* 1787.

49. Johannes Joseph Tasset, qui secundum baptismalem codicem naturalis est filius Mariae Tasset, et Petri Brune, dispensationem postulat ducendi in matrimonium Deodatam Brune legitimam ejusdem Petri filiam, cum qua binos genuit filios. Hujusmodi dispensationis nullum extat exemplum, hinc S. C. non esse locum dispensationi super primo consanguinitatis gradu in linea laterali putavit: *Leodien. Dispensat. Matrimon.* 14. *Decem.* 1793.

50. Defuncta Maria Theresia Lixson - Noppius, vir ejus Dionysius Collardprivignam Agnetem Noppius in matrimonium habere cupivit, quam in primis nuptiis ex Jo. Baptista Noppius obita uxore susceperat, eamque carnaliter etiam noverat. Re inde palam facta solicitus fuit Parochus Dionysii de dispensatione super im-

pedimento primi gradus affinitatis lineae rectae. Docens Episcopus de reali, ac absoluta recurrendi ad sedem Sanctam impotentia tempore Matrimonii, ac de bona Oratorum fide. Sed S. C. non esse concedendam dictam dispensationem respondit: *Leodien. Matrimonii* 28. *Maii* 1796 *dub.* 2.

§. XI.

Dispensatio Matrimonialis in Radice a Connubio Putativo (75).

1. Exposuit Guillelmus Joroslaus Graisfenses de Pilsemburg Baro loci Tman se ante annos 40. circiter Matrimonium contraxisse coram sacerdote extraneo non tamen dolo et fraude, sed quia contrahentis territorium proprium parochum non habebat; et ex hoc putativo Matrimonio tres suscepit filios. Hinc ne filii praedicti nobiles aestimati, ignobiles fiant, ac paternam haereditatem amittant dispensationem in radice Matrimonii implorat; et S. C. dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem (76) rescripsit: *Pragen. Matrimonii* 13. *Julii* 1720. Inde fuit petita dispensatio denegata: 16. *Januar.* 1723. Obiit Guillelmus, sed paucis ante obitum horis iterum de matrimonio bona fide contracto testatus est coram Parocho, et testibus. Dispensatio etiam post mortem unius ex conjugibus efflagitatur, et S. C. recedens a decisis dispensationem in radice Matrimonii impertita est: 18. *Sept. ejusd. anni.*

2. Abhinc triginta annos Johannes Carnero de Azevedo sceleris societate conjunctus erat cum Clara Theresia de Almeyda in quarto gradu consanguinea, et tres habuit filios. A Collegio Archivi duo legitimati fuerunt, absque praejudicio tamen venientium ab intestato, vel fideicommisso. Gravi inde correptus morbo Johannes Matrimonii dignitate se conjungere cupiens, dispensationem quaesivit, quam obtinere nequivit. Nihilominus Parocho Sacramentum Extremae Unctionis ministrante, Matrimonium celebratum fuit; ac filiis naturalibus sibi in testamento haeredibus scriptis decessit. Ut igitur successionis jure fuerentur filii dispensationem in radice Matrimonii precati sunt, sed incassum: *Bracaren. Dispens. Matrim.* 20. *Martii* 1747.

§. XII.

Dispensatio a Matrimonio rato, et non Consumato.

1. Matrimonium contraxit Michael Speth cum Maria Schnedeim, et ex parte viri perfecto, ac integro consensu, et ex parte altera vero sponsae minus voluntario, et metu reverentiali parentis secundum quid saltem extorto. Matrimonium consumarunt praefati, imo Maria de crimine veneficii convicta virgis caesa, et ve-

(75) Bened. XIV. in Decreto edito super causa Matrimoniali 27. Sept. 1756 relato in Const. ejusd. Pont. *Etsi Matrimonialis* 30. *Sept.* ejusd. anni. (Bull. ejusd. tom 4 pag. 150) §. 7. ait „Porro gra„tia concessa importat dispensationem in radice „Matrimonii, quae a Romanis Pontificibus con„cedi consuevit, urgente magna causa, et quan„do agitur de impedimento Matrimonii, ortum „habente, non a Jure Divino, aut naturali, sed „a jure Ecclesiastico, et per eam non fit, ut Ma„trimonium noviter contractum sit, sed effectus „de medio tolluntur, qui ob hujusmodi Matri„monii nullitatem, sola indultum dispensatio„nem, atque aliam in ipso Matrimonii contra„hendi actu, producti fuerunt."

(76) In Instructione postulabatur, ut testes deponentes, quod Filii semper habiti fuerint pro legitimis, et alter ex eis Matrimonium contraxerit cum nobili muliere, formaliter examinentur, et vel per testes formaliter examinandos, vel per alia legitima documenta coadjuvarentur probationes de Matrimonio contracto coram Sacerdote, quodque demum Guillelmus, et Ludmilla se tanquam veros conjuges tractaverint, et ut tales habiti fuerint: Tom. 2. pag. 357. Thesaur. Resolut.

lut infamis in exilium per aliquot annos proscripta fuit. Rogat ipsa, ut dispensetur, et S. C. non esse concedendam dispensationem, sed Oratorem uti posse jure suo coram Ordinario decrevit: *Argentinen. Matrimonii* 10. *Novem.* 1674.

2. Ut primum demandata fuerat triennalis cohabitatio, gravissimis inter conjuges Eleonoram, et Alexandrum Sensinum subortis dissidiis, utriusque consensu propositum fuit dubium; an petita Dispensatio super dissolutione Matrimonii sit concedenda; itaut unusquisque ex conjugibus remaneat in statu libero ad contrahendum? ac rescriptum prodiit negativum: *Romana Dissolut. Matrim.* 28. *Martii* 1699 (77).

3. In matrimonium ducta Maria Josepha Babon a Johanne Antonio de Olaya post cohabitationem plurium mensium, ac judiciali recognitione utriusque, inventum fuit in viro aliquod vitium intrinsecum, et morbosum, ex quo oriebatur impotentia respectiva ad virgines. Petiit Mulier dispensationem a Matrimonio rato, S. C. tamen eam denegavit: *Cadicen. Dispensat.* 3. *Maii* 1704.

4. Declarata a Curia Episcopali nullitate Matrimonii contracti inter Mariam Franciscam Gintherin, et Lazarum Victorem Weyssenteger ex capite impotentiae viri; mulier ad alias nuptias convolavit. Idem Lazarus carnis illecebris vexatus rogat dispensationem ad cautelam super asserto Matrimonio rato, et non consumato cum dicta Maria, et S. C. nulla exposita decisione, pro meliori informatione, et ut transmittantur acta nullitatis Matrimonii, et proponatur citata muliere, respondit: *Constantien. Dispensat.* 8. *Julii* 1713.

5. Maria Eva Milgrabin annis 22. orta ex Parentibus Lutheranis, abjurata haeresi, nupsit cum Johanne Gasparo Keyser homine militaris genii, et ebrietati, ac crapulis dedito, necnon moribus pravis corrupto, quem sponsa prima nocte duabus horis transactis cum illo reliquit, et ad parentes confugit, necdum cum eodem matrimonium consumavit, quod ambo juramento firmant. Quum in puella subversionis periculum ob parentes haereticos timetur, ac persuadere ea non potest ad cohabitandum cum viro, qui alteri mulieri clandestine se dedit, prolesque suscepit; hinc supplicatur pro dispensatione, S. C. primum distulit decretum, ut coadjuventur probationes: *Eystetten. Dispensat.* 5. *Sept.* 1716. Deinde iterum coadjuvari probationes juxta instructionem (78) mandat: 27. *Febr.* 1717. Denique negativum praebuit responsum: 15. *Maii ejusd. anni.*

6. Nullitatem Matrimonii contendentibus Josepho Felice Dopste, et Maria Clara Rorboschin conjugibus, ex quo Mariae Clarae vis, metusque illatus fuerit, postularunt etiam dispensationem super Matrimonio rato, et non consumato, quatenus de nullitate non constaret. Eorum instantia super nullitate praedicti rejecta fuit; quoad consumationem vero patuit in eodem thalamo cubasse, ambo tamen non consumasse matrimonium testati sunt. Exponitur, ut gratiam assequantur, aetatis inaequalitas, ac odium capitale Uxoris in Virum. Verum S. C. di-

(77) Etsi in favorem ejusdem mulieris Advocatos Dominicus Ursaya strenue sua jura dixit, quae edidit: *Discep.* 3. *tom.* 2. *part.* 1. *per* 101.

(78) „Quare Ordinario datae fuerunt literae „ut juramentum alias a Conjugibus oblatum su„per non consumatione Matrimonii, quatenus „praestare vellent solemniter reciperet, et S. C. „distincte instrueret quanto tempore, quibus „sociis, et an sola, et remotis arbitris, uxor „cum viro permanserit:" *Eod. Caus.* 15. *Maii* 1717.

spensationem inficiata est: *Frisingen.* 7. *Maii* 1718.

7. Anna Maria Pallavicina Matrimonium contraxit cum Johanne Jacobo Imperiali, cum quo spatio triginta trium mensium cohabitavit. Inde vero se recepit in domum avunculi sui, et nullitatem connubii ex capite impotentiae viri judicialiter exposuit. Ast mutato consilio dispensationem viro contradicente imploravit. Vir extrajudicialiter suam impotentiam fassus fuerat, idem periti retulerunt. In dispensationis causas deducebantur, odia, et dissidia, necessitas Annae perpetuam virginitatem servandi. S. C. proinde dispensationem impertivit: *Januen. Dispensat.* 20. *Maii* 1719. Causa inde iterum producta, dictum est, ut examinetur uterque Conjux cum interrogatoriis, et juramento, examinato prius D. Johanne Jacobo super circumstantiis expressis ante secundum juramentum, et exprimatur in dicto examine nomen peritorum, quos prima vice consuluit, qui etiam formaliter examinentur, et examinentur testes deponentes de confessionibus extrajudicialibus Johannis Jacobi, et examinentur etiam DD. Petrus Gentili, et Carolus Spinula, et committatur examen Card. Archiepiscopo juxta instructionem praefixo termino trium mensium: 9. *Sept. ejusd. anni.* Tandem standum esse in decisis sub die praedicta 20. Maii decidit: 27. *Januar.* 1720.

8. Johannes Wolfangus Baur Advocatus amicorum suasu in matrimonium habuit Annam Mariam Felicitatem quae post mutuam cohabitationem nullitatem Matrimonii proposuit ob impotentiam viri. Judex ulteriorem cohabitationem praescripsit. Ad hanc accommodari non potuit Anna Maria parata potius quaecumque mala ferre, quam ad inertem virum redire. Vir in quadam sessione consistoriali suam impotentiam fassus esse visum fuit, cupiens vero ad Sacros Ordines ascendere obtinuit, ut Anna Maria votum simplex Castitatis in seculo emitteret, quo expleto vir sacris initiatus est, ac de Canonicatu provisus. Mulier vero quum stimulis carnis agitaretur, absolutionem a juramento, seu voto castitatis, dispensationem super matrimonio rato, et non consumato poposcit. Favet ei Episcopus, et Dilata, et ab mentem rescripsit: *Eystetten* 19. *Aug.* 1724 *dub.* 2.

9. Postquam in Civitate Ulyssiponis Isabella Britti matrimonium cum Paschali Christino absente, et in loco S. Angeli in Vado commorante per procuratorem ab eo constitutum inierit, Italiam petiit una cum fratre viri. Occasione navigationis, quum Dux cujusdam Anglicae triremis esset Riccardus quidam Anglus, hic amore Isabellae correptus est. Post multas tempestates Navis ad Portum Liburni devenit, ubi Dux comitibus relictis Isabellam secum duxit, et Gibilterrae sibi desponsasse anglicano ritu dicitur. Vir Christinus frustra in Patriam expectavit uxorem, et frustra egit, ut illam inveniret, ob id dispensationem postulat, et assequutus est eamdem in forma commissaria Archiepiscopo Pisarum juxta instructionem (79): *Urbanien.* 12. *Januar.* 1726.

10. Matrimonio inito inter Annam Mariam Morillo, et Lucianum Geno-

(79) Ut assignato Mulieri Isabellae Brito praevia affixione ad valvas, competenti termino ad comparendum, et sua jura deducenda, dictoque termino elapso, et muliere praedicta, neque per se, neque per procuratorem minime comparente, ac verificatis coram eodem Archiepiscopo verificandis, ac praesertim, quod Paschalis Christinus Maritus nunquam ad Civitatem Liburni accesserit, quodque praedicta Isabella Uxor nunquam accesserit ad locum S. Angeli in Vado, itaut nunquam cohabitaverint, super enunciato Matrimonio dispenset: *Lib. Decret.* 76. *fol.* 6.

vese Gaspar puellae pater contradixit, opposuitque praecedentem inhibitionem per Ordinarium Agrigentinum Parocho factam, ne Matrimonio assisteret. De nullitate igitur actum est in S. C., in qua etiam disputatum fuit, an locus esset illius dissolutioni per viam gratiosae dispensationis, et rescriptum fuit non esse locum: *Agrigentina Matrimonii* 15. *Martii* 1727. *dub.* 2.

11. Retulit Episcopus Chiensis, quod contracto matrimonio juxta Sac. Conc. Trident. inter Josephum Odiber, et Angelicam Molin, vir nunquam cum uxore habitaverat, ac inde discesserat, et aliud matrimonium cum Gaetanula Aliprandi in urbe Teni iniit, rediit vero ad Civitatem Chiensem, et novum Matrimonium fassus est, asseruitque se deceptum in primo Matrimonio, in quo nullum praestitit unquam consensum. Idque coram Parocho, et testibus fide dignis expressit. Petiit itaque Episcopus, an stante deficientia interni consensus nullum reputari posset primum Matrimonium, vel quatenus validum, an concedenda foret dispensatio? et S.C. respondit ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem (80): *Chien.* 12. *Martii* 1729.

12. Acta in S. C. causa est super dissolutione Matrimonii inter Comitem Gasparem Casatum, et comitissam Eleonoram Busca initi, posteaquam spatio unius anni simul cohabitaverant; ac pluries proposita, praescriptaque nova Corporis viri recognitio fuit; quum ex ipsius impotentia Matrimonium consumatum non fuisse Eleonora praetenderet. Periti ex officio deputati de illius impotentia retulerunt, quamvis comitis confidentes non convenirent. Eleonora petivit Dispensationem, et S. C. responsionem protendit, et scribi Card. Archiepisopo juxta instructionem (81) jussit: *Mediolanen. Dissolut. Matrim.* 21. *April.* 1731. Inde indecisis, et ut Card. Archiepiscopus cogat juris remediis respondit: 12. *Januar.* 1732. Ac iterum cunctata est responsum, et scribi Card. Archiepiscopo juxta instuctionem (82) mandavit: 8. *Martii ejusd. anni.* Denique dispensatio concessa est salvis tamen juribus Comitissae quoad restitutionem dotis, aliorumque ejus creditorum, et expensarum litis prout de jure: 24. *Martii ejusd. anni dub.* 2.

13. Per decennium simul cohabitarunt conjuges Comitissa Maria Johanna de Ulassin, et Comes Johannes Joseph de Kaunitz. Inde consenserunt in thori separatione, ac efflagitarunt dispensationem super Matrimo-

(80) Episcopo, ut praevio judiciali processu per ipsum formaliter, et servatis servandis conficiendo, postquam ex eodem sibi constiterit de libero consensu utriusque conjugis super dissolutione Matrimonii, et de illius non consumatione praevio juramento tam a Viro, quam a Muliere praestando, et verificato cum authenticis probationibus, quod praefati conjuges post contractum Matrimonium insimul nunquam cohabitaverint, neque conversati sint, quodque dictus Odiber a civitate Chien discesserit, et ad Insulam Tinen. se contulerit, ibique aliud Matrimonium cum Gaetanola Aliprandi contraxerit, et consumaverit, tunc imposita eidem Josepho Odiber gravi poenitentia supradictum Matrimonium ratum, et non consumatum pro suo arbitrio dispenset: *Lib. Decret.* 79. *fol.* 102.

(81) Instructio in eo versabatur, ut Card. Archiepiscopus eligeret arbitrio suo Medicos, et Chirurgos extra Mediolanensem Ditionem commorantes, qui diligenter recognoscerent, ac explorarent, num comes Casatus naturali polleret facultate consumandi Matrimonium, adhibitis quoque iis, quae medicae artis instituta ad hujusmodi explorationem praescribunt, deinde vero medio juramento judicium suum aperirent: tom. 6. pag. 191. §. *Itaque Thesaur. Resolut.*

(82) In Instructione exquisita fuit sententia Card. Archiepiscopi circa causas a Comite expositas pro dispensatione obtinenda, eique significatum fuit, quod admitteret Comitem, si vellet, ad praestandum juramentum de numquam consummato Matrimonio, addita etiam septima propinquorum manu ad normam Canonicarum Sanctionum: tom. 6. pag. 269. §. *Mediol. Thesaur. Resol.*

nio rato, quod nunquam consumatum fuisse asseruerunt. Distulit S. C. responsionem addendo ad mentem (83): *Pragen. Matrimonii* 7. *Julii* 1731. Inde nec metu reverentiali erga parentes probato, nec consumatione exclusa, nec alia causa deducta praeter dissidia, et aversionem inter conjuges postulatio fuit rejecta: 26. *Januar.* 1732. Demum accessit septima propinguorum manus uxoris super non consumatione minime autem viri, utriusque conjugis juramentum, nihilominus S. C. perstitit in decisis: 27. *Febr.* 1734.

14. Johannes Petrus Douren, ut negotia Serenissimi Electoris Palatini gereret petiit civitatem Crucenacensem, ibique apud Annam Catharinam Cumens diversatus, ex ea prolem illegitimam suscepit, quae paullo post obiit. Victus precibus Annae, quae Calvini profitebatur errores, eam solemniter, ac ritu catholico in matrimonium duxit, sed nuptiae non diuturnae fuerunt, quia vir ab ea divertit, conjungere alia connubia cupiens propriae ingenuitatis digna dispensationem implorat. Adducit proinde odium inter eos, haeresim Calvinistae Annae, famam inhonestatis illius, generisque disparitatem. Ast S. C. non esse locum pro dispensatione dixit: *Wormatien. Matrimonii* 13. *Junii* 1733 *confirmat.* 23. *Januar.* 1734.

15. Franciscus Henricus Jauch Centurio Legionis Helvetiae in matrimonio rite habuit Franciscam Collodiam Panormi, inde officii militaris causa absens, uxori suae alimenta praestitit etiam accedente patris obligatione. Nunquam Matrimonium consummasse passim jactatum erat, quamquam probationes non proferentur. Ob familiae disparitatem, ob consanguineorum dissidia, timoremque paternam haereditatem amittendi postulavit ille dispensationem. Omnia Nuntius Apostolicus confirmavit. Attamen dispensationem petitam S. C. denegavit: *Tarraconen. seu Pisana Matrimonii* 14. *Novem.* 1733.

16. Joseph Bosons, et Eulalia Gelambi communi consensu de dissolutione Matrimonii inter ipsos initi preces adhibuerunt. Nam quum a muliere ante connubium adjecta fuisset conditio, quod Joseph seorsim ab Avia, et Martertera deinceps commoraretur, et haec expleta non fuisset, itaut graves inde inter praefatos conjuges inimicitiae factae fuere. S. C. vero dispensationem non admisit: *Barchinonen. Matrimonii* 23. *April.* 1735 *dub.* 2.

17. Johannes Andreas ab Auria tunc Comes Lodani inde Princeps Melphii in matrimonium duxit Theresiam ab Auria filiam Ducis Thursiae, cum qua decem circiter annorum spatio cohabitavit. Verum Theresia dispensationem exoravit super matrimonio rato, et non consumato, ex quo metu reverentiali erga patrem matrimonium contraxerat, deindeque etiam viri impotentiam deduxit. S. C. vero nulla data decisione ut confici processum juxta instructionem per Judicem subdelegandum a Card. Praefecto praecepit, et ut fiat recognitio corporum mulieris Romae; viri autem in loco designando ab eodem Card.

(83) Mens fuit, ut causas jactas, et idoneas exquireret, antequam lis decideretur, quae propter injunctum fuit Episcopo; ut daret operam ad investigandum an Caesareae Aulae partes alicujus ex memoratis Conjugibus tueatur, eique favorem adhibeat. Praeterea num vel Episcopi, vel aliorum interpositis officiis operari possit redintegratio mutuae concordiae inter eosdem Conjuges, deinde an ei dispensatio non concederetur, ullum, aut privatum, aut publicum inconveniens pertimescendum foret, ut potissimum quoque, eo matrimonio non dissoluto, protractaque deinceps Thori separatione simultates, odia, dissidia adeo gravia suboritura sint inter dictorum conjugum Familias, eorumque cognatos, ut inde publica quies in propinquorum videatur reducta discrimen: Regist. lit. lib. 28. die 7. Julii 1731.

juxta mentem (84) cum praefixione termini duorum mensium dicto viro ad se subjiciendum praefatae recognitioni computandi a die faciendi Decreti, et in reliquis ad eumdem Card. Praefectum cum facultatibus necessariis, et opportunis: *Januen. Matrimonii* 10. *Maii* 1738. Inde respondit ad mentem (85): 22. *Aug.* 1739 *dub.* 2. Denique consulendum esse SSmum pro dispensatione putavit: 14. *Januar.* 1741.

18. Sponsalia facta fuerunt inter Johannem Bartholomaei, et Marcellinam de Aguero, et pactum adjectum, ut ambo matrimonio confecto continuo moram traherent in civitate Hispalensi. Johannes Matritum cum Hero suo perrexit, indeque mandatum procurae dedit, ut in illa civitate connubium contraheretur, et ita factum fuit; interdicta tamen cohabitatione sub excommunicationis poena, nisi prius coram Parocho, et testibus matrimonium ratum haberent. Traducta est Judicis imperio Matritum Marcellina; ast matrimonium ratihabere noluit ex non implemento adjecti pacti, ac monasterium ingredi voluit. Johannes cuicumque juri sibi competenti renunciavit; propterea Marcellina dispensationem super dicto Matrimonio rato, et non consumato petivit, ut cum Emanuele, a quo stuprum passa est, et sponsalia antea fecerat, Matrimonium contraheret. At dispensationem esse denegandam S. C. censuit: *Hispalen. Dispensat.* 14. *Martii* 1739 *confirmat.* 14. *Decem.* 1743.

19. Marchio Jacobus Remedii Sarzanensis post copulatum Matrimonium cum Francisca Giorgini Lucensi comperiit a Senatu Lucensi vetitum fuisse Franciscae, ne viro extero nuberet; ob id Familia Remedii ab Albo nobilium Lucensium obliterata, et contra ipsum Criminalis processus instructus est. Judicium itaque contra Matrimonium instituit, irritum esse illud ostendit, quia ipse pluries protestatus est, se nolle Franciscam uxorem assumere, si a Senatu Lucensi prohibitum foret. Mutato postmodum consilio dispensationem quaesivit. At renuente Francisca instantia rejecta est. Deinde etiam accedente mulieris consensu S. C. stetit in decisis: *Lucana, seu Sarzanen. Dispen.* 26. *Sept.* 1739.

20. Anna Maria della Carrera e Saavedra Francisco Tinocos ejus amore capta, hora secunda noctis omissis denunciationibus praevia Vicarii Generalis licentia nupsit in civitate Hispalensi inscio ejus Patre, qui deinde eam in civitatem Lorae traduxit, absque eo quod conjuges unquam simul cohabitaverint. Ut Patri morem gereret dicta Anna in eadem civitate alias nuptias fecit cum Joachimo de Mancha, et cum ipso cohabitavit. Sed delata notitia ad Curiam Episcopalem detrusa fuit in Monasterium. Inde petita fuit dispensatio a matrimonio rato, et non consumato. Nam probationes

(84) Mens fuit, id addendum in eo, quod attinet ad fidem juratam immediate faciendam a peritis electis post recognitum corpus ejusdem Johannis Andreae, quod nimirum dicti periti statim facta recognitione, antequam alio divertant, nulloque interposita mora, neque ullo inter ipsos habito sermone, eorum quisque suum juratum facere debeat testimonium: Regist. lit. lib. 29. die 14. Julii 1738.

(85) Mens fuit, ut pro majori instructione S. C. fiat nova recognitio corporis viri intra totum mensem Novem. in civitate status Ecclesiastici designanda a Card. Praefecto per quatuor peritos secreto eligendos ex officio per d. Card. Praefectum cum assistentia D. Secretarii, et post exaratas peritias, receptamque easmet earumdem peritorum juxta formam servatam Placentiae absque tamen denunciatione, et interventu defensorum partium Processiculus inde confectus transmittatur ad S. C.: et absque ulla communicatione facienda partibus causa denuo proponatur cum iisdem scripturis tantum ad effectum praemissorum ad Card. Praefectum cum facultatibus necessariis, et opportunis: Tom. 9. pag. 98. Thesaur. Resol.

allatae fuerunt de non consumatione, ac populi offensiones sunt pertimescendae. S. C. vero consulendum esse SSmum pro dispensatione ad effectum, de quo agitur, censuit: *Hispalen. Dispensat.* 9. *Sept.* 1741.

21. Joseph Perez de Guzman querelam nullitatis Matrimonii a se initi cum Anna Ponze de Leon instituit coram Ordinario ob defectum consensus sponsae, quam dementem fuisse asserebat. Inde vero preces pro obtinenda dispensatione super matrimonio rato, et non consumato obtulit. Obstetrices de virginitate Annae retulerunt. Testes viginti de non consumatione deposuerunt, prout ipse Joseph pariter juravit. Cubicularia quaedam testatur se vidisse conjuges jacentes simul coeuntes, et abortum passam fuisse Annam. S. C. non constare de matrimonio rato, et non consumato, itaut non esse locum dispensationi credidit: *Corduben. Dispensat.* 22. *Novem.* 1760 *dub.* 1.

22. Paucos post menses a contracto Matrimonio inter Antonium Casabianchi, et Catharinam Cipolli, ambo postularunt matrimonii dissolutionem ob perpetuum Catharinae impedimentum, prout etiam periti retulerunt. Edita igitur fuit sententia ab Episcopali Curia, quae et confirmata fuit a Curia Metropolitana. Sex inde elapsis annis facultatem contrahendi matrimonium imploravit Catharina potens viro effecta mediis illicitis. Antonius enim aliam mulierem in uxorem duxit. Hinc utrique cordi erat dispensationem a matrimonio rato, et non consumato assequi, sed haud voti compotes sunt facti: *Massanen. Matrimonii* 24. *Januar.* 1778 *dub.* 2. Inde concessa fuit dispensatio: 30. *Januar.* 1779 *confirmat.* 17. *April. ejusd. anni.*

23. Marchio Paulus Franciscus Spinula cum Marchionissa Brignole nuptias celebravit, tribus annis, et fere duobus mensibus in cohabitatione consumptis, querelam nullitatis matrimonii Maria proposuit ob viri impotentiam in Curia Archiepiscopali Januensi. Vicarius Generalis recognitionem Corporum decrevit. Vir noluit experimento subjacere, et Judex pronunciavit pro cohabitatione. Sed Maria ab hac sententia appellavit, supplicavitque pro dispensatione. S. C. quaesivit corporum inspectionem. Virginitas apparuit mulieris, et vir mandatis non obtemperavit, ac dissolutioni, seu dispensationi dissentiebat. Docta S. C. de dissidiis inter familias nobiles, mulieris juventute, ac conjugum abalienatione, dispensationem matrimonii rati, et non consumati indulsit: *Januen. Matrimonii* 6. *Aug.* 1783 *dub.* 2. *confirmat.* 6. *Sept. ejusd. anni.*

24. Denuo dictus Marchio alias confecit nuptias cum Marchionissa Maria Hieronyma Mari, sed per sexennium inutili pariter conatu cum ea certavit; qua de causa mulier ob eo divertit, et judicium de nullitate matrimonii instruxit, ac dispensationem postulavit. S. C. primum rescripsit, dilata, et ad D. Secretarium pro explendo examine viri, et praefixione termini unius mensis ad recognitionem Corporis ejusdem, qua peracta, fiat nova recognitio corporis mulieris juxta instructionem dandam a D. Secretario, cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis, etiam pro deputatione peritorum: *Ead. Caus.* 20. *Julii* 1793 *dub.* 2. Deinde rescriptum fuit *provisum in primo* (86): 25. *Januar.* 1794 *confirmat.* 15. *Martii ejusd. anni.*

25. Matrimonio juncto inter Antonium Braccelli, et Angelam Mariam Rosam Badino, conjuges nunquam simul cohabitarunt, ut vir rei domesticae consuleret. Hic autem paucos

(86) In quo constare de nullitate Matrimonii decisum fuit: Ibid.

post dies, dum somno quiescebat, putavit se quodam nemore reperiri, ubi canum morsibus dilaniatum mortem jam sibi imminere visus est. Exurgens a somno recordatus est se ali puellae olim dixisse, nunquam velle in matrimonium collocari, assertionemque suam maledicto confirmasse. Inde aversionem in uxorem concepit, dispensationemque efflagitavit muliere consentiente. Ast S. C. dispensationem nequaquam elargita est: *Januen. Dispensat. 15. Januar.* 1785.

26. Eques Raphael Paliaccius inter Sardiniae Optimates praecipuus coram Sacerdote Parochum assistente matrimonium clandestinum confecit. Monitus tamen, quod praedicto Sacerdoti facultas non esset assistendi matrimoniis Clandestinis, consensum renovare coram Parocho exoptarunt. Paullo post Eques a militibus comprehensus in arcem traductus est. Certo non patuit, quod facultas assistendi matrimoniis clandestinis eidem Vice-Parocho sublata fuerit, quum ceteroquin aliis matrimoniis suam praesentiam praeberet, et putaretur Parochus. Actum de validitate fuit, et inde quaesita dispensatio a matrimonio rato, quam S. C. indulsit: *Nicien. seu Turritana Matrimonii* 11. *Martii* 1786 *dub.* 2. *confirmat.* 20. *Maii ejusd. anni.*

27. Petita fuit dispensatio super matrimonio rato, et non consumato inito inter Comitem Julium Bussi, et Nobilem puellam Gentilem Montogli. Signa impotentiae certa non erant, nec satis constabat, an vir, vel mulier impotens esset. S. C. protelando responsionem, experimentum triennalis cohabitationis praecepit: *Romana Matrimonii* 19. *Aug.* 1786. Re maturius perpensa, ac viri impotentia clarius cognita S. C. recessit a decisis, et dispensationem impertivit: 2. *Decem. ejusd. anni, confirmat.* 20. *Januar.* 1787.

28. Per Procuratorem matrimonio sibi adjunxit Franciscus de Riano cum Rosa de Zarate, et Oruna. Spopondit Franciscus quamprimum ad uxorem suam accedere. Rosa vero frustra expectans, postulavit a Curia Ecclesiastica, ut vir ad conjugalia officia cogeretur. Compertum tunc est, eum sibi cum altera muliere copulasse, liberos suscepisse, ac mandatum procurae congruo tempore revocasse testatum esse. Franciscus in remotissimas Americae provincias degebat, itaut Processus rite confici non potuerit; ac preces exhibitae fuerunt pro dispensatione, quam S. C. perspectis facultatibus a Summo Pontifice tributis concessit: *Santandrien. seu Cubana Matrimonii* 26. *April.* 1788 *confirmat.* 30. *Aug. ejusd. anni.*

29. Marchionissa Angela Muscat nupsit Comiti Francisco Bianchi Anconitano, qui Anconam rediit, absque eo quod matrimonium consumasset. Octo lapsi sunt anni, et neuter patrios lares relinquere voluit. Hinc supplicarunt pro dispensatione. De non consumatione matrimonii probationes plurimae patent ex duplici processu Melevitano, ac Anconitano. Patent saevitiae, quas in monasterio mulier matris opera passa est, ac aversitas inde inter conjuges exorta. Concedendam hac super re S. C. dispensationem petitam putavit: *Melevitana Dispensat.* 7. *Febr.* 1789 *confirmat.* 4. *April. ejusd. anni.*

30. Statim inito Matrimonio inter Angelam Timoni, et Michaelem Ipriano Armenum, navim conscendit vir, et ad longingua profectus, et post lapsum 20. annorum Chium patriam uxoris rediit. Mulier ob malam contractam valitudinem a maritali conjunctione se abstinuit, et quaesivit facultatem regulam S. Dominici extra claustra profitendi. Dubitatum fuit, an constaret de matrimonio rato, et

non consumato? ac dispensatione petita negativum mulier tulit responsum: *Chien. Matrimonii* 15. *Decem.* 1792 *dub.* 2. Inde novis, et concludentibus non consumationis probationibus exhibitis, quum constaret de matrimonio rato, et non consumato, S. C. mutavit consilium, et dispensationem largita est: 21. *Junii* 1794 confirmat., et additum ad mentem: 16. *Aug. ejusd. anni.*

§. XIII.

Dispensatio a Professione Religiosa.

1. R. D. Joseph Pessoa Clericus Professus Militaris ordinis Christi Lusitaniae est, in quo emittuntur vota paupertatis, castitatis, et obedientiae. Hic licet degere in propriis domibus, et diversimode ab aliis ordinibus Regularibus vota elici asserat, tamen ex decreto S. C. dispensatione Apostolica pro assequendo Cathedralis Leyriensis Canonicatum indiget: *Leyrien. Canonicatus* 26. *Martii* 1707 *confirmat.* 6. *Julii* 1709.

2. Johannes Abrahamus Clericus Armenus Constantinopolis inter Coenobitas Armenos Monasterii S. Lazari Venetiarum vota nuncupavit; accepto inde de morte Patris nuncio, in Patriam redeundi consilium cepit, habita, ut affirmat, a superiore Monasterii venia; at ut primum advenit, a monasterio fuit rejectus, quod inconsulto Abbate, decesserat. Dispensationem a Professione Religiosa impetrari studuit in S. C. de Propaganda Fide, sed preces sunt ad S. C. Concilii remissae, quae rescripsit bis dilata, et ad mentem (87): *Venetiarum Votorum* 7. *April.* 1. *Sept.* 1742 *dub.* 1. *et* 2. demum gratiam petitam ei indulsit: 14. *Decem.* 1743.

3. Dispensatio a votis absque debitis solemnitatibus emissis a Johanne Schettel in monasterio Altorffensi ordinis S. Benedicti, annuentibus Episcopo, Abbate, et Monachis, imo rogantibus enixe eidem Johanni denegatur: *Argentina Votorum* 26. *Januar.* 1743.

4. Thomas Innicus Caracciolus filius Ducis Martinae grave, ut ipse asserebat, Patris imperium ferre non valens votum statum regularem suscipiendi in monasterio S. Mariae de vita Ordinis Carmelitarum Excalceatorum civitatis Neapolis emisit; octo post menses ab eo monasterio discessit, et diffidens se abque vitae periculo difficilem vivendi illius monasterii rationem aggredi non posse, a voto praedicto Religionis dispensationem poposcit, et a S. C. impetravit: *Neapolitana Dispensat.* 17. *Junii* 1752.

5. Metum, ex quo desumit P. Aemilianus suae professionis prolatae in monasterio Cremifanensi ordinis S. Benedicti simulationem, probare nititur ex severa genitoris disciplina in eum adhibita, atque ex ejus repugnantia a statu praedicto, quam antea, et post professionem declaravit; necnon ex animi continua perturbatione praesertim in actu professionis patefacta; quamobrem dispensationem a vinculo Religionis exoptat; At S. C. minime eum petentem attendit: *Passavien. Profess.* 18. *Julii* 1761 *dub.* 2.

§. XIV.

Dispensatio a Voto Continentiae.

1. Maximilianus Carolus de Coupigni constitutus in aetate annorum

(87) Mens fuit, ut S. C. plenius instructa redderetur, num ordo Monasticus sub nomine S. Antonii Abbatis etiam nunc vigens apud Armenos, in quo praedictum Monasterium S. Lazari Venetiarum originem suam trahit, verae, propriaeque Religionis jure potiatur, et an expressam Apostolicae Sedis approbationem nactus aliquando fuerit. *Ead. Caus.* 1. *Sept.* 1742 §. 1.

21. ordinem Subdiaconatus vi, metuque a matre violentae, ac durae indolis illato, suscepit; hinc votum continentiae servare non valens, ejusdem dispensationem petiit a S. C., quae ut coadjuventur probationes juxta instructionem (88) primum respondit: *Ipren. Dispensat.* 5. *Aug.* 1719. Deinde eam impertivit: 16. *Decem. ejusd. anni.*

2. Dispensationem super voto continentiae assequi volens Carolus de Coetlogon nobilissimus vir, ad subdiaconatus, Diaconatusque ordines ascendisse per vim, metumque a Patre incussum asseverat. Perhibent testimonia ejus Patrem difficilis naturae filio exhaeredationem minatum fuisse, nisi suae voluntati subservisset, ac spatio sex annorum adversantem filium annuo reditu libr. Turonens. 2100. orbavisse, bis e Domo ejecisse, pluriesque percussisse, et eo redactas fuisse suas fortunas, ut requirere ea, quae vivendi necessitas postulat, atque exigit, coactus fuerit. S. C. primum dixit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (89): *Parisien Dispensat.* 25. *Januar.* 1721. Deinde dispensationem expetitam indulsit: 12. *Julii ejusd. anni.*

3. Dispensatio super voto continentiae fuit impense postulata ab Hermanno Antonio de Velhen Canonico Cathedralis Ecclesiae Monasteriensis in subdiaconali ordine constituto. Hic docet se per vim, et metum dicto ordine insignitum, metumque fuisse sibi a patre incussum. Profert testimonium juratum de austera patris indole, et quod Orator ordinem subdiaconatus receperit ex metu reverentiali; S. C. autem quaesivit, ut coadjuvarentur probationes juxta instructionem (90): *Monasterien.* 19. *Decem.* 1722. *dub.* 2. et inde gratiam abnegavit: 15. *Januar.* 1724.

4. Johannes Wolfangus Baur in uxo-

(88) Instructio fuit exarata, et transmissa, tam ad Nuntium Galliarum, quam ad Officialem Iprensem, ut coadjuvarentur probationes, tam super praedictis vi, et metu, quam etiam super aetate matris de tempore, quo metum incussit, et super quantitate bonorum paternorum Oratoris; eo quia in libello dicti Maximiliani exponitur, ut ejus mater, quae metum incussit, erat vidua, et usufructuaria bonorum, cum etenim metum ad effectum, de quo agitur, debeat esse cadens in constantem virum; talia in praesenti casu esse possent, si Maximilianus Orator, vel per longum tempus vivente Matre, vel etiam post illius obitum fuisset ad paupertatem redigendus, quatenus imperio matris de suscipiendo Subdiaconatu non paruisset. Super his itaque punctis probationes recipiat Episcopus, et testes qui haberi poterunt, formaliter, et congruis adhibitis interrogatoriis examinari cures, ac processiculum deinde confectum ad S. C. transmittat: *Ead. Cons. 2. Decem.* 1719 §. 2.

(89) In ea dictum fuit, primo, ut quia metus constituebatur in timore incusso exhaeredationis, in ablatione assignationis, in comminatis verberibus, et in ejectione a domo paterna, de quibus omnibus testabantur tantummodo testes singulares, Eminentia sua curaret, ut super unoquoque capite testes contestes deponerent, et ut ulterius ablatio assignationis coadjuvaretur ex documentis, et partitis arduis publicis.

Secundo, quod ignorabatur praecisum tempus obitus Marchionis Patris, et quod idcirco necessarium erat, ut illud S. C. notificaretur.

Tertio, quod liquido non constabat, an minae Oratori illatae praecesserint tantum receptionem Subdiaconatus, an vero fuerint repetitae inter Subdiaconatum, et Diaconatum, in quo rerum statu opportunum admodum erat pro causae resolutione, ut minarum tempus stabiliretur.

Quarto, quod de ablata a patre pecunia filio, et ab ipso recepta, sicuti ignorabatur, an praecesserint omnium Sacrorum Ordinum susceptionem, vel potius fuerit intermedia inter Subdiaconatum, et Diaconatum, sic congruum omnino erat, ut tota haec series facti fideliter exponeretur.

Ultimo tandem insinuatum fuit, ut testium depositiones in scriptis reducerentur, et juramento confirmarentur, tam loquendo de testibus, quorum meminit Cardinalis in prima Epistola, quam de aliis, quos ad primorum confirmationem afferri contingeret. *Ead. Cons.* 12. *Julii* 1720 §. 8. *seqq.*

(90) In qua dictum fuit, primo ut examini formali subjiceret Christophorum Alexandrum Hermanni Patrem; secundo, ut examini pariter formali subjicerentur testes, qui de metu incusso deposuerant, iidemque interrogarentur super causa scientiae; tertio, ut quatenus alii testes haberi possent de visu, et auditu, aut de auditu alieno, vel de publica voce, et fama super asserto metu, iidem etiam formaliter examina-

rem duxit Annam Mariam Felicitatem, quae post mutuam cohabitationem nullitatem Matrimonii ob viri impotentiam proposuit. Inde Judex eam mulierem ad ulteriorem cohabitationem adducere non valuit. Vir fassus est suam impotentiam, et ad sacros ordines ascendere obtinuit. Anna vero votum simplex castitatis in seculo emisit. At haec a carnis stimulis agitata ab illo voto petit dispensationem. Annuere censet Episcopus timens, ne ad Haereticorum partes transeat. S. C. ad preces respondit; dilata, et ad mentem: *Eystetten.* 19. *Aug.* 1724. *dub.* 1.

5. Postulatam a Josepho Francisco Germain dispensationem super voto Continentiae S. C. inficiatur; quamvis Episcopus, in cujus Dioecesi Canonicatum Franciscus obtinet, admonuit plura adesse vim, et metum comprobantia, qui ab ejus genitore incussus fuit, ut sacrum ordinem Subdiaconatus reciperet: *Namurcen. Dispensat.* 16. *Decem.* 1724. *dub.* 2. Sed causa denuo producta, ac instructione missa: 19. *Novem.* 1729. (91) apparuit eum vi, metuque in constantem virum cadente ad dictum ordinem ascendisse, ac ad maximas removendas populi offensiones quae, quum idem Franciscus esset Canonicus in Capitulo utriusque sexus, possent exoriri, dispensationis remedium illi esse concedendum; necnon eum Clericalem habitum usque adhuc in Ecclesiae offensionem gestasse; idcirco rescriptum prodiit, praevio recessu a decisis eum non teneri ad votum continentiae, et ad mentem (92): 10. *Martii* 1731.

6. Ludovicus Antonius d'Escudier postquam militaverat, moram trahere tum in Collegio PP. Jesuitarum, tum Seminario Nemausensi voluit; inde in Clericalibus ordinibus initiatus ordinem Subdiaconatus ad patrimonii titulum suscepit, licet postea Canonicatum Collegiatae Ecclesiae S. Aegidii, quem Patruus resignaverat, adeptus sit. Elapsó ultra quatriennio reclamavit per vim, metumque Sacrum illum ordinem accepisse firmans. At quum producti testes absolutam non comprobarent coactionem, hinc a S. C., cui adiit pro dispensatione a continentiae voto, haud audiri meruit: *Arelaten. Dispensat.* 17. *Febr.* 1731 *dub.* 2.

7. Metus, quem causam praebuisse putat Johannes Petrus Guesnon, ut ad sacrum Subdiaconatus ordinem ascendisset, probatur ex quinque testibus, ex quibus constat patrem ejusdem Johannis pluries denunciasse, se nihil subministraturum, nisi subdiaconus evaderet, et revera alimenta denegasse; etiamsi postea ipse pater dicto ordine fuisse filium obstrictum admodum displicere fassus sit. Quapropter dispensatio super voto Continentiae

rentur; ultimo demum, ut Administrator S. C. notificaret statum Familiae Oratoris tam de tempore suscepti Subdiaconatus, quam de praesenti, an videlicet tempore Subdiaconatus alii adessent Oratoris fratres, et an ipse nunc solum sit ex sua familia superstes: *Ead. Cons.* 20. *Novem.* 1723 *§.* 7.

(91) Instructio directa Episcopo Namurcensi in eo stetit, ut testium depositiones, in ejus relatione enunciatae, praevio formali examine, ac servatis servandis recipi mandaret, illasque transmittendo refferret, de quo tempore dictus Orator de Canonicatu provisus fuerat, an eidem Canonicatui ordo sacer sit annexus, et an a die suscepti ordinis usque ad praesentem diem in dicto Subdiaconatus ordine ministraverit. Instructio vero directa Episcopo Leodiensi ea est, ut audito Episcopo Thermopolensi suffraganeo, qui ordinem Subdiaconatus contulerat eidem Oratori, referret super praetensis violentiis in susceptione dicti ordinis et illatis, an scilicet super hoc puncto aliquid sciret, aut ad ejus aures pervenerit, tam de eo tempore, quam de praesenti: ac demum, an toto tempore, quo idem Orator permansit in Dioecesi Leodiensi unquam in suscepto Subdiaconatus ordine ministraverit. *Ead. Cons.* 10. *Martii* 1731 *§.* 2.

(92) Mens est, ut admittatur Orator ad resignationem Canonicatus cum reservatione pensionis, neque in favorem certae personae, sed per eumdem facienda sit dimissio dicti Canonicatus libere in manibus Ssmi. *Lib.* 81. *Decret.* pag 108

fuit implorata, quam S. C. concedi abnuit: *Constantien. Dispensat.* 22. *Maii* 1734. confirmat. Etsi alii tres testes praedicta confirment, et doceant de averso a militia Ecclesiastica animo Johannis Oratoris, qui nullo beneficio gaudet, imo vestem laicalem gestat: 18. *Maii* 1737.

8. Professione solemniter pronunciata Ludovico Francisco Daudiffet in Conventu oppidi Parenae ordinis S. Francisci de Observantia irrita declarata, idem Ludovicus dispensationem a voto continentiae petiit; Exponit proinde eum usque a tempore professionis, et Sacri Subdiaconatus susceptionis morbo epileptico laborasse, quo adhuc torquetur, ut in suscepto ordine absque populi offensione ministrare nequit; imo ante legitimam aetatem subdole una, eademque die collatum fuisse ei Sacramentum Confirmationis, Clericalem Tonsuram, quatuor ordines minores, ac Subdiaconatum nulla praemissa dispensatione; S. C. autem dispensationem postulatam denegat: *Biterren. Dispensat.* 24. *Sept.* 1740.

9. Expetitam super voto Continentiae dispensationem S. C. Francisco Roccho Bieschin Bohemo Equiti, quamvis vi, metuque exhaeredationis a matre illato ad Subdiaconatus ordinem ascendisse dixerit, ad indulgendam non adducitur: *Pragen. Dispensat.* 27. *Aug.* 1746.

10. Ad assequendam super voto continentiae dispensationem Georgius Franciscus Dufied suadere S. C. nititur, eum semper fuisse a Militia Ecclesiastica animo averso, et hanc amplexus est minis, verberibusque, ita ut paternos lares fugere, et proximam domum se recipere, atque in illa, una alteraque die latere coactus fuerit; nam ejus Pater unum ex quatuor filiis ex asse haeredem inst tuere studebat; imo Subdiaconatum accepisse animo proponendi, statim ac potestatem habuisset, nullitatis querelam; et licet testibus haec omnia comprobasset, tamen S. C. ejus preces non audivit: *Bisuntina Dispensat.* 17. *Junii* 1752 *confirmat.* 3. *April.* 1756.

11. Franciscus Dominicus Nicolosius Subdiaconatus ordinem invitus suscepit, vi, metuque a matre, et a consanguineo Ludovici Pappalardo viro potenti, illato; eis enim ab ipsa pueritia fuit subjectus, et ab eis minis, verberibusque deterritus, et Cataniam abductus, ubi sacro ordine insigniri compulsus fuit. Non omisit hic suae contrariae voluntatis contestatas denunciationes, necnon de vi, metuque reclamavit. Modo dispensationem super voto Continentiae postulans matre annuente, S. C. impertiendam haud censuit: *Catanien. Dispensat.* 9. *Sept.* 1752.

12. Suscepto Subdiaconatus ordine a Francisco Vincentio Dumolard narravit id egisse per vim, et metum sibi incussum a Vincentio patre, proindeque mortuo patre dispensationem a voto continentiae rogitat. Refert patris viri Militaris asperitatem, ac indolis severitatem, suam semper recusationem, ac contrariam voluntatem, quam successive ostendit effundens passae coactionis querelas, nec umquam in ordine ministravit: S. C. autem constare de nullitate voti continentiae decrevit: *Gratianopolitana* 3. *Julii.* 1762.

13. Dum dispensationem super voto continentiae Michael Gaspar Glaudorf Canonicus Collegiatae Ecclesiae S. Martini Mindensis petit, probare studet eum ob timorem reverentialem a parentibus incussum ordinem Subdiaconatus suscepisse, et pluries suam reluctantem voluntatem patefecisse; S. C. autem hujusmodi preces repe-

lit: *Osnabrugen. Dispensat.* 19. *Januar.* 1765 *confirmat.* 14. *Martii.* 1767.

14. Dispensatio super voto continentiae postulatur a Carolo Gaspare unico superstite masculo ex praenobili Familia de Bilandt, ut Catholica illius linea propagetur, cujus altera linea ab Ortodoxa Religione descivit, utque Castrum, et Dynastia Rheidana in Ducatu Juliae sita penes Catholicos de familia servetur, et ne ob lineae Masculinae Catholicae Religionis defectionem, ad masculos familiae ejusdem haereticos sit reditura, a quibus immensis sumptibus erepta fuit, et exercitii Religionis Catholicae tributa fuit facultas. Sed ipsis Oratoris Sororibus hujusmodi metum levem reputantibus, S. C. haud gratiam concessit: *Colonien. Dispensat.* 16. *Maii* 1767.

15. Dispensationem super voto continentiae denegat S. C. Johanni Francisco Andre', qui minationibus, ne paternam domum deserere, neque vesci e domo vellet, ad suscipiendum ordinem Subdiaconatus fuit coactus, quamvis parentibus, se nullatenus idoneum esse ad statum Clericalem, per se, et per alios significasset. Favebat Oratori Episcopus, qui semel ordinem susceptum in solemni Missa eum ministrasse docet: *Cameracen. Dispensat.* 16. *Decem.* 1769.

16. Subdiaconus Thaddaeus Stanisziwski petiit a S. C., ut sibi concedatur dispensatio super voto continentiae; quod ad Sacrum ordinem per vim, metumque a patre incussum ascenderat, qui saepius, constanterque protestatus fuerat, se filium derelicturum nisi Subdiaconatus ordinem suscepisset, et revera alimenta illi denegavit, unde Orator miseriis, aereque alieno pressus praedicto ordine initiatus fuit, postquam pater ipse gravem animi sui moerorem fassus erat, et poenitentiam exsolverat. S. C. dispensationem indulsit: *Posnanien.* 11. *Maii* 1782 *dub.* 2. *confirmat.* 13. *Julii. ejusd. anni.*

17. Dum aetate florebat annorum 22. Johannes Petrus Silvestre ex oppido Paulhan Subdiaconatus ordinem ab Episcopo Montis Pessulani accepit; sed veluti ad id paternis coactus minis, et saevitiis ad majores ordines, promoveri non illi libuit, sibique victum ex labore manuum, industriaque comparare consuevit. Inde adiit Curiam Biterrensem, quae confecto processu declaravit Petrum Silvestre coactum fuisse ad Subdiaconatus ordinem suscipiendum; hac de causa poposcit decretum super nullitate voti continentiae vel dispensationem, et S. C. rescripsit esse consulendum SSmum pro dispensatione: *Biterren. Ordinis Subdiaconatus* 21. *Aug.* 1790 *dub.* 2.

18. Quum Joseph Bartholomaeus Claudius Monicault tonsuram, minores, Sacrumque Subdiaconatus ordinem suasionibus, illecebris, minisque parentum, his tamen absentibus, accepisset, ac fuerit de metu, et vi protestatus, S. C. consulta, voti obligatione defensa, eidem dispensationem denegavit: *Valentien. Ordinis Subdiaconatus* 31. *Maii* 1794 *dub.* 2.

§. I.

Dispositio Testamentaria quoad Exequutionem.

1. Jacobus Llussa publicis tabulis convenit cum universitate Villae S. Petri de Auro, ut redemptis propria pecunia, nonnullis censibus passivis in summa libr. 2000. fructus eidem solverentur, ac ut post ejus mortem Cathedrae erectio mandaretur. Fundationem Conventus Min. Observ. S. Francisci excogitavit inde, et eidem libras praedictas donavit: postmodum vero eas pro dote Cathedrae PP. deferendae assignavit. Ejus haeres Raymun-

dus publico instrumento disposuit, ut Minister tertiae Regulae S. Francisci census fructus administraret, et eos in fabricam Conventus, et Ecclesiae, ac Missarum celebrationem impenderet. Erecto Conventu Patres solutionem postularunt, Universitas solvere renuit; quaesitum itaque fuit, quaenam dispositio implenda esset, et quomodo? et S. C. respondit, neutram esse implendam, et Episcopus procedat ad erectionem Cathedrae prout de jure: *Vicen. Relicti Annui* 15. *Decem.* 1725 *confirmat.* 17. *Aug.* 1726.

2. Suam ultimam titulo Codicilli coram Notario, et quinque testibus voluntatem pandit Jo. Baptista Mordinius Plebanae Ecclesiae Castri Illicis Archipresbyter. Bonorum usufructuariam suam quandam fecit famulam. Plurima postea pietatis ergo legata scripsit; et plurimas pro anima sua missarum eleemosynas statuit. Voluntatis exequutores, inter quos testatoris Frater, tumultuarie ex condicto cum famula inventarium tam Codicillantis, quam famulae bonorum confecerunt. Publicum exinde stipularunt instrumentum, in quo Capellaniam mere laicalem ex tunc, et sequuto obitu ipsorum contrahentium habiturum effectum, erexerunt, Juspatronatus utrique reservarunt primo Hieronymo Mastinio, ejusque filiis, et descendentibus, deinde Josepho Mordinio, et tertio in favorem ipsius Notarii stipulantis. Sequenti anno stipulatum est alterum instrumentum Mastinum inter, et Mordinium, in quo idem Mordinius in augmentum Capellaniae cessit post ejus mortem omnia sua bona ad valorem usque sexcentorum scutorum. Hactenus contra Fratris voluntatem, gesti, et cessionis factae poenitens Mordinius, postulavit, quomodonam esset Dispositio Fratris adimplenda? Ad formam Codicilli implendam esse S. C. sancivit: *Feretrana* 18. *Sept.* 1779 *dub.* 1.

3. Quaesitum postea est, an sustineretur erectio jurispatronatus facta virtute instumentorum supra enuntiatorum? Non sustinendam S. C. sanxit, et ad mentem (93): *Ibid. dub.* 2.

Reliqua. Vide *Episcopus* §. *XIV.*

§. II.

Dispositio Testamentaria quoad Validitatem, vel Nullitatem.

1. E vita discessit ab intestato Alvarus de Luna Regius Gubernator civitatis Cortonae, et hac occasione proposita, ac resoluta fuere nonnulla dubia a capitulo Ecclesiae Cathedralis super jura funerum excitata; inter quae exhibitum fuit dubium; an sit locus testamento ad pias causas? et respondit S. C., affirmative ad formam literarum S. C. Episcoporum, et Regularium (94), et taxae funo-

(93) „Et mens est, ut Episcopus exigat redditionem rationis ab Executoribus, separet bona tam mulieris, quam Archipresbyteri, et deinde unicuique patrimonio assignet respectiva bona ad effectum exequendi voluntatem ad formam Concilii." *Fed. Cons.* 18 *Sept.* 1779 *dub.* 2.

(94) Nempe Epistola diei 25 Febr. 1677 hisce verbis expressa „*Questa Sagra Congregazione non ha mai disapprovata l'antica pia consuetudine, che si trova in alcune Diocesi di fare il testamento ad pias causas, a quelli, che muojono ab intestato etc.*" et altera occasione Causae diei 21. Martii 1614. Episcopo Caputaquensi scripta, in qua dicitur „All' avviso, dato a questa S. Congr. in materia dell' Urtatoria, spandosegli da Regli, acciò non facci il testamento ad pias causas per quelli, che muojono ab intestato, conforme all' immemorabile consuetudine, che si osserva costì, questi Illustr. miei Signori mi hanno ordinato di rispondere, che difenda, e mantenga le sue ragioni, e così lodevole, e pia consuetudine, e per suo ajuto si da ordine al Nunzio di Napoli, che l'assista, che la protegga, e faccia quelli officj, che saranno necessari per questo effetto etc." Quas Epistolas refert Advocatus Dominicus Ursaya disc. opt. Eccle. XII tom. 3. part. 1 num. 78 et 84 quas congeravit occasione, qua partes Capituli Cathedralis, rationesque sustinuit in S. Congr. Concilii.

centinae (95); *Cortonen. Jur. Funer.* 3. *Sept.* 1707 *dub.* 8.

2. Dispositio haereditatis suae facta a Petro Antonio Adurno in favorem Capellae, seu Altaris nuncupati *del Cordone* existentis in Ecclesia PP. Reformatorum S. Francisci terrae Tuani pro manutentione utensilium, et celebratione missarum a Patribus, vel substitutis peragenda, non sustinetur: *Marianen. Piar. Disposit.* 6. *Julii* 1709 *dub.* 1. *confirmat.*, et additum quoad Fratres (96) 16. *Nov.* 1710.

3. Antonius Caraffa Episcopus Uxentinus instituto haerede Capitulo ei injunxit, ut ex pecuniis haereditariis portionem in constructionem turris sacrae erogaret, aliam in augmentum Praebendarum, aliam distribueret Ecclesiis Parochialibus, et addidit nonnulla legata PP. Theatinis Neapolis, ac suis familiaribus elargienda. Haec omnia vigore praetensi indulti ad testandum usque ad ducata 3000. Suffecto in Episcopatum Petro Lazzaro Terrer omnia vindicavit bona a Capitulo, et legatariis. Post ejusdem obitum Capitulum petiit exequutionem testamenti Caraffae, et S. C. requisita quoad ejusdem validitatem, non sustineri decrevit, nisi per modum designationis ad formam Bullae (97), et pro nunc quoad constructionem turris Sacrae, et interim scribatur Archiepiscopo Hydruntino, ut assumat administrationem omnium bonorum relictorum tam ab Episcopo Caraffa, quam Terrer, et ulterius informet super statu Ecclesiae Cathedralis, et tenuitate Praebendarum juxta instructionem *Ugentina Spolii* 14. *Martii* 1716 *dub.* 1. 2. *et* 3. Deinde testamentum praefatum non sustineri nisi per modum designationis quoad turrim Sacram tantum: 15. *Maii* 1717 *dub.* 1.

4. Et bona haereditaria dicti Episcopi Caraffae omnia eroganda primo loco in reparationem Ecclesiae Cathedralis, et constructionem Sacrarii, et turris Sacrae, provisionemque supellectilium necessariarum, et si quid superest secundo loco ad comodum Parochialium S. C. sancivit: *Ibid. dub.* 2.

5. Et quoad bona omnia de Spolio Episcopi Terrer provisum in secundo firma tamen remanente administratione, et exequutione penes Archiepi-

(95) Quam confecit Congregatio particularis ab Innocentio XI. deputata, et de ejus mandato typis edidit S. C. Concilii die 8 ejusdem Mensis, et anni, rel. a Ferrari *Biblioth. Canonic. Verb. Taxa* tom. 7. pag. 187. Haec §. 12. ait „ In quelle „ Diocesi, nelle quali regna l'antica consuetudi„ne, che il Vescovo, o altro *Prelato*, od Uffi„ciale faccia il testamento per l'anima di quelli, „ i quali muojono ab intestato di quella somma „ moderata, nella quale, secondo i Decreti della „ Sagra Congregazione può esercitare tal facol„tà: non possano esso, e suoi Ufficiali, Mini„stri, parenti, e famigliari partecipare in modo „ alcuno, sotto qualsivoglia colore, o pretesto, „ anche di povertà, ma il tutto si debba effetti„vamente applicare ad usi, ed opere pie, nè „ per l'adempimento di tal disposizione si pos„sano in modo alcuno impedire, e ritardare la „ sepoltura, e l'esequie, o funerale al defonto: „ dovendosi esercitare giuridicamente l'azioni „ sopra i beni ereditari, e si debba osservare la „ lettera circolare della S. Congregazione de Ve„scovi, sotto li 19 Agosto 1678. "

(96) „ Addita enim fuit in ista ultima resolu„tione particula quoad *fratres* ut videatur, S. C. „ praeservasse jus substitutis, qui valeant prae„tendere jus successorium, de quo fratres sunt „ incapaces. Hinc elicitur, quod hujusmodi Fra„tres incapaces sunt, oneris Missarum perpetua„rum quia deberent habere stabilia, super qui„bus tale onus fundari debet, vel annuam prae„stationem jure actionis debitam, quod neque „ eis est permissum " Card. Petra *Comment ad Const XIII. Martini V.* num 8. tom 4. pag 254.

(97) Innocentii XII. 28. *Januar.* 1694 (*Bull. Rom* tom. 9. pag 342) quae incipit *Inscrutabili aeternae Sapientiae* § 4. „ Praefatis tamen Ar„chiepiscopis, et Episcopis, et Praelatis, ut con„gruos usus, applicationes, et erogationes prae„missorum in beneficium, et utilitatem hu„jusmodi Ecclesiarum in quas, seu quas eadem „ praemissa applicanda, eroganda, seu exponen„da esse censuerint, designare valeant, per„mittimus, indulgemus, et opportunam facul„tatem desuper concedimus, et impertimur, ac „ super praemissis omnibus etiam conscientiam „ praefatorum Archiepiscoporum, et Praelatorum, „ oneramus. "

scopum Hydruntinum juxta instructionem (98) rescripsit: *Ibid. dub.* 3.

6. Conjuges Nicolini de universis eorum bonis manualem titulo legati Pii fundarunt Capellaniam cum onere distributionis cerae, et annuae celebrationis Missarum quinque. Administrationem, et usum fructum bonorum sibi, suisque haeredibus reservarunt, vocata linea masculina, eique extincta faeminina substituta, facultate etiam tributa locandi, ac commutandi bona absque ullo beneplacito Apostolico. Fundationem hanc Episcopus improbavit, utpote factam ad conservanda bona in agnatione in fraudem Fisci, quum in Provincia Vulturena Fideicommissariae dispositiones essent omnino interdictae. E contra facta fuit, ne bona ad haereticorum manus perveniant. Ast S. C. rem omnem remisit ad Ordinarium, qui procedat pro suo arbitrio, et prudentia: *Comen.* 13. *Jan.* 1731.

7. Pompejus Sarnellius Episcopus Vigiliensis in Chirographo declaravit, ut de ducatis 1500; quos Sergio Baldinio Primicerio investiendos tradiderat, novum post mortem suam pro recta puerorum educatione Seminarium construeretur, et deinde in codicillis eamdem summam vigore legati reliquit nonnullis locis Piis, quatenus dictum Seminarium non fuisset erectum: modo quum quaereretur, an haec ultima in codicillis facta dispositio valida sit? invalidam esse S. C. definiit: *Vigilien.* 14. *April.* 1736 *dub.* 3. *confirmat.* 7. *Julii ejusd. an.*

8. Sed priorem pro dicta Seminarii erectione factam dispositionem sustineri debere fuit eadem vice constabilitum: *Ibid. dub.* 1. *confirmat. ibid.*

9. Nuncius Baccarius Episcopus Bojanensis Cardinalis Vicarii in urbe vicesgerens, solioque Pontificio assistens Cathedralem suam Ecclesiam ex bonis in Dioecesi existentibus scripsit haeredem; onere imposito, ut tot Missae, unumque Anniversarium a Canonicis, Mansionariisque celebrarentur. Testamentum hoc impugnavit curia Episcopalis, eo quod esset solemnitatibus *in leg. Hac consultissima Cod. de Testam.* (99) destitutum, et quod vi Constitutionis Innocentianae *Inscrutabili* (100) bona illa deberent in beneficium Cathedrae erogari; ob

(98) Ut contineret in administratione bonorum Episcoporum Caraffa, et Terrer, atque ex eorum pretio omni solicitudine necessariae Cathedralis Ecclesiae restaurationi incumbat, constructionem deruentis Sacrarii, et successiva Turris Sacrae procuret, supellectiles necessarias, si vires suppetant pro Cathedrali comparet, et si quid, his omnibus expletis, superit, vel in supellectilem inspecta necessitate, vel in reparationem Ecclesiarum Parochialium eroget. Spolio Episcopi Terrer adscribi non censuit praedium ab eodem emptum in pecuniis habitis ex testamento quondam Thomae Papadiae, sed peculiari discussioni reservarunt, auditis tamen haeredibus, quibus praefigat terminum competentem ad deducendum jura sua in S. C., sicuti neque eidem spolio adscripserunt oves emptas pro uberiori fructuum perceptione ex praediis Mensae Episcopalis, quum tanquam fundi meliorationes, et instrumenta a die emptionis ipsi Mensae donata praesumantur: *Regist. lit. lib.* 25. die 15. *Maii* 1717.

(99) Ubi cautum est, caecos utroque lumine ex accidenti, vel a natura posse suas ultimas voluntates per nuncupationem condere servata tamen solemnitatibus in hac lege comprehensis. Heineccius autem *Elem. Jur. Civil.* lib. 2. tit. 10. § 495 seqq. pag. 172 seqq. omnes solemnitates reducit ad internas, vel externas. Interna haeredis idonei institutio: externas plures annumerat, 1mo. ut Testamenta fiant uno contextu; 2do. ut septem adsint testes specialiter rogati; 3tio. ut testator vel ipse scribat tabulas, vel easdem subscribat, vel si scribere nesciat octavum testem eum in finem adhibeat pro testatore subscripturum; 4to. ut ii recte subscribant, et tabulis signacula, sive suo, sive alieno annulo, aliove instrumento expresso adponant.

(100) *Aeternae Sapientiae* 28. *Januar.* 1694. (*Bull. Rom.* tom. IX. pag. 342) qua eximuntur Praelati Regni Neapolis a jure Camerae Apostolicae assequendi spolia, et fructus suorum Ecclesiarum, in harum tantum utilitatem convertenda. Nam §. 3. legitur „Ad effectum tamen, et „non alias aliter, nec alio modo, ut praemissa „omnia, et singula (spolia nuncupata) ad praefatas Metropolitanas, aliasque Cathedrales, et „reliquas, quibus memorati Archiepiscopi, et „Episcopi, seu Praelati praefuerant, illisque

id quaesitum fuit, num de testamenti hujusce nullitate constaret? et utique constare responsum exiit: *Bojanen. Spolii* 10. *Martii* 1742 *dub.* 1.

10. Episcopus Montis Pelusii Caesar Rubeus, translatus ad Ecclesiam Hieracensem, et deinde ad honorem Episcopi assistentis solio Pontificio evectus, testamentum condidit, quo matrem, fratresque scripsit haeredes; in bonis autem ex reditibus ecclesiasticis quaesitis utramque Ecclesiam scripsit haeredem. Capitulum montis Pelusii Dispositionem testamentariam de bonis ecclesiasticis rumpere nititur, et sua unamquamque Ecclesiam recipere bona debere, contendit, consuluitque proinde S. C., quae respondit testamentum firmum esse quoad legata in eo relicta vigore indulti, dummodo non excedant summam ducatorum 1000 de Camera: in reliquis autem bonis ab una, vel alia Ecclesia provenientibus, ab Episcopo adhuc vivente non distractis, nullum esse, sed eadem bona utrique Ecclesiae deberi jure precarii absque ullo onere: *Montis Pelusii*, *seu Hieracen. Spolii* 18. *Febr.* 1758 *dub.* 1. *confirm.* 2. *Dec. ejusd. anni.*

11. Capellaniam ordinatam a Rosa Agostini in honorem S. Josephi in suo testamento, cui deerat subscriptio testatricis, sive octavi testis ejus loco adhibendi, esse erigendam S. C. mandavit. Aliena enim manu testamentum conscriptum Rosa coram testibus signo crucis obsignavit, aliisque testibus subscriptum Notario clausum tradidit: *Anagnina Erectionis Capellaniae* 30. *Julii* 1768. Postmodum non constare de testatricis voluntate, quum lectum testamentum non fuisse, nec ab ea exaratum, ex quo non excluditur supposititia scriptura, compertum esset; S. C. recessit a decisis, nec esse locum erectioni sancivit: 10. *Martii* 1770. Iterum proposita causa, stetit in primo loco decisis: 28. *Sept.* 1771 *dub.* 2. Sed statim rediit in secundo loco decisis: 4. *April.* 1772 *dub.* 1.

12. Angelus Antonius Barsetti per publicum instrumentum patrimonium sacrum constituit Clerico Johanni Baptistae Agostinangeli annui reditus scut. 65 cum onere Missae quotidianae. In testamento autem post 4. annos conscripto indixit, ut in Ecclesia S. Luciae civitatis Interamnae sacrum faceret. Idem Clericus aegreferens hujusmodi mutationem ostendere conatur illum non potuisse per testamentum auferre jus per contractum mutuum quaesitum. Et S. C. clerici voto favit: *Interamnen. Miss.* 30. *Julii* 1774.

Reliqua. Vide *Spolium Ecclesiasticum*, *Moniales* §. 2.

Dispositiones piae. Vide *Episcopus* §. *XIV.*

Dissolutio. Vide *Ecclesia Parochialis* §. *VII. Matrimonium* §. *XV. Sponsalia* §. *I.*

Distinctio. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *IV. Ecclesia Parochialis* §. *III.*

Distributio. Vide *Bona Ecclesiastica* §. *III. Candelarum Distributio Eleemosynae* §. *II. Subsidium Dotale* §. *VI.*

Distributiones Quotidianae. Vide *Abbas* §. *VI. Archidiaconus* §. *III. Archipresbyter* §. *IV. Beneficiati* §. *I. Canonici* §. *III. Capitulum Ecclesiasticum* §. *IV. Dignitates Ecclesiasticae* §. *II. Mansionarius* §. *I. Oeconomus Curatus* §. *I. Pres-*

„ non indigentibus, ad Parochiales Ecclesias eo„ rum regimini commissas spectare, et ad earum„ dem favorem, et in beneficium, seu utilitatem „ cedere, applicari, converti, seu erogari de„ beant." Hanc Const. ampliando confirmavit Bened. XIII.: etiamsi hi moriantur extra residentiam Constit. Romanum decet 12. Oct. 1726. *Bull. Rom. tom. XII. pag.* 162.

byteri §. *III.* *Vicarius Capitularis* §. *II.*

Divinum Officium seu Breviarium. Vide *Breviarium.*

Divisio. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *IV.* *Bona Ecclesiastica* §. *III.* *Candelarum Divisio.*

Divortium. Vide *Matrimonium* §. *XXVII.*

Doctoratus, Doctores.

1. Decretum a S. C. emanavit, approbatum Pont. Max. Clemente X., qui observari, publicarique mandavit, instante Universitate studii Ticinensis, in quo habetur, quod gradus Doctoratus debeant recipi in publica, et approbata Universitate, alias Dignitates, vel Beneficia aliter collata vacent eo ipso, ac proinde taliter provisi non faciant fructus suos, eaque ex hoc capite impetrari possint: *Papien. Doctoratus* 22. *Julii* 1673.

2. S. C. respondit Sacrum Concilium *cap.* 16. *Sess.* 24. *de reform.* (101) loquens de Doctoribus, et Licentiatis intelligi de Doctoribus, et licentiatis in publica Universitate: *Cotronen.* 9. *Maii* 1637.

3. Collegii Doctorum visis privilegiis, et aliis juribus exhibitis post maturam discussionem censuit S. C. promotos in dicto Collegio non gaudere qualitatibus, et privilegiis, quibus gaudent promoti in publica Universitate, de quibus loquitur Concilium ad praescriptum resolutionis S.C.: *Mediolanen.* 12. *Dec.* 1654.

4. Carolus Antonius Scalzi Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis cura animarum, ac jurisdictione carens, declarari exorat; an ipse esse doctor ac licentiatus in jure Canonico teneatur? et negativum tulit responsum: *Aquipendii Archidiaconatus* 20. *Junii* 1671.

5. Episcopus Comensis quaerit, an gradus Magisterii, seu licentiaturae, qui conferuntur in Collegio Mediolani, suffragentur pro dignitatibus, et beneficiis talem gradum requirentibus juxta decretum emanatum 22.Julii1673? S. C. censuit dandam esse declarationem alias editam 12. *Dec.* 1654 (102): *Mediolanen. Doctoratus* 15. *Sept.* 1674.

6. Baccalaureatus in Universitate Colimbriensi a Josepho Emanueli ex comitibus de Atalaia obtentus, eidem non suffragatur ad consequendam Ecclesiae Collegiatae Dignitatem Decanatus, eo quod ad eam promovendi debent esse Doctores Sacrae Theologiae in publica aliqua Universitate adprobati: *Ulissiponen. Gradus* 30. *Martii* 1715.

7. Johannes Antonius Pastorius a sede Apostolica provisus fuit de Canonicatu cum Praebenda Theologali in Collegiata Ecclesia S. Juliani oppidi Gaudioni adjecta conditione, ut Magisterii in Theologia gradum in aliqua adprobata Universitate susciperet. Hic Doctoratum in Collegio Mediolani obtinuit, et eum non suffragari S. C. declaravit: *Novarien. Doctoratus* 8. *Aug.* 1716.

8. Collegii fundati a Vincentio de Nolphis superiores esse debent Episcopus, Rector Congregationis S. Petri, et antiquior inter Consiliarios Doctor. Controversia hinc ad assequendam superioritatem facta est inter Josephum de Dionysiis, qui erat antiquior quippe Doctor, sed Doctoratum in publica Universitate non receperat, et inter Pompeum Zagarellum, qui in publica Universitate Doctoratus gradum obtinuerat. Episcopus informans

(101) Ubi in deputatione Vicarii Capitularis sede vacante, ait „qui saltem in jure Canonico „sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum „fieri poterit, idoneus."

(102) *Vide praesenti* §. *num.* 3.

Zagarello favit, et Zagarello praelationem deberi S. C. censuit: At vinctus Dionysius probans Praedecessorem fuisse eodem modo Doctorem, et testatorem Doctoratum Universitatis non requisivisse, vicit in secundo certamine, in quo praevio recessu a decisis, sibi superioritatem deberi, promeruit: *Fanen.* 26. *Junii* 1723.

9. In statutis Collegiatae Ecclesiae terrae Messapiae a S. M. Clemente X. confirmatis sancitum reperitur, ut Doctores, vel Theologi ceteris licet anterioribus in servitio praeferrentur. Hinc presbyter Antonius Randinius veluti privilegio Baccalaureatus a Fratribus Ordinis Praedicatorum civitatis Lyciensis decoratus, presbyteris supranumerariis praeferendum se esse contendit. Proposito hac super re dubio, privilegium illud pro obtinenda praelatione non sufficere statutum fuit: *Brundusina Participat.* 2. *Decem.* 1741.

10. Archipresbyteratum, quae curam animarum habet, a Sede Apostolica quum Alexander Capozella in Ecclesia Cathedrali obtinuisset, injunctum ei fuit, ut intra annum gradum Magisterii in Theologia, vel Doctoratus, aut licentiaturae in aliqua adprobata Universitate Studii Generalis suscipere omnino teneretur. Ille a Collegio Protonotariorum Apostolicorum Doctor in utroque jure fuit renunciatus, quaesivitque in S. C., an Gradus illius Doctoratus sibi suffragetur, vel sit consulendum SSmum pro gratia, aut saltem habilitandus sit Orator ad novum Doctoratum obtinendum in publica Universitate? et responsum tulit suffragari facto verbo cum SSmo: *Aquinaten.* 19. *Novem.* 1746 *dub.* 1, *et* 2.

Doctrina Christiana (103).

1. Actum fuit in S. C. de testatore, qui mandaverat erigi Ecclesiam in proprio fundo, ibique residere sacerdotem debere scientiam callentem bonisque moribus instructum, qui publicam Scholam habeat, et discipulos grammaticam, humanas literas doceat, nec non Doctrinae Christianae exercitium singulis Dominicis in dicta Ecclesia pueris utriusque sexus peragat. Quum Parochus, intra cujus fines sita est praefata Ecclesia, sese opposuisset, ne fidei rudimenta ibidem exponerentur, contendens id muneris ad Parochialem privative spectare, proposito dubio: an praemissa testatoris voluntas sit exequenda? et esse servandam S. C. censuit, quoad modum autem arbitrio Episcopi: *Tudertina Doctrinae* 30. *Martii* 1675.

2. Sancitum a S. C. comperitur, nullum jus competere PP. Societatis Jesu tradendi Doctrinam Christianam in Ecclesiis Parochialibus invito Parocho, imo neque in aliis repugnante titulari, non obstante contraria consuetudine etiam nonagenaria: *Mechlinien. Doctrinae Christianae* 8. *Martii* 1681.

3. Adductum fuit in dubium, an Archiepiscopus Clericos tam minorum ordinum, quam majorum ad officium ludimagistri exercendum stipendio a Communitatibus conductos cogere possit, ut pueros, rudesque scholasticos doctrinam Christianam edoceant?

(103) Bened. XIV. *Const. Etsi minime* 7. *Febr.* 1742. *Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 49.) praecipit, ut etiam in locis ruralibus provideatur per Episcopum, ut doceantur Doctrinam Christianam; ac diserte Sum. Pont. tradit, qua ratione, et methodo fidelium indigentiis hac in re consulendum sit: necnon omnibus Italiae Episcopis Litteras Encyclicas misit incipien. *Eccendeci*, 26. *Junii* 1754. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 4. *pag.* 92.) quibus hortantur, ut veteribus nova superaddant pastoralis sollicitudinis studia, ut Christifideles in rudimentis Fidei instituantur, et erudiantur. Et jam hujus operis necessitatem, dum Archiepiscopalem Bononiae Ecclesiam regebat, ostenderat: *Instit. Eccles.* 9. *per tot. tom.* 11. *pag.* 44.

4. An idem possit compellere ludimagistros laicos itidem a Communitatibus stipendio conductos?

5. An ad idem onus adigere valeat ludimagistros sive clericos, sive laicos a nemine salario conductos?

6. Qua poena praefatos ludimagistros impellere possit? S. C. respondit posse prius hortando deinde praecipiendo: *Spalaten. Doctrinae Christianae* 17. *Julii* 1688 *dub.* 1. *usque ad* 4.

7. Vicarius Generalis Sacerdotibus participantibus servitio Ecclesiarum Parochialium S. Mariae, et S. Mercurii in oppido Serrae adscriptis praeceptum injunxit, ut pueros fidei rudimenta, Doctrinamque Christianam diebus festis docerent, in dictis Ecclesiis Parochialibus per hebdomadas alternatim, adjecta poena 30 librarum cerae, ac suspensionis a divinis in casu contraventionis. Quaesitum hinc fuit, utrum hoc edictum sustinendum sit? et Episcopo puerorum necessitati illud accommodum esse probante, S. C. decisionem suspendit, et dixit ad mentem: *Larinen.* 30. *Sept.* 1719.

8. Confratres S. Mariae de Humilitate urbis Mantuae contendunt, exercitium Catechismi in sua Ecclesia faciendum tantum esse pro pueris, non vero pro puellis, idque evincere cupiunt tum ob angustiam Ecclesiae, tum propter functiones ibi ex instituto peragendas. Curia Episcopalis excipit, catechismum ibi peractum fuisse ab anno 1593 usque ad annum 1695, quo tempore fabricae causa fuit intermissus, et tandem usque ad annum 1716 ibidem continuasse subjungit; et dicit tandem Episcopo pertinere Ecclesiam deputare, qua Doctrina Christiana monstrari debeat. Proposita causa, exercitium Catechismi ab ea Ecclesia removendum haud esse S. C. definivit: *Mantuana Catechismi* 29. *Aug.* 1722.

9. Dubium, an Capellanus, seu Rector Beneficii erecti in Oratorio SSmae Annuntiationis Villae Tini intra limites Parochialis Ecclesiae S. Laurentii terrae Accumuli teneatur permittere, ut Parochus doceat in dicto Oratorio Doctrinam Christianam, vel possit hoc impedire? S. C. arbitrio Episcopi remisit: *Asculana Jur. et Funct. Paroch.* 29. *Aug.* 1733 *dub.* 5.

10. Postquam Sacerdotes Congregationis Missionis urbis Ferrariae in exequutionem legati Andreae Bertoni in Oratorio publico rurali diebus Dominicis fidei Mysteria populum docere coeperint; et huic operi nemine contradicente per 40 annos vacaverint; Vicarius Ecclesiae Parochialis S. Georgii, intra cujus Ecclesiae limites Oratorium illud positum est, ab Archiepiscopo, ne Dominicis diebus sed tantum aliis diebus festis de rebus fidei populo verba facerent dicti Sacerdotes, obtinuit. Hinc oraculo S. C. postulato, decisum fuit praedictos Sacerdotes populum fidei Mysteriis imbuere diebus Dominicis in illo Oratorio licere, et quoad modum arbitrio Archiepiscopi commendatur: *Ferrarien. Doctrinae Christianae* 11. *Aug.* 1742.

11. Consuetudo, quae viget in Ecclesia Cathedrali, intermittendi Doctrinam Christianam mense Octob., et mense Decem. usque ad diem 13. Januarii, aliisque diebus impeditis, non est servanda. Etiamsi eo tempore homines aucupio, vindemiis, et rusticatione distenti nullus unus ad eam audiendam accedat: *Hortana* 8. *Aug.* 1744 *dub.* 5. *confirmat.* 29. *ejusdem Mensis, et anni.*

12. Episcopus ob crassam Fidelium in fidei rudimentis inscitiam promulgato edicto extraordinario usus est remedio, ne salus animarum periclitaretur; ideo disquiritur in S. C. an sustineatur Edictum Episcopi in ea par-

te, qua Sacerdotibus curam Animarum non habentibus imponitur onus docendi Doctrinam Christianam sub poena suspensionis? et datum est affirmativum responsum juxta modum explicandum Episcopo (104): *Neritonen.* 3. *Dec.* 1757 *dub.* 1. *confirmat.* addendo juxta modum (105): 18. *Febr.* 1758.

13. Ad alterum dubium, an sustineatur poena interdicti in eodem edicto intentata adversus Ecclesias, in quibus formularium Doctrinae Christianae deficere contingerit? negativam S. Congr. praebuit responsionem: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

Domesticum Oratorium. Vide *Oratorium* §. *I.*

Domicilii Parochus. Vide *Matrimonium* §. *XVI.*

Domicilium.

1. Ad dubium an ratione habitationis in Villa tempore aestivo, quis acquirat sibi Domicilium, itaut fiat subditus ejus Episcopi, in cujus Dioecesis fines est ipsa Villa? non acquiri S. C. respondit: *Mutinen.* 26. *Jan.* 1658 *dub.* 2.

2. In consultationem venit, an, et qualis habitatio requireretur ad hoc ut Advenae, et exteri quicumcumque in civitate Savonae animum permanendi habere dicerentur? responsum prodiit, esse servandum laudum anno 1421: *Savonen. Jur. Paroch.* 12. *Novem.* 1712 *dub.* 10.

3. Censuit S. C. Advenas famulatum Oppidanis Campobassi de familiis Ecclesiarum Parochialium praestantes censeri debere de iisdem familiis; itaut subjacent pro administratione Sacramentorum Ecclesiae Parochiali familiae, cui inserviunt privative quoad Archipresbyterum: *Bojanen. Jur. Paroch.*, *et Praemin.* 24. *Maii* 1732 *dub.* 9.

4. Tres adsunt in civitate Tolentini Parochiae non per regiones, sed per domos, et familias divisae; Forenses itaque semel agnoscentes aliquam Parochiam, vel mediante implementi praecepti Paschalis, vel se describendo in animarum statu, vel se proclamare faciendo occasione Matrimonium contrahendi, aut similia coram aliquo Parocho peragentes, exinde primam Paroeciam nequeunt variare: *Tolentina Jurium Paroch.* 13. *Julii* 1748 *dub.* 3.

5. Adeoque Johannes Pistonius ad Parochialem, et Cathedralem Ecclesiam, cui jam fuerat adscriptus, spectare debet: *Ibid. dub.* 4.

6. Venantius Creolanus, ejusque Familia subesse Ecclesiae Collegiatae, et Parochiali S. Blasii oppidi Montis Milonis, quam licet deceptus a Parocho praeelegit; nec subesse debet Parochiae S. Andreae, cui deinde cognita fraude nomen deberat. Etsi quilibet jus habeat per adscriptionem eligendi alterutram, quam malit, ex dictis Paroeciis: *Maceraten. Jur. Paroch.* 14. *Martii* 1778 *dub.* 3.

Reliqua. Vide *Matrimonium* §. *XVII. Sacramentum Ordinis* §. *II.*

Dominium. Vide *Bona Ecclesiastica* §. *IV. Legatum Pium* §. *VII. Sepultura* §. *I.*

Domus. Vide *Aedis*, *Aedes.*

(104) Modus fuit, ut Edictum sustineatur tantum quoad Sacerdotes celebrantes in Ecclesiis Ruralibus, et quoad Sacerdotes, qui Missam celebrabunt in aliis Ecclesiis ante tamen Missam Parochialem. Ead. Cons. 15. Febr. 1758.

(105) Et modus est, ut validum sit edictum, quoad Ecclesias Rurales tantum, sublata poena suspensionis, et Episcopus se gerat ad formam Const. SSmi Dni Nri: *Ead Cons.* 18 *Febr* 1758.

§. I.

Donatio quoad Acceptionem, et Exequutionem.

1. Franciscus Garigliota domum, quam Neapoli possidet, donare cupiebat Patribus Excalceatis S. Petri de Alcantara Nationis Italicae, qui modo titulo conductionis inhabitant. At quoniam aliam ipse domum oneri quotidianae Missae subjectam possidebat, optabat etiam ut ipsi Patres dictum sibi onus simul sumerent, ut domus haec sibi libera remaneret. Patribus obstabant Constitutiones, hinc S. C. exoravit, pro venia ut donationem una cum onere admittere Patres possint, sed non impetravit: *Neapolitana* 19. *Sept.* 1722.

2. Franciscus Guidellius mortua uxore, et prole destitutus juxta patris voluntatem donavit Capellae, seu Capellaniae erigendae in Ecclesia S. Christophori de Trevina omnia bona, quae tempore patris obitus extabant, reservato tamen sibi usufructu, dum spiritum duceret. Inde a S. C. revocandae donationis facultatem petiit, ne septem quos ex secundo Matrimonio suscepit, filii post ejus obitum fame pereant, *firma* tamen manente dotatione pro annuis scutis octo, quae Capellano ejus pater reliquerat. At quamquam accedat Episcopi assensus, substitutique in patronatu pro petita gratiae concessione, neque adsit in instrumento expressa renunciatio vulgatissimae *l. si unquam Cod. de revoc. Donat.* (106): S. C. exequendam esse donationem ad formam instrumenti donationis rescripsit: *Civitatis Castelli Capellaniae* 30. *Aug.* 1777 *dub.* 1.

§. II.

Donatio quoad Revocationem, et Rescissionem.

1. Petrus Costa unus ex Capellanis, qui choro, supplicationibus, et functionibus Ecclesiae Cathedralis intersunt, donavit suo Collegio libras mille, onere imposito dt arum missarum quolibet mense, et alterius missae solemnis in suo anniversario, necnon admittendi ad Capellaniam primo vacaturam Sacerdotem Michelettum. At Capellani nullam apud illos relinquere dubitationem de simoniae labe cupientes protestati sunt, ut vel obtineretur sanatio contractus, vel donatio rescinderetur; ideo gratia sanationis petita fuit; sed responsum ad mentem: *Montis Regalis* 16. *Decem.* 1724.

2. Bonorum omnium donationem inter vivos Cajetano ex Marino fratre nepoti fecit Livia Cionini. Nonnullis inde vocatis, absque prole descendentibus sua bona in tot missis impendi jussit. Donatario praemortuo donatrix evanuisse donationem putans testamentum condidit, eodem haeredibus injuncto onere, clausulamque ibi inseruit, qua praecedentem cujusque generis dispositionem derogavit. Elisabeth

(106) Ubi habetur „Si unquam libertis patronus filios non habens bona omnia, vel partem aliquam facultatum fuerit donatione largitus, et postea susceperit liberos: totum quicquid largitus fuerat, revertatur in ejusdem donatoris arbitrio, ac ditione mansurum." *Perezius in Cod. lib.* 8. *tit.* 56 *num* 21. ait „Quid igitur, si ab eo qui liberos non habet, Ecclesiae facta sit donatio? Non videtur revocanda, illis postea susceptis, quoniam videtur animae donator consuluisse, cujus salus filiis praeferenda est. Saltem non revocabitur in totum donatio, sed ad legitimam usque filiorum, qui postea nascuntur, quia Ecclesia habetur loco filii, et proinde non plus erit revocanda, quam si filio facta esset. Alii contra dicunt Ecclesiam non esse loco filiorum per *Auth. nisi rogati C. ad Trebel.*, nisi in casibus a jure expressis, inter quos non est iste: et idcirco in totum revocari censent donationem natis postea liberis ex mente donantis, et ratione textus in *can. fin.* 17. q. ult." Vid. Ferrar. *Bibliot. Verb. Contractus Donationis Art.* 3. *num.* 12. *seqq.*

haeres, suis extremum diem obitis filiis, nullam habet aliam spem gignendi sobolem; idcirco conscientiae vexata stimulis petiit declarari, num memorata Donatio sive per Donatarii praedecessum, sive per posterius testamentum satis revocata censeri queat; seu omnia haereditaria bona in tot missis erogari debeant? sed declarationi postulatae locum haud esse S. C. decrevit: *Feretrana* 24. *Januar.* 1739.

§. III.

Donatio quoad Validitatem, et Nullitatem.

1. Quum Episcopus Scannagatta causa mortis triplicem exaraverit donationem, tum pro erectione Canonicatus in Ecclesia Cathedrali Frequentina, tum pro summa ducatorum inter Parochiales Ecclesias dictae Dioecesis distribuenda, tum denique in favorem Parochorum Dioecesis Abellinensis; Eamdem impugnantibus Capitulis, et Canonicis Cathedralium utriusque Dioecesis in S. C.; An illa sustineatur? rescriptum prodiit: Card. Metropolitano juxta mentem (107): *Abellinen. et Frequentina* 17. *Dec.* 1701 *dub.* 1. *et* 2. Deinde S. C. illam non sustineri decrevit: 18. *Aug.* 1703 *dub.* 1.

2. Et quoad bona per dictum Episcopum relicta, quomodo eroganda sint? respondit S. C. juxta votum Card. Ursini juxta instructionem (108): *Ibid. dub.* 2.

3. Donatio a Petro Paullo Polydoro tam pro utensilibus Capellae SSmum Annuntiationis conventus Patrum Reformatorum terrae Tuani, quam pro Missis, necnon pro lana in favorem dictorum Patrum iacta non sustinetur: *Marianen. Piar. Disposit.* 6. *Julii* 1709 *dub.* 2. *confirmat.* 15. *Nov.* 1710.

4. Petrus Leoninus haeres Fiduciarius ex asse a suis germanis Fratribus Francisco, et Tarquinio nuncupatus fuit, ut id, quod ipsi oretenus ordinasset, impleset. Petrus patefecit, fratrum voluntatem fuisse institutionem seminarii pro Adolescentibus religiose in Ecclesiastica Disciplina educandis. Et condito testamento ipse Petrus fratrum haereditatem ex suo coacervans, idem seminarium haeredem scripsit. Sed mutato consilio satius duxit, ut loco Adolescentulorum Seminarii, seminarium erigeretur per Presbyteros Congregationis Missionis urbe existentis regendum, ad hoc ut illi in disciplina Ecclesiastica Amerinos erudirent, et sic omnia irrevocabiliter sua bona Congregationi praefatae donavit. At S. C. decrevit, Petrum in instrumento Donationis non potuisse donare Patribus Missionis Urbis bona provenientia ab haereditatibus Francisci, et Tarquinii ejus fratrum praemortuorum: *Amerina Praet. Erect. Seminarii* 12. *Novem.* 1712 *dub.* 1.

5. Eumdemque Petrum Leoninum in Donationis instrumento Patribus praedictis Montis Citatorii bona propria donare potuisse firmavit S. C. *Ead.* 17. *Junii* 1713.

6. Episcopus Andreas Arianus describi in tabulis publicis curavit, praesertim Argentea, quae jurejurando ex propriis patrimonialibus pecuniis sibi comparasse affirmavit, declaravitque, ut nonnulla post obitum suae Ecclesiae beneficio remanerent, reli-

(107) Mens fuit, ut scriberetur pro meliori informatione super indigentiis Cathedralium, et aliarum Ecclesiarum Parochialium, praevia electione peritorum, et relatione status haereditatis, et an effectus haereditarii sint facilis exactionis, demandando ulterius eidem Metropolitano, ut votum suum huic S. C. aperiret: *Ead. Caus.* 28. *Julii* 1703.

(108) *Vide* dot. 167. tom. 1. pag. 121.

qua ad haeredes transirent; postea titulo donationis irrevocabilis inter vivos Ecclesiae Cathedrali propietatem quorumdam concessit, usumque sibi ipsi, ac Episcopis successoribus addixit. Qua de causa Capitulum in dubium donationem coepit revocare, stat mac modernus Antistes Ecclesiam illam suscepit; S. C. tamen sustineri Donationem mandavit: *Andrien. Donationis* 19. *Aug.* 1713.

7. Ob patrimonium sacrum Johanni Sarconio nonnulla bona quoad usumfructum a Julio, aliisque fratribus de Sarconiis donata fuerunt. Facto sacerdote Johanne sub titulo Donationis inter vivos ingratitudinis gratia non revocandae, retrocessit dictum usumfructum, quum primum fuisset provisus de Capellania praeservato Episcopi assensu, quo adhuc non concesso, lis super nullitate instrumenti non exarati ad formam Concilii ab ipso Johanne mota fuit, inde Episcopi beneplacitum prodiit, et dubio proposito: assensum illum per Curiam Episcopalem Casertanam praestitum non esse revocandum, sed confirmandum. S. C. declaravit: *Casertana Patrimonii* 26. *Januar.* 1715.

8. Emanuel Gomez d'Elvas Monasterium SSmum Trinitatis extrui mandavit; ac prima haeres, necnon Exequutores Testamentarii designati pii operis ab Urbano VIII. fel. rec. super hac erectione, et approbatione Diploma obtinuerunt. At Isabella de Castro haeredis mediati testatoris tutrix, et Curatrix illud constructum Monasterium Theresiae Mariae a S. Josepho Tertiariae Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo, ut ibi dicti Ordinis Moniales reciperentur, donavit; et juxta testatoris mentem, ac facultates ab haeredibus transmissas, hanc Donationem peregisse asseruit; ob id orto dubio donationem hujusmodi adversante Bulla laudati Pontificis minime sustineri S. C. decrevit: *Ulysipponen. Monasterii* 3. *Oct.* 1716.

9. Donatione irrevocabili inter vivos Lucretiae tradidit Damianus Mastrota sacerdos diaetam Domus ad quoddam Beneficium, seu Capellaniam spectantem, eaque moriente ad donationem Michaelem Serranum ejus virum vocavit. Idem Damianus praedicto Michaeli, a quo deputationem ad dictam Capellaniam acceperat, totum id, quod ab ipso tamquam a patrono dicti Beneficii quolibet anno praetendere poterat pro sacrarii juribus, missarum cum cantu, aliarumque similium rerum largitus est, necnon sese ad subeunda onera missarum obligavit. Denique duae adjectae fuerunt conditiones, quarum altera fuit, ut hae donationes durare deberent quoad usque Damianus persisteret in possessione Beneficii, et altera fuit, ut in casu inobservantiae persolvere teneretur scut. 50. Has Donationes, S. C. requisita de earum validitate, improbavit: *Neapolitana Praetensae Simoniae* 26. *Aug.* 1719 *dub.* 1.

10. Situ quodam donato ab Edmundo Buisson Ordinis SSmum Trinitatis Redemptionis Captivorum Excalceatorum Conventus S. Caroli urbis cum magni Tribuni militum Columnae approbatione, a quo eumdem locum ipse Edmundus ad aedificandum acceperat, in eoque ipse Capellam, Chorum, octo cellas, aliasque mansiones extruxerat, ut Eremitas eo in loco recipere posset; dubitatio movetur de validitate Donationis, et S. C. quamquam Vicarius Generalis Episcopi Tusculani super ejus nullitate sententiam servatis servandis protulisset, donationem sustineri decernit: *Tusculana* 3. *Febr.* 1725 *dub.* 1.

11. Eremus dote congrua bonorum constituta sub ea lege, ne ista in alium usum distraheretur, erecta fuit. Juxta fundationem diu stetit,

sed ambo laici in dicta Eremo degentes sub obtentu non inveniendi consocios Eremum una cum bonis conventui Fratrum Ordinis Capuccinorum Villae de Barcellos, ut redigatur ad usum hospitii, et valetudinarii Religionis ejusdem Ordinis, donaverunt. Sed sese opposuit Parochus S. Petri finis de Tamal, intra cujus Paroeciae limites dicta Eremus constituta erat, ad infirmandam Donationem praedictam, et factus est sui voti compos, ratam donationem illam non habens: *Bracaren. Erect. Hospitii* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 1.

12. Quum Guillelmus Cheisolmus Episcopus Vasionensis donationis titulo concessisset Ordini Fratrum Minorum conventualium Ecclesiam quamdam una cum domo, atque praediolo illi adjacentibus, ea tamen sub lege, ut senarius ibi constitueretur Religiosorum numerus, quorum duo, vel tres audiendis Confessionibus, atque alter habendis concionibus vacarent. Accedente inde Communitatis Vasionensis consensu Patres praedicti possessionem nacti sunt. Adducitur in dubium, an valida sit praedicta Donatio, eo quod irrequisito Capitulo earum domino impleta est, et servata non est lex ab Episcopo in fundatione indicta ut conservati sint in dicto conventu sex Religiosi. Sed post centum, et ultra annorum metam, Donationem servatis tamen conditionibus in instrumento Donationis appositis firmam esse definitum fuit: *Vasionen. Jur. Paroch.* 17. *Febr.* 1742 *dub.* 1.

13. In odium Patris Thomas Innicus Caracciolus filius Ducis Martinae omnia sua bona partim Monasterio S. Mariae de Vita Ordinis Carmelitarum Excalceatorum, in quo Regularem professionem eliciendi votum emisit, partim Capitulo terrae Martinae, et partim denique Sodalitio S. Mariae de Monte Carmelo donavit. Idem Thomas inde nullam Donationem declarari postulavit. Et S. C. rescripsit utatur jure suo coram suis Judicibus: *Neapolitana Dispensat.* 17. *Junii* 1752.

14. Concessio usus soli, in quo Oratoria Sanctae Mariae de Paradiso, et S. Josephi intra ambitum Conventus Minorum Conventualium, a quibus concessio promanavit, cum onere quotannis *Cereum Paschale* iis tradendi, aedificata reperiuntur, in perpetuum facta censetur; ita ut minime sit expulsioni locus: *Ariminen.* 30. *Julii* 1757 *dub.* 2.

15. Pro donatione ruris nuncupati *Francesto* destruenda urget Franciscus Paulus de Alessio, qui eam in favorem fratris confecerat, reservato sibi superstiti illius usufructu, vel annua ducatorum 17. pensione, quippe rus illud ipsius donantis Pauli patrimonii partem constituebat. Ob id profert ipse Paulus donationem factam fuisse absque Ordinarii licentia, ac patrimonium in re stabili permanere semper debere, ideoque non posse illius loco substitui annua ducata 17, atque eamdem donationem spatio fere 25. annorum nunquam exequutioni fuisse demandatam. S. C. tamen validitatem Donationis reservato integro usufructu agnovit: *Monopolitana Donationis* 20. *Jan.* 1770 *dub.* 1.

Dos seu Dotatio. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *III. Canonicatus* §. *III. Capellania* §. *III. Legatum Pium* §. *VIII.*

Dotale subsidium. Vide *Monasterium* §. V. *Subsidium Dotale.*

Draghetto vulgo. Vide *Contractus* §. *IV.*

Dubium, Dubia.

1. Quaesito, an administratio Sacramentorum in Ecclesia S. Mariae

de Populo spectet ad solum Parochum Ecclesiae S. Johannis in Vico, intra cujus paroeciae limites illa Ecclesia sita est? S. C. reformari dubium mandat: *Forolivien. Jur. Paroch.* 18. *Novem.* 1648 *dub.* 3.

2. Ecclesia Collegiata S. Mariae ad Mare oppidi Majoris polluta primum, deinde reconciliata, pollutionem ipsam Praepositus, et Canonici in dubium revocarunt, hinc sex dubia super validitate ejusdem, expensarum, ac sacramentorum translationis fuerunt proposita; et S. C. praevio provisionali decreto mandavit, ut proponeretur dubium cui nam incumberet onus curae? *Amalphitana Translat. Sacrament.* 9. *Junii* 1714 *dub.* 1. *usque ad* 6.

3. Occasione quaestionis inter Collegiatam Ecclesiam de Zafra, et Visitatorem ab Episcopo deputatum proposita fuerunt dubia XXII., et S. C. censuit rescribere ad Card. Praefectum pro resecatione dubiorum, et causa proponatur cum iisdem scripturis: *Pacen. Juris Visitandi de Zafra* 13. *Martii* 1728.

4. Postulatur a S. C. definitio controversiarum, quae erant excitatae inter Capitulum, et Praepositum Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Fedelis, et Societatem S. Jo. Baptistae in atrio super exercitio functionum ecclesiasticarum; et S. C. respondit, et proponatur dubium super matricitate: *Comen. Admini.st. et Jur. Paroch.* 27. *Julii* 1737 *dub.* 4. *usque ad* 8.

5. Causa, in qua agitur de providendo curae animarum Pagi Steinenstatt ex decimis, quae in loco percipiuntur a magno per Alemaniam Priore Religionis Hierosolymitanae proposita fuit sub quatuor sequentibus dubiis.

I. An constet de praetensa Matricitate Ecclesiae Parochialis in Schliengen?

6. II. An sit locus aedificationi praetensae Ecclesiae Parochialis in Pago Steinenstatt, et cujus sumptibus?

7. III. An sit locus praetensae deputationi Parochi, qui residere debeat in Pago Steinenstattensi, et a quo eidem sit assignanda congrua una cum habitatione?

8. IV. An dictus Parochus dependere debeat a Parocho supradictae Ecclesiae Parochialis Schliengensis, et quales actus, ac functiones parochiales exercere valeat? S. C. respondit dilata, et proponatur iterum reformatis dubiis: *Constantien. Edificat. Ecclesiae Paroch.* 8. *Maii* 1756 *dub.* 1. *usque ad* 4.

9. Super Legatum distributionis dotium in favorem puellarum oppidi Balneariae a Dominicò Guillelmini relictum, quadam in eo praelatione assignata, S. C. requisita; quomodo sit exequendum predictum legatum? respondit, ut dentur dubia: *Viterbien. Dotium* 2. *Aug.* 1760.

10. Quaesitum quum esset, an moderandum sit decretum Episcopi, quo decrevit nova instrumenta lignea in turri sacra aptari; hinc Praeses Provinciae Communitatem hos sumptus obire adegit.

11. Insuper postulatum est, an Episcopus Pisauri ad restitutionem communitati faciendam oblationum, et expensarum ultra modum pro reparatione Ecclesiae Cathedralis erogatarum teneretur? responsum est, dilata, et dentur nova dubia ad mentem: *Pisauren. Reparat. Ecclesiae Cath.* 8. *Maii* 1762 *dub.* 1. *et* 2.

12. Quum haec tria proposita essent dubia; an sit adprobanda deliberatio Capitularis super erectione novae massae distributionum, seu addendae sint punctaturae pro recitatione Officii pravi B. M. Virginis, aliisque functionibus in decreto Card. Episcopi contentis?

13. An de nova massa participare

debeant Canonici coadjutores? et quatenus negative

14. An ex summa assignata pro nova massa sint detrahenda scuta 1000 monetae melitensis, illaque applicanda in erectionem decem Canonicatuum secundariorum? S. C. protelata resolutione censuit scribi Episcopo juxta instructionem, et dari nova dubia: *Melevitana Erect. Novae Massae Distrib.* 25. *Sept.* 1762 *dub.* 1. 2. *et* 3.

15. In Civitate Andriae definitum est Cathedralem Ecclesiam unicam esse Parochialem, et Ecclesiam S. Nicolai esse meram coadjutricem in administratione sacramentorum; deinde divisionem faciendam esse demandatum fuit, qua constituta lites exarserunt inter utrumque Ecclesiarum Capitulum, et hac de causa exhibita 25. dubia in S. C. fuerunt; sed S. C. protelavit definitionem, et ut daretur dubium juxta mentem (109) respondit: *Andrien.* 20. *Decem.* 1766.

16. Dubiis in S. C. propositis, an et a quo jus Parochiale sit exercendum in funeribus cadaverum defunctorum in ambitu Cathedralis unicae Parochialis, et tumulandorum in Ecclesia S. Nicolai coadjutricis, aut in ambitu ejusdem Ecclesiae, et tumulandorum in quavis Ecclesia, ambitus Cathedralis?

17. An, et cui competat dictum exercitium Parochiale, quando cadavera levanda ex ambitu dictae Ecclesiae S. Nicolai sepelienda sint in aliqua ex Ecclesiis filialibus Cathedralis? S. C. respondit, et dentur nova dubia juxta mentem (110): *Andrien.* 19. *Sept.* 1767 *dub.* 3. *et* 4.

18. Ob nonnullas controversias factas inter novos Deputatos Brephotrophi et sodales SSmi Corporis Christi Asculi causa Pontificii Rescripti diei 5. Aug. 1795, quod novos Deputatos Ministro amoto constituere praecipiebat; dubia nonnulla fuerunt in S. C. proposita, sed haud fuerunt resoluta, et mandatum proponi dubium; an constet de obreptione, et subreptione rescripti SSmi? *Asculana Brephotrophii* 9. *Julii* 1796 *dub.* 1. *usque ad* 11.

(109) Nam suggesit necessitas explicandi totam divisionem materialem Parochiae Civitatis Andriae in eo, quod Sacramentorum respicit administrationem: *Ead. Caus.* 24. *Jan.* 1767. §. 2.

(110) *Vide not. ut supra.*

tendo, ut missae, quae in eadem essent celebrandae, in Ecclesia Parochiali S. Luciae celebrarentur. Hinc quaesitum fuit, an foret restauranda, et supellectilibus instruenda; et hoc statuto, ad quemnam reparatio spectaret? S. C. voluit Episcopo scribi juxta instructionem (1): *Asculana Reaedificat. Ecclesiae* 11. *Maii* 1720. Episcopo respondente, pro Rectore annua scuta sex cum dimidio tantum remanere, Ecclesiam jam a multo tempore reparatione indigere, seque ex fructibus, quos sub sequestro misit absque ulla alia Scipionis impensa, modum invenire de novo Ecclesiam, quae ad excitandam fidelium devotionem multum prodest construere; idcirco S. C. indixit, ut Episcopus mandaret reparari Ecclesiam cum fructibur usque adhuc sequestro depositis: 21. *Junii* 1721.

6. Ad judicium S. C. relatum est, an onus reparandi Ecclesiam Abbatialem S. Thomae de Aqua Nigra, eamque providendi de supellectilibus sacris spectaret ad haeredes Card. Jo. Baptistae Spinulae, olim Abbatis praefatae Abbatiae; vel potius ad Ricciardellium Vicarium ejusdem Ecclesiae? responsum fuit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (2): *Mantuana Reparat. Ecclesiae* 22. *Novem.* 1721. Precibus iterum oblatis, et novo exhibito documento, eadem facta sciscitatio fuit, et idem prodiit responsum, ut nempe Episcopo juxta instructionem (3) scriberetur: 24. *Maii* 1732.

7. Societas S. Mariae de Suffragio numero confratrum adaucta, ob loci angustiam in Ecclesia S. Ambrosii extra moenia sita, commorare amplius non valens, quodam sibi comparato intra civitatem Hospitio, novam ibi construere Ecclesiam postulaverit; et suo fuit concessum voto: *Privernen. Aedificat. Ecclesiae, et Jur. Paroch.* 24. *Sept.* 1735.

8. Reparatio Ecclesiae S. Mariae de Vivario, sive S. Rocchi urbis Tusculi ad formam decreti sacrae Visitationis a Card. Episcopo factae spectat ad Communitatem, non autem ad Capitulum Cathedralis ejusdem civitatis. Card. enim Cybus olim Episcopus decreverat, instaurationem ad Communitatem illius Ecclesiae spectare; et Ecclesia antiquitus erat Cathedralis, ac Parochialis simul, in qua remansit Capellanus, qui animarum saluti incumbit: *Tusculana Reparat. Ecclesiae* 11. *Januar.* 1738 *dub.* 1. *confirmat.* 1. *Martii ejusd. anni.*

9. Latifundium possidens Pius Puccettus in territorio Castri Apignani, quod perpetuo incolunt plurimi Coloni, et quod a Parochiali Ecclesia per fluvium ita dividitur, ut hyemali tempore ingruentibus pluviis sit admodum

(1) Summa instructionis fuit, ut Episcopus referret super redditibus beneficii, super impensa necessaria pro instauratione, necnon doceret S. C. quoad tempus, quo incepit necessitas restaurandi Ecclesiam: Eod. Cons. 21. Junii 1721 §. 2 et seqq.

(2) Nempe, ut instruat super quantitate impensae, quae erit necessaria pro reparanda debito modo Ecclesia, et pro eam providendo de congruis supellectilibus, necnon circa tempus, quo incepit detrimentum fabricae, et supellectilium, ac ulterius referat, de quo tempore collata fuit Abbatia Clar. Mem. Card. Spinulae, et de quo tempore Ricciardellus fuit ad Vicariatum admissus: interim vero Vicarium praedictum cogat, atque compellat ad ea facienda, quae necessaria sunt, ne labatur Ecclesia, et ut ipsa habeat supellectilia sacra simpliciter necessaria, sine tamen praejudicio jurium ejusdem Vicarii, reservatoque etiam ei jure se revalendi contra quos de jure. Regist. lit. lib. 26. die 22. Novem. 1721.

(3) Quod firmaretur status fructuum certorum, et incertorum, qui a Vicario percipiuntur servatis servandis exprimendo valorem non solum in moneta Mantuana, sed etiam in Romana, referat de oneribus, ac impensis pro illis necessariis, quantitatem fructuum, quos Card. Abbas percipit, ac circa observantiam quoad reparationem Ecclesiae, et sacrarum supellectilium tempore praeterito. Regist. lit. lib. 28. die 24. Maii 1732.

difficile ad eam accedere, publicam cupit aedificare Ecclesiam, in qua Capellanus sacrum celebret diebus festis, puerosque doceat doctrinam christianam. Audito inde Parocho, irritum cessit Puccetti votum: *Auximana Aedificat. Ecclesiae* 2. *Sept.* 1747 *confirmat.* 22. *Martii* 1755.

10. Veteri diruta Ecclesiam novam aedificari statuit Anconitana ordinis Praedicatorum Familia. Adprobata haec Patrum resolutio fuit ab sacra Conc. Boni Regiminis, nonnullis ab hac additis conditionibus. Patres impetrabant Beneplacitum Apostolicum ut in forma juris valida sese obligarent. Opposuerunt sese cives, impugnantes novae construendae Ecclesiae utilitatem. Verum S. C. Beneplacitum concedi posse putavit juxta modum (4): *Anconitana Beneplaciti* 27. *Martii* 1762 *dub.* 1.

11. Episcopo Balneoregiensi demandata ab S. C. fuit exequutio Decretorum, quae Ecclesiae pavimenti instaurationem, et divinum cultum respiciebant: *Balneoregien, et Urbevetana* 7. *Junii* 1777.

12. Ecclesia Parochialis Villae Rezoalii sub se continet alias quindecim Villas seu Pagos, quos inter recensentur finitimi Pagi Brignola, et Pianum animabus circiter 300 compositi, et ab Ecclesia Parochiali duobus fere milliariis dissiti. Quum in duobus his Pagis nulla Ecclesia, nullumque adesset publicum oratorium, in quo vel sacrum celebrare, vel Deo preces effundere valerent, hinc deliberarunt de Ecclesia indicto Pago Brignolae construenda. Contradictorem experti sunt Parochum; sed obtenta a Domino Pagorum assensu, stipulatoque de ea construenda instrumento, manutenendaque, institerunt pro facultate praefatam Ecclesiam aedificandi, et impetrarunt, salvis juribus Parochialibus, et ad mentem (5): *Derthonen. Erect. Ecclesiae* 30. *Maii* 1778.

13. Patronalis Ecclesia B. M. V. in caelum Assumptae dicata, et sita in Villa de Seano proximam minatur ruinam. Hinc cum fructibus nonnullorum locorum Montium assignatorum pro celebratione missarum in ea Ecclesia celebrandarum provideri postulatur illius necessitati, sed S. C. distulit causam, eamque proponi mandavit, citato Patrono: *Camerinen. Restaurat. Ecclesiae* 6. *Martii* 1779. Patrono suam sustinente, et probante paupertatem prodiit affirmativa responsio juxta votum Episcopi (6): 27. *Novem. ejusd. anni.*

14. Quum Ecclesia S. Mammantis ruinam minitans solo aequata fuisset, et ex coementis ad eam reparandam paratis nova Ecclesia S. Mariae de Platea, quo Simulacrum S. Mammantis translatum fuit, fuisset constructa;

(4) Modus est, ut exequatur Mappa Marchionis pro scut. 35 millia cum approbatione P. Vicarii Generalis: *Ead. Cons.* 27. *Martii* 1762.

(5) „Et mens est, ut Episcopus quam citissime curet constructionem, et erectionem unius „Ecclesiae, seu Oratorii publici in situ per eum „designando, qui commodior sit omnibus Incolis Villarum Brignolae, et Plani, eligatque Sacerdotem idoneum, qui in erigenda Ecclesia, „seu Oratorio sacrum celebret in omnibus diebus festis de praecepto hora commoda populo, „et praevio triplici sonitu Campanae cum distantia unius quadrantis ab uno sonitu ad alium, „necnon pueros doceat rudimenta Doctrinae „Christianae, et pro constructione dictae Ecclesiae, seu Oratorii, prout etiam pro sacris supellectilibus earumque respectiva manutentione, ac pro congrua eleemosyna arbitrio ejusdem Episcopi Sacerdoti subministranda taxam „imponat Incolis dictarum Villarum juxta eorum „vires, eorumque respective patrimonium, et „quatenus non sufficiat, suppleat ex fructibus „ad Ecclesiam matricem pertinentibus ad formam „Concilii Tridentini Sess. 21. cap. 4. de Reform." Thesaur. tom. 47. pag. 127.

(6) „Cum ergo satis clara sit dispositio, et „voluntas pii Institutoris in credendis, et resignaudis dictis locis Montium pro ejusdem Ecclesiae manutentione, tenere annuendum esse „precibus Oratoris": *Ead. Cons.* 30. *Januar.* 1779 §. 4.

postulabatur, an et cujus sumptibus praedicta S. Mammantis Ecclesia sit in pristinum reducenda? Sed absolutum S. C. reddidit responsum negativum: *Brictinorien. Translat. Ecclesiae Parochialis* 14. *Decem.* 1782 *dub.* 2.

15. Jo. Franciscus Jacobus duo praedia legavit Congregationi S. Mariae Gaudii, et S. Appolloniae Bononiae civitatis. Horum redituum medietas in Ecclesiae aedificio, medietas in celebratione missarum impendi debebat. Sodales pro Oratorii, et sacrarii Sodalitii reparatione explenda postularunt, ut summa 257 scutorum, quae a morte testatoris supererat, eratque sub depositi lege, in reaedificationem posset erogari. Sed medietatem tantummodo hujus depositae summae obtinuerunt. *Bononien.* 21. *Junii* 1783. Altera inde postularunt depositi medietatem ad perficiendum aedificium, et rescriptum tulerunt, ut scriberetur Card. Episcopo juxta instructionem (7): 6. *Maii* 1786. Denique S. C. annuit juxta votum Archiepiscopi (8): 28. *Maii* 1791.

16. Inter plurima pia legata, quae reliquit Julius Antonius Silvagni, inter cetera novae Ecclesiae constructionem mandavit. Sed perfici haec nequit ob defectum redituum, qui impendi debent etiam in subsidiorum dotalium distributionem; hinc postulatur, an, et quomodo sit consulendum sumptibus necessariis ad perficiendum Ecclesiae aedificium? respondit S. C. affirmative ex reditibus superexstantibus ab anno 1791 inclusive; et Episcopus curet omnino rectam administrationem, injuncta ad hunc effectum Administratori redditione rationis faciendа quotannis eidem Episcopo: *Ariminen. Subsid. Dotal. et Fabricae Ecclesiae* 26. *Sept.* 1795 *dub.* 2.

17. Extra moenia Rocchae contratae sita est Ecclesia nuncup. *la Madonna del Renale*, et in ea miraculis clara B. M. Imago. Ibi simplex beneficium erectum est; et quum haec Ecclesia esset prope diruta, ad reparandam Marcus Antonius Rossi legavit scut. 50, quae summa, et beneficii reditus ad reficiendam impares sunt. Theodorus Carletti hoc onus se spondit implere, et Ecclesiam novam intra oppidi moenia aedificare, et manutenere, si ei reservetur juspatronatus, et subministretur dirutae Ecclesiae coementa, Imago, et scut. 50, et alia scut. 50. a beneficiato subministranda, et ei vendatur praedium beneficii, solvendo fructus compensativos 5. pro centenario. Beneficiatus favet postulationi, et etiam S. C., quae esse locum reaedificationi Ecclesiae juxta votum Episcopi (9) statuit: *Se-*

(7) „Ut referret nempe, an in totum, vel „in parte sequuta fuisset redintegratio bonorum distructorum: num pro missarum celebratione medietas remaneret: et an libere demum, vel cum onere redintegrationis concedi „posset pecunia:" *Eod. Cons.* 28. *Maii* 1791 §. 2.

(8) Qui ait „Quod sicuti in praedicto rescripto diei 21. Junii fuit impertita licentia erogandi medietatem scut. 240 in reaedificationem „Oratorii, et Sacrarii nullo imposito onere redintegrationis, ita videtur, quod eadem ratione „impertiri possit licentia erogandi in solutionem aliarum expensarum de quibus sermo est „in precibus, alteram medietatem scut. 240 absque onere redintegrationis:" *Eod. Cons.* 28. *Maii* 1791 §. 2.

(9) Qui ait „Si pius oblator aedificandi onus „in se recipiat, Sacerdotii dos crescit, si valor „aestimi catastralis cum venditionis pretio comparetur: annuus quoque reditus augetur, si „cum fructibus compensativis conferatur: quodque majoris momenti est nil conducibilius excogitari potest, quam si pius oblator ad sacrae „supellectilis subministrationem, atque perpetuam aedificii manutentionem se obligaverit. „Neque per ea, quae diximus, ulla EE. VV. „dubitatio oriatur, quasi quidquam mali obventurum, si nova Ecclesia alio aedificetur, quam „in veteris Ecclesiae loco. Quippe ab eo parum „distat PP. Reformatorum Ecclesia, et Coenobium, ubi sacrum facere, et missae audire facile est: viceversa nova Ecclesia aedificanda „est in loco, ab aliis Ecclesiis distante, propterea que magnam oppidanis utilitatem, com-

nogallien. Reaedificat. Ecclesiae 6. *Maii* 1797.

18. Vigore piae dispositionis Card. Petri Pauli de Comitibus institutae in favorem trium Ecclesiarum S. Mariae de Trivio, S. Mauri, et S. Mariae *del Rivo*, reparatae, et iterum aedificatae dictae Ecclesiae fuerunt, sed Ecclesia S. Mariae *del Rivo* prope diruta, cujus expresse testator instaurationem non ordinaverat, Episcopo placuit opus suspendere. Putabat enim inutilem illam esse, et superfluam; quum esset in Villicula S. Mauri, in qua exiguus est Populus. Re in S. C. delata declaravit non esse locum illius Ecclesiae reparationi: *Camerinen.* 18. *Novem.* 1797 *dub.* 3.

§. II.

Ecclesia in Genere quoad Alienationem, Materialem demolitionem, et Profanationem.

1. Quum manuteneri Ecclesiae annexae Parochiales non possent, quaeritur, an indulgere possit ab Archiepiscopo devastatio, vel profanatio Ecclesiae annexae minantis ruinam, cunctaque onera transferenda, accedente consensu Paroeciae incolarum ejusdem Ecclesiae devastandae? S. C. censuit servandam esse formam Concilii *cap.* 7. *Sess.* 21. *de reformat.* (10): *Urbinaten. Visitat. Sacr. Liminum* 10. *Martii* 1663 *dub.* 26.

2. Ecclesiam S. Prosperi derelictam, et instauratione indigentem, quam Confraternitas quaedam emere cupiebat a Clericis Regularibus Minoribus civitatis Bononiae, vendi, alienarique nefas esse in casu de quo agitur, S. C. putavit (11): *Bononien.* 24. *Febr.* 1720.

3. Spoleti Seminarium exposuit, se in solo Lateranensi duas dirutas possidere Ecclesias, S. Catharinae unam, et alteram Eremi S. Antonii una cum nonnullis bonis in Castro Vallis sitas; ideoque supplicavit pro opportuna eos abalienandi venia, et impetravit. Peracta inde est venditio, quam S. C. ratam habuit: *Spoletana Capellae* 9. *Sept.* 1730 *dub.* 1. Capitulum postea Lateranense praetendit harum Ecclesiarum venditionem fuisse invalide factam, utpote quae destituta fuit ejusdem Capituli assensu; et frustranea non fuit Capituli praetensio, quippe quod venditionem illam sustinendam haud esse S. C. declaravit: 17. *Novem.* 1731 *confirmat.* 12. *Febr.* 1733.

4. Ab Ecclesia SS. Laurentii, et Hilarii ad Ecclesiam SS. Philippi, et Jacobi Villae Colbuccani translatione, et a Plebania S. Donati dismembratione Familiarum trans flumen Fla-

„moditatemque afferri dicendum est:" Ead. Caus. 18. *Martii* 1797 §. 4.

(10) Ubi legitur „Cum illud quoque valde „curandum sit, ut ea, quae sacris ministeriis „dedicata sunt, temporum injuria obsolescant, „et ex hominum memoria excidant; Episcopi, „etiam tanquam Apostolicae Sedis delegati, „transferre possint beneficia simplicia, etiam „jurispatronatus, ex Ecclesiis, quae vetustate, „vel alias collapsae sint, et ob earum inopiam „nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices, aut alias Ecclesias locorum „eorumdem, seu vicinorum, arbitrio suo; atque „in eisdem Ecclesiis erigant altaria, vel Capellas sub eisdem invocationibus; vel in jam erecta Altaria, vel Capellas transferant cum omnibus emolumentis, et oneribus, prioribus Ecclesiis impositis." Et in fine praecipitur „in profanos usus non sordidos, erecta tamen ibi „cruce, convertendi."

(11) „Etenim resolutio praesupponit, ut vera „erat, quod licentia seu facultas Summi Pontificis per Organum dictae S. C., fuerat pro concessione Ecclesiae praefatae ad usum, ita ut restauretur, non ut vendere eam mediante pretio „PP. Minores possent quod regulariter fieri aequitas, et rationes supradictae, ac exempla non „non permittunt, sed quia S. C. noluit firmare, „ut si adfuisset facultas Pontificia vendendi ejus „usum, vel aedificium poterat exequi, ideo „respondit, negative, scilicet non posse vendi „in casu, de quo agitur, attenta licentia Papae „limitata ad usus tantum concessionem, non „autem venditionem" Card. Petra Comment. ad Const. V. Paulli II. sect. 2. num. 24. tom. 5. pag. 220.

stram peracta, earumque aggregatione ad novam praedictam Colbuccani Parochiam cum omnibus juribus Parochialibus facta; quaesitum est, an praedicta Ecclesia SS. Laurentii, et Hilarii cum membris, et pertinentiis, et portione sacrae supellectilis potuerit concedi Societati SSmi Sacramenti in oppido Montis Ulmi, in locum prioris angustae Ecclesiae ad dictam Societatem spectantis? S. C. jussit, ut scriberetur Episcopo pro meliori informatione juxta mentem: *Firmana Translat. Paroch.* 27. *Febr.* 1734 *dub.* 3.

5. Monasterio Vallis viridis ob motum terrae diruto, Moniales migrarunt ad Castrum vetus, novumque ibi Monasterium contruxerunt. Ut autem Monasterii clausura conficeretur, postularunt parvam, ac depressam Ecclesiam Monasterio proximam dirui, Ecclesiae diruendae pretium Patronis exsolvere, vel aliam in situ ipsis accepto Ecclesiam aedificare paratae. Voti compotes factae sunt Moniales; sed pro exequutione, remissa res fuit ad Card. Praefectum ad mentem: *Hieracen. Exempt.* 6. *Decem.* 1760 *dub.* 2.

6. Patres ordinis Praedicatorum unam in urbe Anconae construere Ecclesiam, et veterem prope dilabentem evertere statuerunt. Opposuerunt sese cives Anconitati, viam publicam in situ antiquae Ecclesiae Conventus sternere nimis indecorum esse asserentes, eo quod profanationes hujusmodi a sacris Canonibus vetitae sint. At S. C. praefatam fieri demolitionem imperavit: *Anconitana Beneplaciti* 27. *Martii.* 1762 *dub.* 4.

7. Parva in agro Somneni adest Ecclesia S. Nicolao Barensi dicata, quae Eremitae custodienda persaepe data est. Ad eam quolibet anno feria secunda Pentecostes supplicatum itur. Capitulum cum parte cleri accedit, sed nullo decenti servato ritu, nulloque ob difficilem viam ordine, ibique tria sacra celebrat. Assiduis est obnoxia direptionibus, nequidquam toties impensa Monasterii S. Mariae de Cannis, ad quod illa pertinet, reparata, receptaculum saepenumero pecori, non raro hominibus facinorosis perfugium, asylumque; ob id supplicarunt Moniales, ut profanaretur. Annuit Monialium precibus S. C., sed juxta votum annuit Episcopi: (12) *Terracinen.* 2. *Junii* 1764 *dub.* 1.

8. In dubium venit, utrum liceret vendere situm antiquae Ecclesiae, ad hoc ut pretium in constructionem novae Parochialis Ecclesiae prope Collegium Patrum Doctrinae Christianae aedificandae, et ampliandae erogaretur? Suspensa primum fuit causae resolutio, et demandatum Episcopo scribi juxta instructionem: *Pontis Curvi Reaedificat.*, *et Translat. Ecclesiae Paroch.* 13. *Sept.* 1777 *dub.* 3. At ad novam inde trutinam ducta causa, affirmativum prodiit responsum cum solitis tamen clausulis: 6. *Martii* 1779.

9. Ecclesiae S. Laurentii fatiscentis, et in incommodo positae situ demolitio illius Beneficiato permittitur, extructo in proxima SS. Annuntiatae Ecclesia altari in honorem ejusdem Beati; quum homines Villae Casalinorum coementa Ecclesiae diruendae obferrent: *Camerinen. Demolit. Ecclesiae* 18. *Decem.* 1790.

10. Vigore piae dispositionis Card. Petri Pauli de Comitibus ordinatae in favorem trium Ecclesiarum S. Mariae

(12) Qui ait: expediens crederem profanatio ejusdem praevia tamen translatione imaginis divi Nicolai ad Ecclesiam Monasterii, ad quam in posterum Clerus facilius, et cum populi aedificatione instar supplicationis accedere, et celebrare missas praefatas valeret: tanto magis, quia ipse Clerus a me auditus nullam opposuit difficultatem: sed potius suum praestitit consensum: *Ead. Caus.* 14. *April.* 1764 §. 2.

de Trivio, S. Mauri, et S. Mariae *del Rivo*, reparatae, ac reaedificatae dictae Ecclesiae fuerunt; sed Ecclesiae S. Mariae *del Rivo* prope dirutae, cujus expresse reparationem testator non demandavit, Episcopus instaurationem suspendit. Censebat enim inutilem, ac superfluam illam esse, quum esset in Villicula S. Mauri, in qua exiguus est Populus. Sed re in S. C. delata firmatum est locum esse profanationi servata forma Concilii Tridentini (13), et erecta Capella sub titulo B. M. V. de Rosario in altera ex duabus Ecclesiis: *Camerinen.* 18. *Novem.* 1797 *dub.* 3.

11. Erecta Praebenda Theologali in Ecclesia Cathedrali cum suppressione Conventus parvi PP. Eremitarum S. Augustini nuncupati *della Voltre* in territorio, et Paroecia Vallis Nucis siti, hodiernus Theologus exorat pro demolitione Ecclesiae, aedium, illius Conventus contractione, et necessarum quinque translationem ad Cathedralem, quum haec Ecclesia, et Conventus, in quo modo coloni habitant, pessimo statu essent, manutentionis onus non leve, et Sacerdotes ad sacrum peragendum in illa Ecclesia difficillime accedunt. Precibus S. C. annuit juxta votum Episcopi (14), apposito Icone divi Augustini in altari ab eodem Episcopo designando in Ecclesia Cathedrali: *Brictinorien.* 24. *Novem.* 1792 *dub.* 1. *confirmat.* 17. *Junii* 1797.

§. III.

Ecclesia in genere quoad Concessionem et Unionem.

1. Agendum est cum ministris ejusdem Card. Legati, quomodo, et qua auctoritate concesserit legatus Ecclesiam Parochialem de Phara in Commendam cum reservatione pensionis: *Vasionen. Visitat. Sacr. Liminum.* 25. *Aug.* 1637 *dub.* 4.

2. Civitas Beneventana Summo Pontifici supplicavit, ut Ecclesiam S. Sophiae una cum diminutis, paucisque suis reditibus Canonicis secularibus S. Bartholomaei, qui proprio aere propriam Ecclesiam terrae motus causa fatiscentem reparare non valent, concedere dignaretur; Canonicis Regularibus SSmi Salvatoris ordinis S. Augustini, qui ad unum, duosve tantum redacti sunt, et onera implere nequeunt, ab ea Ecclesia prorsus amotis: Sed supplicavit incassum: *Beneventana Concessionis* 18. *Aug.* 1703.

3. Presbyteri Congregationis Oratorii urbis Mantuae exposuerunt, quod Ecclesiam ita habent angustam, ut in ea exerceri nequeant officia ad proprium institutum pertinentia; et exposuerunt etiam, quod prope hodiernam ipsorum Ecclesiam Parochialis adest Ecclesia SS. Simonis et Judae; et exorarunt propterea hujus proximioris Ecclesiae concessionem. Audita hinc Mantuani defuncti Episcopi informatione S. C. voluit, ut audiretur novus Episcopus juxta instructionem (15): *Mantuana Concessionis Ecclesiae* 17. *Junii* 1719 *dub.* 1.

(13) *Sess.* 21. *cap.* 7. *de reform.* ubi tribuitur Episcopis facultas Ecclesias dirutas in profanos usus, non sordidos, erecta tamen ibi cruce, convertendi.

(14) Qui favet in omnibus exceptis duabus Domibus ruralibus, quae restaurari debent ad familiae Columneae commoditatem: *Eod. Cons.* 15. *Sept.* 1792 §. 3.

(15) Exquirendum esse censuit ab Episcopo, an Parochiae incolae SS. Simonis, et Judae, quos audire poterit, et debebit, conquerantur de translatione Parochiae ad Ecclesiam S. Ambrosii; item an facta accessione novorum Parochiae incolarum, et eorum subjectione Ecclesiae, seu Paroeciae S. Ambrosii Parochus hic bene valeat omnibus Sacramenta ministrare, et cetera alia peragere ad suum munus pertinentia; et tandem an PP. Congregationis Oratorii intendant acquirere gratis, vel soluto pretio Ecclesiarum SS. Simonis, et Judae domum Parochialem, et anne-

4. S. C. existimavit validum esse Breve perpetuae concessionis Ecclesiae, quae hodie est Hospitalis Peregrinorum S. Antonii Abbatis terrae Medicinae, ad hoc ut Sodales Confraternitatis salutis ab Ecclesia Villae Fontanae translati, functionum ecclesiasticarum exercitium ibi peragere valerent: *Bononien.* 28. *Julii* 1724 *dub.* 2.

5. Card. Paraccianus Firmanus Archiepiscopus ad instantiam Parochi, et Plebani Parochialis Ecclesiae S. Angeli Ecclesiam S. Augustini ab Innocentio X. Pont. Max. suppressam una cum Conventu, et omnibus illius fructibus, et oneribus univit huic Parochiali Ecclesiae, remotis Capellanis. Contra hanc unionem protestata est Communitas, et num sit servanda? exquirit. Servandam haud esse S. C. mandavit, voluitque ut Archiepiscopus uteretur jure suo contra Parochum pro refectione damnorum Ecclesiae illatorum: *Firmana Unionis* 16. *Martii* 1782 *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

§. IV.

Ecclesia in Genere quoad Pollutionem.

1. Altercatione inter Clericos Lucam Ferinium, et Blasium Venosium in Collegiata Ecclesia S. Mariae ad Mare oppidi Majoris exorta, vulneratus est Ferinius, et sanguis ex plaga manavit. Hinc tanquam polluta habita Ecclesia fuit. Reconciliata postea Ecclesia Praepositus, et Canonici pollutionem hanc in dubium revocarunt, eo quod vix cruor apparuerit, nec in terram effluxerit. Proposita fuerunt propterea haec dubia; An constet de pollutione Ecclesiae Collegiatae praedictae? et quatenus affirmative.

2. An Archiepiscopi Vicarius a dicto Capitulo exigere valuerit ducatos quinque, et alias expensas? et quatenus negative.

3. An ad illorum teneretur restitutionem?

4. An translatio SS. Eucharistiae Sacramenti a praefata Ecclesia Collegiata ad Parochialem S. Petri ab Archiepiscopo demandata sustineatur?

5. An saepefatae Ecclesiae S. Petri Parochus suis fidelibus eadem Sacramenta subministrare, infantes illorum baptizare, matrimoniis, ac cadaverum tumulationi in eadem Collegiata una cum stola sine proprii Parochi consensu interesse, valuerit? et quatenus negative.

6. An et in quibus poenis inciderit, et emolumenta parochialia restituere teneretur? responsum ad singula fuit restituenda esse Sacramenta, et ab Archiepiscopo auctoritate S. C. deputari unum ex Canonicis oeconomum pro cura animarum, cum congruae a quo de jure solvendae assignatione. Et mandatum insuper fuit, ut proponeretur dubium, cuinam incumberet curae onus: *Amalphitana Translat. Sacrament.* 9. *Junii* 1714 *dub.* 1. 2. 3. 4. 5. *et* 6.

§. V.

Ecclesia in genere quoad Materialem Situationem et Subjectionem.

1. Oratorium S. Jacobi citra pontem oppidi Borzonaschae constructum in sua jurisdictione situm esse praetendebat Januensis Archiepiscopus, et in sua pariter situm esse disputabat Epicopus Bobiensis. Hac jurisdictionis quaestione in disceptationem coram S. C. deducta, et una cum topographica tabula perpensa, decidit in juris-

xa, et si emere intendant, in cujus manus pretium devenire debeat, et in quam causam ero-

gandum, referat, et sententiam proferat: Regist. lit. lib. 26. die 8. Julii 1719

dictione Episcopi Bobiensis esse situm. *Januen. seu Bobien. Jurisdict.* 24. *Sept.* 1707 *dub.* 1. Ad maturius examen revocata causa, rescriptum exiit, ut probationes coadjuvarentur juxta instructionem. 5. *Julii* 1710.

2. Prope fines, qui Besidiarum, et Consentiae Dioeceses dividunt, oppidum reperitur nuncup. *li Marri* habitatoribus plerisque frequens; sed carens Ecclesia. Novam hinc habitatores isti sibi contruxerunt Ecclesiam. Quum de ea benedicenda ageretur, quaestio facta est inter duos Ordinarios oppido finitimos, cuinam benedicere novam liceret Ecclesiam? S. C. pro Besidiarum Episcopo respondit; illique praefatum oppidum adjudicavit. Nam erat hic in antiqua visitandi possessione, pluresque ibi jurisdictionis actus peregerat: *Consentina, seu Bisinianen. Jurisdict.* 28. *Martii* 1711 *confirmat.* 28. *Novem. ejusd. anni.*

3. Quum Vicarius Generalis Dioeceseos Muriani quaedam Visitationis decreta divulgasset, affixissetque ad valvas Abbatialis Ecclesiae S. Mariae de Perno, quae Melphiensi seu Rapollensi, ac Muriani Dioecesibus limitropha reperitur; data est S. C. occasio decidendi, Ecclesiam S. Mariae de Perno non in Muriani, sed in Melphiensi seu Rapollensi Dioecesi esse sitam: *Melphien. Jurisdict. et Censur.* 16. *Julii* 1712 *dub.* 1. (16)

4. Episcopus Camerinensis se contulit ad Ecclesias S. Sergii, S. Mariae de parvo hospitio, et S. Angeli in Cryptis, et visitavit. Auximanus Episcopus hoc fieri ab eo nequivisse praetendit, eo quod Ecclesiae S. Mariae, et S. Sergii sitae sunt in sua Dioecesi; hac de causa in quanam ex praedictis Dioecesibus sitae illae sint quaesito, probationes hinc inde juxta instructionem coadjuvari S. C. mandavit: *Auximana seu Camerinen. Jurisdict.* 12. *Julii* 1721. *dub.* 1. Sed devenerunt postea ambo Episcopi ad concordiam, et S. C. stetit pro ejus adprobatione: 5. *Decem.* 1722.

5. Antiquam aediculam, et eremum in districtu urbis Hadriae S. Mariae Gratiarum dedicatam, propriis partim bonis, partim ex collecta stipe reaedificavit, et adauxit Dominicus Carosinus eremita, qui Capitulo Ecclesiae Cathedralis commendavit, ut bonos sibique benevisos eligerent eremitas. Eremitas revera diu elegit Capitulum. At Episcopus qui hoc antea eligebat aegre tulit hanc Capituli jurisdictionem; idcirco definiri postulatum est, ad quemnam eremus una cum suis adnexis, et Ecclesiae directio, etiam oeconomica, et redditionis rationis ab eremitis receptio spectaret? ad Episcopum spectare resolutum fuit: *Hadrien.* 19. *Januar.* 1754 *dub.* 1. Sed reproposita causa, recedit S. C. a praefata decisione, et statuit, spectare ad Capitulum salvo jure Episcopi petendi redditionem rationis ab eodem Capitulo: 16. *Martii ejusd. anni.*

6. Intra limites Parochiae, quae est unica in Castro Massiniani, adest ruralis Ecclesia SS. Felicis et Adaucti splendide erecta. Ecclesiam hanc Massiniani Parocho subjectam esse S. C. determinavit; ita ut Parochus in ea jura tantum parochialia exercere valeat: *Firmana* 8. *Aug.* 1772 *dub.* 4.

7. Ecclesia ruralis S. Antimi in beneficium simplex erecta posita est in territorio civitatis S. Leonis juxta Sacram Episcopi Visitationem, sed intra fines Paroeciae S. Blasii Castri Majoli secundum Petri Camagli assertionem ejusdem Ecclesiae Archipresbyteri. Paefatum beneficium unitum fuit Seminario, et postea Seminarium ad se revocavit possessionem Ecclesiae, et in ea explevit Sacras functiones, et Domum locavit; sed laesa Archipresbyter tum sua tum populi jura autu-

(16) *Vide not.* 69. *tom.* 1. *pag.* 53.

mans, quum omnes functiones in ea ipse exerceret, et claves retineret, est res in S. C. delata, haec juxta votum Episcopi, ad Seminarium dominium Ecclesiae S. Antimi pertinere respondit: *Feretrana* 9. *Julii* 1796 *dub.* 1.

§. VI.

Ecclesia in genere quoad Statum, et Qualitatem.

1. Sacerdotibus, et Clero terrae Picinischi Sum. Pont. Clementi XI. supplicantibus, ut Ecclesiam Parochialem S. Laurentii non Collegiatam, sed receptitiam esse declarare dignaretur, eo quod sex illius asserti Canonici omnia Ecclesiae bona occupent, nec doceant de Collegialitate; S. C., a qua, an esset Collegiata? fuerat requisitum, respondit, ut coadjuvarentur probationes: *Sorana Collegiatae* 26. *Nov.* 1701 *dub.* 1.

2. Eamdemque vero Ecclesiam receptitiam haud esse resolvit: *Ibid. dub.* 2.

3. Patres S. Annae ordinis Servorum B. Mariae urbis Placentiae de Parochialitate Ecclesiae B. Mariae Croariae, quae illorum Conventui unita reperitur, non constare praetendebant, ajebantque; quod cura animarum ab ipsis fuerat titulo charitatis exercita. Attamen de Parochialitate constare S. C. rescripsit, deputationemque Regularis remisit arbitrio Episcopi. Ex unionis enim Innocentii X. Pont. Max. constitutione evincitur, Priorem praefati Conventus in manibus Ordinarii dimisisse administrationem, et exercitium curae animarum Parochialis Ecclesiae B. Mariae, reservata sibi praesentandi facultate, vel deputandi sacerdotem Secularem, qui inspecta redituum tenuitate inveniri postea non potuit: *Placentina Parochialit.* 15. *Decem.* 1703 *dub.* 1.

4. De Parochialis, et Collegiatae Ecclesiae S. Jo. Baptistae terrae Angri insignitate ex hactenus deductis non constare S. C. decernit: *Nucerina Paganorum Funct. Paroch., et Servit. Chor.* 15. *Decem.* 1708 *dub.* 3. *confirmat.* 14. *Junii* 1710.

5. Ecclesia S. Petri in Castro Montis S. Petri posita, Fratribus Minoribus ordinis S. Francisci a Priore S. Petri de Ferentillo una cum domibus, claustris et omni Parochiali jure donata fuit. Donationem hanc confirmavit Lateranense Capitulum, cui unita fuerat Abbatia illa. Incertum est, an fratres Donatarii curam animarum exercuissent; certum tamen est, quod Parochia fuit a Capitulo praelaudato seculari Presbytero collata, et quod non probatur, Parochiam postea fuisse Regularem. Patres Minores Conventuales ad effugiendas cum Parocho seculari lites, Parochiam regularem declarari putant, petuntque redintegrationem. Sed valuerunt obtinere nihil: *Frimana Redintegrat.* 2. *Julii* 1718.

6. Ecclesiam S. Stephani Pontis Sigestri in qua quum peragendae essent supplicatio, et exequiae, Archipresbyter cogitur convocare Sacerdotes aliarum Parochialium, et saepe saepius personas seculares, minime esse Collegialem S. C. resolvit: *Brugnaten Collegialitatis* 14. *April.* 1725.

7. Trivicanus Episcopus presbyteris Ecclesiarum S. Mariae in terra Castelli, et S. Jo. Baptistae in terra Carifii potestatem dedit Canonicalibus quibusdam insignibus uti. Reclamavit Capitulum Cathedralis, affirmans utramque Ecclesiam esse dumtaxat parochialem, et receptitiam, quum a Sede Apostolica nunquam conlata fuissent illa insignia tanquam ei reservata; nec titulo Canonicorum potiti sint Presbyteri illis addicti; et ab Episcopo etiam nunquam illae Ecclesiae fuerunt nomine Collegiatae nuncupatae.

Hinc quaesitum ab S. C. fuit praedictae ne Ecclesiae essent Collegiatae? et Collegiatas haud esse oraculum prodidit: *Trivicana Collegialitatis* 1. *Sept.* 1731 *dub.* 1.

8. De Parochialitate Ecclesiarum Rectoralium S. Georgii, S. Bartholomaei, et SS. Angeli, et Mercuri terrae Campobassi constare fuit a S. C. firmatum. Siquidem oppidum hoc quinque millibus incolis constans, quatuor Parochiales habet Ecclesias. Harum prima S. Mariae Majoris nuncupata ab Archipresbytero, aliae vero tres a suis distinctis reguntur Parochis; et harum quaelibet suos habet presbyteros participantes cum onere adjuvandi Parochos. Populus autem his Parochiis subjectus non per domos materiales, sed per certas determinatas dispertitur familias in dicto oppido dispersas: *Bojanen. Jur. Paroch. ac Praeeminent.* 24. *Maii* 1732 *dub.* 1.

9. Quaestione inter Episcopum Larinatem, et Abbatem Canonicorum Regularium Lateranensium Insulae Tremitanae constituta, an constaret de existentia antiquae Parochiae sive in Ecclesia S. Agathae, sive alibi? et quum jam esset anno 1734. Abbatem inter, et Episcopum concordia inita; S. C. resolutionem distulit rescribendo ad mentem (17): *Larinen.* 23. *Novem.* 1737 *dub.* 1. Reproposita autem causa, rescriptum est, praefatam servari concordiam (18) juxta modum (19): 1. *Aug.* 1739 *confirmat.* 19. *Decem. ejusd. anni.*

10. Antequam novae Ecclesiae S. Mariae de Carignano constructio in exequutionem piae dispositionis Bandinelli Sauli absolveretur, Gregorius XIII. P. M. in insignem erexit Collegiatam. Inter cetera concessit, quod Abbas et Canonici in hac Ecclesia jus sepulturae, omniaque parochialia jura pro omnibus Canonicis, presbyteris, clericis, ministris, et patroni descendentibus, et ipsorum familiaribus, sine tamen praejudicio Parochiae, in qua ipsa fundata est Ecclesia, habere perpetuo valerent. Canonici ad animarum curam selecti, haec omnia parochialia jura absque ullius contradictione exercuerunt. Verum quum Minister Metropolitanae Ecclesiae portionem aquae baptismalis, et sacrorum Oleorum novae Ecclesiae Canonicis tradere detrectaret, orta dubitatio est, num ad formam laudati Pontificis Bullae de praedictae Ecclesiae Parochialitate constaret? non constare S. C. resolvit praeterquam in iis, quae a jure sepeliendi dependent: *Januen. Jur. Paroch.* 14. *Decem.* 1737 *dub.* 1.

11. Et resolutum exinde est, paro-

(17) In eo versata est, ut proponeretur concordia, pro qua ageret Card. Lercari Protector ordinis, eumque aperiret sensum S. C. et interim provideretur curae animarum juxta Capitulum Octavum concordiae: *Ead. Caus.* 1. *Aug.* 1739 §. 1.

(18) In concordia potissimum conventum fuit; 1. ut Ecclesia S. Agathae deberet ab Episcopo in Parochialem erigi: 2 ut territorium dictae Paroeciae sese extenderet ad Feudo di *S. Leuci*, di Bonitelli, et di oittu o *mure*, itaut ejusdem Ecclesiae Parochus posset ibi eo modo, quo ceteri Parochi, animarum curam exercere: 3. ut nominatio Personae, quae animarum curae deberet praefici, ad Abbatem, ejus autem approbatio, et institutio cum titulo oeconomi ad Episcopum pertineret: 4 ut praefatus oeconomus Episcopo subesse deberet in iis, quae ad animarum curam, et Sacramentorum administrationem spectant. 5. ut idem oeconomus teneretur ea omnia explere, quibus ceteri obligantur Parochi, ex praescripto Synodalium Constitutionum; 6. ut Episcopus postquam dicta Ecclesia fuisset in Parochialem erecta, acquiret in illa jurisdictionem sibi asserere, nisi in concernentibus animarum curam, et 7. demum ut salva, et intacta intelligeretur Episcopi Auctoritas, et jurisdictio in dictae Paroeciae territorio: *Ead. Caus.* 23. *Novem.* 1737. §. 3.

(19) Modus est, ut Parochus deputandus in Ecclesia S. Agathae appelletur Vicarius non autem oeconomus, prout denominatur, in cap. 3. dictae transactionis, ut jus eligendi, et deputandi oeconomum interinum in casu cujuslibet vacationis praeservetur Suo Episcopo, ut jus demum deleatur Capitulo 6. ejusdem Transactionis expressio, quod visitatio dicta Ecclesiae Parochialis fieri debeat ab eodem uno Episcopo jure delegato: *Ead. Caus.* 5. *Decem.* 1739.

chialia jura eidem Ecclesiae super omnibus tantum competere personis, quae expresse in Bulla nominatae fuerunt: *Ibid. dub.* 2.

12. Decretum proinde a praedicto Archidiacono factum sustineri non posse, statutum est: *Ibid. dub.* 3.

13. Neque etiam Decretum ad Archiepiscopali Curia pro traditione aquae baptismalis, et Oleorum sanctorum latum, validum esse decisum est, *Ibid. dub.* 4.

14. De Ecclesiae S. Stephani loci Sigestri Plebanatu constare, S. C. determinavit: *Brugnaten. Plebanatus, et Praeeminent.* 20. *Novem.* 1745 *dub.* 1.

15. Parochialis Ecclesia S. Jo. Baptistae in Octavo pronunciatur Ecclesia Plebana, et caput Congregationis, quam nonnullae Parochiales Ecclesiae illi conterminae constituunt: *Faventina Praeeminent., et Jur. Paroch.* 14. *Maii* 1746 *dub.* 1.

16. Parochiali Ecclesiae B. M. in Caelum Assumptae Villae de Llimiana servitium, ministeriumque praestant Rector, et quatuor Beneficiarii, qui Residentes vocant; hos inter et Rectorem de Ecclesiae regimine altercationibus dies consumunt, modo definiendum postulant, cujusnam qualitatis ea esset Ecclesia nempe an Collegiata, communitativa, aut simplex Parochialis? et simplicem esse Parochialem S. C. statuit: *Urgellen.* 12. *Martii* 1757 *dub.* 1.

17. In disquisitione positum est, num de antiqua Majoris Ecclesiae civitatis Montis Alti Cathedralitate, ejusque Cathedrae suppressione, ac Sedi Consentinae unione constaret? definitio nulla prodiit, sed dictum fuit, ad D. Secretarium ad mentem: *Consentina Declarationis* 17. *Januar.* 1761 *dub.* 1.

18. Et quum ambiguum deinde esset an in praefata Ecclesia post dictam suppressionem, et repsective unionem remanserit Collegium cum quatuor Dignitatibus, easque fuisse, et esse vere, et proprie Dignitates cum perpetua animarum cura? nulla pariter edita definitione, responsum est Ad D. Secretarium ad mentem: *Ibid. dub.* 2.

19. Quaesitum tertio quum esset, an Ecclesia ipsa, inspectis qualitatibus, quibus decoratur, fuerit, et sit insignis, ac perpetuo dicenda, et inscribenda sit titulo Collegiatae Insignis? responsum fuit, ut supra: *Ibid. dub.* 4.

20. Commenda Villingensis ordinis Hierosolymitani proprium habet ambitum muris septum, in quo praeter Ecclesiam S. Jo. Baptistae dicatam, nonnullae continentur aedes pro Commendatarii, ejusque familiarium, et Ministrorum usu destinatae. Contendit nunc ejus Commendae Praefectus, eamdem veram esse Parochialem eo quod Capellanus S. Jo. sacramenta ab immemorabili inter illius Commendae septa ministrare consuevisset, ac postulans praeterea erectionem, fuit a Constantiensi Curia rejectus. Episcopus contra instruebat, quod id peractum fuerat ex vi privilegiorum ordinis, et quod matrimonium, et baptisma administrata semper fuerint in Parochiali Ecclesia oppidi Villingae. Hinc veram illam esse Parochialem S. C. denegavit, addendo ad mentem (20): *Constantien. Jur. Paroch., et Exempt.* 18. *Decem.* 1762 *dub.* 1.

21. Disputatur, an Ecclesiae Venusinae urbis essent Parochiales? S. C.

(20) Mens fuit, ut Card. Episcopus curaret separationem conjugum, de quibus agitur, usque ad renovationem consensus coram eodem Parocho Villingae, vel donec, et quousque eadem causa formaliter propagatur, et decidatur super puncto nullitatis Matrimonii: *Regist. lit. lib.* 30. die 18. *Decem.* 1762.

responsum praebuit, Ecclesias SS. Cosmae et Damiani, S. Nicolai, et S. Petri veras esse Parochiales, et non Cathedralis esse Coadjutrices; reliquas vero Ecclesias non veras esse Parochiales, sed esse Cathedralis Coadjutrices: etiamsi Episcopus plura ad ostendendum solam Cathedralem unicam totius urbis esse Parochialem pararet ex eo, quod illam reliquae Parochiae in Matrem agnoscant, in eaque solum augustissimum Eucharistiae sacramentum asservetur, et Rectores Vice-Parochi nuncupentur: *Venusina* 30. *Julii* 1763 *dub.* 5.

22. In oppido Jennazzani Parochialis adest Ecclesia S. Pacili, quae Archipresbytero, et quatuor Beneficiatis est composita. Card. Ruffus Episcopus Praenestinus iis, ut missam pro benefactoribus in genere applicarent, praecepit. Quaestionem hinc isti posuerunt super enarratae Ecclesiae Collegialitate, ajentes Bullam deesse erectionis, deesse Apostolicum Privilegium, et omnia signa deesse Collegialitatis, quum Capitulum nunquam efformaverint, nec Capitulares actus execuerint, neque massa ulla communis extiterit, nullae quotidianae distributiones, nullumque residentiae onus adfuerint. Putabant itaque Ecclesias quasi Collegiales, seu speciem quandam Collegialitatis habentes, ad Missam Conventualem non esse adstringendas. Et revera S. C. definire non dubitavit, de praefatae Ecclesiae Collegialitate non constare; ita ut Missa Conventualis pro benefactoribus in genere celebrari non debeat. *Praenestina Missae Convent.* 19. *April* 1779.

23. Parochialis Ecclesia S. Michaelis Archangeli oppidi Caprarolae fuit ab Episcopo Nicola Perusio, Gregorii XIII. Pont. Max. habito oraculo, in Collegiatam erecta. Quum haec suas peculiares haberet constitutiones, habeatque massam communem distributionum, et alias hujusmodi praerogativas; An de sua Collegialitate constaret? est S. C. interrogata, et de sua utique Collegialitate liquere resolvit: *Civitatis Castellanae Missae Convent.* 16. *Decem.* 1786 *dub.* 1.

Ecclesia Archipresbyteralis quoad Erectionem.

1. Placentinus Episcopus ad rogatum populi loci Planellarum Parochialem ejusdem loci Ecclesiam exemit ab omnimoda subjectione erga Plebanam Ecclesiam loci Trivotii, eamque in Archipresbyteratum, non tamen insignem, erexit, tributa illius Archipresbytero facultate benedicendi fontem baptismalem die Sabbati Sancti. Verum hujusmodi Decretum Plebano loci Trivotii impugnante, disceptatum fuit, num hoc Episcopi decretum sustineri deberet? et decisum fuit, sustineri: *Placentina Plebanatus* 26. *April.* 1698.

2. Juxta Vicarii Capitularis relationem S. C. Parochialem Ecclesiam S. Jacobi de Curte, seu de castello in loco S. Margaritae nuncupato in Archipresbyteralem erigi permisit. Archipresbyter autem et Parochiae incolae Ecclesiae S. Margaritae sese monitos non fuisse, et relationem Vicarii esse valde suspectam ostendentes, obtinuerunt quod exoptabant, nam S. C. a decisis recessit remque totam ad sacram Rituum Congr. remisit. (21): *Januen. Indulti* 6. *Febr.* 1706.

3. Placuit Episcopo Cassanensi titulum Parochi Ecclesiae S. Margaritae terrae parvi Castri inferioris, in illum Archipresbyteri commutare. Ratione fortasse ductus fuit, quod terra altera ejusdem nominis superior Ecclesiam habeat Archipresbyterali titulo decoratam. Contenderunt ambo Rectores de eorum Ecclesiae matricitate ac

(21) Apud quam Congregationem examinari praecedentiae Ecclesiarum jura debent.

de praerogativis, sed vicit neuter. Postularunt modo, num illa saltem tituli commutatio sustineatur? et sustineri firmatur: *Cassanen. Matricit.*, *et Praeeminent.* 3. *April.* 1756 *dub.* 5.

§. I.

Ecclesia Cathedralis quoad Materialem Aedificationem, et Reparationem.

1. Circa reditus pro ornamentis Ecclesiae Cathedralis agendum est cum SSmo, qui benigne pro medietate annuit: *Liparen.* 10. *Maii* 1631.

2. Universitas Aliphana Cathedralem Ecclesiam funditus ob terrae motum eversam in ampliorem, melioremque formam reaedificavit. Obtinuit inde ut Canonici ad divina officia in Cathedrali persolvenda redirent. At Canonici, Ecclesiam tecto, et fenestras vitreis specularibus muniri oportere ostendentes, proponi curarunt, an et quis ad hanc reparationem teneretur? ad quod dubium S. C. respondit, ut coadjuverentur probationes super consuetudine, et reditibus Mensae Episcopalis, et Cleri; et ut interim per modum provisionis sine prejudicio jurium partium repararetur Ecclesia sumptibus communibus Episcopi, et Universitatis: *Aliphana Reparat. Cathed. Ecclesiae* 21. *Aug.* 1717.

3. Terrae violenti motu concussa, et tam in fornice, quam in muris Cathedrali Ecclesia ruinam undique minante, Capitulum reparationi faciundae impar, supplicavit, ut ex quatuor musicalibus vocibus ab Ansuino Cambio testatore relictis, duae suspenderentur, ut ex illarum reditibus collabens repararetur Ecclesia, et ut indulgeretur venia tot census contrahendi, quibus impleri onus posset; quorum usurae reditibus illis haereditariis Ansuini Cambii, qui duobus musicis praestantur, solverentur. S. C. suspensioni locum esse concessit, collatis etiam a Capitulo reditibus haereditatis Ansuini Cambii, et praecepit, ut Episcopus incumberet firmationi status ejusdem haereditatis, eumque transmitteret ad S. C. non retardata interim impositione census: *Camerinen. Reparat. Ecclesiae* 18. *April.* 1744.

4. Sententia S. C. exquiritur, an Episcopus Pisauri ad restitutionem Communitati faciendam oblationum, et expensarum ultra modum pro reparatione Ecclesiae Cathedralis erogatarum teneretur? rescriptum exiit, ut darentur nova dubia ad mentem; citatis omnibus interesse habentibus: *Pisauren. Reparat. Ecclesiae Cathed.* 8. *Maii* 1762 *dub.* 2.

5. Quum reditus mensae Episcopalis Setiae ad congruam Episcopi conservationem vix sufficerent, quumque Capitulum onus hoc subire retragaretur, adductum in quaestionem, quisnam CathedralemEcclesiam instaurare, organa resarcire, aliaque ad Ecclesiae fabricam pertinentia peragere teneatur? At S. C. voluit firmari statum redituum Mensae Terracinensis, Privernensis, et Setinae juxta instructionem (22): *Terracinen. et Setina* 14. *Decem.* 1771 *dub.* 3.

6. De necessariis reparationibus in Ecclesia Cathedrali faciendis periti retulerant. Triplici hinc certamine dimicatum est, ut decerneretur ad quemnam illarum onus spectaret? Capitulum sustinebat, ad solum id spectare Episcopum, nisi peculiare adsit statutum, aut contraria consuetudo, vel nisi Ecclesia peculiares habeat pro fabrica reditus, quibus Cathedralis Balneo-

(22) Nam S. C. haud potuit cogere Episcopum, ut petebat Capitulum ad Cathedralis Ecclesiae restaurationem, quia de quantitate redituum mensae non constabat. Ead. Caus. 9. Maii 1772 §. 4.

regii prorsus carebat; et immo probabat, onus hoc Episcopis semper incubuisse. Hodiernus Episcopus in Antecessorem Antistitem Baldassinium onus retundebat, et hujus haeres in illum vicissim. S. autem C. respondit, instaurationes esse ad formam peritiae necessarias, easque ad Episcopum Baldassinium adtinere, dempto eo, quod exactum fuit ex gratia SSmi juxta liquidationem coram D. Secretario faciendam: *Balneoregien. Ecclesiae Cathedralis* 17. *Aug.* 1776 *dub.* 1. *et* 2. *confirmat.* 28. *Aug.* 1779.

7. Cathedrali Ecclesia Arimini a motu terrae concussa, Canonici ad sibi habendam facultatem creandi censum scutorum 5270. supplicarunt, et applicationem redituum Sodalitii Crucesignatorum, et Hospitalium S. Archangeli, et Montisfloris urbis postularunt. Pontifex immortalis memoriae Pius Sextus censum nec adprobavit, nec improbavit; hujusce tamen applicationes denegavit. Hinc Canonici percontari coeperunt S. C. oraculum super jure, et obligatione reparationis Ecclesiae, et super erogatione redituum mensae Episcopalis, qui inter Canonicos ipsos dividi consueverant, quique a nonnullis Benefactoribus erant reparationis onere relicti. Et oraculum fuit, reparationem Ecclesiae Cathedralis faciendam esse a Capitulo ex reditibus mensae Capitularis: *Ariminen. Reparat. Cathed.* 18. *Sept.* 1789 *dub.* 1.

8. Facta contentio est, an, et de quarum instaurationum, ac reparationum in Ecclesia Cathedrali, quae confectae, et quae sunt faciendae necessitate constet? resolutum est constare ad formam peritiae mitioris Termini a Card. Visitatore deputati, (23): *Balneoregien. Ecclesiae Cathedralis* 18. *Dec.* 1790 *dub.* 1. *confirmat.* 28. *Maii* 1791.

9. Et Resolutum insuper est, reparationem hanc in decessorem Episcopum Aluffium, sub cujus regimine fatisci coepit, refundi, secundum tamen peritiam de mandato praedicti Card. Visitatoris confectam: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

Ecclesia Cathedralis quoad Jus Tumulandi. V. *Cadaver* §. *II. III. Capitulum Ecclesiasticum* §. *III.*

§. II.

Ecclesia Cathedralis quoad Translationem.

1. Motum proprium Sum. Pont. Benedicti XIII., qui Cathedram, et Collegiatam oppidi S. Leonis, praesidium olim urbini ducis, a S. Pio V. ad urbem Pinnae Billorum translatam, ad pristinum et antiquum statum reduxit, subreptionis et obreptionis crimine a communitate Pinnae accusatum, exequutioni mandandum non esse sancitur: *Feretrana Cathedralit.* 13. *Januar.* 1731 *dub.* 2. *confirm.* 23. *Julii ejusd. anni.*

2. Satriani urbe incendio absumpta, Clemens VII. Pont. Max. in oppido Campaniae titulo civitatis aucto Cathedralem instituit Ecclesiam Collegiatam B. M. V. de pace dicatam, Satrianensi et Campaniensi unitis Ecclesiis. Episcopi modo Campaniae, modo in oppido Caggiani, diutius vero in Castello S. Angeli de Fractis residere consueverunt. Episcopus Antecessor, annuente Sum. Pont. Clemente IX., potestatem fecit, ut Canonici Satrianensis divina officia in majori Ecclesia oppidi S. Angeli de Fractis persolverent. Inter clerum, populumque S. Angeli exarsit dissidium contendente populo de Fractis, Cathedralis Ecclesiae Satrianensis Capitulum jam rite

(23) Ad solutionem scilicet scut. 578. 50. Red. Cons. 21. Julii 1792 §. 1

fuisse translatum ad eorum majorem Ecclesiam S. Angeli; sed de hac translatione minime liquere dixit S. C.: *Satrianen. Cathedral.* 17. *Novem.* 1731 *dub.* 1.

§. I.

Ecclesia Collegiata quoad Materialem Aedificationem et Reparationem.

1. S. C. certo sibi persuadens Episcopum charismata meliora in dies aemulaturum, ab ejus eximia pietate, et providentia exigunt, ut collapsae Collegiatae Ecclesiae S. Jacobi, quam vocant *di Petra Fonte*, instaurationem ab iis, ad quos juris definitione pertinet, esse faciendam sedulo curet, et in ea divinorum officiorum celebrationem ab ejusdem Ecclesia Canonicis praestandam restituat: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 23.

2. Plures inter Archipresbyterum, et Canonicos Collegiatae S. Euphemiae Insulae, et inter Ussutii et Spurani Communitates fuerunt excitatae controversiae; quumque inter cetera dubia propositum etiam esset illud an Archipresbyter, et Canonici teneantur reparare Ecclesiam Collegiatam? responsum post aliquas dilationes fuit *dilata et* concordetur factum coram Card. Praefecto: *Comen Reparat. Ecclesiae Collegiatae* 10. *Junii* 1724.

3. S. C. constituit, quod onus reparandi Collegiatam, et Parochialem Ecclesiam S. Mariae Pedonis, cujus actualis cura animarum residet penes praepositum, immineat Capitulo comprehenso praeposito: *Mediolanen.* 26. *April.* 1732 *dub.* 19.

4. Johannes Pancratius Veeber Canonicus Collegiatae Ecclesiae SS. Nicolai, et Emerani Spaltae haeredem in bonis castrensibus instituit suam Ecclesiam Collegiatam Spaltae cum onere affatim expresso reparandi, construendi, et in ampliorem formam restituendi praefatam Ecclesiam, et non in ligneis materiis, sed in lapidibus illam restaurari mandavit. Casu autem, quo suum non impleretur votum, pauperem ecclesiam Parochialem oppidi, qua baptizatus fuerat, substituit. Ecclesiae aedificii vetustas instaurationem exposcit; sed ad complendum opus sufficientes minime sunt reditus haereditatis Veeber, alteriusque haereditatis Urbani Zehembaur ejusdem Collegiatae Canonici ad formam dispositionis Veeber relictae. Hinc exoratum est, ut structura novi aedificii fieret cum fornice ligneo ex gypso, et commutaretur propterea Canonici Veheber voluntas. Sed precibus his non est S. C. assensa, determinatae Veheber voluntati tenaciter inhaerendo: *Eystetten, seu Bambergen.* 4. *Apr.* 1767.

5. Ad perficiendam Collegiatae et Parochialis Ecclesiae SS. Faustini et Jovitae urbis Viterbii fabricam, die 21. Nov. 1761 impetrata a Capitulo facultas fuit imponendi censum in sorte scutorum 1000 super fructibus decem Capellaniarum, quae in eadem Ecclesia, partim de jurepatronatus, partim de libera Episcopi collatione erectae sunt. Sed nonnullis renuentibus capellanis, definitum ab S. C. est, Capellanos dissentientes esse juris remediis obstringendos ad census impositionem pro fabrica super Capellaniarum fundis; ita ut praedictum decretum sit exequutioni mandandum: *Viterbien. Census* 30. *Maii* 1767.

6. Collegiata et Parochialis Ecclesia S. Stephani oppidi Fiani, quod jure feudi spectat ad Ducem Alexandrum Boncompagnium Ottobonum illius Baronem, reparatione ubique indigebat, ac propterea disputatum fuit, quisnam ad reparationem praedictae Ecclesiae, et domus Archipresbyteralis teneretur?

resolutionem S. C. protelavit, scribique voluit Episcopo juxta instructionem, et ad mentem (24): *Nepesina Restaurat. Ecclesiae* 31. *Aug.* 1771. Reproducta iterum causa, responsum quoque fuit *dilata*, et additum, ut reproponeretur causa cum alio dubio super pertinentia patronatus, et ut interim per modum provisionis, et sine praejudicio jurium partium solverentur scuta 300 ab ecclesiasticis, totidem a Barone, totidemque a Communitate, et directa res insuper fuit ad Card. Praefectum pro exequutione, et directione operis, facto verbo cum SSmo. 27. *Junii* 1772. Ad novum examen reducta tertium causa, et altero proposito dubio, ad quem nempe spectet patronatus ejusdem Ecclesiae; responsum prodiit, quod spectatis peculiaribus circumstantiis, placeat fieri concordiam, et fieri ex officio a Card. Praefecto juxta instructionem, facto verbo cum SSmo: 18. *Septemb.* 1773 *dub.* 1.

7. Canonici et Archipresbyter Parochialis Ecclesiae S. Petri Montis Martiani in Collegiatam erectae, S. C. oraculum perconctati sunt, num onus reparandi, ac manutenendi fabricam et tintinnabula Ecclesiae spectet ad solum Archipresbyterum; seu potius repartiendum sit inter eum, et ceteros Capitulares? haec definivit, spectare pro tertia parte ad Capitulum pro reliquis duabus partibus ad Archipresbyterum: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789 *dub.* 3.

8. Quum Canonici Ecclesiae Collegiatae oppidi Belviderii pro reparatione Ecclesiae bis suspensionem, et ad vicennium postremo duorum Canonicatuum Ubertini, et Mei, et facultatem creandi censum scut. 1000 obtinuissent; modo post ocularem inspectionem Visitatoris delegati summa praedicta non sufficere agnoverunt, hinc postulant tertii Canonicatus suspensionem nuper vacati, ut contrahere censum possint in summa scut. 2500, quae requiruntur ad Ecclesiae fabricam perficiendam; et S. C. concessit suspensionem juxta votum Card. Archipresbyteri Basilicae Lateranensis (25): *Senogallien. Fabricae Ecclesiae* 20. *Febr.* 1796 *dub.* 1.

9. Inde ad dubium, an, et quomodo sit locus suspensioni tertii Canonicatus, et prorogationi alterius jam concessae Canonicatuum Ubertini et Mei? respondit affirmative juxta votum Card. Archipresbyteri (26) quoad Canonicatus Ubertini, et Mei: *Ibid. dub.* 2.

§. II.

Ecclesia Collegiata quoad Erectionem, et Fundationem.

1. Statuitur Episcopum non posse auctoritate ordinaria Ecclesiam Parochialem in Collegiatam erigere *in Conversana* 27. *Junii* 1626, *et in Fulginaten.* 26. *Febr.* 1639 *dub.* 3. (27).

2. Quum erectionem Collegiatae in Ecclesia S. Antonii oppidi S. Philippi Argyrae factam ab Episcopo in actu

(24) Nam demandatam fuit, ut de reditibus tum Archipresbyteratus, tum duorum Canonicatuum, necnon de aliis quibuscumque fructibus ex eadem Ecclesia provenientibus diligenter ab Episcopo inquireretur. Et scriptum, injunctumque Episcopo fuit, ut de omnibus beneficiis, tam residentialibus, quam simplicibus, et de Capellaniis, legatis piis, habita etiam praesionem, et onerum ratione accurate referret: *Ead. Caus.* 30. *Maii* 1772.

(25) *Vide not.* 49. *tom.* 2. *pag.* 45.

(26) *Vide not.* 50. *tom.* 2. *pag.* 46.

(27) In S. Congr. Rituum facta controversia inter Capitulum Ecclesiae Cathedralis Rapollensis, et Presbyteros Ecclesiae Parochialis Arinigri super asserta erectione dictae Ecclesiae in Collegiatam auctoritate Ordinaria cum creatione dignitatum, et Canonicorum, examinata haec fuerunt dubia.

1. An erectio Parochialis Ecclesiae Arinigri in Collegiatam sustineatur? et quatenus affirmative.

2. An pariter sustineatur erectio portionum dictae Ecclesiae in Archipresbyteratum, primiceria-

Visitationis non sustineri S. C. firmaverit (28), inde ad dubium, an sit locus novae erectioni dictae Collegiatae in dicto oppido? S. C. distulit resolutionem, et censuit exhibenda esse jura Card. Caraffae: *Catanien. Erectionis Collegiatae* 1. *Sept.* 1691 *dub.* 2.

3. Caesar Vidonus jussit Ecclesiam Collegiatam cum quatuor Canonicis comprehenso Archipresbytero in Ecclesia Parochiali S. Johannis de Cruce cum duobus Clericis; et casu, quo non posset erigi in dicta Ecclesia, erigatur in Ecclesia S. Ceciliae Cremonae; Marchio Caesar junior cupit erigi in Ecclesia Praepositurali Curata SS. Aegidii, et Homoboni dicte Urbis, et supplex fuit in S. C., quae eum non audivit: *Cremonen. Erectionis Collegiatae* 26. *Martii* 1695.

4. Sodales Congregationum laicalium Terracinae existentium cogitarunt ex omnibus eorum bonis Ecclesiam S. Johannis cum numero octo Canonicorum, injuncto illis onere choro inserviendi, et missas explendi, in Collegiatam erigere. Sed obexpensas graves perterriti facultatem erigendi octo beneficia residentialia in dicta Ecclesia cum praefato onere loco Collegiatae adjuncta clausula vocatis vocandis postularunt. Qua de causa erectionem Episcopus patravit; sed refragantibus nonnullis sodalibus, S. C. non sustineri illam declaravit: *Terracinen. Capellaniarum* 20. *Aug.* 1701 *dub.* 1.

5. Antuerpiensis urbs tota ab S. C. petiit facultatem Ecclesiam S. Jacobi in Insignem erigendi Collegiatam Secularem, praemisso, quod jam adsit tertiae dignitatis Cantoratus, et aliorum octo Canonicatuum fundatio; et simul petiit indultum contentiosam jurisdictionem in prima instantia in suos subditos privative in causis civilibus et criminalibus, in delictis nempe saevioribus, eo modo, quo aliae ejusdem regionis Insignes Collegiatae perfruntur, exercendi. S. C. gratiam novae erectionis in Insignem Collegiatam ex integro concessit indultum jurisdictionis privative quoad causas civiles in prima instantia, et quoad criminales pro levibus excessibus in choro in ecclesia, et in functionibus ecclesiasticis commissis, in quibus procedendum sit extrajudicialiter, et privative in poena levi, absente Episcopo, et eo praesente cumulative, et cum illius praelatione: *Antuerpien. Erect. Collegiatae* 28. *Julii* 1702.

6. Universitas oppidi Herberiae supplicat, ut praevia suppressione tituli Archipresbyteri, et Rectoris, animarum cura Ecclesiae SS. Faustini, et Jovitae in Ecclesiam SS. Dominini et Blasii una cum reditibus transferretur, illamque in insignem erigeretur Collegiatam, Vicario ibi perpetuo relicto. Expetitur, ut ex fructibus extinctae Ecclesiae septem fiant aequales portiones, quarum una praeter alios neditus, Archipresbytero assignetur, et reliquae sex inter Canonicos dividantur partim in praebendam, et partim in distributiones quotidianas, quas etiam Archipresbyter non amittat,

tum, thesaurariatum, cantoratum, et canonicatus respective? et quatenus *affirmative*.

3. An, et quae sacra insignia obtentoribus dictarum dignitatum, et cannonicatuum in ecclesiasticis functionibus sint permittenda? *et quatenus negative in omnibus.*

4. An, et sub qua poena Presbyteris participantibus dictae Ecclesiae Arinigri prohibendum sit tam nuncupatio ejusdem Ecclesiae cum titulo Collegiatae, quam usurpatio nominis dictarum dignitatum, et canonicatuum, necnon delatio insignium? S. C. die 4. Julii 1767 respondit ad 1. *Negative*, ad 2. et 3. *provisum in primo*, ad 4. *arbitrio Ordinarii.*

(28) „Et de quodam motu proprio Clementis VIII. prohibentis de cetero Episcopis erigere Parochiales in Collegiatas, testatur Rebuff. in *prax.* tit. de erect. in *Colleg. in fine* „*vere.* quidquid autem, et *ex eo* Tondut. resol. „*benefic.* part. 2. cap. 2. §. 2. num. 10" At de hac causa Card. Petra *Comment.* ad *Const. VII.* Innoc. *IV.* *Sect.* 2. num 2. tom. 3. pag. 40.

quando in sacramentorum administratione fuerit occupatus. Tam Ordinarius, quam Card. Barberinus petitionem hanc Communitatis moderati pro suo sunt libito. At postulato quomodonam esset instantiae annuendum? rescriptum est, *affirmative*, omnibus fructibus in distributionibus conversis, et Vicario perpetuo annua scutorum centum assignata summa: *Rhegien. Erectionis Collegiatae* 15. *Sept.* 1703.

7. Pontremuli Oppidani Ecclesiam B. M. de populo in Insignem Collegiatam sub duplici erigi conditione exorarunt; quod nempe Canonicatus mere essent Clericales, et quod juspatronatus ad lineam fundatorum masculinam et foemininam reservaretur. Oppidanorum votis annuit S. C., sed annuit juxta modum exprimendum (29): *Lunen. Sarzanen. Erect. Collegiatae* 26. *Januar.* 1704. Modificatis hisce conditionibus non acquiescentibus oppidianis, suam integrarunt petitionem, et rescriptum tulere *gaudeat impetratis* 5. *Aprilis ejusd. anni.* Iteratis inde precibus, extensa gratia fuit ad lineam foemininam, docto coram Card. Praefecto de assignatione fundi annui reditus augmine scutorum 24. pro quolibet Canonico: 19. *Julii ejusd. anni.* Reclamavit postea Capitulum Ecclesiae Cathedralis, eo quod Parochialem S. Geminiani, quae pro fundatione primae Dignitatis Propositurae cum animarum cura supprimi debet, jus sibi conferendi competat. Proposito hinc dubio, an constaret de jure conferendi et quatenus affirmative, an illud obstaret erectioni Collegiatae? responsum est *ad Rotam* (30): 7. *Febr.* 1705. Sed ex signaturam SSmi iterum remissa causa ad S. C. responsum fuit ad utrumque affirmative: 3. *Sept.* 1707 (31).

8. Ad evitandam attentatorum purgationem, quae maximum Capellanis Ecclesiae S. Jacobi oppidi Castellar et titulo et dignitate, et habitu cospicuis dedecus irrogat, quum suam Ecclesiam in Collegiatam erigi obtinuissent reticendo, quod erectio secum ferret voluntatis fundatoris commutationem; satius iisdem visum est pro gratia revalidationis praelatae erectionis S. C. exorare. Annuit revera haec, sed annuit juxta modum (32): *Giennen. Revalidat. Erectionis* 18. *Julii* 1705.

9. In oppido a Basilica Petri nuncupato Parochialis extat Ecclesia S. Michaelis Archangeli, quae Collegiata Secularis antea fuerat, et quae est de jurepatronatus nobilis Familiae a Basilica Petri. Hippolytus hujus Ecclesiae Compatronus, et Archipresbyter postulat, ut illa ad Insignis Collegiatae decus, et honorem evehatur. Ecclesiae vero praerogativae sunt, quod Archipresbyter dignitas effulgeat Principalis, et sex etiam adsint Canonici, et quod hi almutiam et ille cappam

(29) Nempe pro erectione in Collegiatam Insignem Capitulum constituatur ex octo Canonicis, et quatuor Mansionariis, et Canonici, quando adsunt duo Clerici pro assequendo Canonicatu debeant esse constituti in sacris Ordinibus quoad reservationem jurispatronatus ad lineam masculinam tantum, et deinde Canonicatus devolvatur ad Capitulum cum qualitate ecclesiastica excepto Canonicatu jurispatronatus Reghini, circa quod servetur dispositio fundatoris: quoad usum cappae magnae nihil, sed concedatur usus Almutiae simplicis, et omnia emolumenta, et fructus convertantur in distributiones quotidianas: Eod. Caus. 19. Julii 1704 §. 1.

(30) *Vide not. seq.*

(31) „Ex ea ratione super enunciata, quod „posito jure Capituli in conferendo dictam Ec„clesiam (S. Geminiani) aequum non est ei de„rogare per erectionem dictae primae Dignita„tis, ad quam Capitulum non poterat habere „jus electionis, ex hactenus firmatis: et licet „adesset remissio supplicis libelli per SSmum, „tamen intelligendum est prout de jure cap. in„ter dilectos de *Fide Instrum. Rota dec.* 1042 „*num.* 8. *coram Emerix jun.*" Card. Petra *Comment. ad Const. VII. Innoc. IV. sect.* 1. *num.* 39. *tom.* 3. *pag.* 38.

(32) Decretum traditum fuit in supplicatione a Dataria remissa, cujus copia asservatur in positione: *Lib.* 55. *Decret. pag.* 260.

cum rocchetto, et baculum gestet. Collegiatae erectionem S. C. indulsit juxta votum Card. Aquaevivae (33): *Papien. Erectionis Collegiatae* 7. *Febr.* 1711.

10. Matthia Raolia, et Jo. Baptista Raolius patrueles haeredibus imperarunt, ut in suis aedibus Ecclesiam sub invocatione S. Angeli Custodis construi, et in Collegiatam pro novem Canonicis, et una Dignitate Rectoria nuncupanda erigi curarent. Jo. Baptista defuncto Matthia superstes declaravit, quod ea Collegiata esset in Parochiali Ecclesia S. Andreae pluribus cum Archipresbytero initis conditionibus, erigenda. S. C. cui super modo erectionis peragendae delata quaestio est, decrevit, erectionem cupitae Collegiatae faciendam esse juxta votum Card. Caprarae (34), addita Collegiatae denominatione Angeli Custodis: *Anagnina Erect. Collegiatae* 3. *Octob.* 1711 *dub.* 1.

11. Marchio Caesar Vidonus filiis haeredibus institutis mandavit, ut in Ecclesia Parochiali oppidi S. Johannis de cruce Collegiatae erectionem de jurepatronatus suae familiae, et aliorum substitutorum, nonnullis appositis conditionibus, peragerent. Pia haec Vidoni voluntas diu jacuit sine effectu, a patronis super fructibus perceptis R. Fabricae compositionibus obtentis. Joseph Antonius Marchionis Caesaris junioris filius et haeres piam testatoris mentem implere cupit. Episcopus contra asserit erectionem in feudo S. Johannis permittendam nullatenus esse, quum illud esset modo rusticum, licet testatoris tempore fuerit nobile, sed erigendam potius censet in Collegiata Ecclesia S. Agathae urbis Cremonae cum quatuor Canonicatibus, et duobus clericatibus. Instante itaque Antonio S. C. definivit, quod erectio haec fieret in loco S. Johannis de Cruce; quo vero ad modum et numerum dixit *dilata et ad mentem* (35): *Cremonen. Erect. Collegiatae* 11. *Junii* 1712. *Et iterum dilata* dixit, et *ad mentem* 1. *April.* 1713. Tandem Marchio Joseph Antonius supplicavit, ut fieret modis a se propositis. S. C. Oratori gratiam juxta modum (36) impertivit: 8. *Julii* 1719. Episcopo inde Cremonensi pecunias a Canonicalibus aedibus retrahendas pro incremento numeri Canonicorum relicta fabrica implicari autumante, et postulante,

(33) Qui luculentius, et distinctius recensuit tum fructus, et distributiones, tam primae Dignitati, quam cuilibet ex Canonicis attribuendas, tum pariter residentiae debitum aliquibus ex dictis Beneficiis Canonicatibus nuncupatis jam olim incumbens, cujus loco adjecta fuerunt certa Missarum onera, quarum celebratio cessabit postquam effecta erit erectio Collegiatae. Quare adhaerendo voto praedefuncti Card. Episcopi, Oratoris precibus annuendum existimavit, cum ceteroquin Orator ipse de proprio supplere intendat duc. 460 ad efformandum integrum reditum duc. 388. Praebendarum, et Mensae Capitularis de novo erigendae. Unum tamen addit, excludendam nimirum qualitatem insignitatis, eo quod Canonicorum numerus videatur nimis exiguus, cum ad erectionem Collegiatae insignis decem saltem Canonici sint numerandi, quod sane praeclaris comprobat Rota, et DD. auctoritatibus: *Eod. Caus.* 7. *Febr.* 1711.

(34) Qui protulit eam his moderationibus, ut Canonici teneantur ad quotidianum chori servitium, ut juspatronatus sit Ecclesiasticum non laicale ad formam testamenti, non inspecta declaratione Mathiae post obitum Jo. Baptistae: ut sit admittenda Canonici curati nominatio, juxta Conventiones initas inter dictum Mathiam, et Archipresbyterum: ut tertia dumtaxat redituum pars convertatur in Massam distributionem: ut bonorum administratio dirigatur instar Cathedralis; et quoad delationem Insignium adhaeret voto Episcopi, ac ut in omnibus standum sit arbitrio hujus S. C. quod voluere testatores: *Eod. Caus.* 3. *Octob.* 1711 § 5.

(35) Quae fuit, ut a R. P. Auditore SSmi impetretur remissio causae super assertis compositionibus initis: *Eod. Caus.* 1. *April.* 1713.

(36) Et modus est, ut transmitteretur planta Aedificii faciendi una cum relatione peritorum in ordine ad expensas, et ut etiam transmitteretur nota expensarum factarum pro comparandis caementis, et in emptione domus facta a Caesare Juniore de Vidonis, et tandem ut fructus percepti ex reditibus Portus Piceleonis post compositiones initas cum Rev. Fabrica deponerentur, et implicarentur pro incremento numeri Canonicorum. *Eod. Caus.* 7. *Dec.* 1720.

resolutio prodiit, nempe ut augendus sit Canonicorum numerus ad ratam partem redituum, et onera Missarum inter antiquos, et novos Canonicos partienda sint: 7. *Decem.* 1720.

12. Homines oppidi Militelli desiderio flagrantes, ut eorum patria Collegiatae Ecclesiae decore cohonestaretur, votique compotes fieri nequire opinantes nisi ex unione binarum Parochialium, a qua nonnulli dissentibant, ab Episcopo erectionem obtinent. Sed statim disputato dubio, an sit locus erectioni Collegiatae, seu sit relaxanda supplicatio, qua collatio unius binarum Parochiarum postulatur? negativum ad primam partem datum fuit responsum juxta modum petitum; et quoad secundam negativum, et ut fiat concursus coram Episcopo, mandatur: *Syracusana Collegiatae* 8. *Julii* 1713 *confirmat.* 13. *Apr.* 1715.

13. Petrus de Laurentio terrae Sicli laicalem Confraternitatem S. Mariae *Novae* nuncupatae cum onere distribuendi dotes nominavit haeredem. Confraternitatis Officiales exposuerunt, quod oneribus impletis redituum superesse medietatem, et Episcopo supplicarunt, ut portionem hanc applicaret Collegiatae Canonicorum, et Dignitatum erigendae, sibimet ipsis jure praesentandi servato. Annuit Episcopus, et Collegiatam reservato Beneplacito Apostolico erexit. S. autem C. erectionis confirmationem denegavit; sed addidit, quod concedenda sit nova erectio juxta modum, et ad mentem: *Syracusana Collegiatae* 18. *Febr.* 1713.

14. Archipresbyterali Ecclesia S. Mariae oppidi Gragnani vacante, Communitas S. C. rogavit pro gratia, ut haec Ecclesia in insignem undecim Canonicorum cum Archipresbytero, erigeretur Collegiatam. Sed opponente se populo, et dicente, quod erectio isthaec sit sibi, et praesertim pauperibus praejudicialis eo quod, divisis reditibus inter Canonicos, Archipresbyter eleemosynas ut solet distribuere nequeat, S. C. gratiam impertiri noluit: *Litteren. Erect. Collegiatae* 7. *Decem.* 1715.

15. Magistrats, clerus, et alii Urbis cives petierunt, ut Parochialis et Matrix Ecclesia S. Georgii in ampliorem Insignis Collegiatae statum immutaretur. Card. Barberinus in suffragio perpendebat, quod aemulatio cum altera Parochiali Ecclesia S. Jo. Baptistae poterat duci; et quod deficiebat qualitas Ecclesiae materialis, quae vi motuque terrae pene eversa, ac diruta erat. Instantiae responsum est, ut Oratores post iterum aedificatam Ecclesiam, eique decorem restitutum supplicarent: *Syracusana Erect. Collegiatae* 5. *Sept.* 1716. Descriptum inde est *dilata, et Episcopo pro informatione juxta instructionem* (37): 17. *Nov.* 1717. Gratiam denique concessit erigendi Collegiatam juxta petitum Canonicorum, et Dignitatum numerum; tribuitque usum rocchetti, et mozzettae, et jussit, ut gratia expediretur a Dataria. In reliquis juxta votum Card. Barberini; et quoad facultatem condendi statuta voluit, ut adderetur clausula quatenus Juri Canonico, et S. Concilio Tridentino non adversentur, et ad mentem: 24. *Febr.* 1720.

16. S. C. die 26. Januarii anni 1704 concessit, ut Ecclesia B. M. V. de populo existens in terra Pontremoli Dioecesis Lunensis Sarzanensis, et intra limites Parochialis Ecclesiae S. Geminiani erigi posset in Collegiatam,

(37) Et instructio fuit, ut Episcopus distincte, et plene referret circa statum materialem Ecclesiae post terraemotum reaedificatae, et an aedificium stabile esset, et duraturum, et capacie, decentiaque structurae: *Eud. Caus.* 2. *Dec.* 1719 §. 2.

et quod Canonicatuum patronatus, Canonicatu Reghini excepto, in quo fundatoris dispositionem observari mandavit, esset reservatus ad lineam tantum masculinam eorum, qui bona sua pro illorum erectione conferre promittebant; et die 19. Junii 1704, dictum juspatronatus etiam ad lineam foemininam extendit. His ita statutis, nova commota est a Capitulo Cathedralis Ecclesiae Lunensis Sarzanensis controversia, ideo discussum fuit, an, et quomomodo dicta decreta super erectione edita sint relaxanda? et resolutio exiit affirmativa, cum omnibus conditionibus in folio Capituli expressis, et dummodo institutio autorizabilis, et adprobatio personae ad Canonicatum, praesentandae pertineat ad Episcopum, et sola literarum Collationis expeditio ad Capitulum Cathedralis spectet, necnon praevia ratihabitione obligationum, quas deputati, et Syndici Communitatis in favoremEcclesiaeCollegiatae inierunt, a generali Concilio Pontremoli legitime coacto facienda. *Lunen. Sarzanen. Erect. Collegiatae* 7. *Maii* 1718.

17. Quum Argenti oppidum numeroso esset populo refertum, habeatque amplam Collegialem Ecclesiam concinne ornatam, tribusque constructam navibus, quumque ibi tredecim praeter Archipresbyterum Capellani reperirentur, qui divina officia quibusdam anni temporibus celebrant; oppidani exorarunt S. C., ut praefata Ecclesia in Collegiatam erigeretur. Nulla data, immo protelata resolutione, jussit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (38): *SanctaeAgathae Gothorum* 22. *Junii* 1720. Ad examen reproducta causa, ut ad Episcopum juxta instructionem (39) scriberetur, iterum injunxit: 31. *Maii* 1721.

18. Quatuor Portionarii Parochialis Ecclesiae SS. Firmi, et Rustici Caravaggi contendunt, erectionem Ecclesiae Parochialis horum Coelicolarum in Collegiatam nullatenus sustineri, quod auctoritate ordinaria gesta fuerat. Verum quum praesupponeretur obtentum fuisse Benep'acitum Apostolicum ex lapsu temporis; S. C. praeenarratam erectionem sustineri mandavit: *Cremonen. Collegiatae.* 17. *Sept.* 1720.

19. Concilium Generale oppidi Casalis Majoris in Dioecesi Cremonensi Mediolanensis Provinciae, nec non universus populus totius districtus, et exequutores testamentarii nobilis matronae Claudiae Elisabethae Matraversiae, quae pro erectione Collegiatae suum legaverat patrimonium, supplicarunt, ut Ecclesia Parochialis S. Stephani in Collegiatam, modo tamen a voluntate Matraversiae diverso, erigeretur; insigne esse oppidum, et congruam extare dotem affirmantibus pro Concilio scribentibus. S. C. causa resolutionem distulit, voluitque, ut examinaretur coram Card. Praefecto modus, quo Collegiata possit erigi, et coram eodem Card. Praefecto interim redderetur ratio ab Administratoribus de Matraversia haereditate: *Cremonen. Erect. Collegiatae* 23. *Aug.* 1721. Examinato subinde modo jam extenso, S. C. annuit juxta eundem expressum in folio annexo a Card.

(38) In qua ipsi expositum fuit, quod S. C. erat in dispositione annuendi erectioni Collegiatae, sed cum duabus dignitatibus tantum, et duodecim Canonicatibus, et cum unoque quatuor Capellaniarum, duarum in Ecclesia S. Andreae, et duarum in Ecclesia SSmae Annuntiationis, quod id notificaret Universitati, et quod habita ejus mente, eam S. C. notificaret: *Ead. Caus.* 8. *Martii* 1721.

(39) Scire cupit S. C., an firmo remanente numero Dignitatum possibile sit erigere sedecim Canonicatus, et ex aliis quatuor Canonicatibus, qui erigi vellent, erigere pro majori Ecclesiae servitio numerum Beneficiatorum, seu Mansionariorum: *Regist. lit. lib.* 46. *die* 31. *Maii* 1712.

Praefecto (40): 9. *Febr.* 1726 *inter sum. precum.* Postmodum quum fuisset efflagitatum, an sit modus supradictus reformandus juxta resolutiones editas ad ead. S. C. quoad erectionem Praebendae Theologalis in Canonicatum, ejusque nominationem? remittitur responsio ad Card. Praefectum: 2. *Julii* 1729 *dub.* 5.

20. Ad sedandas circa praeeminentias lites inter Ecclesiam S. Mariae Majoris, et Ecclesiam S. Petri terrae Vasti exortas, postulatum a S. M. Innocentio XII. fuit, ut Ecclesia S. Mariae Majoris in Insignem erigeretur Collegiatam. Bullam erectionis edidit sum. Pontifex, et ad Bullae exequutionem processit Theatinus Archiepiscopus: Reclamavit Ecclesia S. Petri posthabita; adeoque subreptione accusavit literas Apostolicas, ac nulliter exequutioni mandatas fuisse contendit. Tradito itaque dubio, utrum esset erectio illa ab Ordinario uti delegato Apostolico facta, sustinenda, seu potius confirmanda, et adprobanda? nulla prodiit definitio, et dictum fuit ad mentem (41): *Theatina* 1. *Sept.* 1725 *dub.* 1. Proposita denuo definienda causa, remissa fuit res Card. Praefecto, ut digneretur illam perpendere, et votum S. C. aperire. 12. *Jan.* 1726. Addita suprafato dubio fuit particula sanationem erectionis respiciens; et impetratum etiam est, ut causa super praeeminentiis ad Sacrorum Rituum Congregationem delata, ad S. hanc C. avocaretur. Sic tertium prolato dubio, consulendum esse SSmum pro sanatione juxta votum (42) Card. Praefecti, sumendamque providentiam esse juxta ejusdem Card. votum (43): 15. *Martii* 1727 *dub.* 1. *et* 2. Reproposita causa, et quaesito, an praevia oris aperitione, esset standum, vel recedendum a decisis nuper relatis? responsum est in decisis et ad mentem (44) 1. *Decem.* 1731. Quum Clerus Ecclesiae S. Petri toties audiri petiisset, Capitulum S. Mariae Majoris, ut liti finis tandem imponeretur non solum editam decisionem confirmari rogat, sed addi etiam exorat declarationem tum circa supplicationem die S. Marci, atque aliam die ultima Rogationum habendam, tum circa alias supplica-

(40) *Vide not.* 55. *tom.* 2. *pag.* 60.

(41) Quae fuit, ut stricte scriberetur super jurepatronatu, et assignamentis: *Ead. Cong.* 1. *Sept.* 1725.

(42) Ait Card. Praefectus: 1. ad novam Collegiatam S. Mariae spectare priorem pulsationem aeris campani die sabbati sancti. 2. In omnibus supplicationibus anteire debere Presbyteros Ecclesiae S. Petri, deinde sequi Capitulum Collegiatae S. Mariae. 3. In omnibus supplicationibus crucem Ecclesiae S. Petri non esse, ut antea servabatur, gestandam simul cum cruce novae Collegiatae S. Mariae in eadem linea, sed seorsum. 4. Supplicationum initium ducendum esse ab Ecclesia S. Mariae, quippe quae praestantior est. 5. Pulsandas esse Campanas Ecclesiae S. Petri, quotiescumque occasione supplicationum ad eam accedit Capitulum S. Mariae: et idem fieri debet ab Ecclesia S. Mariae, quando ad eam venit Clerus Ecclesiae S. Petri cum Regularibus, et sodalitiis, ut ab illa initium fiat supplicationum. 6. In supplicatione, quae habetur die S. Marci, Presbyteros Ecclesiae S. Petri, in qua finem habet supplicatio, non debere ab ea discedere, sed extra fores subsistere, ut honorifice excipiant Clerum S. Mariae, cui intra Ecclesiam praestantiorem locum esse tribuendum. 7. In ceteris supplicationibus Rogationum, et in alia, quae peragi solet, anteire debere Presbyteros S. Petri, et subsequi Capitulum S. Mariae, excepta supplicatione, quae habetur ultima Rogationum die. 8. In supplicatione SSmi Corporis Christi usque ad januam Collegiatae S. Mariae hastulas esse gestanda ab ejusdem Ecclesiae Mansionariis, sive Beneficiatis sacra veste amictis, non tamen a Presbyteris Ecclesiae S. Petri per ambitum vero civitatis sustinenda esse a nobilibus laicis. 9. In primo solemni ingressu Archiepiscopi in civitatem Vasti Clerum S. Petri peragere debere ad Ecclesiam S. Mariae, in qua excipiendum esse ab Archiepiscopo universum Clerum ad obedientiam. 10. Tandem retinendam esse in funeribus priscam consuetudinem; addito solum quod si ad funus aliquod invitati communiter fuerint tam Canonici Ecclesiae S. Mariae, quam Presbyteri S. Petri, praecedere omnes debeat una tantum Crux, videlicet illam Ecclesiae S. Mariae: *Ead. Cong.* 1. *Decem.* 1731 §. 4.

(43) *Vide not. antecedentem.*

(44) Quae tamen versata fuit circa rem alienam ab iis, quae in disputationem venerant: *Ead. Cong.* 27. *Febr.* 1734 §. 2.

tiones extraordinarias. Resolutum hinc demum fuit in decisis cum declarationibus dandis a Card. Praefecto: 27. *Febr.* 1734.

21. Tres in oppido Baruli adsunt Parochiales Ecclesiae. Una Collegiata sub titulo S. Mariae Majoris, altera Receptitia, et Titularis Magni Prioris Religionis Hierosolymitanae S. Sepulchri, et tertia in honorem S. Jacobi dicata. Quum inter Presbyteros S. Sepulchri, et illos S. Jacobi plura quoad praecedentias in dies orirentur dissidia, memorati S. Sepulchri postularunt ipsorum Collegium, seu Capitulum Canonicorum secularium cum omnibus honoribus, et privilegiis instar aliorum Collegiorum, et secularium Capitularium, sed frustra, Priore Hierosolymitano reluctante, petierunt. *Tranen. Erect. Collegiatae* 2. *Junii* 1736.

22. Quum Michael Angelus Pronettius Siviliani praecepisset, nempe sub dote annui reditus librarum 200. vel quatuor Canonicatus, vel duas Dignitates, et totidem Canonicatus de jurepatronatus familiae suae Priorali Regulari Ecclesia S. Andreae, et quum binos alios Canonicatus itidem sub reservatione jurispatronatus suae familiae ergo nuperrime fundasset Jo. Dominicus Moronus, constituta pro qualibet dote in annuis libris 450; Episcopus Fossanensis Christophorus Barattarius precatus est, ut eadem Ecclesia S. Andreae Capellis, altaribus, choris, et organis ornata, sua regulari statu suppresso, in secularem Collegiatam Insignem sine praejudicio Parochialis Ecclesiae S. Petri, erigeretur. Causae resolutionem primo distulit S. C. et ad mentem (45) subjunxit. *Taurinen. Erect. Collegiatae* 1. *Decem.* 1736. Deinde dixit ad mentem Card. Praefecti (46): 13. *April.* 1737.

23. Presbyteri Parochialis Ecclesiae S. Petri Civitatis Vasti preces fuderunt, ut ad avertendas graves assiduasque molestias, quas habent cum aliis presbyteris propter erectionem alterius Ecclesiae S. Mariae Majoris in Collegiatam Insignem, eorum quoque Ecclesia in Collegiatam pariter insignem erigeretur. Sed ut res mature perficeretur S. C. scribi mandavit Archiepiscopo juxta instructionem (47): *Theatina Erect. Collegiatae* 6. *Julii* 1737 *dub.* 1. Sed instructione ob Ordinario data, praeoptatae erectioni locum esse juxta modum a Card. Praefecto exprimendum rescripsit. 19. *Apr.* 1738.

24. Nomine Consulum civitatis Sospelli flagitatum est, ut populi offensionibus, et malis, quae ex negligentia Canonicorum Regularium in obeunda animarum cura, et in chori, Ecclesiaeque functionibus peragendis manabant, occurreretur, mediante

(45) Mens est, ut memorati Canonici Regulares Lateranenses, ad quos, uti praefertur, dicta Ecclesia S. Andreae adhuc pertinet, excitarentur, ut causas urgentiores pro obtinenda ejusdem Ecclesiae Secularizatione afferantur, et demum Orator copiam indulti, quo Ecclesia praedicta sibi in Commendam tradita fuit, exhiberet: End. *Cons.* 30. *Martii* 1737 §. 1.

(46) „Cum vero dictus Card. Praefectus Sacrae Congreg. retulerit, totam quaestionem inter partes versari, num praeservanda esset in favorem Ecclesiae, et Abbatis S. Petri consuetudo ducendi processionem SSmi Corporis Christi e dicta Ecclesia cum interventu totius Cleri civitatis Saviliani, seu potius sufficeret apponere in supplicatione clausulas generales praeservativas omnium Jurium prout de jure, et quatenus de jure, Emi PP. censuerunt, supplicationem, de qua agitur, signandam, et relaxandam esse sub clausulis generalibus praeservativis omnium Ecclesiae, et Abbati S. Petri quomodolibet competentium prout de jure, et quatenus de jure:" *Lib.* 87. *Decret. fol.* 174 et 177.

(47) Instructio erat haec, ut Archiepiscopus distincte referret super redditibus Ecclesiae S. Petri, et an ex petita ejus erectione in Collegiatam, necnon ex petita divisione Ecclesiarum quoad functiones speranda esset extinctio litium, vel potius timeri possint jurgia, utque sensum super utraque instantia aperiret: End. *Cons.* 19. *April* 1738.

suppressione Prioratus Congregationis Canonicorum Regularium S. Rufi, ejusque erectionis in Collegiatam secularem ex Priore, ut antea et quinque Canonicis cum clericatu compositam; ea sub lege, ut tres primi Canonici Priorem in cura adjuvarent. Sed fuit exoratum incassum et dictum ab mentem: *Ventimilien. Erect. Collegiatae* 13. *Sept.* 1738.

25. Fabricius Amatius exoptans post mortem suam erigi Collegiatam Canonicam, sive Congregationem, in qua clerus Sevignani divina officia unitim recitare valeret, haeredi suo praecepit plures fieri census activos, ad erectionem obtinendam. Sed nonnullae postmodum a dicto clero excitatae sunt quaestiones circa modum et locum erectionis, quoniam in Ecclesia a testatore designata erigi non posse supponebatur. Verum S. C. edixit, ut servaretur dispositio testatoris: *Ariminen. Erect. Collegiatae* 26. *Sept.* 1739 *dub.* 1.

26. Populus Montis Milonis, celeber olim Pollentina nomine Plebes, Pontificem exoravit, ut Parochialis ejus Ecclesia in insignem erigeret Collegiatam. Parata erant omnia, deficiebant tantummodo ad erectionem opportuna scuta ter millia, quae tamen ex superextantibus haereditatis Acursii fructibus erogari poterant. Statuerat Accursius, ut superextantes haereditatis suae fructus in distributionem panis pauperibus faciendam impenderentur. Ita nunc excreverat multiplicum ut scuta sex millia, et ultra extent, et ad pauperes alendos, et ad opus perficiendum satis apta. Hinc rogat populus, ut fiat applicatio pro dicta Collegiata erigenda. Sed suspensa fuit causae definitio, et demandatum, ut firmaretur, transmittereturque multiplici status: *Maceraten. Applicat.* 5. *Julii* 1749.

27. Supplicavit Clerus et populus Speluncati, ut plebana sui oppidi Ecclesia, quae Divo Michaeli Archangelo dicata est, suppressa altera ejusdem oppidi Ecclesia Parochiali S. Catharinae, in Collegiatam erigeretur, in qua essent duae Dignitates, Archipresbyteratus nempe, et Praepositura, octo Canonicatus, et quatuor Beneficia, seu Mansionariae, idque ex bonis annuisque reditibus Ecclesiae Plebanae, et Parochialis supprimendae fieret. S. C. precibus populi annuit, juxta tamen modum a Card. Praefecto declarandum (48): *Marianen. Erect. Collegiatae* 6. *Decem.* 1749.

28. Praefecti terrae Lurii ab S. C. rogitant ut suam S. Petri plebanam Ecclesiam ob mortem Plebani vacantem in simplicem Collegiatam auctoritate Apostolica erigeret. Exoptabant ut unica Archiepresbyteratus Dignitate, sex canonicis, aedituo, et duobus animarum curae coadjutoribus, constaret. Dissentit Episcopus, sed Oratores requisita exponunt, quod nimirum Ecclesia sit splendide extructa, pluribusque capellis aucta et ornata. Oratorum petitioni favit S. C.: *Marianen. Erect. Collegiatae* 13. *Febr.* 1751 *dub.* 1.

29. Communitas terrae Belfortis postulavit, ut ex bonis haereditariis Fatii Poncelli erigeretur, seu reintegraretur Collegiata in Parochiali S. Eustachii, commutata defuncti voluntate, qui animam suam suorumque reliquit haeredem; Sed S. C. huic postulationi refragata est, et indixit ut Episcopus incumberet ad implementum onerum praescriptorum a testatore sin-

(48) „Die. Sacra. audita relatione Episcopi „Marianen censuit si SSmo Dno Nro placuerit „praesentem supplicationem signari posse infor„ma Commissaria eidem Episcopo directa pro „verificatione redituum, et cum decreto, quod „non provideantur de Dignitatibus, Canonicati„bus, et Beneficiis, nisi quos idoneos approba„verit Episcopus ipse:" *Lib.* 99. *Decret. fol.* 481.

gulis annis: *Camerinen. Commutat. Volunt., et Erect. Collegiatae* 23. *Sept.* 1758.

Ecclesia Collegiata quoad Jus Tumulandi. Vide *Cadaver* §. *II. et III. Capitulum Ecclesiasticum* §. *III.*

§. III.

Ecclesia Collegiata quoad Unionem, et Translationem.

1. Ad praecidendas lites omnes praeeminentiales, quae inter duo Capitula alterum S. Mariae et S. Hilarii, et alterum S. Jacobi, quae Lugi existebant, factae erant, Summus Pontifex Collegiatas utrasque univit in templo S. Jacobi et Prosperi, voluitque, ut si quis ex iis, quae ad deficientem sive praepositum, sive Canonicum sive Mansionarium spectabat, obiret, in massam Ecclesiae inferretur, a qua debita ab utraque Collegiata, et ab utrisque Canonicis legitime contracta expungerentur: et jussit ut bona omnia, quae ad utramque Collegiatam pertinebant, in unam indivisibilem massam transferrentur, et coalescerent; et demum praecepit, ut ex communi massa fructus omnes, et reditus Praepositis, et Canonicis praestarentur integre, donec ad numerum in Constitutione statutum devenirent. Sed ne hac quidem unione sopitae sunt, et extinctae lites. Oportuit enim plurima dubia proponere, et resolutiones desuper exquirere. Et resolutum fuit, quod ex reditibus ambarum Collegiatarum suppressarum constituenda usque a principio esset una indivisibilis massa, et unus tantum administrator, et non quod duae massae usque ad reductionem numeri separatae fierent: *Imolen. Plurium* 19. *Sept.* 1744 *dub.* 8.

2. Et statutum exinde est, quod lucra ex punctaturis, et absentiis Capitularium manus dexterae Collegiatae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi, provenientia, a die unionis usque ad praesens non omnibus sive sint manus dexterae, sive sinistrae intervenientibus, sed solis dictae manus dexterae intervenientibus accrescerent: *Ib. dub.* 9.

3. Decretum vero est quod legata Missarum tam Canonicis olim S. Mariae, quam Canonicis olim S. Jacobi prius relicta satisfieri deberent post unionem ab unaquaque parte respective; non autem ab omnibus indiscriminatim: *Ibid. dub.* 10.

4. Definitum etiam est, quod Canonici vel Mansionarii manus dexterae fere nunquam choro intervenientes participare non deberent de emolumentis ex missis, funeralibus, et aliis functionibus provenientibus; non vero de illis tantum, quibus assisterent, et ab ipsis respective celebrarentur: *Ibid. dub.* 11.

5. Quaesitum vero est, an pro sessionibus Capitularibus in quolibet mense destinanda sit certa dies; seu potius servanda sit constitutio nona?

6. An ad legitimas Capitulares resolutiones attendi debeat major suffragiorum pars respective ad omnes Capitulares; sive sit potius necessarius concursus duarum ex tribus partibus, ut in Constitutionum Capitulis praescribitur?

7. An Constitutiones Capitulares ab Episcopo pro bono Capituli regimine adprobatae, sint observandae?

8. Et quaesitum demum est, anstante expressa concessione manus dexterae, et loci dignioris in favorem Capitularium olim S. Mariae in Bulla unionis pro omnibus et singulis actibus, et functionibus facta, sustineatur dispositio in cap. 19. Constitutionum contenta (49)? Sed nulla his fuit data definitio,

(49) „Et mens est, ut utraque manus deputet quatuor Canonicos pro constitutionum confectione coram Episcopo": *Lib.* 94. *Decret. fol.* 484.

et dictum *dilata*, et *ad mentem* (50): *Ibid. dub.* 12. 13. 14. *et* 15.

9. Soli Capitulares olim S. Mariae commodum octo missarum pro qualibet die a Bulla unionis in Ecclesia S. Francisci de Paula requisitarum praestare, sive supplere durante divisione tenentur; et non tenentur pervices etiam Capitulares olim S. Jacobi: *Ibid. dub.* 16.

10. Postulatum denique fuit, num Capitulo in quolibet anno per secreta suffragia Ministros ab eodem mercede conductos confirmare liceret? et decisum est, ut habeatur ratio in confectione Constitutionum: *Ibid. dub.* 16.

11. In dubium venit, an sit concedendum beneplacitum Apostolicum pro approbatione omnium, in quae convenerunt Conventus, et Patres S. Augustini civitatis Eugubii, et Collegiata, Canonicique S. Christinae ejusdem civitatis super concessione Ecclesiae Parochialis S. Mariae Novae, quae ad dictos Patres spectat, et super translatione dictae Collegiatae S. Christinae ad illam Ecclesiam S. Mariae Novae? S. C. vero negativum praebuit responsum; translationi enim Sodalitium SSmi Corporis Christi, in in quorum Ecclesia erectum fundatoris Christini jussu Collegium fuerat, refragatur: *Eugubina Beneplaciti* 21. *Novem.* 1744 *dub.* 1.

Ecclesia Matrix, Superior quoad Probationem, et Praeeminentias.

1. De Superioritate Ecclesiae Parochialis S. Petri terrae Vasti non constat, itaut Ecclesia S. Mariae de Pinna sit illi in omnibus subjecta praeterquam quoad jura parochialia, intra cujus limites Ecclesia illa sita est: *Theatina* 15. *Novem.* 1704 *dub.* 2.

2. Non de matricitate Ecclesiae S. Mariae Novarum, vel de alio titulo, sed de specie superioritatis super alias Ecclesias Parochiales S. C. constare firmavit: *Derthonen. Jur. Paroch.* 3. *Decem.* 1718 *dub.* 1. *confirmat.* 7. *Decem.* 1720.

3. Et eidem Ecclesiae competit jus recipiendi ab Ordinario Oleum sanctum, illudque privative distribuendi, et consignandi Parochis arbitrio tantum Episcopi: *Ibid. dub.* 6. *confirmat. ibid.*

4. Quaesitum quum esset, an Ecclesia Mariae Majoris, vel altera S. Petri sit major? responsum praesto fuit concordiam esse servandam, et Episcopum accedere posse in primo solemni ingressu ad Ecclesiam sibi benevisam: *Theatina Praeeminent. seu Praestat. Obedientiae* 25. *Januar.* 1721 *dub.* 3.

5. Duae in terra Clarimontis Parochiales adsunt Ecclesiae, una S. Thomae Apostolo dicata, quae est Collegiata, et altera S. Jo. Baptistae sacrata plurima inter has Ecclesias super praeeminentiis exorta fuere dubia, et ad omnia responsum fuit ad mentem Card. Praefecti: *Anglonen.* 24. *Maii* 1727. Episcopus, ut controversias dirimeret curavit concordiam, quam non sustinendam postea duxit. Postulatum interim fuit, an constaret de Matricitate Ecclesiae Parochialis S. Johannis Baptistae, seu alio titulo Superioritatis? et rescriptum exiit, dilata et ad mentem (51): 13. *Junii* 1733. Ad novum examen deducta causa, resolutum fuit ad Card. Praefectum pro nova concordia cum

(50) Et mens est, ut fiat liquidatio expensarum, et partitionis coram Episcopo: *Ead. Caus.* 19. *Sept.* 1744 dub. 5.

(51) Censuit S. C. suspendendam esse Decisionem, ut de tota re instructa etiam redderetur ab aliquo ex finitimis Episcopis: *Ead. Caus.* 9. *Januar.* 1734. §. 5.

facultatibus S. C., ac etiam cum facultate interim providendi juxta modum eidem Card. Domino benevisum: 23. *Januar.* 1734.

6. Comites de Limbourg ad Catholicae Religionis incrementum Ecclesiam in oppido Ghemensi aedificarunt, eamque Patribus Strictioris Observantiae S. Francisci, praevia ordinarii licentia tradiderunt, ut functiones Parochiales obirent. Displicuit haec Parochiae erectio Capitulo Collegiatae Ecclesiae S. Remigii. Nuntius Apostolicus Coloniensis referebat, necessariam esse Parochiae erectionem. Hinc postquam disquisita fuit dismembratio, postulatum etiam fuit an et quae honorificentiae et redditus Ecclesiis Matricibus Borkensi et Romsdoffiensi super Ecclesia, et districtu Ghemensi competerent? et responsum omnibus extitit, ut scriberetur Ordinario pro informatione et voto: *Monasterien. Junii* 1728.

7. Ecclesia Archipresbyteralis S. Putrignani, quae honorificis pollet qualitatibus, et in qua fons baptismalis, quo infantes Parochiae S. Laurentii in Corrigiano abluuntur, existit, declarata est Matrix respectu praefatae Ecclesiae S. Laurentii; ita tamen ut hujusce Ecclesiae Parochus vel per se, vel per alium benedictioni fontis baptismalis interveniat, et olea sacra ab Archipresbytero recipiat: *Ariminen. Praeeminent.* 28. *Julii* 1731 *dub.* 1.

8. Prosposito definiendo dubio, num de Matricitate vel majori Ecclesiae S. Mariae Magdalenae Montis Barutii antiquitate, et respective de filiatione, vel subordinatione Ecclesiarum Parochialium S. Antonii, et S. Martiani ejusdem loci, constaret? quum in Visitatione anno 1680 peracta, in tribus synodalibus decretis, et in sententia ab Episcopo anno 1697 lata, matrix fuisset adpellata; S. C. de majoritate illius Ecclesiae utique constare definivit: *Aquen. Praeeminent., et Jur. Paroch.* 8. *Martii* 1732 *dub.* 1.

9. De Parochialitate Ecclesiarum Rectoralium S. Georgii, S. Bartholomaei, et SS. Angeli, et Mercurii terrae Campobassi constare, S. C. firmavit. Oppidum enim hoc quinque millibus incolis constituitur, quatuor Parochiales habet Ecclesias, quae suos presbyteros participantes tenent cum onere Parochos adjuvandi. Populus autem his parochiis subjectus non per domos materiales, sed per determinatas dispertitur familias in dicto oppido dispersas. Inde Ecclesiae praecipuae S. Mariae Majoris non de Matricitate, neque de aliarum Rectoralium Ecclesiarum filiatione respective constare, sed de majoritate clarescere, S. C. responsum praebuit: *Bojanen. Jur. Paroch. et Paeeminent.* 24. *Maii* 1732 *dub.* 2.

10. Tres in terra Murani adsunt Parochiales Ecclesiae, quae quum essent receptitiae distinctum habent clerum. Presbyteri Ecclesiae S. Mariae Magdalenae suam Ecclesiam in Collegiatam erigi studuerunt, sed contradictorem invenerunt Clerum S. Petri, qui illam sibi subjectam, filialemque esse praetendebant. Presbyteri isti petierunt de suae Ecclesiae Matricitate, et praeeminentia declarari; et declaratum quippe fuit, primum de matricitate, et de praeeminentia cum titulo Archipresbyterali eorum S. Petri Ecclesiae, respectu etiam Ecclesiae S. Mariae Magdalenae constare: *Cassanen. Praeeminent.* 5. *Junii* 1734 *dub.* 1. *confirmat.* quoad praeeminentiam: 21. *Aug. ejusd. anni.*

11. Iidem sunt inde sciscitati, num, si utraque Ecclesia erigatur in Collegiatam, illa, quae jam fuerat declarata Matrix, seu Major retinere debeat praecedentias et praerogativas quoad omnes alias Ecclesias praefa-

tae terrae? et affirmativum retulerunt responsum: *Ibid. dub. 2. confirmat. ibid.*

12. Quaesierunt tertio, an ubi constiterit de unius, vel alterius Ecclesiae Matricitate, licitum sit Clero S. Mariae Magdalenae recedere a Concordia statuta anno 1666; ita ut supplicationes separatim fieri possint; et responsum habuerunt negativum, et ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem: *Ibid. dub. 3. confirmat. ibid.*

13. Relatum est, an constet de Matricitate, seu Praeeminentia Ecclesiae S. Mariae Majoris oppidi civitae Campimarani, quam ejus Archipresbyter supra Parochum S. Georgii ejusdem oppidi in supplicationibus, aliisque functionibus ecclesiasticis habere praetendit? resolutio prodiit, constare de praeeminentia tantum: *Guardien. Erect. Fontis Baptis. et Praeeminent.* 21. *Maii* 1735 *dub.*

14. Bononiensis Archiepiscopus ad dissidia inter Ecclesiae Parochialis S. Mariae Magdalenae de Cazzano Parochum, et Rectorem Ecclesiae S. Margaritae Armaroli componenda, decrevit, ut Rectori huic missam in solemnioribus etiam diebus post unam ortus solis horam celebrare, eleemosynas duobus destinatis capsulis, colligere, Rosarium singulis diebus, diebus autem festis Vesperas canere, et tintinnabulorum sonitu populum ciere, supplicationem B. M. V. de Cinctura quotannis ducere, tabernaculum tantum, et instabiles confessionales sedes retinere, mulieres post partum benedicere, infirmos visitare, eorumque tantum confessiones excipere, frumentum, aliosque terrae fructus naturales a sponte dantibus recipere, liceret. Reclamavit ab hoc Decreto populus Bononiensis; sed populus Armaroli, ut Ecclesia S. Margaritae in subsidium curae erigeretur, postulavit. Archiepiscopus autem suum confirmari Decretum exoptabat; et confirmatum revera fuit, et insuper dictum ad Card. Praefectum juxta mentem: *Bononien.* 9. *Julii* 1735.

15. Ad dubium, an, quae jura praeeminentialia spectant, et respective sint reservanda in favorem Ecclesiae Parochialis Vacaritiae, ejusque Rectori Villarum dismembratarum? S. C. respondit, in casu de quo agitur, praestandam esse quolibet anno libram unam cerae albae: *Derthonen. Dismembrat.* 28. *Januar.* 1736 *dub.* 4.

16. Obscurum est, an Ecclesiae S. Catharinae, et S. Mariae Graecorum terrae Caggiani sint ab Ecclesia Archipresbyterali sanctissimi Salvatoris independentes; seu sint potius filiales? jussum est coadjuvari hinc inde probationes: *Satranien. Jur. Paroch.* 17. *Novem.* 1736 *dub.* 3.

17. Presbyteri Parochialis Ecclesiae S. Petri urbis Vasti in Insignem nuper Collegiatam erectae S. C. percontati sunt, num separationi eorum Ecclesiae ab Ecclesia Parochiali, et Collegiata S. Mariae Majoris ejusdem urbis, quoad supplicationes, omnesque alias functiones, locum esse possit; ita ut quaelibet Ecclesia illas exercere debeat in suo proprio territorio? S. C. causam protelando, mandavit scribi Archiepiscopo juxta instructionem (52): *Theatina Erect. Collegiatae* 6. *Julii* 1737 *dub.* 2. Sed causa iterum ad trutinam, instruente Ordinario, revocata, S. C. negativum edidit sui votum: 19. *April.* 1738.

18. Propositum quum fuisset, num constaret de Matricitate Ecclesiae Plebanae S. Stephani loci Sigestri saltem pro nunc quoad praeeminentias honorificas? et responsum est, ut extraherentur documenta citatis partibus: *Brugnaten. Plebanatus, et Praeeminent.* 20. *Novem.* 1745 *dub.* 2.

(52) *Vide not.* 47.

19. Declaratur quod Parochialis Ecclesia S. Petri Fugnani sit una ex Parochiis, quae Congregationem, cujus Plebana Ecclesia est caput, constituunt: *Faventina Praeeminent.*, *et Jur. Paroch.* 14. *Maii* 1746 *dub.* 2.

20. Parochialem hanc Fugnani Ecclesiam ex asserto Archipresbyteralis titulo vere Plebanam haud esse, decisum postea fuit: *Ibid. dub.* 4.

21. Neque ex eodem asserto Archipresbyteralis titulo ab illis oneribus, et obsequiis, quae ante concessionem asserti tituli praestare tenebatur erga praedictam Plebanam Ecclesiam S. Johannis, exemptam remansisse, statutum, resolutumque fuit; verum, quod esset instar aliarum Ecclesiarum subordinata, et subjecta eidem Plebanae Ecclesiae, fuit injunctum: *Ibid. dub.* 5.

22. Et quod praeenarrata Parochialis Ecclesia Plebana S. Jo. Baptistae sit Mater late saltem, et improprie, S. C. eodem tempore respondit: *Ibid. dub.* 6.

23. Pares in dignitate et praeeminentiis in civitate Rivelli ab antiquo reperiuntur Ecclesiae Parochiales, altera nempe S. Mariae de Podio, altera S. Nicolai. Suas ambae filiales habent Ecclesias; utraque fontem baptismalem, et proprium territorium ab alterius territorio distinctum, et utraque satis conspicuum habet sacerdotum numerum, et Parochum Archipresbyteri titulo cohonestatum. Hinc de vera Ecclesiae S. Nicolai respectu Ecclesiae S. Mariae de Podio in honore, dignitate, munere, et tempore paris Matricitate non constare, firmis remanentibus resolutionibus alias captis anno 1746, declaratum fuit: *Policastren. Matricitatis* 23. *Novem.* 1748 *dub.* 1.

24. Hinc vetitum est Archipresbytero et Clero praefatae Ecclesiae S. Nicolai, Ecclesiam S. Mariae de Podio filialem sub poenis arbitrio Policastrensis Episcopi denominare: *Ibid. dub.* 2.

25. Quum autem fuisset postulatum, an constaret de filialitate Ecclesiae Parochialis, seu Vicariae perpetuae S. Mariae Gratiarum ab Episcopo petentibus incolis Vici, seu Casalis de Bosco, ubi reperitur, ob vias abruptas, fluminis interpositionem, et a civitate Rivelli distantiam erectae, tam respectu Archipresbyteralis Ecclesiae S. Mariae de Podio, quam illius S. Nicolai? prodiit rescriptum, ut scriberetur Episcopo pro informatione et voto: *Ibid. dub.* 4.

26. Universitas Vici Luinii dismembrata fuit ab Ecclesia Praepositurali oppidi Cuvii, et nova erecta Parochia, et congrua juxta Episcopi decretum Parocho assignata; ideo inquiritur, an, quid et quantum, et quale jus debeat reservari Ecclesiae Praepositurali, et Matrici? et resolvitur, ut quoad praeeminentias, et praestationes servetur Decretum Episcopi; quo vero ad nominationem, servetur alternativa in posterum inter Praepositum terrae Cuvii et Communitates Luinii: *Comen. Dismembrat.* 13. *Martii* 1751 *dub.* 3.

27. Duae ejusdem nominis in Dioecesi Cassani sunt terrae; una in vertice collis parvum Castrum superius nuncupatur, altera, quae ad ejusdem collis radices assurgit, vocatur parvum Castrum inferius. Superiores incolae inferiorem terram a terrigenis superioribus planitie locique amoenitate adlectis extructam esse contendunt. Matricem Ecclesiam utraque terra habet. Placuit Episcopo Ecclesiam S. Margaritae superioris terrae in Archipresbyteralem erigere; ob id lites factae sunt inter utriusque terrae clerum; et solus Clerus S. Margaritae S. C. percontatus est, num de Matricitate Ecclesiae S. Nicolai supra Ec-

clesiam [S. Margaritae constaret, et non constare respondit: *Cassanen. Matricit. et Praeeminent.* 3. *April.* 1756 *dub.* 1.

28. Ecclesia Andriensis, quam a S. Riccardo, quinto ineunte seculo, fundatam asserunt. Episcopus Desidius intra urbis illius moenia Clerum Ecclesiae S. Mariae de Tramodia olim, nunc S. Nicolao dicatae recepit, sub lege, ut primariae Ecclesiae titulum, obedientiam, et obsequium praestaret. Ad capita viginti quinque millia adaucto Adriensi populo, Clerus Ecclesiae S. Nicolai, quo coadjutrix, et Vicaria fuit declarata, in adjutorem animarum curae advocatus fuit, ea quoque sub lege, ut praerogativae, et parochiales omnes functiones penes ipsum Cathedralem, uti unicam parochialem remanerent; idcirco dubio cohaerenter proposito, firmatum fuit, Cathedralem urbis Adriae unicam esse totius urbis, ejusque territorii Parochialem, ita ut Ecclesia S. Nicolai esset mera coadjutrix in administratione tantum Sacramentorum: *Andrien.* 10. *Febr.* 1759 *dub.* 1.

29. Et firmatum quoque fuit, dictam Cathedralem Ecclesiam totam Curam etiam quoad totalem administrationem Sacramentorum ex se, et in exclusionem S. Nicolai, exercere non posse: *Ibid. dub.* 2.

30. Abbatialis Ecclesia S. Mariae de Platea ab immemorabili habita semper fuit pro principaliori ab ipsis S. Severi Prioribus. Inter hos autem Priores, et illius Abbates factis circa praeeminentias quaestionibus decisum fuit, Ecclesiam illam Abbatialem esse Matricem, majorem insuper, et digniorem esse altera Ecclesia Parochiali S. Severi, quoad actus tantum praeeminentiales: *Senogallien. Praeminent.* 30. *Januar.* 1779 *dub.* 1. *confirmat.* 5. *Junii ejusd. anni.*

31. De Parochialis, et Abbatialis Ecclesiae S. Mariae de Platea terrae Montis Novi matricitate constat quoad actus tantum praeeminentiales. Quoniam in solemnioribus anni festivitatibus sacras functiones tanquam matrix peragere consuevit, quemadmodum ex nonnullis etiam conjecturis id evinci poterat; et ipse autem Abbas de rigorosa Matricitate ad effectum percipiendi decimas quaestionem instituere non intendit: *Senogallien. Praeeminent.* 27. *Martii* 1784 *dub.* 1. Idemque fuit eadem die in altera causa resolutum: *Ibid.*

32. Qua de causa Cruci praedictae Abbatialis Ecclesiae dignior debetur locus, seu praecedentia, et praeeminentia: *Ibid. dub.* 3.

33. Tres sunt in oppido Supini Ecclesiae Parochiales, una ex his Archipresbyteralis sub titulo S. Petri, quae ab antiquissimo tempore tantum fontem baptismalem habet, cujus in benedictione conveniunt alii Parochi, qui etiam ab eadem Ecclesia oleum sanctum accipiunt. Non semel dicti Parochi praeeminentiam illius Ecclesiae turbare conati sunt; modo etiam spreto monitorio AC. Fontem baptismalem de praecedenti Episcopi licentia in eorum Ecclesiis construxerunt. Sed litem exortam S. C. decidit constare de majoritate, non autem de matricitate Ecclesiae S. Petri: *Ferentina Matricit., et Fontis Baptis.* 18. *Martii* 1797 *dub.* 1.

34. Hac de causa constare de jure privativo ejusdem Ecclesiae Archipresbyteralis habendi fontem baptismalem S. C. definivit: *Ibid. dub.* 2.

§. I.

Ecclesia Parochialis quoad Materialem Aedificationem, et Reparationem.

1. Ad ea, que proponebantur S. C. respondit, ut onus instaurationis Ec-

clesiae Parochialis S. Rufi, atque alia onera eidem Ecclesiae incumbentia non ad Monasterium Casinense, cui unita est Ecclesia, sed ad duos Vicarios de Vicariis perpetuis in ea provisos pertinerent: *Capuana* 16. *Decem.* 1634.

2. Quum reparationem Ecclesiae Curatae terrae Canis mortui spectare ad Card. Abbatem Commendatarium Abbatiae S. Mariae de Plano, cui Ecclesia illa unita est, decisum fuisset, modo dubio, an, et quomodo sit instauranda, sive iterum aedificanda Ecclesia, et providenda de necessariis; itaut sit locus sequestro super fructibus, et cui sit committenda exequutio? restaurandam esse ad formam antiquae Ecclesiae, et providendum de necessariis pro administratione Sacramentorum responsum datur: *Sabinen. Reparat. Ecclesiae* 13. *Maii* 1679 *dub.* 2.

3. Vehementi terrae motu solo aequata Parochiali Ecclesia oppidi Umblae, quae de Capituli Metropolitanae Ecclesiae erat jure patronatus; Canonici ad templum denuo erigendum necessarias expensas conferre recusarunt. Disputatum hinc est, an et cujus expensis denuo aedificanda, seu reparanda sit Ecclesia illa? S. C. resolvit, praefigendum esse Capitulo terminum sex mensium ad reparandam Ecclesiam, vel ad renunciandum tam juri praesentandi, quam bonis ad dictam Ecclesiam spectantibus, quatenus illa possideat: *Ragusina Reaedificat., seu Reparat. Ecclesiae* 3. *Aug.* 1686.

4. Unionem collapsae Ecclesiae Parochialis S. Adhoeni cum altera Parochiali S. Andreae fecit Episcopus Nolanus; dismembravitque nonnulla bona, quae ad illam Ecclesiam pertinebant, et Seminario applicavit. Unionem hanc improbavit S. C. Pro hac tollenda sententia S. C. instante Curia Episcopali, decernit S. C. ut praefigeretur terminus unius anni Parochiae incolis, aliisque quibus de jure terminus quoque unius anni, ad perficiendam fabricam Parochialis S. Adhoeni: *Aversana Unionis* 5. *April.* 1704.

5. Facta inter Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Georgii civitatis Spoleti, cui unita est Ecclesia Parochialis S. Nicolai terrae montis Leonis, et Communitatem ejusdem terrae, contentio super onere instaurandi Parochialem; S. C. illam diremit, sanciendo, quod reparatio spectaret ad Capitulum, et ad mentem: *Spoletana Restaur. Ecclesiae* 12. *Decem.* 1705. Redituum Parochialis tenuitatem sub oculis Patrum Card. exponere satagebat Capitulum; sed suum tamen decretum S. C. confirmare putavit, addiditque *aut dimittat Capitulum Ecclesiam unitam*: 17. *Decem.* 1707.

6. Antiqua Parochiali Ecclesia oppidi Bedoini casu repentino dilapsa, novam oppidani Ecclesiam aedificare coacto comitio sanxerunt. Orta controversia est super loco. Exquisitum hinc est, num eligendus sit locus ab Episcopo electus? jussum est, confici plantam Judicalem cum descriptione utriusque loci controversi, et de expensis, habito ad utrumque locum respectu, doceri: *Carpentoraten. Reaedificat. Ecclesiae* 13. *Martii* 1706.

7. Sabiniae Dioecesim visitans Visitator Apostolicus inter cetera jussit, ut Ecclesiae S. Mariae terrae Tarani navim orientalem a motu terrae valde concussam, fatiscentemque a Communitate reparari. Ab hac autem vigore cujusdam assertae transactionis funerum emolumenta in favorem fabricae eroganda percipi, ejusdemque idcirco reparationis onus subeundum esse asserebatur. Sed ad S. C. arbitrium relatum est, quae decrevit ad eadem reservato jure agendi pro mortuariis contra Archipresbyterum, et quos de ju-

re spectare: *Sabinen. Restaurat. Ecclesiae* 17. *April.* 1706.

8. Parochialis Ecclesiae SS. Petri et Caesarei Castri Guardeae ad novam Ecclesiam sub montis ejusdem Castri radicibus aedificandam translatione ab S. C. indulta; datus est quaestioni locus, num Communitati pro construenda nova Ecclesia liceret uti caementis et materialibus antiquae Parochialis et Capellae S. Catherinae? S. C. affirmativum edidit responsum. Assentiebatur enim patronus, quod Capella S. Catherinae in locum antiquae cum omnibus iis juribus, quae ad antiquam Capellam spectabant, subrogaretur: *Amerina Translat. Paroch.* 31. *Martii* 1708 *dub.* 1.

9. Paroeciae ruralis Ecclesiae S. Nicolai terrae Barilis incolae, qui a praestatione Decimarum, reservato jure Parocho pro congrua, contra quos de jure, absoluti fuerunt, tenentur ad ampliationem suae Ecclesiae, et ad illam capacem ipsius Paroeciae populi reddendam: *Melphien Congruae* 27. *Junii* 1711 *dub.* 6.

10. Quum Parochialis Ecclesia S. Andreae terrae Maliani instauratione indigeret, contenderunt Parochi, et Communitas. Praetendebat ut Communitas, et trium vicinorum locorum homines, utpote Parochiali praefatae privative subjecti, pro rata parte tenerentur. Quaesitum ideo fuit, num dicti homines Parochiali S. Andreae subjecti essent; et num ad restaurationem concurrere tenerentur? S. C. ad utrumque respondit, ut coadjuverentur probationes juxta instructionem. (53): in *Lunen. Sarzanen. Restaurat. Paroch.* 14. *Novem.* 1711 *dub.* 1. *et* 2.

11. Propositis in S. C. dubiis, an Episcopi Decretum pro confectione unius Ecclesiae pro utroque populo Villarum Aprici, et Calceroni, et domus pro Parocho sit exequendum; vel potius sint reficiendae duae Ecclesiae, ubi aderant una pro singulo populo praedicto?

12. An, et cujus sumptibus praefata novae Ecclesiae confectio, vel refectio duarum sit facienda?

13. Et demum an Promotor Fiscalis Curiae Episcopalis restituere teneatur pignora, et damna et expensas reficere? S. C. rescripsit ad mentem (54): *Senogalien. Reaedificat. Ecclesiarum.* 30. *April.* 1712 *dub.* 1. 2. 3.

14. Archiepiscopus Beneventi in sacra Visitatione mandavit, ut ab Universitate repararetur, et restitueretur tectum unicae Parochialis Ecclesiae S. Nicolai in terra Ceppaluni, quae sub interdicti poena, quae etiam ad oratorii sepulturas extendebatur, existebat. Renuit Communitas hoc exequi, licet consuetudine jamdudum fuerit ad reparandam Parochialem obvicta. Requisita itaque S. C. super hujusmodi oneris pertinentia, resolutionem distulit, voluitque ut coadjuvarentur probationes hinc inde, et interim Card. Archiepiscopus dignaretur incumbere reparationi tecti Ecclesiae, salvo jure repetendi a quibus de jure, firma remanente suspensione interdicti usque ad exitum causae.: *Beneventana Reparat. Ecclesiae* 28. *Martii* 1716 *dub.* 1. Iterum examinata causa, respondit, ut daretur remissoria, et ut interim,

(53) Ut Episcopus conficiat processum judicialem citatis citandis super legalitate scripturarum, quae dicantur probare, praetensas Uniones Ecclesiarum, de quibus agitur, cum dicta Parochiali Ecclesia S. Andreae, et formaliter examinet testes super exercita administratione Sacramentorum, et quorum, et a quo et super redditibus, et oneribus separatim, tam dictae Parochialis S. Andreae, quam praefatarum Ecclesiarum respective. *Regist. lit. lib.* 24. die 14. *Novem.* 1711.

(54) „Et mens fuit, ut constructio novae Ec„clesiae, et domus Parochialis fieret sumptibus „ipsius Episcopi communis, et aptae pro utro„que populo, quodque restituerentur pignora: *Lib. Decret.* 62. *fol.* 150.

et per modum provisionis sine praejudicio jurium partium provideretur, ne tectum rueret, sumptibus Communibus Universitatis, et Archipresbyteri, salvis juribus repetendi medietatem, prout de jure a parte succumbente: 21. *Julii* 1717 *dub.* 1.

15. Manutentio, seu reparatio Ecclesiae Parochialis, et Matricis terrae Staphilii, cujus principales muri aperti sunt, spectat ad Plebanum seu Parochum, et non ad Communitatem, etiamsi ipse Parochus asserat ex reditibus congruam conciliarem minime percipere, et Commmnitas, quae illam Ecclesiam reaedificavit, se etiam obbligavit ad contribuendum pro principalioribus Ecclesiae muris: *Auximana Restaurat. Ecclesiae Parochialis* 26. *Aug.* 1719.

16. Ecclesia Parochialis S. Petri in Penna, quae est posita in civitate Firmi, et quae uti membrum Abbatiae Farfensis, subjecta est Card. Abbati reparatione indiget, et instauratione tam in tecto, quam in aliis partibus. Visitator ad refectionem condemnavit Parochum, aliosque Beneficiatos habentes sua beneficia in dicta Ecclesia ad ratam, et pro portione redituum. Card. Abbas eos extra Dioecesim viventes cogere nequit. Verum S. C., apud quam disputatum fuit, a quibusnam esset contribuendum, a Parocho et a Beneficiatis, quemadmodum Visitator statuerat, ad ratam redituum contribuendum esse, edixit: *Nullius seu Farfen Reparat. Ecclesiae* 8. *Febr.* 1721.

17. Parochialis Ecclesiae S. Leonardi terrae Arcidossi incolae instant, ut Monachis Monasterii S. Salvatoris Montis Amiati demandaretur, ut necessarias collabenti jam praeratae Ecclesiae facerent instaurationes, quum per unionem Ecclesiae bona Monasterio incorporata dicerentur, et Sacerdos secularis Perpetuus Vicarius animarum curam modicis reditibus exerceret. S. C. causam protelavit, optavitque coadjuvari factum, et scribi Nuntio Florentino pro solicita informatione super actuali Parochialis Ecclesiae statu: *Clusina Reparat. Ecclesiae* 12. *Febr.* 1724. Deinde remissa fuit causa ad Sacr. Episc. et Regularium Congregationem, et interim fuit injunctum, ut per modum provisionis Ecclesia omnino repararetur expensis Monachorum, et deinde cujus de jure, et ut committeretur exequutio Nuntio Florentiae, qui de ea certiorem facere S. C. deberet. Documenta enim Monachi produxerunt, quibus litem super bonis hujus Ecclesiae introductam, et definitam fuisse a S. C. Episcopor., et Regularium ostendebatur: 22. *Sept.* 1725.

18. Ut animarum periculo succurri posset Magnus Religionis Hierosolymitanae Magister supplicavit, ut nova intra ambitum Florianum erigeretur Parochia, eo quod Ecclesia Parochialis, quae in civitate Valletta reperitur, nocte accessibilis non est, quum urbis hujusce portae esset nocturno tempore clausae, S. C. cui sunt remissae preces, mandavit, ut Magnus Magister situm metaretur pro aedificanda Ecclesia, in quo tamen nec Ecclesia nec ullum aliud aedificium construeretur inconsulta S. C., cui designatum etiam situm notificari voluit. Jussit inde, ut decretum hoc intra quatuor menses exequutioni mandaretur, fieretque interim Judicialis planta coram Domino Inquisitore: *Melevitana* 17. *Januar.* 1728 *dub.* 2. *et* 3.

19. In Arpini oppido adest Parochialis Ecclesia S. Andreae annexa Monasterio Monialium ordinis S. Benedicti, ubi Moniales omnes functiones ecclesiasticas peragunt, Missas audiunt, professiones emittunt, et ipsarum cadavera tumulantur. Archiabbatissa, quae habitualem habet curam,

emolumenta Parochialia percipit. Hinc quaesito, an Abbatissa, et Moniales Monasterii supradicti teneantur, et pro qua rata ad instaurationem Ecclesiae Parochialis?

20. Et quaesito ulterius, an teneantur ad reparationem fontis baptismalis, sacrae pixidis, et vasis aquae benedictae? non prodiit resolutio, sed demandata fuit Episcopo melior informatio juxta instructionem (55): *Sorana Restaurat. Eccles. Paroch.* 3. *Sept.* 1729 *dub.* 1. *et* 2.

21. Hieronymus Mattei Dux terrae Jovii bis Summo Pontifici preces porrexit, ut centum tritici rubra, quae ex frumentario Monte penes debitores existunt, ad reparandam collabentem Parochialem Ecclesiam, eamque dilatandam impenderentur. Petitis annuit Pontifex, ut nempe pro constructione novae Ecclesiae erogari valerent summae, quae debentur Monti, sive Montibus Frumentariis, pro eo tamen solummodo, quod superest ultra sortem erectionis, quae pro capitali servanda erat integra. Rescriptum hoc impugnavit Communitas, documenta adducens, quibus evinci putabat, a veritate aberrare, tum quod Parochialis Ecclesia ruinam minaretur, nimiumque angusta sit, tum quod Parochiae incolae novae Ecclesiae erectioni suum praebuerint assensum. Postulato igitur, an obtenta gratia esset exequenda, et an alios etiam comprehenderet Montes Frumentarios; responsum prodiit, ut coadjuverentur probationes, et scriberetur Episcopo juxta instructionem (56): *Amerina* 10. *Junii* 1741 *dub.* 1. *et* 2. Episcopo referente, quod triginta novem pro fabrica novae Parochialis assensum, et manus etiam adjutrices libenter praestare promiserint, septuaginta vero octo fabricae dissenserint, suasque iterato pro amplianda Ecclesiae Parochiali preces addente, decisivum responsum exiit, gratiam esse exequendam etiam quoad alios Montes Frumentarios arbitrio Episcopi, qui ejus exequutioni sedulo incumbere deberet, invigilando praesertim, ne in constructione Ecclesiae fiant ornatus superflui, et pro ejusdem Ecclesiae tutiori ac celeriori absolutione, et quatenus opus sit, procederet etiam prout de jure, ad formam resolutionis editae anno 1707: 26. *Febr.* 1743.

22. Didacus Santucchius in Commendam obtinuit Abbatiam SS. Trinitatis de Sacargia, cui Prioratus, seu Parochialis Ecclesia S. Petri oppidi de Escano in temporalibus dumtaxat reperitur adnexus. In literis Apostolicis ei indictum legitur, ut ille debitis supportatis oneribus, solveret quartam, si Abbatialis separata, et seorsim a conventuali, tertiam si communis inibi mensa fuerit, in reparationem illius fabricae, seu ornamentorum vestium aut paramentorum emptionem seu instaurationem. Episcopus visitans, animadvertit pauperem esse Ecclesiam, illiusque sacrarium esse supellectili ferme destitutum, et decrevit sequestro ponendam esse fructuum decimalium quartam ab Ecclesia Parochiali quotannis solvendam. Quaesitum ideo fuit, num esset decretum hoc Episco-

(55) Nam S. C. scire cupit, in quo statu reperiatur Fabrica Ecclesiae, et quae impensa requiratur pro illius perfectione, rursus ad quam summam ascendant emolumenta omnia, quae annuatim percipiunt ex animarum cura, et ad quam summam ascendunt emolumenta, quae recipiunt quolibet anno Canonici ab exercitio curae, et quanti sint vere annui reditus eorum Praebendarum distincti a supradictis emolumentis: *Regist. lit. lib.* 27. *die* 3. *Decem.* 1729.

(56) Datae fuerunt literae ad Episcopum, quibus jussus est S. C. referre, an populus hodie assentiatur Fabricae novae Ecclesiae, et an ulla spes affulgeat, ut Parochiae incolae manus adjutrices, aliquodve subsidium pro eadem Fabrica libenter in posterum sint datari, itidemque exprimat, quae summa verisimiliter exigi possit a debitoribus Montis Frumentarii a Paulo Parea instituti: *Eod. Cons.* 26. *Januar.* 1743 *§.* 4.

pi visitantis sustinendum? et sustinendum esse S. C. putavit: *Bosnen. Reparat. Ecclesiae Parochialis* 11. *Mart.* 1741 *dub.* 1.

23. Parochialis Ecclesia S. Michaelis Archangeli urbis Firmi de jurepatronatus Parochiae incolarum pro duabus ex tribus partibus, pro tertia vero Comitis Petri Giliucci, ob suam vetustatem plurima instauratione indiget. Heraclius Petrini ejusdem Ecclesiae Prior, et Canonicus Natali sui muneris esse duxerunt Ecclesiae indigentiam S. C. exponere, et quaerere num Canonici aliique clerici Beneficiati cogendi sint ad mediae annatae solutionem, vel potius reparanda ea sit sumptibus Parochiae incolarum, et Familiae Giliucci, penes quam patronatus Ecclesiae adhuc residet? S. C. nil definivit, scribi vero mandavit Archiepiscopo pro nova informatione juxta instructionem: *Firmana Reparat. Ecclesiae* 5. *Maii* 1742.

24. Parochus Malatesta Parochialem Ecclesiam Divo Zenoni dedicatam vetustate jam dilabentem, ac natura sua deformem, nullaque lege constructam aere suo, facto deposito, praestitaque fidejussione, denuo aedificare exoptavit, interimque Parochiales functiones in Oratorio S. Josephi intra Parochiae limites explere. Sodales vero metuentes, ne ab suo Oratorio Parochus amplius discederet, ex quo nova Ecclesia prae Parochi inopia aedificari non posset, ejusmodi aedificationi contradixerunt. At S. C. censuit aedificationi esse locum juxta mentem (57): *Caesenaten Reaedificat. Ecclesiae Parochialis* 7. *April.* 1753 *dub.* 1. Et quum S. C. mens Parocho haud placuisset, reproposita causa, rescriptum fuit *in Decisis*: 21. *Julii ejusd. anni.*

25. Parochus Ecclesiae S. Andreae Villae Dugheriae, alteriusque S. Johannis Baptistae eidem unitae, Parochiae incolas in jus vocavit, ut eae fatiscentes Ecclesiae ab iis repararentur. Vicarius Generalis Parochiae incolas pro tribus partibus, Parochum autem pro parte quarta ad reparationis impensas esse obstrictos, decrevit. Appellarunt Fideles, et Parochum, qui uberes scutorum 150. fructus ex Parochia percepit, ad reparationem teneri affirmarunt. Parochus contendere coepit inutile esse futurum ob soli naturam, Ecclesiam S. Andreae reparare. Proposito itaque dubio, an esset reparationi praefatae locus, et quibusnam esset sumptibus faciendam? S. C. respondit *dilata* et ad D. Secretarium pro provisione capienda super necessariis reparationibus: *Brictinorien.* 18. *Sept.* 1756. Reproposita vero definienda causa, decisum fuit, esse locum instaurationi utriusque Ecclesiae, et domus Parochialis sumptibus Parochi pro tertia parte, et Parochiae incolarum pro reliqua accepto oblato per Biagiolinum praestita idonea fidejussione in Statu Ecclesiastico: 20. *Novem. ejusd. anni.*

26. Communitas de Siuna, sive Incolae prope Castrum de Merlemont supplicarunt, ut cogerentur Decimatores de Siuna ad aedificandam prope dictum Castrum Ecclesiam Parochialem, eamque de Vicario Apostolico providendam. Dicebant, ut via aspretis praerupta ita erat, vallibusque, et aquarum inundationibus obsita, ut non sine periculo ad Ecclesiam Parochialem de Villeri Gambos dimidia leuca

(57) Mens fuit, ut per Parochum Malatesta fieret depositum actuale scut. 800, et idonea praestaretur fide jussio approbanda tam ab Episcopo, quam a Gubernatore de solvendo pretio operis praeter dictam summam ad formam Mappae, et facto per dictum Parochum deposito, ac praestita, ut supra Fidejussione praefigeretur sodalibus terminus sex mensium a die praefixionis decurrendus ad effectum explendi ornatus, de quibus agebatur: Ead. Caes. 21. Julii 1753.

distantem accedere nequirent; et urgebant, ut hoc aedificationis onus, tum ex juris, tum ex particularium Leodiensis Ecclesiae Constitutionum dispositione incumberet. Decimatores vero defendebant, duas tantum in territorio Siunae adesse familias a Parochiali nullimodo distantes. Et injungunt non confundendos esse Decimatores, quum ipsi nihil in Villa de Merlemont perciperent. Proposito hinc definiendo dubio, num Decimatores territorii de Siuna ad praefatam aedificandam Ecclesiam, eamque de Vicario et de necessariis providere tenerentur? et non teneri S. C. putavit: *Leodien. Vicariae* 10. *Maii* 1760 *dub.* 1.

27. Quaesitum exinde fuit, num Decimatores territorii de Merlemont aedificare eamdem Ecclesiam prope Castrum de Merlemont pro exercitio curae animarum, eamque de Vicario perpetuo, aliisque necessariis providere, tenerentur; ad aliud tempus responsio remissa fuit, et dictum ad mentem: *Ibid. dub.* 2.

28. Novam aedificationem Ecclesiae Parochialis Villae de Seelback de jurepatronatus Comitis de Eberstein Villae Baronis, quam Episcopus iis demandavit, ad quos de jure pertinere credebatur, et quam Capitulum Spirense illius loci Decimator a Parochiae incolarum expensis perficiendam esse autumabat, primo loco ad fabricae reditus; secundo vero loco ad populum, tertio loco ad patronum spectare S. C. decrevit: *Spiren. Reaedificat. Ecclesiae* 30. *Maii* 1761 *confirmat.* 17. *Sept.* 1768 18. *Novem.* 1769 28. *April.* 1770., ubi additum est ad Card. Praefectum juxta mentem.

29. Ecclesia, quae in Pago Steinenstatt reperitur, est admodum parva et vilis, immo etiam sacellum satis angustum, et sine Sacrario in Episcopali visitatione appellatur. Hujus rei causa populus postulat vel Parochiae in ea Ecclesia erectionem, vel Capellani continuo residentis deputationem. Deputatione hac obtenta, postulavit etiam, an esset locus aedificationi novae Ecclesiae et aedium parochialium, et cujusnam sumptibus? S. C. instantiam remisit arbitrio et sumptibus Communitatis: *Constantien.* 27. *Junii* 1761 *dub.* 3.

30. Temporis edacis injuria ruinam minitante Ecclesia Parochiali S. Georgii oppidi S. Genesii, Episcopus sacram agens Visitationem decrevit exhiberi statum redituum Parochialis, quo viso, quum ordinarii reditus non excederent, non deductis oneribus, scuta 70, et onera ad scuta 42. ascendant, congregari jussit Parochiae incolas pro partitione summae necessariae juxta peritiam complenda, et interim onera missarum, donec fabrica compleatur impleri mandavit in viciniori Ecclesia S. Thomae, ad quam transferri etiam mandavit SS. Eucharistiae Sacramentum. Reclamarunt Parochiae fideles, et Rectori onus reparationis incumbere exponebant. Hinc quaesito, an Episcopi decretum in Visitatione latum esset implendum? resolutum fuit, esse implendum, reservatis juribus, prout de jure: *Camerinen. Restaurat.* 28. *Febr.* 1769 *dub.* 1.

31. Parochiali, et Collegiata Ecclesia S. Stephani oppidi Fiani fatiscente, facta fuit quaestio inter Ducem Ottobonum oppidi Baronem, et Communitatem, quae vicissim contendebant, Ecclesiam a suo respective contradictore, tamquam patrono, esse instaurandam. De jure patronatu non satis liquebat. S. C. resolutionem distulit, et jussit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (58) et ad mentem: *In Nepesina. Restaurat. Ecclesiae* 31. *Aug.* 1771. Retulit Episcopus, Capitulares, et reditus Capellaniarum esse admodum exiguos, im-

(58) *Vide not.* 24.

paresque propterea esse ad instaurationem peragendam; Capitulares tamen pro tertia expensarum parte in scutis 200. libenter assentiri, Barones vero et Communitatem reluctari. Ipse autem putabat, ut onus hoc esset vel in patronos, vel in populum refundendum. S.C. causae resolutionem iterum distulit, voluitque ut reproponeretur cum alio dubio super pertinentia patronatus, et ut interim per modum provisionis, et sine praejudicio jurium partium solverentur scuta 300. ab Ecclesiis, totidem a Barone, totidemque a Communitate, et res fuit Card. Praefecto remissa pro exequutione, et directione operis facto verbo cum SSmo.: 27. *Junii* 1772. Ad examen reproducta causa, resolutum fuit, spectatis peculiaribus circumstantiis, placeret fieri concordiam etiam ex officio per Card. Praefectum juxta instructionem facto verbo cum SSmo.: 18. *Sept.* 1773 *dub.* 1.

32. Dubitationi obnoxium fuit, an esset locus novae aedificationi, et ampliationi Ecclesiae Parochialis S. Michaelis Archangeli, seu potius illius instaurationi? responsum extitit dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem: *Pontis Curvi Reaedificat. et Translat. Ecclesiae Paroch.* 13. *Sept.* 1777 *dub.* 1. Iterum proposita causa, et novis illustrata juribus, et documentis, decretum est, praedictam non instaurandam, sed denuo Ecclesiam aedificandam et ampliandam esse: 6. *Martii* 1779.

33. Nec in eodem aedificandam esse situ, sed ad alium situm prope Collegium Patrum Doctrinae Christianae transferendam, cum muniis Parochialibus esse S. C. censuit; etsi Parochiae incolae causa loci contradixissent: *Ibid. dub.* 2.

34. Postulatum item quum fuisset, an, et cujus expensis novae praedictae Ecclesiae aedificatio, aut antiquae instauratio facienda sit? affirmativum responsum exiit juxta Episcopi votum (59): *Ibid. dub.* 4.

35. Oppidum Crevalorii collocatum in territorio Abbatiae S. Silvestri Nonantulae unicam habet Parochialem Ecclesiam Divo Stephano dicatam. Hac jam fatiscente auctoque oppidanorum numero, Praepositus Jacobus Graviolius preces exhibuit pro amplioris Ecclesiae nova aedificatione, exponens simulque sciscitans quanam ratione id perfici possit? novam aedificationem S. C. probavit; et quo vero ad modum dixit ad mentem a D. Secretario Card. Abbati communicandam (60): *Nullius seu Nonantulana Reaedificat. Ecclesiae Paroch.* 16. *Maii* 1778. Menti satisfecit Abbas, Architectique relationem porrexit; ideo petitur quomodonam ea sit reparanda? et rescriptum denique fuit juxta votum Card. Abbatis Commendatarii cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis: 6. *Martii* 1779.

36. Nullas reparationes faciendas esse in Ecclesia Parochiali S. Mauri oppidi Tumbae sumptibus Parochi Antecessoris statuit S. C. contra votum moderni Parochi, qui post lapsum undecim annorum a Parochia obtenta, et nonnisi post sui Antecessoris obitum, qui reparationes tum in sacris supellectilibus, tum in Ecclesia et in Domibus ex necessario fieri oportere postulavit: *Senogallien.* 19. *Sept.* 1778 *dub.* 1. *confirmat.* 15. *Maii* 1779.

(59) Episcopus proponit modum aedificandae Ecclesiae, de qua agitur, per Folia distincta, praesertim suspensionem ad septennarium omnium missarum, excepta illa pro populo, tam scilicet earum, quae oneris sunt Ecclesiae in annuo numero missarum 359, quam illarum in annuo numero aliarum missarum 293, quarum onus patronis Capellarum incumbit: *Ead. Caus.* 17. *Junii* 1778 §. 4.

(60) Hanc igitur tria Capita complectentem relative ad modum, sumptus, eorumque quantitatem pro reaedificanda Ecclesia Parochiali necessariam, ut par est, communicavit Card. Abbati D. Secretarius: *Ead. Caus.* 30. *Jan.* 1779.

37. Intra fines Spoletanae Dioeceseos adest locus, qui vocatur Podium Primi Casus, ubi una tantum adest Prioralis Ecclesia cum cura Animarum, quam obtinuit Vincentius Bernabo Fulginas Canonicus Basilicae S. Laurentii in Damaso urbis. Quum esset haec Ecclesia fatiscens, minaretque undequaque ruinam, sacrisque omnibus paramentis, et utensilibus careret, paupere populo, et paupere Ecclesia. Vincentius Priorem ad instaurandam, et renovandam suam Prioralem Ecclesiam; nec non et ad sartam tectamque servandam in necessariis parandis supellectilibus, adigendum esse, populus oravit; sed S. C. causam distulit, et Episcopo scribi jussit ad mentem (61): *Spoletana Restaurat. Ecclesiae Paroch. et Sacr. Supellect.* 18. *Martii* 1780.

38. Quum Ecclesia Parochialis S. Michaelis de Puteo Foro Cornelii Dioeceseos instaurationes indigeret, Sacerdos Franciscus Braga Parochus petiit definiri, cuinam onus incumberet instaurationis? restitit petitioni populus. At deteriori facta Ecclesia, per modum provisionis creatus fuit census scutorum centum et viginti super bonis Parochiae, ut labenti turri sacrae ferrent suppetias. In dies restauratione indigente magis Ecclesia definiri postulatur, quis ad reparationem, et ad extinctionem census, ejusque fructuum solutionem sit adigendus? definitio fuit, teneri populum, et possidentes in districtu Parochiae per aes, et libram. Nam impares erant reditus Parochi, et Beneficiariorum, et patroni deficiebant: *Imolen. Restaurat. Ecclesiae Paroch.* 6. *Sept.* 1783 *confirmat.* 10. *Jan.* 1784. Deinde exequutio taxae plene peragi nequivisset renuentibus exteris possidentibus; et re iterum in S. C. delata S. C. imponendam esse collectam juxta votum Card. Episcopi (62): 16. *Maii* 1795 *dub.* 1.

39. Et locus est deputationi periti pro recognitione operis: *Ibid. dub.* 2.

40. Petita Archipresbyteratus, et Canonicatus provisione, cujus collatio pro reparanda Parochiali Ecclesia Collegiata S. Mariae terrae Bledae suspensa erat, S. C. placuit injungere Vicario Capitulari, ut statim procederet ad indictionem concursus pro electione Archipresbyteri cum assumptione coadjutoris, assignata eidem provisione usque ad electionem Canonici curati, et in reliquis ad mentem (63). Modo Card. de Comitibus Viterbium se contulit, omniaque perfecit; ob id S. C. decrevit, esse providendum ad fabricam illius Ecclesiae in omnibus juxta votum Card. Relatoris (64), et ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem: *Viterbien.* 7. *Febr.* 1784.

(61) „Mens est, ut Episcopus, praevia peritorum aestimatione, sollicite referat quae sint „restaurationes Ecclesiae necessariae, quantum „importare possint, et interim provideat, ut statim utensilia, et Sacrae Supellectiles proficiantur, ad hoc ut decenter peragi possint sacrae „functiones sumptibus Prioris:" *Ead. Caus.* 18. *Martii* 1780.

(62) Qui censet, ut imponatur aestimo super proventibus universi agri instar cujuscumque alterius publicae collectae: nempe possidentibus loci, comprehensis ratione fructuum colonis collecta conficiatur: *Ead. Caus.* 16. *Maii* 1795 §. 3.

(63) Quae fuit, ut Card. de Comitibus rem totam perpenderet, ac S. C. opportuna remedia proponeret ad componenda facta in oppido dissidia, et ad fabricam perficiendam: *Ead. Caus.* 17. *Febr.* 1784 §. 4.

(64) Ait enim 1. ut unus tantum Fabricae praesit, sitque Ecclesiasticus. Huic aptior oneri ferendo visus est Canonicus Franciscus Sandoletti, cui omnes ad hanc rem necessariae, opportunaeque facultates dandae erunt. 2. Ut unus aeque sit Exactor, atque Depositarius, sitque laicus; utrique muneri praefici potest, ut fuit praelectus Nicolaus de Sanctis. 3. Ut Exactor iste, atque Depositarius rationem quolibet anno reddere teneatur coram duobus Syndicis, quorum alter pro Clero sit Ecclesiasticus, alter vero pro Communitate sit laicus. Ille sit novus Archipresbyter, iste autem sit Angelus Gigliotti, et hujusmodi expletae redditioni rationis Episcopi accedat auctoritas: *Ead. Caus.* 7. *Febr.* 1784 §. 8.

41. Parochia S. Donati jamdiu Episcopali Mensae unita, et ad statum postea collativum nonnullis pro Parocho, et nonnullis pro Ecclesia bonis assignatis, ceteris autem bonis una cum decimis a Mensa ipsa retentis, reducta fuit. Hinc reparationes in Ecclesia praefata faciendas pro tempore praeterito ad Episcopum spectare, quo vero ad tempus futurum, ordinarias spectare ad Parochum, extraordinarias ad Antistitem pertinere, S. C. definivit: posteaquam 14. *Dec.* 1782 fuerit rescriptum dilata et ad mentem (65): *Brictinoren. Congruae* 10. *Decem.* 1785 *dub.* 3. *confirmat.* 15. *Sept.* 1787.

42. Populus Borgii unam habens Ecclesiam, eamque etiam magna scutorum 5000 reparatione indigentem supplicavit pro novae potius Ecclesiae in commodiori loco facienda constructione, quae ad scuta 4000 vix adscendit; et deprecatus est etiam, ut sibi uti liceret in partem sumptuum haereditate Mariae Finocchiae, in pios usus relicta. Siquidem haec pia mulier bis mille libris Januensibus egenis pagi aegrotantibus occurri jussit; et his deficientibus, mandavit in annos singulos Kalendis Maii panes pauperibus distribui; ratam aliarum librarum 1600 voluit implicari in construenda Capella in illa fatiscente Ecclesia suo nomine, et cognomine inscripto: de reliquis fructibus solidos triginta dari constituit singulis annis, Parocho pro sacrificio in expiationem animae suae kalendis Maii celebrando, et superextantes erogari in totidem Missis lectis cum eleemosyna solidorum quatuordecim. Idem populus distributioni fructuum 2000 librarum renunciavit, promisitque Capellam ad normam testatricis aedificare in nova Ecclesia, et implere aliquem numerum Missarum, quarum reductionem etiam efflagitat. His omnibus S. C. respondit *affirmative*, reservato onere Anniversarii kalendis Maii a Parocho explendi cum eleemosyna solidorum triginta, et celebratis quotannis nonnullis missis lectis arbitrio Episcopi, et cum eleemosyna ab Episcopo taxanda, et ut ipse incumberet aedificationi Ecclesiae cum appositione lapidis, et administrationi haereditatis: *Albiganen. Aedificat. EcclesiaeParoch.* 3. *Febr.* 1787.

43. Ob imminentem Parochialis Ecclesiae S. Mariae Cossineani ruinam, Praepositus, et Curati contributiones Communitatis, Capellaniarum, Nosocomii, et Sodalitiorum proposuerunt confirmandas, ut nova fieret Ecclesiae fatiscentis constructio. At quum constructio plurimum expensae requireret, excogitata fuit reparatio, quae minores requirebat expensas. Fratres Santuccii, qui e conspectu Ecclesiae domum habent, sese opposuerunt, dicentes, limitatum fuisse sodalitium, et administratorum consensum ad novam Ecclesiae constructionem, ideoque trahendam non esse ad instaurationem. Verum S. C. constare de legitimis consensibus pro expensis necessariae reparationis edixit: *Ripana* 16. *Junii* 1787 *dub.* 1.

33. Quaesitum deinde fuit, cujusnam sumptibus sit ea Ecclesia instauranda? dictum est, provisum in primo, et scribatur Episcopo juxta mentem (66): *Ibid. dub.* 2.

45. Quum Episcopus Sarsinatensis in actu Visitationis totam Parochialem Ecclesiam S. Mamantis de Falcino delabentem comperiisset, decrevit, ut

(65) *Vide not.* 213. tom. 1. pag. 159.

(66) Mens est, ut S. C. per rescriptum ad primum dubium intendit se de superextantibus tantum pecuniis impletis nempe prius oneribus locis piis inhaerentibus, necnon concedit Episcopo facultates pro directione, et modo servando in exequutione restaurationis, de qua agitur: *Lib. Decret. dict. an. et mense.*

infra tempus proximi veris firmiter reficeretur, facta de necessariis expensis peritia, ad hoc ut eae populo et possidentibus notificarentur, ut unusquisque pro rata sua parte concurreret; sin minus, juxta consuetudinem contra morosos exequutivum relaxaretur mandatum. Taxationem super aes et libram soluere renuit Laurentius Ricchius, exterus in Parochia possessor, et gravaminis querelam ad S. detulit C. At haec sancivit praefatum Episcopi decretum esse exequendum: *Sarsinaten.* 31. *Julii* 1790.

46. Adeo Parochialis Ecclesia SSmi Salvatoris Velitrarum fatiscit, ut alibi Parochiales agantur functiones. Insignis peritorum judicio ad eam reparandam requiritur summa scutorum 2420; nec pares sunt illius reditus sumptui. Igitur S. C. supplicarunt ejus Officiales pro suspensione onerum, quae Sacrario, Archipresbytero, Beneficiatis, et Capellanis incumbunt; et responsum protelatum est, ut expectetur relatio Card. Episcopi super petitione Collegii S. Bonaventurae, quod insignem Capellaniam in ea Ecclesia possidet; hinc concordiam Collegium illud cum Deputatis Fabricae super contributione inierat: *Veliterna Suspens. Miss.* 5. *Junii* 1790. Deinde annuit juxta votum Card. Episcopi (67): 18. *Sept. ejusd. anni.*

47. Ac insuper reprobavit Concordiam praedictam confectam a Collegio S. Bonaventurae pro Capellania scut. 800: *Ibid. dub.* 2.

48. Denegata pro reparatione aedium, et Ecclesiae Parochialis S. Michaelis Archangeli oppidi Maceratae Feltriae applicatione haereditatum Gratiosi, et Angeli Remigii Calbini, supplicatum est, an, et quomodo sit providendum praesenti reparationi aedium, et Ecclesiae Parochialis? S. C. respondit, affirmative ex pecunia cumulata, et quatenus opus aliis etiam remediis a Sacro Concilio Trid. praescriptis (68): *Feretrana Applicat.* 27. *Aug.* 1796 *dub.* 2.

§. II.

Ecclesia Parochialis quoad Collationem in titulum, seu Provisionem (69).

1. Quaerit Episcopus Cremonae, an si infra tempus in edicto praefixum, unus comparuerit, examinari omnino debeat si petierit, et institerit; vel an Episcopus, si ita expedire judicaverit, dictum tempus ad alios 10. in alio edicto proponendo prorogare possit, et examen interim differre, saltem vigore Const. S. Pii V. (70) editae super Collatione Parochialium Ecclesiarum, et examine faciendo?

2. An, si ille, qui infra tempus in praefato edicto praefixum solus comparuerit, examinatus, et approbatus fuerit, Episcopus praefatam prorogationem facere valeat?

3. An secundum praedictum tempus incipere debeat statim a fine precedentis, vel an Episcopus secundum

(67) Qui referunt annuos reditus Ecclesiae impares omnino esse, et parum conferre posse Parochum, et Beneficiatos, censuit consuli posse „Si onera Missarum, quae tam Praebendatis, „quam ipsi Ecclesiae incumbunt, pro medietate „tantum suspenderentur. Ita enim haberetur sum„ma scut. 89. 20, ac si expositiones suspende„rentur SS. Sacramenti, quae aliorum scut. 13. „emolumentum afferret, ad quae adjunctis scut. „44. 65. solvendis a Beneficiatis, conflaretur an„nua summa scut. 146. 85, ex qua et fructuum „pensio (creandi census scut. 2400) exsolvi pos„set, et aliquid etiam deponi, ad extinguendam „sortem. Dimisso autem censu scut. 800, ut su„pra erogato ad extruendam sacram turrim, tunc „accederent alia scut. 54. 46, quibus omnibus „simul collectis conficeretur summa scut. 200. 45, „et tunc largior summa deponi quotannis posset „ad sortis extinctionem." *Eod. Cons.* 5. *Junii* 1790 § 2.

(68) *Vide not.* 176. *tom.* 1. *pag.* 347.

(69) Bened. XIV. *Const. cum illud* 14. *Decem.* 1742. Bull. *ejusd. tom* 1. *pag.* 98. plurima decernit quoad collationem Ecclesiarum Parochialium.

(70) *Vide not.* 12. *tom.* 1. *pag.* 8.

edictum proponere, et novum tempus etiam longius decem diebus arbitrio suo assignare possit, etiam post plures dies, post lapsum primum, dummodo intra sex menses a die vacationis perficiatur examen, et dicta Ecclesia magis idoneo provideatur, quando ad ipsum spectet Collatio, vel magis idoneus eligatur, et electio Summo Pontifici, seu ali Collatori intra quatuor menses juxta Const. praefatae tenorem (71) significetur? respondetur, non esse opus alio edicto, sed illum qui comparuit, examinandum, et si idoneus expertus fuerit, ei beneficium conferendum, nisi tamen qui descripti fuerint, excusent, se legitimo impedimento detentos, quominus valeant ad concursum accedere, quo casu Episcopum posse legitime terminum prorogare: *Cremonen. anni* 1582 *dub.* 1. 2. *et* 3.

4. Et dubio, si nullus in primo, vel etiam in secundo tempore, ut supra constituto, comparuerit, vel si aliquis comparuerit, non tamen in examine pro idoneo approbatus fuerit, possit Episcopus per aliud Edictum cum longiori tempore alios ad examen vocare, vel potius si quandocumque aliquis comparuerit, et examini se subjicere voluerit, possit, absque novi termini praefixione, sed extra terminum examinare, et si idoneus repertus fuerit, beneficium ei conferre, seu aliis, ad quem spectat Collatio, ejus sufficientiam significare? respondit, si Episcopus semel edictum proposuit pro concursu, et ex multis examinatis nullus fuerit idoneus repertus, licet Concursus per edictum non videatur a Concilio necessario exquiri, tutius tamen fore, aliud edictum proponi, et si nemo idoneus comparuerit, tunc sine concursu ali praevio examine conferendum est Beneficium: *Ibid. dub.* 4.

5. In Parochialibus Ecclesiis, quarum Collatio spectat ad inferiores, habet locus decretum Concilii *cap.* 8. *sess.* 24. (72), et Bulla S. Pii V. (73), eademque forma per concursum est servanda: *Avenionen. Martii* 1586 *dub.* 5.

6. Animadvertendum est in posterum ab Episcopo, ut Curata beneficia non nisi idoneis ad munus suum per se ipsos peragendum conferantur juxta Decretum Concilii *cap.* 18. *Sess.* 24. (74), et Const. S. Pii V. (75): *Mileten. Febr.* 1590 *dub.* 5.

7. S. C. censuit, quod si Parochiales sint ex his, quae de Mensa nuncupentur, et ad Abbatiarum Bagni pertineant, quamvis conferri consueverint in titulum perpetuae Vicariae, concursui nequaquam subjaceant, *Burgi S. Sepulchri* 15. *Novem.* 1601.

8. Ad curam animarum exercendam in posterum nemo admittatur nisi approbatus fuerit praevia forma examinis per concursum juxta formam *cap.* 18. *Sess.* 24. *de reform.* (76): *Bellunen.* 27. *April* 1630 *dub.* 4.

9. Respondit S. C. provisionem per

(71) *Vide* not. 12. tom. 1. pag. 8.
(72) *Vide* not. ut supra.
(73) *Vide* not. ut supra.
(74) *Vide* not. ut supra.
(75) *Vide* not. ut supra.
(76) *Sess.* 24. cap. 18. de *Reform.*, ubi cautum est, ut vacante Parochiali beneficio Episcopus, vel ille, qui juspatronatus habet, intra decem dies, vel ad tempus ab Episcopo praescribendum idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis Examinatoribus nominet, tamen liberum sit etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut postea de cujuslibet aetate, moribus, et sufficientia possit fieri diligens inquisitio, et si Episcopo, aut Synodo Provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari, transacto tempore constituto, omnes, qui descripti fuerint examinentur ab Episcopo, sive eo impedito, ab ejus Vicario Generali ab aliis Examinatoribus non paucioribus, quam tribus, quorum votis si pares, aut singulares fuerint, accedere possint Episcopus, aut Vicarius, quibus

concursum requiri in Ecclesiis Parochialibus de jure patronatus Ecclesiastici, secus autem in Ecclesiis Paochialibus Monasteriis Regularium unitis; etiamsi a perpetuis Vicariis cura in eis exerceatur: *Gandaven. 7. Febr.* 1643.

10. Parochialis Ecclesia S. Eugeniae de Relat, quae una cum suis pertinentiis transivit in dominium Monasterii Rivipulli Ordinis S. Benedicti, non per Abbatem absque concursu, sed per concursum ipsum juxta S. C. Tridentini dispositionem (77) conferenda est: *Vicen. Jurisdict.* 18. *Nov.* 1702 *dub.* 1.

11. Ad regimen Parochialis Ecclesiae S. Johannis Castri Lubriani, Monasterio Monialium S. Bernardini Urbis Veteris unitae, Moniales ipsae deputare consueverunt Sacerdotem amovibilem pro cura animarum cum annua scutorum 40. provisione. Verum quia ab Episcopo visitante in vim S. C. Trid. *cap. 7. sess. 7. de Ref.* (78) destinatus fuit Vicarius perpetuus cum augmento provisionis usque ad scuta 60; appellarunt Moniales, et S. C. dubio, an praesentatio a Monialibus istis in favorem Nicolai Orchellae cum conditionibus facta, sit adprobanda, vel exequutioni visitationis decreti

magis videbitur. Inde certa, et peculiaris forma, seu Methodus servanda pro examine in concursu promovendorum ad Ecclesias Parochiales statuta fuit in literis Encyclicis Clem. XI., et in Const. Bened. XIV. *Cum illud*, 14. Dec. 1742. *Bull. ejusd.* tom. 1. pag. 98, ubi dictae literae sunt relatae.

(77) *Vide* not. 74.

(78) *Sess.* 7. cap. 7. de *Reform.*, ubi decernitur, quod „Beneficia Ecclesiastica curata, quae „Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, „vel Monasteriis, beneficiis, seu Collegiis, aut „piis locis quibuscumque perpetuo unita, et an„nexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis „singulis visitentur: qui sollicite providere pro„curent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpe„tuos, nisi ipsis Ordinariis pro bono Ecclesia„rum regimine aliter expedire videbitur, ab eis „cum tertiae partis fructuum, aut majori, vel „minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, por„tione, etiam super certa re assignanda, ibidem „deputandos, animarum cura laudabiliter exer„ceatur; appellationibus, privilegiis, exemptio„nibus, etiam cum judicum deputatione, et il„lorum inhibitionibus quibuscumque in prae„missis minime suffragantibus." Primae hujus decreti parti respicienti Visitationem Ecclesiarum Parochialium perpetuo quibuscumque locis piis, etiam exemptis unitarum accessit Const. S. Pii V. *Exposcit* 22. *Sept.* 1571. (*Bull. Rom tom. IV. part* 3. pag. 180) qui §§ 3. et 4. hanc jurisdictionem Visitationis gratis faciendae a locorum Ordinariis, tanquam a delegatis sedis Apostolicae etiam ad Parochiales Militiae S. Jo. Hierosolymitani induxit (?), quae ad curam animarum, et Sacramentorum administrationem spectat, extendit. Et secundae parti statuendi in praedictis Parochialibus Ecclesiis deputandos esse ab Ordinariis Vicarios idoneos, etiam perpetuos, accessit altera dicti Pii Const. *Ad exequendum* 1. Nov. 1567. (*Bull Rom. tom. IV. part.* 2. pag. 362) qua indulsit omnibus Regularibus nominationem faciendam ab eodem superiore, si Vicarius sit perpetuus, ad exclusionem Ordinarii, cum hujus tamen approbatione. Si vero deputandus sit in parochialibus unitis Monasteriis Mendicantium, nominari possit unus ex ipsis, approbandus pariter ab Ordinario, amovibilis tamen ad nutum suorum Superiorum. Haec vero Constitutio ad terminos juris communis, et Concil. Trid. redegit Gregorius XIII, *Const. In tanta* 1. *Martii* 1573. (*Bull Rom. tom. IV. part.* 3 pag. 251.) Bened. vero XIV. de *Synod. Dioeces. lib.* 7. cap. 75. num 2. tom. 12. pag. 544. ait, quod ex hodierna praxi „a Capitulis, et Monasteriis deputari so„lent Vicarii temporanei, ad nutum amovibiles, „qui animarum curam exerceant in Parochiis, „iisdem Capitulis, seu Monasteriis unitis: a „quibus tamen, de jure communi, possunt etiam „sine causa divelli, et amoveri, modo remotio „fiat absque dolo, et non ex odio."

Tertiae tandem parti Decreti Concil. Trid., qua praecipitur assignandam esse dictis Vicariis perpetuis tertiam fructuum partem, aut majorem, vel minorem Ordinariorum arbitrio, derogatum est ab eodem Pio V. auferente hoc arbitrium, ac statuente, ut portio dictis Vicariis assignanda omnino sit „non major centum, nec minor quin„quaginta scutorum summa, computatis omnibus „etiam incertis emolumentis, et aliis obventio„nibus communiter percipi solitis .... nisi soli„tum fuisset plus assignari" ut legitur in *Cit. Const. Ad exequendum* §. 1 et 2. Quae scuta Innoc. XIII. *Const. Apostolici Ministerii* 23. *Maii* 1723. declaravit intelligenda esse de argenteis juliorum decem Monetae Romae §. 12. Et Bened. XIV. extendit dictam Const. Innoc. etiam ad Vicarios temporaneos, ut in *Const. Cum semper* 29. *Aug.* 1744 §. 10, (*Bull ejusd. Pont. tom.* 1. pag. 163) et quoad congruam tam his, quam illis assignandam dicta Piana Const. redacta est ad terminos Concil Trid. remittendo id arbitrio Ordinariorum, quam fecit Synodus Trid. cit. loco.

demandanda? respondit, *ad Judices suos. Balneoregien. Praesentat.* 12. *Januar.* 1704.

12. Inter Abbatem Farfensem, et Firmanum Archiepiscopum pendente lite super visitandi jure plures Ecclesias; inter quas aderat Ecclesia Parochialis S. Petri de Penna civitatis Firmi, quae interim proprio fuit Rectore viduata; S. C. decrevit, procedendum esse in provisione praefatae Parochialis, et concursum praeelectionemque spectare ad Card. Ordinarium, institutionem vero ad Card. Abbatem: *Firmana. Jurisdict.* 19. *Julii* 1704.

13. Matthaeus de Augustino Sacerdos civitatis Ravellensis a patronis praesentatus ad beneficium curatum terrae Angiae insufficiens ab Ordinario repertus, institui non valuit. Appellavit hic ad S. C.; et haec statuit, locum esse novo examini: *Nucerina. Paganorum Paroch.* 20. *Sept.* 1704 *dub.* 1.

14. Dubio autem, an novum examen esset delegandum? responsum est, quod fieret in Curia: *Ibid. dub.* 2.

15. Capitulum Ecclesiae Cathedralis reclamavit, eo quod Parochialem Ecclesiam S. Geminani, quae pro fundatione primae Dignitatis Propositurae cum cura animarum supprimi debet pro erectione insignis Collegiatae Ecclesiae B. Mariae de populo oppidi Pontremuli, jus sibi conferendi competat; idcirco dubio proposito, an constaret de jure conferendi, et quatenus affirmative, an illud obstaret erectioni Collegiatae? responsum est ad Rotam: *Lunen. Erect. Collegiatae* 7. *Febr.* 1705. At ex Signatura SSmi iterum remissa causa ad S. C. responsum est ad utrumque affirmativum: 3. *Sept.* 1707 (79).

16. Quum Episcopus visitans, ob absentiam Religiosi Ordinis B. M. V. Servorum ad Parochialem Ecclesiam Villae Clodiae conventui dicti Ordinis unitam deputati, aliquos Parochiae incolas sine sacramentis obiisse deprehendisset, a Priore Conventus Sacerdotem secularem adprobatum, qui in Parochia resideret, intra duos menses eligendum esse decrevit. Patres pro revocatione praefati decreti institerunt. S. C. sancivit, decretum Episcopi exequendum esse praeterquam quoad coactionem deputandi sacerdotem secularem: *Regien.* 7. *Febr.* 1705.

17. Unione Parochialis Ecclesiae S. Adhoeni ad Parochialem Ecclesiam S. Andreae facta ab S. C. resoluta, mandavit, collabentem S. Adhonei Ecclesiam esse restaurandam: Prolatum hinc fuit dubium, an et quis terminus sit praefigendus ad faciendum concursum ad Parochialem Ecclesiam S. Adhoenii, eamque consecrandam sive benedicendam? et responsum prodiit, ut partes instarent coram ipsomet Episcopo: *Aversana Dissolut. Unionis* 3. *Octob.* 1705 *dub.* 3.

18. Abbas Monasterii Wastenensis Ordinis Canonicorum Regularium exoravit, ut loco Presbyteri Secularis de more a se nominandi, et per Ordinarium instituendi, cura animarum Ecclesiae ejusdem Monasterii conferretur in administrationem ad quinquennium Francisco Delbaer Canonico Regulari professo, et ab Ordinario quoad mores, et veniam adprobato. S. C. petitam concessit facultatem: die 27. *Febr.* 1706. Id aegre tulit Magistratus, et populus oppidi Wastenensis, reclamavitque; et a decisis recedendum esse S. C. declaravit: *Ipren. Indulti* 10. *Julii ejusd. anni.*

19. In concursu ad vacantem Parochialem S. Pauli in Villis Turricellae, idonei renunciati sunt Jo. Antonius Turcus, Antonius de Montibus, et Antonius Mazza; et Episcopus praeelegit Turcum uti digniorem, qui oppositionem

(79) *Vide not.* 31.

statim habuit de Montibus. S. C. desuper consulta, decrevit non supplicationem Antonii de Montibus esse signandam, sed relaxandam esse illam Antonii Turci: *Aprutina Parochialis* 27. *Febr.* 1706.

20. S. C. decernit, praesentationem a Patre Abbate S. Emerami ad Parochialem Ecclesiam Lauterbach vacantem per obitum Johannis Ignatii Lickledarer in favorem P. Joachim Millher Regularis factam, sustineri non posse: *Ratisbonen. Juris Praesentandi* 19. 1709.

21. Indicto ad vacantem Ecclesiam S. Nicolai Graecorum concursu de duobus presbyteris adprobatus fuit Petrus Palazzottus presbyter Graecolatinus. Supplex hic recurrit pro institutione, ac pro gratia dispensationis transeundi de ritu latino ad graecum; eo quod ibi reperiri non valeret presbyter orientalis. S. C. rescripsit, ut Archiepiscopus novum concursum fieri curaret, factis requisitionibus in alienis Dioecesibus pro graeco reperiendo. *Messanen. Transitus ad Ritum Graecum* 23. *Junii* 1708. Sed quum affixis edictis comparuerit nemo; S. C. respondit *dilata*, et mandavit novas juxta instructionem fieri diligentias: 11. *Maii* 1709.

22. Composita controversia, quae super institutione Sacerdotis secularis in Ecclesia Parochiali in Lauterback a Consistorio Episcopali Ratisbonensi absque praesentatione Abbatis Monasterii S. Emerami illius Parochialis Ecclesiae patroni facta, et super unius, vel duorum Parochorum tam in Ecclesia S. Andreae, quam in alia S. Emerami, excitata fuerat; S. C. institutionem hanc secularis Sacerdotis non sustineri decrevit: *Ratisbonen. Juris Praesent.* 11. *Maii* 1709 *dub.* 1.

23. Et est etiam decretum, esse locum provisioni duorum Parochorum tam in Ecclesia S. Andreae in Oberlauterbach, quam in altera Ecclesia S. Emerami in Niderlauterbach; et non esse locum provisioni unius tantum Parochi in ambabus Ecclesiis: *Ibid. dub.* 2. (80).

24. Ad vacantem Parochialem Ecclesiam B. Mariae de Agello Castri Gruptium de jurepatronatus laicorum, praesentatus fuit sacerdos Joseph Brunorius, qui ab Examinatoribus Synodalibus reprobatus extitit. Appellavit hic, et S. C. respondit dilata et ad mentem (81): *Tudertina Parochialis* 11. *Maii* 1709 *dub.* 1. *et* 2. Reproducta causa iterum dixit dilata, et ad mentem 11. *Januar.* 1710. Ad trutinam denique revocata causa, S. C. tam quoad validitatem reprobationis, quam quoad novum examen censuit, remittendam esse arbitrio Card. Episcopi: 15. *Maii ejusd. anni.*

25. Homines oppidi Militelli desiderio flagrantes, ut eorum patria Collegiatae Ecclesiae decore cohonestaretur, petierunt ut haec fieret ex unione binarum Parochialium, et ab Episcopo licet nonnullis dissentientibus erectionem obtinent. Sed statim fuit in S. C. dubium disceptatum, an sit locus erectioni Collegiatae, seu sit relaxanda supplicatio, qua collatio unius Parochiae postulabatur? negativum ad primam partem datum est responsum juxta modum petitum; et quoad secundam negativum, et, ut fiat concursus coram Episcopo, mandatur: *Syracusana Collegiatae* 8. *Julii* 1713 *confirmat.* 13. *April.* 1715.

(80) Hanc defendit causam Advocatus Dominicus Ursaya in favorem Consistorii Ratisbonae, et jura sua edidit in *Discept. Eccl.* 6. tom. 3. part. 2. per tot.

(81) Quae extitit, ut exquireretur secreta informatio super moribus, et idoneitate Oratoris: *Ead. Caus.* 11. *Januar.* 1710.

27. Cum in Dioecesi Bracarensi plures Parochiales iis collatae fuissent, qui approbati fuerant ab Examinatoribus extra Synodum deputatis ab Archiepiscopo cum consensu Capituli contra formam praescriptam a Concilio Tridentino *cap.* 18. *Sess.* 24. *de reform.* (82). Hinc Sum. Pont. Archiepiscopus exorat, ut earumdem collationes convalidaret, quia Supplicantes bona fide acceperant, praevia sanatione omnium et quorumcumque defectuum. S. C. votis Archiepiscopi annuit progratia juxta modum facto verbo cum SSmo. *Bracaren. Dubiorum* 26. *Januar.* 1715 *dub.* 1.

28. Sacerdos Vincentius Calabro ad Parochialem Ecclesiam S. Nicolai oppidi Militelli renunciatus idoneus, adeptus est praevia Datariae provisione possessionem. Insurrexit statim Sacerdos Malaeria in concursu reprobatus, et impetrare praeoptavit ex capite expressionis falsi valoris a praefato proviso narrati, eo quod iste expresserit, non excedere ducata 24. auri de Camera, quum verum illius valorem ad 35. ducata adscendere assereretur. S. C. tamen literas Apostolicas impetrationis minime relaxare existimavit: *Syracusana Parochialis* 19. *Junii* 1717.

29. Controversiis inter Episcopum S. Severini, et Abbates Commendatarios S. Laurentii in Dogliolo factis, opus fuit exquiri, an et quando in collatione Ecclesiarum Parochialium Abbatiae servanda sit forma tradita a S. Concilio *cap.* 18. *Sess.* 24. *de Reform.* (83)? et resolutum fuit, servandam esse Constitutionem Pianam la 47. (84). Nunc rediit causa, et delata decisione S. C. mandavit, videri particulariter de unaquaque Ecclesia. *Nullius, seu S. Severini Jurisdict.* 4. *Febr.* 1719. At suam sententiam mutavit: 17. *Junii ejusd. anni.*

30. Ambiguum quum esset, an jus conferendi Parochialem seu Praeposituram S. Johannis de Monte Georgio, cujus ultima provisio facta fuit a Sede Apostolica, spectaret ab Card. Abba-

(82) Ubi legitur „Examinatores autem singu„lis annis in Dioecesana Synodo ab Episcopo, „vel ejus Vicario, ad minus sex proponatur." In eorum defectu die 3. *Julii* 1593 *in* causa civitaten. lib. 7. *Decret. fol.* 116. Sancivit Clem. VIII. Pont. Max. „hoc in futurum observari quando „omnes examinatores Synodales intra annum eo„rum deputationis mortui fuerint: nempe ut Epi„scopus ex Examinatoribus antiquis Synodali„bus, si fuerint, subroget alios non paucioris „numero sex. Et si non extiterint: tot Examina„tores Synodales antiqui, qui ad hunc nume„rum ascendant; tunc Episcopus obligat illos, „qui fuerint, ac suppleat alios de novo, appro„batos tamen a Capitulo usque ad numeri prae„dicti complementum. Verum, si nulli antiqui „Synodales examinatores superstites fuerint; „tunc Episcopus omnes novos Examinatores pro„bitate, ac scientia idoneos, qui a Capitulo ap„probati sint, non pauciores praefato numero „substituat. Et venienti vacatione cujuslibet pa„rochialis Ecclesiae, Episcopus debebit ex prae„fatis Examinatoribus eligere tres qui cum eo „examen juxta decretum Concilii cap. 18 *Sess* 24. „perficiant. Officium autem omnium praedicto„rum Examinatorum Synodalium subrogatorum „expiret, cum primum advenerit tempus novam „synodum juxta cap. 2. *Sess.* 24. celebrandi."

(83) *Vide not.* 74.

(84) Quae incipit *In Conferendis* 18. *Martii* 1567. (*Bull. Rom. tom. IV. part.* 2. *pag.* 368.) et exqua Gallemart. in *Concil. Trid. Sess.* 24. *cap.* 18. *de Reform. num.* 38. *pag.* 269. desumit. „Col„lationes, provisiones, et quasvis deputationes „parochialium Ecclesiarum ab Episcopis, Ar„chiepiscopis, et a quibusvis aliis collatoribus „tam Ordinariis, quam delegatis, et S. R. E. Car„dinalibus, et sedis Apostolicae delegatis, vel „Nuntiis praeter, et contra formam Concil. Trid. „traditam, praesertim in examine per concursum „faciendo praescriptam, factas, aut in futurum „faciendas: nullas, irritas, et nullius valoris, „vel momenti fore, et esse, nullumque ipsis jus „aut titulum etiam coloratum possidendi prae„bere volumus. Et Parochiales Ecclesias hujus„modi, ut prius ante collationes istas vacabant, „etiam nunc vacare, easque omnes pro tempore „sic vacantes, nostrae, et Sedis Apostolicae, et „non aliorum, quibus jus conferendi (praeter„quam si sit Episcopus vel Archiepiscopus, qui „curam dicti examinis juxta Decretum Concil. „Trid. habere non debent) competit, dispositioni „reservamus." Reliqua vid. not. 606. tom. 2. pag. 459.

tem Commendatarium Farfensem? responsum fuit dilata et jussum ut coadjuvarentur probationes et proponeretur causa citatis Ministris Datariae, et Archiepiscopo: *Farfen. seu Firmana Parochialis* 26. *Aug.* 1719 *dub.* 1.

31. Parochi Ecclesiarum Ezelskirchen, et Gremsdorff esse debent presbyteri Seculares, ita ut non liceat Abbati Monasterii S. Michaelis extra Moenia Bambergae Ordinis Benedictinorum praesentare ad has parochias regulares sui Ordinis; quam pluribus jam annis animarum curam Regulares exercuerit, qui absque dispensatione Apostolica praedicto munere fungi nequeunt: *Herbipolen. Ecclesiarum Paroch.* 17. *Sept.* 1722 *confirmat.* 16. *Januar.* 1723.

32. Communitas terrae Massae Lombardae ad vacantem Parochialem Ecclesiam S. Paulli praesentavit Sacerdotem Josephum Chellinum. Admissa a Vicario Generali fuit haec praesentatio cum clausula *si et in quantum*. Quum inhonestam duceret vitam ad Parochiam nunquam fuit admissus: immo ejusdem CommunitatisProcuratores Franciscum Gallupium ad Parochialem praesentarunt. Reclamavit Chellinus a Parochia repulsus, et succubuit, quia S. C. Gallupio adjudicari Parochialem decrevit: *Imolen. Parochialis* 28. *Martii* 1722.

33. Philippo II. Hispaniarum Regi S. Pius V. Sum. Pont. sua constitutione indulsit, ut Religiosi Regulares in partibus novarum Indiarum Parochorum officio fungi valerent, ob secularium presbyterorum defectum. At quum multiplicatus hodie sit horum numerus, fuit in S. C. exquisitum, an dicta Constitutio S. Pii V., quae incipit *Exponi nobis* (85), suffragari amplius possit in civitate Mexicana; et quatenus negative an et quando consulendum sit in futuris vacationibus Parochialium a Regularibus retentarum? S. C. respondit *dilata*, et jussit scribi Nuntio juxta instructionem (86): *Mexicana* 8. *Aug.* 1722 *dub.* 1. *et* 2.

34. Parochialis Ecclesia S. Christi-

(85) *Die* 24. *Martii* 1567 *rel.* in *Boll. Rom. tom. IV. part.* 2. *pag.* 363.

(86) Nempe referat 1, Quid in civitate, et Dioecesi Mexicana sint Doctrinae, quid Parochiae, et quid Vicariae. 2. Quot sint. 3. Ut administrentur a Regularibus, quodque a Presbyteris Secularibus. 4. Ad quem numerum ascendere possint Presbyteri aliique in sacris constituti ex Clero seculari degentes in civitate, et Dioecesi Mexicana. 5. An iidem sint in tali statu constituti, ut ex eorum coetu assumi aliqui possent ad exercendam curam animarum tam habita ratione morum, quam literarum. 6. An collatio Doctrinarum Parochiarum, et Vicariarum sit libera Archiepiscopi, vel potius an eaedem sint de jurepatronatus Regio: et an omnes sint Patronatae, vel aliquae? et a quo descendat hoc juspatronatus, et an illud sit in viridi observantia: licet enim juspatronatus Regium fuerit expresse assertum tam voce, quam scriptis a Ministro Archiepiscopi Mexicani ad urbem transmisso, S. C. nihilominus ex officio procedens de dicto jurepatronatus edoceri cupit. 7. An supposito quod omnes, vel aliquae sint de jurepatronatus Regio quomodo, et per quem exerceatur jus praesentandi, vel nominandi, et an institutio fiat ab Archiepiscopo. 8. An supposito jurepatronatu Regio Regii Ministri in ea sint opinione quod liberum sit Regii non obstante Bulla 34. S. Pii V. praesentare, et nominare ad quascumque Parochias Patronatas nedum illos de Clero Regulari, sed et alios de Clero seculari, prout praesentanti libuerit: libertas enim haec admissa fuit in scripturis a Regularibus exhibitis in S. C., sed timetur, ne eam parati sint negari in Tribunalibus Matritensibus. 9. An Regiae Majestati displicentiam afferre posset, si ad amputandam quamcumque controversiam Summus Pontifex novum ederet decretum, vel literas Apostolicas in forma Brevis, in quibus declararet, ut non obstante Bulla 34. S. Pii V. est in facultate Regis, et ejus successorum praesentare ad beneficia Curata, seu Parochias, Doctrinas, et Vicarias in urbe, et Dioecesi Mexicana, nedum Regulares, sed etiam Seculares prout sibi magis in Domino expedire videbitur. Per hanc etenim viam non imminuitur ius Regium, sed clarius redditur, cum a nonnullis praetendatur posse tantum ad Parochias licet jurispatronatus Regii nominari Regulares propter assertum obstaculum Bullae S. Pii V. 10. An semper approbatio Archiepiscopi Mexicani requiratur, et exerceatur quando assumuntur Regulares ad Doctrinas, sive ad Parochias sive Vicarias, et an Regulares ad eas assumpti removeantur, nullo

nae quum tenues admodum reditus haberet, ut inveniri non potuit, qui ad eam aspiraret. Episcopus indixit, ut Parochiae incolae pro viribus contribuerent ad supplementum. Restiterunt hi; praesto tamen fuit Sacerdos Joseph Antonius Festus Canonius Regularis Lateranensis, qui promptum se praebuit ad dotationem ex suis patrimonialibus bonis praefatae Ecclesiae assignandam, dummodo apostolica auctoritate intercedente sibi in titulum absque concursu, praevio tamen examine, conferretur. Sciendum, quod pluribus antea annis curam animarum Sacerdos hic exercuerat, deque eo optimum ferebat testimonium Episcopus, aliique Card. Episcopi, in quorum Dioecesibus curam sustinuerat. Proposita itaque causa, responsum prodiit *dilata* et demandatum est, ut expectaretur resolutio S. C. in causa *Firmana* 17. *Julii* 1723 (87). *Caesenaten.* 5. *Julii* 1723. Resoluta, vero causa illa, rescriptum fuit ad mentem: 17. *Julii ejusd. anni.*

35. Gens de Mozzis tamquam Parochialis Ecclesiae S. Romuli de Gaville patrona ab plebaniam hanc praesentavit primo loco Clericum Franciscum de Torsellinis prima tonsura initiatum, secundo loco Josephum de Pescettis sacerdotem Faventinae Dioeceseos, et Capellanum Ecclesiae Metropolitanae; petiitque ut clericus de Torsellinis institueretur. Verum Tusculanus Episcopus Clericum de Torsellinis dignum, qui ad sacros ordinis promoveretur non reputans, praesentationem *si, et in quantum* de jure admisit Sacerdotis de Pescettis. Quaesito hinc, an praesentatio de Torsellinis sit admittenda, respondetur, *ad Card. Praefectum* juxta mentem: ***Fesulana*** 18. *Novem.* 1724.

36. Abbas et Monachi Monasterii Paradisi Ordinis Cisterciensis exposuerunt ad sese juspatronatus nonnullarum Ecclesiarum Parochialium, quarum aliae matrices, aliae sunt filiales, pertinere, eorumque reditus, parochorum secularium incuria, in dies magis decrescere; propterea exorarunt pro facultate inposterum Monachos sui Monasterii idoneos, et capaces pro administranda animarum cura praesentandi. His annuere censet Episcopus, dummodo examen ab Episcopis pro tempore fieret. Sed S. C. putavit, de hac re audiendum Nuntium Apostolicum: ***Posnanien.*** 12. *Januar.* 1726.

37. Pro exercenda actuali cura animarum Receptitiae Ecclesiae Collegiatae S. Mariae terrae Peschi Constantii non Vicarius actualis, sed Vicarius perpetuus deputari ab Ordinario debet praevio concursu. ***Nullius seu Montis Casini*** 26. ***Januar.*** 1726 ***dub.*** 1. 2. *et* 3. *confirmat.* et additum, ut ceteris paribus praeferrentur Presbyteri ejusdem Ecclesiae: 2. ***Junii*** 1731.

38. Collationem Parochialis Ecclesiae S. Mariae de Pinta, nulliter ab Episcopo Archipresbiteratui Amanthae unitae, ab eodem Episcopo factam in favorem Nicolai Vecchii, validam esse S. C. decrevit: ***Tropien. Unionis*** 18. ***Aug.*** 1731 ***dub.*** 2.

39. Jacobus Pastorellius Plebanae Ecclesiae S. Valentini in Castro Lacus Rector significavit se jam senio confectum, assiduaque corporis aegritudine conflatum, spirituali animarum curae amplius incumbere non valere; ac propterea in coadjutorem deputare Sacerdotem Dominicum Felicangelium, si postmodum in perpetuum praefatae Ecclesiae Plebanum recipere-

facto verbo cum Archiepiscopo. Super his plene instruat S. C., et omnes alias notitias ad rem facientes, quas habere poterit, in ejus responsionis literis inserat, et exprimat. Regist. lit. lib. 26. die 29. *Aug.* 1722.

(87) *Vide verb. Canonicus* §. 7. num. 6.

tur. Praesides Communitatis Ecclesiae patroni in coadjutorem illum adprobarunt; parocho coadjuto inde defuncto, eundem Episcopo praesentarunt. Praesentationem hanc rejecit Episcopus, aliumque a Communitate postea praesentatum presbyterum instituit, quod pluribus is erat delictis irretitus, quod major Communitatis pars Episcopum ipsum rogarunt ne illum institueret. Consulta ideo S. C., an praesentatio facta per Communitatem in favorem Felicangeli sit exequenda, itaut ei institutio detur? responsum exiit affirmativum: *Spoletana Paroch.* 16. *Martii* 1737.

40. Disceptatum fuit, an Parochi, seu Vicarii pro animarum cura Ecclesiae S. Agathae deputatio debeat esse liberae collationis Episcopi; seu potius fieri deberet ad nominationem Abbatis S. Agatae Canonicorum Regularium Lateranensium Insulae Tremitanae, ad cujus Abbatiam illa Ecclesia spectat? et responsum primum est ad mentem (88): *Larinen.* 23. *Novem.* 1737 *dub.* 7. Reproposita exinde causa, rescriptum fuit, ut juxta modum servaretur concordia anno 1734 inita (89): 1. *Aug.* 1739 *confirmat.* 19. *Decem. ejusd. anni.*

41. Ad dirimendam controversiam inter Episcopum, et Abbatem Commendatarium S. Mariae de Rambona, et S. Laurentii in Dogliolo, S. C. sanciverat, quod circa Parochialium collationes servaretur Bulla Piana (90). Vacat modo Parochialis S. Blasii Fontis Cupae, et S. Antimi de Saxo, et est renunciatus idoneus Sacerdos Johannes Mazza, et ab Episcopo praeelectus. Sed conquesta est Curia Abbatialis: ex quo dubia proponi necesse fuit, an collatio illius Parochialis spectet ad Card. Abbatem; et quatenus affirmative.

42. An literae Collationis expeditae per Episcopum S. Severini, et possessio a Massa capta sint circumscribendae, S. C. nulla data definitione, quaesivit, ut codjuverentur probationes: *Nullius S. Severini Parochialis* 7. *Sept.* 1737 *dub.* 1. *et* 2.

43. Capitulo Cathedralis Ecclesiae civitatis Pentimae adnexa est Parochialis Ecclesia Assumptionis B. M. V. Grancia Castri Hyllaris quinque milliariis a praefata urbe dissita. Illius curam exercent Canonici tres per vices, qui Ecclesiae residentiam deserunt in grave servitii detrimentum. Quaesitum hinc fuit, an inposterum pro servitio curae animarum in eo castro deputandus sit Parochus perpetuus ab Ordinario servata Concilii forma (91), et an ei dandi sint coadjutores? S. C. mandavit, ut Episcopus procederet pro ut de jure ad formam Concilii (92), et ut interim provideret de oeconomo, expensis cujus de jure: *Valven. Residentiae* 25. *Jan.* 1738 *dub.* 3. *confirmat.* 20. *Decem. ejusd. anni.*

44. Jus conferendi nonnullas Parochiales Ecclesias ad Monasterium Saxivivi spectantes, et intra fines Dioeceseos fulginii existentes spectat ad Card. Abbatem salva authorizabili Episcopi institutione, minime dicti Episcopi simplici sufficiente adprobatione; prout in suo laudo edixerat Antonius Franciscus de Valentibus S. Rotae Auditor, et in praesenti quaestione judex compromissarius: *Fulginaten. Jurisdict.* 1. *Martii* 1738 *dub.* 3. *confirmat.* 27, *Sept. ejusd. anni.*

45. Hodiernus Olomucensis Episcopus inhaerens synodali decreto,

(88) *Vide not.* 17. *pag.* 140.
(89) *Vide not.* 18. *pag.* 140.
(90) *Vide not.* 12. *tom.* 1. *pag.* 8. *et not.* 84.
(91) *Vide not.* 78.
(92) *Vide not. ut supra.*

quo cautum est, ***nullum clericorum, nisi qui in actuali Cura animarum saltem integrum biennium sedulo transegerit ad quodcumque beneficium curatum promoveri, et institui debere***, noluit praesentationem Sacerdotis Augustini Pischeli ad Heralticensem primum, deindeque ad Pirnicensem Parochiales Ecclesias ab Antonio Rombaldo Comite de Collalto earumdem patrono factam admittere. Re ad S. C. delata, haec decernit, non obstare Statutum; et ut quoad institutionem dicti Sacerdotis servaretur dispositio Tridentina (93): *Olomucen. Parochialis 6. Maii* 1741.

46. Sacerdos Antonius Cardamonis novam ab Episcopo Marturanensi sibi conferri obtinuit Parochialem Ecclesiam sub titulo S. Michaelis Archangeli ab eodem nuper erectam in Villa S. Thomae, aliisque conterminis Pagis, praevia istorum dismembratione ab antiqua Parochia SS. Apostolorum Petri et Paulli Sciliani Pediviliani. Thomas Agnottius veteris Parochiae Rector literas Apostolicas ab eo lite superdismembratione pendente expeditas controversatur, easque exequendas minime esse obtinuit: *Marturanen. Dismembrat.* 9. *Sept.* 1741 *dub.* 2. *confirmat.* 2. *Aug.* 1743.

47. Dissidium est inter Capitulum Cathedralis Ecclesiae, et Universitatem Castri Hyllaris. Contendit Captulum Parochialem Ecclesiam Assumptionis B. M. Virginis, membrum atque Granciam esse suae Cathedralis, proindeque sibi competere jus nominandi Vicarium. Universitas contra asserit, et vindicat Collationem Episcopo, quum Cathedrali subjective Parochialis unita nunquam fuisset. S. C. non spectare ad Capitulum praefatum jure unionis, Granciae, vel jurepatronatus sed esse liberae collationis resolvit: *Valven. Parochialis* 23. *Sept.* 1741 *dub.* 1.

48. Episcopus Viterbiensis Parochialem Ecclesiam S. Andreae in Piascarano contulit Clerico Antonio Colaina, qui nondum 25. annorum aetatem tunc temporis attigerat; spretis posthabitisque Sacerdote Placidio Secoli, ceterisque Presbyteris, qui in eodem concursu admissi, idoneitatis periculum facere parati erant. Collationem Episcopi impugnant tum Placidus, qui per puncta 22., tum Presbyter Valentinius, qui per puncta 21. fuerunt ab Examinatoribus adprobati. Supra Placidium Secoli palmam reportare autumat Valentinius, quia ille non est civis Viterbiensis, et in patrio Balneariae loco beneficio curato provisus est. Amborum hinc praeposita quaestione, S. C. Placido Secoli Parochialem adjudicandam esse definivit: *Viterbien. Parochialis* 15. *Decem.* 1742 *dub.* 1. *et* 2. *confirmat.* 18. *Maii* 1743.

49. Parochiali Ecclesia Assumptionis B. M. V. Castri Hyllaris liberae collationis declarata, concursum indici curavit Universitas, et duos ob populi multitudinem coadjutores eligendos, constitui. At Parochiali, veluti ad Sedem Apostolicam ex vi constitutionis S. Pii V., (94) quae incipit *In conferendis* devoluta, impetrata; S. C. decrevit, ad formam dictae constitutionis (95) non esse locum illius Ecclesiae devolutioni: *Valven. Parochialis* 16. *Martii* 1743 *dub.* 1. *confirmat.* 4. *Maii ejusd. anni.*

50. Ac proinde esse in convocatione concursus ad ulteriora procedendum: *Ibid dub.* 2. *confirmat. ibid.*

51. Consuetudo in Villa Armellada viget, ut Rector Parochialis Ecclesiae SS. Annuntiationis vini, quod Decu-

(93) *Vide not.* 74.
(94) *Vide not.* 608. *tom.* 2. *pag.* 459. *et not.* 84.
(95) *Vide not. ut supra.*

rionibus illis, qui ad Rectorem eligendum congregentur, distribui solet, pretium solvat, distribuatque vinum, et castaneas in festo die S. Stephani. Ecclesia illa vacante electus fuit Joachim Alvarez, rejecto Marco Alvarez altero candidato, qui allegavit, nominationem Simoniae vitio esse infectam, ob illarum, quae statutis anni temporibus praestari solent, sponsionem. S. C. hac super re consulta, definitionem non edidit, dixit vero ad mentem: *Oveten. Parochialis* 21. *Nov.* 1744.

52. In concursu ab Episcopo Policastrensi ad Parochialem Ecclesiam civitatis Lacus liberi indicto, praelatus fuit Xaverius Turturella, rejecto uti parum idoneo Gallotto, qui ab Examinatorum judicio ab S. C. provocavit, postulavitque in urbe fieri periculum. Verum putans nullitatis vitio concursum laborare, factumque esse locum devolutioni, Sum. Pont. Benedictum XIV. rogavit, ut sibi Parochialem conferret; Turturella vero, ut sibi caveret ab laudato Principe sanationem postulavit. Nullitatem Gallotius adstruit, quod duo Examinatores tantum, et Vicarius Generalis ab Episcopo non deputatus specialiter adfuerint; et quod iidem nullum de moribus judicium dederint intra scientiae tantum limites sese continentes. Interrogata hinc fuit S. C., an esset Sacerdotis de Gallotiis relaxanda supplicatio, seu sanationi locus? et definitio fuit, ut esset sanationi locus ad cautelam et ad mentem (96): *Policastren. Parochialis* 18. *Sept.* 1745 *dub.* 2. Gallotio, qui victus succubuit, sententiam mutari, postulante, dictum fuit *in decisis:* 28. *Maii* 1746.

53. Pendente judicio super separatione, et disjunctione duarum Parochialium, nempe S. Jacobi de Grez, et S. Mariae de Bendana Dioeceseos Compostellanae, obiit Parochus. Patronis in praesentatione scissis, major pars convenit in nominatione Sacerdotis Andreae Toxo, qui gratiam pro praesentato obtinuit cum derogatione medictatis vocum, expressa in literis Apostolicis lite introducta, et adhuc indecisa. Promotor Fiscalis harum literarum suspensionem contendit; sed S. C. ad earumdem exequutionem coram suo Judice deveniendum esse putavit: *Compostellana Parochialis* 15. *Febr.* 1747.

54. Ad vacantem Parochialem Ecclesiam S. Eustachii Castri Maris, quae est de jurepatronatus Familiarum Verdoliva, et Firpi, praesentatus fuit a patronis Sacerdos Antonius Verdoliva et Episcopus nemine contradicente, ratam habuit nominationem. Ad examen inde accessit Antonius, sed improbatus fuit, uti imperitus; nunc postulans iterum ad examen admitti, obtinuit, ut admitteretur coram Examinatoribus a Card. urbis Vicario deputandis: *Castrimaris Parochialis* 26. *April.* 1749.

55. Quaesitum quum esset, an deputari debeat in exercitio curae Sacerdos ex approbatis ad nominationem Parochi Moscoso criminibus accusato usque ad exitum causae ad formam Constitutionis Synodalis (97)? S. C. ab Judicem delegatum remisit: *Mindonien. Parochialis* 23. *Aug.* 1749

(96) *Vide* not. 618. tom. 2 pag. 472.

(97) Cautum est Synodo Dioecesana Mindoniensi „Che a qualsivoglia Curato Beneficiato, „quantunque sia carcerato, ed accusato per „qualsivoglia delitto, non se li possa porre, „ne nominare Economo, che li usufrutui, e „percepisca le entrate dell' Altare, ed offerte, „se non quando per sentenza sia privato del „beneficio, o sospeso dall' Amministrazione de „Sagramenti, che non essendo in simili casi, „adempiaca il riferito Curato in nominare un Sa„cerdote approvato per l'amministrazione delli „suoi Popolani sotto il nostro Beneplacito, e „conferma, acciochè nell' istesto tempo possiamo riconoscere la sua idoneità, e sufficienza:" *Eod. Caus.* 23. *Aug.* 1749 §. 1.

dub. 3. Confirmat. et additum quoque fuit, ut judex delegatus procederet cum omnibus facultatibus necessariis et opportunis: 13. *Sept. ejusd. anni.*

56. Universitas Vici Luvinii dismembrata fuit ab Ecclesia Parochiali oppidi Cuvii, nova erecta Parochiali, et congrua juxta Episcopi decretum assignata. Certatum inde fuit, an, quid, quantum, et quale jus reservari deberet Ecclesiae Praeposituralі, et Matrici? et ut nominatio fieret alternatim inter Praepositum terrae Cuvii et Communitatem Luvinii, S. C. responsum dedit: *Comen. Dismembrat.* 13. *Martii* 1751.

57. Deficientibus Examinatoribus synodalibus, Episcopus elegit alios, quos inter fuit Archipresbyter, qui neque Doctor neque licentiatus est. Indicto inde ad vacantem Archipresbyteralem Ecclesiam Casalis Novi concursu, electus inter duodecim primo fuit Dominicus Calfapietra, secundo Joseph Antonius Piramollius Archipresbyter Radicenae; qui longius, reclamantibus aliis, ab Episcopo tempus obtinuerunt. Hinc Episcopus vacantem parochialem adjudicavit praefato Piramollio, alteram vacaturam terrae Radicenae addixit Calfapietrae. Reclamavit ab hoc concursu reprobatus Leonardus Piramollius Feruleti Archipresbyter; et audivit ab S. C. dijudicari, quod sibi adjudicari nequiret Archipresbyteralis Ecclesia Casalis Novi; et quod suae Parochialis Ecclesiae terrae Radicenae collatio Calfapietrae facta non sustineretur: *Mileten. Concursus* 21. *Julii* 1753 *dub.* 3. *et* 5.

58. In Castro Madamae una adest ab immemorabili Parochia, una Parochialis Ecclesia, sed duo Parochi, inter quos divisum per hebdomadas animarum curae exercitium est, ideo perpetuae inter eos dissentiones pendent. Praesto est uterque Parochus, quum ageretur de lucro; dum sustinendum est onus, adest nullus. Uno ex his vita functo voluit Episcopus duos Parochos ad unum reducere, qui onus haberet retinendi Capellanum coadjutorem in cura animarum. Contradixit populus, et populi votis S. C. obsecundavit, praecepitque, ut Episcopus incumberet, exerceri *dietim* curam animarum per utrumque Parochum, et non per vices, et ad mentem (98): *Tyburtina Parochialis* 9. *Julii* 1757.

59. Sacerdotes, qui Confessarii munere funguntur pro certo Parocho adjuvando, praevio examine a Curia Archipresbyterali Coloniae dicuntur adprobati ad curam secundariam, ut valeant munia Parochialia Curatoribus incumbentia obire. Si autem sive Regulares, sive Seculares sunt, quum ad aliquam promoverentur Parochiam, aut perpetuam, aut amovibilem, iterato se subjiciunt examini, novamque obtinent adprobationem pro cura; et septem annorum tempore elapso examen denuo renovari mos est. Abbas Steinfeldensis ordinis Canonicorum Regularium Praemonstratensium novo examine opus minime esse contendit, quoad Parochiam in Dumwald pleno jure incorporatam Abbatiae, cui praeficere posse arbitratur ad sui libitum Regularem alias ab Ordinario adprobatum ad curam secundariam, non repetito examine, novaque non obtenta adprobatione ad illam Ecclesiam speciali. Sed frustra petiit Abbas: *Colonien.* 10. *Maii* 1760.

60. Benedictus XIV. Pont. Max. Monasterio Roggemburgensi ordinis Canonicorum Regularium Praemonstratensium, facultatem impertivit nominandi ad Parochiales Ecclesias in

(98) Et mens est, ut fiat massa communis ex incertis emolumentis aequaliter dividendis: *Ead. Caus.* 9. *Julii* 1757.

Biberger, et Wallenhausen Regularem ab Ordinario instituendum, illumque ad nutum amovendi; necnon ordini Praemonstratensi, ut ejus Regulares absque Dispensatione Apostolica consequi, et ad vitam retinere possent quascumque Parochiales Ecclesias sibi canonice collatas, etiam seculares, illarumque perpetuas Vicarias Clericis, seu Presbyteris secularibus conferri, et assignari solitas. Perpetuitatem in Vicariis praetendebat Episcopus Augustanus, et amovibilitatem Abbates. Causa pro oris aperitione discussa primum fuit, et literas Apostolicas esse exequendas firmatum est. Modo definitur ad easdem Parochiales praesentari, et institui minime debere presbyteros seculares tamquam veros, et perpetuos Parochos; sed Canonicos Regulares Praemonstratenses ad nutum Abbatis amovibiles: *Augustana Paroch.* 10. *Maii* 1760 *dub.* 2.

61. Ecclesiae SS. Cosmi et Damiani, S. Nicolai, ac S. Petri civitatis Venusinae jam ab S. C. non coadjutrices Cathedralis, sed verae Parochiales declaratae fuerunt. Has hodie Ecclesias in titulum praevio concursu conferendas esse decernitur: *Venusina* 30. *Julii* 1763 *dub.* 8.

62. Vacantem Parochialem Ecclesiam S. Martini urbis Coloniae Agrippinae de jurepatronatus laicorum, obtinuit Sacerdos Arnoldus Volff ad Parochiae incolarum electionem. Sed postea existimans, se minus tutum ejusmodi provisione, eo quod nullus super ea Parochiali Ecclesia ad formam statuti, et ordinationis Gregorii XIII. Pont. Max. minime habitus concursus fuerit, et ipse provisionis tempore neque Doctor, neque in sacra theologiae licentiatus ad normam statuti erat, supplex Pontificem adiit, et novam Parochialis provisionem postulavit. Remissae hujus preces fuere ad S. C. pro voto. Ordinarius censuit Oratorem gratia dignum. Sed interim Adolphus Scute impetrationem interposuit, etsi Parochialis vacans dici nequiverit, quum nondum gratiam Arnoldo denegavisset Pontifex. S. C. supplicationem Arnoldi relaxandam esse censuit: *Colonien. Parochialis* 26. *Novem.* 1763.

63. Litteras ad S. C. misit Tridentinus Episcopus, quibus postulabat, ut sibi suisque successoribus concederetur; ut si quando occasionem vacationis alicujus Parochialis praevio legitimo concursu, Rector alterius Parochialis ad vacantem transferretur unico contextu, et adprobatis in ipso concursu, quin novus indicatur, possit etiam secundae Parochialis vacantis Rectorem seligere. Relationes addebat plures, et inter ceteras praecipua erat, quod ad hujusmodi concursus ex universa, qua late patet Dioecesi, remotissimisque propterea Pagis, ad quadraginta semper, et quinquaginta Sacerdotes magno ubique sumptu confluant, et quod uno eodemque tempore decem Parochiae vacare possint, et candidati non ad specialem, sed ad generalem, indeterminatamque Parochiam contendant. Quaesito hinc quomodonam petitioni Episcopi sit annuendum? responsum est, ut eidem scriberetur ad mentem (99): *Tridentina* 17. *Junii* 1775.

64. Vacante Archipresbyterali Ecclesia S. Laurentii Sylvae Nigrae, Magistratus S. Angeli in Vado Benedictum XIV. Pont. Max. supplicavit, ut pro construendis Episcopio, Sacrariis, et Capella ad formam peritiae idoneus vacantis Ecclesiae eligeretur Oeconomus, illiusque reditus dempto Oeconomi stipendio pro eorum constructione eroga-

(99) Mens est, ut consuleretur magis solicitae Parochorum electioni, et expensarum, etiacomodorum imminutioni: *Regist. lit. lib.* 33. die 17. Junii 1775.

rentur, et ut census interim 500 scutorum pro faciliori aedificatione super ea Ecclesia imponeretur. Precibus annuit Pontifex optimus. Alius inde ejusdem summae census rite fuit impositus. Anno vero 1776 universali qui praesidet Ecclesiae Pius Pontifex Maximus de vacante Parochiali providit Sacerdotem Franc. Mariam Ridarellium ad animarum curam adprobatum. Contradictorem hic invenit Episcopum, qui desuper auditus retulit, pro fabricae perfectione esse necessaria alia scuta mille biscentum quinquaginta, seque perfectioni incumbere, adjuvantibus etiam civibus. Instat vero Ridarellius, ut sua relaxetur supplicatio, sed non est sui voti compos factus, quum S. C. respondisset *negative* et ad mentem (100): *Vaden. Parochialis* 12. *Decem.* 1778.

65. Quatuor erant pro obtinenda vacante Parochiali Ecclesia terrae Poli contradictores, primus nempe clericus in minoribus Dominicus Carbonius annorum viginti agens aetatem, qui tanquam ab antistite praeelectus in concursu a S. Sede aetatis dispensationem postulat; secundus sacerdos Carolus Rosci, qui, quum collata sibi a S. Apostolica ea Parochialis fuisset, pro expeditione supplicationem porrexerat; tertius Sacerdos Lauretus Carbonius, qui ab irrationabili Episcopi judicio appellaverat; quartus, Sacerdos Johannes Angellus Carbonius, qui Parochialem impetraverat. His itaque de Parochiali praefata contendentibus, S. C. quoad supplicationem Dominici Carbonii negativum dedit responsum; in reliquis autem iterum proponi mandavit: *Tyburtina Parochialis* 24. *Novem.* 1781. Jo. Angelus Carbonius impetrans a judicio recessit; ideo haberi ratio debuit, quoad alios non exclusos. Unde rescriptum prodiit, supplicationem Caroli Rosci, non illam Laureti Carbonii, esse signandam: 26. *Januar.* 1782 *confirmat.* 23. *Febr. ejusd. anni.*

66. Literas Apostolicas, quibus Parochialis Ecclesia S. Donati loci de Polenda unita jam antea mensae Episcopali ad statum collativum fuit ab Episcopo Brictinoriensi redacta, et Parocho nonnulla assignata praedia ad sui conservationem, ratas habuit S. C.; etiamsi affirmetur, oratores circumvenisse Pontificem, dum ei relatum fuerat bona praedicta ad parandam Rectori congruam, et onera explenda sufficere: *Brictinorien, Congruae* 10. *Decem.* 1785 *dub.* 1. *confirmat.* 15. *Sept.* 1787.

67. Parochiali Ecclesiae Soliani vacanti, cujus reaedificatio jam coepta perfeci nequit, quia pecunia tradita a Communitate, locis piis, et populo consumata est, providendum statuitur per concursum, assignata congrua scut. 60. una cum incertis novo Parocho, reliquis vero Parochiae reditibus fabricae Ecclesiae usque ad complementum operis applicatis: *Ariminen. Ecclesiae Parochialis* 24. *Novem.* 1792.

68. Parochia erecta ex dispositione Tiberii Cruciani in suburbana Recineti regione *di moglie vecchia*, adDicitur Sacerdoti Josepho Brandoni, nominato a Dominico de Turri inter patronos natu majore, cui Summus Pontifex facultatem tribuit nominandi, etiam si votum paupertatis emiserit in Societate Jesu: *Recineten. Parochiae* 20. *Sept.* 1794.

(100) „Et mens est, ut scribatur Episcopo, „qui exigat ab Oeconomo, et Administratoribus „expensarum Fabricae exactam redditionem rationis, necnon, et referat de praecisa expensa necessaria ad complementum ejusdem Fabricae, et interim instet pro repetitione debiti „tam ab haeredibus defuncti Episcopi, quam ab „aliis debitoribus locorum Piorum S. Catharinae, et S. Sebastiani, et interim prosequatur „Fabricam depositis 7567. 86., et super his omnibus solicite informet, et Epistola detur ejus „Agenti:" *Red. Caus.* 12. *Decem.* 1778.

Ecclesia Parochialis quoad Concursum. Vide *Concursus*.

§. III.

Ecclesia Parochialis quoad Distinctionem, et Territorium.

1. Quaeritur, An Episcopus in Visitatione de consensu utriusque Parochi possit separare incolas Ecclesiarum Parochialium de jurepatronatus Laicorum, qui per familias distinguebant, injungendo alteri Parochiae absque consensu ipsorum incolarum Parochiarum, et patronorum? respondit S. C. non posse nisi de consensu etiam incolarum Parochiarum: *Nullius* 27. *Julii* 1647.

2. Quaestio habetur, an possit Episcopus in Visitatione separare incolas Ecclesiarum Parochialium de jurepatronatus Laicorum, qui per familias distinguuntur, illos assignando alteri Paroeciae de consensu Parochorum, ac Parochiae incolarum, qui separantur absque consensu patronorum, quorum Parochiis fit assignatio oneris novorum Parochiae incolarum? respondetur, Episcopum posse de consensu Parochorum, ac Parochiarum fidelium, non autem requiri Patronorum consensus, nisi quatenus, et ipsi sint de Parochiae incolis segregatis, et assignatis, alteri Paroeciae: *Fesulana* 28. *Martii* 1648.

3. Causa controversiae, num tractus orae marittimae Agnonis, ubi plures non Parochiales extant Ecclesiae, pluraeque familiae domicilium habent, sit in Dioecesi Episcopi Caputaquensis, an vero in Territorio, cui praeest Abbas Monasterii Cavensis?

4. Itidem an jus exercendi Parochialia munia competat Archipresbytero Ecclesiae S. Nicolai in oppido Caputgrassorum Territorii Cavensis; an vero spectet ad Parochum Castelli Ortodonici Dioeceseos Caputaquensis. Sum. Pont. Benedictus XIV., qui S. C. rem definiendam remisit, adjunxit, ut interim per modum provisionis, et sine praejudicio jurium ambarum partium, omnes actus Parochiales in locis supra expressis exerceri deberent per Archipresbyterum oppidi Caputgrassorum nomine delegato ejusdem S. C., donec aliter merit ab eá provisum. Utraque pars legitimum sibi titulum, et immemorabilem possessionem suffragari contendebat. Quaesito hinc, de cujusnam bono jure constaret, S. C. demandavit, ut exhiberetur Planta ab utraque parte, renovata interim inhibitione ad formam decreti S. Auditoris SSmi, et ad mentem: *Nullius Caven. seu Caputaquen. Jurisdict.* 12. *Januar.* 1732 *dub.* 1. *et* 2.

5. Statutum jam antea fuerat, in civitate Andriae Ecclesiam Cathedralem esse unicam Parochialem, ejusque Capitulum unicum Parochum totius civitatis et territorii; Ecclesiam vero S. Nicolai esse meram coadjutricem, in administratione Sacramentorum. Divisionem deinde faciendam esse demandatum fuit; ac determinata quoque fuit certa ejusdem civitatis regio suis finibus circumscripta, ac tertiam populi partem complectens, intra cujus ambitum Ecclesia S. Nicolai sacramenta ministret. His ita constitutis nonnullae postea lites inter utrumque Capitulum factae sunt, decisionem expectaturae. Sed S. C. definitionem protelavit, ac jussit, ut daretur dubium juxta mentem (101): *Andrien.* 20. *Decem.* 1766. Proposito itaque dubio, an et qui habitatores extra moenia civitatis pertineant ad Ecclesiam Cathedralem vel ad Ecclesiam S. Nicolai, responsum fuit, tertiam partem Domorum extra moenia, et in eis habitato-

(101) Nam suggessit necessitas explicandi totam divisionem materialem Parochiae civitatis Andriae, in eo, quod Sacramentorum respicit administrationem: *Ead. Caus.* 24. *Januar.* 1767 §. 2.

res pertinere ad Ecclesiam S. Nicolai, reliquas vero duas tertias partes ad Cathedralem, et ut scriberetur Archiepiscopo Tranensi juxta instructionem (102): 24. *Januar.* 1767 *confirmat.* 19. *Sept.* 1767.

6. Episcopus Reatinus oppidum Castri Franchi visitans, et confinia Parochialium praefinire cupiens declaravit, jurisdictionem a peritis factam ad Archipresbyterum Castri Franchi spectare; Parochis vero SS. Cusanii, Leopardi et Donati assignavit domos rurales existentes prope civitatem Reatis, in descriptione non comprehensas. Decretum hoc S. C. adprobavit. Contradicentibus inde fratribus Josepho et Carolo Stola in adjuncto Castri Franchi territorio possidentibus, S. C. decretum firmavit: *Reatina Dismenbrat., et Juris Decimandi* 31. *Maii* 1783 *dub.* 1. *confirmat.* 10. *Januar.* 1784.

7. Complures Septempedanae civitatis et Dioecesis Parochiae administrantur a Parochis originariis, facta familiarum divisione, quae illis sunt semper subjectae, in alienas quamvis illae jurisdictiones migraverint. Hoc est frequentis jurgii causa, et contentionis. De hac sive consuetudine, sive abusu questus fuit Episcopus, et alii in Episcopatu Successores. Renovantur hodie controversiae, ac propterea proposita haec fuere dubia, an et quomodo sit abroganda Parochialis jurisdictionis mixtura, et sint determinandae Parochiae?

8. An et quomodo quoad Parochias S. Petri, insulae, et Elcidi sit adprobanda concordia anni 1764. (103); seu potius sit exequendum decretum Visitationis anni 1776. (104)? S. C. respondit, ut exquireretur melior informatio super concordia anni 1764. et ejus exequutione: *S. Severini seu Septempedana Visitat. SS. LL.* 19. *Decem.* 1789 *dub.* 1. *et* 2. Ad examen iterum deductis dubiis, statutum fuit, affirmative, quoad primum dubium, arbitrio Episcopi, qui procedat etiam ex nunc cum facultatibus S. C. non inspecta quacumque inhibitione nisi manu SSmi signata. Et quoad secundum dubium decisum fuit esse locum unioni Parochiae Fontiscupi juxta votum Episcopi (105). Nam inutile visum fuit dubium hoc alterum super approbatione Concordiae anni 1764., quae super eadem versabatur unione: 10. *Julii* 1790 *dub.* 1. *et* 2.

§. IV.

Ecclesia Parochialis quoad Erectionem, et Dismembrationem.

1. Dubio, an expediat dismembrare Ecclesias rurales a Parochialibus Civitatis, illisque simul unitis constituere novum Parochum, qui hominibus existentibus sub dictis Ecclesiis ruralibus Sacramenta administret, assignando eidem congruam portionem ex fructibus dictarum Ecclesiarum ruralium detrahendam? affirmativum datum est responsum, auditis tamen partibus, et

(102) Instructio fuit, ut Episcopus auditis patronis, omnibusque inspectis documentis distincte referret de modo, quo hactenus vel super delatione, vel super custodia praedictorum librorum servatum fuit, et ut opportuna documenta transmitteret, et sensum suum aperiret: *Regist. lit.* lib. 32. die 19. *Sept.* 1767.

(103) Principaliter concordia anni 1764 unionem respicit Parochias Castri S. Petri Prioratus ejusdem Castri, et Insulae, ac demolitionem ejusdem Ecclesiae. Conventae unionis causa fuit reditus tenuitas, dum vix annua attingit scut. 19. 50., demolitionis vero deterrimus Ecclesiae status, et proximitas alterius spectantis ad Prioratum: *Ead. Caus.* 28. *Novem.* 1789 §. 9.

(104) Quo inter eas ipsas Parochias mixturam dumtaxat interdixit Episcopus: *Ead. Caus.* 28. *Novem* 1789 §. 9.

(105) Qui proposuit suppressio Parochiae Fontis cupi, ejusque unio proximiori alteri Blasii: *Ead. Caus.* 10. *Julii* 1790 §. 2.

forma juris servata: *Urbinaten. Visit. Sacr. Liminum.* 10. *Martii* 1663 *dub.* 12.

2. Universitas, et Homines Villae Vallettae ob intersectionem Torrentis Vari ab eorum Matrice Ecclesia de Communelia longe distantes exorant erectionem Parochialem Ecclesiae S. Annae, et S. C. precibus annuit: *Januen. Erect. Novae Parochialis* 16. *Januar.* 1694.

3. Consentiente Episcopo Ecclesia aedificata fuit in novo Castro Cellesii absque tamen praejudicio jurium Parochialium Castri Pierii aucto habitantium numero ad fere 200. Supplicarunt postmodum habitatores novi Castri S. C. pro dismembratione in Spiritualibus dicti Castri a jurisdictione et Parochia Castri Pierii, tum ratione distantiae, tum ratione itineris praerupti. Hinc dubio proposito, an sit locus dismembrationi, et respective novae Parochiae erectioni? negativum datum est responsum: *Balneoregien. Parochialis* 19. *Julii* 1698.

4. Erecta in loco Baculi Parochia, eamque Parochis Prochytae, et Pausylipi impugnantibus; proposita in S. C. fuere dubia, an sustineretur Parochiae in loco Baculi erectio; et quatenus affirmative.

5. An Filiani Parochiarum Prochytae Pausylipi territoria montis Prochytae, et maris mortui colentes, et Miseni in eis temporaliter commorantes, tenerentur, cogique possent recipere Sacramenta Paschatis, solemniter celebrare matrimonia, infantes baptizare, aliaque onera in dicta Parochia Baculi vel potius in eorum Prochytae, et Pausylipi proprii Domicilii Parochiis subire? S. C. causam distulit, et interim jussit, ut deputatus oeconomus administraret sacramenta, non obstante priori decreto, quodque nihil interim innovaretur: *Puteolana Erect. Parochiae* 9. *Julii* 1701 *dub.* 1. *et* 2. Ad novam inde trutinam reducta causa, decretum est, erectionem sustineri, et quoad secundum dubium, ut daretur resolutio in casibus particularibus: 3. *Sept. ejusd. anni.*

6. In Visitatione Castri Cerri, quam Episcopus Aversanus, uti Ordinarius Ecclesiae S. Vincentii in Vulturno peregit, compertum habuit, ut intra Parochiarum S. Petri, et S. Mariae fines octingentum circiter animae ac tredecim pagi continerentur, et quod loca nonnulla ab his distarent Parochialibus. Plurima hinc animabus damna obvenire credidit. Qua de Causa Ecclesiam S. Rocoi in Casali Cupone ceteris vicis commodiori in Parochialem erexit, eique tria simplicia beneficia univit. Reclamante Communitate Castri Cerri, et exquirente, an erectio illa sustineretur, S. C. putavit scribendum esse viciniori Episcopo pro habenda informatione juxta instructionem (106), audito etiam Abbate Montis Casini: *Isernien. seu Nullius S. Vincentii in Vulturno Erectionis Parochiae* 2. *Decem.* 1702.

7. Quum major pars habitatorum terrae Miliarinae ob Turcarum incursionem sese in terram Insulae recepissent, sua Parochialis Ecclesia S. Johannis Baptistae unita fuit alteri Parochiali S. Jacobi terrae Insulae. Abjecto timore, populus paulatim ad patrios lares redire coepit. Quare fuerunt porrectae preces pro dismembratione seu disunione harum Ecclesiarum? Sed S. C. petitae dismembrationi locum haud esse

(106) Ut audito P. Abbate Montis Casini, inspectaque planta dictae novae Parochialis Ecclesiae cum distinctione situs, et locorum inter se distantium, eamdem transmittat, et S. C. instructam reddat tam circa distantiam unius Parochiae ab alia, quam circa numerum animarum utriusque, an ad eas sit difficilis accessus, hyemali praesertim tempore, et an aliquia ex Parochias incolis earumdem ab [illegible] sacramentis decessurit. Regist. lit. lib. 35. die 2. Decem. 1702.

definivit: *Lunen. Sarzanen. Dismembrat.* 3. *Martii* 1703 *dub.* 1.

8. Dismembrationem seu divisionem Archipresbyteratus oppidi Marcellinariae ob populi multitudinem et augmentum in duas portiones curatas ab Episcopo ad rogatum Universitatis factam, sustinere non posse S. C. censuit: *Neocastren. Dismembrat. et Concursus.* 15. *Decem.* 1703 *dub.* 1.

9. Agitatis dubiis an Episcopo licuerit ab Ecclesia Matrice S. Johannis Baptistae terrae Claramontis Ecclesiam seu Oratorium S. Antonii Casalis Fardellae dismembrare, illamque in novam Parochialem erigere? et quatenus affirmative.

10. An pro dote ejusdem novae Parochiae licuerit assignare decimas, quae praedictae matrici Ecclesiae prius solvebantur a Casalis praefati incolis? S. C. affirmativum ad utrumque dedit responsum, injunxitque, ut futurae collationes fierent per concursum ad formam concilii (107), facta in signum honoris annua Ecclesiae matrici recognitione, mediante candelae unius librae traditione: *Anglonen. Erect. Parochiae* 20. *Decem.* 1704 *dub.* 1. *et* 2.

11. Unica in Castri Caeli oppido Ecclesia Curata B. M. V. superest, quae regitur ab Archipresbytero, qui ab immemorabili curam S. Luciae terrae Palatioli, ac S. Magni terrae Collis cum suis Casalibus adnexis tanquam filialium Ecclesiarum, retinere consuevit, quique per deputatos oeconomos in utraque curam exercet. Episcopus ob frequentem populum, qui ad 3000. animas excreverat, et ob locorum distantiam, decrevit erigendos esse novos ac distinctos Parochos Archipresbytero subjectos, firma remanente cura Ecclesiarum habituali penes praefatam B. M. V. Ecclesiam Matricem. Communitates Palatioli et Collis appellarunt ab hujusmodi decreto; et S. C. Episcopi decreti validitatem non agnovit: *Aquinaten. Erect. Paroch.* 28. *Martii* 1711.

12. Adductum quum fuisset dubium, an dismembrationi ab Ecclesia Parochiali S. Jacobi Apostoli Licianae, et erectioni novae Parochialis in Castro Pontis Bosii, seu potius deputationi coadjutoris Parochi, locus esset? nullum S. C. oraculum proferre duxit, nisi fomaliter verificaretur distantia Castri, ac difficultas ad eamdem Ecclesiam accessus; siquidem mandavit, ut Episcopus conficeret processum, auditis interesse habentibus, non retardata interim deputatione Capellani, sumptibus petentis sine praejudicio jurium partium, et deinde cujus de jure: *Lunen. Sarzanen. Erect. Paroch.* 28. *Febr.* 1711. Jacobus Mariottus oppidi Licianae Parochus perpendens, Capellanum pro spirituali deputatum quaelibet Parochialia munia in Oratorio Castri Pontis obire potuisse, modum ponere obtinuit pro facultate Capellani administrandi sacramenta Poenitentiae, Eucharistiae, et Extremae Unctionis, ac celebrandi missas, exceptis solemnioribus, nempe diebus Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, et Nativitatis Domini: 28. *Martii ejusd. anni.* Reclamarunt ab hoc decreto Oppidani, et in decretis persistere S. C. visum est: 11. *Maii ejusd. anni.* Et quum incolae mandatis S. C. obtemperare detrectassent, immo Capellanus Sacramentum Paschale administraverit, S. C. respondere placuit, in *decretis*, mandavitque intra tres menses confici processum, et termino illo elapso, capella remaneret interdicta, reservatis attentatis in fine litis: 23. *Junii ejusd. anni.* Postea vero rescripsit, dismembrationi ab Ecclesia Parochiali S. Jacobi, et novae Parochialis in Castro Pontis Bosii erectioni; non autem coadjutoris Parochi deputationi locum esse:

(107) *Vide not.* 74.

16. *Julii* 1712 *dub.* 1. (108) Praefatae dismembrationi consensit Parochus, nonnullis cum populo Castri conditionibus a S. C. confirmatis, conventis. In has conventio illa resolutiva fuit, ut intra annum nova erigeretur Parochia. Anno elapso, et conditione nullter impleta, Parochus pro dicta dismembratione opposuit, S. C. desuper consulta, decernit exequendam esse concordiam. Praefata enim conditio in istrumento concordiae non legitur; sed adest in alio instrumento ad sacramentorum administrationem respiciente: 28. *Novem.* 1716.

13. Homines loci Gnignani tum ob distantiam, tum ob itineris tempore praesertim hyberno difficultatem Parochialem Ecclesiam adire nequeunt; ita ut complures sacramentis minime muniti infeliciter deperierint. Hanc ob causam publicum S. Jacobi Oratorium in novam Parochialem erigere satagunt. Ad dubia igitur, an sit locus dismembrationi, et an sit locus confirmationi ordinationis factae a Curia Archiepiscopali pro deputatione Capellani, et quomodo? rescriptum est, *dilata*, et jussum ut conficeretur processus judicialis juxta instructionem non retardata deputatione alterius Capellani juxta modum pro servitio curae ad formam decreti Ordinarii (109): *Mediolanen. Dismembrat.* 17. *Decem.* 1712 *dub.* 1. *et* 2.

14. Quamvis ab anno 1688. erectionem Ecclesiae SS. Dominici, et Francisci, quam Dominicus Caracciolus ob numerum colonorum, qui saepesaepius subsidiis spiritualibus haud praemuniti obibant, in Meditullio Casalium aedificaverat, in Parochialem S. C. denegaverit; tamen Cardinalis Beneventi Archiepiscopus anno 1701. erectionem hanc faciendam definitive pronuntiavit, assignata congrua a Casalium incolarum suppeditanda, una cum ducatis 20. ex decimis Capitulo solvi consuetis, detrahendis. Obloquutus est erectionem Archipresbyter; sed exequendam illam esse S. C. decidit: *Frequentina seu Abellinen. Erect. Paroch.* 27. *Maii* 1713.

15. Paullus Granus Archipresbyter Parochialis Ecclesiae S. Nicolai Policastri redituum, qui suae congruae conservationi longe impares esse comperiuntur, modicitate questus est; propterea praesidium, quo sibi mediante familiarum, quae sub Parochiis S. Mariae de Magna, et S. Mariae de Graecis existunt, ac proinde personalium decimarum assignatione, consulatur implorat. Priscis enim temporibus sola Parochialis Ecclesia S. Nicolai in toto oppido extabat, quae est hodie matrix, illis nulla territorii separatione facta in Parochiales erectis. Has tamen Grani preces S. C. rejecit: *Sanctae Severinae Dismembrat.* 1. *Decem.* 1714 *dub.* 1.

16. Praeposituralis Ecclesia S. Martini curatam Ecclesiam S. Mariae ad Soffianam unitam jam habuit. Praeposito, ac Parocho alterius Ecclesiae S. Stephani consentiente, et consentiente etiam Cathedralis S. Miniati Capitulo haec divisa, et a Vicario Generali dismembrata fuit ab Ecclesia Praeposituràli una cum situ pro domo Parochiali construenda, et una cum familiis tredecim, et Ecclesiae praefatae S. Stephani ad Intrainum absque patronorum laicalium praejudicio unita. Sed S. Stephani Parochus hujusmodi unionem infringere curavit; tum quia

(108) Advocatus Dominicus Ursaya sua jura pandidit in favorem dismembrationis, quae exaravit Discept. Eccl. XIV. tom 1. part. 1. per 101.

(109) Qui protulit Decretum die 13. Decem. 1710, quo facultatem fecit Sacerdoti Carolo Antonio, ut incolis dicti loci Gnignani Sacramenta Poenitentiae, Eucharistiae, ac Extremae Unctionis ministraret, missas etiam cum cantu celebraret, sacras conciones haberet; ipsi tamen districte prohibuit solemniter baptizare, Matrimoniis assistere, et funera defunctorum ducere: Eod. Cens. 17. Decem. 1712.

patronatae laicorum Ecclesiae facta unio fuerat, tum etiam quia justae causae deficiebant. S. C. unionem hanc non sustinere resolvit: *Sancti Miniatis Unionis* 16. *Novem.* 1715 *dub.* 1.

17. Quum Villa Vallis Longae et Capitis Aquae tertio ad oppido Leonissae distans lapide sub Parochia S. Mariae, et Donati intus oppidum sita esset, Villae incolae in sacra Visitatione ab Episcopo erectionem Ecclesiae S. Nicolai in Parochiam et ab antiqua Parochia S. Mariae et S. Donati sub nonnullis conditionibus obtinuerunt; non fuit propterea haud dubie, an dismembratio una cum conditionibus in ea appositis sustineretur? et illa resolutionem protelando jussit firmari statum utriusque Parochiae non retardata interim exequutione dismembrationis: *Spoletana Dismembrat.* 3. *Oct.* 1716.

18. Parochiali Ecclesiae Glareae a flumine Pado absorpta, Parochiae incolae illius homines Villae Veruvae, ut Sacramenta reciperent propinquiori Parochiae oppidi Mezzani sese adscripserunt. At antiquo fluminis cursu et alveo mutato, territorium Veruvae ab illo Mezzani separatum fuit. Ex hoc orta dismembrationis est necessitas, quam S. C. concessit, erectionemque novae Parochiae indixit, congrua arbitrio Card. Episcopi novo Parocho assignata: *Papien. Dismembrat. Paroch.* 10. *April.* 1717.

19. Ecclesia Parochialis S. Desiderii in Pago Columberii existens translata est anno 1704. ad oppidum Montheoli, ubi Gubernator degit. Haec translatio facta nedum auctoritate Episcopi, sed etiam Nuntii Apostolici fuit, qui eam confirmavit; ac in Pago Columberii fuit deputatus Sacerdos; assensus vero Abbatis, et Capituli Canonicorum Regularium S. Augustini Abbatiae S. Mauritii Agannensis Patroni minime fuit quaesitus. Post elapsos nonnullos annos Columberienses, ut rem de Parochiae translatione reviseret, S. C. exorarunt; at decretum emanavit non esse locum dismembrationi, et erectioni novae Parochiae: *Sedunen.* 11. *Junii* 1718.

20. Cardinalis Gozzadinus statum suae Fori Cornelii Ecclesiae referens, ad animarum saluti succurrendum ruralis Ecclesiae S. Bernardini in Sylva nuncupatae dismembrationem, et novae in Oratorio a Sacerdote Francisco Bellettio extructo, erectionem postulavit. S. C. causam primo non definivit, et mandavit Card. Episcopo pro nova informatione juxta mentem scribi: *Imolen. Dismembrat.* 22. *Junii* 1720. Petitam deinde impertita est facultatem, dummodo Oratorium de Planta sub antiqua Parochiali remaneret: 21. *Junii* 1721 *dub.* 1.

21. An dismembrationi Ecclesiae SS. Trinitatis sitae in loco Saxelli ab altera Ecclesia Parochiali S. Johannis Baptistae, cui reperitur unita, itaut illa erigi debeat in novam et distinctam Parochiam, locus sit? postulantibus Oppidanis Saxelli, S. C. voluit, ut per manus transmitteretur Mappa, quae viarum distantiam, et qualitatem edoceret: *Aquen. Dismembrat.* 31. *Maii* 1721 *dub.* 1. Proposita iterum causa negativa *pro nunc* exiit resolutio: 2. *Aug. ejusd. anni.* Ad examen denique reducta causa, et quaesito, utrum sit standum, vel recedendum a decisis, responsum fuit *dilata*, et mandatum, ut doceretur de libera dotis assignatione, et quoad remotionem coadjutoris, ut ordinarius procederet pro suo arbitrio, et conscientia etiam auctoritate S. C.: 25. *Maii* 1723.

22. Incolae loci Benincasae suas exhibuerunt preces pro facultate erigendi propriam Ecclesiam S. Mariae Gratiarum in Parochialem distinctam, et

separatam ab Ecclesia S. Petri ad Dragonem civitatis Cavensis, quae tertiam Parochialem praebendam cum onere ministrandi Sacramenta incolis memoratis habet. S. C. primum petiit meliorem informationem juxta instructionem (110): *Caven. Erect. Parochialis* 19. *Decem.* 1722 *dub.* 1. Deinde irritam reddidit incolarum postulationem: 15. *Junii* 1723.

23. Iidem Incolae precati sunt, facultatem fundandae quartae praebendae Parochialis in dicta Ecclesia S. Petri cum obligatione, quod Parochus manutenendus sumptibus hominum dicti Pagi Benincasae, et ab eis eligendus cum approbatione Episcopi teneatur residere in eodem loco. Sed S. C. eam indulsit iisdem modis, et formis, ac conditionibus, quibus tertius Praebendatus in Ecclesia Maritimae Veteris constitutus fuit: *Ibid. dub.* 2.

24. Episcopus Sabinensis Dioecesim visitans inter cetera decrevit, ut pro incolarum, et habitantium in villulis commoditate, Ecclesia S. Mariae ad Nives in Parochialem erigeretur; mandavitque ut praeter duo praediola exiguissimi reditus, et ad annum reditum unius scuti adscendentia, novo Parocho assignata pro ejus conservatione, et pro Ecclesia manutentione, eidem Decimae persolverentur ab habitantibus. Episcopus Narniensis retulit, Parochialem hanc erectam fuisse absque reditibus, et Parochiae incolas tam novo Parocho, a quo Sacramenta recipiunt, quam veteri, in cujus fines bona possident, decimas solvere gravatos esse. Quaesito hinc, an ea sustineretur erectio? dictum fuit dilata, et ad mentem: *Sabinen. seu Narnien. Paroch.* 5. *Junii* 1723 *dub.* 1.

25. In civitate Vallet, quae tempore nocturno clauditur, Parochialis adest Ecclesia S. Paulli. Magnus S. Hierosolymitanae Magister, ut animarum, quae extra civitatem intra ambitum Florianum degunt, saluti prospiceret, supplicavit pro facultate novam erigendi Parochiam, in Ecclesia Virginis Immaculatae conceptionis intra illum ambitum sita. Sed S. C. gratiam audito Episcopo denegavit: *Melevitana* 17. *Januar.* 1728 *dub.* 1.

26. Comites de Limbourg, qui Ecclesiam in suo oppido Ghemense aedificarunt, ab Ordinario impetrarunt, ut Patres strictioris observantiae S. Francisci functiones omnes Parochiales ibi, inque districtu exercerent. Sese opposuit Capitulum Collegiatae Ecclesiae S. Remigii oppidi Borkensis, et Pastor in Ramdstorff, qui in antiqua possessione parochialem exercendi jurisdictionem esse dicebat. Nuntius Apostolicus retulit, qui in oppido Ghemense antiquitus aderat Ecclesia Parochialis una cum pluribus sacerdotibus; ostenditque necessitatem novam erigendi Parochiam ex distantia locorum inter Ghemens, et Bork, et ex Religiosorum solertia Catholicorum crevisse numerum. Proposito ergo, an de validitate dismembrationis constaret? S. C. scribi putavit Ordinario pro informatione et voto: *Monasterien.* 5. *Junii* 1728 *dub.* 1.

27. Papus Vineolarum, quod Monasterio Congregationis Olivetanae in antiquo Praecipiani Castello extanti

(110) Quae ad sequentia capita redacta est. 1. Ut exquireretur, an in hypothesi fundationis quartae Praebendae, administratio Sacramentorum facienda esset incolis Benincasa privative quoad alios tres Praebendatos, vel cumulative cum illis. 2. An tertius Praebendatus exercens curam animarum in maritima veteri, eam exerceat cumulative cum aliis duobus, vel privative. 3. Ut exprimeretur quomodo alii duo Parochi exerceant animarum curam in Parochia S Petri, an unus privative quoad alium, in aliquo loco. 4. Ut exprimeretur, quomodo alatur Parochus Maritimae veteris, et an ei ab incolis factum sit aliquod assignamentum, et an percipiat emolumenta incerta Parochiae, vel ea dividat cum aliis duobus: *Eod. Cons.* 5. *Junii* 1523 *§.* 5. *seqq.*

quoad animarum curam subest, postulavit decerni dismembrationem veteris Parochiae, et Parochialem institui Ecclesiam S. Jacobi existentem in dicto Pago. S. C. voluit, ut scriberetur primum Episcopo juxta instructionem (111): *Derthonen. Dismembrat.* 17. *Febr.* 1731. Episcopo instructionem praebente, et Monachis probantibus, Pagum quingentorum passuum spatio distans a Parochia esse, viam haud esse difficilem, paucosque Parochiae incolas in Casalibus vivere, negativa prodiit resolutio: 5. *April.* 1732. Reproposita autem causa perstitit in decisis; et jussit, ut a Monachis constitueretur Capellanus secularis sumptibus Monasterii, et coadjutor curae animarum ab ordinario adprobandus in Ecclesia S. Jacobi Vineolarum; et in ea etiam asservaretur Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum: 3o. *Aug. ejusd. anni.* Reclamantibus Monachis, grave nimis esse novum onus stipendii Capellano solvendi ad commodum Parochiae incolarum in eo Pago degentium, et causam revideri postulantibus, fuit antedicta decisio confirmata, et quo tamen ad stipendium, ad Card. Praefectum juxta mentem (112) dixit: 10. *Jan.* 1733.

28. Parochiae incolis, qui in Villa Meridii domicilium habent, instantibus, ut nova ibidem erigeretur Parochia, et a veteri Parochia S. Michaelis Archangeli Corvarolae dismembrarentur propter longam mille circiter passuum, asperamque viam; S. C. decisionem suspendit, scribique voluit Episcopo juxta instructionem (113): *Lunen. Sarzan. Dismembr. Paroch.* 22. *Martii* 1732 *dub.* 1. Quum Episcopus retulisset Rectorem Parochialis Ecclesiae Corvarolae assentire deputationi Vicarii, seu Capellani Curati; hinc S. C. sectioni veteris, et novae Parochiae erectioni refragans mandat, erigendam esse Vicariam perpetuam cum assignatione congruae solvendae a Communitate Villae Meridii, et dummodo provideatur indemnitati Parochi Corvarolae; et ad Episcopum pro exequutione cum auctoritate S. C. 27. *Sept. ejusd. anni dub.* 1. Acriter contendentibus Meridiensibus, et non satis sic ibi consultum putantibus, redintegrata fuit quaestio circa plenam veteris Parochiae sectionem; et S. C. decisionem confirmavit juxta modum: (114) 24. *Januar.* 1733.

29. Quum Episcopus Astensis dismembrationem fecisset Parochialis Ecclesiae Pamparati, et alteram Parochiam erexisset in Ecclesia S. Antonii ob mille passuum inter incolas distantiam; et de hujusce dismembrationis validitate quaesitum fuisset, S. C. dixit, *dilata* et ad D. Secretarium juxta mentem: *Asten. Dismembrat. Parochiae* 6. *Decem.* 1732 *dub.* 1.

(111) Scilicet, ut Episcopus suam aperiret sententiam, num expediret Parochialem titulum transferri ad memoratam Ecclesiam S. Jacobi: vel potius in ipso Pago Vineolarum constitui Vicarium pro administranda animarum cura: Eod. Caus. 5. *April.* 1732 §. 2.

(112) Mens est, ut eligatur a Monasterio Capellanus secularis ad ejus nutum amovibilis, et incolae Vineolarum teneantur solvere pro ejus manutentione, quantum hactenus solvere consueverunt, et quatenus dicta summa non sit congrua, reliquum teneatur supplere Monasterium praescribendum ab Ordinario cum onere eidem Monasterio asservari faciendi Oleum sanctum, ac Sanctum Eucharistiae Sacramentum in Ecclesia S. Jacobi Vineolarum cum lampade perpetuo accensa sumptibus ejusdem Monasterii: *Lib.* 83. *Decret. pag.* 1.

(113) Nempe Episcopo mandavit, ut tractatum iniret de instituenda Vicaria, seu Capellania curata perpetua in memorata villa, cum assignatione annui proventus, sive mercedis congruentis conservationi ejusdem Vicarii, vel Capellani, necnon cum aliis opportunis conditionibus: citra tamen sectionem veteris Parochiae, et erectionem novae. *Eod. Caus.* 27. *Sept.* 1732.

(114) Modus autem est, ut Vicarius perpetuus eligatur per concursum, et quod Episcopus assignet eidem Vicario emolumenta, quae dicuntur stolae, reservatis reliquis reditibus Parochi Corvarolae: *Eod. Caus.* 24. *Januar.* 1733.

Reproposita denuo causa, jussum est, ut adhiberentur novae diligentiae juxta instructionem (115), necnon ut Episcopus per se ipsum recognosceret locum, de quo agitur: 29. *Aug.* 1733 *dub.* 1.

30. Episcopus Miletensis ab incolis oppidi Semiatorii rogatus, Ecclesiam S. Nicolai ejusdem oppidi ab Ecclesia Parochiali S. Mariae de Latinis oppidi Aquarii Arenarum, inter quas flumen hyberno praesertim tempore iter intersecat, dismembraret. Post lapsum quadraginta circiter annorum Marius de Antona Archipresbyter Ecclesiae dismembratae assertam disjunctionem impugnavit; validam sustinere visus est Simeon Marzanus novae Parochialis Rector, et validam quoque S. C. censuit: *Mileten. Dismembrat.* 29. *Januar.* 1735. *dub.* 1. *et* 2.

31. Incolae villarum, quae vulgo nuncupantur Nennum superius, Nennum inferius, Ripa, Casertiae, Cornaretum, et Canavellarum, quaeque Parochiali jure suberant Ecclesiae S. Mariae in Pago Vaccaritiae erectae, ob consuetas longi arduique itineris, et torrentis interfluentis causas dismembrationem istius Ecclesiae obtinuerunt. Reclamarunt homines Villarum Casertiae, et Canavellarum, et contenderunt, quod nova Parochia erigi debeat in Ecclesia praefatae Villae Casertiae uti ceteris antiquiore, et magis commoda. Disputatum idcirco est, an dismembratio sustineretur? S. C. sustineri utique arbitrata est pro omnibus locis expressis in sententia Ordinarii: *Derthonen. Dismembrat.* 28. *Januar.* 1736 *dub.* 1.

32. Et firmam esse etiam censuit erectionem in novam Parochiam Ecclesiae S. Annae Villae Nenni inferioris ob praefatas distantiae ab Ecclesia Parochiali S. Mariae in Pago Vaccaritiae, et praeruptae viae causas; hominibus Villae Casertiae frustra pugnantibus, quod erectio haec in suo pago fieri deberet: *Ibid. dub.* 2.

33. Communitas oppidi Turris Annuntiatae poposcit, ut nova Parochialis Ecclesia ibidem suis sumptibus erigeretur, eo quod Patres Coelestinos curam ob populi multitudinem negligere asserebant; et in irritum postulatio cessit: *Nolana Dismembrat.* 14. *April.* 1736.

34. Ab Apostolico Sarsinatensis Ecclesiae Administratore Parochiales Ecclesiae locorum de Piavola, Falcini, Valderipae, et Linari ob nimiam eorumdem locorum distantiam a tribus Plebanis seu Archipresbyteralibus Ecclesiis de Rivoschii, Franchii, et Montissorbi fuerunt dismembratae, aeque Ecclesiae Parochiali S. Romani, quam propter majorem propinquitatem in Plebanatum erexit, unitae. Adversus hoc decretum repugnarunt Plebani seu Archipresbyteri praefatorum locorum. Controversia ad S. C. delata, haec decrevit dismembrationem ac respective unionem sustineri: *Sarsinaten. Dismembrat.* 12. *Maii* 1736 *confirmat.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

35. Quum inter Episcopum Larinensem, et Abbatem S. Agathae Canonicorum Lateranensium Insulae

(115) Requisitus fuit Episcopus, ut accuratius investigaret, an erectio novae Parochiae necessaria foret, et an provideri posset per Capellanum Coadjutorem, adeoque eidem commissum, ut ad eamdem Parochiam se conferret, et per seipsum conditiones loci, viae, et incolarum recognosceret, et ut edoceri curaret, an superiori tempore ob longinquitatem, vel asperitatem itineris nonnulli sine Sacramentis decesserint, vel alia similia incommode occurrerint, eo ut referret de conditionibus dotis pro nova Parochia oblatis, ac dotis pro fundatione Capellaniae; quatenus vero nova Parochia erigi deberet, matricitas in favorem Ecclesiae Pamparati reservanda: Regist. lit. lib. 28. die 29. Aug. 1733.

Tremitanae, complures factae fuissent quaestiones, actum in S. C. fuit, num locus esset dismembrationi, et respective novae Parochialis Ecclesiae erectioni, seu potius deputationi Vicarii pro exercitio Curae animarum, tam in loco S. Agathae, seu civitatis ad Mare, quam etiam in duobus Feudis SS. Leuci, et Ramitelli, eorumque territoriis ad Monasterium S. Mariae Tremitarum spectantibus, existentium? S. C. rescripsit ad mentem (116): *Larinen.* 23. *Nov.* 1737 *dub.* 3. Reproposita causa, quum jam anno 1734. fuerit inter ipsos inita concordia, juxta modum (117) S. C. Concordiam hanc esse servandam (118) definivit: 1. *Aug.* 1739 *confirmat.* 19. *Decem. ejusd. an. dub.* 1.

36. Sed ad eamdem erectionem deveniendum esse juxta modum explicandum a Card. Praefecto (119) sancitum est: *Ibid. dub.* 2.

37. Et servandam quoque esse concordiam statuit, quoad locum, in quo construenda esset Ecclesia praedicta, et quoad necessarias expensas: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.* Praefata autem erectione in Ecclesia S. Agathae juxta S. C. resolutionem expleta, et Abbate, Episcopum contra mentem ejusdem S. C. egisse putante; quaesitum fuit, an erectio illa sustineri deberet? et sustineri nequaquam posse statutum fuit: *Ead.* 15. *April.* 1741 *dub.* 1.

38. Incolae loci, quem vocant Geram de Pizzichettone, conspicientes Collegiatam, et Parochialem Ecclesiam oppidi Piceleonis, cui parochiali jure subsunt, a flumine Abduo interscindi, Capitulo praefatae Collegiatae praesentarunt quemdam Sacerdotem, ut in curatum loci constitueretur. Capitulum facultatem praesentato tribuit animarum curam exercendi sub multiplici lege. Iidem Incolae postea institerunt apud Cremonenses Episcopos ut eorum Ecclesia S. Sebastiani, et Rocci in absolutam erigeretur Parochialem. Pedibus deinde Pontificis provoluti, et dismembrationis et respective erectionis in Parochialem implorantes, negativam habuerunt responsionem et ad mentem: *Cremonen. Dismembr.* 11. *Jan.* 1738.

39. Clerus, et Populus numero octingentarum animarum in Villa S. Thomae aliisque conterminis Pagis degens, et septem milliariis circiter a Parochia distans, supplex efflagitavit separari ab Ecclesia Parochiali SS. Apostolorum Petri et Paulli Siciliani Pedeviliani, et respective erectionem Ecclesiae S. Michaelis Archangeli in Parochialem expetebat. Ad has preces S. C. respondit, ut Episcopus procederet, ac provideret ad formam S. Conc. Trid. (120). Facta hinc ab Episcopo dismembratione, et a Matrice independenti reddita Ecclesia secta, Rector hujus quaerit, utrum sit separatio sustinenda. Verum S. C. decisionem suspendit; sed scribi jussit pro meliori informatione juxta instructionem (121): *Marturanen. Dismembrat.* 24. *Januar.* 1739. Reproposita causa, et fusius instruente Metropolitano, negativa prodiit resolutio: 9. *Sept.* 1741 *dub.* 1.

(116) *Vide not.* 7. *pag.* 140.

(117) *Vide not.* 9. *ibid.*

(118) *Vide not.* 8. *ibid.*

(119) Modus est, ut Vicaria Curata erigatur in Ecclesia S. Agathae, utque ibidem pro Custodia SSmi Sacramenti, aliisque functionibus Parochialibus ad usum Vicarii Curati designetur Altare Abbati benevisum: *Lib.* 91. *Decret. pag.* 189.

(120) *Vide not.* 1. *tom.* 1. *pag.* 206.

(121) Quae in eo versata est, ut idem Episcopus S. C. certiorem redderet, quaenam quantitas proventuum, et emolumentorum Parocho dictae veteris Parochialis sit remansura, qui redditus contingerit novo Parocho, et demum quam summam idem novus Parochus tenebitur tradere Oeconomo curato in nova Ecclesia Parochiali juxta ejus decretum retinendo, quatenus erectio istius novae Parochiae sustineatur: *Ead. Caus.* 9. *Sept.* 1741.

40. Populus Villae Materae exposuit, se a Parochiali Ecclesia Quinto decimi nimis esse distantem, seque per viam autumnali, hyemalique praesertim tempore inaccessibilem ad illam accedere magno cum vitae periculo cogi; ac propterea ab Episcopo Asculano dismembrationem obtinuit, quam validam esse S. C. putavit: *Asculana Dismembrat.* 11. *April.* 1739 *dub.* 1.

41. Totus terracinae populus questus est, ut ad spirituale suum auxilium et curam, unus Parochus, et is Cathedralis Ecclesiae Archipresbyter chori servitio addictus non sufficiat. Quam ob rem obsecrat, ut Ecclesia antiquitus S. Laurentii, nunc S. Johannis in Parochialem erigatur, vel ad pristinum potius Parochialis statum redintegretur. Exponebat insuper, quod in ea civitate animarum numerus ad 2495 in praesentiarum excreverat. S. C. preces hujusmodi minime audivit: *Terracinen. Dismembrat.* 6. *Junii* 1739 *dub.* 1. *et* 2.

42. Dismembratio Villae seu oppidi de Torcas ab Ecclesia Cathedrali, a qua una itineris hora dissita est, conceditur, salvis tamen juribus Matricitatis in favorem Cathedralis Ecclesiae, et reservato novae Parochiae competenti honore a Rectoribus pro tempore eidem Cathedrali arbitrio Episcopi quotannis praestando; quamvis idem Episcopus retulerit gratissimum fore Deo, divinique cultus augmento, et incolarum commoditati, et animabus, si Capella ab Cathedrali dismembraretur: *Segobricen. Dismembrat.* 30. *Januar.* 1740 *dub.* 1.

43. Tria Episcopus propter itineris asperitatem a territorio Parochialis Ecclesiae S. Juliani urbis Castrivillarum divulsit loca, novamque ex his Parochiam in Ecclesia S. Mariae Constantinopolis, et S. Josephi erexit. Ecclesiae disjunctae clerus huic sese opposuit dismembrationi, praefatam per quatuor peritos refellens itineris asperitatem, contendensque, quod ob populi affluentiam non dismembratione, sed plures adsumere coadjutores presbyteros, opus esse. Proposita hinc decidenda causa; de nullitate dismembrationis constare S. C. resolvit. *Cassanen. Dismembrat.* 17. *Dec.* 1740 *dub.* 1. *confirmat.* 22. *Julii* 1741.

44. Providendum vero S. C. esse censuit ita, ut ab Episcopo deputaretur coadjutor alter ex presbyteris participantibus, qui resideret penes Ecclesiam S. Josephi, ibique curam animarum exerceret, juxta modum ab eodem Episcopo praescribendum (122) cum exemptione a servitio chori in Ecclesia S. Juliani: *Ibid. dub.* 2. Modus autem ab Episcopo habitus clero non arrisit, ac proponi propterea fecit, esset necne adprobandus? Adprobandum S. C. non censuit, et ad mentem injunxit: 22. *Julii* 1741 *dub.*1.

45. Parochialem Ecclesiam S. Jacobi loci Insulae visitans Episcopus, comperiit, unum Rectorem satis esse non posse ovium tam in dicto loco, quam in terra Milliarinae, aliisque adjacentibus villis existentium, multi-

(122) Modus ab Episcopo propositus in his potissime versatur. 1. ut coadjutor easdem familias, quae novo Parocho in Bulla erectionis novae Parochiae destinatae fuerant, suae curae ita addictas habeat, ut istis minime liberum sit Ecclesiam S. Juliani pro susceptione Sacramentorum adire. 2. ut in eadem Ecclesia S. Josephi Fons Baptismalis collocetur, ut infantes Familiarum coadjutoris curae creditarum lustralibus aquis ibidem regenerentur. 3. ut eidem coadjutori cedantur emolumenta omnia, quae vocantur Stolae, ex dictis familiis ejus curae adscribendis provenientia. 4. demum ut aliqui ex Clericis Parochialis Ecclesiae S. Juliani servitio adscriptis, atque ex Presbyteris supranumerariis diebus Dominicis, et Festis praesertim solemnioribus ad inserviendum dictae Ecclesiae S. Josephi teneantur accedere saltem, donec occasio detur alios prima tonsura initiandi, et servitio ipsius Ecclesiae S. Josephi adscribendi: *Ead. Cass.* 22. Julii 1741 §. 3.

tudini; imperavit ideo Parocho, ut Vicarium, qui in Ecclesia S. Jo. Baptistae terrae Miliarinae residet, adscisceret, eique congruam biscentarum librarum assignaret, et ad suum illum removeret nutum. Populus deinde loci Milliarinae supplicavit pro obtinenda veteris illius Parochiae divisione, novaeque alterius erectione in praefata Ecclesia S. Jo. Baptistae, sed supplicavit incassum. Nunc perpetui Curati deputatio postulatur in eadem Ecclesia, sed neque haec etiam obtineri potuit; et demandatum insuper fuit, quod Vicarius nequeat amoveri, nisi ex causa, ab Episcopo adprobanda: *Lunen. Sarzanen. Deputat. Vicarii Prepetui* 21. *April.* 1742.

46. Ecclesiam Parochialem Vallis Illiacae dismembrandam, et respective novam Parochiam in Capella seu Oratorio ejusdem Villae Champeriaci erigendam minime esse S. C. statuit; verum populo Villae et territorii Champeriaci satis consultum fuisse censuit per deputationem presbyteri juxta instrumentum (123) fundationis auctoritate ordinarii stipulatum, et per additionem praedicto deputato Presbytero factam facultatis sepeliendi cadavera in Oratorio Villae Champeriaci reservatis tamen Parocho emolumentis: *Sedunen. Dismembrationis* 15. *Dec.* 1742.

47. Populus loci Ripariae Helveticae Ditionis unam, eamdemque Communitatem efformans, licet distinctus in pagos tres, grave nimis causatus imminere sibi animarum periculum ex longitudine et difficultate itineris ad Parochialem Ecclesiam S. Martini in Bironici oppido sitam, cui hactenus subjectus fuit, supplex ab Episcopo obtinuit, novam decerni erectionem Parochiae in Ecclesia Spiritus Sancti, in eodem Ripariae loco posita, sese paratum offerens congruam Parocho tribuere. Re ad S. C., veteris Parochiae praeposito provocante delata, fuit Episcopi sententia confirmata: *Comen. Dismembrat.* 18. *Maii* 1743. Sed quia inauditis praeposito, populo Bironici, et Episcopo lata definitio fuit, iterum proposita fuit, et discussa causa, et recessum fuit a decisis: 18. *Julii* 1744. Ripariae populus a praeposito et populo Bironici victus, litem instauravit, et rescriptum habuit, in secundo loco decisis: 19. *Sept. ejusd. anni.* Ripariae populo Capellanum curatum mortuo Pastori substitui petente, et causam denuo reassumi postulante, dictum fuit, ad Card. Praefectum juxta mentem (124): 7. *Aug.* 1745. Praepositus longa lite fractus, postulat remotionem Capellani, sese Parochi incolarum necessitatibus paratum offerens, ut a priscis praepositis factum fuit, et dilata et ad mentem (125) responsum tulit: 22. *Aug.* 1750. Reproposita tandem causa resolutum post vices tot fuit, standum esse in pri-

(123) Nam Episcopus Sedunensis anno 1723 annuens desiderio populi Champeriacensis simplex Beneficium erexit, illudque jussit conferri Sacerdoti, qui teneretur in ipso Champeriaci loco residere, pueros ibidem literis instruere, Missas sacrorum ter in hebdomada, ac praesertim festis diebus in Capella S. Theoduli peragere, Parochi nomine Mysteria fidei populo exponere, Sacramenta Poenitentiae, et Eucharistiae, ac extremae Unctionis ministrare, et demum publicas supplicationes qualibet feria sexta tempore Quadragesimali, aestivo autem singulis secundis feriis habere: *Ead. Caus.* 15. *Dec.* 1742 §. 1.

(124) Mens in Congregatione habita die 28. Mensis Augusti ejusd. anni expressa fuit: „In „decisis, et deputandum esse Capellanum nominandum a Praeposito, et approbandum ab Episcopo, non amovendum nisi de licentia ejusdem Episcopi sumptibus Praepositi, et cum facultate administrandi Sacramenta, exceptis Baptismate, extra casum necessitatis, et Matrimonio, salvis omnibus juribus Parochialibus:" *Ead. Caus.* 22. *Aug.* 1750 §. 4.

(125) Nempe, ut Episcopus referat rationum momenta, et causas, propter quas usque modo debita executioni demandatae non fuerint resolutiones, et provisiones aliae in eadem S. C. captae: *Regist. lit. lib.* 30. *die* 22. *Aug.* 1750.

mo loco decisis: 5. *Dec.* 1750 *ejusd. anni.*

48. Vicani supra mille oppidi Baretis a Parochiali Ecclesia S. Pauli, quae extra civitatem Aquilae est, distantes, supplicant, ut dismembratio praefatae Parochialis Ecclesiae S. Pauli Bareti, et respective erectio novae Parochiae in Villa, et Ecclesia S. Viti ab Episcopo expleta, sustineatur: Sed S. C. votis eorum minime annuens, edixit, ut Episcopus mandaret deputari Capellanum coadjutorem in Ecclesia S. Viti sumptibus Parochi: *Aquilana Dismembrationis* 8. *Febr.* 1744 *dub.* 1.

49. Crusani oppidum sexcentos fere numerat incolas, templumque S. Zenonis forma elegans, ac supellectili sacra instructum habet: Preces propterea exhibet, pro dismembratione a veteri Parochiali Ecclesia Brentonici, ac pro novae erectione obtinenda. Causas praeponit itineris brumali praecipue tempore difficilis, 1419 passuum distantiae, et torrentis, qui periculis non vacat; ex quo plures Crusanenses sacramentis haud muniti periere. S. C. respondit, ut scriberetur Nuntio Apostolico pro confectione processus, et ad mentem: *Veronen.* 28. *Martii* 1744 *dub.* 1. *et* 2.

50. Card. Thomas Ruffus a tribus Parochiis Villarum *Ficaroli*, *Stiente*, et *Ravalli*, praestito ab earum Rectoribus consensu, fecit separationem, et alteram erexit Parochialem Ecclesiam in Villa Tomasellae, quae deinde ob populi commoditatem translata fuit in Villam Gaibae, cujus Parochus titulo Archipresbyteri nuper honestatus fuit. Novus hic Archipresbyter, et universus Tomasellae populus metuentes, ne Archipresbyter Ecclesiae Matris S. Antonini Villae Ficaroli, cui plurimum illatum fuit detrimenti, judicium inciperet, ut separatio irrita fieret, concessionem petunt Beneplaciti Apostolici, et obtinent: *Ferrarien. Benepl. Apost.* 14. *Maii* 1748.

51. Premienses Vallem Antigorianam incolentes, ut tertia portio curata in Ecclesia S. Michaelis erigeretur, supplicarunt, et ab Ecclesia Parochiali oppidi Baceni, quae dissita tribus est milliariis, et via nullimodo tuta dismembraretur; sed supplicarunt incassum: *Novarien. Dismembrat.* 12. *Aug.* 1747 *confirmat.* 18. *Nov. ejusd. anni.*

52. Incolae Villae Arielli, qui templum S. Matthaei a solo eleganter extruxerunt, sacraque supellectili, rebusque omnibus ad ecclesiastica sacramenta servanda ornarunt, uno lapide ab oppido Arielli distantes a veteri Parochiali Ecclesia S. Michaelis Archangeli ejusdem oppidi separari postularunt, et impetrare non potuerunt, et ad mentem: *Lancianen. Dismembrat.* 18. *Nov.* 1747.

53. Excussum fuit, an constet de validitate erectionis Ecclesiae S. Mariae Gratiarum in Parochialem seu perpetuam Vicariam ab Episcopo Policastrensi ob vias abruptas, interpositionem fluminis, et distantiam a civitate Rivelli, petentibus Vici seu Casalis *del Bosco* incolis, factam? responsum fuit, ut scriberetur Episcopo pro informatione, et voto: *Policastren. Matricit.* 23. *Novem.* 1748 *dub.* 3.

54. Ingiascha Pagus est Novariensis Dioeceseos in edito situs monte; nullus in eo Parochus, nulla Parochialis Ecclesia, in qua sacramenta ministrentur; nam subjacent Parocho oppidi Cusonei, a quo mille passuum distat via undequaque terribilis, et aspera. Capitibus 400 constat pagus, cujus homines, ut Ecclesia S. Petri in novam erigeretur Parochiam, et a Parochiali Ecclesia Cusonei sejungeretur, postularunt; sed nihil impetra-

runt aliud, quam ut Episcopus mandaret provideri juxta modum (126): *Novarien. Dismembrat.* 17. *Maii* 1749.

55. Universitas Vici Luvinii, quae ad praepositum et Canonicos Collegiatae Ecclesiae S. Laurentii oppidi Cuvii pertineret, ab Ecclesia hac Collegiata petiit separationem ab Episcopo, et praestito a praeposito Canonicisque Cuvii consensu obtinuit sub certis pactis, et conditionibus. Universitate conditiones agnoscere nolente, liberamque exoptante dismembrationem, recursum fuit ad S. C., quae dismembrationem adprobavit: *Comen. Dismembrat.* 5. *Dec.* 1750 *confirmat.* 13. *Martii* 1751.

56. Episcopi Nolani Parochiam in novo pago Casalis de Bosco Regali ob rerum angustias constituere non valentes, animarum populi succrescentis curam viciniori Coelestini Ordinis Parocho turris Annuntiatae, a qua pagus ille tribus passuum millibus distabat commendarunt. Adaucto in dies accolarum numero ultra infinitas pene casas et mapalia huc illuc dispersa alii quatuor Pagi a collecta multitudine fuerunt aedificati. Distant hi Pagi a Parochiali Ecclesia alii tribus, alii quatuor, alii quinque millibus passuum. Quamvis Coelestini Patres unum ex Patribus Conventualibus in Ecclesia S. Francisci in altero ex iisdem quinque Pagis sita, oeconomum retineant, non potest tamen his omnibus populorum ad duo millia adscendentium capita necessitatibus occurrere. Novam itaque Parochiam in Pago de Bosco Regali erigere supplicatum est. Verum nulla prodiit propositi de veteris Parochiae dismembratione dubii definitio; sed demandatum est, ut coadjuverentur probationes juxta instructionem (127), et ut scriberetur Episcopo juxta mentem (128): *Nolana Paroch.* 3. *Febr.* 1755. Episcopus aut duos constitui oeconomos, aut novam erigi Parochiam, censebat; referebatque, quod Princeps Striani Pagi Dominus ad 120 ducatos auxisse congruam, ut novus Parochus etiam oeconomum retinere posset. Sed neque hic ulla prodiit definitio; quum ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (129) injunctum fuerit: 1. *Martii* 1755. Lis haec Striani Principem inter, et PP. Coelestinos fuit transactione sopita, quae nunc pro-

(126) Modus est, ut congrua Capellano Curato assignetur a Parocho Cusanei in quantitate ab Episcopo statuenda, quodque per eumdem Capellanum expleantur omnes functiones Parochiales, et administrentur omnia Sacramenta excepto Matrimonio, et Communione tempore Paschali: *Lib.* 99. *Decret. pag.* 208.

(127) Quatuor sunt instructionis Capita. 1. ut, citatis omnibus interesse habentibus, elevaretur planta judicialis cum descriptione confinium, ac respective distantiae inter se omnium Ecclesiarum intra limites Parochias existentium. 2. ut fieret computum omnium redituum Parochiae, demptis emolumentis stolae, contributionibus Confraternitatum, aliisque incertis, de quibus fieret calculus separatus per decennium. 3. ut firmaretur status animarum existentium tam in terra Sanctissimae Annuntiationis, quam in territorio di Bosco Regale, et quoad incolas hujus latifundii exquiratur, an major, et sanior pars instet pro erectione novae Parochiae. 4. ut transmitteretur minuta concordiae super concessione Ecclesiae sub titulo S. Mariae Montis Virginis, quae asseritur facta in favorem Principis Striani a patronis: *Ead. Caus.* 25. *Januar.* 1755.

(128) Et mens Episcopo Nolano fuit explicata, ut nempe distincte referret statum Ecclesiarum di Bosco Reale existentium, ac votum suum aperiret super petita dismembratione, et super necessaria quantitate congruae assignandae, sive pro alio remedio temporis, et loci circumstantiis opportune adhibendo: *Ead. Caus.* 25. *Jan.* 1755.

(129) Instructio haec fuit: 1. Ut notificetur Episcopo, quod quatenus S. C. in eam devenerit sententiam pro erectione novae Parochiae non permittet, ut locus propinquus Parochiae Annuntiatae evadat de nova Parochia. 2. ut in casu erectionis novae Parochiae, si ita sentiet S. C., ante illius erectionem vult sibi constare de Ecclesia non commendata, sed propria, et libera ad Parochum spectante, ac de assignamento statuto pro manutentione populi. 3. sub oculis videre cupit S. C., quibus terminis, et verbis demandata fuerit Monachis Coelestinis, sive Parocho Annuntiatae cura novorum incolarum loci

banda proponitur. Sed rem turbat Praeses Hyacinthus Ursinus ampla ibi possidens praedia, qui suspensa transactionis probatione, postulat, ut novae Parochiae erectio fiat in Ecclesia de Massaria, cui ille praeficit Capellanum. Congruo itaque proposito dubio definitum fuit non esse locum probationi alterius praetensae concordiae in favore D. Praesidentis Hyacinthi Ursini; verum esse locum adprobationi concordiae in favorem Principis Striani: *Nolana Paroch.* 17. *Julii* 1756. Contendit Ursinus locum adhuc esse posse erectioni alterius Parochiae in suo Latifundio de Flocco; sed nulla data conclusione, demandatum fuit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (130): 18. *Sept.* 1756. Tandem affirmativa, et ad mentem exiit resolutio: 12. *Febr.* 1757.

57. Ecclesia S. Mariae de Monte Carmelo in Casale Ricinischi Atinae territorii sita, in Parochialem praefatae urbis Atinae filialem erigi debet cum Vicarii perpetui deputatione. Fuerat Ecclesia haec ob auctum populi numerum in Casale Ricinischi extructa, quum nimis ei esset incommodum ad Parochiam Gallinarii, vel Atinae accedere; fuitque communibus incolarum impensis in ea parte Casalis, quae est in territorio Atinae, extructa: *Sorana Jur. Paroch.* 17. *Novem.* 1753 *confirmat.* 20. *Julii* 1754.

58. Ita S. C. concessit Curatis terrae Gallinarii posse in eadem parte ejusdem Casalis novam Ecclesiam erigere in Parochialem filialem dictae terrae; etiamsi hoc aedificium ex Parochorum aemulatione factum fuisset: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.*

59. Sodales S. Mariae Misericordiae exemplo permoti agricolarum de Corva, qui ob distantiam a Parochiali et Collegiata Ecclesia S. Elpidii, dismembrationem obtinuerant, postularunt, ut similis curata Vicaria erigeretur. Episcopus, cujus arbitrio remissa facultas fuit, novam Ecclesiam sub SS. Angelorum Custodum invocatione cum domo Parochiali sumptibus sodalium erigi jussit; illique omnes incolas assignavit in Regione S. Mariae Magdalenae et Arellae, omnesque alios existentes inter flumen Cluentum et Etham, eos ab memorata Parochiali S. Elpidii dismembrando, et Matricitatis ei jus reservando. Archipresbyter, et Canonici dismembratae Ecclesiae consilium mutantes, erectionem improbarunt; consuluerunt S. C., et succubuerunt: *Firmana Dismembrat.* 15. *Dec.* 1759 *dub.* 1.

60. Communitates Paroni, et Locarni, quae sitae sunt in ambitu Montium Vallis Sicridae ab uno reguntur Parocho seu Vicario Curato, qui omnia in Ecclesia S. Petri explet Parochialia munera. Homines Locarni numerum implentes 240 animarum, et distinctam constituentes universitatem, ob distantiam viae, et difficultatem itineris precati sunt pro dismembratione Ecclesiae S. Dionysii a praedicta Parochiali, et post plures dilationes obtinuerunt sejungi Parochiam peculiaribus spectatis circumstantiis: *Novarien. Divis. seu Dismembrat.* 20. *Sept.* 1760 *dub.* 1.

di *Bosco Reale* nuncupati. 4. Demum S. C. scire exoptat, an domus separatae, et dispertitae in dicto loco *Bosco Reale* aequaliter distarent a nova Parochia forsan erigenda, prout modo distant a *Parochia Annuntiatae*: *Regist. lit. lib.* 31. die 1. *Martii* 1755.

(130) Ut S. C. instructam reddat, 1. An expediret petita erectio alterius Parochiae in Latifundio, de quo agitur; 2. An Capella del Flocco, in qua erigi petitur sit capax omnium Parochiae incolarum. 3. Quot annui reditus assignari debeant pro Parocho, et qua annua summa sit necessaria pro manutentione Ecclesiae. 4. An adsit domus Parochialis prope Ecclesiam, in qua Parochus residere possit, vel eadem construi possit. 5. Quae confinia videm Parochiae sint assignanda: *Regist. lit. lib.* 31. die 18. *Sept.* 1756.

61. Vi inundationum Fluminis Rheni Parochiali Ecclesia in Pago Steinenstatt eversa, suos nihilominus retinuit fines; sed quamvis capellam sive Ecclesiam parvam admodum vilemque reaedificasset populus, proprio caruit Parocho; animarumque curam Vicarius Curatus Parochialis Ecclesiae oppidi Schliengen, quae est Magno Alemaniae Ordinis Hierosolymitani Prioratui subjective unita, exercuit. Incolae Steinenstatt exponunt, quod via a suo Pago ad Ecclesiam Schliengensem sit duorum triumve milliariorum longa, et ita difficilis et ardua, ut infantes nonnulli sine baptismo, adulti sine sacramentis obierint; indulgendam propterea postulant dismembrationem; aut saltem petunt constitui Capellanum perpetuo in Pago Steinenstatt residentem. S. C. Parochiae disjunctionem denegavit, deputari vero praecepit Capellanum sumptibus Magni Prioris ex decimisParochialibus Steinenstatt; et ut in reliquo subsidio a Communitate suppleretur: *Constantien.* 27. *Junii* 1761 *dub.* 1. *et* 2.

62. Villa Vallechii, quam sex familiae Rusticorum incolunt, duobus milliariis distat ab Ecclesia sua Parochiali S. Felicis de Arboreto, ad quam ob semitas inpervias ac dirutas, ob rupes, et duorum torrentium, qui eas intersecant, cursus Parochiae incolae hyberno praesertim tempore accedere nequeunt. Hinc praevia dismembratione, novam erigi rogavit Parochiam in Ecclesia S. Blasii, et obtinuit juxta votum Card. Episcopi (131), servatis conditionibus in utroque Parochi consensu expressis (132) facto verbo cum SSmo: *Ariminen. Dismembrat.* 26. *Martii* 1763 *dub.* 1. *et* 2.

63. Incolae Fontis Voracis inter praegelida aeterna niveAppennini juga positi, et a Parochiali Ecclesia Casanovae plurimum distantes et fragili, licet duplici trabe contexto, ponte separati dismembrationem postularunt a veteri Parochia, et erectionem alterius Fontis Voracis, ubi Princeps ab Auria Pagorum Dominus, domum pro Capellano aedificaverat; sed frustra supplicarunt: *Derthonen. Dismembrat.* 2. *Junii* 1764 *dub.* 1.

64. Anno 1500 ex oppidis Culma, Cisara, Oyda, Brolio, et Nunio, quae erant sub una Parochia oppidi Eumeniae nova in postremo oppido in Ecclesia S. Blasii Parochia erecta fuit. Anno autem 1607 Cisara, et Culma suam peculiarem constituerunt Parochiam, relicto Nunio, et relictis Brolio et Oyda. Modo Communitas Brolii suam sibi Parochiam contendit erigi ad vitanda sui adaucti populi incommoda, et detrimenta, quae ob longas, et asperas vias identidem patiebatur. Opposuit sese populus Nunii, etiamsi inita hac de re concordia fuerit. S. C. tamen dismembrationem seu separationem ab Ecclesia Parochiali Nunii admittendam esse, et novam in Castro Brolii erigendam censuit: *Novarien.* 14. *Decem.* 1765 *dub.* 2. Confirmat. juxta modum (133): 22. *Martii* 1766 *et* 9. *Aug. ejusdem anni.*

(131) Qui annuit narratorum veritatem confirmans, quum fuerit testis oculatus occasione Pastoralis Visitationis, accedens ad eamdem Villam humeris hominum delatus propter viarum asperitatem: *Ead. Caus.* 26 *Martii* 1763 § 3.

(132) Qui cedit jura, oneraque curae super Habitatores Villae, ac emolumentorum funerum, sive incertorum emolumentorum funerum, sibi tamen reservato jure baptizandi pueros novae Parochiae, et interveniendi cum suo Capellano, privative, quoad alios Presbyteros, in omnibus illius functionibus, dignoremque locum occupandi post novum Parochum, ac dummodo non minuantur reditus suae Parochiae, nec sibi onus augeatur: *Ead. Caus.* 26. *Martii* 1763 §. 4.

(133) Nempe esse locum separationi facta obligatione in forma juris valida praestandi congruam novo Parocho, firma remanente annua

65. Locus non est dismembrationi Ecclesiae Parochialis terrae Alpisplanae, et erectioni Parochiae in Villa Vici Superioris; quem ex Episcopi testimonio duobus milliaris haud esse distantem, comprobatur; elucidaturque nullo viam intersecari torrente, nulla adesse impedimenta, et omne abesse periculum, et incommodum; et si aliquis sine sacramentis decesserit, id consanguineorum negligentiae adscribendum esse, asserebatur: *Derthonen. Dismembrat.* 11. *Januar.* 1766 *dub.* 1.

66. In toto prope Pisaurum agro, qui latissime per duodeviginti fere millia passuum circuit, unica tantum adest Parochialis Ecclesia. Coloni ob viarum incommoditate, et ob intermedios montes inaccessos, Ecclesiam S. Mariae de Imperiali, cui praeest Capellanus Curatus in novam, veramque Parochiam erigi postularunt, et non sunt assequuti: *Pisauren.* 10. *Maii* 1766.

67. Neque Capellani Curati deputationi, neque erectioni novae Parochiae in oratorio Gragnae, et respective ab Ecclesia Parochiali Magliani locum esse statutum fuit: etiamsi fuerat expositum, Gragna et Pontecium oppida inter se vicina, a Parochia Magliani, ad quam pertinent, per duo fere millia passuum distare. *Lunen. Sarzanen. Dismembrat.* 20. *Sept.* 1766 *dub* 1. Sed quaedam a S. C. provisio capta fuit, dum agendo de congrua novo Parocho seu Capellano curato assignanda, rescripserit ad mentem (134): *Ibid. dub.* 2.

68. Episcopus Adriensis Oratorium S. Mariae de Traghetto, in quo prius Vicarius aderat Curatus in subsidium Parochialis ultra Padum flumen sitae assignatus, in veram erexit Parochiam; servata tamen Ecclesiae Ariani matricitate, ac servatis Archipreshytero terrae Ariani, dum spirare poterit, omnibus emolumentis, quae ab Ecclesia S. Mariae percipere consueverat. Hujusmodi dismembrationem aegre tulerunt Archipresbyter idem, et Comes Giliolius, et populus Seravallis. Contendunt Seravallenses urgentiorem adesse rationem erigendi in Parochiam Oratorium Villae Seravallis, quam illud S. Mariae, quum longius distet ab Ecclesia Arianensi Matre, et frequentior sit ibi populus; et cogi denique non debere ajunt, ut novae Parochiae uniantur. Examinato itaque dubio super dismembratione ab Episcopo facta, resolutum fuit, illam sustineri non posse: *Adrien. Paroch.* 22. *Januar.* 1774.

69. S. C. definivit, non esse locum dismembrationi Parochialis Ecclesiae oppidi fori Saraceni, et aliarum quatuor Parochialium Pagorum Montis Castelli Montis Saxi, Columnatae, et Rodognani a Parochiali ac Plebania Ecclesia loci S. Damiani, earumque unioni praedictae Ecclesiae Fori Saraceni. Hujus enim Ecclesiae Prior onera subjectionis, reverentiae, atque praeeminentiae praefatae Plebaniae praestare recusabat; ex quo controversiae plurimae impendebant. Qua de causa suae ecclesiae erectionem in Plebanatum postulavit: *Sarsinaten. Erect. Plebanatus* 5. *Sept.* 1778 *dub.* 2.

70. Dismembrationem Parochialis Ecclesiae S. Nicolai Villae Mensae, ac respective erectionem Ecclesiae B. M. Virginis Angelorum terrae Canutii in novam Parochiam denegavit S. C.; quamvis quatuor circiter milliariis

praestatione Ecclesiae S. Ambrosii Eumeniae, necnon cum solo onere solvendi Parochiae Nunii loco antiquae praestationis, pro una vice lib. Imperiales 1500 scilicet 200 pro Ecclesia, et reliquas pro fundo ejusdem Parochiae: *Ead. Caus.* 22. *Martii* 1766.

(134) *Vide not.* 174. *tom.* 1. *pag.* 129.

distantia adesset, et via a flumine Savo interclusa accessum hyemali tempore ad Parochiam praepediret. Aliae tamen aderant breviores atque tutiores viae, quae non sunt publicae, sed sunt privatae, et Domini arbitrio claudi possunt: *Ravennaten. Dismembrat.* 5. *Apr.* 1783 *dub.* 1.

71. Duae Parochiae, et septem Incolarum millia existebant in civitate Frusinonis, Episcopus Verulanus tertiam in Ecclesia SS. Annuntiationis, in commodiori Urbis loco sita curavit erigi; quum antiquitus sex extitissent Parochiales bellorum causa postea vastatae. Petitioni consensere Capitulum S. Mariae curam habitualem habens, et Parochus S. Benedicti. Verum S. C. petitis juxta votum Episcopi (135) annuendo, voluit insuper, ut reportaretur consensus ejusdem Capituli per actum Capitularem: *Verulana Erect. Paroch.* 22. *Maii* 1784.

72. Habitatores antiqui Serviliani, qui ad novum oppidum a Clemente XIV. conditum migrare noluerunt. Parochi auxilio destituti, ob distantiam quatuor milliarium, et itineris asperitatem pro alterius (quum antiqua illuc fuisset translata) Parochiae in Ecclesia B. Virginis de Plagis erectione precantur; et una cum Archiepiscopo suggerunt, ut Parocho applicetur Capellania a Madricardo Mancini erecta, ita tamen ut onus Missarum redigeretur. Verum S.C. precibus eorum annuit juxta votum Archiepiscopi (136) dempta tamen suspensione Missarum Legati Mancini; et ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem: *Firmana Erect. Paroch.* 15. *Martii* 1783.

73. An. 1739 petita a populo Terracinensi redintegratio Parochiae in Ecclesia S. Johannis, et pariter redintegratio S. Mariae in Posterula; sed denegata fuit utraque: provisum vero fuit per deputationem alterius Coadjutoris. Adaucto magis populo, Episcopus, nec duos coadjutores ad animarum necessitatibus occurrendum satis esse putans, Parochiae dismembrationem proposuit, et alterius erectionem in Ecclesia S. Johannis in Collegiatam Insignem nuper erecta, seu potius deputationem aliorum duorum Vice-Curatorum in Ecclesia Cathedrali ad effectum dumtaxat exercendi curam animarum. Sed S. C. stetit pro erectione novae Parochiae in loco designando, et ad Card. Carraram Secretarii officio functum cum facultatibus S. C.: *Terracinen. Dismembr. et Erect.* 30. *Julii* 1785 *dub.* 1.

74. Praefata Parochia erecta, postulatum fuit, quinam essent novae Parochiae assignandi confines? et responsio fuit eadem, ad Card. nempe Carraram cum facultatibus S.C.: *Ibid. dub.* 2.

75. Incolae Villae S. Mariae Camerani 300. a Parochiali Ecclesia S.

(135. Episcopus enim Verulanus animadvertens duas tantum Parochias non sufficere ad populi multitudinem de altera Parochia erigenda cogitavit in Ecclesia SSmae Annuntiationis. Ut congruam constituatur novo Parocho petiit uniendi facultatem duo beneficia, ita tamen, ut unio sortiatur effectum tunc cum illorum vacatio contigerit. Suam praeterea exposuit Episcopus mentem, ut scilicet, statim ac sequuta fuerit vacatio unius ex hisce beneficiis devenire ipse possit ad actum erectionis Parochiae cum assignatione mille, et quinquagentarum animarum existentium in ea civitatis parte, quae denominatur il *borgo di Napoli*, ed il *Colle Cumgiorni*, quaeque subsunt Parocho S. Mariae Post vacationem vero alterius beneficii adjiciendas novae Parochiae censet alias mille, et quinquagentas animas, quae incolunt Regiones nuncupatae il *Borgo di Roma*, di *S. Martino*, e *Giordino de Pesci*, praeter Parochum in nova Parochia constituendos existimat Capellanos Curatos ad nutum Episcopi amovibiles, qui teneantur adjuvare Parochum in Sacramentorum administratione, eisque congruam assignare desiderat ex reditibus beneficiorum postquam fuerint unita: *Eod. Caus.* 8. *Maii* 1784 §. 1. *seqq.*

(136) *Vide not.* 275 *tom.* 2. *pag.* 198.

Andreae de Podio per flumen Rubiconem dividuntur. Alio hinc a Villa ad Parochiam, a Parochiali ad Villam nonpatet accessus, quam quinto per dissitum pontem emenso lapide; ideo absque sacramentis brumali praesertim tempore moriuntur; et vivi a Parochialibus arceutur functionibus. Qua de re populus Camerensis supplicavit pro novae Parochiae in Ecclesia B. M. Virgini dicata erectione. Rector beneficii ibi existentis renuit ob timorem illud amittendi. Sed S. C. respondit, audiendos esse Datariae Ministros: *Ariminen. Erect. Paroch.* 8. *Aug.* 1789 *dub.* 1. Ad lances iterum reducta causa, decisum est, locum esse erectioni novae Parochiae ex nunc pro tunc, reservato tantum in favorem Parochi Podii jure subministrandi Olea Sancta: 18. *Sept.* 1790.

76. Et quum iidem incolae percontatum misissent, quomodonam esset in his circumstantiis providendum, responsum habuerunt, *dilata*, et *additum* est, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (137): *Ibid. dub.* 2. Deinde sancitum est, provideri interim constitutione Capellani Curati a Beneficiato eligendi, et ab Episcopo approbandi, assignata eidem congrua inter Episcopum, et Beneficiatum concordandam; et ad Dmum Secretarium cum SSmo: *Ibid. dub.* 2.

77. Placuit S. C. definire, locum non esse dismembrationi Parochialis Ecclesiae S. Nicolai terrae Canthiani, et respective erectioni Ecclesiae S. Anastasiae Villae Clasernae in novam Parochialem, licet clasernates distantiam, et itineris incommoda ostentarent: *Eugubina Dismembrat.* 31. *Julii* 1790 *dub.* 1. *et* 2.

78. Duas Parochias erigendas esse declaravit Maria Melchiorri fiduciaria ex haereditate Tiberii Cruciani ejus viri in Agro Recinetensi. At duabus hisce Parochiis addendam optarunt tertiam Recinetenses Agricolae districtus Parochiae Montis Murelli ob nimis dispersos in agris homines, et ob redundantes reditus haereditatis praedictae Cruciani; qua de causa S. C. esse locum erectioni tertiae Parochiae decernit juxta consensum Turri Melchiorri patroni priorum duarumParochiarum,et Parochi Montis Murelli excepto, tamen praetenso signo honorifico, cujus loco habeatur rata pars Patronatus: *Recineten. Erect. Paroch.* 26. *Sept.* 1795.

79. In Parochia Castri S. Petri duae Apponjani nomine sunt Villae animarum 100, et duplici, et ultra lapide per asperum iter distant ab Ecclesia Parochiali; hinc illarum incolae supplicarunt pro erectione novae Parochiae, vel institutionem Capellani Curati in Oratorio Appojani S. Athanasii cum attributionedecimarum, et unione vacantis beneficii S. Athanasii; Sed S. C. distulit resolutionem, scribi Episcopo juxta mentem (138) mandavit: *Asculana Erect. Paroch.* 19. *Decem.* 1795 *dub.* 1. *et* 2. Deinde decrevit non esse erectioni novae Parochiae, sed institutioni Capellani Curati residentis: 26. *Novem.* 1796 *dub.* 1.

80. Et ei congrua constituenda est

(137) Ut nempe referret super novis Camerasenium precibus „Auditis praesertim Parochis „Podii Hiberuorum, Ciolae Cornialis, et SSmi „Salvatoris super divisione animarum inter binas ultimas Paroecias" uer non S. C. instructam redderet" de earumdem proximitate, et commo„do Incolarum, de modo repartiendi, et de an„nuo emolumento, quod Rector Beneficii Capel„lano subministrant: *Ead. Caus.* 29. *Aug.* 1790 §. 1

(138) Ut nempe referret de necessitate novae Parochiae, Parochi, seu Vicarii, aut Capellani Curati continuo residentis in Villa Appojani: de congrua eidem assignanda: et de jure matricitatis in specie reservandae in favorem Parochi S. Petri: *Eod. Caus.* 26. *Nov.* 1796 §. 1.

facta obligatione a Communitate juxta votum Card. Episcopi (139): *Ibid. dub.* 2.

§. V.

Ecclesia Parochialis quoad Redintegrationem et Subrogationem.

Adeo angusta erat antiqua Parochialis Ecclesia terrae Podii Mirteti Abbatiae Farfensis, ut populum satis frequentem capere non valeret. Hinc existimatum fuit, ut nova, praevia Sacrae Congr. Boni Regiminis licentia, amplioris formae a Communitate aedificaretur Ecclesia. Constructa Ecclesia, nonnullae factae sunt controversiae inter Parochum, et Communitatem: Sed per capitula quaedam auctoritate Abbatis Commendatarii inter partes concordata, sopitae fuerunt. Querebatur Parochus, quod in nova Ecclesia et domus et cubicula pro sua habitatione deficiebant. Communitas vero contendebat, quod si adesset necessitas, ad Parochum domus aedificatio pertineret. Sed urgebat magis, quod nec prope veterem Ecclesiam ulla aderat domus. Diu mansit irresoluta causa. Sed quum partes ad nova interea capitula devenissent, exquisitum fuit, num esset subrogationi Ecclesiae praefatae locus, et capitula ad ejusmodi effectum inter sese concordata adprobanda sint? S. C. pro adprobatione, renovato legitimo Communitatis consensu respondit: *Nullius seu Farfen. Subrogat. Ecclesiae et Adprobat. Capit.* 12. *Julii* 1721.

§. VI.

Ecclesia Parochialis quoad Translationem.

1. In S. C. disceptatum est an sustineretur translatio Ecclesiarum Parochialium S. Luciae, et S. Mariae de Portu ab Episcopo facta ab aliam Ecclesiam, ut commodius populo prospectum esset? Sed S. C. non sustineri respondit: *Amerina Transit. Paroch.* 17. *Aug.* 1697 *dub.* 1.

2. Incolae fere omnes angustissimi oppidi in summitate excelsi montis Roccae Sparvierae siti, sese sponte transtulerunt habitatum in alio loco denominato Durano tribus passuum millibus ab oppido distante. Est enim is longe commodior vetusto, aerisque salubrioris etiam dotatus. Molam ibi, et furnum sibi construxerunt, et postea Parochialem illuc transferre curarunt, et translationi locum revera esse S. C. sancivit: *Nicien. Translat. Paroch.* 12. *Decem.* 1705.

3. Abbas Monasterii S. Petri Congregationis Olivetanae terrae Trebii postularunt, ut Ecclesia Parochialis S. Philippi in montana ac aspera regione Villae Costarum Trebii sita, et ad Monasterium pertinens, ob nimiam Parochiae incolarum distantiam, et difficultatem itineris ad aliam Ecclesiam S. Mariae de Carmine intra eamdem terram existentem, transferri posset, sed voti compos fieri non valuit: *Spoletana Translat. Paroch.* 13. *Martii* 1706.

4. Castrum Guardeae in vertice montis altissimi positum omnes pene habitatores deseruerunt, novasque mansiones ab radices montis pro commoditate agrorum proximae planitiei

(139) Qui putat assignanda esse scut. 15. ex fructibus ad Ecclesiam Matricem quomodocumque pertinentibus, ex scut. 30, quae Appojani illi Ecclesiae solvunt; et uniantur scut. 14. Beneficii S. Athanasii, et ob id augeri potest praestatio illa, ad quam solvendam incolae esse obstringere parati sunt: *Eod. Caus.* 26. *Nov.* 1796 *§.* 1.

constituerunt. Una superest Ecclesia Parochialis SS. Petri et Caesarei cum Parocho, quae ob montis incommoditatem ne festis quidem diebus frequentatur. Postulatur itaque translatio Parochiae ad Ecclesiam S. Egidii montis radicibus parum distantem, vel ad novam, si populus velit, aedificandam. S. C. respondit translationem concedendam esse ad novam Ecclesiam aedificandam, et ut interim per modum provisionis omnia munia Parochialia in Ecclesia S. Egidii exerceantur: *Amerina Transl. Paroch.* 8. *Maii* 1706.

5. Animarum cura, et Sacramentorum administratio, quae in Ecclesia Parochiali S. Jacobi Castri Plani exercebatur, translata fuit ad Ecclesiam S. Sebastiani ad Communitatem hujus loci pertinentem. Ob dissentiones inter Communitatem ipsam, et Parochum Ecclesiae S. Sebastiani ortas, Communitas petiit remotionem Parochiae. S. C. decrevit Episcopum non teneri removere Parochiam ab Ecclesia S. Sebastiani Communitatis Patronali, illamque ad antiquam S. Jacobi reportare: *Aesina Translat. Eccles. Paroch.* 7. *Decem.* 1709 *dub.* 1.

6. Presbyteri Congregationis Oratorii civitatis Mantuae postquam contenderint sibi concedi Parochialem Ecclesiam SS. Simonis et Judae; exorarunt etiam suppressionem Parochialitatis, et respective translationem ejusdem ad Ecclesiam Parochialem S. Ambrosii, vel ad aliam benevisam ejusdem urbis. Sed audita Mantuani Episcopi defuncti informatione; visum S. C. est respondere, ut audiretur novus Episcopus juxta instructionem (140): *Mantuana Concess. Eccles.* 17. *Junii* 1719 *dub.* 2.

7. Homines utriusque Villae, illius nempe quae in cacumine montis sita est, alterius quae jacet in planitie, sub una eademque Parochia degunt. Episcopus Parochialem Ecclesiam S. Mariae Magdalenae transtulit in Oratorium S. Francisco dicatum, imposito eidem titulo S. Magdalenae, et voluit pro veteri Parochiali Ecclesia haberi. Homines Arcis Ferrariae Villae superioris reparationi veteris Ecclesiae faciendae parati, translationem ab Episcopo factam impugnarunt, et revocandam illam esse vicerunt; sed additum resolutioni fuit, ut Episcopus curaret, ut exequutioni mandaretur oblatio augmenti scutorum 10. annuorum ab hominibus Villae Superioris factae: *Parmen. Translat. Paroch.* 2. *Decem.* 1719.

8. Pater Provincialis ordinis S. Dominici exposuit, quod animarum cura existens in Ecclesia Monasterii Monialium corporis Christi civitatis Januae suo ordini subjectarum non modicum praejudicium Regulari praedicatarum Monialium disciplinae, et Virginum sacrarum pudori offerebat, ac propterea ad aliam Ecclesiam transferendam esse censebat. Sed nec Sacerdos curatus, nec Parochiae incolae consensum translationi praestabant. Negativum hinc habuit responsum: *Januen. Translat. Paroch.* 29. *Januar.* 1724.

9. Ad dirimendas omnes controversias inter Communitatem oppidi S. Clementis, quae praetendit habere juspatronatus Ecclesiae S. Agathae, et Parochum S. Clementis, intra cujus Parochiae fines est Ecclesia S. Agathae, exortas, proposita fuit translatio Parochialis Ecclesiae S. Clementis ad Ecclesiam S. Agathae, prout Visitatores censuerunt, et Card. Ordinarius approbaverat. S. C. rem remisit ad Card. Ordinarium juxta mentem: *Ariminen. Jur. Paroch.* 6. *Julii* 1726 *dub.* 1.

10. Quum Parochialis Ecclesia S. Martini in loco nuncupato Conzexil

(140) *Vide not.* 15.

sita prolaberetur in ruinam, fuit in commodiorem locum de Postigo e Malgarrida translata. Hanc translationem recte factam S. C. putavit: *Burgen. Translat. Eccles. Paroch. et Tituli* 14. *Novem.* 1733 *dub.* 1. *confirm.* 9. *Januar.* 1734.

11. In lustranda Dioecesi Archiepiscopus comperiit, quod spirituali animarum curae eorum, qui in Villa Golbuccaro habent domicilium, non satis consultum esset; eo quod ab Ecclesia Parochiali milliariis distet, interjaceatque inter villam, et Parochiam flumen Flastra. Translationem hinc fecit tituli Parochialis ab Ecclesia SS. Laurentii et Hilarii ad Ecclesiam SS. Philippi, et Jacobi Villae Colbuccari dismembrationem familiarum transflastram existentium. Translationem hanc ab Episcopo factam a Plebania S. Donati, et eorum aggregationem ad dictam novam Parochiam Colbuccari cum omnibus juribus Parochialibus minime sustineri S. C. censuit, sed definivit esse locum sanationi facto verbo cum SSmo: *Firmana Translat. Paroch.* 27. *Febr.* 1734 *dub.* 1.

12. Neque locum esse aggregationi aliquot familiarum, quae olim spectabant ad dictam suppressam Parochiam SS. Laurentii et Hilarii, factam ad praefatam Plebaniam S. Donati cum decimandi, et omni alio Parochiali jure; sed aggregandas eas esse ad Parochiam S. Petri statuit: *Ibid. dub.* 2.

13. In Plebania Canobii adest Parochia S. Bartholomaei in alto Montis fastigii silvis obsito sita. Incolae trium Pagorum ad montis radices Oratorium aedificarunt B. M. V. dicatum una cum Parochiali domo, quod in Parochialem inde Ecclesiam erectum fuit. Alii trium Pagorum incolae, a quibus aliquanto longius nova Parochialis Ecclesia distabat, reclamarunt. Verum Archiepiscopus visa loci situatione, et juris, et exercitii Parochialis translationem decreto firmavit, et S. C. etiam censuit sustineri, et servandam esse provisionem per Archiepiscopum demandatam die 18. Aug. 1722 (141): *Mediolanen. Translat. Paroch.* 3. *April.* 1734.

14. In Dioecesi Tiferni Tiberini duae existunt Parochiales Ecclesiae, S. nempe Faustini, et S. Blasii de Balneolo per tria circiter millia passuum inter se distantes. Distinctum quaelibet habet populum, et separatum Territorium; utraque tamen regitur ab uno Parocho, qui quum resideat in commodiori Ecclesiae S. Faustini domo, tenetur alternatim accedere ad aliam Ecclesiam Parochialem S. Blasii ad sacra ibi peragenda. Marchio Nicolaus Galeotti in Latifundio Montis S. Valentini nuncupato intra fines utriusque Parochiae satis commodam et latam aedificavit Ecclesiam. Rector preces exhibuit pro translatione ruinosae Parochiae S. Blasii ad hanc novam Ecclesiam; et translatio Episcopi arbitrio remissa fuit; et iterum proposita Parochiae incolarum nomine causa, Episcopo, qui procedat ad ulteriora juxta rescriptum responsum fuit. Proposita tertio causa, fatentibus Parochiae incolis fatiscentem minime esse eorum Ecclesiam, et commodum esse iter S. C. rescripsit dilata, ut scribatur Episcopo juxta instructionem (142): *Civitatis Castelli Translat.* 9. *Febr.* 1760. Eadem de-

(141) Nam Card. Archiepiscopus cum alio decreto translationem confirmaverat, ut querimonias habitantium in Villis *Marchille*, Rondonico, et *Formeno* consideret, indulsit, ut Parochus die 1. Maii usque ad diem 15. Sept. cujusque anni (quo scilicet tempore Pastores Armentorum degere in superiore parte montis solent) diebus festis per vices se conferret ad sacrificium missae faciendum in veteri Parochiali Ecclesia S. Bartholomaei: atque ita per decem annos servatum fuit: *Ead. Caus.* 3. *April.* 1734 §. 2.

(142) Ut referret super libertate, et capacitate novae Ecclesiae Montis Valentini, super asperitate viarum antiquae Parochialis S. Blasii, di-

mum proposita causa, recessum fuit a decisis, translationem non sustineri, provisumque etiam fuit, ut Episcopus provideret restaurationi Ecclesiae S. Blasii, prout de jure et contra quos de jure: 13. *Martii* 1762.

15. Soragii locus quinque Pagis constat, qui inter se vel 300 vel 1000 vel bis mille circiter passibus distant. In Pago Arce semper fuit Parochialis omnium Incolarum Ecclesia. Incolae aliorum Pagorum fatiscentem Ecclesiam reparatione indigere asserentes, obtinuerunt Parochialem Ecclesiam una cum juribus, et sacris ad commodiorem recenter constructam Ecclesiam in Villae Pago transferri. De hac translatione conquerentibus incolis veteris Ecclesiae Arcis, qui auditi antea non fuerunt, disputatum fuit, utrum sustineretur translatio Parochialis ad novam Villae Ecclesiam, vel potius esset ad antiquam Arcis Ecclesiam restitutioni locus? Rem primo non definivit S. C., sed jussit, ut interim deputaretur Vicarius pro Ecclesia Arcis, et in reliquis ad Card. Praefectum ad mentem (143): *Lunen. Sarzanen.* 14. *April.* 1764 *dub.* 1. causa reproducta nullitatem translationis S. C. decrevit, et ad antiquam Arcis Ecclesiam restitutioni locum esse mandavit: 14. *Martii* 1767.

16. Antonius Paravicinus Archipresbyter loci de Berbenno petiit, ut transferrentur jura omnia matricitatis, et plebaniae Ecclesiae SS. Apostolorum Petri et Pauli, quae habet tam dignitatis, quam honoris, et reverentiae ab aliis illius vicinitatis Ecclesiis, et earum Curatis debitae cum illorum accessu certis anni diebus, ad Ecclesiam S. Mariae loci ejusdem de Berbenno antiquam matrem, et Plebanam; et non irrito conatu petiit: *Comen. Translat.* 19. *Julii* 1766.

17. Sacerdos Franciscus Discretius Parochus Ecclesiae S. Mariae de Puteo positae in oppido montis S. Martini Firmanae Dioeceseos postulavit, ejus collabentem et deformem Parochialem Ecclesiam transferendam esse ad Ecclesiam S. Johannis ejusdem oppidi in solo Lateranensi fundatam. Sed S. C. ejus voto refragando, dixit ad D. Secretarium juxta mentem (144): *Firmana Translat., et Unionis* 17. *Julii* 1779.

18. Ad gravia removenda damna, quae ob viae brumalis difficultatem solent populo distanti obvenire Archipresbyter translationem S. Laurentii ad Oratorium S. Mariae de Platea situm intra oppidum Theodorani, et parum ab aedibus Parochialibus distans proposuit. Testatus est etiam sibi jam oblatam fuisse eleemosynam scutorum 150, ut praelatum Oratorium in ampliorem formam redigeret. Omnia, quae ab Archipresbytero narrata fuerunt confirmavit Episcopus. Quam ob rem *die* 15. *Januar.* 1780 indulta fuit Parochiae translatio una cum titulo, et oneribus Missarum, sub ea tamen lege, quod praedicta onera in nova construenda Ecclesia implerentur. Quaeritur nunc, an sit standum vel recedendum a decisis? S. C. distulit defi-

tantia, et super propinquioritate populi relative ad alterutram: *Eod. Cens.* 13. *Martii* 1762.

(143) Hinc datae fuerunt literae Episcopo, ut referret, an commode Parochiae divisio fieri posset: quae adessent faciliora, et pacatiora media pro congrua utrique Parocho sive ex praesentibus Parochiae reditibus dividendis, sive aggregandis assignanda, qui fines pro utraque statuendi: itemque referret de reditibus Parochialibus tum certis, tum incertis: Eod. Cens. 24. Januar. 1767 §. 5.

(144) „Et mens est, ut Vicarius Capitularis „curet restaurationem Ecclesiae ad formam Con„cil. Trid. *Sess.* 21. *cap.* 7. *de reform.*, et sub„inde, ut in eadem Parochiali Ecclesia S. M. de „Puteo reponatur SS. Eucharistiae Sacramentum, „et Oleum sanctum, itaut in eadem Parochus Sa„cramenta ministrare possit:" *Eod. Cens.* 17. Julii 1779.

nitionem, ut scribi possit Episcopo juxta instructionem D. Secretarii(145): *Brictinorien. Translat. Eccles. Paroch.* 14. *Decem.* 1782 *dub.* 1. *confirmat.* 10. *Decem.* 1785.

19. Translationem Parochialitatis ab Ecclesia S. Johannis Villae Cuppoli ad amplam et ornatam Ecclesiam SS. Apostolorum Petri et Pauli Villae Cancelli, quo confluunt Italiae populi miraculorum prodigio permoti, locum haud esse posse, dissentientibus nonnullis Parochiae incolis, licet Episcopo favente, S. C. firmavit: *Fulginaten. Translat. Paroch.* 20. *April.* 1782.

20. Firmanus Episcopus Ecclesiam S. M. de Puteo oppidi S. Martini interdicto subposuit, decrevitque munerum Parochialium translationem ad Ecclesiam S. Johannis, donec illa reficeretur. Reclamavit populus, et praesertim Antonius Piroli, qui actionem popularem sibi competere putabat, ut Episcopo contradiceret. Ajebat enim Ecclesiam S. Mariae restauratione minime indigere, ut opus esset onerum Parochialium translatione. Sed S. C. putavit sustineri decretum Episcopi, tum quoad Interdictum, tum quoad translationem juxta modum(146): *Firmana Interdicti et Translat.* 19. *Maii* 1787.

21. Episcopus Marianensis in sacra Visitatione decrevit, ut Parochia Ecclesiae S. Xisti fatiscentis, et supellectilium indigentis, quam Episcopus ipse ideo interdixit, ad Ecclesiam et Coenobium S. Antonii Minorum Reformatorum oppido Sisco proximum, transferretur. Publici Communitatis Sisci Officiales S. Rituum C. adierunt ad hanc impediendam translationem. Generalis Minorum Observantium, et Reformatorum graviter punivit P. Augustinum di Pietra Corbara Siscensis Coenobii, eique Curam invito populo interdixit. Hoc ipsum fecit Procutator Generalis ordinis. Hinc propositum dubium fuit, an esset locus dictae translationi? et non esse S. C. sancivit, et addidit, ut Vicarius Capitularis curae animarum prout de jure provideret: *Marianen.* 7. *Febr.* 1789.

22. In praerupto Parochialis S. Petri Montis Justi Ecclesia sita est loco, valdeque motu terrae laesa. Hac de causa Parochiae incolae supplicarunt, ut ad Oratorium S. Mariae de Cella in aequiori positum regione translatio fieret. Annuit S. C. juxta votum Episcopi (147), celebratis tamen per Parochos pro tempore annuis missis decem pro legato Comandini, et ut describere-

(145) Haec tria ab Episcopo instructio requirebat, et in primis, ut referret super statu Ecclesiae S. Laurentii, utrum nempe instauratione indigeat, et cum effectu restaurari possit. Deinde, an praedicta Ecclesia pro Sacramentis administrandis sit populo commodior, quam altera S. Mariae de Platea: ac tertio, ut Concilium plenarium Theodorani convocaret pro exquirendo consensu per secreta suffragia circa hujusmodi translationem: *Ead. Cons.* 26. *Novem.* 1785. §. 2.

(146) Nempe translationem per modum provisionis faciendam esse ad Ecclesiam S. Thomae, et scribatur Archiepiscopo juxta mentem: „mens „autem est, ut ad evitandam si fieri possit enun„ciatae Ecclesiae S. Mariae de Puteo demolitio„nem A. T. ex officio deputare non omittat pe„ritos minime suspectos ad effectum recogno„scendi fabricam praefatae Ecclesiae ejusdem„que restaurandae opportuna media eidem S. „Congreg. proponat; de iisque quamprimum „Emos PP. certiorare non differat:" *Regist. lit. lib.* 35. *fol.* 121.

(147) Qui parochialibus functionibus idoneum dixit Oratorium, necessariam peritorum judicio impensam scut. 250 pro construenda apud illud Parochiali domo: nulla in Ecclesia esse pia opera, vel missarum legata, praeter censum in sorte scut. 50. relictum a Catharina Comandini cum onere celebrandi ex fructibus tot sacra sive in Ecclesia ipsa S. Petri sive in Oratorio S. Mariae de Cella, ubi sepultum est illius cadaver: ac fieri demum posse translationis impensam per taxationem Parochi in scut. 30. monetae, aliisque 10. ex arboribus, applicationem superextantis pecuniae Societatis SSmi Sacramenti in summa scut. 64., et creationem passivi census pro reliqua summa, ad quem effectum opus esse ait, ut „ab EE. VV. mihi impertiantur oeconomicae „facultates aggravandi possessores bonorum sta„bilium in nominata Parochia ad solvendum re-

tur in tabella: *Sarsinaten. Translat. Eccles. Paroch.* 21. *Aug.* 1790.

23. Episcopus Uticensis, et Visitator Apostolicus Maramontes an. 1573 sub urbanis collapsis Ecclesiis Parochialibus Castri Phaleronis transtulit illas ad Urbanam S. Jo. Baptistae, ut Parochi pristinis retentis titulis animarum curam exercerent. Sed statuit, ut Parochiae incolae adventitii subjecti sint, sub cujus decimatione habent domicilium; si vero intus terram elegerint domicilium, censeantur Plebi S. Stephani Parochiali jure subjecti. Hoc decretum observatum fuit, non vero quoad Parochiae incolas adventitios. Tandem Archiepiscopus Firmanus illud instauravit, confirmavitque anno 1792, reliqui autem reclamarunt Parochi consuetudinem exhibentes; et S. C. Decretum Archiepiscopi esse exequendum decrevit: *Firmana* 13. *Junii* 1795.

§. VII.

Ecclesia Parochialis quoad Unionem, ac Unionis Dissolutionem.

1. Episcopo requirenti, an possit unire duas Parochiales Ecclesias propter earum paupertatem? respondit S. C. posse Episcopum facere hanc unionem, si modo unus Rector valeat omnibus illis Ecclesiis inservire, habita ratione vicinitatis locorum, et numeri Parochiae incolarum: *Fulginaten. anni* 1577.

2. Conquerens Episcopus de multis incomodis, quae sequuntur ex unionibus Ecclesiarum Parochialium cum Monasteriis, Collegiis, Capitulis Cathedralium, aut Communitatibus presbyterorum, S. C. censuit, ut Episcopus utatur facultate sibi a Concilio tributa *cap.* 7. *Sess.* 7. (148): *Tarraconen. Febr.* 1590 *dub.* 1.

3. Quum postularetur Parochialium unio, ut distributionum quotidianarum massa ex earum reditibus adaugeretur, rescriptum fuit, unionem Parochialium pro distributionum quotidianarum incremento concedendam non esse. Reproposita inde causa idem fuit confirmatum rescriptum, et additum fuit, quod utendum esset remediis a sacro Concilio praescriptis *cap.* 15. *Sess.* 24. *de Reform.* (149): *Celsonen.* 2. *Sept.* 1647.

4. Quaesitum est, an Parochia S. Luciae, ubi sunt Moniales, possit uniri Ecclesiae Societatis S. Spiritus, etiam invitis Sodalibus, stante quod ex dicta unione nullum inferatur praejudicium dictae Societati, et alias dictae unioni consenserit? censuit non esse faciendam dictam translationem, nisi Societatis consensus accedat: *Urbinaten. Visit. Sacr. Liminum* 10. *Martii* 1663 *dub.* 11.

5. Comite Johanne Vito de Hechenvaldech Patrono Parochialis Ecclesiae S. Laurentii de Parsgergh postulante, ut eadem Ecclesia, quae a biennio vacabat, considerato magno Populi numero, concederetur, ut uniretur Regularibus ordinis S. Augustini Provinciae Bavariae (ejusdem tamen Dioecesis) sub onere manutenendi duodecim Religiosos, et animarum curam exercendi. S. C. a SSmo consulta censuit supplicationem signari posse in forma commissaria eidem Episcopo directa, qui praefatam Ecclesiam cum omnibus suis reditibus, proventibus, atque juribus Conventui

„ lative ad capitalia annuatim certam quotam pro „ fructibus, sive usuris dicti census, et pro ex„ tinctione sortis." Quoad divisionem vero Parochiae incolarum addidit, unam, et alteram familiam Parochiae S. Petri, unitendam esse in casu translati ins vicinori Parochiae Montis Jottoni, utrosque Parochos, et utramque Familiam in id convenire. Atque in his terminis Oratoribus annuendum censuit: *Ead. Cons.* 31. *Julii* 1790 §. 2.

(148) *Vide not.* 78.

(149) *Vide not.* 59 *tom* 1 *pag.* 251.

Regularium ordinis S. Augustini Provinciae Bavariae in oppido de Miesbach uniat, tradat, atque concedat, cum onere eisdem Regularibus imponendo, in eorum Conventu manutenendi duodecim dicti ordinis Professos, curamque animarum, et omnia Parochialia jura exercendi: *Frisingen.* 11. *Julii* 1682.

6. Causa deputationis P. Benedicti Vandenboschen ab Abbate Monasterii S. Adriani Benedictinorum oppidi Gerardi Montis peractae Parochiali Ecclesiae S. Bartholomaei, eidem Monasterio unitae, dubium ortum est super validitate unionis, et in S. C. congruo dubio exhibito; an constet de executione unionis, ante statutum, et apertum Concilium Tridentinum? responsum fuit affirmative: *Mechlinien. Unionis* 28. *Novem.* 1693 *dub.* 1.

7. Conventus PP. S. Dominici ex haereditate quadam potitur jurepatronatus Ecclesiae Parochialis di Loxo, cujus annui fructus ascendunt ad scuta 200. Quum idem Conventus premitur inopia, supplicat pro unione dictae Ecclesiae Parochialis impletis oneribus, et curam administrandi mediante Vicario amovibili, et S. C. precibus annuit, si SSmo Dño Nro placuerit: *Compostellana Unionis* 20. *Sept.* 1692.

8. Parochialis Ecclesia de Meffia una cum sacello S. Jo. Baptistae unita ac incorporata fuit Monasterio S. Laurentii ordinis S. Benedicti prope Leodium propter redituum ad alendos Religiosos insufficientium tenuitatem. Parochialis illa est de jurepatronatus Abbatis ita ut in ea divina officia ipsi Religiosi peragunt, curamque Parochialem exercent. Reclamante hinc Archidiacono Condrosii EcclesiaeLeodiensis, ad quem spectat jus instituendi Presbyterum ab Abbate praesentandum, S. C. declaravit, de unionis validitate minime constare. Archidiaconus enim vocatus non fuerat, et legitima unionis causa non aderat: *Leodien. Unionis* 25. *Sept.* 1700.

9. Plurimis urgentibus necessitatibus, quibus Monasterium Matris Dei de Monchique ordinis S. Clarae Ulyssiponis premebatur, Nuntius Apostolicus potestate legati a latere utens, Monasterio ad annos 50. Ecclesiam Parochialem S. Mariae de Pindello univit, cum onere manutenendi Vicarium amovibilem. Unio haec prorogata fuit ab Episcopo ad annos 30, et ad alios inde annos 50. Moniales hodie dubitantes de ejusdem validitate, quo Aurelius quidam de Britto fuerat ab Innocentio XII. Sum. Pont. de ea Parochiali provisus, deprecati sunt pro unionis, et prorogationis confirmatione, nec non pro perpetua unione reportanda. S. C. primo causam protelando dixit ad mentem (150): *Portucallen.Unionis* 11. *Martii* 1702. inde decidit,quod praevia praecedentium praerogationum sanatione gauderent impetratis pro residuo temporis ultimae prorogationis; et quo vero ad petitam prorogationem seu temporalem, seu perpetuam, dixit, nihil. 29. *April. ejusd. anni.*

10. Controversiis inter Ecclesias Parochiales S. Georgii, et S. Jo. Baptistae Ragusiae urbis veteris et novae super harum Parochiarum dissolutione vertentibus, S. C. ad instantiam populi et Cleri urbis novae unionis dissolutionem petentis, saltem ex gratia expetitam concessit dissolutionem juxta modum a Card. Praefecto praescribendum; itaut una Ecclesia independens ab alia remaneat: *Syracusana Dissolut.* 27. *Januar.* 1703 *dub.* 1. 2. Siciliae Prorex civibus veteris Ragusiae supplicantibus, civitates reincorporari, et ad unicam reduci jus-

(150) Quae fuit, ut audiretur Provisus Apostolicus, hoc est Aurelius de Britto: *Ead. Cons.* 29. *April.* 1702.

sit. Clerus contra et Filiani praefatae Ecclesiae S. Jo. Baptistae Ragusiae novae, tali non obstante reunione, ad dissolutionem devenire deberi intendunt, ea potissimum ratione, quia nondum causae dissidiorum cessaverint. S. C. rescripsit in decisis juxta modum: 16. *Junii ejusd. anni.* Confirmatum denique fuit decretum hoc, et additum, salva matricitate Ecclesiae S. Georgii: 17. *Novem. ejusd. anni.*

11. Parochiali Ecclesia S. Adhoeni urbis Atellae temporis vetustate collapsa, et ob illius paupertatem restaurari non valente, Episcopus necessarium eo in casu duxit esse, illam alteri Parochiali S. Andreae unire; et nonnulla bona, quae ab ea dismembravit, applicavit Seminario. Plurimis illa Episcopi gesta impugnantibus, et ad S. C. oraculum consulendum exhibitis, S. C. unionem non sustineri patefecit. *Aversana Unionis* 6. *Oct.* 1703 *dub.* 1.

12. Galatiae Episcopus pauperi Parochiali Ecclesiae Cathedrali praevio Capituli consensu alteram S. Nicolai de Figulis univit. Renuentibus nonnullis Parochiae incolis, et S. C. sciscitantibus, num haec firma sit unio? illa decrevit, non esse firmam; et mandavit, ut Ordinarius pro concursu habendo ederet programma; doceretur que in S. C. quo jure Parochialis in Cathedrali existens teneatur ad expensas, et ad onera enunciata, trium mensium ad hunc effectum praefixo termino: *Cajacen. Unionis.* 13. *Januar.* 1703.

13. Ecclesiam Parochialem S. Michaelis intra Castrum Castilionis sitam in perpetuam Vicariam erexit ordinarius; quum illic antea animarum cura a Cathedralis Beneficiato exerceretur. Congrua Vicario assignata fuit in quatuor tritici sextariis, aliisque 102 castanearum sextariis, novem vini sarcinis, et lucensis monetae libris triginta duobus. Aucta haec postea fuit ad quatuor tritici sextarios; et auctum etiam curae loci S. Mariae de Campore exercitium fuit. Franciscus Guazzellius Vicarius anno 1698 postulavit, vel praefatae Parochialis unionem declarari nullam, vel congruam sibi augeri. Sed S. C. neutrum concessit, postquam inter *sum. prec.* idem rescripserat: *Lucana Unionis* 22. *Maii* 1706 *dub.* 1.

14. In exitiali terrae motus clade Prioralis Ecclesia Curata S. Laurentii prope urbis Aquilae moenia sita bene tota excidit. Exoratum hinc fuit pro illius unione Ecclesiae Archipresbyterali S. Blasii seu illi S. Victorii de Amiterno facienda. Aquilana civitas est nuper adversus hujusmodi unionem obluctata, et S. C. desuper consuluit. At haec responsum distulit definitivum, jussitque ut melior informatio fieret ab Antistite, arbitrio Card. Praefecti, auditis interesse habentibus: *Aquilana Translat. Paroch.* 26. *Martii* 1707.

15. In oppido montis S. Johannis duo adesse animarum millia comperiit Episcopus, et pro his sex Parochiales adesse Ecclesias, quas omnibus fere necessariis ornamentis destitutas esse vidit. Praevio itaque Capituli consensu decrevit unionem Parochialis Ecclesiae S. Restitutae cum alia B. Mariae de Valle. Hanc autem Parochiae incolae, et Communitas aegreferentes S. C. rogatum miserunt, sustinerine unio illa deberet? Et hanc utique sustinendam esse declaravit.: *Verulana Unionis* 1. *Decem.* 1708 *confirmat.* 10. *Maii* 1709. Ad trutinam inde causa expendenda reducta, S. C. jussit, ut audiretur Episcopus: 3. *Aug. ejusd anni.* Tandem causam quoque protelavit, et injunxit, ut coadjuvarentur probationes formaliter coram Episcopo tam super reditibus Parochiae, quam super expensis necessariis pro

Ecclesiae, et supellectilium reparatione intra duos menses: 2. *Aug.* 1710 *confirmat.* 28. *Julii* 1713.

16. Parochialis Ecclesia S. Mariae de Praetorio unita fertur Capitulari mensae Collegiatae Ecclesiae S. Andreae terrae Emporii, unionis documento latente. Capitulum animarum curam exercere consuevit per Vicarium amovibilem, qui est unus ex Capitularibus; et qui non nisi festis diebus de praecepto accedere solet ad Parochialem illam, quum duobus milliaribus ab Ecclesia Collegiata sit distans. Parochiae incolae, qui sunt numero 128. proprium habere Pastorem exoptant. Nobilis quidam vir scuta 50. annualiter pro congrua contribuere spopondit. Postulant itaque omnes unionem discindi frangique. At S. C. rescripsit, ut Capitulum adponeret Vicarium cum assignatione congruae ab Archiepiscopo taxandae; utque Vicarius ipse diu noctuque in Parochia S. Mariae de Praetorio residere teneretur: *Florentina Dissolut. Unionis* 13. *April.* 1709 *dub.* 1. *et* 2.

17. Abbas Monasterii SS. Uldarici et Afrae urbis Augustanae ordinis S. Benedicti in Catholica Religione propaganda elaborans propter rei Monasterii angustiam, optabat, ut Monasterio uniretur Parochialis Ecclesia S. Michaelis Archangeli oppidi de Pfaffenhoven Dioecesis Frisingae una cum filiali Ecclesia S. Martini Episcopi loci Unterumbach ejusdem Dioecesis, ei annexa; hac tamen conditione, ut in praefata S. Michaelis Ecclesia Monachus amovibilis ad curam animarum exercendam deputaretur. Sed has Abbatis preces fuerunt ab S. C. rejectae: *Frisingen. Unionis* 14. *Junii* 1710.

18. Curatus Ecclesiae S. Martini oppidi Lesiae tanquam Matricis praetendit habere subjectam, et filialem Ecclesiam S. Georgii, cujus quoque Curatus contendit suam Ecclesiam esse separatam, et per se a dicta Ecclesia S. Martini; idcirco consulta S. C. decrevit de separatione dictarum Ecclesiarum non constare: *Novarien. Juris Paroch.* 30. *Aug.* 1710.

19. Ingentis terrae motus exitio in urbe Aquila grassante proruerunt Ecclesia Parochialis, et Collegiata S. Petri de Saxia, et altera S. Quintini. Harum Ecclesiarum unionem desideravit Capitulum, constituendo Ecclesiam sub titulo SS. Petri et Quirini in loco, ubi nunc est Ecclesia S. Quintini. Rem S. C. direxit Vicario, ut procederet ad unionem prout de jure, et quatenus ea fieri deberet, una cum facultate alienandi coementa, et terram petitam in causam Fabricae Ecclesiae quatenus alius modus non adesset. Peracta hac unione, questi sunt nonnulli Parochiae incolae Ecclesiae S. Petri de Saxia, habueruntque ad S. C. recursum. At haec praefatarum Ecclesiarum unionem a Vicario Capitulari factam non sustineri decrevit: *Aquilana Unionis Paroch.* 14. *Martii* 1711.

20. Binis Parochialibus Ecclesiis S. Mariae ad Trectica, ac S. Salvatoris terrae Pizzuli, duabusque simplicibus Ecclesiis terrae motus vi funditus collapsis, Rectores earumdem putarunt in unam has redigere, Parochialem illam constituendo sub titulo S. Mariae, ac S. Salvatoris; et duo in ea altaria erigere pro duobus illis simplicibus Ecclesiis quoque dirutis. Facultatem hinc opportunam petierunt, quum ob inopiam Parochiae incolarum nullum sperari posset subsidium. Verum S. C. meliorem requisivit informationem: *Aquilana Unionis, seu Translat. Paroch.* 10. *Januar.* 1711. Oratorum inde precibus juxta modum a Card. Praefecto praescribendum

(151), censuit esse annuendum: 9. *April.* 1712.

21. S. C. sancivit, decretum unionis Ecclesiae Parochialis S. Blasii, Parochiali Ecclesiae S. Silvestri ab Episcopo factum, sustinendum minime esse. Nulla enim aderat causa, nullaque ostendebatur unionis necessitas: *Sulmonen. Paroch.* 13. *Junii* 1711.

22. Parochialis Ecclesia SS. Annuntiationis loci de Arcenillas, possessore ultimo defuncto, indictus fuit concursus. Sed concursui nemo sese obtulit, propter redituum tenuitatem, qui ad annuos ducatus 21. de Camera vix pertingunt. Quapropter Promotor fiscalis illam alteri Parochiali S. Mariae Angelorum de Pontesos viciniori unire censuit expedire. S. C. causam protelando, jussit, ut juxta instructionem (152) scriberetur: *Zamoren. Unionis* 3. *Decem.* 1712. Tandem precibus unionem praeseferentibus juxta Episcopi votum (153) adhaesit: 30. *Sept.* 1713.

23. Praeposituralis Ecclesia S. Martini unita jam fuerat Curatae Ecclesiae S. Mariae ad Soffianam. Haeo postea Praeposito, Parocho alterius Ecclesiae S. Stephani ad Intrainum, et Capitulo Cathedralis consentientibus, divisa, et a Vicario Generali a Praeposituralí Ecclesia dismembrata fuit una cum situ pro constructione domus Parochialis, et tredecim familiis, et unita Ecclesiae praedictae S. Stephani absque patronorum laicalium praejudicio. Sed Philippus Carolus Moralius mox dictae Ecclesiae S. Stephani Parochus integrari petiit unionem; et dismembrationem postea factam irritam declarari studuit, tum quia unio facta fuerat patronatae laicorum Ecclesiae; tum quia justa non aderat causa. S. C. neutram sustineri decidit: *S. Miniatis Unionis* 16. *Novem.* 1715 *dub.* 1.

24. Quum ex vi motus terrae tres Ecclesiae nimirum S. Mariae de Platea S. Silvestri, et S. Victorini solo fuissent aequatae, unaque tantum incolis parva S. Rocchi Ecclesia cum unico Altari superfuisset; a Regimine, civibusque oppidi civitatis Regalis rogatus fuit Episcopus, ut praefatarum Parochialium unionem perageret, ut unica sub invocatione S. Mariae de Platea aedificari posset Ecclesia Parochialis. Episcopus re perpensa, cognitaque redituum tenuitate, qui ad trium illarum Ecclesiarum aedificationem faciendam erant impares, fieri decrevit unionem, reservato Beneplacito Apostolico; quod S. C. concessit, decernendo, quod Episcopi decretum foret exequendum: *Reatina Unionis Paroch.* 4. *Aug.* 1714 *dub.* 1.

25. Episcopus audito Capitulo ri-

(151) Nempe praevia suppressione Parochialis Ecclesiae S. Salvatoris, aedificandam esse novam Ecclesiam sub titulo, et denominatione S. Mariae, et S. Salvatoris, ad eamque transferendam esse Curam Capellani, omniaque onera dictae Ecclesiae Sancti Salvatoris, et deputandum esse unum tantum Parochum amovibilem cum salario ducatorum viginti quatuor, qui tamen Parochus amoveri nequeat absque rationabili causa ab Ordinario adprobanda, per quem etiam recognosci debeat, an minui possint expensae, et nomine S. C. per eumdem Ordinarium concedendam esse facultatem vendendi Campanas S. Salvatoris, aut alias duas minus utiles. Quo vero ad duo Beneficia simplicia pariter censuit transferenda esse ad Ecclesiam noviter aedificandam firmis remanentibus eorum titulis cum suis oneribus, et in dicta nova Ecclesia erigenda esse duo Altaria sub eadem antiqua sanctorum respective invocatione: *Lib.* 62. *Decret. pag.* 112.

(152) Quae fuit, ut ipse eorum concursum ad praedictam Ecclesiam SS. Annuntiationis promulgaret: quatenus vero non esset, qui ad eam consequendam animum adjiceret, tum Parochiae incolarum consensum super expetita unione exquireret, ac referret praecisam earumdem Ecclesiarum distantiam, animarum numerum, reditusque tam certos quam incertos: *Ead. Caus.* 9. *Sept.* 1713.

(153) Qui pro certo habet, ut eadem Parochialium unio necessaria prorsus sit, ut Parocho decens congrua non deficiat, commodiusque animarum saluti consulatur: *Ead. Caus.* 9. *Sept.* 1713.

te devenit ad unionem vacantis Parochiae S. Petri de Lizzano alteri Parochiae S. Petri de Cassano a Jo. Thoma de Rolandis possessae faciendam, cum obligatione tamen retinendi in perpetuum Vice-Curatum ab Episcopo deputandum. Hodie Castri Alterii Communitas praetendit unionem illam irritari, utpote quae fuerat sine causis legitimis peracta. Sed S. C. nullam hac de re dedit resolutionem, et meliorem fieri informationem requisivit: *Asten. Unionis* 16. *Januar.* 1717.

26. Clerici Regulares Congregationis Matris Dei ob pinguem annui reditus scutorum 650. dotem, facultatem efflagitarunt unum eorum in urbe Mediolani instituendi Collegium, et ab S. Episcoporum et Regularium Congregatione obtinuerunt. Supplicant nunc pro unione Parochialis Ecclesiae S. Petri eorum erigendo Collegio facienda, suppresso titulo collativo, et reservata hodierno Rectori annua pensione in aureis ducatis sedecim; quae pensio uniri inde deberet Massae Capitulari Collegiatae S. Laurentii Majoris. S. C. petitis annuit; addendo, *reservato regressu* in casu dissolutionis: *Mediolanen. Unionis* 21. *Aug.* 1717.

27. Quum Clerici Scholarum Piarum urbis Reatis Ecclesiae Curatae S. Johannis in Statua vacantis cum Seminario ejusdem civitatis, cujus reditus erant valde imminuti, unionem postulassent; responsum illis fuit affirmative juxta modum (154): *Reatina Unionis Ecclesiae* 8. *Julii* 1719 (155).

28. Episcopus Fulginas duas in sua Dioecesi exposuit reperiri Ecclesias Parochiales, unam S. Aegidii Villae Buronum, alteram contiguam Villae Tennae; et primae subditas esse circiter centum animas, et ejus reditum in scutis viginti annuis consistere; et secundam subditas tantum habere duas familias, et sic duodecim circiter animas, eamque nonnisi scuta septem supra decem habere; dictasque duas Parochiales per quartam tantum milliarii partem inter se distare. Exposuit insuper in eadem Dioecesi reperiri Parochiales Ecclesias, alteram S. Petri Villae Cerviae, alteram S. Antonii Abbatis Villae Porticani, easque inter se distare per medium milliare, et primam habere sibi subditas animas octuaginta, et in annuo reditu scuta 40., nullis deductis expensis; et secundam subditas quinquaginta fere animas habere, et in annuo reditu scuta viginti demptis expensis. Exposuit denique, in Parochiali Ecclesia S. Aegidii non asservari Augustiss. Eucharistiae Sacramentum, et Parochum prae nimia indigentia non posse adigi ad residendum, et hoc idem in altera Ecclesia Villae Tennae, in qua ne sepulchrum quidem pro Parochiae incolis adest; et in aliis duabus Ecclesiis aliquando, et non semper asservari SS. Sacramentum, et utrosque Parochos nimia paupertate laborantes non posse pro reparandis supellectilibus exequutioni mandare visitationis decreta; seque idcirco statuisse devenire ad unionem Parochiae S. Aegidii cum Parochia Villae Tennae, et Parochiae S. Petri cum Parochia S. Antonii. Refragatur unioni Capitulum Cathedralis, Rectores, et Parochiae incolae Ecclesiarum uniendarum. Posito dubio, an esset unioni praefatae locus? S. C. illi assensa est: *Fulginaten.* 30. *Januar.* 1723.

29. In civitate Legionensi Collegi-

(154) Dicta etc. S. C. perpensa relatione Episcopi Reatini censuit et SSmo Dno N. placuerit praesentem supplicationem signari posse. Modus in supplicatione expressus fuit: *Lib.* 69. *Decret. pag.* 336.

(155) Pro Deputatis Seminarii Advocatus Dominicus Ursaya certavit in hac causa, et suas rationes, juraque edidit *Discept. Eccl.* XII. tom. 3. part. 2. par tot.

um adest Patrum Societatis Jesu a pristino splendore, et statu mutatum, ubi Magistri, ac Religiosi deficiunt. Ad reparanda igitur reipublicae damna obsecratum fuit pro unione duarum Parochialium eidem Collegio facienda, et pro Vicariorum deputatione. Sed S. C. unionem minime probavit: *Legionen. et Astoricen. Unionis* 24. *April.* 1723. Inde accessit consensus Cathedralium Astoricensis, et Legionensis, ubi sitae Parochiae sunt, et S. C. supplicationem signandam esse respondit: 11. *April.* 1730.

30. Peracta ab Episcopo Parochialitatis, et Curae animarum S. Severi Congregationis Patrum Oratorii S. Philippi Nerii, suppressione, ejusque respective unione ad aliam Parochialem Ecclesiam S. Johannis Evangelistae ad normam decreti S. C.; et nonnullis refragantibus, ex quo populi, et Capituli consensus exquisitus non fuerit; Parochus Ecclesiae S. Johannis preces obtulit S. C., ut instantia contra suppressionem, unionemve exadverso facta rejiceretur. Quaesitum igitur fuit, sustinerine deberet antedicta suppressio, et respectiva unio? S. C. illam sustineri debere declaravit: *Caesenaten.* 31. *Julii* 1723 *dub.* 1.

31. Capitulum Cathedralis Ecclesiae rogavit Sum. Pont. Innoc. XIII. pro unione duarum Ecclesiarum Parochialium sub invocatione S. Euphemiae in sua Cathedrali existentium, in favorem fabricae ejusdem Ecclesiae. Rationem pro unione addebat esse extremam Ecclesiae paupertatem, itaut supportare nequiret onera pro cultu divino necessaria. Unaquaque ex duabus Parochiis certis computatis incertisque, reddebat 80. ducata de camera. Ordinarius de fabricae paupertate et impotentia necnon de morali impossibilitate parandi alio modo necessaria pro divino cultu docuit. Proposito itaque dubio, num esset praefatae unioni locus? responsum exiit, negative et ad mentem: *Aurien. Unionis* 16. *Decem.* 1724.

32. Thesaurarius Ecclesiae Cathedralis Neocastri jus habere dicebat Vicarium amovibilem nominare ad exercendam per sex cujuslibet tantum anni menses animarum curam in Parochiali Ecclesia oppidi S. Blasii, et Vicarium, qui per publicas schedulas invitatus minori stipendio sese ad illam exercendam offerret, eligebat. Perpetuum eligi Vicarium Episcopus mandavit. Quam ob rem disputatum primum fuit, num constaret de unione portionis Ecclesiae Parochialis S. Pancratii oppidi S. Blasii Dignitati Thesaurariatus Cathedralis Neocastrensis? rescriptum fuit, ut coadjuvarentur probationes, et scriberetur Episcopo juxta instructionem (156): *Neocastren. Paroch.* 23. *Junii* 1725 *dub.* 1. Responsiones Episcopi supervenerunt, et ad novum examen reproducta causa, definita fuit, ut non constaret de unione portionis tituli, sed fructuum: 10. *Maii* 1727.

33. Quaesitum fuit, num esset locus dissolutioni Unionis Ecclesiae Parochialis Villarum Retorti, et Silvae ab altera Ecclesia Parochiali Villae Rompeggi; sine potius servanda sit unio? et quatenus affirmative ad primam partem.

34. Indubitanter non fuit, an modernus Parochus Ecclesiae Rompeggi

(156) Et haec fuit, ut fieret diligens animadversio Collationum antiquarum Thesaurariatus, an videlicet in illis adsit id, quod adest in Collatione anni 1672 circa dismembrationem Parochialis, seu applicationem partis fructuum ejusdem ad dictam Dignitatem. Item, ut videretur, quanti sint reditus Dignitatis, et omittendis fructibus Parochialis: an possibile esset Parochiam in duas dividere, unicuique proprium Parochum praeficiendo, et a quo tempore inceperit expositus abusus, quod Archipresbyter inserviat pro sex mensibus anni, et Capellanus ad nutum amovibilis pro aliis sex mensibus: Ead. Caus. 10. Maii 1727 §. 4.

teneatur ex nunc restituere omnes reditus alterius Ecclesiae Parochialis, dictarum Villarum Retorti, et Silvae pro conservatione novi Rectoris? Homines enim Villarum Silvae, et Retorti unionem ex parvo habitantium numero, et insufficientia redituum processisse supponunt: nunc autem ad tercentum numero in Villis adaucti parati sunt ad augendam annuam sustentationem; ac propterea dicunt unionis causam constare videri. S. C. ad haec dubia respondit, ut pro nunc constituatur Capellanus Curatus in Ecclesia S. Mariae loci Retorti expensis Parochi, et ut scribatur Episcopo juxta instructionem (157): *Placentina* 13. *April* 1726 *dub.* 1. *et* 2. Reproposita deinde causa, nulla pariter exiit resolutio, et dictum, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem: 10. *Julii* 1728. Resolutionem denique distulit, et mandavit Episcopo, ut aliam daret instructionem: 26. *Novem.* 1785.

35. Guillelmus olim Juliae, ac Montium Dux, et avus Electoris Palatini anno 1638. consensit, ut Ecclesia Parochialis loci de Honeff Dioeceseos Coloniae jurispatronatus, administranda traderetur una cum Ecclesia filiali in Monte S. Aegidii, et aliis omnibus et singulis beneficiis seu Vicariis adnexis, Patribus Societatis Jesu commorantibus in oppido Dusseldorpien ejusdem Dioeceseos. Novum modo consensum praestitit praesens Palatinus Elector, dummodo Archiepiscopi Colonensis, et Sedis Apostolicae approbatio non deesset. Probavit Archiepiscopus; sed remanet, ut accedat Apostolica adprobatio. Ad S. C. causa definienda rejecta, suspensa fuit, et demandatum, ut scriberetur Archiepiscopo juxta instructionem (158) et audiretur Procurator Generalis: *Colonien.* 7. *Junii* 1727. Procurator Generalis respondit nullam adesse ex parte suae Religionis difficultatem in acceptanda praefata unione, et se credere, quod eadem profutura esset tum fidei Catholicae, tum moribus Parochiae incolarum, qui in medio vivunt haereticorum. Archiepiscopus vero dixit Parochiam ab oppido distare pariter unius diei, et necesse ideo esse, ut unus ex Patribus ibi resideat, et nullam esse spem aperiendi Collegii in loco Parochiae. Huic S. C. respondit, pro gratia juxta modum: 20. *Sept. ejusd. anni.*

36. Plurimae inter duas, quae in oppido Claramonte adsunt, Ecclesias Parochiales, de praeeminentiis fuerunt controversiae, quae sopitae pro tunc fuerunt concordia per Episcopum comparata. Concordiam vero hanc S. C. infirmavit. Redierunt itaque dissidia, et postquam postulatum fuerat, an Ecclesia S. Thomae vera esset Parochialis, vel simpliciter curata et dependens ab Ecclesia S. Johannis Baptistae? quaesitum pariter fuit, an esset locus divisioni curae populi et redituum? Sed responsum prodiit *dilata et ad mentem* (159) *Anglonen. Praeeminent.* 13. *Junii* 1733 *dub.* 5. Ad novum inde examen revocato dubio, decisio fuit remissa ad Card. Praefectum pro nova concordia cum facultatibus S. C., ac etiam cum facultate statim providendi juxta modum eidem Card. Domino benevisum: 23. *Januar.* 1734.

37. Episcopus Lucanus ob redituum tenuitatem Ecclesiae Parochialis S. Reguli prope Castrum Buccianum existentis eam adnexit alteri Parochiali Ecclesiae S. Jacobi in Pago Balcone-

(157) *Vide not.* 365. *tom.* 2. *pag.* 513.

(158) Nam melius edoceri exoptat S. C. 1. de distantia Parochiae ab Oppido Dusseldorpien. 2. An sperabile sit, quod tracta temporis aperiri possit novum Collegium PP. Societatis in loco Parochiae. 3. Demum an collocatione PP. in dicta Parochia sit juvamen allatum Fidei Catholicae. Regist. lit. lib. 27. die 7. Junii 1727.

(159) *Vide not.* 51. *pag.* 150.

visio; ea tamen lege, ut Praepositus subsidiarium presbyterum adhibere teneretur in cura animarum exercenda. Unio haec ad effectum perducta, servata fuit hactenus. Nunc autem in mense Sedi Apostolicae reservato vacante Praepositura dictae S. Jacobi Ecclesiae, populus veteris Parochialis Ecclesiae S. Reguli supplex petit unionem dissolvi, et in pristinum statum restitui Parochiam, sed frustra petiit: *Sancti Miniatis Dissolut. Unionis* 12. *Decem.* 1733 *dub.* 1. *confirmat.* 3. *Julii* 1734.

38. Quum Abbas Monasterii S. Benedicti in Augustana Dioecesi jam pridem erecti, parum emolumenti a quodam rure in loco Konigsdorff ob nimiam distantiam retraheret, cogitavit Religiosum ibi administrantem constituere. Hinc ab Ordinario Frisingensi petiit, ut Parochialem Ecclesiam in praefato loco Konigsdorff existentem, et a presbyteris secularibus hactenus administrata, ita Monasterio addiceret, ut bini deputari possent Religiosi, qui in eo loco degentes, tum animarum curae, tum rectae praedii, et jurium vendendi, piscandi, decimandi, atque ligna cedendi administrationi, conservationique incumberet. Obtinuit consentiente Capitulo, Abbas ab Episcopo gratiam, et auctoritate petit nunc Apostolica confirmari. Opposuit sese Nicodemus Samuveber, Parochus loci Tolz, et Ecclesiae Patronus, et Capitulum Rurale contrariam Concilii Tridentini (160) sanctionem praeseferentes. Ponderata hinc unionis praefatae ratione, Beneplacitum Apostolicum haud esse concedendum S.C. respondit: *Frisingen. Permutat. seu Unionis* 18. *Junii* 1735.

39. Postulante Georgio Mockio Rectore seu praeposito Parochialis Ecclesiae oppidi de Kulkiero, ejusque preces confovente Serenissimo Principe Jacobo Ludovico Sobieski, ut paupera Parochialis Ecclesia de Zolikof, praevia illius suppressione suae Parochiali de Kulkiero una cum omnibus illius fructibus, et oneribus uniretur; S. C. mandavit, novum expectari Archiepiscopum: *Leopolien. Unionis* 2. *Sept.* 1736. Novus in Leopoliensi Ecclesia inauguratus Episcopus unionem non laudavit tantum, verum etiam una cum praedefuncti Principis filia Ducissa de Bovillon et Parocho Kulkieriensi oratoribus, aliisque Serenissimi Principis successoribus, imploravit; et S. C. concessit: 13. *Sept.* 1738.

40. Parochialis Ecclesia S. Mariae de Valega fuerat Cathedrali antea unita. Capitulum autumans hujusce Ecclesiae tanquam sibi unitae jurepatronatus potiri, sacerdotem, ea vacante praesentavit Henricum Sequeiram, contraque concursum Vicarius Capitularis indictum interposuit. Orta hinc est inter Henricum, et Vicarium controversia super concursus convocatione; et definiri primum est postulatum, num de unione subjectiva Ecclesiae Parochiali S. Mariae in favorem Capituli constaret? et non constare re-

(160) Nam *Sess.* 24. cap. 13. de *reform.* cautum habetur, ut „in unionibus faciendis Eccle-„siae Parochiales Monasteriis quibuscumque, „aut Abbatiis, seu Dignitatibus, sive Praebendis „Ecclesiae Cathedralis, vel Collegiatae, sive „aliis Beneficiis simplicibus, aut Hospitalibus, „militiisque non uniantur." Et *Sess.* 14. cap. 9. de *reform.* sancitum est „Et quia jure optimo „distinctae fuerunt Dioeceses, et Parochiae, ac „unicuique gregi proprii attributi Pastores, et „inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui suarum „quisque ovium curam habeant, ut ordo Eccle-„siasticus non confundatur, aut una, et eadem „Ecclesia duarum quodammodo Dioecesum fiat, „non sine gravi eorum incommodo, qui illi sub-„diti fuerint: beneficia unius Dioecesis, etiam-„si Parochiales Ecclesiae, Vicariae perpetuae, „aut simplicia Beneficia, seu praestimonia, aut „praestimoniales portiones fuerint, etiam ratione „augendi cultum divinum, aut numerum benefi-„ciatorum, aut alia quacumque de causa alte-„rius Dioecesis Beneficio Monasterio, seu Col-„legio, vel loco etiam Pio perpetuo non uniantur."

spensum fuit: *Portucallen. Paroch.* 30. *Martii* 1737 *dub.* 1.

41. Capitulum insignis Collegiatae civitatis Taurentinae ex una dignitate sub nomine Abbatis tredecim Canonicis, totidemque Praebendatis, praeter ceteros Ministros, et Capellanos constat. Hoc autem reditus habet admodum exigui in distributionibus consistentes, supplicat proinde pro unione unius ex duabus Parochiis loci de Villar Don Diego prope Taurentinam urbem existentis, fructuumque applicatione in favorem mensae Capitularis, inspecto parvo incolarum numero, et praesertim duorum Parochorum fere continua discordia. S. C. rescripsit, consulendum esse SSmum pro suppressione unius ex duobus beneficiis curatis primo vacaturis cum applicatione in favorem Capituli omnium redituum, exceptis tamen emolumentis stolae applicandis alteri Parocho cum unione dictae curae: *Zamoren. Unionis* 19. *April.* 1738.

42. Cracoviensis Episcopus Collegio Probationis Societatis Jesu, tenuibus primum dotato reditibus, Parochialem univit Ecclesiam Villae Vieclaviceae, quae de Collegii hujus est patronatu, eaque sub lege addixit, ut Rector Collegii fabricam illius Ecclesiae Parochialis instaurare, binosque presbyteros amovibiles, ab Ordinario adprobati, qui curam exercerent animarum, deputare obstringeretur. Apostolicam hinc Rector Domus illius efflagitabat adprobationem, et meruit voti sui compotem fieri, ita tamen, ut deputaretur Vicarius Perpetuus cum Capellano ad nutum amovibili: *Cracovien. Unionis* 30. *Januar.* 1740.

43. Pius Quintus P. O. M. Ecclesiam S. Agathae Monasterio, seu Parochiali Ecclesiae S. Euphemiae Congregationis Canonicorum Regularium SS. Salvatoris conterminae, una cum omnibus juribus et reditibus univit, cum facultate deputandi Regularem, qui eidem Ecclesiae inserviret. Placentinus Antistes satius duxit S. Agathae Ecclesiam in perpetuam Vicariam erigere, et pro stipendio in scutis aureis quinquaginta Vicario assignare. Paruit Monasterium; sed non aeque amplius ferens onus illud, niti curavit praesidio Clem. XII. Pont. Max., ut praevia omnimoda suppressione Parochialis S. Agathae, decem, duodecimve Parochiae incolarum familiae suae, S. Euphemiae Parochiae addicerentur, eo quod sortes deperditae fructus hos absorbeant. Rescriptum fuit pro gratia juxta Episcopi votum, effectum habitura post hodierni Rectoris obitum, et datum etiam fuit Breve, salva tamen semper auctoritate S. C. Episcopus, cui exequutio commissa fuit, decretum edidit; quo Parochiae incolas S. Agathae alteri Ecclesiae S. Euphemiae addixit, et cetera implebat. Hac novatione audita reclamarunt Parochiae fideles, et definiri impetrarunt, praevio recessu a decisis, esse locum reportationi ejusdem Brevis, et respective revocationi Decreti facti pro illius exequutione: *Placentina Paroch.* 3. *Decem.* 1740.

44. Incolas S. Ippolyti Parochiae Rupis Henrici ad Prioratum a Canonico Aedituo possessum, suoque unitum Canonicatui univit, ac subjecit Episcopus; et unionem hanc sustineri non debere S. C. edixit: *Capenctoraten.* 26. *Januar.* 1743 *dub.* 2. *confirmat.* 24. *Aug. ejusd. anni.*

45. Diminutis annuis reditibus duarum Parochialium Ecclesiarum D. Andreae Pagi Altini, et D. Bartholomaei Pagi Fucis, quae sunt in Montis Alti Dioecesi sitae, Episcopus duas has Parochiales Ecclesias univit. Servata diu fuit unio. Verum hodiernus successor, nec auditis, nec interpellatis Pagorum incolis Ecclesias perpetuo unitas sejungi jussit. Hanc tamen disso-

lutionem sustinendam minime esse S. C. judicavit, addendo, ut Episcopus provideat, ne cura animarum negligatur.: *Montis Alti Dissolut. Unionis Eccles.* 3. *Decem.* 1744 *dub.* 1.

46. Quum S. Sophiae Ecclesia extra Pagum Gradariae, et intra ejus territorii fines, esset solo pene aequata, aedificata fuit altera Ecclesia sub eadem invocatione intra Pagum, ubi Parochialis S. Johannis Ecclesia existebat. Populus, qui rure habitabat, sive ob viarum asperitatem, sive quod Gradariae portae claudantur, Parocho pene destitutus existimandus erat, unde pueri, et adolescentes fidei rudimenta ignorabant, et adulti illum paschali tantum tempore visebant. Factum hinc est, ut populus duas Parochiales illas uniendas rogaret, ea conditione, ut facta redituum separatione dos constitueretur antiquae suburbanae Ecclesiae S. Sophiae, ut ampliata servaretur, et domos Parochiales extrueret. Episcopus, cui pluries injunctum a S. C. fuerat, ut super animarum servitio, Parochique residentia provideret, votum unioni accomodabat constituendo Rectorem in antiqua S. Sophiae Ecclesia, qui populo inserviret, et restaurando etiam Ecclesiam, et domum Parochialem Ecclesiarum unitarum expensis. S. C. unionem denegavit, jussitque, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (161): *Pisauren* 11. *Januar.* 1744.

47. Episcopus Sanctonius in Visitatione anni 1619., quin tres Parochiales Ecclesias oppidi Cameratae ob Sacerdotum deficientiam supprimeret, decrevit unionem Cleri dictae terrae gubernio, et servitio trium Ecclesiarum Parochialium, earumque animarum cura ad solum Archipresbyterum Curatum reservata; et voluit ex his unam habendam esse pro Ecclesia Matrice, ubi functiones omnes peragi debeant; et ex reditibus omnibus unam faciendam mensam, unum Capitulum. De hoc decreto S. C. interrogata, servari praefatum decretum mandavit: *Policastren. Jurium Paroc.* 29. *Maii* 1745. *dub.* 1.

48. Dum non procul dubio fuit, utrum unio facta anno 1706. ab Episcopo Bonaventura Martinelli, inauditis patronis, inauditoque populo, et Clero Flamineani, Ecclesiae B. M. V. de Podio Poponisco alteri Ecclesiae Parochiali Villae Mercati, sustineri debeat, et de falsitate insimularetur unionis expositio; S. C. causam protelavit, et probationes coadjuvari mandavit: *Beatina Unionis* 22. *Maii* 1751 *dub.* 1.

49. Pastoratu seu Vicaria perpetua cum animarum cura in Wierssein vacante, quaestio inter Episcopum, et Capitulum Collegiatae Ecclesiae S. Gereonis Coloniae orta est super unione hujusce Vicariae Capituli favore facta. Promotor fiscalis unionem impugnabat ex universali totius Belgii consuetudine et particularis Dioeceseos Buremundensis, ex duorum postremorum statuum observantia, et ex praedictae Vicariae vacationibus, quae dari requivissent, si Capitulo fuisset unita, et ex eo demum, quod reditus omnes Vicario fuerint tributi, aliter enim ei tantum congrua spectaret; postulavit itaque, sustineri concursum ab Episcopo indictum, exclusa et explosa unione; et S. C. pro concursu

(161) Instructio fuit, ut Episcopus suum sensum, ac judicium perferat, num magis expediat, quod constructa extra Gradarium sufficienti habitatione expensis Archipresbyteri S. Sophiae deputetur Capellanus ejusdem Archipresbyteri sumptibus manutenendus, qui jugiter ibidem pro populi commoditate resideat, sive potius Archipresbyter in Domo Parochiali per eum pariter extra locum extruenda suam ipse figat residentiam: Regist. lit. lib. 29. die 11. Januar. 1744.

respondit: *Ruremunden Vicariae 7. Junii* 1755 *confirmat.* 22. *Novem. ejusd. anni.*

50. Antiqua et unica Parochialis Andriensis Ecclesia, adaucto populo in curae animarum adjutorem adscivit Clerum Ecclesiae S. Nicolai, quae Vicaria et coadjutrix declarata fuit. Haec autem S. Nicolai Ecclesia se comparochialem esse ostendit. Ad dirimendas itaque controversias oraculum ambae audierunt S. C., qua postquam definierat, Ecclesiam cathedralem esse unicam totius Andrii Parochialem, et Ecclesiam S. Nicolai meram esse Coadjutricem, definivit, esse locum divisioni quoad exercitium Curae animarum tantum: *Andrien.* 10. *Febr.* 1759 *dub.* 3.

51 Sciscitatae deinde sunt, num et quardonam sit divisio facienda? Et num Ecclesiae Cathedrali praeservanda sint illa omnia jura Parochialia, quae praetendit privative exercuisse, et exercere in tota civitate? et responsum habuerunt, quod divisio facienda ab Episcopo, et ab S. C. adprobanda: *Ibid. dub.* 4. Divisionem ab Episcopo factam impugnat Capitulum Cathedralis, affirmatque eam factam haud esse juxta S. C. mentem, duodecim gravamina exinde promanantia adducens. Poposcit itaque an esset adprobanda divisio illa, et rescriptum tulit, *dilata*, et ut subscriberetur dubium ab Episcopo porrectum, et ut omnia simul proponerentur: 11. *Sept.* 1762. Reproposita deinde causa, resolutum fuit *dilata*, et divisionem esse faciendam a Card. Praefecto: 23. *April.* 1763. Conqueritur vehementer Capitulum S. Nicolai, et asserit omnia inaequaliter esse facta, cuncta sibi infima esse data, non habere emolumenta, quae pro tertia respondeat, nullam rationem habitam de decorum distantia, et demum datos Cathedrali omnes extra moenia cives habitatores agrorum; paravit itaque revideri causam, et discerni, an sustineri debeat divisio, seu potius sit reformanda, et quomodo? Verum S. C. determinavit, sustinendam esse divisionem, et ut quoad habitatores extra moenia, daretur dubium una cum aliis: 20. *Sept.* 1766.

52. Sigismundus I. Poloniae Rex in Regio Cathedralis Cracoviensis Sacello, in quo Regum defunctorum sepulcra eriguntur, communitatem seu Collegium instituit sub nomine Praebendariorum Cantorum, ex uno constans Praeposito, et novem aliis in cantu peritis presbyteris, qui quotidianas canerent Missas, aliasque obirent ecclesiasticas functiones. Fructibus imminutis, Vladislaus IV. pro sui regii patronatus jure donavit, sub rati tamen habitione S. Sedis Apostolicae, Parochialem Ecclesiam Villae Czerniechow, ut assignata a loci Ordinario statuenda Vicario perpetuo congrua, reliqui fructus cederent commodo Praebendariorum. Abbas Monasterii Tinecensis ordinis S. Benedicti Compatronus Parochialis consensum tandem praestitit. Cracoviensis Episcopus Parochialem Collegio univit Praebendariorum iis obligatione injuncta omnia Ecclesiae ferendi onera, quae antiquo Parocho imminebant, et in ea retinendi duos Vicarios pro cura animarum cum duobus Ecclesiae Ministris, organorum scilicet, modulatore et cantore, illisque congruam et salarium praestandi; idcirco optatur unionis praefatae confirmatio, et responsum prodiit affirmativum juxta votum Nuntii Apostolici (162) facto verbo cum SSmo: *Cracovien. confirmat. Unionis* 27. *Martii* 1762.

53. Unionem Parochialium S. Ma-

(162) Nuntius Poloniae Apostol. ... [illegible] subesse unionis causam, ob [illegible] a medietatem Collegii reditus asserit. Enuncia pr. eterea Episcopum rite processisse ad unio

riae ad Elisabeth, et S. Giunesii, ac respective Confraternitatum SS. Corporis Christi, et SS. Rosarii ab Episcopo Novariensi factam ad amovendum jurgiorum impedimentum, recte peractam, decernitur, ejusque propterea decretum desuper editum, esse sustinendum concluditur: *Novarien. Unionis* 17. *Decem.* 1762.

54. Monasterium Andreoviense Cisterciensium ab Archiepiscopo Gnesnensi uniri sibi duas Parochias in Cierno et Zlotniki ejus Dioeceseos, quae sui sunt jurispatronatus, Archiepiscopus auditis partibus, et ponderans nimiam pagorum distantiam, vias incommodas, et redituum earum tenuitatem in favorem Monasterii Unionem decrevit, reservata tamen S. Sedis adprobatione; ob id, utrum Unio praefata sustineatur? quaesito, dictum primum fuit, dilata et ad mentem: *Gnesnen. Unionis* 27. *April.* 1765. et deinde novis de jurepatronatus additis monumentis, requ- iterum ad examen deducta, affirmativum prodiit responsum: 1. *Febr.* 1766.

55. Franciscus Amaduccius Archipresbyter Matricis Ecclesiae Divo Petro Apostolo dicatae, suae Ecclesiae uniri curavit finitimam, et filialem Ecclesiam S. Leonardi, quae Parochialis est, et a Parocho perpetuo gubernata, ob istius Ecclesiae ignobiliorem situationem in oppido Fori-Pompilii; et obtinere nil valuit: *Brictinorien. Translat. et Permutat.* 14. *Martii* 1767.

56. Insigne et pervetustum Monasterium Sanctimonialium vel potius Canonissarum, quae S. Fridolinum in Fundatorem, et Patronum agnoscunt, Regum et Imperatorum liberalitate ditatum ita fuit, ut quadraginta olim Canonissas alere par fuerit. At quum temporis injuria, necnon et peste, fame, igne, bellisque fuisset in squalorem delapsum, ut sex nunc Canonissas alat, studium posuit in unione fructuum Ecclesiae Parochialis oppidi Ganzingensis, quae Patronatui ecclesiastico subest ipsius Monasterii. Contradixerunt tum reliqui Parochi Regionis Capitulum rurale componentes, tum Communitas vallis Ganzingensis, tum etiam Baro Joseph Leopoldus de Roll totius enunciatae Vallis Dominus temporalis; Hac de causa S. C. audita, unioni praefatae locum haud esse respondit: *Basileen. seu Constantien. Unionis* 26. *Martii* 1768.

57. Parochialis Ecclesia S. Andreae oppidi Campaneani, quae populo erat fere destituta ad Episcopo, annuente S. Congregatione, unita fuit Archipresbyteratui alterius Parochialis, et Collegiatae Ecclesiae S. Johannis Baptistae ejusdem oppidi. Unionem hanc impugnavit Communitas; et disputatum propterea fuit, esset necne standum in decisis? Sed S. C. causam protelando voluit, ut audiretur Episcopus, qui praefigeret terminum Communitati ad deducenda jura sua coram eodem Episcopo. *Nepesina Unionis* 5 *April.* 1783. Referente Episcopo, responsum fuit, in decisis juxta votum Episcopi (163): 29. *Novem. ejusd. anni.*

58. Parochialis Ecclesia S. Salvato-

rem, dum Parochialis vacabat. Quoad congruam, arbitratur eamdem primi Vicarii augendam esse ad nongentos florenos, quot efficiunt scut 100. Monetae Romanae, ultra proventus extraordinarios, cum onere tamen alimenta subministrandi alteri Vicario Coadjutori suo, praeter stipendium florenorum 250 huic solvendum a Collegio Praebendariorum: *Lud. Caus.* 13. *Martii* 1762 §. 3. seqq.

(163) Qui postquam commodiorem divisionem vix, vel omnino fieri posse asseruisset, pergit. „Ita res sane me movet, ut hanc Ecclesiarum „Parochialium unionem aequitati consonam pu„tem: Parocho Collegiatae, modo oeconomum „decenti stipendio cogatur in laboris partem „adscire, commodam populo vero quam maxi„me utilem." *Eod. Caus.* 29. *Novem.* 1783. §. 4.

ris rudis admodum et angusta, una tantum Parochi dotata Missa duodecim habet subjectas animas. Altera Parochialis Ecclesia S. Mariae de Valle Rectore destituta, sed satis decens, et commoda sexaginta circiter continet animas; quare Communitas S. Victoriae instituit, ut duae istae Parochiae unirentur, praeservatis Parocho S. Salvatoris omnibus reditibus cum onere Sacramenta ministrandi, aliaque Parochialia munia exercendi in Ecclesia S. Mariae de Valle; istius vero Ecclesiae redditus in erectione Praebaendae Theologalis erogandi. Parochus S. Salvatoris, ac nonnulli Oppidani S. Victoriae contradixerunt: et contra unionem responsum fuit. *Firmana Unionis Paroeciarum et Erectionis Praebendae Theologalis* 3. *Julii* 1784. *dub.* 1.

59. Sacerdos Vincentius Gualterottius Parochus S. Martini de Tisciano Perusinae Dioeceseos operam dedit, ut suae Parochiae annuum reditum scutorum circiter 70. comprehensis stolae emolumentis habenti, proximum oratorium cum suis reditibus uniretur; sed prioribus oratorii, et populo exploratis, eisque unioni refragantibus; S. C. denegavit unionem. *Perusina Unionis* 8. *Iulii* 1786.

60. Capitulum Cathedralis Ecclesiae duas habet in Palatinatu Siradensi Parochias, unam in oppidulo Pobianicae dicatam B. M. Virgini in Coelum assumptae, et alteram S. Stanislao Martyri in oppidulo Rzgou, sui jurispatronatus. Illarum Parochi graves saepe lites habent cum Capitulo super reparationibus et super parandis supellectilibus, et animarum cura. Hinc Capitulum in sententiam ivit supplicandi pro illarum quum vacassent, unione Capituli ergo, perpetuo injuncto onere reparationum eidem conficiendarum, pariterque congruas assignandi utrique perpetuo Rectori ad illius praesentationem instituendo, uni scilicet cum titulo Commendatarii, et alteri cum titulo Vicarii perpetui. Capituli petitioni tum Gnesnensi Archiepiscopo, tum etiam Apostolico Poloniae: Nuntio favente; S. C. juxta horum votum facto verbo cum SSmo respondere non dubitavit. *Cracovien et Gnesnen Unionis* 4. *Febr.* 1786.

61. Adeo olim curata Praepositura S. Petri Cillaveniae in spiritualibus et temporalibus collapsa erat, ut Ecclesiae pene nomen amisisset, nisi Dominicani Patres Viglevanensis Conventus S. Petri Martyris in divinis muneribus agendis adfuissent. Eam ideo S. Pius V. Pont. Max. Dominicano huic Coenobio incorporavit. Patres illi Vicarium ad nutum amovibilem eligebant presbyterum secularem. Cillaveniensis populus hodie exponit, supervenisse justam dissolvendae unionis causam, eo quod a quatuor centum ad bis mille animarum numerum populus creverit, plurimique ibi adsint ad curam aptissimi presbyteri; de Vicarii congruae tenuitate queritur, deque Capellano coadjutore agit. Dubio hinc quomodonam esset manutentioni Ecclesiae Parochialis et Parochi praefati loci providendum? responsum fuit; providendum esse per deputationem Vicarii perpetui a Patribus Coenobii Viglevanensis nominandi, et ab Archiepiscopo Papiensi adprobandi, cum congrua scutorum 60. Romanae monetae; retento per Patres eosdem onere manutentionis Ecclesiae et Domus Parochialis, necnon subministrationis Sacrarum supellectilium. *Papien. Dissolut. Unionis et Provis.* 3. *Martii* 1787. *dub.* 3.

62. In oppido Trebonianі Parochialis adest Ecclesia B. M. V. in Coelum assumptae, quae ex duabus coalescit Parochiis, et a duabus regitur Parochis, qui a priscis temporibus

usque ad haec nostra tempora conjuncti, in vim, ut ajunt, Apostolici Brevis animarum curam exercuerunt. Qua de re S. C. decrevit, unionem exercitii curae Parochialis illius Ecclesiae haud esse servanda. *Sutrina seu Nepesina Paroch.* 3. *Febr.* 1787. *dub.* 1.

63. Locum vero esse divisioni ejusdem exercitii pro aequali, decernit, et addidit ad mentem (164) *Ibid. dub.* 2. Archipresbyter Berti queritur de divisione Curae pro aequali, rogatque, ut ea demandetur ad formam Concordiae anni 1767., quae Parochialia munia in unum et alterum Parochum dispertiverat. S. C. resolutionem arbitrio Episcopi confirmavit. 15. *Dec. ejusd. a.*

64. Unitae ab immemorabili tempore Paroeciae S. Gregorii *di Chiapeto*, et S. Christophori Arcis *di Chiapeto*, modo ob distantiam Loci, viaeque difficultatem separantur juxta votum Episcopi (165): *Placentina Dismembrat.* 28. *Maii* 1791.

65. Unitae primum inter ceteras Parochias Sardiniae fuerunt Parochiales Ecclesiae *di Sezzu, et Baradili* Dioecesis Usellensis, quarum una unita erat Canonicali Praebendae *di Genuri*, altera alteri *di Sini*. Sed novissime sunt eaedem separatae. Episcopus maximas prae redituum tenuitate expertus est difficultates in illarum collatione. Hinc Pontifici supplicavit pro restitutione unionis utriusque Parochiae. Reditus enim cujusque Parochiae cum respectiva Praebenda Canonicali est in Scut. 200. Portio reservata Praebendato *Genuri* est in Scut. 70. alteri in Scut. 100. circiter; pro Parochia igitur *Sezzu* sunt Scut. 130. pro altera Scut. 100. S. C. autem negativum pro unione praebuit responsum: *Usellen. Unionis Paroch.* 18. *Novem.* 1797.

Reliqua quoad Ecclesiam Parochialem. Vide *Episcopus* §. *XIII.*

Ecclesia Plebana quoad Erectionem.

Quum in Dioecesi Sarsinatensi adsit Plebana Ecclesia Loci S. Damiani, cui subjectae sunt novem finitimorum Pagorum Parochiae. Inter harum Parochos licet ille Pagi seu Oppidi Fori Saraceni Prioris nomine fuerit condecoratus, onera tamen subjectionis, et reverentiae Plebano S. Damiani remanserunt. Hodiernus Prior totius Cleri et populi nomine preces fudit, pro Erectione suae Ecclesiae Parochialis in Plebaniam, et ut eidemque subjiceat quatuor Parochiales Ecclesias Pagorum Montis Castelli, Montis Saxi, Columnatae, et Rodognani, ab Ecclesia Plebana S. Damiani, cui jamdiu subjiciebantur, avulsas. Contradicebat iste Plebanus in causam vocatus, et S. C. gratiam denegavit. *Sarsinaten. Erect. Plebanatus* 5. *Sept.* 1778. *dub.* 1.

Ecclesiae Concathedrales. Vide *Episcopus* §. *VI.*

Ecclesiae Bonorum Alienatio. Vide *Alienatio Bonorum Ecclesiae.*

Ecclesiae Dignitas. Vide *Dignitates Ecclesiasticae in Specie.*

Ecclesiastica Emphyteusis. Vide *Emphiteusis.*

Ecclesiastica Pensio. Vide *Pensio Ecclesiastica.*

Ecclesiasticae Causae. Vide *Causa Judicialis.*

Ecclesiasticae Dignitates. Vide *Dignitates Ecclesiasticae.*

Ecclesiasticae Functiones. Vide *Functiones Ecclesiasticae.*

(164) Mens est, ut uterque Parochus celebret Missam pro populo, et divisio non fiat per familias: Ea. Caus. 3. Febr. 1787.

(165) Qui censet „postulatam dismembratio- „nem sub praemissa conditione augendi reditus „Ecclesiae S. Gregorii in memorata summa, esse „exequutioni demandandam, et successive in- „dicendum concursum pro utraque Ecclesia:" Ead. Caus. 28. *Maii* 1781. §. 3.

§. I.

Eleemosynae seu Oblationes quomodo, et a quibus colligi administrari, ed custodiri valeant:

1. Licere Episcopo in sua Dioecesi, atque etiam in aliena de Dioecesani consensu per personas spectatae probitatis, ac fidei, suoque judicio deligendas stipem quaerere pro Ecclesiis, Capellis, ac Locis piis suae Dioecesis, quae ipse pro sua prudentia, ac pastorali solicitudine ejusmodi Eleemosynarum praesidio magis indigere arbitrabitur: *Polignanen.* 24. *Sept.* 1622. *dub.* 2.

2. Archiepiscopus non potest Regularibus prohibere, seu illas indirecte impedire, ne eleemosynas colligant: *Senonen.* 28. *Febr.* 1654. *dub. VIII.*

3. Occasione Visitasionis sacrorum Liminum Theanensis Episcopus exposuit qualiter Abbas S. Antonii Viennensis expediebat quosdam Commissarios, qui excurrentes per Dioeceses quaecumque animalia comperiebant cum exiguo tintinnabulo collo appenso, aut habentia aures caesas, aut caudam, praetendebant esse S. Antonii, et uti talia usurpabant, quare instat huic abusui obviare petens provideri; Abbatis Procurator autem respondit, ut omnia animalia aliquid ex hujusmodi signis habentia spectent ad Abbatiam, et uti talia possit propria auctoritate vendicare, non petere titulo eleemosynae. At S. C. censuit non posse a praedictis Commissariis quaestuare, nisi ad formam Concilii Trid. *Ses.* 21. *cap.* 9. *de reform.* (166), et Bulla Gregorii XIII. incipien.

(166) Ibi „Cum multa a diversis etiam Conciliis tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quam „Viennensi, adversos pravos eleemosinarum Quaestorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; „potiusque eorum malitia ita quotidie magno „fidelium omnium scandalo, et querela excrescere deprehendatur, et de eorum emendatione „nulla spes amplius relicta videatur: statuit, „ut post hac in quibuscumque Christianae Religionis Locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur: nec ad officium hujusmodi exercendum ullatenus admittantur: non obstantibus privilegiis, Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, piis locis, et quibusvis cujuscumque gradus, status, et dignitatis personis concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus." Quamvis in hoc decreto caveatur penitus abolendum esse nomen, et usus Quaestorum eleemosynarum, de iis tamen intelligitur, qui a Conc. Lateran. sub Innoc. III. et Viennensi sub Clem. V. reprobati, et censura constricti fuerunt; non vero de hodiernis eleemosynarum Quaestoribus, quo nomine vocari jussit Urbanus VIII. qui pro hospitalibus, Monasteriis, aliisque Locis piis eas conquirunt. His igitur licitum est quaeritare: imo, si agetur de Religiosis, praesertim Ordinum Mendicantium, vetitum est a Gregor. IX. Locorum Ordinariis, ne eos impedirent intra eorum dioeceses degentes, eleemosynas ad sui

Romani (167) *Theanen.* 30. *April.* 1678.

4. Electi Universitatis Civitatis Cajacensis, quam continuo vexarentur homines illius Dioecesis a quibusdam Commissariis, qui expediuntur ab Abbate S. Antonii Viennensis Neapolis deprehendentes animalia deferentia exiguos tintinnabulos, et auriculis obtruncatis, supplicant provideri; et S. C. censuit danda, et observanda esse Decreta alias edita (168): *Cajacen.* 28. *Aug.* 1683. (169)

5. Quaesito, an oblationes, eleemosynae, quae fiant in Oratorio seu Ecclesia S. Mariae Angelorum Loci de Panzano spectent ad illius Vicarium, vel ad illius Archipresbyterum? administrationem, et dispositionem spectare ad Vicarium, respondetur: *Nullius seu Nonantulana Jur. Paroch.* 13. *Januar.* 1685, *dub.* 8.

6, Ad Dubium, an oblationes, quae fiunt in Oratorio Societatum SSmi. Suffragii, et S. Laurentii Pontremuli, spectent ad ipsum Parochum, vel ad Sodales, et quis debeat esse earum administrator? S. C. respondit, oblationes spectare ad Societatem, et eorum administrationem ad ejusdem Officiales, qui teneantur reddere rationem Episcopo vel ab eodem deputando, *Lunen. Sarzanen. Jur. Paroch.* 19. *Aug.* 1690. *dub.* 6. *confirmat.* 13. *Januar.* 1691.

7. Fuit dubium exhibitum in S. C., an Societas S. Mariae Coronatae seu Suffragium Bononiae aggregata Archiconfraternitati Suffragii de Urbe retinere possit Capsulam in Ecclesia pro Eleemosynis? rescribitur dari decretum in Lunen. Sarzanen. 19. Aug. 1690., et 13. Januar. 1691. dub. 6. (170): *Bononien. Jur. Paroch.* 17. *Novem.* 1691. *dub.* 6.

9. Contendunt Patres Reformati de Observantia S. Francisci adversari puritati eorum Regulae retentionem ejusdem capsulae ad recipiendas eleemosynas positae, ut Sacra in Ecclesia B. M. V. Assumptae Montis Varalli celebrarentur; hinc Visitator Apostolicus eam in vestibulo extra Ecclesiam collocari jussit; ac eisdem non acquiescentibus Episcopus censuit amoveri, et eleemosynas recipi debere per Syndicum Apostolicum. Nihilominus res deducta fuit in S. C., quae e-

conservationem colligere, neque fidelibus interdicerent, quin eas iis conferrent, ut in cap. Abusionis porva, de Excessib. Prael. nulla adjecta poena, quam inflixit Sixtus IV. Cons. Sacri 26. Julii 1479. (*Bull. Rom. tom.* 3. *part.* 3. *pag.* 175.)

(167) *Die* 1. *Febr.* 1582. *bull. Rom. tom. IV. part.* 4. *pag.* 9. quae traditur ratio Ordini Fratrum S. Antonii Viennensis pro eorum Hospitalibus eleemosynas colligendi; *nempe* §. 2. Sum. Pontifex declarat licere Ordini S. Antonii eleemosynas colligere petita, et obtenta ab Ordinariis Locorum Licentia singulis Annis in scriptis, quam ipsi Ordinarii omnino gratis dare debeant, et in usum pauperum infirmorum, et ministrorum deservientium; et §. 5. decernit „Volumus „autem, quod personas, ut praefertur deputatae, „quaestorum nomen nullo modo gerant, sed „simpliciter eleemosynarum collectores nuncupentur, et propter hanc operam, eleemosyna„rum hujusmodi participes non sint, atque hoc „munere citra ullum dolum, et cum omni mo„destia fungantur, quodque ad stabula pro bene„dictionibus super animalia faciendis accedere, „aquas sigillare, et aliqua sigilla, et praeter „praesentes, seu earum Transumpta alia privi„legia, necnon instrumenta quaedam quaesto„rum insignia, reliquias, Chartas, imagines, „acus, et alia his similia ad excitandas per„sonas circumferre, indulgentias publicare, aut „per se vel alium praedicare, fideles et eleemo„synas sibi erogandas minis, aut imprecationi„bus inducere, aut tanquam debitas, vel solitas, seu aliqua arte, etiam praetextu di„cendi orationem S. Antonii extorquere; vel „super Locis ullam quovis nomine conventio„nem, etiam in utilitatem Monasterii, Praecepto„riorum, Hospitalium, et domorum hujusmodi „facere ullo modo praesumant, sed simpliciter, „pie, modeste, unica dumtaxat Campanella pul„sata (cujus usus soli religioni praedictae a „sede Apostolica concessus fuisse perhibetur) „eleemosynas pro subventione Hospitalium, et „domorum hujusmodi petendo accipiant tantum, „quod sibi offertur."

(168) *Vide praesenti* §. *num.* 3.
(169) *Vide praesenti* §. *num.* 19.
(170) *Vide praesenti* §. *num.* 6.

dictum Episcopi confirmavit, addens, ut Syndicus ei reddere rationem teneatur; 27. *Junii* 1699. Decretum deinde confirmatur, et subjungitur, ut quoad redditionem rationis fiat coram Episcopo tanquam Sedi Apostolicae delegato: *Novarien. Eleemosynarum* 20. 1700.

9. Praetendente moderno Rectore Ecclesiae B. M. vulgo *del Rinfresco* terrae Acris ad se, et non ad Episcopum spectare oblationum administrationem, quae illi Ecclesiae fiunt; S. C. hac super re definivit, administrationem non spectare ad Beneficiatum: *Bisinianen. Oblationum* 18. *Aug.* 1703.

10. Johanni Antonio, Andreae, alisque de Tricanis patronis Ecclesiae, seu publici Oratorii Trium Magorum intra limites Parochiae S. Mariae Rezzonici Larii Lacus existentis, intra praefatae Ecclesiae Parrochialis ambitum quaestuare non licet. *Comen. Jur. Paroch.* 21. *Aug.* 1706. *dub.* 10.

11. Eleemosynas libere conquirere Sodales Societatis mortis Lanciani tam intra Ecclesiam, quam extra per Civitatem, et ejusdem territorii districtum absque Curiae Archiepiscopalis licentia nequeunt: *Lancianen. Confrat.* 20. *Sept.* 1710. *dub.* 2.

12. Postulatum, an Societati Salutis translata ad Ecclesiam Hospitalis S. Antonii Abbatis terrae medicinae stipem petere liceat intra, quam extra Territorium dictae terrae? ordinario arbitrio remittitur: *Bononien.* 28. *Julii.* 1724. *dub.* 14.

13. In controversia inter Episcopum Bertinori, et Abbatem Camalduleinsem monasterii de Urano super Eleemosynis, quae fiunt in Ecclesia S. Mariae de Lacu ad ipsos spectanti, et ab Episcopali jurisdictione donationis vi exempta, vertente S. C. definivit administrationem tam Eleemosynarum, quae intra, quam illarum Oblationum, quae fiant extra Ecclesiam B. M. Virginis de Lacu in casu de quo agitur, spectare ad dictum Abbatem, non ad Depositarium a dicto Episcopo deputatum: *Brictinorien. Exempt. et Eleemos.* 12. *Decem.* 1711. *dub.* 4.

14. Nec non de dictis Eleemosynis, ac Oblationibus in casu de quo agitur reddi non debere rationem Episcopo, sed sufficere illam reddere superioribus Ordinis: *Ibid. dub.* 5.

15. Nec saltem Episcopum in casu de quo agitur, posse habere regimen, ut dictae Eleemosynae erogentur in causam debitam: *Ibid. dub.* 6.

16. Coactionem stipis pro suffragio animarum purgantium fieri solitam ab Episcopo personae laicae injungi valere S. C. firmavit: *S. Marci* 13. *April* 1720. *dub.* 3.

17. Reditus vestiarii a Guillelmo de Gabanelles Gerundae Episcopo pauperum ergo relicti, S. C. administrari mandavit a binis Canonicis Cathedralis Ecclesiae presbyteris; prout in testamento praedictus pius Benefactor ordinaverat, qui hac vice ab Episcopo, et in posterum a Capitulo, ut testator ipse jusserat, deputari debebant. *Gerunden. Comunit. Volunt.* 3. *Martii* 1703. *dub.* 4. *Confirmat.* juxta modum (171) 7. *Jul.* 1731. *dub.* 3.

18. Fratres Minoris Observantiae Conventus S. Francisci Urbis Estellae in possessorio obtinuerunt jus sibi esse Eleemosynas pro Animabus Purgatorii in Parochiali Ecclesia S. Johannis privative ad ipsos Administratores, colligendi, et retinendi diseum pro eleemosynis destinatum. In petitorio modo disputare satagunt administratores, jus istud non ad Religiosos, quibus ordinis statuta adversantur, sed ad Parochum spectare probantes. Proposito hinc congruo dubio decisum est, syndico eorum Fratrum eleemosynas, et oblationes

(171) *Vide not.* 448 *tom.* 2 *pag.* 375.

etiam pecuniarias pro defunctis cum retentione disci in praefata Ecclesia Parochiali quaeritare minime licere. *Pampilonen. juris Quest.* 6. *Maii* 1741. *dub.* 1.

19. Capitulum Collegiatae S. Laurentii in terra Hispelli alicui committere consuevit, ut cum Ordinarii venia eleemosynas in ea terra quaeritaret; Ex quibus quolibet anno S. Antonii Abbatis Festum celebrare solitum fuit. Quidam vero Felix Crescimbenius Canonicorum Regularium Ordinis S. Antonii Viennensis in Hospitio urbis Fulginei degentium nomine, eleemosynas pro eodem Hospitio in territorio etiam Hispelli, licet nullum in ea Spoletina Dioecesi reperiatur Monasterium, quod ad ordinem praefatum S. Antonii Abbatis pertineat, perquirere coepit, nulla ab Episcopo impetrata venia; ideo instituta est inter illos quaestio, et decisum fuit, non licere Patribus S. Antonii Viennensis, eorumque Praesentatis, Commissariis, Quaestoribus, Affictuariis, aliisque ipsorum Ministris, seu Officialibus in terra, et territorio Hispelli, ceterisque Dioeceseos locis stipem precario cogere: *Spoletana juris quaest.* 23. *Sept.* 1741. *dub.* 1.

20. Et firmatum praeterea fuit, restitutioni eleemosynarum, aliarumque oblationum perceptarum post Episcopi praeceptum esse locum. *Ibid. dub.* 2.

21. Patres Minores Conventuales Ecclesiae Abbatialis S. Viti pro collectis nomine dicti S. Viti peragendis in Urbe, ac Dioecoesi Polymnianensi haud tenentur ab Ordinario veniam obtinere: *Polinianen. Juris Quaest.*, et *Proces.* 30. *April* 1746. *dub.* 6.

22. Nec licet Patribus eisdem hujusmodi collectas locare: *Ibid. dub.* 7.

23. Dictisque Patribus non licere statuitur ad easdem collectas faciendas mittere Personas seculares, sed a suis Ordinarii Fratribus, vel ut vocant, commissis fieri debere mandatur: *Ibid. dub.* 8.

24. Societas Mortis, et Orationis de Quarto de licentia tamen Archiepiscopi eleemosynas extra Monasterium Monachorum Congregationis Olivetanae, ubi Sodalitium manet, quaeritare potest: *Januen. Jur. Paroch.* 13. *Julii* 1748. *dub.* 2.

25. Fratres Minores Reformati in civitate S. Angeli Lombardorum degentes, conquesti saepe sunt, quod Fratres Cappuccini terrae Jesualdi stipem quaerere incepissent in terra Morrae Bisaciensis Dioeceseos, qui locus ex decreto Capituli Provincialis assignatus fuerat eorumdem Reformatorum Conventui pro colligendis eleemosynis ad Religiosorum conservationem necessariis. Episcopus, qui et Bisaciensi praeest Dioecesi, sententiam tulit, qua illis prohibuit in ea terra extra eorum Conventus duodecim milliaria ab illa distantis districtum existente eleemosynam quaerere, et in ea declaravit jus colligendi privative Minoribus Reformatis S. Angeli Lombardorum competere. Provocarunt Cappuccini immemorabilem pro Conventu suo consuetudinem ibi stipem cogendi praeseferentes, nihilque Dioeceseos in Regno Neapolitano diversitatem obstare probantes. Proposita hinc causa, definitum fuit, Patribus Capuccinis terrae Jesualdi jus in terra Morrae, ejusque Districto quaeritandi competere: *S. Angeli Lombardorum seu Bisacciarum Juris Quaest.* 25. 1762.

26. Societati SSmi Sacramenti terrae Bondeni denegatur jus privative colligendi stipem in Parochiali Ecclesia, et Parochiae districto pro manutentione olei, lampadis, cerae, et supellectilium pro functionibus SSmi Sacramenti dictae Parochialis Ecclesiae; sed collectas faciendas esse mandavit

ad formam decreti Anni 1779. Card. Archiepiscopi *Ferrarien. Confrat.* 14. *Sept.* 1782. *dub.* 2.

27. Postulante Communitate an, et cui, et quibus in locis jus competat colligendi eleemosynas, et Oblationes in Divi Peregrini Latiosi, ejusque altaris, quod in Ecclesia Patrum Servorum B. M. V. extat, honorem, et venerationem a Fidelibus exhibitas, et exhibendas? S. C. decernit, intra Ecclesiae ambitum competere Religiosis; extra Ecclesiam vero competere administratoribus Capellae de Episcopi licentia: *Forolivien.* 11. *Sep.* 1784. *dub.* 9.

28. Decernit deinde eleemosynas ab Administrationibus Capellae colligendas esse juxta modum, et formam ab Episcopo praescribendam, et erogandas illas esse, vel juxta offerentium mentem, vel juxta decretum anni 1727. (172): illas vero, quae a Religiosis in Divi Peregrini honorem intra ambitum Ecclesiae colliguntur, depositario ejusdem Capellae esse consignandas: *Ibidem dub.* 10.

29. Eleemosynas in Ecclesia Collegiata S. Petri Montis Martiani per Aedituum ad formam tertii decreti Anni 1781. custodiendas esse decernitur, exceptis Eleemosynis ad Societatem B. M. V. Rosarii pertinentibus: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub.* 10.

30. In beneficium simplex erecta fuit Ecclesia ruralis S. Antimi, quam sitam esse intra fines Parochiae S. Blasii Castri Majoli Archipresbyter Petrus Camagli probat; et hoc beneficium unitum fuit Seminario, quod possessionem inde cepit Ecclesiae, Domunculae annexae, et bonorum. Archiepiscopus prohibuit factitare eleemosynarum coactionem, quae ab Archipresbytero fiebant in ipsa Ecclesia S. Antimi; ideo conquestus est Archipresbyter, quia ipse claves Ecclesiae retinebat, et Sacras functiones exercebat, etiam post beneficii seminario unionem; proinde orta controversia S. C. decidit eleemosynarum collectas arbitrio Episcopi esse permittendas: *Feretrana* 9. *Julii* 1786. *dub.* 3.

§. II.

Eleemosinae seu Oblationes quoad Pertinentiam, Erogationem, et Distributionem.

1. Statuit S. C. Monialibus professis nulla ratione esse permissum e Monasteriis ad conquirendas eleemosynas exire, sed si Monasteria nimia egestate vere laborent, per mulieres senes, non professas, et extra Monasteria degentes eleemosynas petere posse: *Adrien.* 14. *Maii* 1637. *dub.* 1.

2. Secundum ea, quae narrata fuerunt, censuit S. C. oblationes factas immagini SS. Stephani, et Rocchi in eorum Ecclesia existenti esse convertendas in commodum, et usum ipsius Ecclesiae pro arbitrio, et conscientia Episcopi: *Caven. Oblationum* 11. *Febr.* 1662.

3. Non solum in Oratorio S. Mariae Lachrymarum, verum etiam extra illud et intra limites Parochiae stipem colligere an liceat, fuit postulatum? et dari decretum in Forolivien. Jurium Parochialium 18. Novem. 1684. dub. 1. (173) mandatur: *Brictinorien. Iur. Paroch.* 21. *Junii* 1687. *dub.* 6.

4. Ad dubium; an oblationes, quae fiunt in Oratorio Societatum SSmi.

(172) Ad dirimenda dissidia inter Comunitatem, et Religiosos servorum Ordinis exorta Benedictus XIII. Pont. Max Congregationem particularem deputavit, quae die 27 Sept 1727. decrevit „Manutentionem Capellae, et Altaris praedictorum, et prius, in posterum stare ad onus „praefatum Administratorum, ad quos propterea „facultas quoque administrandi capitalia, et redditus memoratae Capellae, eo modo, quo hucusque praticatum fuit, et non alias debebit „pertinere:" *Ead. Cons.* 21 *Aug.* 1784 § 3.

(173) *Vide verb. Parochus* § 4. num. 10.

Suffragii, et S. Laurentii Pontremuli spectent ad ipsum Parochum, vel ad Sodales, et quis debeat esse earum administrator? respondetur oblationes spectare ad Societatem, ed earum Administrationem ad ejusdem Officiales, qui teneantur reddere rationem Episcopo, vel ab eodem deputando: *Lunen. Sarzanen. Jur. Paroch.* 19. *Aug.* 1690. *dub.* 6. *confirmat.* 13. *Januar.* 1691,

5. Quaesitum quum fuisset, an eleemosynae, oblationes, collectae, et legata, quae conferuntur Confraternitati erectae in Capella SS. Sacramenti Ecclesiae Cathedralis censeantur factae et facta dictae Capellae? S. C. rescripsit, ut in casibus particularibus recurrerent. *Sarnen. Confr.* 11. *Junii* 1712. *dub.* 7.

6. Praecepit inde, ut redditus et eleemosynae, quae fiunt in favorem Confraternitatis praedictae tam in beneficium Capellae praefatae, quam Oratorii, secundum utriusque indigentias erogarentur. *Ibid. dub.* 8.

7. Idem etiam praeceptum dedit, quo ad reditus et eleemosynas, quae donantur in favorem Capellae. *Ibid. dub.* 9.

8. Eleemosynae, quae fiunt in Ecclesia S. Dominici Patrum Praedicatorum, ubi adest SS. Rosarii Confraternitas, quae in illa Ecclesia habet altare, non ad ipsam Societatem, sed spectant ad Patres *Ripana Confrat.* 30. *Martii* 1715. *dub.* 10.

9. Oblationes vero, quae Altari, et Imagini B. M. V. SS. Rosarii fiunt ad eamdem Confraternitatem, non ad Patres spectant, et converti debent in usum altaris. *Ibid. dub.* 11.

10 Universitati Pagi Peysei, et operum piorum procuratori ab eadem constituto, cum oblationibus a peregrinis, et non a Parochiae incolis rurali Oratorio B. M. V. relictis, Oratorium hoc juxta modum (174) dissentiente Parocho ampliare, illudque in formam publicae Ecclesiae redigere licet. *Tarantasien* 22. *April.* 1719. *dub.* 2.

11. Quum in disquisitionem venisset; an frumenta, et panis, quae in Ecclesiam S. Paulli a Parochiae incolis in festo Omnium Sanctorum deferuntur, spectarent ad massam communem, vel ad Parochum, S. eadem C. respondit, ad Card. Praefectum in omnibus. *Verulana* 15. *Januar.* 1724. *dub.* 1. Card. Praefectus frumentum ad Parochum; panem vero ad Massam communem spectare declaravit. Quum praefatae Ecclesiae Beneficiati declarationem hanc impugnassent, iterumque audiri petiissent, rescriptum prodiit, ad eumdem Card. Praefectum. 28. *Febr.* 1733.

12. Quum plurimae factae fuissent oblationes in Capella seu Aedicula Patronali a Margarita Leite de Figueredo fundata, atque dotata, et B. Johannae Principissae Portucaliae dicata, plures quoque inter Parochum et Fundatricem emersere controversiae. Idcirco decisum fuit secundum ea quae proponebantur, ut nempe oblationes factae et faciendae Ven. Imagini dicatae Beatae in ea Capella non spectarent ad Parochum S. Faustini de Regoa, sed applicandae sint usui commodo, et decori dictae Imaginis, dictaeque Aediculae: *Portucalen.* 11. *Januar.* 1727. *dub.* 2.

13. Societas S. Mariae de Libertate occasione Exercitiorum spiritualium de licentia Ordinarii per Ecclesiam pro animabus Purgatorii stipem mendicare potest, ac Eleemosynae in suf-

(174) Nempe Vicario Capitulari scribi mandarunt, ut, audita Communitate per se, vel per alium ab eo deputandum hujusmodi ampliationi sedulo incumbat, curetque, ut pecuniae in ampliationem praedictam fideliter erogentur: *Regist. Lit. lib.* 45. *die* 22. *April* 1719.

fragium sunt animarum purgantium erogandae: *Bononien.* 15. *Maii* 1728. *dub.* 11.

14. Ad dubium, an Oblationes, quae fiunt in die Commemorationis Mortuorum in Pane, et Vino, aliisque rebus offerri solitis in Ecclesia S. Mariae de Paganica ab extra, spectent ad Capitulum, et Massam Capitularem Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Mariae de Paganica ab intra; seu ad Vicarium Curatum in dicta Ecclesia ab extra constitutum? respondetur, ut servetur votum Emi Bellugae: *Aquilana Praeminent.* 22. *Sept.* 1731. *dub.* 6.

15. Oblationes seu eleemosynas in publico Oratorio SS Annuntiationis Villae Tini colligi solitas ad oratorii Rectorem spectare statuitur; ita ut Episcopo reddenda sit ratio; et eleemosynae sive oblationes in usum, et cultum ipsius Ecclesiae cum ejusdem Episcopi adprobatione convertantur. *Asculana Jur. et Funct. Paroch.* 29. *Aug.* 1733. *dub.* 4.

16. Locum de Barroux visitans Episcopus comperiit nullum ibi pro pauperibus mala valetudine affectis peculiare adesse subsidium, notavitque, ut Consules Universitatis, reditus, quos charitatis addicebant, loci pauperibus indiscriminatim distribuebant. Propterea decrevit, reditus illos infirmis tantum pauperibus cum Parochi schedulis tribui, rationemque de iis teneri referre. Sed instante postmodum Communitate S. C. definivit, illam eleemosynarum distributionem absque Parochi dicti Loci schedulis fieri posse, addendo ad mentem (175): *Vasionen. Distribut. Eleemos.* 24. *Aug.* 1743.

17. Oratorio a nobili Familia Bevilacqua in suo Latifundio penes oppidum Nonantulae extructo, publico declarato; quaesitum fuit, an oblationes et eleemosynae, quae in eo Oratorio fiunt, erogandae sint in ejusdem oratorii beneficium, vel Parocho S. Jacobi? S. C. rescripsit, non Parocho, sed in Oratorii beneficium erogari debere. *Nullius seu Nonantulana Jur. Paroch.* 27. *Junii* 1744. *dub.* 10.

18. Canonicis Ecclesiae Cathedralis juxta diei 24. Sept. 1621. cogere non licet eleemosynas nomine S. Viti cumulative cum Patribus Minoribus Conventualibus Ecclesiae Abbatialis ejusdem S. Viti; verum est servanda transactio. *Polinianen. Juris quaest. et Process.* 30. *April.* 1746. *dub.* 1.

19. Ed dubio, an proventus collectarum impendi in cultum S. Viti ejusdem Ecclesiae Abbatialis debeat? rescribitur, ut serveretur solitum et superiores Regulares incumbant, ne Ecclesia fraudetur debito cultu, et obsequio: *Ibid. dub.* 3.

20. Insuper deciditur Eleemosynam ducat. 50. conventam in praedicta transactione non esse augendam, et Episcopum incumbere erogationi ducatorum 50., et aliarum oblationum in beneficium Capellae: *Ibid. dub.* 4.

21. Neque eisdem licitum est convenire de quadam eleemosynarum colligendarum quota: *Ibid. dub.* 9. Et ad rogatum, an Eleemosynae, ac Oblationes, quae fiunt in tribus anni diebus solemnioribus in Ecclesia Abbatiali S. Viti spectent ad eamdem Ecclesiam Abbatialem, seu debeant impendi pro cultu dictae Capellae, ac Sanctarum Reliquiarum? servari solitum respondetur: *Ibid. dub.* 14.

22. Discusso dubio num oblationes, quae factitantur a Parochiae incolis S. Eustachii Urbis tam in pecunia, quam in aliis rebus occasione Benedictionis Domorum, in Sabbato Sancto, quae fit a Vicario Curato pro

(175) Quae fuit, ut procedatur juxta ordinationes Bon. Mem. Pro-Legati Bondelmonti: Lib. 3. Decret. pag. 396.

tempore, et respective ab aliis sacerdotibus dictae Ecclesiae inservientibus, spectent ad dictum Vicarium, sive potius ad Capitulum, ejusque AEdituum? S. C. respondit negative quoad primam partem, et affirmative quoad secundam. *Romana* 14. *Sept.* 1748. *dub.* 1.

23. Parochiali Ecclesiae B. M. in Coelum Assumptae Villae de Limiana servitium, ministeriumque praestant Rector, et Quatuor Beneficiarii, quos vocant Residentes. Hos inter et Rectorem facta contentio est super Ecclesiae regimine, quod ad Rectorem spectare S. C. definivit. Ad ea vero quae proposita hodie fuerunt, eadem respondit, non in Rectoris domo, sed super petram positam ante januam majorem Ecclesiae oblationes dividi debere. *Urgellen.* 12. *Martii* 1757. *dub.* 21.

24. Quum Benedictus XIV. Pont. max. Collegiatam Ecclesiam SS. Mariae et Hilarii nunc S. Francisci de Paula, alteri Collegiatae et Parochiali Ecclesiae S. Jacobi nunc SS. Petronii et Prosperi junxisset, etiam omnia huic jura, et emolumenta suppressae transtulit; suppressae vero Patres scholarum Piarum una cum animarum cura praefecit, matricitatis jure novae Collegiatae salvo, et cum pensione a Capitulo solvenda. Quaestionem hinc Parochus ille Regularis et Capitulum moverunt, super pertinentia oblationum, quae olim fiebant tum a Communitate Lugi, tum a Confraternitatibus dictae terrae, Ecclesiae olim S. Mariae, nunc S. inquam Francisci de Paula in titularis die Festo, ita ut sint restituendae. Verum quaestio haec ablata illico fuit, quum ad Ecclesiam S. Francisci de Paula spectare S. C. dixisset. *Imolen.* *Iur.* *Paroch.* 20. *Decem.* 1760. *dub.* 16.

25. Oblationes diurnae, quae in Oratorio S. Aldebrandi fiunt, non Parocho acquiruntur sed spectant ad ipsum Oratorium sub Episcopi administratione. *Forosempronien.* *Jur.* *Paroch.* 25. *April* 1761. *dub.* 6.

26. Benedictus rec. mem. XIII. Ecclesiae Perusinae Sacrario reliquit omnia bona, et emolumenta, quae ad piam Domum S. Mariae Disciplinatorum spectabant, cum onere servandi, quod Episcopus indixerat, quodque fuerat in Tabella registratum. Capitulum modo Perusinum petit, ut oneri in tabella comprehenso modus ponatur, exoratque, ut non advenis omnibus pauperibus juxta legem ibi adjectam, sed incolis tantum insulae majoris, apud quos sodalitium Disciplinatorum erat, nec non Tauri, et Baroncini vicinorum pagorum, eleemosyna distribuatur, quia maxima est Sacrarii necessitas. Aliquo saltem annorum spatio annuendum esse censet Episcopus. S. C. singulis recte libratis, distributionem eleemosynae faciendam esse putavit ad Formam tabellae. *Perusina Reduct.* 27. *April* 1765. *dub.* 1.

27. De eleemosynis, ac oblationibus a populo Confraternitati SSmi Sacramenti Ecclesiae Parochialis Oppidi S. Victoris subministratis, atque ab Archipresbytero erogatis, quoad perceptionem, et erogationem non est notulae juratae exhibitioni locus. *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765. *dub.* 11.

28. Eleemosyna hebdomadalis ex reditibus mensae pauperum praestari solita, distribuenda est ad formam Decreti Ordinarii, qui mandavit, ut illa esset distribuenda illis tantum pauperibus, qui Parochi, aut alicujus ex Sacellanis, qui pauperum familiarum mores, et necessitates noscunt, testimonium proferant: *Colonien.* 14. *Feb.* 1767. *dub.* 19.

29. Pia pauperum ergo opera reliquit nobilis vir Marchio Spada, administrationemque dedit P. Virgilio,

ac Card. Bernardino suis Filiis, deinde aliis descendentibus a Familia Spada et Congregationi Paulinae. P. Virgilius, utendo facultate aliquam peragendi mutationem, et alterationem, praecepit, ut eleemosynae annis dumtaxat penuriae distribuerentur. Ambiguum hinc fuit, num distributio illa sit annis singulis, seu annis dumtaxat penuriosis facienda? et annis dumtaxat Caritatis a Congregatione Paulina fieri, decisum fuit. *Faventina Redd. Rationis* 19. *Sept.* 1772. *dub.* 6.

30. In statuto Confraternitatis animarum purgantium in Ecclesia S. Nicolai erectae, Urbis Vallettae, cautum ca ite 4. est, ut eleemosynae ad quas fideles obserentes invitabantur, non in solam sacrorum celebrationem erogandae sint, sed erogandae tantum sint in missas celebrandas, et in alias expensas pro ejusdem Ecclesiae, et Sodalitii manutentione. Statutum hoc confirmari petierunt Sodales, et postulatis satisfecit S. C. juxta modum (176): *Melevitana Confirmationis Statuti* 19. *Aug.* 1786.

Emissio. *Vide Professio Religiosa* §. *III.*

§. I.

Emolumenta in genere.

1. Statuit S. C. emolumenta Jurisdictionis Sede vacante non spectare ad Vicarium Capitularem, sed sunt pro Episcopo Successore reservanda: *Ostunen. Procurat., et Resident.* 28. *Julii* 1708. *dub.* 2.

2. Pium Montem Dotalem fundavit Johannes Juvenazzius in favore haeredum descendentium relictis executoribus Episcopo, Archidiacono, Cantore, et Thesaurario pro-tempore Ecclesiae Cathedralis, quibus controversias omnes definiendas commisit. Ab eisdem dubium propositum fuit in S. C.; an in distributione subsidiorum extrajudicialiter, et judicialiter procedente, aliqua Episcopo, vel ejus Ministris debeantur emolumenta? ei non deberi, sed ejus Ministris juxta Taxam Innocentianam (177) fuit resolutum: *Castellaneten.* 27. *April.* 1748. *dub.* 5.

3. Publicanis nullum emolumentum exigere licet pro translatione Cadaveris de uno ad alium locum occasione tumulationis in Ecclesia PP. Reformatorum Dioecesis Auximanae, quando

(176) Nempe, ut media pars eleemosynarum tam collectarum, quam colligendarum una cum medietate fructuum sortium tam investitarum, vel in posterum investiendarum pro Missis; altera vero medietas pro Ecclesia applicetur, ut in reliquis juxta votum Episcopi: *Ead. Caus.* 19. *Aug* 1786.

Episcopus ajebat „Putarem eleemosynas praedictas dividendas esse in duas portiones, quarum prima deductis expensis necessariis erogari „debeat in celebrationem Missarum Lectarum, „quodque celebrari etiam debeant Missae Cantatae omnibus diebus Dominicis, aliisque anni „festis cum assignatione scuti unius dictae monetae pro qualibet Missa inter Sacerdotes cantantes dividendi. Alteram vero eleemosynarum „una cum fructibus dictorum Capitalium deductis pariter expensis assignandam esse Confraternitati subministranti Sacerdotibus sacra indumenta, aliisque utensilia ad Missae celebrationem necessaria, hac tamen Lege, quod consodales prosequi debeant alia pia opera celebrationem scilicet infra annum consuetarum „Missarum cum expositione SSmi. Sacramenti, „aliorumque suffragiorum, necnon consuetae „functiones majoris Hebdomadae:" *Ead. Caus.* 29. Julii 1786. §. 4.

(177) Quae fuit confecta 1 Octob 1678 a Congregatione Particulari deputata ab Innocentio XI. et de ejusdem mandato typis edita a S. C. Concilii die 8. ejusdem mensis, et Anni. Haec §. 8. habet „Generalmente così nelle Capellanie manuali, come nelle nuove fondazioni, ed erezioni „de' Beneficj, Capellanie, Confraternite, Congregazioni, ovvero fondazioni, e benedizioni, „e consegrazioni, e respettivamente visite, ed „approvazioni di Chiese, e di Oratorii, così „coll'autorità Apostolica, come con l'ordinaria, il Vescovo, od altro Prelato, e suo Vicario, e qualunque Officiale, non possa esigere, „e ricevere emolumento alcuno, ma solamente „il Cancelliere possa esigere quella mercede, „che sia proporzionata alla sua fatica per la „scrittura, purche non passi eccedere in tutto „un scudo d'oro, ma sia meno, se minore sarà „la fatica:"

cadavera asportantur a Dioecesi Lauretana: *Auximana, seu Recineten Funerum* 24. *Martii* 1753. *dub.* 5.

4. Consuetudo est in pluribus Hispaniarum Dioecesibus, et praesertim Toletana, Compostellana, et Jacensi, quam plura provincialia Concilia approbarunt; sed quam nec improbat, nec approbat Bened. XIV. *de Synod. lib. IV. cap. VII. num.* 11. (178), ut in omnibus Beneficiis curam animarum adnexam habentibus, quae per concursum conferuntur, quilibet provisus solvere tenetur certam pecuniarum quantitatem tam Examinatoribus Synodalibus, quam Curiae Episcopalis Officialibus, sive nomine stipendii, sive largitatis. Indicto concursu ad plures Parochiales Ecclesias vacantes, provisus fuit Antonius la Forcada, qui solvere taxam renuit, ac proposito dubio: an, et quae emolumenta debeantur occasione examinis in concursu, et collationis Ecclesiarum Parochialium? et an et quae emolumenta sint restituenda? respondit ad primum, quoad Praesides, et Examinatores negative; in reliquis ad Card. Praefectum juxta mentem; et ad secundum ad eumdem Card. Praefectum: *Jacen.* 14. *Jan.* 1758. *dub.* 1. *et* 2.

Reliqua Vide *Anniversarium* §. *II. Archipresbyter* §. *IV. Beneficiati* §. *I. Canonici* §. *III. Capellanus* §. *II. Capellanus Curatus* §. *VI. Capitulum Eccles.* §. *IV. Episcopus* §. *XXIII. Mansionarius* §. *I. Oeconomus Curatus* §. *I. Parochus* §. *VI. Praepositus* §. *II. Presbyteri* §. *III. Prior* §. *II. Vicarius Capitularis* §. *II.*

§. II.

Emolumenta funerea quomodo, quibus, et a quibus solvere, aut restituire teneantur.

1. Ita legitur in libro Decretorum S. C. „quo vero ad Consuetudinem, „ut Canonici istius Cathedralis ultra „id, quod ratione Funerum recipiunt aliquid plus pro eorum arbitrio, jure sepulturae exigant, vel a „sponte dantibus recipiant; S. C. censuit, talem consuetudinem, quatenus sit legitime praescripta quod „sponte dantes, et dummodo sepultura non retardetur, esse tolerandam, quo vero ad exactionem esse „omnino abolendam." *Ortonen.* 8. *April.* 1634.

2. Resolutum fuit a S. C. ad solutionem quartae funerum non teneri haeredes, nec exequutores testamentarios; lucrum vero sepulturae pro cadaveribus humandis non posse de jure peti, nec exigi, sed si quid ex legitima consuetudine a sponte dantibus solvi consuevit, hujusmodi consuetudinem permitti posse ita tamen, ut ex nonsolutione interim non denegetur sepulcrum: *Acher.* 13. *Maii* 1638.

3. Dubio disceptato: An Parochi seculares praetendere possint majorem quantitatem emolumentorum funerum, quando cadavera sepeliuntur in Ecclesiis Regularium, quam accipiunt, quando tumulantur in Ecclesiis secularibus? datum fuit negativum responsum, et ut exhibeatur Decretum in Mantuana Funerum editum 16. Januar. et 3. April. proximi praeteriti (179): *Insularum Canariae Jurisdict.* 31. *Julii* 1694.

(178) Tom. XII pag. 147. Ubi legitur „Unum tamen, notatione dignum, referimus, quod „statutum reperimus, in Concilio Provinciali „Toletano, habito anno 1566 act. 2. cap. 24. „(tom. 10 collect. Harduini col. 1155.) his verbis: „*Horum vero Examinatorum cuilibet pro „muneris suscepti labore, Ordinarius, post beneficii collationem, ex reditibus Ecclesiae va-„cantis, qui alioqui Rectori debentur, justam „aliquam mercedem, ejus arbitrio, reddi curabit; cum, et dignus sit mercenarius mercede „sua:*" Licet autem, quod a praefatis Conciliis „Patribus gestum est, non improbemus, non tamen absolute approbamus, multaque minus „imitandum proponimus:"

(179) *Vide Quarta Funerum* §. 2. *num.* 6.

4. Quum Laurentius Crescius a quatuordecim annis circiter miles Praesidiarius Arcis Angeli in morbum incidisset, illico se ad propriam domum se transtulit, ubi uxor cum familia degebat, sitam in Parochia SS. Simonis, et Judae, et ibi mortuus est. Orta inde controversia inter binos Parochos decisum est emolumenta funerum Ecclesiae Parochiali S. Mariae Transpontinae, quia rite, et recte in Ecclesia SS. Simonis et Judae non fuerat humatum, esse restituenda: *Romana Juris Sepeliendi* 17. *Aug.* 1697 (180).

5. Canonicus Pellegrini Ecclesiae Cathedralis in propria domo decumbit, et distincta ab aedibus Canonicalibus, et fuit translatus ad Ecclesiam praedictam irrequisito Parocho domicilii; idcirco instante hoc Parocho S. C. dubium, an sit restituenda emolumenta funerum? deberi ei quartam, explanavit: *Narnien. Jur. Paroch.* 1699 *dub.* 4.

6. Capitulo, Canonicis Ecclesiae Collegiatae S. Mariae civitatis Foggiae, et aliis Parochis dictae urbis propter funus per publicas plateas, quae non est via recta ad Ecclesiam funeris, et praesertim Regularium ducens, circum actum, aliquod stipendium accipere, seu exigere fas nequaquam esse fuit declaratum: *Trojana Funerum* 21. *Maii* 1701 *dub.* 2. (181).

7. Praefato insuper Capitulo, Canonicis, et Parocho aliquid ratione transitus per Parochiam, quando funus ducitur ab una Parochia ad Ecclesiam funeris in alia Parochia positam exigere non licet: *Ibid. dub.* 4.

8. Eidem Capitulo in comitatu funeris Candela per Canonicos gestanda quatuor librarum tribui non debet, sed est arbitrio haeredum relinquendum pondus, et quilibet ex Canonicis praeter dictam Candelam unum ducatum regni praetendere nequit: *Ibid. dub.* 5.

9. Capitulum, Canonici, ac Parochi supradicti, funerum ratam partem, quando cadaver sepelitur in Ecclesiis Regularium extra urbem, ac extra Parochiam, quamvis intra civitatem positam, majorem praetendere, et accipere non possunt, quam sumerent, si cadaver in illorum Ecclesia conderetur: *Ibid. dub.* 7.

10. Interveniente in funere ducendo ad Ecclesiam Regularium Cruce Capituli cum unico illius Abbate, seu Sacerdote Capitulum emolumentum eo modo, quo totum interesset Capitulum, exigere non valet: *Ibid. dub.* 8.

11. Quum oblatae, mulieres degentes in Conservatorio SSmae Conceptionis sub instituto S. Clarae Casalis Pentae terrae S. Severini morientes sine electione sepulcri essent tumulandae in Ecclesia Parochiali, inde S. C. decernit, et quatenus eligunt sepulcrum in earum Ecclesia debentur Parocho funerum emolumenta: *Salernitana Jur. Paroch.* 19. *Aug.* 1702 *dub.* 4.

12. Ab Ecclesia Cathedrali restituto cadavere Sanctis Primaverae, qui e domo Paterna rurali sita in Parochia S. Mariae Piani causa studiorum profectus ad urbem inhabitavit, et diem supremum sub Parochia PP. Dominicanorum civitatis non clausit, sed habet familiae sepulcrum in Ecclesia, soluta

(180) *Vide not.* 17. *tom* 2. *pag.* 16.

(181) Ampliatur haec Declaratio a Const. *Exponi* 2 *Decem.* 1676 *(Bull. Rom. tom* 8. *pag.* 13*)* Innocentii XI., ubi confirmatur Decretum S. C. Concilii emanatum in causa *Papien. Funerum* 28. Novem 1671. hisce verbis conceptum „Primo, „An Curatus unius Dioecesis quaecumque sit in „transitu cadaveris, quod processionaliter de„fertur ad Ecclesiam Regularium ab alia Dioe„cesi transeundo per propriam jurisdictionem, „et Parochiam, possit aliquam partem petere „Cerae, et pecuniarum ab haeredibus defuncti „praetendere? respondetur: Negative.

quarta cui de jure, S. C. dictis Patribus esse restituendae res funereae, et oblationes statuit: *Aesina Juris Sepeliendi* 15. *Decem.* 1703.

13. Quum elegisset sepulcrum in Ecclesia Patrum Reformatorum S. Francisci oppidi Scantiani Vincentius Caesarinius pro ejus filia impubere, quaestio adducta est de dicta electione, restitutione cadaveris, ac emolumentis, ad quos spectant; S. C., cui res fuit delata, censuit Episcopum transmittendum processum, et postea providebitur, ad quem solutio mercedis spectet: *Suanen. Juris Funer.* 10. *Julii* 1706 *dub.* 2.

14. Nec cadaver Marci Antonii Sylvii, nec Funerea emolumenta esse restituenda S. C. praecepit. Nam hic obiens in Parochia Ecclesiae Collegiatae oppidi Canini nullo sepulcro eleto, ibi fuit cadaver humatum obstantibus de Observ. PP. S. Francisci, qui ajebant in eorum Ecclesia habere illius genitoris sepulcrum, licet nullam formam sepulcri habens, quum dicti genitoris haeredes scut. 10. pro fractura terreni tantum solvissent: *Aquipendii Exhumat. Cadaveris* 26. *Febr.* 1707.

15. Vicarius Generalis, Promotor Fiscalis, Oeconomus mensae Archipresbyteralis, et Capitulares Ecclesiae Collegiatae oppidi Terlicii gaudere emolumentis funerum illis horis, quibus confessiones extra praefatam Ecclesiam audiebant, intendentes, hinc in choro interesse nequibant, sed frustranea eorum petitio evasit: *Juvenacen. seu Nullius Terlicii Distribut.* 13. *Aug.* 1707 *dub.* 2.

16. Mortuo ab intestato Alvaro de Luna Regio Gubernatore civitatis Cortonae in dicta urbe, quaesitum fuit hac occasione a S. C., an, et quae summa interveniente Capitulo Ecclesiae Cathedralis Capitularibus, et Sacerdotibus invitatis debeatur? responsum prodiit, ut Episcopus conficiat taxam auditis interesse habentibus, et transmittat ad S. C.: *Cortonen. Jur. Funer.* 3. *Sept.* 1707 *dub.* 2. (182).

17. Inde resolvit S. C. summam nullam ex titulo praetensi juris componendi tam pro iis, qui obeunt repentina morte quam cum sacramentis, eidem Capitulo deberi(183): *Ibid. dub.* 3.

18. Et ad dubium, an, et qua summa debeatur ex jure tintinnabuli? respondetur, ut ad secundum dubium: *Ibid. dub.* 4.

19. Quum esse locum exhumationi cadaveris Baldassaris Cenzii incolae Parochialis Ecclesiae S. Gregorii de Curiis; licet ad eam non esse deveniendum stante lapsu temporis S. C. definivisset; insuper decrevit esse locum etiam restitutioni emolumentorum. Nam Patres Conventuales sub praetensa ratione, quod erat sepeliendum in tumulo majorum, et causa consuetudinis in eorum Ecclesia tumularunt: *Civitatis Castellanae Sepulturae* 12. *Januar.* 1709.

20. Johannes Cortellonus Rector Parochiae nuncupatae *del Portone* occasione funerum suorum fidelium praetendit, etiamsi tumulentur in aliena Ecclesia praeter consuetam quartam funeream julios quinque, et velum quoddam, seu illius vice julium unum pro erigenda cruce, alterum pro delatione Imaginis SSmi Crucifixi, quam infirmis post extremam Unctionem eis

(182) *Vide not* 8 tom. 2 pag 7.

(183) Quoad enim justaxandi, sive componendi per Capitulum, innixa fuit resolutio rationi, „quod praeter taxam solitam pro sepultura non „videtur aliquod exigendum a Capitulo ratione „alterius juris, cum non debeat duplex stipendium; et quidem talis non poteat augeri a Capitulo ad proprium libitum, quia sufficit, ut „fuerit facta a superiore considerata qualitate, „et facultate Personarum, et locorum, quibuscumque casibus applicata" Card Petra Comment. ad Const. 2 *Clem IV.* num. 28. tom 3. pag. 219.

administratam relinquit; idcirco S. C. consulta, quae emolumenta deberi dicto Parocho; rescripsit, ut Episcopus conficiat taxam auditis interesse habentibus, et transmittat ad S. C.: *Senogallien. Emolum. Funer.* 24. *Maii* 1710 *dub.* 1. Taxam confecit Episcopus in hujus rescripti exequutionem, et taxam, Parocho causa contrariae consuetudinis, ad quam probandam remissoriam petebat, contradicente, servandam S. C. judicavit: 2. *Maii* 1711 (184).

21. Nec deberi velum, seu illius pretium in administratione Olei Sancti, neque a sponte dantibus accipi posse constitutum est: *Ibid. dub.* 2.

22. Maria Victoria Moja civitatis Astae sese cum viro suo ad locum Serrae Vallis transtulit occasione matrimonii, sed ob jurgia inter eos orta, ad suam remeavit urbem, et post sex mensium moram, obiit intra Parochiae S. Pauli fines sacramentis omnibus munita. Fuerat in ejus testamento compertum sibi in ea Ecclesia Parochiali elegisse sepulcrum, in qua mori contigisset. Vicarius Cathedralis Ecclesiae curatus jus funerandi sibi arrogavit, uti advenarum, et forensium civitatis. At S. C. jussit emolumenta funeris esse Parochiali Ecclesiae S. Pauli restituenda: *Asten. Juris Funer.* 20. *Sept.* 1710 *confirmat.* 28. *Febr.* 1711.

23. Quum haud decernere judicasset S. C. restitutionem cadaveris Johannis Pozzuoli sepulti a Parocho S. Geminiani civitatis Laudae in sua Parochiali Ecclesia; hinc etiam emolumenta funerum percepta a dicto parocho instantibus pariter Patribus Carmelitarum Discalceatorum electionem in eorum Ecclesia sepulcrum allegantium restituenda non esse decernit: *Lauden. Funerum* 2. *Maii* 1711 *dub.* 5. (185).

24. Cadaver Alberti Forlani in Ecclesia Monialium S. Clarae sepultum juxta suam voluntatem fuit, et a Patre Confessario, ac Patribus S. Francisci associatum est, minime Parocho Ecclesiae Cathedralis vocato. Eo reclamante non esse locum restitutioni cadaveris, et quoad medietatem esse restituenda emolumenta funerum, et in futurum esse observanda S. C. Episcoporum, et Regularium decreta (186) S. C. sententia fuit: *Lunen. Sarzanen. Restitut. Cadaver.* 28. *Novem.* 1711.

25. Parocho Cathedralis Ecclesiae Savonae solvi debent emulumenta funerum occasione obitus viatorum, qui in dicta civitate decedunt, minime vero ea spectant ad Parochum illius Ecclesiae, intra cujus districtum moriuntur: *Savonen. Jur. Paroch.* 12. *Novem.* 1712 *dub.* 2.

26. Idem servandum est quoad Peregrinos in dicta urbe decedentes: *Ibid. dub.* 5.

27. Idemque statuitur, quoad Advenas, et Exteros quoscumque, qui non habentes animum permanendi in urbe Savonae, ibidem tamen una cum eorum familiis habitantes in ea extremum spiritum effundunt: *Ibid. dub.* 8.

28. Quod de Advenis decisum est, etiam de civibus Savonensibus intelligi debet, qui tamen domicilium omnino deseruerint, et patriam redeuntes, animo commorandi solum ad tempus, domus consanguineorum, vel etiam paternam inhabitant: *Ead.* 3. *Decem.* 1712 *dub.* 11.

29. Emolumenta Funerum occasio-

(184) Discept. Eccl. *XVIII.* tom. 2 part. 2. per tot. Advocatus Dominicus Ursaya sua jura in hac causa in favorem Parochi Pontoni edidit.

(185) Advocatus Dominicus Ursaya *Discept. Eccl. XIV.* et seq. tom. 1. part. 2. per tot sua jura edidit, quae Patres Carmelitas luendo in medium protulit.

(186) Praesertim in Mantuana 16. Martii 1697., et in Comen. 11. Martii 1706.

ne obitus Gubernatoris, ejusque Vicarii, Magistratuum, et Officialium et illorum, qui stipendio conducti sunt, et quorumcumque qui a Principe missi sunt ad regimen civitatis, habitantium in civitate Savonae, vel in domo publica, vel privata sumptibus publicis conducta, quatenus sepulturam non elegerint, solvi debent Parocho Cathedralis Ecclesiae, minime vero ejus Ecclesiae Parocho, intra cujus districtum intereunt: *Ibid. dub.* 13.

30. Quod si praedicti cives Savonenses forent, et habitarent in domo propria, vel privata propriis sumptibus conducta, tunc emolumenta praedicta spectare debent ad Parochum illius Ecclesiae, intra cujus limites habitant: *Ibid. dub.* 15.

31. Emolumenta Funerum occasione obitus Officialium Belli, quocumque nomine nuncupentur, habitantium in urbe Savonae, vel in stationibus, et domo publica, vel privata, quatenus sepulturam non elegerint solvi debent Parocho Cathedralis Ecclesiae, non autem Parocho Ecclesiae, intra cujus limites decesserunt: *Ead.* 21. *Januar.* 1713 *dub.* 17.

32. Quod si Officiales praedicti fuerint cives Savonenses, emolumenta ad Parochum, in cujus Paroecia moriuntur, spectare deberet: *Ibid. dub.* 20.

33. Emolumenta funebria occasione obitus militum omnium habitantium in urbe Savonae, vel in stationibus, et domo publica, vel privata, et in ea decedentium, si sepulcrum non elegerint, spectare non debent ad Parochum Ecclesiae, intra cujus districtum e vita excesserunt, sed solvi Parocho Cathedralis Ecclesiae debent: *Ead.* 13. *Maii* 1713 *dub.* 22.

34. Secus vero servandum erit, si milites praedicti cives Savonenses fuerint: *Ibid. dub.* 24.

35. Emolumenta funerea occasione obitus illorum, qui in carceribus Criminalibus Gubernatoris Savonae detinentur, decedentium sive Savonenses fuerint, sive exteri si sepulturam non elegerint ad Parochos Ecclesiarum, intra quarum districtum reperiuntur carceres, spectant: *Ibid. dub.* 26.

36. Spectant vero ad praedictos Parochos emolumenta Funerum, quae proveniunt occasione obitus illorum, qui in carceribus civilibus, vulgo nuncupatis *Malae Paghae*, morantur: *Ibid. dub.* 28.

37. Compendia funerea illorum, qui ad mortem damnati sunt, si ipsi sepulcrum non elegerint, ad Parochum Cathedralis Ecclesiae pertinent, minime ad Parochum carcerum: *Ead.* 17. *Junii* 1713 *dub.* 30.

38. Quum S. C. exhumationem Cadaveris Francisci Rocca Pistoris Monialium Benedictinarum SS. Antonii, et Clarae atrium muris circumdatum dicti Monasterii degentis ab Ecclesia dictarum Monialium ratam habuisset; etiam emolumenta funerum Parocho Ecclesiae S. Mariae de Mari, in cujus parochiae districto adest dictum Monasterium, restituenda esse praecepit: *Barchionen. Jur. Paroch.* 21. *Januar.* 1713 *dub.* 3. *confirmat.* 13. *Maii ejusd. anni.*

39. Comes Caesar de Manellis humo mandari in Ecclesia Cappuccinorum superiorum eorum adventante in tempore facultate disposuit, aliter in Ecclesia PP. Oratorii S. Philippi, ac inde decessit. Occasione illius cadaveris tumulationis insurrexerunt Parochus allegans testamenti nullitatem legitima deficiente sepulturae electione, ac PP. Oratorii contendentes P. Guardianum non habere facultatem a testatore requisitam. Hinc Vicarius Generalis definitive decrevit in favorem PP. Cappuccinorum quoad sepulturam, ac praeterea omnia ipsis Patribus consignari intortitia, et ceras praecepit. Praelatum decretum validum esse S.

C. judicavit: *Aesina Sepulturae* 22. *Sept.* 1714.

40. Evita discessit Comes Eustachius Pallio, qui vitam ducebat seculari veste in Conventu PP. Eremitarum S. Augustini civitatis Astae Pompejae, quibus solvebat menstruam summam pro alimentis. Patres fidem electionis Sepulcri exhibentes in eorum Ecclesia sepelierunt, irrequisito Parocho, intra cujus Parochiae limites Conventus positus est. Dicto Parocho reclamante eos teneri ad quartam funerum tantum, non autem ad aliorum emolumentorum restitutionem sancivit: *Asten. Jur. Paroch.* 27. *Novem.* 1717 *dub.* 2. *confirmat.* 12. *Febr.* 1718.

41. Lite inter Parochos oppidi Novarum et Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae dicti oppidi exorta super divisione starii frumenti occasione funerum Patris, vel matris familias, aliorumque funebrium oblationum inter ipsos facienda, S. C. resolvit servandam esse Concordiam anni 1555. *Derthonen. Jur. Paroch.* 7. *Decem.* 1720 *dub.* 12. *confirmat.* 14. *April.* 1725 *dub.* 2.

42. Et restituenda omnia emolumenta funerum ab Archipresbytero terrae Massae, qui cadaver Franciscae Rugerii de Georgiis in sua Ecclesia abscondit, et omnia Emolumenta percepit; quum illam in Ecclesia PP. Tertii ordinis S. Francisci sepulturam sibi elegisse constaret: *Tudertina Elect. Sepulturae* 4. *Julii* 1722 *dub.* 2. *confirmat.* 21. *Nov. ejusd. anni.*

43. Quum Cadavera defunctorum sepulcro reddenda in Ecclesia PP. Minorum Observantiae terrae Petrae Sanctae antequam ad eorum Ecclesiam deferantur, non deberent prius transferri ad Parochialem Ecclesiam, et eorum ibi non debeat fieri expositio usque ad horam sepulturae; hinc jussit S. C. Nicolaum Bendinium Parochum Ecclesiae S. Martini teneri ceram, et alia emolumenta percepta occasione comitatus, et expositionis in sua Ecclesia cadaverum Angeli Staggi, ac Johannae Marini restituere: *Lucana Funerum* 14. *Mart.* 1722 *dub.* 2.

44. Definitur a S. C., ut Archipresbyter terrae Montis Aeri teneatur etiam quoad quartam omnia emolumento percepta quoad Thomam Fabri, et Sebastianum Butini defunctos restituere; et ut quoad Johannem Mangioni non teneatur Patribus Conventualibus ejusdem loci, ubi eorum cadavera sunt tumulata, restituere; sed huic decreto praecessit instructio (187) missa ad Episcopum: *Volaterrana* 30. *Januar.* 1723 *dub.* 7. *et* 16. *Martii* 1726.

45. Archipresbyter Castri Gandulphi funerum, sive cadaverum comitatus occasione ab haeredibus defuncti quoddam sudariolum suae cruci appensum, et post olei Sancti administrationem pariter vas seu discum, quo utitur in eodem exercitio, quique eidem ad praedictum usum ab infirmo seu adstantibus traditur, recipere consuevit. Nonnulli vero de hoc questi sunt in S. C., quae quoad sudariolum an sit ejus permittenda receptio? respondit, ut coadjuventur probationes, et quoad discum non esse receptionem ejus permittendam putavit: *Alben. Funerum* 20. *Febr.* 1723 (188).

46. Flaminius Marinius sepulcrum in Ecclesia PP. Carmelitarum terrae S. Donati elegit, et ejusdem cadaver Ecclesia Matrix dictae terrae sepultura affecit, ac emolumenta funerum percepit; sicuti S. C. decreverat,

(187) Vide not. 231. tom. 4. pag. 174.

(188) Contra Archipresbyterum declamavit Advocatus Dominicus Ursaya in hac causa, et sua jura habentur in Discept. Eccl. XIX. tom. 5. part. 1. per tot.

hinc eadem S. C. locum esse emolumentorum restitutioni ad Ecclesiam tumulantem spectantium statuit: *Sorana Funerum* 24. *April.* 1723 *dub.* 2.

47. Censuit S. C. Presbyteros Ecclesiae Collegiatae Receptitiae, et Parochialis terrae Peschi Constantii pro jure sepulturae emolumentum taxatum in conventione anni 1566., quando cadavera Incolarum Parochiae tumulantur in sepulturis propriis, et familiaribus exigere, et quando in aliena Ecclesia tumulantur, tunc statuit, ut expectetur exitus litis in S. C. Episcoporum, et Regularium agitatae: *Nullius, seu Montis Casini* 26. *Januar.* 1726 *dub.* 14.

48. Orta controversia inter Parochos, et Regulares civitatis Mediolani S. C. definiit, occasione funeris divisionem cenotaphii, culcitrae, et aliorum ornamentorum existentium in Ecclesia, ubi defunctus humatus fuerit, faciendam esse pro medietate: *Mediolanen. Quartae Funer.* 9. *Sept.* 1730. *dub.* 5. *confirmat.*, et additum servata forma Constitutionum Synodalium (189): 2. *Junii* 1731.

49. Item pro medietate faciendam esse divisionem pecuniarum in casu, quo illae tradantur ab haeredibus defuncti in locum cerae: *Ibid. dub.* 6. *confirmat. ibid.*

50. Marchionissa Olimpia Palumbaria obiit in Parochia Ecclesiae Collegiatae S. Mariae ad Martyres, suumque cadaver inferri jussit in sepulcrum gentilitium existens in Ecclesia Monialium S. Silvestri in Capite, ibique erectum, dum Ecclesia praedicta Parochialis erat; prout illatum fuit praemissa obligatione Monialium illud retinendi una cum emolumentis in forma depositi, ac restituendi ad omne mandatum Card. urbis Vicarii ad instantiam Capituli Ecclesiae Collegiatae; exinde vero juxta S. C. resolutiones (190), necnon etiam S. C. Episcoporum, et Regularium, (191) et statutum Cleri Romani (192) declaratum fuit emolumenta praedicta integre spectare ad Ecclesiam Parochialem: *Romana Emolument. Funer.* 28. *Julii* 1731.

51. In obscuro latebat, an cuncta emolumenta funerum ad Massam Communem Ecclesiae S. Pauli, vel ad ejusdem Ecclesiae Parochum spectarent? dubium remisit S. C. ad Card. Praefectum in omnibus: *Verulana* 13. *Januar.* 1724 *dub.* 2. Card. Praefectus declaravit mappas, et cereum spectare ad Parochum; Candelas vero, et pecunias spectare ad massam, et distribuendas esse praesentibus, et associantibus; Beneficiati ejusdem Ecclesiae Card. Praefecti declarationem hanc impugnarunt, petieruntque denuo audiri, et rescriptum fuit ad eum-

(189) Quae confecit Card. Archiepiscopus in Synodo 22 celebrata anno 1610, ubi quoad Regulares, inhaerendo antiquae consuetudini praescriptum fuit „ut ipsi contenti essent medietate „illius Cerae, quae circa feretrum, aut aliter „quomodocumque in illo funere adhibebitur." Eod Conc 9. *Sept* 1730 §. 6.

(190) *Vide praec.* § *num.* 24.

(191) *Vide not.* 186.

(192) *Cap.* 3. *de Jur. eligen. Sepul. atque funeran.* §. 1., ubi in additione confirmata a Clemente XI. Pont. Max. ita cavetur „Sepulturae „electionem fieri posse in quacunque Ecclesia, „seu loco Religioso declaramus, dummodo lo„cus ille de jure communi, vel ex Privilegio „Apostolico jus sepeliendi habeat; non autem „quoties eo caret, ut sunt Oratoria, Ecclesiae „Regularium virorum, qui habent Ecclesias in„teriores, vel ex peculiari instituto non habent „sepulcra pro extraneis, Ecclesiae Monialium, „exceptis iis, et in quibus animarum cura exer„cetur, et alia id genus etc. Quod si ex permis„sione Superiorum illarum Religionum, quae non „habent sepulcra pro extraneis, et ex licentia „nostra sepelliatur cadaver in Ecclesiis, quae „jus sepeliendi non habent, tunc integrum fu„nerale spectet ad Parochialem Ecclesiam, cui „ex hujusmodi licentia in nihilo praejudicatum „esse intelligatur, quoad omnia emolumenta, „etiam proprii Vespillonis, ac si in eadem Ec„clesia Parochiali sepultum fuisset etc.

dem Card. Praefectum: 28. *Febr.* 1733.

52. Statuerat S. C. exteris, et oriundis civitatis Cavae, qui incolatum per decennium non fecerint, nec bona possideant in eadem urbe licitum esse eligere sepulcrum, extra Ecclesiam Cathedralem, in qua adest sepultura peregrinantium; modo sanxit non esse Capitulo, et mensae Episcopali solvendum jus funeris: *Caven. Funeralium* 7. *Febr.* 1733 *dub.* 5.

53. Emolumenta funeris spectare S. C. putavit ad Oratorium publicum Bmae Annuntiationis Villae Tini tumulans excepta quarta funerum, quae Parocho terrae Accumuli debetur, quoad eos defunctos, qui vel in dicto Oratorio sepulturam elegerint, vel ibi sunt in sepulcro majorum tumulandi: *Asculana Jur., et Funct. Paroch.* 29. *Aug.* 1733 *dub.* 3.

54. Quum aliqua pars eleemosynae, ac oblationum Societatis SSmae Conceptionis piarum mulierum sine Sacco erectae in quadam Capella Ecclesiae PP. Minorum Conventualium terrae Montis Leonis in beneficium Ecclesiae dictorum Patrum praecipue pro manutentione Lampadis accensae ante Capellam SSmi Sacramenti erogaretur. Episcopus Spoletanus in Visitatione anni 1720. mandavit, ut in vim Bullae aggregationis Venerabili Confraternitati SS. Laurentii, et Damasi de urbe, societas in alios usus erogare ejus reditus, ac eleemosynas, nisi in commodum ipsius Capellae, non deberet, mandavitque missas celebrari in eadem Capella Societatis. Reclamarunt Patres praedicti, et S. C. decreta, ac Episcopi provisiones sustineri sanxit: *Spoletana Juris Visitandi* 30. *Sept.* 1730 *dub.* 1.

55. In supplicationibus funereis pro defunctis de familiis Ecclesiarum Parochialium loci Campobassi, quae fiunt capitulariter a toto Collegio, licet Archipresbytero Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Leonardi, de cujus constat majoritate, duplicatam partem ratam ex emolumentis comitatus absque tamen stolae obventionum attributione exigere: *Bojanen. Jur. Paroch.. et Praeeminent.* 24. *Maii* 1732 *dub.* 11.

56. Ex fructibus, qui in Collegio S. Leonardi, et ex eleemosynis missarum, quas Collegium, seu Capitulum a Gubernatoribus Societatis SSmi Sacramenti accipit, Archipresbytero pars rata duplex, non sola pars aequalis cum aliis de Collegio, exceptis tamen eleemosynis missarum debetur: *Ibid. dub.* 13.

57. Dubiis exhibitis, an Parochus possit ratione itineris faciendi extra moenia civitatis ad Ecclesiam Patrum Reformatorum exigere praeter quartam, duplum illius eleemosynae, quae daretur, si cadaver esset sepeliendum intra civitatem? et quatenus affirmative. An idem servandum sit in tumulatione tam civium, quam exterorum? S. C. rescripsit ad Card. Episcopum juxta mentem: *Tusculana Funerum* 24. *Julii* 1734 *dub.* 4. *et* 5.

58. Cadaver Mariae Laurentiae Valentini, quae sibi elegerit sepulcrum in Ecclesia PP. Carmelitarum terrae Cantalupi, Archipresbyter dictae terrae in sua Ecclesia tumulavit, ideo S. C. decernere censuit restitutionem cerae, aliorumque emolumentorum a dicto Archipresbytero perceptorum, sibi quarta reservata, addendo ad Card. Praefectum juxta mentem: *Sabinen. Funerum* 29. *Januar.* 1735 *dub.* 1.

59. Archipresbytero Ecclesiae S. Michaelis oppidi Bagnacaballi binae candelae in cadaverum comitatu debentur, et eo absente totidem ejusdem substituto tantum: *Faventina QuartaeFuner.* 18. *Junii* 1735 *dub.* 2.

60. Ad Archipresbyterum Parochialis, et Receptitiae Ecclesiae S. Nico-

lai oppidi Laureae emolumenta funerum integre, ac privative non spectare, sed solitum servandum esse deciditur: *Policastren. Procurat.* 1. *Junii* 1737 *dub.* 7. *confirmat.* 13. *Sept.* 1738 *dub.* 1.

61. Posita est quaestio, num Archipresbyter, qui curam actualem exercet, Ecclesiae Collegiatae terrae Cisternini emolumenta Parochialia consequi debeat, quartam nempe funerum, sepulturae jus, intortitia, quae per viam deferuntur, et prope cadavera in die obitus ardent, et quoties defuncti commemoratio peragitur? S. C. servari solitum voluit: *Monopolitana Congruae* 28. *Sept.* 1737. *dub.* 4.

62. Dubio, in quocumque casu sepeliantur in Ecclesia Societatis SSmae Assumptionis, et Rosarii civitatis Senogalliae cadavera tam Sodalium, quam aliorum non Sodalium emolumenta cerae, comitatus, funeris, ac etiam depositi integre spectent ad Capitulum Curatum, ut potius in qua rata in casu? respondit S. C. pro cadaveribus Sodalium, et habentium sepulcrum gentilitium in dicta Ecclesia spectare quartam funerum tantum ad Capitulum Cathedralis; pro aliis vero integre omnia emolumenta: *Senogallien. Juris Sepeliendi* 24. *Januar.* 1739 *dub.* 3.

63. Intortitia, quae obveniunt occasione funerum Canonicorum Ecclesiae Collegiatae S. Jacobi tumulandorum in proprio eorum sepulcro ad Canonicos una simul cum Priore dictae Ecclesiae non spectant, sed servari solitum mandat S. C.: *Tolentina Missae Paroch., et Profess. Fidei* 26. *Maii* 1739 *dub.* 6.

64. Juxta statutum conventum inter Sodales SSmae Assumptionis, et Patres Carmelitas terrae Cirignolae, in quorum Ecclesia erecta Societas fuit, duo Sodales tumulati fuerunt in eadem Ecclesia, ubi sepulturam elegerant, sed ea occasione Parochus Ecclesiae Collegiatae S. Petri dictae terrae contendere coepit sibi, ejusque Capitulo, licet non invitato, ab haeredibus deberi feretrum, et culcitram, summamque ducatorum 10. et gran. 20. pro uno quoque Confratrum funere juxta taxam ab eo confectam; hinc duodecim definienda ponuntur in contentione dubia, ad quae S. C. respondit: dilata, et scribatur Episcopo pro informatione, et voto super veritate, et relevantia assertae Concordiae, auditis Partibus: *Minervinen. Funerum* 11. *Martii* 1741 *dub.* 1. *usque ad dub.* 12.

65. Cadaver Baronis Francisci Mariae de Pretis Laici, qui cum PP. Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii degebat, ac in eorum Ecclesia inconsulto Parocho tumulatum fuit, sicuti illud haud esset restituendum vigore privilegii Pontificii Congregationis in favorem Hospitum, ita emolumenta funerum pariter non sunt restituenda: *Spoletana* 21. *Julii* 1742 *dub.* 2.

66. Jacobus Minerva mortuo jam filio impubere contra loci consuetudinem illi sepulcrum elegit in Ecclesia PP. Praedicatorum terrae Tricasii, ubi sepultus revera fuit; ideo venit dubium, ac decisum non constare de electione dictae sepulturae, idcirco restitutio emolumentorum funerum Parochiali Ecclesiae facienda praecipitur: *Alexanen. Funerum* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 4.

67. Majus emolumentum Parochi seculares terrae Suriani praetendere non possunt ab haeredibus defunctorum quando cadavera humo mandantur in Ecclesia S. Mariae de Podio Patrum Reformatorum, quam accipiant, quando tumulantur in Ecclesiis secularibus dictae terrae: *Hortana Funerum* 3. *April.* 1745.

68. Exhibitum hoc fuit dubium: An

in praesenti rerum statu, ob praetensam diminutionem quantitatis emolumentorum Archipresbyteratus locus sit separationi, et assignationi emolumentorum provenientium ex funeribus, aliorumque in favorem Archipresbyteri Ecclesiae Collegiatae Foggiae privative quoad Capitulum? dixit S. C. Ad D. Secretarium juxta mentem: *Trojana* 13. *Febr.* 1751 *dub.* 1.

69. Archipresbyter Parochiae S. Nicolai terrae Ferentiae, associare quum nequisset cadavera decedentium sub Parochia S. Mariae de Longobardis invito Rectore, ejusque Parochiae incolis, idcirco nullum emolumentum pro dictis comitatibus lucratur: *Venusina* 27. *Martii* 1751 *dub.* 3.

70. Fato functo Commendatario Aloysio Bernabo bigamo cadaver conditum fuit in Ecclesia S. Francisci PP. Min. Conventualium funus comitante Capitulo Ecclesiae Cathedralis, exortum dissidium est. Contendebant quatuor primi de Capitulo sibi praeter solitas communes distributiones quatuor faces cereas majores debitas quoque esse. Patres contradicentes ajebant non deberi, quum Decretum Capitulare ageretur de Clericis, qui si sunt Bigami, inter laicos sunt. S. C. quaestionem dirimendo decidit non deberi Capituli Dignitatibus et quatuor primis de Capitulo praeter consuetas distributiones quatuor intortitia occasione eorum interventus in funeribus bigamorum ducendis extra Cathedralem: *Fulginaten. Funeris* 19. *Aug.* 1752 *dub.* 1.

71. Neque in funere Commendatarii Bernabo bigami debita fuit illis praeter solitas distributiones quatuor intortitia ratione eorum interventus: *Ibid. dub.* 2.

72. Quamquam electio sepulturae facta fuerit filiae impuberis biduo ante mortem ejusdem a genitore Sancti-no Thomati in Ecclesia PP. ordinis S. Dominici, ubi alii filii fuerunt absconditi, tamen Parochus recepit cadaver, et percepit emolumenta. Patres conquesti sunt, et S. C. quae fuit interrogata de restitutione emolumentorum rescripsit, ut examinentur testes formaliter, et extrahentur partitae sepulturae impuberum defunctorum citata parte: *Aquen. Juris Eligendi Sepult.* 19. *Aug.* 1752.

73. Quaesitum fuit ad instantiam Annibalis Luzioli Parochi Montis Cassiani Dioecesis Lauretanae, an Parochi seculares, vel praetextu funeralis, vel ratione commitatus sibi sumere possint ab haeredibus defunctorum majus emolumentum, quando cadavera sepeliuntur in Ecclesia S. Francisci Patrum Reformatorum terrae Forani extra territorium, et Dioecesim existente, quam merentur, quando cadavera tumulantur in Ecclesiis Regularium, ut quamvis alias decretum fuerit majus emolumentum exigi non posse, nihilominus quum habenda sit ratio majoris, vel minoris itineris, S. C. rescripsit, dabitur resolutio in casibus particularibus: *Auximana, seu Recineten. Funerum* 24. *Martii* 1753 *dub.* 1.

74. Praedicto autem Parocho terrae Montis Cassiani, ejusque Sacrario praeter Quartam Funerum ratione praetensi majoris laboris debetur major accessio juxta taxam Episcopi pro comitatu cadaveris ad Ecclesiam Patrum Reformatorum terrae Forani Auximanae Dioecesis: *Ibid. dub.* 3.

75. Idem vero restituere tenetur haeredibus Johannis Baptistae Cherubini ratam partem in istius funere plus aequo exactam juxta diuturnam consuetudinem, prout Episcopus decreverat, adeoque S. C. quoad restitutionem praedictam censuit satis provisum fuisse per Episcopum: *Ibid. dub.* 4.

76. Quum cadaver Sacerdotis Valentini Forconi, quamvis ad Cathedralem Ecclesiam associatum fuerit a proprio Parocho ad Paroeciae S. Caterví Canonicorum Lateranensium regimen recens deputato spectare ad Parochialem eamdem declaratum fuisset, ob id locum esse restitutioni omnium emolumentorum occasione funeris ab Ecclesia Cathedrali perceptorum: *Tolentina Juris Sepeliendi* 11. *Aug.* 1753 *dub.* 2.

77. Lucra percepta ab Ecclesia Parochiali S. Petri occasione tumulationis cadaveris Gertrudis de Matthia, quae in sepulcrum ab ejus Atavo pro se, suisque haeredibus constructum in Ecclesia S. Bonaventurae PP. Minorum Reformatorum inferri jusserat, restitui eidem Ecclesiae S. Bonaventurae debent: *Tusculana Jur. Tumul.* 10. *Maii* 1755.

78. Compendia, quae proveniunt occasione tumulationis cadaverum in sepulcro a Sacerdote Andrea Arighi pro se, suisque parentibus ac haeredibus erecto in Ecclesia B. M. V. in Caelum Assumptae, et SS. Andreae, et Aloysii Gonzagae ab ipso aedificata in terra Curtis integre Parocho dictae terrae competunt: *Alerien. Sepulturae* 17. *Januar.* 1756 *dub.* 6.

79. Ecclesiae Cathedrali, ubi Cajetanus Navarra elegit sibi sepulturam, restituenda sunt omnia emolumenta deductis expensis factis a Parocho S. Terentii occasione tumulationis in propria Ecclesia peractae loco depositi: *Faventina Praeemin.*, *et Funerum* 7. *Junii* 1760 *dub.* 5, *confirmat.* 11. *April.* 1761 *dub.* 2.

80. Beneficiato Capituli Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Andreae induto stola, et associanti cadaver propriae Paroeciae incolarum una cum Religiosis ab Ecclesia S. Mariae ad Nives, ubi sepeliuntur usque ad januam Ecclesiae S. Francisci licet exigere juxta solitum ab haeredibus defunctorum emolumenta juliorum trium: *Nullius*, *seu Sublacen. Funerum* 30. *Maii* 1761 *dub.* 3.

81. Ac Capitulo ex voluntate haeredum associante cadaver usque ad januam Ecclesiae S. Francisci, solvi debet juxta solitum singulis Canonicis stipendium juliorum duorum; et Praeposito, et Hebdomadario stipendium juliorum trium: *Ibid. dub.* 4.

82. Atque occasione tumulationis alicujus cadaveris in Ecclesia S. Francisci, licet aeditui Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae exigere ab haeredibus defunctorum stipendium Julii unius: *Ibid. dub.* 6.

83. Cum esset asportandum ad Cathedralem Ecclesiam ad funus ibi peragendum cadaver Sylviae Paglia, qui habet familiae sepulcrum in Ecclesia PP. S. Francisci, integra emolumenta excepta quarta Canonica Archipresbyter, seu Vicarius Curatus Capituli Ecclesiae Cathedralis restituere Ecclesiae S. Francisci tenetur: *Civitatis Castellanae Funerum* 18. *Febr.* 1764 *dub.* 2.

84. Quum diversum esset funebre lucrum, quod sodalitia pro suis sociis Ecclesiae Parochiali oppidi Ariniani persolvebant; illud Confalonis ob 35., illud misericordiae ob. 90. id causa fuit, ut primi numerus Sodalium augebatur, secundi decrescebat. Hinc invidiae occasio. Episcopus ob querelas latas in ejus Curia statuit, ut ob. 60. ab omnibus solverentur. At Sodalitium Confalonis reclamavit allegans consuetudinis antiquissimae vim, et S. C. decernit a Sodalitio Confalonis esse persolvendam taxam funerum ad rationem ob. 35., nec illius incremento locum esse: *Civitatis Castellanae Taxae Funer.* 3. *Aug.* 1765 *dub.* 1.

85. Necnon quoad Societatem Misericordiae servari solitum mandavit: *Ibid. dub.* 2.

86. Emolumenta Funeris Opitii Mazza Pisaurensis, qui ruri, quo se octo ante annos receperat, obiit, cujus cadaver in sepulcro majorum ad finitimam Ecclesiam Eremitarum S. Augustini conditum est, sunt consignanda Parocho S. Juliani Trivii antiqui, inter cujus paroeciae finibus defunctus est, licet natus in Parochia Ecclesiae Cathedralis, ubi antiquam familiae domum habebat: *Pisauren.* 8. *Julii* 1765 *dub.* 2.

87. Quum denegata sit exhumatio, ac restitutio cadaveris, ita recte resolvitur non deberi restitutionem omnium emolumentorum in favorem Ecclesiae Abbatialis S. Ruphilli occasione funeris Mariae Siboniae, quae erat educanda Monasterii S. Johannis Baptistae Foro-Pompilii in Aemilia, et in Ecclesia Monasterii sepulturam elegerat: *Brictinorien. seu Nullius S. Ruphilli Jur. Paroch.* 21. *Junii* 1766.

88. Dum cadavera Filiorum impuberum ex voluntate patrum Familias civitatis Reatis tumulantur in sepulcris gentilitiis, etiam absque Parochi licentia, debentur Parocho emolumenta funerum ad formam Synodalium Constitutionum (193): *Reatina Jur. Tumul.* 31. *Martii* 1770 *dub.* 2.

89. Emolumenta funerea pro cadaveribus eorum, qui sunt de gremio Capituli Cathedralis, et sepeliuntur in Ecclesia S. Johannis spectantis ad Universitatem studiorum ad idem Capitulum pertinent: *Maceraten. Jur. Funer.* 2. *Decem.* 1780 *dub.* 2.

90. Item censuit S. C. emolumenta funebria pro cadaveribus Parochiae incolarum Capituli praedicti deberi idem Capitulo: *Ead.* 7. *Julii* 1781 *dub.* 2.

91. Quando defunctorum cadavera sepeliuntur in Ecclesia S. Hieronymi, quae olim ad Patres Societatis Jesu spectabat, et quae ideo jure funerandi, seu sepeliendi fruebatur, deinde vero Episcopo Ravennatensi pro Seminario donata fuerat a Summo Pontifice una cum nonnullis proventibus, quae ad onera Ecclesiae sustinenda imparia erant, integrum funeris emolumentum non spectat ad Parochos civitatis, prout spectaret, si Ecclesia ipsa jus funerandi non haberet: *Ravenaten. Funerum* 15. *Sept.* 1781.

92. Disquiritur, an, et in qua quantitate competant Capitulo Ecclesiae Cathedralis Piverni emolumenta funerum, quoad cadavera illorum, qui elegerunt sepulturam in tumulo sodalitii Mortis, et Orationis, quod acquisiverunt praevia cessione facta a Parocho S. Benedicti? et S. C. respondit competere in quarta parte ad formam Benedictinae (194): *Terracinen. et Privernen.* 19. *Decem.* 1789 *dub.* 1.

(193) Quae editae fuerunt, tum in Synodo habita ab Episcopo Bernardino Guinisio anno 1716, in Synodo anno 1746 sub Episcopo Camarda celebrata.

(194) Quae incipit *Romanus Pontifex* 28. *April.* 1726 (*rel. in Append. Concil. Rom. ad tit.* 8. *cap.* 6, *et Bull. Rom. tom.* 11. *part.* 2. *pag.* 394.) ubi primum Regularium privilegia, super exemptione a Quartae Funerum solutione reformantur, et ad viam juris reducuntur: deinde § 4. legitur „ Praeterea motu, scientia, et potestatis plenitudine „ similibus sancimus, statuimus, et mandamus, „ ut in Italia, eique adjacentibus Insulis, a die „ publicationis praesentis Constitutionis in futurum Parochis Defunctorum, quae in Ecclesia „ quorumcumque Regularium tumulabuntur, per„ solvatur, et cum effectu tradatur Quarta Pars „ omnium Intortitiorum, et Candelarum, quibus „ defuncti cadaver in itinere ad Ecclesiam tumulantem associabitur, necnon omnium Intorticiorum, et Candelarum, quae in eadem Ecclesia circa cadaver, vel etiam in Altaribus in „ die funeris accendentur. A praedicta tamen „ Quarta Funerali exceptae intelligantur, et sint „ Candelae, quas Sacerdotes, etiam Regulares „ vel piarum Sodalitatum Confratres funus associantes manualiter per viam accensas deferant. „ Quod si funus non fieret in die tumulationis, „ sed ad diversam diem, vel ad aliud tempus „ differretur, Parocho nihilominus assignetur Quarta pars omnium Intorticiorum, et Candelarum, „ quae ipsamet peracti funeris die in Ecclesia,

Emolumenta Funerea quoad Quartam. Vide *Quarta Funerum*.

§. I.

Emphyteusis Ecclesiastica quoad Investituram, Laudemium, et Canonem.

1. Bernardinus Zampiroli anno 1658. ab Episcopo Mantuano de Bubilis 300. circiter agri feudalis illius mensae investitus fuit pro se, et haeredibus suis masculis ex eo legitime descendentibus. Sub obtentu, quod eas non modicis sumptibus ad meliorem statum redegisset, supplicavit investituram sibi factam ampliari ad suos descendentes tam masculos, quam foeminas, et tam ex testamento, quam ab intestato, et S. C. Episcopo Mantuano commisit, ut veris existentibus narratis petitam investiturae ampliationem pro suo arbitrio, et conscientia impertiretur: *Mantuana* 11. *Julii* 1693.

2. Castra Rocchae Leonellae, et Montis Guerini de dominio directo Capituli Ecclesiae Cathedralis fuerunt in Emphyteusim concessa Fratribus de Brancaleonibus, recipientibus pro se eorum filiis, et Nepotibus masculis; et postmodum factis aliis renovationibus investiturae pro tempore Agnatis, et successoribus de eadem familia Brancaleona. Modo ob defectum successionis bona devoluta sunt ad dictum Capitulum. Petierunt alii de Brancaleonibus novam investituram, et S. C. censuit esse locum renovationi ad formam voti Rotalis (195), quod ead. S. C. prius exquisierat: *Callien. Castrorum* 1. *April.* 1702.

3. Dubio, An Investitura, seu Emphyteusis cujusdam pistrini olim concessa Francisco Senechetto ad tertiam generationem a Monachis S. Benedicti Congregationis Coelestinorum Nursiae, durare debeat in favorem PP. et Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii, haeredis instituti ejusdem loci, durante vita Sororis Mariae de Senechettis? S. C. respondit, ut placeret Concordia: *Spoletana Emphyteusis* 1. *Decem.* 1703.

4. Renuente Capitulo S. Petri in Vaticano, quod vigore unionis, et incorporationis per Pium IV. Pont. Max. sibi factae in Commendam retinet, insignem Abbatiam S. Rufilli sitam inter Ravennatensem, et Caesenaticam ditionem assensum suum praestare renovationi Investiturae quorumdam domorum, quae emptae fuerunt salvis juribus directi dominii dictae Abbatiae, ac solutione laudemii; S. C. requisita ab emphyteutis rescripsit idem Capitulum suum praestare assensum haud teneri: *Nullius Provinciae Ravennaten.* 29. *Novem.* 1704.

5. Conquerentibus Incolis civitatis Perusiae, quod Ecclesiarum, aliorumque locorum Piorum Administratores bona illis, ut asseritur, appodiata, extincta linea primi investiti, ammensantes detrectarent eorumdem bonorum investituram denuo concedere

„ ubi defunctus humatus fuit, circa Cenotaphium „ seu tumulum honorarium, atque etiam in altaribus ejusdem Ecclesiae accenso fuerint. Haec „ porro omnia locum habeant, et exacte in posterum observentur, quotiescumque defunctus „ extra suam Parochialem Ecclesiam tumuletur, „ vel exponeretur, sive quia in Ecclesia tumulante, vel exponente Beneficium obtinuerit, sive „ quia ibidem sepulcrum habuerit gentilitium, „ sive tandem, quia in ea sepulturam elegerit."

(195) Votum Rotale duobus decisionibus sub diebus 5. Maii 1700 et 17. Junii 1701. coram moline decis. 674. et 730, tom. 3. innixum, cum ex jure novissimo sublata fuerit inter Agnatos, et Cognatos quaecumque sexus differentia, idcirco in renovatione Emphyteusis ex pacto, et providentia apertae per generationis expirationem in ultimo defuncto, denuo decidit praeferendam esse matrem in concursu Agnatorum. Resolvit ulterius matre interim defuncta praelationem deberi quoque filio secundi Thori, exclusis Agnatis, quia in eum continuatur lis, et instantia quae fuerat coepta cum matre.

iis: qui in gradu proximiores erant ultimo investito, in quorum favorem Pont. Max. Alex. VII. suam Constitutionem (196) edidit. At quoniam haec diversas passa est interpretationes, hinc proposita fuerunt haec dubia an bona, quorum origo non ignoratur, quaeque constat fuisse tanquam propria per Ecclesias, vel loca pia post editionem Brevis Alexandrini in Emphyteusim concessa cum certis conditionibus, et signanter cum pacto reversivo finita linea, comprehendantur sub dispositione Brevis Alexandri VII. Pont. Max.?

6. An sub eodem Brevi includantur bona, quae non ad tertiam generationem, sed ad vitam investiti; vel ad vigintinovem annos concessa fuerunt? et quatenus negative.

7. An ammensatio fieri valeat statim sequuto obitu investiti, seu potius expectari debeat terminus annorum 29., vel alterius temporis, ad quod Investitura fuerit restricta?

8. An renovatio ad formam dicti Brevis fieri debeat etiam de illis bonis, quae non ob lineam finitam, sed ob non solutum canonem, vel ex alia causa emphyteutae devoluta fuerunt?

9. An in casu faciendae renovationis in ea accedentibus haeredibus sanguinis, vel testamentariis, sibi alio titulo universali succedentibus in haereditate, ac patrimonio ultimi investiti, quis eorum in renovatione praeferri debeat?

10. Quod dicendum sit in casu, quo deficientibus haeredibus extraneis ad renovationem concurrant haeredes sanguinis, et Creditores ultimi investiti.

11. An renovatio post obitum investiti peti debeat infra certum tempus, itaut eo elapso licitum sit bona ammensare, vel aliis ad libitum cum pactis, et conditionibus magis utilibus concedere, et an admitti debeat purgatio morae etiam non integra, et quatenus affirmative.

12. An saltem proximioribus, vel haeredibus concedi debeant investiturae cum eisdem pactis et conditionibus, cum quibus investitus fuit extraneus, et intra quod tempus instare debeant pro purgatione morae?

13. An petentes renovationem teneantur prius ostendere bona emphyteutica fuisse ab eorum auctoribus meliorata?

14. An si bona non fuerint per Auctores meliora facta petentes renovationem teneantur de proprio meliora reddere intra quod tempus, et sub quibus poenis?

15. An, quae quantitas debeatur tam pro intratura, quam pro Laudemio in casu novae concessionis Investiturae, vel illius renovationis, et quid in casu sequutae meliorationis

(196) Sum. Pont. *Const. Alias* 15. Jan. 1661 § 2. et 3. sancivit „Cum itaque, sicut nobis nuper exponi fecistis, bona stabilia in territorio civitatis nostrae Perusiae existentia pro majori, et meliori eorum parte livellaria, et emphyteutica, ac de dominio directo Ecclesiarum, ac Monasteriorum utriusque sexus existant., et bona emphyteutica, et livellaria hujusmodi ex inveterata, et immemorabili consuetudine, prioribus eorum concessionibus finitis, in emphyteusim, sive livellum ab eorum Dominis semper de novo concedi soleant, cumque, si Ecclesiastici, finita linea, ad quam bona praedicta concedi consueverunt, illa pro se retinere vellent, magnum exitiale Incolae civitatis, et Dioecesis Perusinae susciperent detrimentum; quinimmo plerique ex iisdem Incolis ad inopiam redigerentur. Nobis praeterea supplicari fecistis etc. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus illi, ad quos spectabit, bona ea praedicta directi dominii Ecclesiastici, quandocumque contigerit, ea per lineam finitam devolvi, proximioribus in gradu personae illi, per cujus decessum linea hujusmodi finietur cum augmento tamen Canonum, et solutis laudemiis solitis, necnon cum obligatione meliorandi eadem bona Ecclesiastica concedere, ipsosque Proximiores de illis investire omnino debeant, et teneantur, illaque pro se retinere nullatenus possint, Apostolica auctoritate tenore praesentium statuimus etc."

an, ea praesupposita Laudemium, et Intratura augeri debeat proportione ad valorem rei melioris factae?

16. An, et pro qua quantitate Domini directi valeant cogi ad praestandum consensum alienationi bonorum signanter in extraneum, et an illam teneantur investire?

17. An, et quomodo in casu sequutae Investiturae in favorem emptoris terminata ejus linea, regulari debeat solutio intraturae in casu faciendae renovationis, an scilicet habito respectu ad quantitatem solutam in primaeva, atque originaria concessione, seu potius proportione ad id quod solutum fuit in actu alienationis bonorum pro consensu illi praestito per Dominum directum?

18. An si omittatur solutio Intraturae Laudemii, vel Canonis sive cujuslibet ex ipsis locus sit purgationi morae, et an duplex purgatio morae admitti debeat signate in casu quo jus domini directi efficitur deterius, et quatenus affirmative.

19. Intra quod tempus petenda sit eadem purgatio, et quid tunc solvi debeat?

20. An in illis casibus, in quibus juxta Breve Alexandri VII. Pont. Max. locus est incremento canonis, ille augeri debeat in quinquagesima parte illius quantitatis, quae per Emphyteutam tempore primae concessionis vel renovationis, seu distractionis, soluta fuit?

21. An in actu renovationis praeter intraturam, et Canonem solvi quoque debeat Laudemium, et quomodo regulandum sit?

Hisce dubiis S. C. respondit ad primum *negative*, ac in reliquis ut recurrant ad Judices suos in casibus particularibus praecepit: *Perusina* 21. *Maii* 1735 *a dub.* 1. *usque ad dub.* 17.

22. Comes Ferdinandus Furlanus sub directo Episcopalis Mensae Mantuanae dominio possidens quadraginta terrae jugera partim concessa pro se, suisque haeredibus ex eo legitime descendentibus masculis, partim vero ad beneplacitum, et pro haeredibus quibuscumque, etiam extraneis, et quibus casus dederit, postulavit, ut Investitura hactenus concessa pro se suisque haeredibus ad haeredes quoscumque etiam foeminas tam ex testamento, quam ab intestato extenderetur. Episcopus favens addit tum in contemplationem expensarum in praefatis bonis erogatarum, tum inspecto Patriae stylo, quo de jura Episcopatus Feuda etiam ad foeminas transire soleant, tum etiam quia majori ex parte dicta bona reperiuntur concessa in Feudum honorarium absque ulla praestatione instar Allodialium alienabilia, Beneplacitum Oratori pro ampliatione Investiturarum concedi posse. Induisit revera S. C. respondens pro gratia extensionis ad foeminas: *Mantuana* 21. *Maii* 1735.

23. Abbas Card. Salviati Commendatarius SS. Gregorii, et Andreae Vineolam in via, quae ab Arcu Constantini ducit ad Ecclesiam eisdem Sanctis dicata, sitam, in emphyteusim dedit ad tertiam generationem Capritio Cornovaglia cum onere solvendi summam scut. 400. pro investitura, et praestandi singulis annis vindemiarum tempore cados decem vini, seu respondentem pretii rationem. Finita linea devolutionem acceptavit Abbas Card. Chisius, qui peritum elegit, ut Vineolam inviseret. Hic retulit confusa esse confinia cum illis Vinearum quas circum possident iidem Fratres Cornovaglia. Interim iidem Fratres sese exhibuerunt dictae Vineolae investituram renovare oblato investimento scut. 400.; ob id petito, quam summam solvere illi debeant? respon-

sum est, summam 400. ad formam conventionis esse solvendam: *Romana Laudemii* 24. *Novem.* 1770 *dub.* 1.

24. Extincta Johannis Albani, qui in Emphyteusim praedium nuncupatum *il Pretazzo* pro annuo Canone scut. 6. duxerat, descendentia, investituram in favorem Josephi Rasponi absque Beneplacito Apostolico pro Canone scut. 9. renovavit Randi rector beneficii, ad quem dictum praedium spectabat. Hanc investituram nuper sub reservatione Beneplaciti Apostolici in perpetuam immutavit hodiernus Rector Johannes Gajani in favorem Raphaelis, et Obitii Rasponi pro Canone annuo scut. 15. At poenitentia ductus impigere coepit utramque investituram ex capite nullitatis, et quaesitum fuit an constaret de nullitate Investiturae anni 1707., itant sint restituendi fructus ab eodem? Verum S. C. neminem esse molestandum pro dicta Investitura jam expirata in tertia generatione dixit; *Faventina Emphyteusis* 18. *Aug.* 1787 *dub.* 1.

25. Episcopus exponit, ab immemorabili tempore in perpetuam Emphyteusim, vel feudum complura mensae Episcopalis praedia pro Canone quintae partis tritici, hordei etc. concessa fuisse. Sed modo ad fraudandum Canonem emphyteutae colere sueverunt alia genera, quae quintae partis oneri non subjaciunt; idcirco petit Episcopus, an liceat variare qualitatem Canonis? et affirmativum tulit responsum: *Tuden. Visit. Sacr. Liminum* 14. *Januar.* 1792.

§. II.

Emphyteusis Ecclesiastica quoad Praelationem, Concessionem, et Beneplacitum Apostolicum.

1. Quum actum fuisset de Clerico, qui nullum beneficium habebat, nec praeter bona patrimoni sacri, alia possidebat, ex quibus alimenta posset sumere, et qui in emphyteusim perpetuam absque licentia Episcopi eadem bona concesserat cum reservatione annui canonis, qui fructibus responderet; quaesitum est, an hujusmodi contractus sustineretur refragante dispositione Concilii Tridentini *cap.* 2. *Sess.* 21. *de reform.* (197)? et S. C. respondit, secundum ea, quae proponuntur contractum supradictae concessionis in emphyteusim absque licentia Episcopi validum haud esse: *Parmen.* 20. *Julii* 1641.

2. Ad dubium: an sit procedendum ad ulteriora coram Ordinario in exequutione concessionis in favorem fratrum de Georgiis, vel danda sit praelatio Fratribus de Capponis cum oblato incremento annui canonis scutorum 5.? S. C. respondit affirmative quoad primam partem: *Florentina Emphyteusis* 21. *Junii* 1698.

3. Petita per Thomam Vidonum Abbatem Commendatarium S. Silvani oppidi Romaniani facultate concedendi in Emphyteusim ad tertiam generationem quoddam praedium praedictae Abbatiae pro annuo Canone scut. 106. cum conditione praesertim reparandi Ecclesiam, S. C. resolvit pro facultate; et quoad contenta in cap. 6. 9. et 11. Investiturae spectare ad Episcopum: 6. *Octob.* 1703. At instante Abbate, ac praetendente esse exem-

(197) Ubi habetur, quod Patrimonia Clericorum „sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint: Antiquorum Canonum poenas super his innovando." Gallemart ad hoc caput ed. verb. nullatenus pag. 179 not. 5 ait „Nullatenus: quod inducit nullitatem actus ipso jure, non aliam poenam, affirmant Nav. etc."

ptam omnino ab Episcopi jurisdictione eadem S. C. confirmavit, addendo ad D. Secretarium juxta mentem (200): *Novarien.* 20. *Decem.* 1704.

4. Monasterium Monialium urbis Cavae in emphyteusim concessit Cajetano de Leto cum reservatione Beneplaciti Apostolici absque tamen edictorum affixione, quaedam membra domorum in urbe Neapolitana sita; aucta deinde oblatione a Cantisano de praelatione certatum est, sed neutri concedendam esse sancivit, imo edictorum affixionem praecepit: *Neapolitana, seu Caven.* 15. *Januar.* 1724.

5. Antonius de Cordona Archiepiscopus Valentiae, et Abbas Commendatarius Abbatiae Sacrae Domus Mansionis Theutonicorum in emphyteusim perpetuam Castrum dirutum, seu possessionem *della morgana*, quae ad dictam Abbatiam pertinebat Principi Catholico pro annuo canone unicarum 1337 monetae siculae concessit. Princeps pro beneplacito Apostolico exoravit; sed mortuo ante impetrationem Archiepiscopo, collataque Abbatia Johanni Branciforti, hic sese opposuit sub obtentu, quod contractus ille utilitate careret. S. C. Apostolicum Beneplacitum haud esse concedendum respondit: *Panormitana* 10. *Maii* 1727.

6. Bona quaedam ad Mensam Episcopalem Savonensem spectantia in emphyteusim concessa ad tertiam generationem Caesaris de Maris fuit. Super hoc contractu Beneplacitum Apostolicum quamvis concessum expeditum tamen minime fuit. In Emphyteusim perpetuam sibi concedi idem Caesar postulavit, prout jam cum praedefuncto Episcopo stipulaverat, sed reluctante moderno Episcopo, beneplacitum Apostolicum denegatum fuit: *Savonen.* 27. *Januar.* 1728.

7. Monasterium S. Silvestri in Capite cum Apostolico assensu concessit Castrum Balneoli in Dioecesi Hortana situm cum annexis praediis Laurentio de Roscis. Sed pretium promissum non solvit Roscius, et Monasterium bona resumpsit, et in Emphyteusim concessit Mariae Pasottae ad tertiam generationem. Hoc nesciens Roscius litem cum Monasterio pro meliorationum refectione intentavit. Monasterium a contractu cum Pasotta recedendo novum cum Roscio iniit, ejus filiis concedendo eadem bona in Emphyeusim perpetuam durante eorum linea masculina, itemque linea masculina unius foeminae superstitis cum pacto redimendi canonem in summa scutorum 100. pro vice, et diminuendi in summa 30. Modo Beneplacitum Apostolicum petitur tum a Maria Pasotta, quam a filiis Laurentii Roscii. Verum S. C. concessionem Roscio factam adprobavit, deleta tamen facultate affrancandi canonem, et ad tertiam generationem masculinam tantum incipientem a filiis: *Romana Emphyteusis* 9. *Aug.* 1732 *dub.* 1.

8. Eodemque tempore decisum fuit, praelationem Mariae Pasottae minime competere posse super contractum Emphyteuticum: *Ibid. dub.* 2.

9. Censuit S. C. bona spectantia ad Parochialem Ecclesiam S. Petri de Saevio concedenda esse in Emphyteusim Francisco Ceccherino ad tertiam generationem tantum, in ejusque favorem Beneplacitum desuper expediendum, ut pote majori offerenti, quamvis alia oblatio generica aderat Bajulivi Medicei, qui supra quamcumque summam oblatam dimidium scutum monetae Florentinae auxerat, quique ante edictorum affixionem contractum perpetuum Emphyteuticum cum

(200) S. C. censuit si SSmo D. Nro placuerit praesentem supplicationem signari posse; ac copia supplicationis asservatur in Positione ead. die, et anno: *Lib.* 54. *Decret. pag.* 477.

Parocho reservato Beneplacito celebraverat: *Florentina Emphyteusis* 5. *Martii* 1735.

10. Ut bona obnoxia duobus Prioratibus ordinis S. Spiritus in Saxia in Emphyteusim concederentur Dominico Santoni, utpote majori, meliorique offerenti rescripserat S. C.; exinde vero Petro Johanne Evangelista propriam oblationem potiorem esse asserente, ac jura sua contra Santoni deducente, rescriptum est, Beneplacitum Apostolicum esse concedendum in favorem Dominici Santoni, dummodo accederet obligatio solidalis ejus Fratrum: *Lauretana, et Firmana Concess. Benepl. Apost.* 30. *Martii* 1743.

11. Comes Flaminius de Bardis hodiernus Abbas S. Mariae de Monteplano Patri suo, et Abbatiae compatrono concedere deliberavit in Emphyteusim ad lineam masculinam in infinitum terras in suburbiis civitatis Prati positas, et ad usum horti cultas una cum colonica domo, amplisque aedibus dominicalibus, pro annuo canone ducatorum 45., quibus nunc locatae reperiuntur, cum onere meliora faciendi aedificia pro valore ducatorum 300., ac propterea assensum exquirit Apostolicum. Dissenserunt Comites Vincentius, et Carolus de Bardis, quorum familia gaudet patronatu activo cum familia Oratoris, ac etiam passivo alternatim, ne commodo et oblectamento aedium nobilium priverentur Abbates pervices eligendi ex eorum familia. Verum S. C. reali praecognita Ecclesiae utilitate, Emphyteusis concessioni locum esse respondit, praefixo tamen alteri compatrono termino pro optione: *Pistorien. seu Praten. Emphyteusis* 21. *Novem.* 1761.

12. Disceptatum quum esset, utrum Emphyteusis bonorum spectantium ad gemina Beneficia per Antonium Cosimi possessa, alterum nuncupatum S. Luciae in Ripana Dioecesi, et alterum S. Mariae situm prope Menochiae Flumen intra fines Ecclesiae Firmanae, concedenda sit Johanni Guidi, qui affixis edictis attulerat annuum canonem scut. 360. seu potius Bernardino Voltatorni, qui pensionem primum exhibuerat annuam scut. 342; et qui subinde majorem oblationem Guidi peraequaverat; Et quum Franciscus Sciarra suam quoque coram S. C. pro persona nominanda, et sub certis exprimendis fidejussoribus dedisset oblationem pro annuis scutis 400; hinc S. C. decisionem suspendit et dixit ad mentem (201): *Firmanae Emphyteusis* 19. *Aug.* 1775. Affixis Edictis, et Archiepiscopo pro Bernardini Voltatorni idoneitate, et agrorum peritia instruente, causa iterum proposita definita fuit pro concessione huic facienda secundum Archiepiscopi votum: 27. *April.* 1776.

13. Bona, quae Episcopalis mensa possidet in oppidis Stabiae, et Calcatae, in Emphyteusim perpetuam dare putavit. Intra praefixum quindecim dierum tempus unicus comparuit Julianus Bernardinius, et 140. obtulit scuta. Nondum pro eo expeditis Bullis Apostolicis comparuit Franciscus Agneni bonorum Conductor, obtulitque auctum canonem 145. scutorum. Episcopus tutiorem oblatorem esse reputavit Julianum, quamvis minoris summae. Sed S. C. investituram dandam Juliano esse censuit juxta oblationem

(201) „ Et mens est, ut Card. Archiepiscopus „ nova mandet proponi Edicta in civitate Firmi, „ necnon, et nova proponantur in civitatem Ripanae, et Franciscus Sciarra declaret personam, „ pro qua obtulit die 12. currentis Augusti, necnon et personam Fidejussoris dictae personae „ nominandae: " *Ead. Caus.* 19. *Aug.* 1775.

scutorum 145., praestita tamen pariter idonea fidejussione juxta votum Episcopi: *Civitatis Castellanae Emphyteusis* 23. *Novem.* 1776.

14. Ad obtinendum in Emphyteusim beneficium obaerati Antonii Cosimi in Castro Montis Urani Firmanae Dioecesis positum, obtulit Petrus Manuccius, et obtulit Dominicus, ejusque filii de Diomedibus. Primus obtulit 63. scutorum annuorum pensionem exemptam ab omnibus oneribus, promisitque propriis sumptibus aedificare domum in praedio emphyteutico, necnon novas arbores serere, et promisit tum pro securitate canonis, tum pro faciendis meliorationibus obligare in favorem beneficii quatuor loca Montium Cameralia: Alter vero obtulit eamdem pensionem, sed nec tutiorem,nec cum iisdem pactis. S.C.respondit concedendam esse Petro Manuccio ad tertiam generationem masculinam, ab ipso incipiendam pro annuo canone scut 63., et cum onere obligandi 5. loca montium S. Petri non vacabilium, plantandi arbores, et construendi domum ruralem ad formam in omnibus alterius oblationis ab ipso factae die 11. Decem. 1777.: *Firmana Emphyteusis* 19. *Sept.* 1778 *confirmat.* juxta modum (202): 17. *Julii* 1779.

15. Emphyteusis contractu inito inter Rectorem beneficii sub invocatione S. Johannis Baptistae erecti in Ecclesia S. Mariae terrae Montis Fani, et Hyacinthum Consoli super praedio ad beneficium spectante, S. C. pro edictorum affixione rescripsit. Majores inde offerentes adinventi sunt, itaut S. C. putaverit Emphyteusim concedendam esse Comiti Carradori, nondum vero expeditis literis Apostolicis novi, melioresque offerentes accesserunt extra tempus in edictis praefinitum. Certatum igitur fuit an procedendum esset ad literarum expeditionem in favorem Carradori, sive recipiendae essent novae oblationes? decretum est, ut affigerentur nova edicta firma tamen remanente oblatione Passarini, majoris nempe offerentis expostea superventi: *Auximana Emphyteusis* 12. *Maii* 1781. Edictis affixis, auctisque oblationibus reproposita fuit causa, et rescriptum, Instrumentum Emphyteusis stipulandum esse in favorem unius, ex filiis Johannis Tralucci ad tertiam generationem masculinam tantum, utpote qui major, meliorque oblator compertum fuerit: 10. *Januar.* 1784.

16. Capitulum Collegiatae Ecclesiae SS. Petri, et Pauli oppidi Montis Luponum in emphyteusim nonnulla praedia dare cupiens, inter ceteros offerentes selegit Carolum Antonium Ferrari, qui a seipso, et a filiis prima generatio computari praetendebat, et promisit medietatem Capitalis pro semine, et belluis, quibus praedia instructa reperiebantur, promisitque Canones de quadrimestri, in quadrimestre anticipate persolvere. S. C. contractum probavit, et praescripsit, ut generatio inciperet ab offerente, et ut pretium belluarum, et seminis a Capitulo investiatur. Haec sententia non arrisit Capitulo, quod pretium ad singulos Capitulares pertinere censuit; nec offerenti qui voluit, ut ab ipso, et a filiis emphyteusis inciperet. Hinc reclamantibus his, et postulato, quomodo stipulandus sit contractus? S. C. resolvit, stipulandum esse in favorem Caroli Antonii Ferraris Patris, et Filiorum, usque ad ipsius Caroli Antonii Pronepotes inclusive ad tertiam generationem tantum, cum conditionibus ad formam praecedentis rescripti, reservato tamen pretio Belluarum in favorem utriusque Capitularis

(202) Nempe Emphyteusim esse concedendam juxta resolutionem creditorum diei Decem. 1778

pro rata parte respective competente: *Lauretana Emphyt* 13. *Martii* 1784.

17. Felicianus Anibali Rectori Sacerdoti Philippo Zarulli oblationem fecit annui canonis scut. 191, quatenus annueret praedia in agro Marsiani existentia in emphyteusim concedere, ac praeter canonem omnia bona reparare, et a flumine Nestore munire promisit. In limine ineundi contractus, emersit Joseph Amori, et edictorum ignorantiam adducens, iterum obtinuit affigi Edicta. Felicianus oblationem ampliavit ad scut. 200. ob. 75, et voluit sibi tanquam primo offerenti jus praelationis reservatum. E converso Joseph Amori vigesimam in decendio auxit. Aliis affixis edictis binae schedulae delatae sunt ad Acta: alia nempe Josephi, qui supra vigesimam obtulit scut, 345 3.; scilicet ad scut. 214. 74, et altera Feliciani, quae ad scut. 211. pertingit; qua de re ambo ab Episcopo idonei reputati, de praelatione contendunt, et Beneplacitum Apostolicum postulant. Verum Joseph vicit, quum S. C. concessisset Beneplacitum Apostolicum cum obligatione tamen reparationum, et meliorationum in prima oblatione Feliciani contentorum: *Perusina Emphyteusis* 4. *Febr*. 1786.

18. Galeatius Marescotti bina possidens deteriora facta beneficia postulavit, ut in emphyteusim Bernardino Pozzi sibi dare liceret. Affixis vero edictis Pozzi obtulit scut. 30. cum obligatione plantandi viginti Mororum arbores. Marcus Bertoccini obtulit scut. 54; obtulerunt etiam, et plurimi alii, sed minorem omnes oblationem fecerunt. Hinc S. C. definivit stipulandum esse in favorem Marci Bertoccini salvo jure vigesimae, et sextae: *Urbevetana Emphyteusis* 6. *Maii* 1786.

19. Joseph Marchetti oblationem in emphyteusim duorum praediorum ad beneficium Cosmi spectantium extrajudicialiter factam in 8. annuis scutis judicialiter adauxit ad scut. 8. 50. Iis tamen addidit postmodum ob. 50. Marianus; quod ut rescivit Marchettus obtulit vigesimae titulo scut. 10. 50. Hac deinde ab ipsomet Mariano ratihabita, votum statim aperuit Firmanus Antistes, quo satis consultum asseruit, et creditorum, et rei Ecclesiasticae utilitati idoneum praestaret fidejussorem. Verum contradicente Marchetto de praelatione eam competere Josepho Mariani, et cum eo stipulandum esse instrumentum emphyteusis ad tertiam generationem masculinam cum solidali obligatione Philippi Massa C. S. censuit: *Firmana Emph. super Praelat*. 29. *Julii* 1786 *confirmat*. 20. *Januar*. 1787.

20. Hodiernus Rector Beneficii erecti ad Altare S. Antonii Patavini in Parochiali Ecclesia S. Johannis Baptistae terrae Fusignani in perpetuam emphyteusim sub reservatione Beneplaciti Apostolici immutavit praedium quoddam nuncupatum *il Predazzo*, aquis vicini lacus inundantibus obsitum pro ingenti canone scutorum quindecim, quum valoris vix illud esset scut. 100, quod praedium jam concessum erat ad tertiam generationem dudum extinctam. At poenitentia ductus idem Rector investituras illas dixit nullas tum ex defectu Beneplaciti Apostolici, tum quia de praedio fertili agebatur, hinc quaesitum fuit, num concedendum sit Beneplacitum Apostolicum pro investiturae perpetuae adprobatione, et negativum exiit responsum: *Faventina Emphyteusis* 18. *Aug*. 1787 *dub*. 2.

21. Christophorus Ceppetelli ad praedia nuncupata *S. Bartolo della Costa*, *Via Piana*, quae Ecclesiae S. Mariae *dell' Oliva* Sacerdos Franciscus Maria Mostarda reliquit, in emphyteusim danda, annuum obtulit

Canonem scut. 105, et major tunc fuit oblatio. In secunda licitatione obtulit 95, vixque ejus oblationem in uno scuto superavit Dominicus Ricci. Post tredecim vero dies Ceppetellius vigesimam addidit, quae scutorum erat 4. 80, sed eo non obstante deliberatum fuit in publicis Comitiis: Dominicum Riccium, et alterum Dominicum nuncupatum Barucca, eorumque filios praeferendos fore, ni praelatio jure debeatur Ceppetellio oblatori vigesimae: De praelatione modo certant praefati, et emphyteusis stipulationem urget Communitas Barbarae, et etiam in qua summa exquirit; respondendum S. C. censuit in favorem Christophori pro scutis 105, salva vigesima, per Bullas: *Senogallien. Emphyteusis* 16. *Junii* 1787.

22. Minores Patres de Observantia in Coenobium, ac Ecclesiam Suburbanam S. Laurentii Beneventi recepti praediolum tumulorum circiter quinque nuncupatum *la selva* a Communitate receptum in Emphyteusim dederunt Canone majori pretio locationis, et onere valde Patribus utili. Quaesierunt inde Beneplacitum Apostolicum, sed S. C. contractum Seraphicis Regulis devium reprobans Beneplacitum petitum denegavit: *Beneventana* 4. *April.* 1789.

23. Affixis edictis pro bonis a Flaminio de Romanis originariis puellis, aut viduis montis Coelii, cum onere cohabitandi in ejus domo, ac recitandi quotidie tertiam SS. Rosarii partem, relictis, et in Emphyteusim dandis, tres datae sunt oblationes. Primam scut. 32. 50. Roccus obtulit Massucci: Alteram scut. 35. Jucundus Poggioli, et tertiam demum scut. 45. Joseph Santarelli; novissima haec oblatio ceteras duas superavit etiam in conditione. Deliberata hinc ei fuit emphyteusis, salvo jure vigesimae, et sextae. Contentio inter offerentes facta fuit super vigesima. Ultra eam Paggiolus obtulit scut. 3. Santarellius 3. 50. Gaudentius Stazius 10. 50. absque ulla obligatione oneris. Rem adhuc integram credentes esse tres alii de Statiorum gente canonem obtulerunt scut. 54. nulla penitus assumpta obligatione. Deliberata fuit iterum Santarellio emphyteusis pro scutis 50, et ob. 75. dummodo meliorationes cedant in favorem Legati Pii, salvo jure sextae. Universi in Santarellium irrunt Statii, et de stipulatione instrumenti contendunt; sed S. C. in favorem ejusdem Santarelli salvo jure sextae rescripsit: *Tyburtina Emphyteusis* 29. *Aug.* 1789. At S. ead. C. recedendo a decisis esse stipulandum in favorem Statii salvo jure sextae decidit: 19. *Decem. ejusd. anni confirmat.* 27. *Febr.* 1790.

24. S. C. locum esse stipulationi contractus Emphyteutici quoad praedia in vocabulo *S. Maria Rotonda*, *e Case tonde* ad formam expletarum deliberationum, salvo jure sextae. Nam utilitas Capituli S. Bartholomaei Murrivallium evidens est. Si decennis attendatur praediorum calculus, major erit canon in scut. 500, et ultra; si relatio Archiepiscopi in scut. fere 300: *Firmana Emphyteusis* 15. *Januar.* 1791.

25. Emphyteusis Abbatialium bonorum S. Mariae in Sitria, et S. Gaudentii, vulgo *della Barbara*, quae locari consueverunt pro annuis scutis 3150, conceditur, salvo jure vigesimae, et sextae, Marchioni Aloysio Herculani pro canone scut. 3735, aliisque utilibus pactis, excluso Josepho de Grandis minus idoneo, licet obtulisset canonem scut. 3780: *Senogallien. Emphyteusis* 29. *Januar.* 1791 *confirmat.* 16. *April. ejusd. anni.* Deinde dicta Emphyteusis concessa praelato Marchioni salvo jure vigesimae, et sextae addicitur Commenda-

tario Antonio Camerata de Mazzolenis sextario; et inspecta resolutione affictus eorumdum bonorum, praefigitur unius mensis Herculano ad deliberandum super praelatione in sexta: 15. *Sept.* 1792 *dub.* 1.

26. Retardata vero stipulatione contractus cum Herculano ob nonnulla pacta ab eodem apposita, et a Procuratore Fiscali rejecta, tanquam Abbatiali mensae praejudicialia, differtur resolutio causae, et elapso termino unius mensis assignato pro praelatione, reproponi mandatur: *Ibid. dub.* 2.

27. Emphyteusis perpetua approbatur in favorem Antonii Galbani Canonici Theologi Collegiatae Ecclesiae Mareni pro canone scut. 22. cum Capitulo Abbatiali Ceccani, cujus bona unum corpus constituunt cum bonis Theologalis Praebendae, quae ex quinque beneficiis ejusdem Capituli proveniunt: *Albanen. Emphyteusis* 3. *Martii* 1792.

28. Sacerdos Philippus Adami possessor Beneficii simplicis fundati in Ecclesia Parochiali S. Georgii Portus Firmi S. C. Episcopor. et Regular. exoravit, pro facultate concedendi ejus bona in emphyteusim perpetuam, et rescriptum tulit non expedire. Hinc hoc silentio praetermisso rescripto S. C. adiit, ostenditque reditus Beneficii fuisse scut. 68. onera 26. 85. 3. Canonem oblatum scut. 120., ac cum solutione scut. 8. circiter pro onerum rata parte, et S. C. rescripsit pro facultate arbitrio, et conscientiae Archiepiscopi ad tertiam generationem masculinam Jo. Baptistae Medori offerentis pro scut. 120. salvo jure vigesimae, et sextae: 19. *Febr.* 1791 *per sum. prec.* Inde dubitatum est de nullitate rescripti, et S. C. non esse exequendum, et Rectorem beneficii uti jure suo in S. C. Episcopor. et Regular. praeventa declaravit: *Firmana Emphyteusis* 21. *Julii* 1792.

29. Emphyteusis vitalitia bonorum beneficii SS. Philippi, et Jacobi, erecti in Ecclesia Parochiali Siroli, per Beneficiatum concessa Riccardo Riccardini, approbatur a S. C. per concessionem beneplaciti apostolici in contractu reservati, novis offerentibus illi inferioribus neglectis: *Anconitana Emphyt.* 17. *Aug.* 1793.

30. Emphyteusis ad tertiam generationem masculinam tantum bonorum Sodalitii SSmi Salvatoris Montis Ulmi deliberata Johanni Philippo Bartolazzi cum hortis, et promptuario, in rescriptis S. C. comprehensis, licet in edicto non expressis, confirmatur; neglectis majoribus oblationibus datis post expeditas ab illo literas Apostolicas, in quibus jus vigesimae, et sextae reservatum erat, etiamsi dictae oblationes nomine vigesimae datae sint, sed extra vigesimae terminum: *Firmana Emphyt.* 10. *Maii* 1794. Deinde Joseph Maria Pascucci, et Nicolaus Campetella, et Lucas Luchetti vigesimam obtulerunt; et S. C. consulta, oblationem vigesimae Lucchetti tributa per eumdem idonea fidejussione ab Archiepiscopo approbanda esse admittendam declaravit: 18. *Julii* 1795.

31. Emphyteusis bonorum spectantium ad duo unita beneficia B. Virginis Lauretanae, et S. Johannis Evangelistae erecta in priorali Ecclesia Castri Lapedonae, conceditur Gregorio Ruggeri meliori offerenti, finita tamen eorumdem bonorum locatione, et exhibita per eumdem Ruggeri idonea fidejussione ab Archiepiscopo approbanda; necnon praefixo termino unius mensis ad deliberandum super praelatione Vincentio Graziani primo deliberatario: *Firmana Emphyt.* 11. *Maii* 1793. Inde quum esset in bonis

emphyteuticis caeduae arbores, quae culturae agrorum nocent, Rugerius, et Benefiaiatus exorarunt pro facultate incidendi ad effectum investiendi in censibus, vel bonis stabilibus, cum reservatione fructuum in favorem emphyteutae in compensationem excessivi canonis, et S. C. ultro omnia concessit: 17. *Decem.* 1796.

32. Quoad bona Nosocomii Ripae, quod Card. Archiepiscopo Ecclesiae Lateranensis subest, in emphyteusim, ad tertiam masculinam generationem tradendam, S. C. primum rescripsit dilata, et eidem Card. Archipresbytero pro nova affixione edictorum super ultima oblatione Boccabianca: *Ripana Emphyt.* 23. *Novem.* 1793. Deinde deliberatur dicta Emphyteusis, salvo jure vigesimae, et sextae Comiti Vincentio Recchi, qui major in termino edictorum fuit offerens, non inspecta ampliori oblatione data extra terminum, et pendente lite per Antonium Boccabianca: 31. *Maii* 1794.

33. Postulata fuit facultas nomine Administratorum Xenodochii S. Mariae Humilitatis, et S. Jo. Firmi concedendi bona ejusdem Loci pii in Emphyteusim, et offerente consuetis servatis solemnitatibus invento, dicti Administratores questi sunt de ementito ipsorum nomine in petenda dicta Emphyteusi, et obstant dicto Contractui, *ne nimum cogatur Hospitale ea emere, quae nunc ex suis praediis sibi praesto sunt.* Re itaque in S. C. delata, decidit esse locum concessioni Emphyteusis. Nam constabat de mala bonorum administratione, et per Emphyteusim duplex fere augebatur reditus: *Firmana Emphyteusis* 12. *Martii* 1796 *dub.* 1.

34. Et quum tres comparuissent offerentes edictis affixis; Joseph Silverius cum oblatione scut. 1450 nulla adjecta conditione, alii scut. 1242 et scut. 1225. 95. cum conditionibus, et Archiepiscopus primam oblationem amplissimam judicat, sed potius de ejusdem idoneitate dubitat, ob alias assumptas Emphyteuses; hinc S. C. pariter quaesita, esse concedendum Beneplacitum Apostolicum in favorem Silverii cum solidali fidejussione ejus fratris, et cum solitis pactis, et clausulis, salva jure vigesimae, et sextae: *Ibid. dub.* 2.

35. Sodales SSmi Rosarii oppidi S. Michaelis supplicarunt pro facultate concedendi in Emphyteusim praediolum Sodalitii sylvosum, et affixis edictis majori oblatori Comiti Camillo Cellesi deliberata fuit Emphyteusis ad tertiam generationem masculinam, dummodo inciperet a suis filiis pro pensione scut. 8. 25. Sed Congregatio Sodalitii contradixit praeviribus contractui ea ratione, quia Cellesi confinis est cum praediolo, et Castri Dominus. Sed. S. C., cui res delata est, concedendum esse in favorem Cellesi Emphyteusim ad formam ejus oblationis salvo jure vigesimae et sextae: *Balneoregien. Emphyteusis* 18. *Junii* 1796 *confirmat.* 30. *Julii ejusd. anni.*

36. Vigore facultatis S. C. Concilii affixis edictis ad Emphyteusim ad tertiam generationem masculinam bonorum legati pii Antonii Bojardi obtulit Matthaeus Gulinelli, et Fratres Giuliani, qui vigesimam inde exhibuerunt, sed Card. Archiepiscopus novis edictis affixis suo consilio contractum deliberavit in favorem dicti Matthaei majoris oblatoris in pensione super vigesimam scut. 110., sed ante quam obtineretur Beneplacitum Apostolicum, et Instrumentum stipularetur, obtulit canonem scut. 150. Dominicus Bottoni, cui Fratres Giuliani jam offerentes jura cesserunt. Hinc re in S. C. delata super praelatione decisum est, deliberationem Em-

phyteusis in favorem Gulinelli non esse servandam: *Ferrarien. Emphyteusis* 18. *Junii* 1796 *dub.* 1.

47. Et dubio, an, et in cujus favorem sit locus illius concessioni? rescripsit, dilata, et firma remanente oblatione Bottoni, scribatur Card. Archiepiscopo pro nova affixione edictorum cum solitis clausulis: *Ibid. dub.* 2.

38. Quum simplex Beneficium S. Angeli fundatum in Ecclesia S. Margaritae VillaeMaltignani redderet scut. tantum 10., et reddi possit scut. 17.25. Beneficiatus Julius Nuvoletti petiit facultatem bona illius in Emphyteusim ad tertiam generationem masculinam concedere. Hinc edicta affixa sunt, et major oblator fuit Hieronymus Ercoli, qui obtulit scut. 15. 50. annua; qua de causa S. C. die 21. Junii 1794 tribuit ei salvo jure vigesimae, et sextae. Inde oblata vigesima Herculeus illam superavit, et fuit scut. 17. At modo opponit, non comprehendere cum dicta summa monialium quamdam praestationem frumenti, et Bullarum expensas. Sed S. C. desuper quaesita, voluit, ut rescriptum diei 21. Junii 1794 pro canone scut. 17. exequi salvo jure sextae: *Spoletana Emphyteusis* 18. *Junii* 1796 *dub.* 1.

39. Perpensa utilitate Sodalitii SS. Resurrectionis, et Suffragii Murrivallium concedendi in Emphyteusim nonnulla ejusdem praedia, major oblator et magis idoneus ex judicio Archiepiscopi comparuit Joseph Marchettus, qui exhibuit scut. annua 370. Hinc S. C. consulta in hujus favorem esse locum instrumenti Emphyteusis stipulatione statuit, salvo jure vigesimae, et sextae. Et ita rejecta fuit oblatio Nicolai Rochini in scut. 389 aere alieno gravati, et oblatio Emidii Gallucci titulo vigesimae in scut. 389., et Simonis Giachinii pariter titulo vigesimae in scut. 390. 40. *Firmana Emphyteusis* 30. *Julii* 1796.

§. III.

Emphyteusis Ecclesiastica quoad Perpetuitatem et Affrancationem.

1. Capponus de Capponis a Rectore Commendatario Parochialis Ecclesiae S. Petri in Campo duobus ab hinc seculis in Emphyteusim sibi, et per lineam masculinam descendentibus plura praedia ad Ecclesiam praefatam spectantia accepit. Multa hodie existunt meliorationes, et haec, et praedia ipsa confusa quoque sunt cum bonis propriis Familiae de Capponis. Hinc Fratres de Capponis preces exhibent, ut eis detur affrancationis facultas ad evitandas lites de identitate meliorationum, et praediorum faciendas. Verum S. C. non definivit, jussit tamen firmari statum bonorum, de quibus agebatur coram Judice subdelegando sumptibus DD. de Capponis: *Piscien. Affrancat.* 13. *Junii* 1733 *dub.* 1. *et* 2.

2. Obtinuit Johannes Baptista Marius Nobilis Genuensis sibi adjudicari quaedam bona Hyacinthi Mainerii debitoris sui, quae emphyteutica erant Monasterii S. Mariae in Passione, cui dudum unita fuerunt bona alterius Monasterii S. Petri *de Vezema*, quum adjudicatio et possessio facta fuisset absque Monasterii consensu, et absque laudemii solutione investitura, necnon in Dominium recognitione. Eorum bonorum affrancationem idem Marius postulavit, et dissentiente monasterio negativum tulit responsum S. C.: *Januen. Affrancationis* 13. *Febr.* 1745.

3. Curator Archiepiscopalis mensae exposuit, quod inter illius mensae bona plurima sint emphyteutica tam urbana, quam ruralia, pro quibus a mensa tenuissimi Canones exiguntur; quod in dividendis bonis emphyteuticis inter fratres emphyteutas, et in constituendis foeminarum dotibus, em-

phyteutae multiplicentur absque scientia mensae Archiepiscopalis, confinia immutantur, vocabulorum appellationes confundantur, documenta, et memoriae pereant. Hinc idem Curator supplicat, ut bona illa a nexu emphyteutico solvantur, annuentibus tamen, vel petentibus illorum possessoribus ad rationem decem pro centenario rerum pretii, vel pro majori, vel minori summa juxta eorumdem Possessorum facultates, ad effectum tamen receptas deponendi pecunias, et cum Archiepiscopi, et Capituli consensu in tot bona stabilia investiendi. Proposito hinc an, et quomodo esset Oratoris precibus annuendum? causa stetit irresoluta, et dictum fuit ad D. Secretarium ad mentem: *Urbinaten.* 20. *Januar.* 1781.

4. Marchio Philippus Ercolani cupiens redimere suam canonis ratam partem unica facienda solutione scutorum 462, vigore instrumentorum Investiturarum a mensa Ferrariensi concessarum, postulat, ut eidem concedatur facultas redimendi dictam canonis ratam partem, eo oblato pretio, quod pro eadem mensa potest investiri. Sed nulla prodiit definitio, quum fuisset demandatum, ut exhiberentur instrumenta transactionis anni 1668, et investiturae factae in favorem Marchionis Ercolani: *Ferrarien.* 15. *Sept.* 1781.

5. Inter cetera praediorum segmenta, quae ad perficiendum novum a Communitate Priverni aquaeductum requirebantur, frustulum erat praedioli *Pendola* a Rectore Parochialis Ecclesiae S. Benedicti Fratribus Martellucci in emphyteusim jam dati ad tertiam generationem. Praevia periti Agrimensoris aestimatione utile illius Dominium emit Communitas ab Emphyteusis pretio scutorum viginti, deindeque de perpetua egit emphyteusi cum Parocho, aucta canonis rata, ac liquidata summa scuti unius, et ob. 32 ad annuum scutum unum, et ob. 60. Supplicavit deinde S. C., et obtinuit juxta votum Episcopi (203), et ad D. Secretarium cum SSmo: *Privernen. Emph.* 16. *Junii* 1787 *dub.* 2.

6. Praediola quaedam, et Domus Collegiatae Ecclesiae oppidi S. Agathae in emphyteusim concessa ad tertiam generationem dant canonem annuum scut. unius, et ob 60., et spem in fine generationum consequendi scut. 200. loco Laudemii. Postulat Capitulum affrancandi facultatem, et S. C. annuit juxta votum Episcopi (204): *Feretrana* 18. *Julii* 1789.

7. Nonnulla Xenodochium Pietatis Fulginei in Emphyteusim ad tertiam masculinam, et foemininam generationem concessit praediola, quae in unum corpus coacta deliberata iverunt sub hasta. Qui hastam poni curavit, servare tenetur emptorem a canone; ideo obtulit Xenodochio pro il-

(203) Qui concludit „posse indulgeri Orato-„ri licentiam praefatam contractum perpetuae „emphyteusis cum Communitate ineundi, quate-„nus tamen augeatur canon annuus ad scuta „duo, et ob. 44., qui sane respondebit valori „intrinseco Fundi ad rationem saltem quatuor „pro centenario." Addiditque „quod portionem „Terreni, quae retinenda superest a Fratribus „Martellucci, compellendos juris remediis eos „esse una cum Curato ad impetrandum Benepla-„citum Apostolicum." *Eod. Cons.* 16. *Junii* 1787 §. 2.

(204) Qui concludit „Cum igitur affrancatio „utilis sit ad certum pro incerto constituendum „Capitale Capituli; utilior est in annuo reditu; „utilissima habito respectu ad successiva tem-„pora absque periculo deperditionis bonorum, „et conferat ad quaecumque dirimendas lites, „ea essem sententia, ut facultates petitas Orato-„ribus elargiantur EE. VV. sicuti, et mihi, et „meae hujusce Cathedralis Canonicis benigne „concessere, et addere auderem, prout est, ut „impertiatur. Poterunt legem, si lubet, adjicere, „ut in quocumque perficiendo contractu, sicuti, „et ego a meo Capitulo, ita et ipsi a me, meis-„que successoribus consensum, et approbationem „obtinere debeant Tunc, et utilitas ponderatur, „et quota solvenda statuitur " *Eod. Cons.* 18. *Julii* 1789 §. 2.

lorum affrancatione scut. 15. in singula centum juxta consuetudinem loci. Prior Xenodochii oblationem accepit, rogavitque pro licentia concedendi etiam imposterum affrancationes, si ab aliis Emphyteutis peti contigerit, et S. C. plene praecidit: *Fulginaten.* 29. *Aug.* 1789.

8. Ob tenues Feretranae Cathedralis Praebendas perpetuo Summus Pontifex incorporavit mensae Capitulari Abbatiam S. Mariae de Mutino, alteramque S. Leonardi montis Tifforum. Quum primum igitur delata esset Capitulo prioris Abbatiae possessio, Canonici exorarunt S. C. pro facultate liberandi a vinculo emphyteusis nonnulla ejus praediola, et obtinuerunt die 9. Sept. 1786. modo ob silentio praetermissam narrationem quod nil ex emphyteuticis concessionibus percipiebant, iterum gratiam efflagitant, et S. C. concessit ad formam praedicti rescripti (205): *Feretrana* 23. *Junii* 1791.

§. IV.

Emphyteusis quoad Validitatem, Nullitatem, et Sanationem Contractus.

1. Rector Seminarii domum quamdam ad Seminarium spectantem Episcopo ita mandante in emphyteusim ad tertiam generationem concessit Antonio de Miccio pro annuo canone ducat. 13. spreto Carolo Pingerna, qui in publica sub hasta venditione praecedenter facta canonem decem, et octo ducatorum obtulerat. Quaesito de validitate dictae Emphyteusis S. C. ut citetur Miccius emptor mandavit: *Fundana Deputat. Offic. Seminarii* 26. *Martii* 1689 *dub.* 1.

2. Capitulares Collegiatae Ecclesiae S. Mariae terrae Cavarum cum beneplacito Vicarii Generalis in Emphyteusim perpetuam Archipresbytero Joachim de Simeonibus concesserunt binos parvos hortos unum pro canone annuo juliorum 7. cum dimidio, alter juliorum 3., et cum pacto, ut Capitulum juris remediis cogat Communitatem si unquam aquam denegaret. Hos Archipresbyter bene excoluit ad formam viridarii, et mansionis faciem commutavit. Inde Capitulares praetensionem excitarunt super nullitate contractus, absque Beneplacito Apostolico stipulati. Et in S. C. dubium fuit propositum, super validitate, et super sanatione ejusdem, quam petiit Archipresbyter; ob id S. ead. C. primum non sustineri Emphyteusim decidit: *Praenestina Emphyteusis* 12. *Januar.* 1715 *dub.* 1.

3. Deinde esse locum Sanationi ejusdem juxta petita in praesenti deleto pacto aquae statuit: *Ibid. dub.* 2.

4. Moniales S. Johannis Baptistae civitatis Laudensis facultatem in Emphyteusim ad tertiam generationem concedendi quaedam praedia redituз librar. 10000. petierunt, inde affixa edicta fuere, in quibus expressum fuerat bona danda esse ad responsionem pro annis novem. Ac deliberata fuit Angelo Bernardo Rinaldi bona dicto canone, et pacto affrancandi. Comparuit Marcus Antonius Baggius Mutianus, et exposuit eum auxisse Canonem ad libr. 330; et sortem pro affrancatione ad libr. 11000. Moniales eum non audierunt, sed eum audit S. C., quae decernit contractum Emphyteuticum non sustineri, et affigi nova edicta: *Lauden.* 2. *Junii* 1731 *dub.* 1.

5. Emphyteusis contractus celebratus inter Rectorem Beneficii simplicis sub invocatione S. Cataldi erecti,

(205) Hisce verbis conceptis „Constito de „necessitate, et utilitate arbitrio Episcopi, dum„modo pretium integre, et fideliter investiatur „cum solitis clausulis:" *Lib. Decret. an.* 1786 *die* 9. *Sept.*

et Johannem Zucconi usque ad quartam ejus, generationem praedii cujusdam ad dictum Beneficium spectantis ad instantiam in beneficio successoris, irritus fuit declaratus. De Ecclesiae namque utilitate haud constabat, defecerat insuper Beneplacitum Apostolicum, quamvis Praepositi Pisciensis accessisset approbatio, cujus facultas super approbatióne hujusmodi contractuum certabatur: *Piscien. Emphyteusis* 7. *Julii* 1736 *dub.* 1. Causa inde reproducta prodiit rescriptum dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (206): 4. *Maii* 1737. Tandem contractus nullitas confirmata fuit: 8. *Febr.* 1738.

6. Et quum ab Emphyteuta postulata fuisset sanatio contractus, quia de Ecclesiae utilitate non constaret, haec denegata fuit: *Ibid. dub.* 2. Inde rescriptum, ut scribatur Episcopo juxta instructionem (207): *Ibid.* Denique auctis ab Emphyteuta conditionibus Ecclesiae utilibus, ac in rescripto comprehensis, rescriptum prodiit, praevio recessu a decisis pro sanatione, ita tamen, ut Emphyteusis non duret ultra tertiam generationem, ac solutis scutis 100. ad effectum investiendi in favorem beneficii, necnon aucto canone praeter summam oblatam arbitrio Episcopi: *Ibid.*

7. Carolus Spinellius Princeps S. Georgii in Emphyteusim praevio Beneplacito Apostolico per annos 29. Feudum rusticum vulgo nuncupatum Covante ad Abbatiam Monasterii S. Sophiae spectans annua pensione ducat. 500. obtinuit. At transacto tempore statuto Abbas Commendatarius Card. Coscia in Emphyteusim tradidit dicta bona, seu Feudum pro annuo canone ducat. 900. fratribus de Petrone sub reservatione Beneplaciti Apostolici, e contra Princeps S. Georgii paulo ante hanc novam concessionem a Clem. XII. Pont. Max. reportaverat Chirographum, quo concedebantur dicta bona, seu Feudum in Emphyteusim ad tertiam generationem pro canone annuo ducat. 600. sub conditionibus in primo Emphyteusi expressis. De hisce conditionibus S. C. requisita sancivit Emphyteusim obtentum a Clem. XII. Pont. Max. per Principem S. Georgii non esse servandum: *Nullius S. Sophiae, seu Beneventana* 10. *Junii* 1741 *dub.* 1. *confirmat.* 12. *Aug. ejusd. anni.*

8. Et quoad aliud factum per Card. Coscia Commendatarium Abbatem, affigi edicta mandavit ead. S. C.: *Ibid. dub.* 2. confirmat. *ibid.*

9. Quum quaesitum fuisset; an concessio in Emphyteusim ab Abbate Monasterii S. Mariae Castionis sine Apostolico Beneplacito facta Praediorum sterilium, et fluviali arena intectorum sustineatur? S. C. respondit ad mentem (208): *Burgi S. Domnini Emphyteusis* 14. *Januar.* 1747 *dub.* 1. proposita iterum causa, pariter fuit protelata, et demandatum ut eligeretur novus peritus, coadjuvatis probationibus super valore praedii de tempore contractus: 30. *Martii* 1748.

10. Haec responsio etiam ad dubium secundum; An sit locus sanationi su-

(206) Vicario nempe Capitulari, ut curet, quod Rector beneficii admittat concordiam a Fratribus de Zucconis propositam, vel cum aliquo incremento, quod in tractatu reassumendo per eosdem de Zucconis fieri quoque tibi curae erit, ac de resultantibus exinde certiores. Antequam concordia praedicta exequutioni demandetur illius minutam pro approbatione transmittat: *Regist.* lit. lib. 29. die 4. *Maii* 1737.

(207) S. C. censuit scribendum fore Episcopo, ut saepedicto Johanni Andreae significaret, EE. PP. etiam ob aliquam dubitationem, num antiquitus contractus sustineatur, inclinare, ut proposita concordia a Rectore Beneficii admitteretur, vel saltem cum aliquo annui Canonis, aut summae persolvendae incremento, quod etiam Episcopus occasione resumendi tractatum, curaret a Fratribus de Zucconis offerri: *Ead. Cong.* 8. *Febr.* 1738.

(208) *Vide* not. a. pag. 5.

pradicti contractus? emanavit: *Ibid. dub.* 2.

11. Bartholomaeus Cleri Societatem Mortis Laureti cum onere tot Missarum, quot Ordinarius celebrandas decerneret in duobus praediis Uxori Mariae substituit haeredem. Maria secundo nupsit Francisco Angelelli, et senio confecta precata est, ut Episcopo liceret utrumque praedium marito suo post ejus obitum in emphyteusim concedere. Uxore defuncta preces vir instaurat, promittens tum scuta 26. jure canonis Domino directo, tum eleemosynas tot missarum quot Ordinarius arbitraretur, tum scuta 15. Societati. Societas suffragiis cunctis resolvit, Angelelli tribuendam esse emphyteusim; sed ad examina Societatis resolutione deducta, S. C. resolutionem Societatis ratam non habuit: *Lauretana Emphyteusis* 4. *Febr.* 1786 *dub.* 1.

12. Eadem Societas Mortis, quae praedictam Contratrum, resolutionem edidisse, emphyteusimque concessisse poenituit, quaesivit, utrum esset locus affixioni edictorum pro ineunda Emphyteusi in praedictis praediis? Et S. C. concessit locationem ad annos 29. *Ibid. dub.* 2.

13. Rector Parochialis Ecclesiae S. Benedicti civitatis Priverni concessit Fratribus Martellucci ad tertiam generationem masculinam pro annuo canone scut. 4. praediolum *Pendola*, sub reservatione Beneplaciti Apostolici, quod nunquam impetravit. Emphyteusim qui confecerunt, decesserunt; ceteri nunc Martellucci supplicant pro absolutione, et sanatione, et S. C. consulendum SSmum esse ait pro sanatione, et absolutione ad cautelam: *Privernen. Emphyteusis* 16. *Junii* 1787 *dub.* 1.

14. Matthias Manzialius administrationis piae haereditatis Boarii cessionem a Carolo Masio extorsit, sibique filium in coadministratorem assumpsit. Animum hinc ad perpetuum horum bonorum emphyteusim obtinendam adplicuit. A duobus Archiepiscopis nil ille valuit impetrare. Impetravit tamen S. C. inconsulta a successore Card. de Verme emphyteusim pro se suis filiis descendentibus in infinitum, et cujuscumque generis haeredibus, pro annuo canone 180. scutorum, ex quibus detracta summa scutorum 40. pro administratione, et scutorum 30. pro nonnullis assertis creditis, et meliorationibus eroganda erant reliqua scuta 110. in pia opera per testatorem demandata. Per 80. annos in emphyteusim Boarii bona, quae annuum exsuperant reditum 575. scutorum, retinuerunt Manzalii; hinc fuit hodie exquisitum, num sustineretur Instrumentum hoc, et nullimodo sustinendum esse S. C. putavit: *Ferrarien.* 15. *Sept.* 1787 *dub.* 1. Insistebant Manzalii, Beneplacito Apostolico opus non fuisse de bonis in simplices pios usus destinatis, et revocationem propterea sperabant a decisis; Verum relata sententia firmata, dictum insuper fuit ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem: 16. *Febr.* 1788.

15. Impetrata a S. C. venia Canonici Collegiatae Ecclesiae Divi Blasii Montis Milonis in Emphyteusim concesserunt per privatam scripturam Latifundium *di Morla* Francisco Salustri pro persona nominanda. Inde expeditis literis petierunt pro perpetuitate auctis scutis annuis duobus, et emendationem erroris, quia nulla de persona nominanda mentio facta fuerat. Ac proinde demandata fuit novorum edictorum affixio, cujus licet suspensionem impetrassent, Episcopus edicta affigi praecepit, priusquam suspensionis mandata acciperet. Instantibus de Vita, ac Antonuccio pro resolutione Contractus; ideo incertum fuit, an de Em-

phyteusis nullitate constaret, et de laesione immodici Canonis? S. C. respondit non constare, sed literas Apostolicas esse corrigendas: *Maceraten. Emphyteusis* 20. *Sept.* 1788 *dub.* 1.

Emptio, et Venditio. Vide *Contractus* §. *V. VI. VII. VIII.*

Episcopalis Dignitas (209).

1. Assumptio ad Episcopatum facta a quodam Regulari, qui vigore suae professionis possidere bona non valet, iterum acquirit jus succedendi, ad haereditates sibi delatas post adeptum Episcopatum ad utilitatem suae Ecclesiae quoad proprietatem; et ad proprium commodum quoad usumfructum: *Neapolitana* 3. *Decem.* 1639. *dub.* 1.

2. Nec eidem obstat, ac impedit cessio, atque renunciatio hujusmodi haereditatum facta in favorem fratris ad praescriptum S. C. Trid. *Sess.* 25. *cap.* 16. *de Regul.* (210): quoad tamen haereditates, quae alteri non sint ante consecutum Episcopatum acquisitae (211): *Ibid. dub.* 2.

(209) Dominicus de Dominicis liber de Dignitate Episcopali per concordantias Theologiae, et Juris Canonici compilatus Romae in 8. anno 1757. edidit. De pluribus honorificis titulis, quibus Episcopi olim compellabantur, et qui pertinent ad Episcopatus dignitatem, agunt copiose viri eruditissimi Mamachius, *Orig.* et *Ant. Christian.* tom. 4 lib. 4 cap. 4. §. 1. et Selvaggius *Ant. Christ.* lib. 1. cap. 12. §. 4. Unum moneo, hos inter titulos illum saepissime apud veteres occurrere, quo Episcopi *Successores Apostolorum* praedicantur. Atque in eo quidem praesidium sibi quaerunt quicumque cum Febronio Romanis Pontificibus aequare Episcopos student; frustra tamen, si quonam legitimo sensu Apostolis succedant Episcopi ingenue disquiratur. Qua de re praeter antiquiores vide Zaccaria in *Antifebronio tom.* 11. *pag.* 134. *seq.* atque in *Antifebronio vindicato tom.* 1. *pag.* 434 *seq.* Verum nihil detractum videtur ex dignitate Episcoporum, si ipsorum in aliqua re arctata est jurisdictio. Quis neget, id non jure factum a summis Pontificibus pro suprema: quam habent, in tota Ecclesia potestate (*Trid. sess.* 14 *c.* 7. *de Sacrum Poenit.*)? Primigenia quidem ut vocant, sunt jura Episcoporum, quae ad jurisdictionem pertinent, eaque jurisdictio a Christo repetatur. Sed haec ab ipso Christo ita instituta est, ut uni summo omnium capiti, et moderatori subesset: neque Christus, cum eam Episcopis dedit, divisit Dioeceses, et singulis certos adscripsit subditos, in quos jurisdictionem illam exercerent. Id totum factum ab Ecclesia est, ut factum cum opera, et auctoritate Summi Pontificis, sine quo vera Ecclesia esse non potest. Itaque jurisdictio Episcoporum a Christo; usus et exercitium hujus jurisdictionis in certos subditos ab Ecclesia est. Cum Episcopo certi adimuntur subditi, non tollitur primoigenia illa jurisdictio, quae divinitus data est: tantum arctatur, et constringitur usus jurisdictionis. Si synodi particulares rite potuerint arctare usum episcopalis jurisdictionis, et tantae jure ecclesiastico hanc potestatem exercuerunt: id multo magis concedendum est Petri Successoribus, qui non humano, sed divino jure omnibus Episcopis, et Synodis particularibus praefecti sunt.

(210) Ibi „Nulla quoque renuntiatio, aut ob„ligatio antea facta, etiam cum juramento, vel „in favorem cujuscumque causae piae, valeat, „nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii, „fiat intra duos menses proximos ante profes„sionem, ac non aliter intelligatur effectum suum „sortiri, nisi secuta professione: aliter vero fac„ta, etiamsi cum hujus favoris expressa renun„tiatione, etiam jurata, sit irrita, et nullius ef„fectus."

(211) Card. Petra in *Comment. ad Const. XI. Clem IV. num.* 32. *seqq tom* 3. *pag.* 242. probat Regularem Episcopum recuperare bona, quae ob ingressum Religionis renunciaverat, dummodo alteri non adhuc sint quaesita, et refert Resolutionem S. C. Concilii his verbis, *num.* 34. „Hinc in Sacr. Congr. Concilii in *Nullius* 11. „Januar. 1631. lib. 14 *Decret.* pag 366 a tergo, „et pag. 371. fuit propositum dubium ad instan„tiam N. Regularis professi, et ad Episcopatum „promoti, sed Emi PP. pro majori parte senserunt, dictum Oratorem recuperare jus succe„dendi etiam in bonis ante emissam professionem „renunciatis, dummodo non sint alteri acquisita, „licet tres ex octo Card. negativam sententiam „tenuerint, qui tamen convenerunt, recuperare „posse, quatenus Mater post Episcopatum adep„tum ab intestato decessisset: imo cum in ex„tensione decreti fuerit dictum: *dummodo non* „*sint alteri ante adeptum Episcopatum acquisita*, „praedicta verba: *ante adeptum Episcopatum*, „non fuerunt edita, ut notatur in margine dicti „decreti, quia sufficit, quod quocumque tempore „non sint quaesita; nam deberet attendi tempus, „quo non solum est Episcopus, sed quod uti „voluerit resolutione, quod potuerat evenire post „tempus Episcopatus" Postmodum refert cit. loc. resolutionem in *Causa Neapolitana* etc., et subjungit „Hinc in hac resolutione apposita fuerunt „verba: *post adeptum Episcopatum*, quae verba „in hac secunda resolutione consonant cum pri„ma resolutione, nam quoad haereditatem tem„pore Episcopatus delatam Episcopo Regulari,

3. Dubitationem, an possessio Episcopatus, quam Episcopus, antequam literas apostolicas ostendisset, ac praesentasset, cepit, sit legitima, nec tamen post captam possessionem apostolicae literae coram populo lectae fuerint? negativa responsione S. C. explicavit: *Paraquariensi in Indiis Occident.* 1. *Sept.* 1657. *dub.* 3.

4. Acceptioni factae ad Episcopatum Motulensem a Patre Augustino a S. Thoma Aquinate Clerico Regulari scholarum Piarum, quem nominaverat Rex Catholicus Carolus II. obstare promissionem per eum in actu suae professionis emissae de non procurando, sive accipiendo Praelaturas, seu Dignitates intra, vel extra Religionem S. C. judicium fuit: *Motulen.* 14. *Aug.* 1700. *dub.* 1.

5. Jo. Franciscus Tenderinus Praepositus ad Scalas Sanctas Urbis evectus fuit ad Episcopatum Civitatis Castellanae, et Hortanae. In dubium venit incompatibilitas Praepositurae praedictae cum Episcopatu, quia onus in fundatione habet per se ipsum celebrandi, residentiae, ac Capellanis aliis praeesse. Et revera S. C. cum Episcopatu illam Praeposituram esse incompatibilem sententia fuit: *Romana Praepositurae* 1. *April.* 1719.

6. Cum Episcopatu Verusino incompatibilis est Capellania ad scalas sanctas urbis: *Romana* 27. *Januar.* 1728.

7. Instituta a conjugibus Bernardo, et Magdalena Caponetti Capellania mere laicali in Ecclesia Collegiata Oppidi S. Elpidii cum onere inibi celebrandi per se ipsum, haec adjecta etiam lex fuit, ut si Capellanus aliquam obtineret Dignitatem Ecclesiasticam Datariae, ac Cancellariae Regulis subjectam, tunc Capellania eo ipso vacaret. Hanc possidens Bartholomaeus Bacher Dignitatem Episcopalem Ecclesiae Ripanae adeptus est, et S. C. consulta eam vacasse decidit: *Firmana Capellaniae* 16. *Martii* 1782. *dub.* 1. *confirmat.* 13. *Julii ejusd. anni.*

Episcoporum Caeremoniale. Vide *Caeremoniale Episcoporum.*

§. I.

Episcopus quoad Beneficia, et Capellanias.

1. Nequaquam licuisse Episcopo, etiam in Visitatione novum aliquod onus adjungere beneficio, de quo agitur, quod si de facto adjunxerit, Canonicos ad illud implendum cogi non posse; et si quis sequester hac de causa emanaverit, eum S. C. uti nullum praesenti decreto sustulit: *Montis Falisci* 12. *Aug.* 1604.

2. S. C. respondit onera, quae vere nova fuerint, non posse ab Episcopo beneficio auctoritate ordinaria imponi: *Bitecten.* 14. *Aug.* 1608.

3. Requiritur; An jus erigendi, et instituendi nova beneficia ex fundatione Patronorum, in Ecclesiis terrae Pizzuli, et S. Vittorini competat Episcopo Aquilano, vel Archipresbytero S. Blasii olim S. Vittorini de Amiterno Civitatis Aquilae juxta sancita in Concil. Trid. *Sess.* 14. *de Reform. Cap.*

„ea eo quod resolvitur actus a dis quo Episcopus vel Ecclesia vult uti tali resolutione, cum „Textus in *Canon Statutum* in ejus potestate relinquat haereditates vindicare, ipse eam posse „non vindicare, et repudiare, ut notat Vasquez „etc. Tamen haec patiuntur difficultatem non „minimam circa repudiationem haereditatis posteа „obveniae, cum id importaret plenum velle, et „nolle, si habilitas ad succedendum est non respectu sui, sed Ecclesiae, ut notat Glossa etc. „si licet ipse possit adire, cum videatur habilitatus...., tamen habet velle, et nolle in utilibus: non vero in praejudicialibus, ut notat „Passerin. ecl. et sic nequit praejudicare repudiando, quia proprietas non est sua, sed Ecclesiae"

12. (212)? rescribit S. C. ut videretur articulariter: *Nullius, seu Aquilana Jurisdict.* 4. *Maii* 1726. *dub.* 2. *confirmat.* 7. *Septem. ejusdem anni.*

4. In erectione Capellaniae laicalis fundatae ab Olimpia Aldobrandina Pamphilia in terra Carpineti ab Episcopo peracta, ipse Episcopus jus instituendi Capellanos a patronis nominatis reservare sibi, suisque in Episcopatu successoribus non valuit: *Romana seu Anagnina* 1. *Martii* 1755.

5. Occasione erectionis Capellaniae sub titulo Sancti Hieronymi in loco Villae Francae confectae, potuit Episcopus Niciensis sibi, suisque successoribus reservare jus conferendi dictam Capellaniam, quum ex testamento data ei fuisset *in tutto, e per tutto la cura, instituzione, provista del Capellano, e fissazione del numero delle Messe*, nec Societas nuncupata *del Confalone* jus habet nominandi, seu praesentandi Capellanum. In fundatione enim mere est illa Ministra, ac exequutrix: *Nicien. Capellaniae* 15. *April.* 1758. *dub.* 1. *confirmat.* 12. *Aug. ejusd. anni.*

§. II.

Episcopus quoad Capitulum, et Canonicos.

1. S. C. censuit Episcopum in Synodo Dioecesana facere posse Constitutiones absque consensu, et approbatione Cleri, debere tamen eum requirere consensum Capituli, licet illum non teneatur sequi; nisi in casibus a jure expressis: Etiamsi ex forma Romani Pontificalis (213) in celebranda Dioecesana, et Provinciali Synodo expresse habeatur, ut Constitutiones in Synodo publicandae a partibus per verbum *placet*, confirmentur: *Venetiarum* 21. *April.* 1592.

2. Declaravit S. C. nullam requiri licentiam ad hoc ut Canonici abesse possint in Mensibus ab eodem Concilio permissis; censuit tamen hanc declarationem non vindicare sibi locum, quoties Canonici licentiam esse obtinendam putant; ceterum Episcopum non debere illam absque rationabili causa denegare: *Jadren.* 9. *Maii* 1626.

3. Episcopum potuisse edicere, ne Dignitates, et Canonici sine ejus licentia abesse possint, decretum prodiit: *Terracinen.* 19. *Februar.* 1628. *dub.* 2.

4. Similiter posse Episcopum edicere, ne ex Dioecesi absint sine illius licentia, quam tamen ipse absque rationabili causa denegare non debet, praecipitur: *Ibid. dub.* 3.

5. Et in hujusmodi prohibitionibus poenam pecuniariam quoad Canonicos, et Beneficiatos esse restringendam ad praescriptum S. Concilii Tridentini (214), constituitur: *Ibid. dub.* 5.

6. Censuit S. C. *cap.* 6. *Sess.* 25.

(212) Ubi habetur „Nemo, etiam cujusvis „dignitatis ecclesiasticae, vel saecularis, qua„cumque ratione, nisi Ecclesiam, Beneficium, „aut Capellam de novo fundaverit, et con„struxerit; seu jam erectam, quae tamen „sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, „et patrimonialibus bonis competenter dotaverit, „jus patronatus impetrare, aut obtinere possit, „aut debeat. In casu autem fundationis, aut do„tationis hujusmodi institutio Episcopo, et non „alteri inferiori, reservetur."

(213) Tit. *V.* Ordo ad *Synodum* pag. 471. part. 3. quo legitur „Post haec leguntur Consti„tutiones, si quae sint, per Synodum approban„dae; quibus lectis, et per Patres, si placet, „confirmatis, atque omnibus terminatis, Pontifex „sedens cum Mitra, omnium Orationibus se com„mendat etc."

(214) *Sess.* 24. *cap.* 12. de *Reform.*, ubi absentes in Cathedralibus, et Collegiatis Ecclesiis beneficia obtinentes subtractione fructuum, ac distributionum, puniuntur, et crescente eorum contumacia procedatur, ad formam Sacrorum Canonum.

de reform. (215) non habere locum, nisi in Capitulis, quae exemptionis privilegio, vel alio speciali jure se tueri possunt adversus jurisdictionem Episcopi, ideo si Capitulum Niciense non sit tale, dubii resolutionem a jure communi petendam esse; itaut Episcopus in Causis Criminalibus; etiamsi de arduis non agatur, consilium Capituli requirere, non autem illud sequi teneatur: *Nicien.* 18. *Novem.* 1628. *dub.* 9.

7. Episcopum non potuisse delationem fasciae sericae violacei coloris Dignitatibus et Canonicis concedere declaratum fuit: *Liparen.* 10. *Maii* 1631. *dub.* 3.

8. Sententiam dicit S. C. Episcopum posse statuere, ut unus saltem Canonicus ex unoquoque Capitulo Ecclesiarum sibi subjectarum, et unus Sacerdos ex unoquoque loco Dioecesis intersit, dum ipse Oleum Sanctum conficit: *Civitatis Castellanae* 12. *Julii* 1631.

9. Subit judicium, an, et quomodo Episcopus procedere debeat contra Capitulum, et Canonicos suae Ecclesiae recusantes venire ad Synodum sub asserto praetextu, quod ad illius convocationem, et decretorum editionem requiretur eorumdem consensus? respondetur, Capitulum, et Canonicos recusantes ad Synodum accedere ab Episcopo etiam per censuras Ecclesiasticas posse cogi: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632. *dub.* 19.

10. Episcopus auctoritate ordinaria non potest in sua Ecclesia creare Canonicos supranumerarios absque Consensu Capituli, et Canonicorum: *Fulginaten.* 26. *Febr.* 1639. *dub.* 1.

11. Insuper idem potest Synodum Dioecesanam consuetis temporibus congregare non requisito assensu, vel consilio Capituli: *Ibid. dub.* 2.

(215) *Vide not.* 379. *tom.* 2. *pag.* 533.

12. Dubitatum fuit; An Episcopus possit ex gratia non accedente causa a jure approbata eximere aliquem a Dignitatibus, et Canonicis Ecclesiae Cathedralis a Servitio Ecclesiae per se ipsum? non posse nisi accedente legitima causa comprehensa in *c. unic. de Cleric. non resid. in* 6. (216) firmatur: *Andrien.* 8. *Maii* 1649. *dub.* 3.

13. Nec potest Episcopus prohibere absentiam de jure permissam absque ejus licentia in scriptis: *Ibid. dub.* 4.

14. Disceptatis dubiis; an possit Episcopus erigere Praeposituram secundam Dignitatem in Ecclesia Collegiata?

15. An eadem, in qua non est praefinitus Canonicorum numerus, possit erigere Canonicatum? respondit S. C. ad utrumque affirmative de consensu Capituli: *Aquinaten.* 29. *Febr.* 1677. *dub.* 1. *et* 2.

16. Archiepiscopi Amalphitani jurisdictioni subsunt Praepositus, Canonici, aliaeque Personae Ecclesiasticae Ecclesiae Collegiatae terrae Majoris: Nam etsi exemptionem a Pontificibus summis obtinuerint, haec fuit inde revocata, et postea bis transactum cum eodem Archiepiscopo est: *Amalphitana Jurisdict.* 30. *Sept.* 1702. *dub.* 1. *confirmat.* 2. *Decem. ejusd. an.*

17. Et eidem Archiepiscopo dictus Praepositus, et Canonici per se ipsos non per Primicerium tantum singulis annis die statuta octava Maii obedientiam praestare devincti sunt: *Eod.* 27. *Januar.* 1714. *dub.* 3.

18. Episcopus minime cogere Canonicos Ecclesiae Cathedralis, penes quos curam animarum, tum habitualem, tum actualem residet, ad exercendum per se ipsos aliquos actus curae intra annum potest. Nam ei electionem duorum Capellanorum amovi-

(216) *Vide not.* 398. *tom.* 2. *pag.* 543.

bilium pro dicto exercitio permissum fuerat: *Assisien. Curae Anim.* 24. *Maii* 1710. *dub.* 2.

19. Episcopus Anagninus volens munera episcopalia exercere, quaerit an possit assumere unum, vel duos Canonicos, et quamdiu? S. C. mandat, ut explicentur a dicto Episcopo: *Anaguina Distrib.* 27. *Maii* 1713. *dub.* 2.

20. S. C. decrevit Archiepiscopum Firmanum procedere, et jurisdictionem ordinariam exercere non posse in personas, et Canonicos Collegiatae Ecclesiae S. Victoriae subjectae Abbatiae Farfensis in casu contractuum, et delictorum factorum, et commissorum respective extra septa Collegiatae. Inter Curiam enim Archiepiscopalem Firmanam, et Abbatialem praedictam facta erat quaestio super jurisdictione exercenda in personas praedictas. Monasterium S. Victoriae in Collegiatam erectum fuerat, et Abbati Farfensi omnimoda jurisdictione tributa; e contra Archiepiscopus ad tramites *Text. in cap. volentes de Privilegiis in* 6. (217) sibi competere autumabat, quoties ageretur de re extra septa Collegiatae acta, et observantia utrique favebat: *Firmana Jurisd.* 13. *April.* 1720. Sed inde S. C. recessit a decisis: 3. *Aug. ejusd. anni.*

21. Abbas Collegiatae Ecclesiae de Zafra proponi 22. dubia curavit, et censuit S. C. rescribere, ad Card. Praefectum pro separatione dubiorum, et causa proponatur cum iisdem Scripturis: *Pacen. Juris Visit. de Zafra* 13. *Martii* 1728. Modo autem sancivit licuisse Francisco Ravollo Visitatori ab Episcopo Pacensi deputato, in actu visitationis peractae de anno 1716. efficere processum ex Officio contra Gabrielem del Castillo, ac factum transmittere ad Vicarium Generalem Pacensem, et jus eum habuisse coram eidem Vicario procedendi judicialiter contra dictum del Castillo, necnon integrum fuisse eidem Visitatori inquirere judicialiter contra omnes Ecclesiasticos ejusdem Collegiatae super inobservantia Decretorum Visitationis factae de anno 1708. *Ibid.* 29. *Januar.* 1729. *dub.* 1.

22. Nequit insuper Visitator interdicere Abbati, ne suam jurisdictionem Ordinariam exerceat durante tempore Visitationis: *Ibid. dub.* 4.

23. Disposuit Joseph Salvius Rosciolus de sua haereditate in favore Altaris Majoris, seu Capellae Ecclesiae Cathedralis, ut in ejus ornatum reditus erogarentur. Speciosior facta Capella, Capitulum petiit facultatem impendendi fructus haereditarios in constructionem, et ornatum chori, ubi Capella sita est; et S. C. rescripsit: inspecta relatione Episcopi benigne commisit eidem, ut petitam facultatem erogandi supradictos fructus haereditarios in ornatum Chori pro suo arbitrio, et conscientia Oratori gratis impertiatur: ita tamen, ut Episcopus ipse tam quoad dicti Chori ornatum, quam quoad expensas pro eo faciendas incumbat, et praesit. Inde in dubio fuit, quaenam facultas Episcopo concessa intelligeretur in supra relato decreto? S. C. respondit, Capitulum non posse devenire ad aliquam resolutionem super contentis illo decreto, nisi cum adprobatione, et consensu Episcopi: *Fulginaten.* 30. *April.* 1729. *dub.* 1.

24. Quaesitum exinde fuit, quae-

(217) Ubi Innocentius IV. decrevit „Volentes „libertatem, quam nonnullis Apostolicae Sedis „privilegio exemptionis indulsit, sic integram „observari, ut illam alii non infringant, et ipsi „ejus limites non excedant, declaratione irrefragabili deffinimus, quod quantum cumque sic „exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen „ratione delicti, sive contractus, aut rei, de que „contra ipsos agitur, rite possint coram loco„rum Ordinariis conveniri, et illi quoad hoc „suam in ipsos jurisdictionem, prout jus exigit, „exercere."

nam Artificis electio sustineretur? et resolutum extitit neutram sustineri, et ad Card. S. Clementis juxta mentem, et ut Episcopus mandet omnino sibi reddi rationem de fructibus Legati, et de eorum erogationibus, et certiorem faciat S. C.: *Ibid. dub.* 2.

25. Episcopum Pacensem, seu Visitatorem ab eo deputatum visitando Ecclesiam Collegiatam de Zaira, tam jure ordinario, quam jure delegato ad formam Concordiae, non solum Decreta, et Ordinationes opportunas facere posse definitur; sed etiam completa Visitatione, ipsi jurisdictio pro eorumdem Decretorum, et Ordinationum exequutione, ac observantia competit; et competit etiam Abbati dictae Collegiatae jurisdictio juxta modum (218): *Pacen. seu nullius Jurisdic.* 18. *Decem.* 1728. *dub.* 1.

26. Episcopus idem, non autem ipsius Visitator Conservatores librorum ad exportandos libros administrationis Mensae Capitularis, Legatorum piorum, Beneficiorum, Capellaniarum ad Domum, in qua extat laudatus Episcopus, compellere potest: *Ibid. dub.* 2.

27. Eumdemque Episcopum, seu illius Visitatorem processus informativos super defectibus, excessibus, delictis per Dignitates, Canonicos, Beneficiatos, Portionarios, Capellanos, aliasque Personas dictae Ecclesiae commissis conficere posse extrajudicialiter procedendo, easque corrigere, et poena correctionis, seu poenitentiis punire resolutum fuit: *Ibid. dub.* 3.

28. At in Episcopi facultate esse dictos processus informativos Abbati Ecclesiae Collegiatae Villae de Zaira, seu illius Officiali Vicario Generali consignare rescriptum fuit, et additum ad mentem: *Ead.* 15. *Januar.* 1729. *dub.* 5.

29. Eosdem praefato Abbati ejusdem Curiae terminum competentem prout de jure praefigere posse ad compilandos processus super criminibus in forma juris, et reos ad condignam poenam condemnandos in prima instantia, quae ex forma Concordiae Abbati competit, decernitur: *Ibid. dub.* 6.

30. Quum habitualis cura animarum Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis SS. Faustini, et Jovitae resideret penes Capitulum et exercitium committeretur uni ex Canonicis, Episcopus ob invaletudinem Canonici Marinelli apopletico ictu correpti deputavit Johannem Baptistam Mancini, cui de Parochiali Ecclesia S. Simeonis proviso suffecit Canonicum Josephum Contestabili. Hinc actum est in S. C., an compellere possit Episcopus unum ex Canonicis ad sustinendum onus Oeconomatus? et S. C. negativum tulit responsum: *Viterbien.* 28. *Sept.* 1737. *dub.* 1.

31. Episcopus compellere potest Canonicum Poenitentiarium ad accipiendam delegationem facultatis absolvendi poenitentes a casibus reservatis; etiamsi idem Canonicus, qui duo officia habet, ne unum quidem ferre posse contendat, et gravissimum sibi putet onus hujusmodi ob suam ingravescentem aetatem: *Pisauren. Casuum Reservat.* 21. *Novem.* 1761. *dub.* 1.

32. Episcopus potest ejus Arbitrio assumere in suo servitio Canonicos, vel etiam Presbyteros Mansionarios Ecclesiae Cathedralis: *Venusina* 30. *Julii* 1763. *dub.* 3.

(218) „Modus est, ut Episcopus Pacensis visitetur per se ipsum, vel per alium possit semper, et quandocumque etiam extra visitationem exequi, et observari facere sua Decreta facta in Visitatione, et Abbatem teneri exequi, observare, ac observari facere eadem Decreta, et tamquam merum Exequutorem cogere suos subditos ad illa observanda, et exequenda etiam juris remediis" *Ead. Caus.* 18. *Decem.* 1728. *dub.* 1.

33. Asculano Episcopo Canonicos Ecclesiae Cathedralis rationum Depositarii, et Oeconomi revisores, aliosque de Capitulo, ad quod spectare documenta ab illis exhibita post redditas rationes, completumque Syndacatum servare statutum fuit, scindentes, aut igni tradentes ordines solutionum, et acceptilationes, multare suo arbitrio posse S. C. decernit: *Asculana* 12. *Julii* 1788. *dub.* 12. *confirmat.* 7. *Feb.* 1789.

34. Eumdem Episcopum in locationibus bonorum faciendis per idem Capitulum sub poena nullitatis audiendum esse quoad bona fabricae, minime vero quoad bona Capituli, S. C. determinavit: *Ibid. dub.* 13. confirmat, et addit, sed dempta poena nullitatis: *Ibid.*

35. Judicium petitum inde fuit, utrum eidem Episcopo, ubi constet de praejudiciali Capituli bonorum Ecclesiae, seu fabricae administratione, liceat eadem bona locare reluctantibus etiam Canonicis? et resolutum fuit, ut Episcopus utaretur jure suo ad formam Concilii Tridentini (219): *Ibid. dub.* 14. *confirmat. ibid.*

§. III.

Episcopus quoad Cathedraticum, vel Synodaticum, a quibus, in qua summa, et quo tempore debeatur, necne

1. Censuit S. C. Concilium *Sess.* 24. *cap.* 3. (220) nequaquam sustulisse Cathedraticum, illud tamen non in Visitatione, sed extra, et in Synodi celebratione solvendum est: *Massanen.* 2. *Octob.* 1587.

2. Episcopus ab immemorabili tempore occasione Visitationis ab Universitatibus locorum victualia, et insuper a singulis Rectoribus seu Vicariis Ecclesiarum in pecunia ducata 4, qui nihil persolvunt ratione Cathedratici, exigit. Hinc quaeritur, an licite possit praeter victualia, etiam percipere pecunias? respondit S. C. Concilium non sustulisse *cap.* 3. *Sess.* 24. (221) quodcumque persolvi consuevit Episcopo ratione Cathedratici; tametsi non in Visitatione, sed extra, ut in Synodo Dioecesana persolvendum est: *Turolen. Decem.* 1587.

3. Cathedraticum non est exigendum ab Hospitale S. Michaelis Archangeli de Sede Nidi, si nunquam antea solvi ab hoc Hospitale consuevisset: *Neapolitana Julii* 1588.

4. Decidit S. C., quodsi Episcopo Cathedraticum legitime, et vere debeatur, illud plane exigere posse, alio

(219) Vide not. 96. tom. 1. pag. 8.

(220) Ubi legitur „Interimque caveant, ne in„utilibus sumptibus cuiquam graves, onerosive „sint; neve ipsi, aut quisquam suorum quid„quam procurationis causa pro Visitatione, e„tiam testamentorum ad pios usus, praeter id, „quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quo„vis nomine, nec pecuniam, nec munus, quod„cumque sit, etiam qualitercumque offeratur, „accipiant: non obstante quacumque consuetu„dine, etiam immemorabili: exceptis tamen vic„tualibus, quae sibi, ac suis frugaliter, mode„rateque pro temporis tantum necessitate, et „non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in op„tione eorum, qui visitantur, si malint solvere „id quod erat ab ipsis antea solvi, certa pecu„nia taxata, consuetum; an vero praedicta vic„tualia subministrare, salvo item jure conven„tionum antiquarum cum Monasteriis, aliisque „piis locis, aut Ecclesiis non parochialibus „inito, quod illaesum permaneat." Gallemart in hunc locum num. 13. pag. 225. ad *Verb. exceptis tantum victualibus* ait „Haec (Victualia nem„pe) debentur ab his, qui consueverunt Pro„curationem praestare, et quandoque contingit „a Communitatibus locorum. Extante consuetu„dine, ut Episcopo Dioecesano visitandi a Lai„cis victualia ministrentur, etiam Vicario visi„tanti, ab Ecclesiarum Rectoribus, consuetudo „attendenda sit."

(221) *Vide not. praecedentem.*

tamen tempore, quam Visitationis: *Reatina* 27. *Martii* 1591.

5. Respondit S. C. Seminarium teneri solvere Cathedraticum, seu Synodaticum mensae Episcopali de Ecclesiis, et beneficiis, prout ante unionem obtinentes per easdem Ecclesias, et beneficia solvebant: *Catacen.* 21. *Maii* 1644.

6. Super Cathedratico dubiis disceptatis, statutum fuit, Cathedraticum posse exigi ab Episcopo, licet in praeteritum non fuerit exactum, dummodo exactum fuerit a suis praedecessoribus, et exigi tantum posse duos solidos juxta Juris communis dispositionem, et in moneta antiqua juxta illius aestimationem, non accedente contraria consuetudine, et exactionem demum non esse faciendam a toto Clero, sed tantum ab Ecclesiis, Capellis, et Beneficiatis, si in eorum favorem non concurrat privilegium Apostolicum exemptionis, vel immemorabilis: *Albinganen. Cathed.* 2. *Decem.* 1644.

7. Postulatum quum esset; An Cathedraticum Episcopo debeatur, licet sit immemorabilis in contrarium? responsum affirmativum ad formam juris ab Ecclesiis, et Beneficiatis datum est: *Lavellen. Cathed.* 6. *Junii* 1693.

8. Episcopus juris communis dispositioni, et dioecesis consuetudini inhaerens Cathedraticum petiit in annua quantitate juliorum quinque a Capellano SSmae Conceptionis. Sed hoc reclamante S. C. deberi Cathedraticum resolvit. Deinde reproposita causa stetit in decisis, etiam quoad summam, et quantitatem carolenorum quinque: *Satrianen. Cathed.* 13. *Febr.* 1694.

9. Sub nullo titulo Episcopus Anglonae potest annuatim a Clero terrae Claramontis exigere carolenos quatuor pro quolibet Sacerdote: *Anglonen. Praetens. Exact.* 20. *Decem.* 1704. *dub.* 5.

10. Deinde orto dubio; an ob praedictam resolutionem interdicta sit exactio Cathedratici, quae sub improprio procurationis nomine semper facta dicitur? S. C. respondit; Archipresbyterum, et Sacerdotes Participantes Ecclesiae S. Johannis Baptistae insimul teneri ad solutionem Cathedratici in duobus solidis: *Ibid.* 9. *Jan.* 1706. *dub.* 1.

11. Parochi, et Beneficiati terrae Tramontis tenentur singulis annis solvere Cathedraticum in favore Mensae Archiepiscopalis Amalphis ad rationem tamen carolenorum septem: *Amalphitana Cathed.* 5. *Sept.* 1705.

12. Ac deberi a die adeptae possessionis praecipitur: *Ibid.* 26. *Febr.* 1707. *dub.* 1.

13. Insuper Cathedraticum est satisfaciendum a Parochis ratione Paroeciae tantum, quam in titulum possident: *Ibid. dub.* 2.

14. Episcopus nequit annuatim exigere a singulis Sacerdotibus terrae Belvederii Carolenos sex, videlicet tres in Festivitatibus Natalitiis, et reliquos tres in Solemnitatibus Paschatis Resurrectionis ratione praetensi Cathedratici: *Sancti Marci Procurat.* 7. *Julii* 1708. *dub.* 7. *confirm.* 13. *April.* 1709.

15. Rudolphus Paulinus possidens inter alia bina beneficia in Dioecesi Reatina, alterum sub invocatione SS. Laurentii, et Salvatoris, *delle Macchie*, alterum sub nuncupatione SS. Nicolai, et Johannis Carpiporri ab Episcopo Reatino taxatus fuit pro summa excessiva ratione Cathedratici, qui propterea sequestro deponi fructus dictorum beneficiorum jussit; ideo S. C. consulta rescripsit quoad summam debitam ratione Cathedratici coadjuvari probationes juxta intructionem (222): *Reatina Cathed.* 16. *Januar.* 1712. *dub.* 1.

(222) Expeditis Literis cum instructione, quatenus testium depositiones desuper reciperen-

16. Et quoad depositum fructuum factum pro dicto Cathedratico, restitui depositum numerata pro nunc summa ad rationem duorum solidorum, et facta obligatione de solvendo quidquid judicatum fuerit a S. C. praecepitur: *Ibid. dub.* 2. Deinde mandavit ead. S. C. procedi ad ulteriora in constructione processus data interim cautione de solvendo quidquid fuerit judicatum: 16. *Julii ejusd. anni.* Postmodum deberi Cathedraticum ad rationem bonorum 26. et quadr. 4. pro quolibet sancivit: 8. *Julii* 1713. *dub.* 1.

17. Episcopo Sancti Marci a quocumque Sacerdote suae Dioeceseos carolenos sex quolibet anno ratione Cathedratici exigere haud licet: *S. Marci Plurium* 16. *Januar.* 1723. *dub.* 7.

18. Episcopum Anglonae a Clero terrae Carbonis Cathedraticum petere posse, contraria consuetudine non obstante, resolutum fuit: *Anglonen. Cathed. Decim. et Quartae Funer.* 30. *Januar.* 1723. *dub.* 1. (223)

19. Archiepiscopus, se esse in possessione exigendi a Capitulo Ecclesiae Medunei Duc. 23. 90. titulo Cathedratici, et totidem nummos Kalendis Januarii nomine strenae, probabat ex Libris Mensae anni 1562; ex testimonio 43. Presbyterorum ejusdem Ecclesiae, ex libris Nuntiaturae Neapolitanae, et ex testimonio aliorum Capitulorum ejusdem Dioecesis. Proposito hinc dubio: An summa Duc. 23. et gran. 90. titulo Cathedratici tradenda sit in futurum per dictum Capitulum Archiepiscopo, seu sit moderanda, et in qua summa? rescripsit, dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem (224), non retardata interim solutione consueti Cathedratici tantum: *Baren. Strenae, et Cathed.* 20. *Decem.* 1732. *dub.* 2.

20. Episcopus Guardiensis visitans Ecclesiam Parochialem S. Johannis in Oppido Aquaevivae, cujus Rector a Religionis Hierosolymitanae. Commendatario nominari solet, et Episcopo minime se subjectum esse asserit, a Cathedratico, seu Synodatico ab eadem Ecclesia, ejusque Parocho postulando, arcetur: *Guardien.* 14. *Novem.* 1733. *dub.* 2. *Deinde recessit a decisis*: 3. *Martii* 1736. ac inde Episcopo quoad Clerum, et Populum Jurisdictio ordinaria, quoad Ecclesiam delegata tantum adjudicata fuit: 25. *Febr.* 1741.

21. Edito Concilio Romano de Cathedratico Episcopo solvendo, Episcopus Maceratensis credidit jus sibi esse illud exigendi universim a singulis Ecclesiis, ac Beneficiis sibi subjectis. At contradictores habuit Societatem S. Antonii Abbatis terrae Montis Miloni, Clerum, et Capitulum Tolentini, necnon Monasterium S. Agnetis, et Ecclesiae Pacis, et Crucis, diversam exemptionem praeferentes: Verum Cathedraticum ad taxam in dicto Concilio Romano (225) praescriptam pendendum esse S. C. respondit: *Maceraten. Cath.* 8. *Maii* 1734.

22. Detractionem faciendam non esse de oneribus Missarum, coterisque a Beneficiis pro solutione Cathedratici S. C. decrevit: *Asculana Cathed.* 22. *Maii* 1734. *dub.* 1.

tur, atque servatis servandis transumerentur priscorum Librorum Mensae Episcopalis adnotationes: *Ead. Caus.* 8 *Julii* 1713.

(223) Discep. Eccl. *XIV.* tom. *V.* part. 1. per tot. Advocatus Dominicus Ursaya Episcopi rationes sustinuit in hac Causa.

(224) In hac instructione S. C. easdem probationes postulavit, quas an. 1767. quaesivit: *Vide not.* 230.

(225) Tit. 8. cap. 14. „§. Ab Ecclesiis vero, „ubi plures de Massa participant, ab omnibus „in communi, julii 20: solvie tamen consuetu„dinibus, Ecclesiis, et Episcopis magis favora„bilibus."

23. Ab Ecclesiis habentibus reditus a Sodalitiis administratos debetur Cathedraticum: *Ibid. dub.* 2.

24. Et Cathedraticum est exsolvendum ab Ecclesiis Confraternitatum Laicalium non habentibus beneficia Ecclesiastica: *Ibid. dub.* 3.

25. Et debetur Cathedraticum ab Ecclesia S. Petri in Castello: *Ibid. dub.* 4.

26. Archiepiscopum Firmanum Cathedraticum etiam a Beneficiatis, quorum reditus non excedat annua scuta 15. deductis oneribus petere posse non dubitatur: *Firmana Cathed.* 24. *Julii* 1734. *dub.* 1.

27. Praelaudatum Praesulem a Societatibus Ordinarii auctoritate erectis, et propriam habentibus Ecclesiam Cathedraticum exigere item posse statuitur: *Ibid. dub.* 2.

28. Societates vero non habentes propriam Ecclesiam, sed simplicem tantum in honorem Sanctorum, sub quorum titulo sunt erectae, retinentes Capellam ad Cathedraticum praefato Archiepiscopo pensitandum non teneri S. C. censuit: *Ibid. dub.* 3.

29. Episcopus Assisii Cathedraticum petens ab Ecclesia S. Crispoliti sub titulo Abbatiae possessa ab Octaviano Gentili, qui ab illius solutione exemptum se esse contendebat, eo quod praefata Abbatia ad Monasterium Ordinis S. Benedicti spectaret, neque illius Regularis status immutatus exinde esset, si ad Clericos seculares collata fuerit, id exigere eum non posse retulit responsum; *Assisien. Cathed.* 15. *Januar.* 1735.

30. Quum Episcopus Cassani, abrogata in posterum consuetudine, qua a Capitulo Cathedralis Ecclesiae duodecim ducata sub nomine strenae quotannis Episcopo tradebantur, Cathedraticum ad normam Concilii Romani sibi a singulis Canonicis, et Beneficiatis Civitatis Cassani persolvi debere contenderet, S. C. placuit illius voto annuere: *Cassanen. Cathed.* 21. *Maii* 1735. *dub.* 1.

31. Quumque ejusdem Cassani Canonici, et Beneficiati praetenderent Cathedraticum solvi non debere Episcopo, quia id nunquam persolverunt, quia satisfaciendum id est casu, quo Synodus ab Episcopo hactenus non coacta celebretur, et quia demum reddendum minime est Episcopo abunde proviso, et quum S. C. super his, et taxa praefigenda consuluissent, responsum prodiit, solvendum esse juxta taxam praescriptam in Concilio Romano (226): *Ibid. dub.* 2.

32. Episcopo Perusiae Cathedraticum ab Ecclesiis existentibus in quasi possessione centenaria, vel immemorabili illud non solvendi praetendenti. S. C. assentiri non dubitavit: *Perusina Cathed.* 19. *Novem.* 1735. *dub.* 1.

33. Eidem Episcopo Cathedraticum juxta taxam in Concilio Romano praefinitam, non vero juxta asserta Decreta Synodalia Cardinalis Torres anni 1632., et Episcopi de Bobus anni 1726. dissolvendum esse S. C. fassa fuit: *Ibid. dub.* 2.

34. Ab illis etiam Ecclesiis, quae praefato Episcopo annuatim in aliqua re Canones persolvunt, Cathedraticum praestandum eidem esse, decretum fuit: *Ibid. dub.* 3.

35. Idem Episcopus quaerens, num unum, vel plura Cathedratica ex Beneficiis unitis persolvi sibi debeant? responsum habuit, in casibus providebitur particularibus: *Ibid. dub.* 4.

36. Praefatum Episcopum non a Rectoribus Ecclesiarum Parochialium Civitatis, et suburbiorum Perusiae, uti asserto uno corpore, sed ab unoquoque ex iis, Cathedraticum exposcere posse, definitum fuit: *Ibid. dub.* 5.

37. Dicto Episcopo Cathedraticum pro Ecclesiae S. Luciae Civitatis Pe-

(226) *Vide not.* 225. *ut supra.*

rrs'ae, ab Oeconomo ex ejusdem Ecclesiae bonis, deberi S. C. resolvit: *Ibid. dub.* 6.

38. Ab enarrato Cathedratico praedicto Episcopo satisfaciendo Missas, et cetera onera beneficiis adnexa minime detrahenda esse stabilitur: *Ibid. dub.* 7.

39. Episcopo Cassanensi Presbyteri omnes, tam viventes, quam in demortuorum locum subrogati, Ecclesiae S. Mariae de Colle in Oppido Mormanni inservientes, Cathedraticum persolvere collective tenentur in summa juliorum viginti: *Cassanen.* 15. *Decem.* 1736. *dub.* 11. *et* 12.

40. Episcopus item Cassani, quum a Clero S. Mariae de Colle Oppidi Mormanni a solutione Cathedratici se immunem esse jactante auctoritate S. C. exigere id posset, novum per totam Dioecesim promulgavit Edictum, quo omnes Beneficiatos ad Cathedraticum sibi solvendum adigebat. At Beneficiati Italo Graeci, seu Albanenses, et omnes de Clero de communibus Graecarum Ecclesiarum Massis participantes, edicto parere, et Episcopo Latino pendere Cathedraticum renuentes a S. C. ad id tradendum coacti fuerunt: *Cassanen. Cathed.* 25. *Januar.* 1738. *dub.* 1.

41. Eidem Episcopo ad solvendum sibi ab omnibus tam Italo-Graecis, quam Latinis Beneficiatis Cathedraticum postulanti, et duobus diverso tempore edictis praefinienti ad formam Concilii Romani (227) sibi deberi; rescriptum fuit a novi sui edicti promulgatione deberi: *Ibid. dub.* 2.

42. Episcopus Civitatis Septempedae, quae frequentius hodie S. Severini nuncupari solet, edictum de Cathedratico solvendo Clericis omnibus anno 1733. divulgavit. Sed iidem Clerici illud in summa Scutorum mille, quam Sixtus V. Pont. Max. in actu erectionis dictae Ecclesiae in Cathedralem pro dote Mensae Episcopalis constituit, comprehensum esse affirmarunt, dicentes dictam summam ex vectigali molíturae, cui etiam Ecclesiastici sunt obnoxii, esse retrahendam, et Episcopalem mensam ita opulentam, ut minime Cathedraticum deceat Praesulem annuis reditibus abunde provisum percipere; sed Cathedraticum exigere in summa praescripta a Concilio Romano (228) a die promulgatae Synodi anni 1733. aequum esse S. C. duxit: *S. Severini Cathed.* 22. *Novem.* 1738.

43. Praelatus Episcopus contendit sibi jus esse ab omnibus Beneficiatis exigendi Cathedraticum vigore suprarelatae resolutionis; sed restiterunt Abbas S. Laurentii in Doliolo, et ejus Abbatialis Ecclesiae Beneficiati, et Parochus, qui se exemptos ab Ordinaria Episcopi jurisdictione una cum suis Ecclesiis, et Beneficiis in vim Brevis Urbani 8. Pont. Max. intendebant. Verum S. C. Cathedraticum Episcopum poscere posse dixit; sed exemptis pro nunc Parocho Abbatialis Ecclesiae S. Laurentii in Doliolo, et Clericis habentibus beneficia in eadem Ecclesia, de quibus videatur particulariter: *Ead.* 10. *Junii* 1741.

44. Episcopo Bisacciarum contra Capitulum Cathedralis Ecclesiae, quae sub annum 1513. fuit a Leone X. Pont. Max. alteri Cathedrali S. Angeli Lombardorum unita, in eadem Ecclesia residenti, Cathedraticum decernitur: *Bisacciarum* 15. *Martii* 1738. *dub.* 2.

45. Episcopo Tolentino Theologalis Canonicus Antonius Magonzelli tribus gaudens beneficiis in unum unitis, pro iisdem tribus beneficiis suae Theologali praebendae unitis, Cathedraticum solvere reluctans; ad illud in summa

(227) *Vide not. ut supra.*

(228) *Vide not. ut supra.*

a Concilio Romano praescripta (349) praestandum compellitur: *Tolentina Cathed.* 14. *Martii* 1739.

46. Amalphi Archiepiscopo a Parocho, sive Abbate Commendatario Ecclesiae S. Mariae terrae Positani Cathedraticum tribuendum sancitur: *Amalphitana Cathed., et Procurat.* 14. *Martii* 1739. *dub.* 1.

47. Episcopum Maceratensem a Clerico Licinio Assortati Rectore Ecclesiastici beneficii, quod in Ecclesia SSmae Trinitatis extra Muros Montis Milonis jurispatronatus illius Communitatis, erectum reperitur, Cathedraticum exsolvere detrectante, et exemptionem sibi ob Constitutionem Bonifacii IX. Pont. Max., qui Ecclesiis in solo Lateranensi erectis ab Ordinarii jurisdictione exemptionem elargitus est, et Sixti V. Pont. Max. qui eam redintegravit, competere autumante, Cathedraticum exigere posse responsum fuit: *Maceraten. Cathed., et Procurat.* 10. *Junii* 1741.

48. Episcopo Viterbii, Canonici ejusdem Cathedralis, inter quos praecipue Cristophorus Calabresius litis promotor, veteris communis Massae haudquaquam participantes, et Canonici Collegiatae S. Angeli ejusdem Urbis, itidem distinctas habentes praebendas, nec de communi veterum Canonicorum Massa participantes, non in communi cum Canonicis de Massa contribuere, sed uti singuli pro illorum praebendis, ad cathedratici ab universis Dioecesis Beneficiatis debiti solutionem tenentur: ac propterea Episcopum ad Cathedratici juste percepti restitutionem compellere nefas esse reputatur: *Viterbien. Cathed.* 7. *April.* 1742. *dub.* 1. *et* 2.

49. Episcopo Feretrano taxam antiquam solvendi Cathedratici praeseferenti, contra nonnullos Parochos illius reformationem, et reductionem noviter efflagitantes assensum S. C. praebuit: *Feretrana Cathed.* 18. *Maii* 1743. *dub.* 1. *et* 2.

50. Episcopo Urbis Veteris nec Administratores Rev. Fabricae Cathedralis Ecclesiae S. Mariae *de Stella*, nec Conservatorium Puellarum deperditarum, quod nullos habet reditus, rectore caret, et sepulcro, nec etiam duo Sodalitia SSmae Annuntiationis, et S. Mariae de Monte Carmelo, quae laicalia sunt, et quorum primum habet quidem Ecclesiam, sed in titulum ob defectum redituum nunquam collatam, et alterum prorsus Ecclesia caret, sed tantum habet Oratorium, Cathedraticum exsolvere teneri, judicium fuit: *Urbevetana Cathed.* 20. *Martii* 1745. *dub.* 1.

51. Et dubium; An idem Episcopus ad Cathedraticum hucusque a supra expositis Administratoribus, et Sodalitiis exactum, restituendum adigendus sit? resolutum haud fuit, inspecta renunciatione: *Ibid. dub.* 2.

52. Acerrarum Episcopo, qui Beneficiatis suae Dioecesis Cathedraticum edicto anni 1745. lato praefinierat; itaut, qui Dignitates obtinerent, julios 20., qui Canonicatus julios 15., qui simplices essent Sacerdotes carolenos sex, Clerici quatuor, Ecclesiae vero Julios 20. penderent; Beneficiati iidem omnes ad formam decreti parere obstringuntur, et quoad reliquos particulariter videndum S. C. putavit: *Acerrarum Cathed.* 20. *Dec.* 1755.

53. Episcopo Asculano ab Ecclesiis, quae dicuntur Farienses, quaeque existimabantur exemptae, Cathedraticum, honoris, et subjectionis signum, exigere licere, responsum exiit: *Asculana Cathed.* 10. *Martii* 1759.

54. Ballestrierius Prior S. Antonii Abbatis in Oppido Staphili, qui sterilibus annis in specie, *frumenti* nempe, itemque *hordei mensuras quatuor*, in annis vero fertilibus in pe-

(349) Vide not. ut supra.

cunia numerare Cathedraticum Episcopo Auxumi compellebatur; hunc praestationis modum fastidiens, sacrumque consulens Congreg. oraculum, in quantitate, in summa scilicet duorum solidorum tantum, quae julios efficiunt viginti, illud solvere debere, sententiam obtinuit, sed soluti repetitionem non impetravit: *Auximana, seu Cingulana Cathed.* 31. *Martii* 1759. *confirmat.* 28. *April.* 21. *Julii ejusd. Anni, et* 25. *Junii* 1763.

55. Episcopo Ferentino a Capitulo S. Johannis, et a Capitulo S. Mariae ad Flumen in summa unius scuti, et a Capitulo S. Nicolai in juliis sex Cathedraticum juxta solitum deberi perscribitur: *Ferentina Cathed.* 19. *April.* 1760. *dub.* 1.

56. eidem Episcopo ab Ecclesia S. Sebastiani de jurepatronatus Comunitatis terrae Ceccani, Cathedraticum in juliis duobus ab eodem Episcopo praescriptum, poscere conceditur: *Ibid. dub.* 2.

57. Quum supradicto Episcopo Cathedraticum petenti a Capellanis Sanctissimae Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, et S. Francisci ejusdem terrae, qui se amovibiles esse fatentur, S. C. in praecedenti decreto dixisset; Dilata, et exhibeantur fundationum instrumenta; reproposita mox causa, et earum perpetuo statu Ecclesiastico probato, Cathedraticum juxta taxam ab Episcopo statutam, solvi eadem rescribere non haesitavit: *Ead.* 2. *Aug. ejusd. Anni.*

58. Terracinensis Episcopus edictum in tribus Dioecesibus Terracinensi, Setina, et Privernensi promulgavit super Cathedratico, et a Beneficiatis omnibus, qui a multis jam annis in procurationis solutione etiam Cathedraticum comprehendi de more contendebant, Cathedraticum a procuratione distinctum deberi in termino unius Mensis tum praeteriti, tum currentis anni edisserens, decisionem habuit, edictum esse exequendum, expleto triennio ab ultima Visitatione: *Setina Procurat., et Cathed.* 27. *Junii* 1761. *dub.* 2.

59. Episcopo Setino Oblatae, seu convictrices Sacrae familiae suum Monasterium exemptum esse ab Ordinarii jurisdictione juxta modum, et formam Indulti Monialibus Farnesianis concessi altercantes, et nunquam eidem antea in ea Dioecesi Cathedraticum solutum fuisse probantes, illud praestandi onus non habent: *Setina* 18. *Maii* 1765. *dub.* 1.

60. Episcopo Aquipendii ab Archipresbytero Collegiatae Ecclesiae SS. Apostolorum Johannis, et Andreae oppidi Canini duplex Cathedraticum exigere volenti eo, quod Archipresbyter duplicatam ex Massa Capitulari portionem percipiebat, et etiam ratione Curae, licet actualis tantum, altera praebenda gaudebat; praeter illud, quod a Capitulo ex Communi Massa solvitur, non licere responsum est: *Aquipendien. Cathed.* 20. *Dec.* 1766. *dub.* 1.

61. Huic Episcopo, qui dictum duplex Cathedraticum ab Archipresbytero, et exegerat, et decimales reditus ad ipsum pertinentes sub sequestro posuerat, locum esse restitutioni, et remotioni sequestrorum, S. C. injunxit: *Ibid. dub.* 2.

62. Capitulum Collegiatae Ecclesiae terrae Molae conqueritur de excessisiva quantitate Cathedratici in annua summa Ducatorum 22. 60. hinc sciscitatum ab S. C. est, in quanam summa id Archiepiscopo Barensi numerare deberet: S. C. rem non definiens, mandavit coadjuvari probationes juxta instructionem (230): *Baren.* 16. *Maii* 1767. *dub.* 1.

(230) Quod attinet ad priora quatuor dubia, super quibus quum nulla prodierit resolutio ex S. C, mente coadjuvandae erunt probationes.

63. Et percontatum ulterius est, an jam exactum Cathedraticum reposcere possit; sed similem reportavit responsionem, et ad mentem (231): *Ibid. dub.* 3.

64 Episcopo Aesino ab Ecclesia Montis Carotti, ejusque Plebano, et Coadjutoribus animarum curam habentibus; qui eidem Cathedraticum solvebant in quantitate unius rubri frumenti, et alterius rubri hordei, in hac quippe qualitate, et Cathedratici titulo, illam solutionem efflagitare posse S. C. responsum dedit: *Aesina Cathed.* 6. *Martii* 1771. *dub.* 1.

65. Eidem Episcopo praeter dictam solutionem in specie, Cathedraticum etiam in quantitate petendi jus approbatum non fuit: *Ibid. dub.* 2.

66. Quumque idem Episcopus Plebanum, et Capellanos, qui praedictum rubrum frumenti unum, et alterum hordei rependebant, ad solutionem etiam scutorum quatuor titulo Cathedratici, in Synodo Dioecesana compulisset, et quum iidem ad restitutionem indebiti solutionis quaestionem excitassent, restitutioni exoptatae locum minime esse resolutum fuit: *Ibid: dub.* 3.

67. Episcopo Camerini Cathedraticum sibi a Beneficiatis Canonico Mancini Theologo, et a Canonico Flaminio Poenitentiario, quorum praebendis nonnulla alia Beneficia unita fuerunt, et ab eorum etiam Successoribus Canonico Vivani, et Canonico Carducci deberi asserenti, pro taxa vero a Concilio Romano praefinita S. C. assentiri non dubitavit; et a die adeptae ab Episcopo possessionis deberi insuper affirmavit: *Camerinen. Cathed.* 18. *Martii* 1775. *confirmat.* 8. *Julii ejusdem anni.*

§. IV.

Episcopus quoad Causarum, etiam Capitularium cognitionem.

1. Decidit S. C. Episcopum posse prohibere Praeposito Ecclesiae S. Agathae, ne Causas Criminales cognoscat, quum hae Episcopali tantum examini, et jurisdictioni relictae essent a Concilio *Sess.* 24. *Cap.* 20. (232); *Cremonen.* 15. *Maii* 1574.

2. Quodsi Archiepiscopus Theani ex decreto Concilii *Sess.* 24. *cap.* 11. et Reductione SSmi D. N. (233) procedere intendit contra inservientes, et Clericos Ecclesiae Sepulcri Religionis Hierosolymitanae in criminalibus, vel morum correctione, id faciat tanquam Apostolicae Sedis delegatus;

Cupit S. C., ut extrahantur formaliter partitae ex Literis Capitularibus, quodque etiam Episcopus transmittat documenta descriptionis tam streenae, quam Cathedratici, quatenus existat in Inventariis, vel Libris Mensae Archiepiscopalis cum distinctione temporis, et summae. Praeterea ut doceatur cum eadem distinctione de consuetudine aliorum Capitulorum tam circa streenam, quam circa Cathedraticum, et explicetur, An in Visitatione terrae Molae solvat Capitulum procurationem ultra streenam, et Cathedraticum, ita ut deprehendi possit: an res sit de dono gratuito procedente a mera liberalitate: vel potius agatur de annuis praestationibus antiquis, de quorum initio non constat, an fuerint ex liberalitate, vel ex aliqua obligatione assignatae pro patrimonio, et reditu Mensae. *Regist. lit. lib.* 32 *die* 16 *Maii* 1767

(231) *Vide not. praeced.*

(232) *Vide not.* 519 *tom* 2. *pag.* 408.

(233) *De reform.* quo decreto statuitur, per annuari is titulos, aut privilegia quibuscumque concessa, aut concedenda nihil detractum intelligendum esse juri Episcoporum: et hoc confirmatum fuit a S. Pio V. *Const. Quamvis* 1. *Junii* 1568 (*Bull. Rom. tom* 4 *part* 3 *pag* 15) revocante etiam indulta Comitibus Palatinis, et quibuscumque Officialium Romanae Curiae collegiis concessa, promovendi ad doctoratus, licentiaturae, et Magisterii gradum ad effectum consequendi dignitates, et cetera beneficia ecclesiastica. Huic eidem Trid. decreto accessit Const. Gregorii XIII *Circumspecta* 25 *Novem.* 1580 (*Bull. Rom. tom* 4. *part.* 3. *pag.* 454) in qua jurisdictio Ordinariorum praeservatur in puniendis Vicariis, familiaribus, Colonis, et Ministris Fratrum Militiae S. Jo. Hierosolymitani Quoad inservientes ordinibus militaribus, et nominatim Religioni Hierosolymitanae, quos Tridentinum cit. loc. subjectos esse vult jurisdictioni Ordinarii, tanquam

quod si facultate ordinaria praetendit id sibi licere, et insuper habere cognitionem causarum civilium, aliunde tueatur jura sua: *Theanen. anni* 1581 *dub.* 1.

3. Quamdiu Praelatus inferior legitime non probaverit, se omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem habere, ad Archiepiscopum Theatinum causas Matrimoniales, et Criminales ad forum Ecclesiasticum spectantes cognoscere dumtaxat spectare declaratur: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 3.

4. Quod si inferior ex immemorabili consuetudine praedictas causas cognoscere consueverit, hujusmodi consuetudinem non esse quidem a Concilio sublatam. Ceterum donec illam probaverit per tres sententias conformes, vel unicam, quae in vim judicatam transierit, causas ejusmodi a solo Archiepiscopo esse cognoscendas: *Ibid. dub.* 4.

5. Censuit S. C. *cap.* 6. *Sess.* 25. *de reform.* (234) non habere locum, nisi in Capitulis, quae exemptionis privilegio, vel alio speciali jure se tueri possunt adversus jurisdictionem Episcopi, ideo si Capitulum Niciense non sit tale, dubii resolutionem a jure communi petendam esse; itaut Episcopus in causis Criminalibus, etiamsi de arduis non agatur, Consilium Capituli requirere, non autem illud sequi teneatur: *Nicien.* 18. *Novem.* 1628 *dub.* 9.

6. Episcopus potest in qualibet parte Dioecesis tribunal ad tempus erigere, et habere: *Acernen.* 17. *Maii* 1636 *dub.* 3.

7. S. C. faciens explanationem dubii, An Episcopus Maceratensis, et Tolentini procedere in prima instantia in Causis Tolentinatorum, et Dioecesis Tolentini, dum residet in civitate, et Dioecesi Maceratensi, valeat, dum instat Communitas Tolentina autumans id vergere in praejudicium jurisdictionis Vicarii Tolentini, et in incomodum, ac dispendium litigantium? rescripsit, ut detur Decretum *in Hortana* 8. *Junii* 1724 *dub.* 5. (235): *Tolentina Recursus* 5. *Sept.* 1711 *dub.* 1.

8. Constat S. C., ut jus cognoscendi Causas Matrimoniales spectaret ad Episcopum Anglonae, non ad Card. Abbatem Commendatarium Monasterii S. Eliae ordinis S. Basilii oppidi Carboni, cujus Abbatiam minime nullius qualitatem ac territorii separati habere definitum fuerat: *Anglonen. Jurisdictionis* 30. *Januar.* 1717 *dub.* 2. (236).

9. Et quoad jus cognoscendi Causas Criminales pertinere ad Episcopum praedictum, Civiles cumulative ad utrumque, et quoad mixtas, *dilata*, rescripsit S. C.: *Ibid. dub.* 3.

Sedie Apostolicae delegati, nisi habeant has qualitates. 1. Ut religiosam professionem emiserint, 2. ut intra militarie clausurae septa degant 3. ut Religioni actu inserviant; 4. ut sub ordinis Praelati obedientiam vivant, distinctius declaratum est a Gregorio XIII. *Cit. Const.* § 2 addens ulterius, ut praedictas omnes qualitates eorum eodem Ordinario verificent. Et § 5. praeservatur jurisdictio ordinariorum, in his, quae ad curam animarum pertinent Postmodum Gregorius XV. *Const. Exponi* 10. *Decem* 1622 (*Bull. Rom. tom.* 5. *part.* 5. *pag.* 77) confirmavit §. 2. Decretum S. C. Concilii seq. ten. videlicet „S. C. censuit „omnes Clericos, Presbyterosque seculares, „etiamsi militum Hierosolymitanorum, Vicarii, „Capellani, Ministri, Servientes, Procuratores, „aut familiares sint ab Ordinariis tanquam a „Sedis Apostolicae delegatis de eorum excessi„bus, criminibus, et delictis etiam extra Visi„tationem, ubi, et quando opus fuerit, inquiri, „visitari, punirique posse, ipsorumque juris„dictioni plene in omnibus supradictis subje„ctos existere, exceptis his tantum, qui Eccle„siis, aliisve dictorum militum locis actu ser„viunt, et intra eorum septa, et domos resident, „ac sub eorum obedientia vivunt, quae omnia, „nisi simul concurrant, Ordinariorum jurisdi„ctionem vitare non posse, ut disertis verbis „cavetur Const. S. M. Gregorii XIII. hac de re „edita."

(234) *Vide not.* 379. *tom.* 2. *part.* 333.

(235) *Vide* § 6. *num.* 4.

(236) In favorem Episcopi Anglonae sua jura amplissime edidit Advocatus Dominicus Ursaya *Discept. IX tom.* 1. *part* 1. *per tot.*, et *Discep. V. tom.* 2. *part.* 1. *per tot.*

10. Jus cognoscendi causas Matrimoniales locorum, qui ad Archipresbyterum S. Blasii olim S. Vittorini de Aniterno civitatis Aquilae spectant, Episcopo Aquilano adjudicatur a S. C., donec ab eodem Archipresbytero doceatur de immemorabili: *Nullius seu Aquilana Jurisdict.* 4. *Maii* 1726 *dub.* 17.

11. Ambiguum quum esset, num Archiepiscopo Capuano pro tempore liceat laudum, seu Decretum Archiepiscopi Card. Caraccioli die 22. Decem. 1725. quoad materias Rituum, ad libitum moderari? responsum exiit, quod providebitur in casibus particularibus: *Capuana* 17. *Decem.* 1735. *dub.* 12. *confirmat.* 28. *April.* 1736.

12. Episcopo Fulginatensi competit jus cognoscendi causas Civiles cumulative cum Card. Laurentio de Alteriis Abbate Commendatario Monasterii Saxivivi intra Fulginatensis Dioecesis limites existentis; ad solum tamen Episcopum spectat notio causarum Criminalium, Matrimonialium, aliarumque curam animarum respicientium: *Fulginaten. Juri dict.* 1. *Martii* 1738 *dub.* 4. *confirmat.* 27. *Sept. ejusd. anni.*

13. Exemptionem a moderno Episcopo Juvenacensi, donec saltem lites omnes vigentes absolutae non sint, Capitulo, et Canonicis Ecclesiae Cathedralis concedendam minime esse statuitur: *Juvenacen.* 30. *Martii* 1743 *dub.* 5.

14. Episcopus Feretranus an legitime instituerit processum ob omissas conciones in Ecclesia Parochiali oppidi Maceratae tempore Adventus praeteriti, illumque valeat prosequi usque ad finem utendo censuris, aliisque juris remediis? postulatum quum esset, S. C. ad mentem (237) respondit: *Feretrana Concionat.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 3.

15. Episcopum Miletensem manutenendum esse quoad duo oppida Melicucca, et Drusi..n nuncupata, quae Sacrae Religioni Hierosolymitanae, ejusque Commendatariis quoad temporalia subjacent, in jure cognoscendi causas civiles, criminales, mixtas, beneficiales, et matrimoniales dictarum Commendarum aperte S. C. indicat: *Mileten. Jurisdict.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 14. *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

16. Episcopus Castellanetae haud valet eligere, sive deputare defensorem ad tuenda jura Pii Montis Juvenazzi. Nam ipse fundator Sacerdos Johannes Juvenazzi Exequutores constituerat piae dispositionis, eorumque arbitrio facultatem ad controversias omnes definiendas commiserat: *Castellaneten.* 27. *April.* 1748 *dub.* 1. *confirmat.* 8. *Maii* 1751.

17. Et aliquo impendente dissidio super qualitate, quae ad subsidia dotalia admittendae sunt, illud non judicialiter, sed extrajudicialiter dirimi debet: *Ibid dub.* 3. *confirmat. ibid.*

18. Episcopus Regiensis quoad peculium anno 1635. ordinatum a Julio Costa, et ad pauperrimis agricolis mutuandum, erectum, prout de jure servatis servandis, procedere potest: *Regien. Visitat.* 14. *Decem.* 1754 *dub.* 3.

19. Sardi ne Romam ad appellationes prosequendas venire cogerentur, Pius II. Pont. Max., cujus solicitudo ex divina institutione distenditur per omnes Ecclesias, eis delegatum indulsit Apostolicum. At quum Sedes Apostolica huic muneri perficere aliquem, aut Cathedralis, vel Metropolitanae Ecclesiae Canonicum cum omnibus

(237) Et mens est, ut petita per Confalonierium, et Consiliarios Communitatis venia Episcopo is se abstineat ab ulteriori processu: *Lib.* 93. *Decret.* pag. 349

honoribus, exemptionibus, et emolumentis soleret, judicium S. C. rogatur, num ille delegatus sit ab Ordinario, et aliis quibuscumque judicibus Regni Sardiniae in omnibus tam activis, quam passivis causis exemptus, ac immediatae Sedi Apostolicae subjectus? Affirmativam illa dedit responsionem in causis passivis tantum: *Calaritana Exempt.* 20. *Julii* 1754.

§. V.

Episcopus quoad Collationem Sacrorum Ordinum, ac literarum Dimissorialium, ac Testimonialium Concessionem.

1. Impositio superpellicei, quo prima tonsura initiandi utuntur, facienda est ab Archiepiscopo Theani; quod si iste actus sit propter admissionem ad Servitium Ecclesiae Sepulcri Religionis Hierosolymitanae, expediri debet per Vicarium Prioris: *Theanen. anni* 1781 *dub.* 4.

2. Censuit S. C. facultatem conferendi ordines, ac dimissorias ad illos suscipiendos cuiquam, qui Regularis sibi subditus non sit, sublatam esse a Concilio inferioribus Praelatis. Ideoque vis hujusmodi quoad supradicta loca, et personas spectare ad solum Archiepiscopum Theatinum, intra cujus Dioecesis fines ipsa loca existere comperiuntur: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 1.

3. Archiepiscopo Rhemensi, qui more majorum super rebus anxiis Sedem Apostolicam consuluit, ita S. C. respondit, quum nullus ordinari deberet, quem suus Episcopus suae Ecclesiae utilem, aut necessarium non judicaverit, S. C. non semel declaravit ab hujusmodi judicio nullam dari Appellationem, sed recurrendum dumtaxat ad Sedem Apostolicam, quae juxta ipsius Congregationis sententiam per Gregorium XIII. Pont. Max. approbatam, quotiescumque Ordinarius recusaverit quemquam ordinare, Metropolitano, aut viciniori Episcopo committit, ut ab eodem Ordinario prius requirat causam recusationis, quo legitimam non allegante, liceat illi eumdem rejectum ordinare. Cui formulae, ut unum in praesens addatur, censuit S. C. expedire, videlicet, ut Metropolitanus, aut vicinior Episcopus antequam commissas sibi partes exequi aggrediatur, paterne curent, ut illi denuo apud suos Episcopos per tres vices suppliciter instent: *Rhemensi* 21. *April.* 1668.

4. Episcopo Anglonae competit jus concedendi testimoniales pro Ordinandis tam super vita, et moribus, quam patrimonio, vel titulo Beneficii, non autem Card. Abbas Commendatarius Monasterii S. Eliae ordinis S. Basilii oppidi Carboni hoc jure pollet, cujus Abbatiam haud nullius, ac territorii separati qualitatem habere decretum fuerat: *Anglonen. Jurisdict.* 30. *Januar.* 1717 *dub.* 6. (238).

5. Exploratum S. C. habens ab Episcopo Sanctae Crucis de la *Sierra* in Indiis Occidentalibus nullum adesse, qui in Regione illa mendicat, indulsit gratiam ut promovere valeat ad ordines Sacros in civitate S. Laurentii *della Baranca* eos, quos ipse necessarios judicaverit, licet nec beneficium, nec pensionem, nec patrimonium obtineat, dummodo tamen numerum duodenarium non excedat: *Sanctae Crucis de la Sierra in Indiis Occidentalibus* 8. *Julii* 1719.

6. S. C. aperuit suam sententiam, manutenendum esse Episcopum Miletensem quoad duo oppida Melicucca,

(238) Episcopi jura in has causa strenue sustinuit Advocatus Dominicus Ursaya *Discep* 9. tom 1. part. 1. per tot. et discep. 5. tom. 2. part 1. per tot.

Drusium nuncupata, quae Sacrae Re- [illegible] Commendatariis quoad temporalia subjacent, in collatione ordinum, et concessione Literarum Dimissorialium, necnon in jure recipiendi probationes super omnibus requisitis Ordinandorum, faciendi publicationes, relaxandi edicta, et examinandi testes super verificatione illorum tituli, et patrimonii: *Mileten. Jurisdict.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 2. *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

§. VI.

Episcopus quoad Duas Ecclesias Concathedrales.

1. Censuit S. C. inter duas civitates, et Concathedrales Pennensem, et Adriensem Episcopum in ingressu, in Synodo, aliisque functionibus Episcopalibus alternare teneri, atque ordinem hujusmodi per obitum, vel mutationem Episcopi nequaquam interrumpi debere: *Pennen. et Adrien.* 16. *April.* 1622.

2. Episcopum in aliqua parte alterius ex suis binis Dioecesibus residentem suae obligationi circa residentiam utique satisfacere, dum tamen in aliqua ex suis Cathedralibus consistat temporibus ab eodem Concilio praescriptis decreto *cap.* 1. *vers. Eosdem interim admonet Sess.* 23. (239) S. C. decrevit: *Civitatis Castellanae, et Hortanae* 8. *Junii* 1624 *dub.* 1.

3. Quemadmodum Episcopus in civitate Castellana, vel ejus Dioecesi existens civitatis Castellanae, et Hortanae est appellandus Episcopus, ita e converso dum in urbe, vel Dioecesi Hortana moram trahit, Hortanae, et civitatis Castellanae Episcopum nuncupari eum, atque inscribi debere. Quod si [illegible] Dioecesim resideat, in negotiis ad civitatem, et Dioecesim Hortanam pertinentibus Hortanae, et civitatis Castellanae, in spectantibus vero ad urbem Castellanam, et illius Dioecesim civitatis Castellanae, et Hortanae Episcopum esse denominandum: *Ibid. dub.* 3.

4. Inde proposito dubio: an idem Episcopus volens in civitate Castellana agnoscere causas civitatis Hortanae, et illius Dioecesis, et sic econtra, possit per se ipsum illas cognoscere scribente Notario, quem maluerit; nec solum processus causarum, verum etiam Visitationem? respondit Episcopum in una ex dictis civitatibus existentem posse per se ipsum cognoscere causas alterius civitatis, vel Dioecesis adhibito Notario sibi beneviso tam in processibus conficiendis, quam in actis Visitationum conscribendis, sed tamen debere eam habere rationem, ut id non passim, sed raro, et aequa ex causa fiat, et in arduis tantum, et gravioribus negotiis, ne constitutio unionis eludatur: *Ibid. dub.* 5.

5. Ad custodienda praecepta inviolabilia sacrorum canonum, haec relata ad S. C., ac definita fuere; An Episcopus pro medietate anni teneatur residere in terra Pontimae, ubi extat Ecclesia Cathedralis Valvensis cum domo Episcopali aliquantulum distanti ab Ecclesia? respondetur sufficere, ut Episcopus in altera parte alterutrius ex Dioecesibus resideat, dum tamen in aliqua ex suis Ecclesiis Cathedralibus maneat temporibus a Sacro Concilio praescriptis *cap.* 1. *vers.*

(239) *De Reform.* ibi „Eosdem interim admonet, et in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimae, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item et Corporis Christi diebus, quibus „refici maxime, et in Domino gaudere Pastoris „praesentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua „Cathedrali ullo pacto absint, nisi episcopalia „munia in sua Dioecesi eos alio vocent."

eosdem Sess. 23. (240): *Valven. Sulmonen.* 3. *Aug.* 1650 *dub.* 1.

6. An ... Episcopus, qui prius accedere debet ad Ecclesiam Valvensem, teneatur ibidem Pontificalia exercere? non teneri in actu primi accessus respondetur: *Ibid. dub.* 2.

7. An functiones Pontificiales debeant alternatim peragi in dictis duobus Ecclesiis Cathedralibus; et an prius in Ecclesia Valvensi uti antiquiori? non teneri alternatim, sed tantum prima Pontificalia exercere debere in Ecclesia Valvensi tanquam digniori responsum datur: *Ibid. dub.* 3.

8. An Episcopus teneatur multas, et poenas deliquentium Valvensium applicare piis locis, et instaurationi Ecclesiarum ejusdem Dioecesis? Episcopum teneri multas, et poenas delinquentium civitatis, et Dioecesis Valvensis applicare piis locis ejusdem Dioecesis, et civitatis declaratur! *Ibid. dub.* 5.

9. Dubium, an Episcopus pro causis Dioecesanorum Valvensium deputare debeat Vicarium Generalem in Dioecesi Valvensi? explicatur, Episcopum pro causis Dioecesanorum valvensium deputare debere Vicarium Generalem in Dioecesi Valvensi: *Valven.* 3. *Sept.* 1650 *dub.* 2.

10. Non patet, an, et quomodo Episcopus Gerundae, et Cariati teneatur residere in Ecclesia Cathedrali Gerundae? respondetur? negative, addendo; et Episcopus curet residere etiam in Ecclesia Gerundae saltem in aliquibus diebus solemnioribus: *Geruntinen. et Cariaten. Synodi et Gravaminum* 2. *Octob.* 1706 *dub.* 4. *confirmat.* 11. *Febr.* 1708.

11. Postmodum idem Episcopus, quum suas Ecclesias Cathedrales longo triginta milliarium intervallo inter [illegible] an idem Episcopus teneatur deputare Vicarium Generalem pro Dioecesi Gerundae? ac responsum prodiit. in casu de quo agitur, affirmativum: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. ibid. et* 18. *Aug.* 1708. At deinde Capitulum Cathedralis Ecclesiae Gerundae renunciavit deputationi Vicarii Generalis; et dubio expenso, an dicta renunciatio obstet exequutioni Decretorum S. C. instante eodem Capitulo licet renunciante? S. C. respondit non obstare: 18. *April.* 1722. Denique instante Episcopo rediit causa in ead. S. C., quae standum esse in decisis juxta modum (241) censuit: 12. *Febr.* 1724.

12. Eugenius IV. Pont. Max. Cathedrali Ecclesiae civitatis Hortae univit aliam Ecclesiam Cathedralem civitatis Castellanae, itaut unus esset Episcopus, qui utramque regeret Ecclesiam, et Dioecesim. Primum Episcopi simpliciter Hortani denominari coeperunt, aut Hortanum Episcopatum alteri civitatis Castellanae praemiserunt: Deinde variatum reperitur: At quum Synodus nuper esset in civitate Castellana indicta, quae juxta ordinem Decreti erat in Hortana indicendum, supplicatum est, et obtentum, ut convocaretur in civitate Castellana salvis juribus contendentium. Inde dubio examinato, an, et cui Ecclesiae Cathedrali competat praenominatio in Bullis provisionum Episcopatus, et in ceteris actibus communibus respicientibus utramque Dioecesim? Ecclesiae civitatis Castellanae competere S. C. definivit: *Civitatis Castellanae, et Hortanae Praeced.* 10. *Martii* 1759 *dub.* 1. *confirmat.* 30. *Junii ejusd. anni.*

(240) *Vide not. praecedentem.*

(241) Et modus est, ut Gerentiae deputetur ab Episcopo Vicarius denominative tantum Generalis cum facultatibus concordandis coram Card. Praefecto, ita tamen, ut ab ejus sententiis appellatio interponatur ad Episcopum: *Ead. Cong.* 12. *Febr.* 1724.

13. Quaesitum etiam fuit, in quanam ex praelatis Ecclesiis sit per Episcopum solemnis capienda possessio? et resolutum, in Ecclesia civitatis Castellanae esse capiendam: *Ibid. dub. 2. confirmat. ibid.*

14. Postulatum ulterius est, cui ex dictis Ecclesiis praecedentia pro inchoanda Synodo competat, et civitati Castellanae juxta alternas vices competere, decretum est: *Ibid. dub. 3. confirmat. ibid.*

15. Episcopus Terracinensis, in quibuscumque Dioecesum Privernensis, et Setinae negotiis semper est praenominandus Episcopus Terracinensis, licet in civitate Privernensi, vel Setina moretur: *Terracinen. Setina, et Privernen. 1. Martii* 1766 *dub.* 1.

16. In dubium ponitur, an ab Episcopo, qui duas habet Concathedrales, peragenda sint in civitate Tuscanensi pontificalia, Ordinationes, et Consecrationes Sacrorum Oleorum, vel saltem alternatim in altera Cathedrali Viterbi? commendatur decisio arbitrio, et prudentiae Episcopi, et ad mentem: *Viterbien. seu Tuscanen.* 11. *Januar.* 1783 *dub.* 3.

17. Et dubium; an idem Episcopus teneatur residere in civitate Tuscanensi per aliquod temporis spatium singulis annis? arbitrio pariter, et prudentiae Episcopi remittitur, et ad mentem: *Ibid. dub.* 4.

18. Inde definitum est, ut in actibus privative respicientibus Ecclesiam Tuscanensem, Episcopus semper, et ubique denominari debeat Episcopus Tuscanensis, et Viterbiensis: *Ibid. dub.* 11.

19. Disquiritur inde, an in actibus communibus respicientibus utramque Ecclesiam Viterbiensem, et Tuscanensem, cuinam ex iisdem Ecclesiis competeret peaenominatio? responsum est praenominationem competere Ecclesiae, in qua residet Episcopus; si vero extra utramque competere Ecclesiae Viterbiensi: *Ibid. dub.* 12. *et* 13. *confirmat.* 27. *Martii* 1784.

20. Ac Episcopi rescriptum sub die 4. Januar. 1779 super separato typo Kalendarii pro Ecclesia Tuscanensi exequendum esse; minime autem praelo unum Kalendarium utramque Ecclesiam Viterbiensem scilicet, et Tuscanensem complectens mandandum esse, salvo jure, et potestate Episcopi fuit resolutum: *Ibid. dub.* 14.

21. Denique sancitum est Episcopi praenominationem utrique Ecclesiae nominatae in suo disjuncto Kalendario competere: *Ibid. dub.* 15.

§. VII.

Episcopus quoad Jurisdictionem Ordinariam, vel Delegatam in genere, vel quoad Exemptionem ab ea.

1. Episcopus jure sibi competenti uti debet contra Officiales Principum secularium jurisdictionem Episcopalem laedentes, ac prudenti zelo juris remediis servatis servandis jurisdictionem tueri: *Civitatis Castellanae* 26. *Aug.* 1628 *dub.* 3.

2. S. C. inhaerendo declarationibus alias factis censuit Sodalitia laicorum in Ecclesiis Regularium exemptorum instituta jurisdictioni Episcopi subesse: *Nucerina Paganorum* 23. *Junii* 1629.

3. Arbitrata est S. C. exemptionem, de qua agitur, habentem immediatam subjectionem Romano Pontifici, ac Sedi Apostolicae absque ulla alia dependentia suffragari exemptis etiam extra locum Dioecesis Cataniensis, ideo agendum cum SSmo, ut dignetur ad dictam exemptionem Dioecesuum per viam declarationis restringere, vel quoad exemptos morantes in Dioecesi Messanensi deputare Archiepiscopus Messanensis, ut tanquam delegatus Sedis Apostolicae contra eos

procedere valeat: *Messanen. Exempt.* 7 *Januar.* 1640. Deinde facta relatione SSmo D. N. Sanctitas sua jussit scribi Archiepiscopo Messanensi, et aliis, in quorum Dioecesibus exempti commorentur, ut tanquam Sedis Apostolicae delegati contra eos procedant: 10. *ejusd. mensis et anni.*

4. Statuit S. C. Societatem SSmae Annuntiatae, illiusque Oratorium subesse jurisdictioni Episcopi Comensis; etiam si intra septa Monachorum Coelestinorum existant: *Comen. Visitationis* 15. *Febr.* 1642.

5. Quum ab Archiepiscopo expositum fuisset nonnullas in civitate, et suburbiis Matherae reperiri Ecclesias Religioni Hierosolymitanae commendatas, atque in eis a Commendatario deputari Sacerdotes, qui Aeditui, Capellani officium, aliaque hujusmodi munera ibi ad tempus exercentes, et in domibus praedictarum Ecclesiarum ad libitum commorantes praetendunt ab Ordinarii jurisdictioni exemptos esse; hinc propositis dubiis; an antedicti temporanei Capellani, aeditui ect. sint exempti ab Ordinarii jurisdictione? et an quatenus dicti Capellani, et Aeditui formaliter residerent in domibus spectantibus ad Religionem, si quando extra illas in loco subjecto Archiepiscopi jurisdictioni delinquant, possint ordinaria autoritate puniri? S. C. rescripsit ad primum non gaudere, nisi accedentibus requisitis juxta declarationem alias editam; ad secundum, positis requisitis, gaudere: *Matheranen. Jurisdictionis* 8. *Febr.* 1659 *dub.* 1. *et* 2.

6. Ad dubium, an literae D. Abbatis ita suffragentur, ut eas obtinentes a sui Ordinarii jurisdictione exempti censendi sint? respondit S. C. non suffragari: *Teanen. et Casertana Praetensae Exempt.* 20. *Decem.* 1664.

7. Disceptato dubio; an Clerici Regulares, seu Presbyteri seculares, qui obtinent ab Abbate Commendatario S. Antonii Viennensis nuncupati civitatis Neapolis, literas patentes, seu Commissionales ipsarum literarum vigore ab Ordinarii jurisdictione sint exempti? Negativum S. C. dedit responsum: *Neapolitana Jurisdict. Decem.* 1668.

8. Quum Episcopus conquestus esset de impedimento a Capitulo Lateranensi sibi illato, ne procederet contra nonnullos Clericos, et Presbyteros aggregatos Ecclesiae in solo Lateranensi erectae, discusso dubio: An Clerici, seu Presbyteri aggregati Ecclesiae in solo praedicto fundatae, excepto Vicario, sint exempti a jurisdictione Episcopi? negativum ad formam Constitutionis Sixtinae (242) relatum est responsum: *Pennen. Jurisdict.* 7. *Sept.* 1680.

9. Societas SSmi Sacramenti civitatis Anconae quum sibi arrogasset exemptionem a jurisdictione Episcopi, subjectam esse Vicario Basilicae Lateranensis urbis ajebat, ob quamdam donationem factam anno 1535. Capitulo cujusdam domus, in qua constructa fuit Ecclesia, et ob aggregationem factam anno 1597. Sed Episcopus obstare Constitutiones Apostolicas Clem. VIII., et Pauli V. Pont. Max. (243) praedicto juri controverso, et pluries

(242) Quae incipit *Sixtus (?)* 15 *Januar* 1586, quo innovatur indultum Capitulo Lateranensi de urbe concessum erigendi in ejusdem locis pia loca accedente licentia Ordinariorum, quibus subjecta remanere praecipitur.

(243) Nempe Clem VIII Const. *Quaecumque* 7. Decem 1604 (*Bull Rom* tom 5. part. 3 pag. 85), ubi praescribuntur formae, qua ordines Regulares, et Confraternitates seculares, de catero uti debent, in erigendis, et aggregandis Congregationibus, et Confraternitatibus: et in communicationa earum indulgentiarum, et Indultorum, eleemosynarumque collectione, et Confessorum electione in his et tamen praescriptis formis praeservetur Ordinariorum consensus, a quibus §. 5 statuta approbari, eorumque correctioni subjacere de

visitatam fuisse a suis Praedecessoribus illam Ecclesiam, et Societatem ostendebat. Ideo quaesito ponderato; An Card. Episcopo Anconae competat jus Ordinarium, vel delegatum super dicta Societate et Ecclesia? respondit S. C. jus Ordinarium eidem competere: *Anconitana* 22. *Martii* 1681. Postmodum eadem S. C. recessit a decisis quoad Ecclesiam, et quoad Confraternitatem, ut iterum dubium proponeretur, dixit: 26. *April.* 1787.

10. Totalis, et omnimoda jurisdictio spiritualis ordinaria in populum, et Parochiae incolas Ecclesiae Parochialis Hospitaletti spectat ad Episcopum tanquam illius Ordinarium Dioecesanum: *Lauden. Jurisd.* 1. *Decem.* 1691 *dub.* 1. *confirmat.* 20. *Sept.* 1692.

11. Renunciatum est ad S. C., et consilium ab ejus doctrina, auxilium ab ejus auctoritate petitum super Controversiis circa jurisdictionem, quam Episcopus asserit sibi competere in oppido Aquaviva ad Commendam S. Primiani Religionis Hierosolymitanae spectante. Haec ad dubia, An Episcopus Guardiensis in Visitatione Ecclesiae S. Johannis oppidi praedicti possit etiam visitare libros Parochiales ad curam animarum, et Sacramentorum administrationem spectantes, scilicet baptizatorum, Confirmatorum, et Defunctorum?

12. An dictus Episcopus uti Sedis Apostolicae delegatus corrigere possit Parochum, aliosque dictae Ecclesiae Ministros tam in actu Visitationis, quam extra?

13. An possit, ut supra inquirere contra dictos Parochum, et Presbyteros non tantum in respicientibus curam animarum, et Sacramentorum administrationem, sed etiam in aliis causis civilibus, et criminalibus, et in omnibus circa morum correctionem civilibus, et mixtis? et quatenus affirmative.

14. An in casu impedimenti procedere possit cum censuris contra impedientes tam Commendatarium, quam Ministros?

15. An possit mandare in actu Visitationis, ut calices, et decentia paramenta ad decorem administrationis provideantur?

16. An cognitio status liberi eorum, qui Matrimonia contrahunt in dicto oppido; et literas eis dare spectet ad Episcopum?

17. An condere testamentum vulgo dictum *dell' Anime* juxta solitum Dioecesis spectet ad Episcopum?

18. An Episcopus tam in actu Visitationis, quam extra procedere possit contra laicos, Commendatarium, et Ministros dicti oppidi pro delictis ad Curiam Ecclesiasticam spectantibus v. g. usuris, concubinatibus, percutientibus Clericos, inobservantia dierum festorum, usurpatione jurisdictionis Episcopalis etc, et tali casu censuris ecclesiasticis uti?

19. An tueri immunitatem ecclesiasticam indicto oppido spectet ad dictum Episcopum etiam adversus Commendatarium, et Ministros, itaut eos valeat declarare excommunicatos?

20. Utrum sit manutenendus Episcopus in quasi possessione decernendi Monitoria in dicto oppido pro deperditis?

21. An spectet ad Episcopum praestare consensum alienationi bonorum dictae Ecclesiae, vel alterius locii Pii

bere, decernitur. Deinde accessit *Const* quae sulubriter 5 Novem 1610 (*Bull Rom.* tom. ibid. pag 416.) Pauli V., ubi declaratur, ac extenditur Const. cit. Clem. VIII. circa formam communicandi Indulgentias ad Canonicos, et Capitulum Basilicae Lateranensis de urbe, et alios quoscumque, hujusmodi facultatem communicandi Indulgentias habentes.

juxta terminos *cap. Terrulas* 12. *quaest.* 2. (244)?

22. An possit Episcopus destinare Concionatorem in dicto oppido, et cogere Communitatem ad solvendam mercedem juxta solitum Dioecesis?

23. An spectet ad Episcopum concedere licentiam concionandi in dicto oppido?

24. An Parochus dicti oppidi sese absentare possit a Parochia ultra terminum a Sacro Concilio praefixum sine licentia Episcopi?

25. An dictus Parochus, et ceteri Presbyteri servientes Ecclesiae teneantur accedere ad synodum Dioecesarum Episcopi? responsum est, manutenendum esse Episcopum in omnibus: *Guardien.* 5. *Sept.* 1693 *dub.* 1. *usq. ad* 15. Deinde dubia, quae respiciebant jurisdictionem, quae non pendet a delegata circa curam animarum iterum discussa fuerunt, ac definitum quoad dub. 3. in decisis: 15. *Januar.* 1695 *dub.* 1. Quoad 4. affirmative: *Ibid. dub.* 2. Quoad 8. affirmative, exceptis Commendatario, et aliis Ministris habentibus tria requisita: *Ibid. dub.* 3. Quoad 9. et 10. affirmative: *Ibid. dub.* 4. *et.* 5. Quoad 11. affirmative, praeterquam quoad bona Religionis: *Ibid. dub.* 6. Quoad 12. affirmative, et quoad coactionem ad solvendum servetur solitum: *Ibid. dub.* 7. Quoad 13. et 14. affirmative: *Ibid. dub.* 8 *et* 9. Quoad 15. in decisis quoad Parochos, et Beneficiatos; quo vero ad alios, dilata, et ad mentem: *Ibid. dub.* 10.

26. Postmodum fuit relatum dubium, An Oeconomo Ecclesiae Parochialis S. Mariae Esther Commendae Hierosolymitanae oppidi Aquaevivae Collis de Cruce liceat conjungere in Matrimonium Parochiae incolas absque probatione status liberi facienda coram Episcopo praefato, et sine illius licentia? respondetur negative: *Ead. Caus.* 12. *April.* 1710.

27. Episcopum Guardiensem in Visitatione facienda in Ecclesia S. Johannis oppidi Aquaevivae ad Religionem Hierosolymitanam pertinentis libros administrationis bonorum ejusdem Ecclesiae recognoscere, ejusque rationem petere, facultatem jure delegato habere non dubitatur: *Ead. Caus.* 14. *Novem.* 1733 *dub.* 4. Reproducta deinde causa, et reformato in genere dubio: an, quae, et super quibus Episcopo Guardiensi competat jurisdictio in commenda, seu oppido Aquaevivae Collis Crucis, et Parochiali Ecclesia S. Mariae Ester, itaut sit, vel recedendum a decisis sub die 5. Sept. 1693. 15. Januar. 1695. 12. April. 1710., et 14. Novem. 1733. responsum extitit: *praevio recessu a decisis* 14. *Novem.* 1733.; *in reliquis in decisis*: 3. *Martii* 1736. Iterum allato demum ex integro dubio: An, et quae jurisdictio competat Episcopo? ad instantiam Equitis Cedronii memoratae Commendae possessoris, qui sciscitabatur, num Episcopus in oppido Aquaevivae, et super Ecclesiis, et locis, personisque controversis jurisdictionem delegatam tantum, vel potius etiam Ordinariam valeat exercere? supremum exiit decisive rescriptum, quoad populum, et Clerum, exceptis habentibus tria requisita, competere Episcopo jurisdictionem Ordinariam; quoad Ecclesiam vero competere delegatam tantum: 25. *Febr.* 1741.

28. Quum Episcopus Bitunti exposuisset tres adesse Sub-Collectores, seu Commissarii Nunciaturae Neapolis, alter deputatus pro civitate, et Dioe-

(244) In Concilio Agathensi legitur „Terrulas, aut vineolas exiguas, et Ecclesiae minus „utiles, aut longe positas et parvas, Episcopus „sine concilio Fratrum (si necessitas fuerit) distrahendi habeat potestatem:" *Can. Terrulas* qu. 2.

cesi Bituntina, alius pro Abbatia Nullius Fasani, tertius pro loco Nullius Rutiliani, et quaerit veritatem a sede Romana, an Franciscus Padula Sub-Collector Bitunti gaudeat exemptione a jurisdictione Episcopi in causis civilibus, tam activis, quam passivis? respondit S. C. servari decreta generalia anni 1677 (145): *Bituntina Deputat. Sub-Collect.* 4. *Maii* 1697 *dub.* 1.

29. Inde an Sub-Collectores deputati pro jurisdictione Fasani, et Rutiliani, et commorantes Bitunti aliqua in dicto loco gaudeant exemptione? rescripsit, non gaudere, et Episcopus procedat in futurum: *Ibid. dub.* 2.

30. Et an itidem Notarius, seu Cursor Commissarii, seu Sub-Collectoris Bitunti commorantes gaudeant pariter exemptione, et in quibus Causis? resolvit, unicum Notarium, tantum gaudere ad formam Decretorum generalium non vero Cursorem: *Ibid. dub.* 3.

31. Demum an generaliter dictus Notarius gaudere debeat exemptione a die, et pro tempore suae deputationis, vel potius in actu exercitii dumtaxat? gaudere durante tempore deputationis sancivit: *Ibid. dub.* 4.

32. In edictis seu decretis Episcopus potest nuncupare locum, et districtum Abbatiae S. Mariae de Balneo *propriae nostrae ordinariae juristictionis* ad formam laudi: *Burgi S. Sepulchri Jurisdict.* 20. *Sept.* 1698 *dub.* 5.

33. Et Episcopus non est Ordinarius Monasterii, et Ecclesiarum dependentium a dicto Monasterio S. Mariae de Balneo, et talem se nequit denominare: *Ibid. dub.* 7.

34. Quum Rector Capellae seu Ecclesiae SSmo Crucifixo dicatae oppidi scandiani contenderet amplam ibi suffragari exemptionem, tam ab Episcopali, quam a Parochiali jure, propterea quod Ecclesia collocata esset in fundo Lateranensi, S. C. decisionem suspendit, ut uberius doceretur dominium fundi vere spectasse ad eam Lateranensem Basilicam prius quam in eo Ecclesia aedificaretur: *Regien. Exempt.* 20. *Sept.* 1698. Deinde proposita haec fuerunt dubia: An scilicet Capella, seu Ecclesia SSmi Crucifixi sit exempta a jurisdictione Ordinarii? et quatenus affirmative.

35. An hujusmodi exemptio suffragetur etiam Capellanis ejusdem Ecclesiae in respicientibus administrationem Sacramentorum?

36. An iidem Capellani possint in dicta Ecclesia divina Officia, et Missas solemnes celebrare?

37. An itidem cinerum, Candelarum, et Palmarum benedictionem, et distributionem explere?

38. An Sacramenta Confessionis, et Eucharistiae extra tempus Paschale in eadem Ecclesia omnibus administrare absque licentia Parochi, vel Episcopi valeant?

39. An in dicta, Ecclesia asservari possit SSmum Eucharistiae Sacramentum?

40. An dicti Capellani possint peragere exequia, et Officium defunctorum cum stola super Cadaveribus in eadem Ecclesia tumulandis absque consensu, et licentia Parochi reservata eidem Parocho quarta funeris?

41. An licitum fuerit, et sit Episcopo Confessionem interdicere eisdem Capellanis semel ab ipso, vel ad tempus, vel in perpetuum approbatis? S. C. respondit ad primum negative, ad reliqua provisum in primo: 15. *Novem. ejusd. anni dub.* 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. *et* 8. *Confirmat.* 15. *Junii* 1709.

42. Occasione visitationis sacrorum Liminum, juxta vetustissimam consuetudinem Episcopus S. Severini Pontifici tanquam Vicario Christi, ca-

(145) *Vide not.* 33. *tom.* 2. *pag.* 28.

piti Ecclesiae, centro unitatis, vertici communionis Catholicae suae exhibuit pietatis, devotionis, ac reverentiae obsequia, atque in relatione suae Ecclesiae status sedem Apostolicam consuluit quoad suam jurisdictionem in Monasteriis S. Mariae de Rambona, et SS. Laurentii in Doliolo, et Eustachii ordinis S. Benedicti, et S. C. re perpensa *die* 30. *Maii* 1699. resolvit, quoad Presbyteros, et Clericos Abbatiales exemptos a jurisdictione Episcopi, et Synodalia decreta eludentes procedere posse contra inobservantes ad poenas contentas in Synodalibus constitutionibus; quoad Parochos, et Vicarios Abbatiales publicae venerationi exponentes SSmum Eucharistiae Sacramentum, et indulgentias, et Jubilaea publicantes Episcopo inconsulto, id eisdem Parochis minime licere absque illius licentia. Hanc declarationem postea revocavit S. C. praeterquam quoad respicientia curam animarum, expositionem SSmi Sacramenti, et publicationem indulgentiarum (246): *Nullius S. Severini Jurisd.* 4. *Febr.* 1702.

43. Archiepiscopi Amalphitani jurisdictioni subsunt Praepositus, Canonici, aliaeque Personae Ecclesiasticae tam Collegiatae Ecclesiae terrae Majoris, quam ejusdem oppidi. Nam esti exemptio illi a Pontificibus summis obtinuerint, haec fuit inde revocata, et postea bis est transactum cum eodem Archiepiscopo: *Amalphytana Jurisdict.* 30. *Sept.* 1702 *dub.* 1. *confirmat.* 2. *Decem. ejusd. anni.*

44. Et eidem Archyepiscopo dictus Praepositus, et Canonici tenentur per se ipsos non per Primicerium tantum singulis annis die statuta octava Maii obedientiam praestare: *Ead.* 27. *Januar.* 1714 *dub.* 3.

45. Administratores, et patroni Hospitalis oppidi nuncupati *dell' Arecifse* exemptionem ab Ordinaria jurisdictione ab Episcopo reportarunt. Hanc exemptionem modo exoptant a sede Apostolica confirmari, qua de causa a S. C. consulta prodivit responsum concessionem factam non sustineri: *Olinden.* 14. *Martii* 1705.

46. Oratorium S. Jacobi citra pontem oppidi Borzonaschae in Valle Sturla situm, et nuncupatum *la Casaccia* in sua jurisdictione esse putabat Januensis Archiepiscopus, et in sua pariter Episcopus Bobiensis autumabat, Re ad S. C. delata, et graphyca exhibita tabula resolutum fuit esse de jurisdictione Episcopi Bobiensis: *Januen. seu Bobien. Jurisdict.* 24. *Sept.* 1707 *dub.* 1. Deinde re iterum ad examen deducta rescriptum prodiit; dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem Card. Praefecti: 5. *Julii* 1710.

47. Dubiis exhibitis; an Praesidi, aliisque Officialibus Camerae Apostolicae Carpentoractensis competat exemptio a jurisdictione Episcopali in causis non respicientibus eorum officium, in quibus ex dispositione Concilii Tridentini (247) jurisdictio est reservata Episcopo? et quatenus affirmative.

(246) Et haec est ratio „ Quia aderat privilegium exemptionis amplum post Concilium, et „ proinde remanebant obnoxii tantum, quoad „ curam animarum, Synodalibus statutis et sic „ si agatur de re concernente totum Clerum, „ quoad reformationem morum, ac de sotimandis „ decretis Synodi Provincialis, posse cogi exemptos omnes, in Dioecesi tamen existentes Fagn. „ cap. super his num. 2 et seq de major et obed " Ita Card Petra Commen. ad Const. IV Callisti III. sect. 2. num 3 tom. pag 68.

(247) Tum in *Sess.* 7. *cap.* 14 *de reform.* in quo decernitur causas civiles mercedum, et miserabilium personarum a locorum Ordinariis cognosci posse, etiam adversus Regulares extra Claustra degentes, non obstantibus Conservatorum deputationibus. Huic decreto accessit Decretum S. C. confirmatum a Paulo V. *Const* Religiosorum 24. *Aug.* 1607., (*Bull. Rom. tom.* 5 *part.* 3. *pag.* 280), quo declaratur, hunc Concilii locum non pertinere ad eosdem Religiosos intra claustra degentes ideoque conveniendos

48. An exemptos ...
merales Clericos? S. C. protelanda definitione respondit, ut audiantur Ministri R. Camerae Apostolicae in urbe: *Carpenctoraten. Jurisdict.* 9. *Junii* 1708 *dub.* 1. *et* 2. Postmodum ex deductis negativum ad primum dubium dedit responsum: 26. *Januar.* 1709.

49. Vicarius Generalis Archiepiscopi Neapolitani Clericos, et Inservientes Ecclesiae S. Jacobi Nationis Hispanorum citavit ad comparendum, ferendumque testimonium veritatis ob alapam Petro Assandri Capellano majori ejusdem Ecclesiae ductam. Renuerunt hi sese in Curiam sistere, privilegia nonnullorum Pontificum, quibus ab Ordinarii jurisdictione exempti declarabantur, asserentes; disquiritur hinc, praeceptum hoc num sustineretur? non sustineri fuit resolutum: *Neapolitana Censurar.* 23. *Febr.* 1709 *dub.* 2.

50. Quum S. C. decrevisset die 30. Maii 1699. manutenendum esse Episcopum Minerbinensem in possessione vel quasi exercendi ea, quae sunt ordinis, et jurisdictionis ratione vicinitatis in oppido Cerignolae in Apulia, ubi Archipresbyter Collegiatae Ecclesiae S. Petri dicti oppidi contendit gaudere territorio separato, et jurisdictione quasi Episcopali; modo eadem S. C. decretum confirmavit: *Nullius, seu Minerbinen. Concordiae* 1. *Junii* 1709 *dub.* 2.

51. Insuper Episcopus Lavellensis sua antiqua jura controversa vicinitatis excitando institit, ut S. C. consi-
...quod primum inierat, repudiat, facienda mensura, S. C. ... vias est sit a Cathedrali ad Cathedralem per vias magis frequentatas: *Ibid. dub.* 4.

52. Occasione redditionis rationum haereditatis Jo. Baptistae Lombardi, qui instituit haeredem Confraternitatem SSmae Annuntiationis erectam in Ecclesia S. Johannis Baptistae prope, et extra moenia urbis Foggiae, impenderunt controversiae inter Episcopum Trojanum, ac Commendatores Galluccium, et Queraltum pro exemptione dictae Societatis ab Ordinarii jurisdictione; inde recruduerunt occasione Officialium electionis. Episcopus praedictus edidit decretum die 20. Febr. 1708. adversus gesta pro parte Religionis Hierosolymitanae, quo etiam fuit intentata excommunicatio in Carminum de Sanctis, suosque Officiales ob recusationem reddendarum rationum haereditatis Lombardi. Hoc decretum reformandum esse S. C. definiit juxta modum arbitrio Card. Praefecti: *Trojana Jurisdict.* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 11.

53. Felix de Soda Presbyter Insulanus quum renueret binis edictis ab Episcopo promulgatis parere, pluribus exceptionibus allatis, signanter illa incompetentiae Judicis, quia uti unicus Syndicus Apostolicus PP. Minorum Observantiae S. Francisci civitatis Insulae, praetendit se esse a jurisdictione Ordinarii exemptum, et S. C. praesidio nititur, quae decrevit in casu, in quo agitur, non esse exemptum a jurisdictione Episcopi tam

esse juxta eorum privilegia coram suis superioribus, vel Conservatoribus.

Tum in *Sess.* 24. *cap.* 11. *de reform.* statuens per onerarios titulos, aut privilegia quibuscumque concessa, aut concedenda nihil detractum intelligendum esse juri Episcoporum, confirmatum hoc decretum est a S. Pio V. *Const. Quemvis* 1. *Junii* 1568 (*Bull. Rom. tom.* 4. *part* 3. *pag.* 15) revocante etiam indulta Comitibus Palatinis, et quibuscumque Officialium Romanae Curiae Collegiis concessa, promovendi ad doctoratus, licentiaturae, et Magisterii gradum ad effectum consequendi dignitates, et cetera beneficia Ecclesiastica. Et huic decreto accessit *Const.* Gregorii XIII. *Circumspecta* 25. *Novem.* 1580 (*Bull. Rom tom ibid pag.* 454) in qua jurisdictio Ordinariorum praeservatur in puniendis Vicariis, familiaribus, colonis, et Ministris Fratrum militum S. Jo. Hierosolymitani, juxta dispositionem Concil. Trid *Sess* 24 *cap.* 11.

extra, quam in actu Visit. 1710 *dub.* 1. [illegible] Caesar Donatus Archipresbyter Curatus loci Montis Sorbi sub umbra notoriae persecutionis exemptionem a jurisdictione Episcopi, qui eum de Parochia privavit, ac postea redintegratus innocens declaratus fuit; et adhuc nonnullae lites indecisae pendent. S. C. audito Episcopo negativum dedit responsum, et injunxit Episcopo, ne procedat ad actus irretractabiles contra Oratorem inconsulta S. C.: *Sarsinaten. Exempt.* 5. *Julii* 1710.

55. Ecclesia B. V. de Templo, modo vero S. Mariae Sanitatis nuncupata civitatis Lycii, quoniam reputatur Grangia Commendae Marrubii Sacrae Religionis Hierosolymitanae, quum in pluribus locis apposita conspicierentur arma, seu insignia Religionis praedictae, exempta est a Visitatione, et jurisdictione Ordinarii: *Lycien. Visitat., et Jurisdict.* 30. *Aug.* 1710.

56. In controversia vertente inter Curiam Episcopalem Brictinorii, et Abbatem, ac Monachos Camaldulenses Monasterii S. Mariae de Urano super exemptione Ecclesiae S. Mariae de Lacu, quam Monachi vigore donationis factae olim a quodam Episcopo Brictinorii, exemptam autumant, ac regularem putant, S. C. mandavit, ut extraheretur formaliter donatio: *Brictinorien. Exempt., et Eleemos.* 5. *Sept.* 1711 *dub.* 1. Postea vero praefatam Ecclesiam cum domo annexa esse exemptam a jurisdictione Episcopi, exceptis mansionibus inservientibus pro Colonis definivit: 12. *Decem. ejusd. anni.*

57. Haud licere Episcopo sub ullis poenis cogere collectores eleemosynarum, quae fiunt in Ecclesia S. Mariae de Lacu, quae pertinet ad Mo[illegible] Camaldulenses a Visitatione Episcopi exempta, ad rationem reddendam celebrationis missarum manualium, quae a fidelibus offeruntur pro dicta Ecclesia S. C. edixit: *Ibid. dub.* 7.

58. Quum Jo. Laurentius Garronus Archipresbyter Ecclesiae S. Marciani exposuisset adeo infensam sibi esse Episcopalem Curiam, ut diversimode male jactatus fuerit, neque adhuc conquiescere possit, seque tot litibus, ac vexationibus injuste lacessitum fuisse diceret, atque horrescat in manus Episcopalis Curiae iterum incidere; se hinc eximere a jurisdictione Episcopi postulat; Sed S. C. hoc denegavit, mandavitque, ut Episcopus benigne, ac benevole tractet, nec procedat ad actus irrectractabiles inconsulta S. C.: *Aquen. Exempt.* 9. *Junii* 1714.

59. Quoad controversiam ortam inter Episcopum Anglonae, ac Abbatem Commendatarium Monasterii S. Eliae ordinis S. Basilii oppidi Carboni circa ejus Ecclesiae Visitationem in respicientibus animarum curam, quum S. C. decrevisset ex deductis Abbatiam praedictam non esse nullius, nec habere territorium separatum, et jurisdictionem quasi Episcopalem, resolutio dubii optata fuit, An, et quae jurisdictio competat Episcopo Anglonae in dicta terra Carboni? S. C. ut proponeretur causa super singulis actibus respondit: *Anglonen. Jurisdict.* 17. *Novem.* 1714 *dub.* 3. (248).

60. Societates Laicales, et Beneficia in altaribus Ecclesiarum Parochialium Abbatiae S. Laurentii in Dogliolo erecta non subjacent directioni, et jurisdictioni Episcopi S. Severini ex S. C. consulto: *Nullius, seu S. Severini Jurisdict.* 4. *Febr.* 1719 *dub.*

(248) Advocatus Dominus Ursaya defendit Episcopum Anglonae in hac controversia, et exhibet sua jura Discep. Eccl. 9. tom. 1. part. 1. per tot., et Discept. V. tom. 2. part. per tot.

3. et 4. *confirmat.* 17. *Junii ejusd. anni dub.* 2.

61. Caputaquensis Episcopus in relatione status suae Ecclesiae laudabilem suorum Majorum consuetudinem secutus, exposuit, plures in sua Dioecesi reperiri Subcollectores, et Commissarios, qui non sunt pro ea deputati, sed pro locis exemptis, et aliis Dioecesibus adjacentibus, et quod tam ipsi, quam eorum Notarii, licet naturaliter essent sui subditi ab Ordinaria jurisdictione se exemptos esse ex dicta causa firmare laborant. Hac de causa S. C. ut suis petitionibus satisfaceret, resolvit, illos subcollectores, et Commissarios frui non debere exemptione a jurisdictione Ordinarii; et quod detur Decretum *in Bituntina* 4. *Maii* 1697 (249): *Caputaquen. Visitat. Sacr. Liminum* 14. *Martii* 1722 *dub.* 1.

62. Neque etiam eorum subcollectorum, et Commissariorum Actuarios eadem exemptione gaudere debere, responsum cohaerenter dedit: *Ibd. dub.* 2.

63. Examinatum autem fuit, an patentati eorumdem Commissariorum, et Subcollectorum, vel Capitulorum Ecclesiarum Patriarchialium S. Johannis in Laterano, et S. Petri de urbe, vel aliorum Ministrorum Ecclesiae Romanae in urbe, et Dioecesi Caputaquensi existentes, exempti sint a jurisdictione Ordinarii? responsum negativum datum est, quoad Patentatos Commissariorum, et Subcollectorum, quoad alios pro meliori informatione juxta instructionem, et audiantur interesse habentes praefixo termino duorum mensium: *Ibid. dub.* 3.

64. Ob priscam controversiam inter Episcopum Caputaquensem, et Abbatem S. Mariae Angelorum terrae Centulae, quorum hic certat se plenariam ab Episcopi jurisdictione habere exemptionem una cum territorio separato, et econtra impugnat ille posse in terra Centulae omnem jurisdictionem plenariam exercere, in S. C. disputatum fuit dubium: An, et quae jurisdictio competat Episcopo in terra Centulae? respondit, dilata, non retardato interim exercitio jurisdictionis delegatae in terra Centulae, et praefigatur novus terminus interesse habentibus ad jura sua deducenda in S. C.: *Caputaquen. Jurisdict.* 2. *Octob.* 1723 *dub.* 2.

65. Episcopo Lyciensi Ecclesiam Ruralem S. Mariae Galliani, quam Monachi Olivetani Monasterii SS. Nicolai et Cataldi ab Ordinarii jurisdictione exemptam praedicant, subjectam esse firmatur: *Lycien. Visitat., et Censur.* 29. *Januar.* 1724 *dub.* 1. confirmat., et additum fuit jure tamen delegato: 23. *Junii* 1725.

66. Quum Archipresbyter S. Blasii, olim S. Vittorini de Amiterno civitatis Aquilae non haberet territorium separatum, et qualitatem *nullius*; jurisdictionem Ordinariam in Ecclesiis, locis, personis ad dictum Archipresbyterum spectantibus, et existentibus tam intra, quam extra civitatem Aquilae Episcopo Aquilano competere S. C. definiit: *Nullius seu Aquilana Jurisdict.* 4. *Maii* 1726 *dub.* 2. *confirmat.* 7. *Sept. ejusd. anni.*

67. Nonnulli Sacerdotes Cathedralis Ecclesiae Uritanae obtinuerunt literas patentales a Vicario Commendae SS. Mauritii, et Lazzari; qui inter cetera multo jure habere contendebant exemptionem a jurisdictione Ordinarii, habito a Promotore Fiscali recursu ad S. C.; quae decrevit Officiales Patentatos dictae Commendae non esse exemptos ab Ordinarii jurisdictione: *Uritana* 7. *Sept.* 1726.

68. Episcopo Spoletano in Eremo, et Ecclesia S. Antonii in solo Lateranensi a Communitate Castri Vallis aedificata delegatam jurisdictionem com-

(249) Vide Verb. Episcopus § praec. num 28 seq.

petere declaratum est: *Spoletana Capellaniae* 9. *Sept.* 1730 *dub.* 3.

69. Ad Hierosolymitanum Prioratum Baruli pertinet oppidum Alberonae. Episcopus Vulturariensis oppidum hoc in sua esse Dioecesi concertabat. Aliter autem Magnus Prior Baruli propugnabat illud esse Nullins Dioeceseos. Controversia haec ad S. C. delata, resolutum anno 1652. fuit, Episcopum hunc potuisse, uti delegatum Sedis Apostolicae, visitare Ecclesiam Parochialem S. Mariae praefatae terrae Alberonae Religionis Hierosolymitanae, et in Visitatione decreta edere in respicientibus curam animarum, administrationem Sacramentorum, implementum onerum ex piis dispositionibus provenientium, illarumque exequutionem demandare. Anno vero 1655. additum fuit ad decretum, ut eidem Episcopo competeret jus adprobandi Confessarios in Ecclesiis praedicti Prioratus, nec non benedicendi, et respective licentiam impertiendi praedicatoribus in eisdem Ecclesiis concionantibus, donec constiterit per rem judicatam dictum Prioratum esse nullius, et habere territorium separatum cum jurisdictione quasi Episcopali. Verum Benedictus XIII. Pont. Max. tunc Beneventanus Archiepiscopus per decretum declaravit oppidum illud, quod asserebatur nullius, non esse territorium separatum, sed Episcopo Vulturiensi subjectum. Pluribus hinc S. C. propositis super Episcopali jurisdictione dubiis, S. C. respondit; dilata, et firma remanente remissione Causae, quoad qualitatem nullius ad Rotam, et firmis quoque remanentibus decretis anni 1652., et 1655. Episcopus interim utatur jure suo in exercitio jurisdictionis Ordinariae: *Vulturarien. Jurisdict.* 9. *Febr.* 1732. Ad novum examen producta causa dictum fuit: in decisis juxta modum: 28. *Febr.* 1733.

70. Praetore, Scabinis, et civibus inferioris Caroloregii civitatis se denuo jurisdictioni Episcopi Namurcensis subjici ob faciliorem curae administrationem postulantibus, Clemens XII. Pont. Max. Nuntio Apostolico Bruxellensi scripsit, ut Oratorum indemnitati provideret, et certiorem eum faceret. Leodiensis Episcopus sub cujus jurisdictione ab anno 1667. usque ad annum 1685. Urbs eorum steterat, Patribus Cappuccinis curam Ecclesiae de Mancinelle commisit. Extructa deinde in eodem oppido inferiori Caroloregii Ecclesia, benedicta fuit de licentia ejusdem Episcopi Leodiensis. Facta hinc sub jurisdictione fuit controversia; et decisum fuit, exercitium jurisdictionis Dioecesanae in illo inferiori oppido Caroloregii spectare ad Episcopum Leodiensem: *Leodien. Jurisdict.* 17. *April.* 1734 *dub.* 1.

71. Quum Sacerdos Johannes Baptista de Luca accusatus in Curia Episcopali Anglonae, quod Vitricum suum emanibus armatae familiae Regii delegati violenter exemerit, exhibuisset literas Patentes Curiae Abbatialis S. Antonii Viennensis; ob id in disquisitionem venit; an provisi a Card. Abbate Generali Commendatario S. Antonii praedicti sint exempti ab jurisdictione Ordinarii Anglonensis? S. C. specialiter rescripsit, nempe Johannem Baptistam de Luca non esse exemptum a jurisdictione Ordinarii Anglonensis: *Anglonen. Exempt.* 24. *Julii* 1734.

72. Episcopum Vercellensem jurisdictionem in Abbatia SS. Nazarii, et Celsi ordinis S. Benedicti ab Ordinario se exemptam esse praedicante exercere posse firmatum fuit. Nam antecessores Episcopos saepius jure ordinario illam Abbatiam visitasse probatum fuit: *Vercellen. Jurisdict.* 9. *Julii* 1735 *dub.* 1.

73. Episcopus Caputaquensis opus habet sententiae S. C.; an Capella-

ni, et Clerici respective Ecclesiae Commendae S. Johannis in Fonte de Padula, aliarumque Ecclesiarum Commendarum existentium in Dioecesi Caputaquensi ab Ordinarii jurisdictione eximantur, et an eximantur simplices Patentati ejusdem Sacrae Religionis in eadem Dioecesi? S. C. negativum tulit responsum ad utrumque nisi accedentibus requisitis ad formam Constitutionis Gregorianae (250): *Caputaquen. Jurisdict.* 19. *Novem.* 1735.

74. Episcopus Caputaquensis in obsequium Constitutionis Sixtinae relationem transmisit, qua ante oculos ponit, permultas tam in sua, quam in aliis Dioecesibus, reperiri Clericos, et Presbyteros, qui assequuti Ecclesias, Capellas, Beneficia, aliasque Grancias ad Generalem Praeceptoriam S. Antonii Viennensis spectantes, a quavis sua, aliorumque Episcoporum jurisdictione liberos se esse praetendunt in vim privilegiorum a Sede Apostolica Generali Praeceptoriae tributorum; ob id proponi curavit, num Beneficiati, et Provisi a Card. Abbati Generali Commendatario de Ecclesiis Viennensis essent exempti a jurisdictione Ordinariorum; et quomodo Ordinarii contra eos delinquentes procedere possint? Verum nulla resolutio prodiit, et demandatum est, ut scriberet Procurator Generalis Curiarum Episcopalium in urbe: *Neapolitana Exempt.* 1. *Sept.* 1736.

75. Episcopus Larinensis Ordinariam jurisdictionem exercere volens in Clerum, et Populum novae Parochiae tam in loco S. Agathae seu civitatis ad mare, quam etiam in aliis duobus Feudis SS. Leuci, et Ramitelli, eorumque territoriis spectantibus ad Monasterium S. Mariae Canonicorum Lateranensium Insulae Tremitanae, interrogavit S. C.; an posset? et S. C. rescripsit ad mentem (251): *Larinen.* 23. *Novem.* 1737 *dub.* 8. Deinde censuit, causa reproducta, ut servaretur Concordia anni 1734. (252) juxta modum (253): 1. *Aug.* 1739 *confirmat.* 19. *Decem. ejusd. anni dub.* 1.

76. Episcopo Gerundensi, qui exemptionem, quam sibi generalem multiplici nomine ab ejus Ordinaria jurisdictione asserebat Capitulum Cathedralis Ecclesiae competere, impugnabat, assentiri S. C. credidit: *Gerunden. Exempt.* 24. *Maii* 1738 *dub.* 1. *confirmat.* 19. *Decem.* 1739.

77. Archiepiscopo Neapolis haud competere potest jurisdictio nisi ad formam conventam quoad contractus respicientes interesse, et administrationem Hospitalis annexi Ecclesiae S. Angeli ad Nidum; quo vero ad delicta competere jure delegato, si sint patrata intra septa Hospitalis a Rectore, et Capellanis, aliisque ibidem continuo degentibus; quo vero ad reliqua jure Ordinario: *Neapolitana* 21. *Julii* 1742 *dub.* 13. (254).

78. Atque idem Archiepiscopus, jurisdictionem exercere valet in alios Presbyteros non addictos servitio dictae Ecclesiae, et Hospitalis, sed ibi intuitu Capellaniarum, vel quovis alio titulo missas celebrantes: *Ibid. dub.* 14. (255).

(250) Quae incipit *Circumspectio* 25. *Novem.* 1580. *Vide not* 233.

(251) *Vide not.* 17 *pag.* 140

(252) *Vide not.* 18 *pag. ib.*

(253) *Vide not.* 19 *pag. ib*

(254) Const. Bened. XIV *Praeclarum* 5. *Oct.* 1756 §. 9. et 11. excluditur omnino Archiepiscopi jurisdictio tam Ordinaria, quam delegata tum quoad administrationem, tum quoad Personas.

(255) Dicta Const. §. 12. hanc resolutionem confirmat summus Pontifex.

(256) Modus est, ut praeserventur jura Parochi, tam quoad administrationem Sacramentorum, quam quoad tumulationem Cadaverum, et perceptionem emolumentorum Parochialium relative ad personas degentes apud Oratorium S. Aldebrandi, necnon reservetur eidem Parocho ab Episcopo aliqua honoris praerogativa prae-

79. Manutenendum esse Episcopum Miletensem quoad duo oppida Melicucca, et Drusium nuncupata, quae Sacrae Religioni Hierosolymitanae, ejusque Commendatariis quoad temporalia subjacent, in omnibus, et singulis actibus jurisdictionalibus; quos ipse peragere consueverat, non dictos Commendatarios S. C. statuit: *Mileten. Jurisd.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 1. *confirmat.* 23. *Decem. ejusd. anni.*

80. Necnon eumdem Episcopum manutenendum esse S. C. firmavit quoad praedicta oppida in exercitio omnimodae suae jurisdictionis tam in Visitatione, quam extra nedum contra omnes, et singulos de Clero non habentes tria requisita Capituli, sed etiam contra Capellanos curatos habentes iisdem tribus requisitis tam in respicientibus curam animarum et administrationem Sacramentorum, quam in omnibus aliis: *Ibid. dub.* 9. *confirmat. ibid.*

81. Necnon manutenendum esse in exercitio ejusdem jurisdictionis quoad Populum, et Laicos non habentes tria requisita in iis, quae pertinent ad forum Ecclesiasticum, et Episcopale: *Ibid. dub.* 10. *confirmat. ibid.*

82. Et manutenendum quoque esse in exercitio illius jurisdictionis, quae de jure, et ex Concilio competit Episcopis super Regulares, eorumque Ecclesias existentes indictis Commendis: *Ibid. dub.* 11. *confirmat. ibid.*

83. Episcopo Placentino competit jurisdictio in Capella, seu Altari S. Aegidii, in quo implentur tantum onera Commendae Religionis Hierosolymitanae, ac extat in Ecclesia Parochiali S. Jacobi Majoris, ac Religio nullum habet dominium, sed tantum usum ejusdem: *Placentina Jurisdict.* 4. *Decem.* 1745 *dub.* 4.

84. Loca Pia montis Elpari, Hospitale scilicet, mons Pietatis, et mons Frumentarius, quin Episcopi montis Alti jurisdictioni, correctioni, et reformationi subsint nulla apud S. C. orta est difficultas: *Montis Alti* 25. *Januar.* 1755 *dub.* 1.

85. Episcopi Ariminensis jurisdictioni Societatem S. Josephi intra ambitum Conventus Min. Conventualium erectam esse subjectam in iis, quae ad eamdem Societatem spectant, decernitur; itaut illa ejus mandata, et decreta, quae extra sacram Visitationem edi contigerit pro bono regimine servare eadem Societas teneatur: *Ariminen.* 7. *Aug.* 1756 *dub.* 5. *confirmat.* 30. *Julii* 1757 *dub.* 1.

86. Capella publicorum carcerum civitatis Montis Alti subtus Palatium Apostolicum Praesidis posita est. Hanc Sodalitium SSmi Sacramenti custodit, ac rebus omnibus necessariis instruit, semperque eam Episcopus visitavit. Modo eamdem esse subjectam ejusdem Episcopi jurisdictioni S. C. declaravit: *Montis Alti Visitat.* 19. *Novem.* 1757 *confirmat.* 28. *Januar.* 1758.

87. Episcopo Aquilano competere S. C. decrevit publicationem Jubilaei, et Indulgentiarum in terra Luculi spectante ad Abbatem S. Johannis; Non satis non constabat de Abbatiae territorio omnino separato a Dioecesi Aquilana: *Aquilana Jurisdict.* 21. *Junii* 1760 *dub.* 1. *confirmat.* 18. *Julii* 1761.

88. Ordinariam sibi Episcopus Caputaquensis asserebat jurisdictionem in locis Rhodii, et S. Mauri, ut pote intra limites suae Dioeceseos existentibus, licet pertineant ad Bajulivum S. Euphemiae Sacri ordinis Hierosolymitani. Vicarius ordinis multa contra Episcopum moliebatur, qua de re posita quaestione, num Episcopo omnimodam

sserens facultatem ingrediendi idem Oratorium cum stola occasione supplicationis feria quarta Rogationum haberi solitae, vel alia eidem Episcopo benevisa. *Lib.* 3. *Decret. pag.* 174.

in his locis exercere liceret jurisdictionem? prodiit resolutio, spectare ad Episcopum jurisdictionem Ordinariam in Clerum, et Populum; quo vero ad Ecclesias subjective unitas, delegatam: *Caputaquen.* 2. *Aug.* 1760 *dub.* 1. *confirmat.* 17. *Januar.* 1761.

89. Oratorium S. Aldebrandi, quod praetendebatur constructum in solo antiquae Cathedralis, subjiciendum est immediatae jurisdictioni Episcopi Foro-Sempronii pro tempore independenter a Capitulo Cathedralis, et a Parocho S. Rocchi, ac pro hujusmodi effectu consulendum est SSmum pro dicta immediata subjectione juxta modum exprimendum per D. Secretarium (256): *Foro-Sempronii Jur. Paroch.* 25. *April.* 1761 *dub.* 1.

90. Ecclesia Collegiata Sancti Petri, quae in Arce Wissehradensi prope Pragam fundata est a Wratislao II. Bohemiae Rege variis a plerisque Pontificibus docorata fuit privilegiis. Bonifacius autem IX. Pont. Max. eam cum Arce, et membris suis separavit, et avulsit a Dioecesi, et Provincia Pragensi, et Sanctae Sedi immediatae subjecit in statu nullius Dioeceseos. Archiepiscopus suae Ordinariae jurisdictioni eam subjectam esse contendens aliam praesefert ejusdem Pontificis revocatoriam Constitutionem (257), et postulat declarari, an Bulla concedens exemptionem vigore alterius sit revocata? et revocatam esse S. C. conclusit: *Pragen. Exempt.* 20. *Novem.* 1762.

91. Ad Episcopum Asculanum spectare dubitatum haud fuit Directorem, seu Visitatorem deputare in Domo Convictricum Infantis Jesu nuncupata; licet exemptio occasione regularum confirmationis a Congregationibus, quas constituit Summus Pontifex, factae sub expressa lege, ut eaedem regulae, *in avvenire puntualmente si osservino da tutte le Convittrici della Congregazione del Sanctissimo Bambino Gesu, si presenti, che future,* jactaretur: *Asculana Jurisdict.* 26. *Martii* 1763 *dub.* 1.

92. Eidemque Episcopo prae Cardinali Protectore exercere licet in praedicta Convictricum Domo omnes actus Ordinariae jurisdictionis: *Ibid. dub.* 2.

§. VIII.

Episcopus quoad jurisdictionem in Ecclesias suae Dioecesis.

1. Ex const. S. Pii V. Pont. Max. (258) non habet Archiepiscopus Theani in Ecclesia sepulcri Religionis Hierosolymitanae jurisdictionem, nisi in respicientibus curam animarum, et administrationem Sacramentorum; si ampliorem praetendit sibi aliunde competere adeat judices Ordinarios: *Theanen. anni* 1581. *dub.* 2.

2. Episcopo competere resolvitur jus approbandi Confessarios in Ecclesiis Prioratus Baruli Religionis Hierosolymitanae, nec non benedicendi, et respective licentiam impertiendi Concionatoribus in eisdem Ecclesiis praedicantibus, donec constiterit per rem judicatam dictum Prioratum esse nullius, et habere territorium separatum cum jurisdictione quasi Episcopali: *Vulturarien. Jurisdict.* 5. *Junii* 1655.

(257) Quae incipit *Intenta Salutis* 22. Decem. 1403, et continet amplissimam revocationem unionum Ecclesiarum, gratiarum, ac facultatum. Haec nonet. refert Guerra in Epit. *Bull* tom. 3. pag. 60., et in Bullario Romano Mainardi desideratur.

(258) Quae incipit *Etsi cuncta* 29. Novem. 1568. (*Bull Rom. tom.* 4. part. 3. pag. 49) confirmans exemptionem Fratrum Militum S. Johannis Hierosolymitani, eorumque Familiarum a solutione Decimarum, et aliorum quorumque onerum, §. 7. ait „Volumus autem, quod praesentes Literas „non comprehendant neque Ecclesias, neque personas in his, quae ad curam animarum parti„nent, quibus decreta Concilii Trid. hujusmodi „omnino servari debeant.

confirmat. 13. *Januar.* 1663. Demum disceptato dubio, an ex noviter deductis sit a declarationibus alias editis recedendum? S. C. causam remisit ad Rotam (259) 23. *Januar.* 1666.

3. Edictum evulgavit Episcopus, ut Confessarii omnes, novo se subjaceret examini, novamque acciperet approbationem. Renuit Cappellanus Arcis exemptum se esse jactitans. sed S. C. contradicente Card. legato suam Arcis Ecclesiam Card. Episcopi jurisdictioni, et Visitationi subesse firmavit; *Ferrarien. Jurisdict*: 12. *Januar.* 1704. *dub.* 1.

4. Ecclesiam piis Laicorum eleemosynis noviter constructam, et dotatam in terra Scanni, Episcopo quo ad jura Episcopalia, subjectam esse, ceterasque in ea sacras functiones posse a Parocho, et Clero, volente Episcopo absque ulla a Laicis subjectione fieri, firmatum fuit: *Valven. seu sulmonen.* 10. *Maii* 1727. *dub.* 1.

5. Oratorium publicum B. M. V. de monte Carmelo a Vincentio Suzzi aedificatum, reperitur situm in confinio Parochiae spectantis ad Ecclesiam Pagi Traghetti Ferrariensis Dioeceseos, et ulterius Parochiae pertinentis ad Ecclesiam villae Marmortae Dioeceseos Ravennatis; ob id cujusnam jurisdictioni subjectum illud esse? exquiritur, et postulatur ulterius, utrum Archiepiscopus Ravennas aedificandi, et benedicendi idem Oratorium impertiri potuerit facultatem? Verum definitionem suspendit, et plantam judicialem confici, et testes formaliter examinari mandavit: *Ravennaten, seu Ferrarien. Jurisdict.* 14. *Martii* 1733. *dub.* 1. *et* 2.

6. Inter Capitulum Lateranense, et EpiscopumS poletanum orta controversia est de spirituali jurisdictione in Ecclesiam ruralem S. Pauli, quam in territorio Oppidi Strecturae sub sua Dioecesi erectam affirmabat Episcopus spoletanus, et Capitulum Lateranense in territorio Castri Mamiliani Abbatiae Ferentilli sitam esse comprobabat. Ostendebat ulterius Capitulum supra Ecclesiae S. Pauli januam extitisse insignia Basilicae Lateranensis, sacrasque Visitationes in ea peractas fuisse a Visitatoribus a Capitulo destinatis; ideo S. C. Capituli Lateranensis non Episcopi spoletani jurisdictioni Ecclesiam hanc S. Pauli esse subjectam definivit: *Spoletana seu nullius Ferentilli Jurisdict.* 16 *Junii* 1770.

Reliqua Vide §§. *XXV. et XXVI*

§. IX.

Episcopus quoad Jurisdictionem in Regulares, Moniales, earumque Ecclesias, et Monasteria.

1. Declaratur si Regulares aliqua indecentia aut prohibita in Ecclesiis suorum Ordinum ex Concilio Provinciali primo mediolanensi committant, vel admittant, cura sit Ordinariorum procedendi et providendi etiam contra ipsos regulares, eorumque Ecclesias, prout ipsis opportunum videbitur, etiam per viam interdicti, aut Censurarum,

(259) Inter Decisiones Rotae Tribunalis haud aliqua reperitur decisio desuper emanata: sed plories in similibus casibus respondit Rota Episcopum quoad jurisdictionem habere pro se assistentiam juris in locis sitis intra limites suae Dioecesis. unde si quis praetenderet in eadem Dioecesi habere jurisdictionem Ordinariam et territorium separatum ab Episcopo, debet docere, vel de privilegio Apostolico, vel de immemorabili; quod praesertim patet ex decis. 304 *Part.* 11. *recent.* ex decis. 340 *Part.* 15 *recent*, et in terminis Ecclesiarum Parochialium Religionis Hierosolymitanae, quoties in istis Ecclesiis vigore privilegiorum Episcopi nullam jurisdictionem habent, et quatenus uti delegati sedis Apostolicae procedere velint, hoc in actu visitationis tenentur exprimere, ne alias sub hoc silentio ordinariae jurisdictionis exercitium involvant: et in iis tantum quaecuram animarum, sacramentorumque Administrationem respiciunt, ex decis 120. *Part* 16 18. *recent*

dum tamen ad interdictum non procedant, nisi rite, et recte observatis omnibus a jure requisitis: *Mediolanen. Junii* 1587. *dub.* 7.

2. Censuit S. C. Episcopum posse concionari in Ecclesiis Regularium, etiam ipsis Regularibus contradicentibus in actu Visitationis Ecclesiae habentis curam animarum: *Bobien.* 16. *Martii* 1630. *dub.* 2.

3. Deliberavit S. C. Parochos Regulares subesse correctioni Episcopi in his, quae ad curam, et Sacramentorum administrationem pertinent: *Colimbrien* 16. *Julii* 1639. *dub.* 1.

4. Nec non Episcopum praesidere debere ad praescriptum Const. Gregorii XV. Pont. Max. *de Exempt. Privileg.* (260) electioni Abbatissae, vel Priorissae Monasteriorum Monialium, etiam exemptorum a jurisdictione Episcopi constituitur: *Ibid. dub.* 4.

5. Dum occulte latebat, an possit Episcopus Administrationem redituum Monasterii exempti ad redditionem rationis compellere, non vocatis superioribus Monasterii, eosdemque Administratores removere, quatenus iidem superiores interpellati id facere renuant? S. C. aperuit responso negativo ad primam, affirmativo ad secundam partem: *Ibid dub.* 2.

6. Ambiguum quum fuisset; an Regularis quicumque etiam Societatis Jesu, possit administrare Sacramentum poenitentiae secularibus absque Licentia Episcopi Dioecesani, etiam si in aliena Dioecesi sit? respondetur, Regulares etiam societatis Jesu in una Dioecesi ab Episcopo approbatos ad confessiones personarum secularium audiendas, nequaquam posse in alia Dioecesi hujusmodi confessiones audire sine approbatione Episcopi Dioecesani: *Angelopolitana* 14. *Maii* 1648. *dub.* 9.

7. An Episcopus contra dictos Regulares audientes in sua Dioecesi confessiones secularium absque sua approbatione, concionantes absque Licentia Episcopi intra, et extra proprias Ecclesias, possit procedere, eos a talibus ministeriis removendo, sive praeceptis, et aliis juris remediis coercendo? Respondetur eisdem Regularibus, qui confessiones personarum secularium audiunt sine approbatione Episcopi loci; vel praedicant in Ecclesiis sui Ordinis, non petita illius benedictione, aut in aliis Ecclesiis absque ipsius Licentia, vel in Ecclesiis etiam sui Ordinis, ipso contradicente, posse Episcopum in vim Constitutionis Gregorii XV., quae incipit *Inscrutabili Dei providentia* (261), tanquam sedis Apostolicae Delegatum administrationem Sacramenti poenitentiae, ac munus praedicationis interdicere, eosque juris remediis coercere, et punire: *Ibid. dub.* 10.

8. An quando Episcopo constat dictas Licentias non fuisse, ipse possit praecipere, ut donec Licentiam intra praescriptum tempus exhibeant, a tali ministerio se abstineant, et an requirendus sit per Episcopum pro his exhibendis Provincialis in alia Dioecesi, vel longissime existens, vel ipsi Regulares confessarii, vel eorum superiores ejusdem Dioecesis, in qua praedicta exercent? rescriptum est, posse Episcopum sic praecipere, nec pro hujusmodi Licentia requirendum esse Provincialem, sed satis esse ipsos

(260) *Vide not.* 42. *tom.* 1. *pag.* 29.

(261) *Edita* 5. *Febr.* (*Bull Rom. tom.* 5. *part.* 5. *pag.* 1.) in qua jurisdictio Episcoporum vindicatur etiam quoad exemptos quoscumque tum in administratione Sacramentorum, tum in verbi Dei praedicatione, et §. 6. praecipitur. „Itaut „Episcopi in suprascriptis casibus in praenominatas personas, in praemissis omnibus, et singulis, aut circa ea quoque modo delinquentes, „quoties, et quando opus fuerit, etiam extra visitationem per censuras Ecclesiasticas, aliasque poenas, uti ejusdem Sedis delegati procedere, omnemque jurisdictionem exercere libere, „et licite valeant.“

Religiosos requirere, aut eorum superiores in Dioecesi Episcopi existentes: *Ibid. dub.* 11.

9. An si contingat, ut aliquis ex praedictorum Regularium insurgat contra Episcopum in propria Dioecesi, maledictis cum scripto, vel dicto non sine populi offensione possit ab Episcopo puniri, et qua animadversione; et quid si hujusmodi delinquens transiverit ad aliam Dioecesim, hoc casu servandum sit, et qua poena puniendus sit Regularis, qui commorans in una Dioecesi spargat famosos libellos contra Ordinarium alterius Dioecesis? respondetur, si Regularis intra claustra degens extra ea, in casibus in Dubio expressis ita notorie deliquerit, ut populo offensione sit, Episcopo instante teneri superiorem Regularem intra tempus ab Episcopo praefigendum severe illum punire, ac de punitione Episcopum certiorem facere, alioquin sic delinquentem ab Episcopo puniri posse ad praescriptum Concilii Tridentini *cap.* 14. *Sess.* 25. *de Regul.* (262); quod si delinquens ad aliam Dioecesim migraverit, servandum esse, quod praecipitur in Constit. Clem. VIII. Pont. Max. quae incipit; *Suscepti muneris ratio* (263) *Ibid dub.* 12.

10. Postmodum alia dubia fuerunt proposita ex parte Religiosorum Societatis Jesu, An Episcopi - nempe, in partibus Indiarum possint ex integro totum unum Monasterium, vel Collegium ab audiendis Confessionibus suspendere? respondetur, Episcopos Indiarum posse quidem omnibus simul unius Monasterii, vel Collegii Confessariis adimere facultatem audiendi Confessiones personarum secularium etiam inconsulta S. C. Episcop. et Regul. negotiis proposita, cum decretum ab ea editum, sub die 10. *Nov.* 1615. ex intentionis defectu et convenientia morali non extendatur ad Regiones illas, tam longe ab Urbe dissitas. Verum ab hac generali suspensione, quae; vix sine populi offensione, et animarum pernicie contingere potest, abstinendum esse ab Episcopis, nisi gravissima subsistente causa, super quo S. C. illorum concientias graviter voluit esse obaeratas. *Ead. Caus. dub.* 1.

11. An Episcopus Regularem pro Confessionibus semel approbatum, sine nova causa suspendere possit ab

262) In quo legitur „Regularis, non subditus „Episcopo, qui intra claustra Monasterii degit, et „extra ea ita notorie deliquerit ut populo scan„dalo sit: Episcopo instante, a suo superiore „intra tempus ab Episcopo praefigendum, severe „puniatur, ac de punitione Episcopum certio„rem faciat: sin minus a suo Superiore officio pri„vetur, et delinquens ab Episcopo puniri possit.“ Hoc decretum ampliatum est a Clem. VIII Const. *Suscepti muneris ratio* 26 *Febr.* 1596. (*Bull Rom. tom* 5 *part.* 2 *pag.* 93) infligente §. 3 poenam privationis dignitatum, et Officiorum latae sententiae contra Superiores hoc trid. Decretum non servantes in omnibus: ac addente, quod si Superior regularis suum Religiosum ut supra delinquentem, non punierit, et illum impunitum a loco delicti ad alium suae Religionis transmiserit, instante Episcopo loci delicti, intra terminum ab eodem praefigendum, debeat dictum delinquentem ad eundem locum delicti revocare: alias idem superior incurrat poenam privationis vocis activae, passivae, Papae reservatam: et crescente contumacia, possit, et debeat Ordinarius loci, ad quem transmissus est delinquens, sive requisitus ab Ordinario loci delicti; sive aliter informatus, procedere adversus eundem, eumque punire juxta decretum tridentini tanquam sedis Apostolicae delegatus. Tum ex decreto Trid cit. cum ex Clementis Const. clare infertur, quod quamvis Regulares, tam Mendicantes, quam non Mendicantes intra claustra viventes, quomodolibet extra delinquant, non ideo recte puniri possint ab Episcopo, sed tunc dumtaxat, quando ob negligentiam eorum Superiorum in ipsos puniendo ad eum devoluta est, jurisdictio in terminis Trid. extra quem casum privative subsunt jurisdictioni, et punitioni eorundem Superiorum, ut etiam declaravit Bened. XIII. in motu proprio edito quidem sub die 26. Marti 1729 incipien *Exponi nuper* (*Bull. Rom. tom. XII. pag.* 389) ad dirimendas lites quoad hoc inter Neapolitanum Nuntium et Abbatem generalem pro tempore Montis Virginis, sed vigorem eundem praeseferente pro omnibus Regularibus et Episcopis.

(263) *Vide not. praeced.*

ipsis Confessionibus audiendis? rescribitur ad hoc dubium, Regulares alias libere ab Episcopo praevio examine approbatos ad audiendas Confessiones personarum Secularium, ab eodem Episcopo suspendi non posse, sine nova causa, eaque ad Confessiones ipsas pertinente: *Ibid. dub.* 2.

12. An licentia audiendi Confessiones et raedicandi, ab Episcopo per Literas n atentes Cancellariae concedi possit? respondit posse concedi, etiam per Literas missivas, vel oretenus, si ita Episcopo videbitur: *Ibib. dub.* 5.

13. Et dubio, an talis Licentia oretenus sine scriptis concedi possit? datur responsum ut ad proximum: *Ibid. dub.* 6.

14. Quaeritur, an Episcopus possit prohibere Regularibus etiam sub censuris, ne ante electionem Abbatissae, vel Priorissae vota habere procurent? et respondetur, non esse adhibendas censuras: *Perusina* 2. *April.* 1650. *Ibid.* 4.

15. Postulatur aperte ponere, an Archiepiscopus possit compellere Regulares Conventuales S. Francisci ad exhibendos Libros Sacrarii, in quibus adnotantur celebrationes Missarum, ad hoc ut ex eis constare possit de satisfactione obligationis debitae ex Legato pio, vel sufficiat sola fides Sacrarii, Missas fuisse celebratas, stante maxime, quod Archiepiscopus vigore facultatis Pontificiae instar Privilegiorum Fabricae Metropolitanae annua debita ex quacumque pia dispositione hactenus non impleta, providere potest etiam exequutioni pro futuris? Censuit S. C. Archiepiscopum de jure non posse (264), et quoad assertam facultatem ex delegatione remisit ad S. C. Fabricae (265): *Urbinaten. Visit. Sacr. Liminum* 10. *Marti* 1663. *dub.* 20.

16. Inquiritur; quibus poenis, et censuris corrigi possint per Ordinarium Regulares Sacerdotes in celebratione missarum contravenientes? decisio protelata fuit, ut prius videretur, an Episcopus procedens vigore Concilii Tridentini *Cap. Unic. Sess.* 22. *de Observ. et evit. in celeb. Miss.* (266) possit im, onere hujusmodi poenas, exceptis poenis censurarum latae sententiae? *in casu proposito tanquam in re gravi potuisse* responsio a S.

(264) „Ut hic subintrat ratio quod Regulares sunt omnino exempti ab jurisdictione Episco-„porum, praeterquam in casibus, in quibus ip-„sorum jurisdictioni per Trid. et per constitutio-„nes Apostolicas subjiciuntur, per dicenda cap. „19. et cap ultim. Inter quae non venit celebra-„tio Missarum, quae pertinet non ad executio-„nem ultimae voluntatis sed obligationis per „eos assumptae. Nec obstat Trid. loc. alleg. (nim-„pe Sess 22. cap 8 de reform., quia hujusmodi dis-„positio non ampliatur ad Regulares, sed restringi-„tur ad alia loca pia exempta ut ex text. clare Ad „quod facit, quod dum Trid. Episcopis committit, „ut possint tamquam sedis Apostolicae Delegati „contra Regulares procedere, id exprimit. ut locis „citatis notavimus. Quod autem ibi Regulares „non veniant sub nomine exemptorum, sed sint „specialiter exprimendi, inde provenit, quia „habent suos Superiores, a quibus visitantur, ut „optime Pignatell. ibid. num. 9." (nempe Cons. 9. tom 3.) Haec ad dictam resolutionem S. C. Concilii ait. Mattheus. *Offic. Cur. Eccl. Cap* 10. § 2. num. 49 pag 64.

(265) Quas potest Episcopo Facultatem delegare. Ita etiam in causa Sipontina 11. Junii 1650. in qua Archiepiscopus certioratus aliquas dispositiones defunctorum non adimpleri in aliquibus Ecclesiis Regularium; supplicat declarari. „An jus competat eidem rationem a dictis Regu-„laribus desuper exigere, S. Congreg. respondit, „ad id auctoritate ordinaria jus non competere, „sed providendum mediante recursu ad S. Congreg. „Fabricae, etc."

(266) Quod ait in fin. „Haec igitur omnia, „quae summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solum „ea ipsa, sed quaecumque alia huc pertinere vi-„sa fuerint, ipsi pro data sibi a Sacrosancta „Synodo potestate, ac etiam ut delegati sedis „Apostolicae, prohibeant, mandent, corrigant, „statuant, atque ad ea, inviolate servanda censu-„ris Ecclesiasticis, aliisque poenis, quae illo-„rum arbitrio constituerentur, fidelem populum „compellant; non obstantibus privilegiis, exemp-„tionibus, appellationibus, ac consuetudinibus „quibuscumque."

C. emanavit: *Toletana 4. Junii* 1672 *dub.* 10.

17. Monasterium monialium B. M. V. Vallis viridis subjectum jurisdictioni Priorissae Messanensis intra Dioecesim, et in oppido castri veteris jacet. Anno 1589 in contradictorio judicio dictam subjectionem agnovit. At modernus Episcopus ad visitationem hujus Monasterii accedere curavit, qui acta quoad clausuram volens perficere quoad singulas moniales, fuit impeditus; et re in S. C. delata, post decretum quod Episcopus visitare possit dictum Monasterium in respicientibus clausuram, fuit dubium propositum, an possit Episcopus administratores redituum Monasterii exempti ad redditionem rationis compellere, non vocatis superioribus Monasterii, eosdemque administratores amovere, quatenus iidem Superiores interpellati id renuant facere? S. C. respondit negative quo ad primam partem, affirmative quoad secundam: *Hieracen. Visitat.* 26. *Januar.* 1692 *dub.* 2.

18. Et ad dubium, an possit cuique personae, etiam in primo, et secundo gradu conjunctae inhibere, ne audeat ad Monasterium accedere, absque illius licentia? danda esse decreta S. C. Episcop. et Regul. hac de re edita (267) S. C. rescripsit: *Ibid. dub.* 3.

19. Pariter danda esse decreta ejusdem S. C. Episcop. et Regul. (268) placuit S. C. respondere ad dubium: An possit inhibere famulis, et famulabus conjunctarum personarum, ne ad dictum Monasterium accedant absque licentia Episcopi? *Ibid dub.* 4.

20. Et ad quaesitum, an medici, chirurgi, aliique Ministri necessarii ingredi possint in clausuram cum sola licentia, et approbatione delegati absque licentia, et consensu Episcopi? danda esse decreta in hac ipsa Hieracen. a S. C. Concilii edita se anno 1581 ad 3. dubium (269) voluit: *Ibid. dub.* 5.

21. Dubium inde; an praefata licentia sit ad tempus determinatum, vel juxta opportunitatem pro unica tantum vice concedenda, et an possit denegari? danda pariter decreta d. Sacr. Congr. Episcop. et Regul. (270) explicavit: *Ibid. dub.* 6.

22. Postmodum declaravit non licere Episcopo inhibere, ne in Ecclesia

(267) „Tenoris sequentis Trani All'Arcivescovo. „Non intende la S. C. che negli editti generali, „che si pubblicano circa l'accesso a Parlatori „di Monache si comprendono i parenti in primo, „e secondo grado delle medesime, onde in con„formità della mente dell' istessa S. C. non do„vrà V. S. proibire alli Pareti della Chiesa di „Nazaret il poter trattar con le Monache loro „parenti in primo, e secondo grado, purchè „ciò non segua ne giorni di feste solenni, e ne' „tempi proibiti tanto etc. Roma 23. Marzo 1692." *Lib.* 42 *Decr. pag.* 45.

(268) „Videlicet. Città della Piava. Non è so„lito, che le donne piglino licenza d' andare a „monasteri a parlare alle monache, e quanto agli „uomini potrete proibire, che non vi vadano „senza vostra licenza, eccettuandone i padri o „fratelli solamente, e farete, che sia osservato „per l' avvenire. E state sano. Roma 12. Genna„ro 1605." *Ibid*

(269) „Tenoris sequentis item se sotto nome „di clausura si contiene, che li medici, barbieri, „ed altre donne che servono in caso d' infermi„tà fantesche ordinarie, garzoni, quali hanno „da portar grano, farina, legna, acqua, ed „altre cose necessarie, sartori, muratori, Fa„legnami, e procuratori possino, o non possi„no entrare in detto monastero, Sacra etc. respon„dit, licentiam ingrediendi monasterium spe„ctare ad superiorem Regularem ex cap. 5. Sess 25. „de Regul." *Ibid.*

(270) „Tenoris sequentis Parma al Vescovo Qui in „Roma, ed in ogni altro luogo, dove si tiene „buona cura de monasteri delle monache, si „suol fare una lista di persone, che sono neces„sarie, come fornaro, muratore, falegname, fe„rraro, facchini per certe occasioni, oltre il „medico, cerusico, e barbiere a quali per una „volta si dà licenza per sempre, cioè a tanto, „che non è rivocata, di poter secondo i bisogni „entrar nel monastero per far ciò che occorre di lo„ro mastiere, avvertendo di pigliar persone appro„vate d'età, e costumi buoni, e così dovrà fa„re anche ne suoi, con proibire insieme, che „non entrino altre persone, che quelle, che so„no necessarie, che così è stato scritto, ed or„dinato in molti luoghi, li 20. Novembre 1584." *Ibid.*

dicti Monasterii celebrentur plus quam duae missae, etiam si Monasterium teneatur aliquod onus explere: exceptis diebus exequiarum, et festivitatis titularis Monasterii; et quoad approbationem sacerdotum secularium, Episcopus uti debere jure suo: *Ibid. dub.* 7.

23. Et Episcopus potest interesse Abbatissae electioni juxta formam declarationis post Constitutionem Gregorianam (271): *Ibid. dub.* 8.

24. Ad dubium; an Capellani, et Confessarii sint a superiore Monasterii deputandi et approbandi ab Episcopo? respondit S. C. Affirmative quo ad deputationem, et approbationem Confessarii spectare ad Episcopum: *Ibid. dub.* 9.

25. Et eveniente obitu alicujus monialis vel educandae, nequit Episcopus prohibere, ne in Ecclesia Monasterii celebrentur exequiae: *Ibid. dub.* 10.

26. Neque Episcopus valet impedire celebrationem solemnem festivitatis BB. Petri, et Pauli titularium Monasterii: *Ibid. dub.* 11.

27. An in iis, in quibus Episcopus potest procedere jurisdictione delegata, sit locus deputationi Episcopi vicinioris? hoc dubium, *deputandum esse Episcopum Squillacen. arbitrio S. Congr.* ita explicavit: *Ibid. dub.* 12.

28. Denique fuit ambiguum, an delegatus a superiori Monasterii possit accedere absque licentia ad dictum Monasterium; et an aliis licentiam concedere possit solus, vel unitim cum Episcopo? rescripsit S. C. affirmative quoad delegatum, et quoad alios unitim cum Episcopo: *Ibid. dub.* 13.

29. Orta inter Episcopum, et Patres Dominicanos Urbis Notabilis contentione super Quartae funebris solutione mortis Johannis Zamnit occasione, quaestio instituta fuit, an et quibus poenis possit Episcopus procedere contra Regulares, impedientes illius exactionem? rescriptum prodiit; dilata, et praefigatur peremptorius terminus quatuor mensium, quo elapso proponatur causa omnino etiam unica, et interim Partes non molestentur, facta per eosdem obligatione de solvendo quidquid fuerit per S. C. judicatum: *Melevitana Quartae Funer.* 16. *Januar.* 1700 *dub.* 2

30. Episcopus Novariensis jurisdictionem non habuit in Fratres Reformatos praetensos delinquentes extra claustra, seu turbantes jura Parochorum: *Novarien. Funer. et jurisd.* 15. *Martii* 1704 *dub.* 10.

31. Card. Episcopo Papiensi licuit in suo accessu ad Carthusiam Papiae occasione revisionis Computorum eleemosynarum ingredi erecta cruce Ecclesiam, non autem in casu de quo agitur Monasterium ejusdem Carthusiae. *Papien. Juris Deferendi Crucem* 17. *Decem.* 1707. Inde rescripsit in decisis quoad Ecclesiam, quo vero ad Monasterium praevio recessu a decisis licere Card. Episcopo ingredi cum cruce in casu de quo agitur etiam in Monasterium absque ullo tamen exercitio jurisdictionis. 22. *Sept.* 1708.

32. Episcopus Posnaniensis non potest introducere duas moniales Fundatrices diversi Ordinis in Monasterio Sanctimonialium loci Gorensis, quatenus illas habere non possit ejusdem

(271) „Nempe 5. An per eandem constitutionem in aliis verbis possit Episcopus una cum „superioribus Regularibus quarumcumque Abbatissarum electionibus per se vel per alium interesse, ac praesidere jus: Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur? S. C. „censuit jus confirmandi Abbatissas minime fuisse Episcopis per constitutionem attributum.“ Ibid.

Ordinis, sed curet eo casu Superiorissam meliorem ex eodem Monasterio eligi: *Posnanien. Professionis* 27. *Aug*. 1712 *dub*. 3.

33. Quum Episcopus Lucanus accessisset cruce erecta ad Ecclesiam S. Frigdiani occasione Jubilaei, et expositionis Venerabilis, restiterunt ei Canonici Lateranenses allegantes eorum exemptionem, et privilegium. At S. C. consulta, licere Episcopo Lucano ingredi erecta cruce Ecclesiam S. Frigdiani Canonicorum Lateranensium decrevit. Gaudet ille Episcopus plurimis summorum Pontificum indultis: *Lucana Juris Deferendi Crucem*. 8. *Aug*. 1716 (272).

34. Episcopum Aquipendii, in cujus Dioecesi viget laudabilis mos tenendi conferentias, sive Congregationes pro discutiendis casibus conscientiae, cui interveniunt Parochi, et Sacerdotes, quibus fidelium Sacramentales Confessiones commissae sunt, Regularibus injungere nequire, ut intersint dictis Congregationibus casuum Conscientiae, et dari decretum in Forosempronien. 12. Maii 1685 (273) rescriptum fuit: *Aquipendii Visitat. Sacr. Liminum* 12. *Martii* 1718.

35. Suum negotiorum ad Urbem gestorem delegavit Archiepiscopus Mexicanus, ut sedes Romana, in qua S. Petrus vivit, et praesidet in successoribus, non nullis suae Dioeceseos abusibus praeberet remedium. Inter cetera dubia, hoc etiam ille proponi studuit, an, et quo jure procedere possit mandans Archiepiscopus in casu confugii Regularium in Regulares alienos? dubii non exiit definitio; sed scribi S. C. mandavit Nuntio juxta instructionem (274): *Mexicana* 8. *Aug*. 1722 *dub*. 6.

36. Et examinari etiam curavit, an ipsi Archiepiscopo competeret jus adprobandi Confessarios Regulares, aliaque gerendi praescripta in Bulla Gregorii XV. Pont. Max. quae incipit *Inscrutabili* (275), etiam in Monasteriis pleno jure Regularibus subjectis? Verum neque de hoc resolutio capta fuit, sed pariter jussum, ut scriberetur Nuntio juxta instructionem (276): *Ibid. dub*. 7.

37. Dubio excusso; an Episcopus Mazariensis ingredi possit Monasteria suae Dioeceseos absque ulla limitatione servatis servandis, quando vocatur ab aliqua Moniali infirma, quae pro sua devotione vult confessionem explere? rescriptum fuit, ut darentur Decreta (277): *Mazarien*. 5. *Julii* 1727 *dub*. 3. Ad calcem folii *diei* 15. *Julii ejusd. anni* non nulla Secretarius adnotavit decreta, et S. C. eadem die affirmativum dedit responsum servatis servandis.

38. Sancivit S. C. contra Abbatem, et Religiosos Monasterii Aldersbachy exercentes curam animarum in Ecclesiis eidem Monasterio unitis, ac dependentibus sine licentia Episcopi, eumdem Episcopum posse procedere juris remediis: *Passavien. Parochialium* 28. *Julii* 1731 *dub*. 4.

39. Card. Episcopus Pharaonensis interesse potest, tam per se, quam per alium electionibus Abbatissarum, vel Priorissarum Monasteriorum Monialium Regularibus Ordinis Cisterciensis subjectarum, etsi Cistercienses contrariam consuetudinem objicerent:

(272) In causa praedicta Advocatus Dominicus Ursaya strenue certavit in favorem Episcopi, et sua jura habemus in Discep. Eccl. 1. tom. 2 part. 1. per t.

(273) *Vide* num 2 tom. 2 pag. 490.

(274) *Vide* not. 86 pag. 176.

(275) *Vide* not. 149. tom. 1. pag 112.

(276) *Vide* not. 86 pag 176

(277) Haec ad calcem folii diei 15. Julii 1747 secretarius S. Congr. Concilii adnotavit in thesaur *Resolut*. tom. 4.

Pharaonen. Jurisdict. 14. *Novem.* 1733 *dub.* 1.

40. Episcopum Papiensem a Monialibus Monasteriorum SS. Mariae, et Aureliani, et S. Mariae Theodotae rationum redditiones exquirere posse S. C. anceps non fuit: *Papien.* 16. *Martii* 1743 *dub.* 9.

41. Laudatum Episcopum licentias, tam Secularibus, quam Regularibus accedendi ad cancellos Monialium dictorum Monasteriorum ab Abbatibus SS. Salvatoris, et SS. Spiritus, et Galli Ordinis Casinensis datas, in casu transgressionis, vel abusus revocare posse, et transgressores quoscumque coercere facultas donatur ad formam Constitutionum Gregorii XV. et Alexandri VII. (278): *Ibid. dub.* 14.

42. Episcopalis Curia Wormatiensis et P. Abbas Eberbacensis Ordinis Cisterciensis, causa Monialium Monasterii Marien - Munster ejusdem Ordinis utraque parte calculos moverunt, et ut Canonum maneat incolumis, et inemerata semper auctoritas, disputatum primum fuit, an Card. Ordinarius Wormatiensis, seu ejusdem Vicariatus possit inhibere Regularibus Abbatiae Eberbacensis Ordinis Cisterciensis, ne sine praevia ejus adprobatione excipiant Confessiones Monialium Monasterii supra narrati? responsum prodiit affirmativum: *Wormatien. Jurisd.* 9. *Julii* 1746 *dub.* 1. *confirmat.* 17. *Sept. ejusd. anni.*

43. Eidemque Card. Episcopo jus interveniendi, et praesidendi electionibus Abbatissarum praefati Monasterii competere, decisum fuit: *Ibid dub.* 2. *confirmat. Ibid.*

44. Necnon rationes administrationis bonorum ipsius met Monasterii praelaudato Card. Ordinario petere licere definitum fuit: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. Ibid.*

45. Et jus explorandi voluntatem puellarum admittendarum, tam ad habitum, quam ad professionem in dicto Monasterio eidem Card. Episcopo competere, nullae dubitationi obnoxium fuit: *Ibid. dub.* 4. *Confirmat. Ibid.*

46. Deinde eadem S. C. sanxit, ut posita facultate per Constitutionem Gregorianam Episcopis concessa interveniendi, et praesidendi Electionibus Abbatissarum per se, vel per alium non licere Ordinario praedicto inte-

(278) Gregorius XV. una cum Urbano VIII. approbavit dubium S. C. Concilii hisce verbis conceptum: „An Regularis absque legitima licentia „accedens ad monasterium monialium regulari- „bus subjectarum, ibique in loco colloquiis destinato cum moniali colloquens a Dioecesano „Episcopo, tanquam sedis Apostolicae delegato, coerceri, et puniri possit? S. C. Concilii „censuit posse“ vid. in ejus Const. *Inscrutabili* 5. „*Febr.* 1622 *Gregorii XV* (*Bull Rom* tom 5. „part 5 pag 1) Alexander autem VII. *Const. Sacrosancti* 30 *Martii* 1658 (*Bull Rom* tom. 6. part 4 pag. 220) decrevit § 2 „Quia etiam quamplurimis Apostolicis Constitutionibus interdicitur „hujusmodi Regularibus accessus ad locutoria „sanctimonialium, nec non cum eisdem miscere „colloquia ad crates, rotas, portas, et quovis „alio in loco, sub poenis privationis vocis ac- „tivae, et passivae, aliisque etiam gravioribus „pro rerum, temporumque opportunitate infligendis Et § 6 decrevit. Praeterea interdicimus omnibus, et singulis praedictis sub eisdem pariter poenis colloquia quaecumque cum Sanctimonialibus praedictorum Monasteriorum (comprehensis etiam Abbatissis, Priorissis, ac officialibus) extra actum Confessionum, Concionum „aut visitationum hujusmodi: adjecta sub similibus poenis expressa prohibitione, ne quoquo „modo permittant, ut eorum socii, aliique Regulares, tam professi quam non professi sub „quovis praetextu cum Monialibus colloquantur. „Contravenientes autem, praeter poenas praenarratae, gravioribus etiam nostro, successorumque nostrorum Roman. Pont. arbitrio puniantur.“

Habetur etiam in *Viterbien* 26 Junii 1627. posse Episcopum imponere censuras, aliasque poenas contra Clericos, et laicos monialium Monasteria frequentantes, et cum iisdem colloquentes. Idem accessus, et allocutio, etiam sine frequentia specialiter interdicta est Regularibus tum a Sixto, et Paulo V. ac cit. Pontificum Const. et potissimum a Clem. XI. sub poena, excommunicationis, aliisque ab Episcopo infligendis ex decreto S. C. 11. Maii 1669 ab eodem approbato.

resse, et praesidere per plures Commissarios ab ipso deputatos: *Ibid.* 17. *Sept. ejusdem anni dub.* 2.

47. Ac completa Canonica electione Ias non est eidem Ordinario, vel ejus vicesgerenti electae possessionem Dignitatis, et Officii Abbatialis tradere: *Ibid. dub.* 4.

48. Nec ad ipsum Ordinarium spectat jus Abbatissas electas confirmandi: *Ibid. dub.* 5.

49. Et ipsi Ordinario non competit jus denunciandi, et determinandi diem electionis faciendae, sed Abbas Eberbacensis hoc jus habet: *Ibid. dub.* 6.

50. Neque eidem Ordinario licet post mortem Abbatissae claudere, proprioque sigillo obsignare cubicula Abbatialia, atque de substantia Monasterii inventarium conficere: *Ibid. dub.* 8.

51. Episcopum Basileensem quoscumque Sacerdotes, sive seculares, sive regulares tam Cisterciensis, quam alterius cujuscumque Ordinis, sive deputatos, sive deputandos a P. Generali Cisterciensium, ambiguum non habet S. C. cogere posse ad formam Constitutionum Apostolicarum ad ineundum gubernium Monasterii Monialium Obsberg ejusdem Ordinis Cisterciensis in casibus contentis in dubiis resolutis, et respective resolvendis a S. C. per multas pecuniarias piis usibus adplicandas, necnon etiam per Ecclesiasticas censuras: *Basilicen.* 9. *Febr.* 1754 *dub.* 13.

52. Si ad Priorissam, et Moniales cum interventu Superioris Regularis spectet electio cujuscumque novi Ministri in casu obitus, dimissionis, et amotionis Officii; ad Archiepiscopum tamen Ferrariae literarum patentium juxta solitum expeditionem pertinere declaratum est: *Ferrarien. Jurisdict.* 28 *Sept.* 1754 *dub.* 6.

53. Facultatem removendi Officiales, et Ministros quatuor Monasteriorum Monialium Superioribus Regularibus subjectorum dictam Priorissam, et Moniales habere decernitur; et quaesito, an potius ad Card. spectaae Ferrariae Archiepiscopum? dictum fuit; servari debere Bullam *Inscrutabili* (279): *Ibid. dub.* 7.

54. Episcopum Regiensem ab excipiendis Sacramentalibus Confessionibus P. Magistrum Fantini tunc Conventus S. Francisci in terra Saxoli Guardianum alias ab eodem Episcopo adprobatum, suspendere potuisse firmatur, et additur ad mentem: *Regien. Exempt.* 14. *Decem.* 1754 *dub.* 3.

55. Parochi Regulares, etiamsi sint Abbates cujuscumque Ordinis, et praesertim Praemonstratenses, Cistercienses, et Benedictini non possunt a Superioribus Regularibus ad Curam animarum secularium, et non Commensalium in Parochiis Dioecesis Olomucensis, licet illae Monateriis exemptis sint unitae, ac annexae, sive de jure patronatus destinari; illamque exercere sine adprobatione Episcopi: *Olo-*

(279) Gregorii XV. 5. *Febr.* 1622. (Bull. Rom. tom 5. part 5 pag. 1), in cujus calce adsunt Declarationes S. C. Concilii ab eodem approbatae, interque dub. 42 quaesitum est „Cum in eadem „Constitutione statutum sit, ut liceat Episco„po ex rationabili causa superiores regulares „admonere, ut amoveant Confessores, atque administratores bonorum ad earumdem monialium Monasteria pertinentium, iisque superioribus „id facere detrectantes habeat Episcopus facultatem „praedictos Confessores, et administratores amo„vendi quoties, et quando opus esse judicaverit, An „ejusmodi causam Episcopus superioribus Regula„ribus significare teneatur? respondetur. „Non te„neri ejusmodi causam significare superioribus „Regularibus; sed hoc relinqui arbitrio, et pru„dentiae Episcoporum, quorum conscientiam S. „C. serio oneravit, ne facultate sibi hac in par„te attributa quoquo modo abutantur, ejus rei „in districto Dei judicio rationem reddituri."

mucen. Jurisdictionis 7. *Junii* 1755. *dub.* 3. *Confirmat.* 2. *Aug. ejusd. anni.*

56. Nec Regulares dari in Coadjutores dictorum Parochorum possunt a Superioribus Regularibus sine expressa licentia Episcopi, sed est in potestate ipsius Episcopi in approbatione Confessariorum Regularium limitare eorumdem facultates non solum quoad tempus, sed etiam quoad Personas, et loca, in quibus debent Confessiones audire: *Ibid. dub.* 4. *Confirmat. ibid.*

57. Potest Episcopus inhibere Regularibus praesertim Cisterciensibus, et Benedictinis, ut sine examine Ordinarii puellas ad habitum et Professionem admittant, et praecise ne ad electionem Abbatissarum exemptarum deveniant, non significata Ordinario die electionis, cui Episcopus sive per alium interesse, et praesidere possit: *Ibid. dub,* 9. *Confirmat. Ibid.*

58. Et competit eidem Episcopo jus rationes exigendi ab Administratoribus bonorum temporalium dictorum Monasteriorum exemptorum Monialium, et in administratione delinquentes animadvertendi, illosque ad reliquatumsolvendumcogendi, etprohibendi, ne dotes alienentur sine Indulto Pontificio, et Episcopi licentia, *Ibid. dub.* 10. *Confirmat. ibid.*

59. Episcopus squillacensis Patres Minores Conventuales degentes in terra Mottae Bruncaturi monere nequit, ne Dominicis, festisque diebus ante Missae Parochialis celebrationem, vel donec illa absolvatur, Sacra peragant cum praecedenti tintinnabulorum sonitu in eorum Ecclesia Annuntiationi B. M. V. dicata; neque ejus monitio Regulares eosdem se ob generalem Mendicantium Ordinum exemptionem a jurisdictione Episcopi immunes autumantes astringit: *Squillacen. Celebrat. Miss. et Funct. Convent.* 28. *Febr.* 1761 *Confirmat.* 8. *Aug. ejusd. anni.*

60. Episcopi Novariensis jurisdictioni oratorium S. Bernardini oppidi Galliati, quod Fratres Minores Reformati Ordinis S. Francisci, qui Novariae sunt in Conventu S. Nazzarii, exemptum esse putant, subjectum esse firmatur, et quoad Hospitium iterum dubium proponatur: *Novarien. Jurisdict.* 15. *Decem.* 1764 *dub.* 1.

§. X.

Episcopus quoad Jus Conferendi Beneficia suae Dioeceseos.

1. Quum in dioecesi reperirentur beneficia simplicia liberae collationis tam modici valoris, ut non sit, qui velit adipisci, et vacant in praejudicium cultus divini, et salutis animarum; ob id queritur quomodo Episcopus in his se gerere debeat? S. C. respondit, quod in beneficiis non excedentibus annua scuta 2. auri, sola signatura Papae est sufficiens, et pro reliquis fiant expeditiones in forma: *Vicen. Visit. SS. Liminum* 15. *April.* 1690 *dub.* 4.

2. Quoad dissidium factum inter Episcopum Anglonae, ac Abbatem Commendatarium Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii oppidi Carboni, cujus Abbatism non habere nullius ac territorii separati qualitatem merat definitum; enucleatis dubiis; an jus conferendi beneficia simplicia spectet ad Episcopum, seu ad Card. Abbatem? respondit S. C. collationem Cantoratus ad Card. Abbatem spectare: *Anglonen. Jurisdict.* 4. *Julii* 1716 *dub.* 1. (280).

(280) Prodiit a Dominico Ursaya Advocato Discep. Eccl 9 tom 1. part 1. per tot. et discep. 5 tom. 2. part. 1. per tot sua jura in favorem Episcopi Anglonae, quem ille in hac causa defendit.

3. Et quoad dubium an jus conferendi Beneficia curata pertinet ad Episcopum, vel ad Card. Abbatem? Collationem tituli Parochialis S. Lucae ad Card. Abbatem, concursum vero, praeelectionem, et institutionem *autorizabilem* ad Episcopum adjudicari censuit ead. S. C. *Ibid.: dub.* 2.

4. Demum an institutio in Beneficiis juris patronatus sit danda ab Episcopo, vel a Card. Abbate? institutionem quoad utrumque beneficium ad Card. Abbatem spectare decernitur: *Ibid. dub.* 3.

5. Emanavit jam antea a S. C. decretum, Archipreshyterum S. Blasii olim S. Vittorini de Amiterno Civitatis Aquilae minime habere territorium separatum, et *Nullius* qualitatem. Modo decernitur, Episcopum Aquilanum jus non habere conferendi simplicia beneficia, sive residentialia, et Canonicatus in Ecclesiis terrae Pizzuli, et S. Vittorini existentibus, sed Archipreshytero adjudicatur: *Nullius, seu Aquilana Jurisdict.* 4. *Maii* 1726 *dub.* 9.

§. XI.

Episcopus quoad Jus Ferendi Censuras.

1. Episcopus infligit quotidie Censuras Ecclesiasticas in causis civilibus, et parvi momenti etiam pro debito duorum juliorum, non aliter servata forma Concilii *cap.* 3. *Sess.* 25. (281), sed contra illius formam, quo fit, ut omnes censuras hujusmodi parvipendant, ideo S. C. in consultationem vocata, non debere infligere, nisi servata forma *cap.* 3. *Sess.* 25. (282) decrevit: *Gerunden. Extort. Febr.* 1588 *dub.* 9.

2. Ad rogatum, an quando Ordinarius suspendit aliquem vigore *cap.* 1. *Sess.* 14. *de reform.* (283) teneatur exprimere delictum, et causam suspensionis ipsi reo, si illam judicialiter petat? respondit S. C. si aliquem vigore *cap.* 1. *Sess.* 14. (284) suspendit, non teneri, sed tantum sedi Apostolicae, ad quam reus recursum habuerit: *Vercellen.* 21. *Martii* 1643 *dub.* 4.

(281) De reform. in quo legitur „In causis „vero judicialibus mandatur omnibus judicibus „Ecclesiasticis, cujuscunque dignitatis existant „ut quandocumque executio realis, vel perso„nalis in qualibet parte judicii propria auctori„tate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in „procedendo, quam definiendo a censuris Eccle„siasticis, seu interdicto, sed liceat eis, si expe„dire videbitur, in causis civilibus ad forum „Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, „contra quoscunque etiam laicos, per multas „pecuniarias, quae locis piis, ibi existentibus, eo „ipso quod exactae fuerint, assignentur, seu per „captionem pignorum, personarumque distric„tionem, per suos proprios, aut alienos exe„quutores faciendam, sive etiam per privatio„nem beneficiorum, aliaque juris remedia pro„cedere, et causa definire, quod si exequutio „realis, vel personalis adversus reos hac ratio„ne fieri non poterit, sitque erga judicem con„tumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone „arbitrio suo, praeter alias poenas ferire po„terit."

(282) *Vide not. praeced.*

(283) *De Reform.* ubi habetur „Cum hone„stius, ac tutius sit subjecto, debitam Praepo„sitis obedientiam impendendo, in inferiori Mi„nistero deservire, quam cum Praepositorum „scandalo graduum altiorum appetere dignitatem, „ei cui ascensus ad sacros Ordines a suo Prae„lato ex quacumque causa, etiam ob occultum „crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, „fuerit interdictus, aut qui a suis Ordinibus, „seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis „fuerit suspensus; nulla contra ipsius Praelati „voluntatem concessa licentia de se promoveri „faciendo; aut ad priores Ordines gradus, et „dignitates, sive honores, restitutio suffragetur." Pro hujus Decreti intellectu vid. Bened. XIV. de *Synod. Dioeces. lib.* 7. *cap.* 71. num. 3 *seqq.* tom. 12 pag. 560. Pius VI. Pont. Max. in *Const. Auctorem fidei* 28 *Aug.* 1794 inter alias propositionem Synodi Pistoriensis num. 49. quae rejicit Synodus ut nullas, et invalidas suspensiones ex informata conscientia, damnavit uti *falsam, perniciosam* in Trid. *injuriosam*. Et aliam num. 50. in eo quod insinuat Synodus soli Episcopo fas non esse uti potestate, quam tamen ei defert Tridentinum (*Sess.* 14 *cap.* 1 *de reform.*) suspensionis ex informata conscientia legitime infligendae, damnavit *jurisdictionis Praelatorum Ecclesiae laesivam*.

(284) *Vide not. praeced.*

3. Dubio diligenter circumspecto, an Episcopus possit cum censuris procedere contra Regulares exemptos, si non obedientes fuerint in Confessionibus audiendis, vel praedicatione verbi Dei, et hoc vigore Conc. Trid., vel per quem canonem? respondit posse procedere, non quidem in vim Conc. Trident., sed in vim Constit. Gregorii XV. quae incipit, *Inscrutabili Dei providentia* (285) *Angelopolitana* 14. *Maii* 1648 *dub.* 4. inter illa, quae Patres Jesuitae proposuerunt.

4. Decreverat jam ante S. C. spectare ad Fabricerios Ecclesiae Cathedralis, cum approbatione Episcopi designare usum, in quem implicari debeant pecuniae retractae ex venditione ratae partis piscium, qui diebus festis juxta consuetudinem approbatam in Visitatione Apostolica de anno 1585 piscantur, ac tribuitur dicta rata pars Cathedrali praedictae. Quia Fabricerii inconsulto Episcopo nonnulla compararunt, et Episcopus sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae intra dies octo restitui summa jussit; modo, firmatum fuit eumdem Episcopum posse contra eosdem Fabricerios in casu non obedientiae ad censuras procedere servata tamen forma Concilii (286): *Naulen.* 6. *Junii* 1705 *dub.* 2.

5. Episcopus Urgelensis procedere potest per censuras in casu, quo Decanus, et Canonici Cathedralis se opponant, retinendo claves Pulpiti, praedicationi Concionatoris ab ipso Episcopo deputato, quin Capitulo exhibere literas patentales debeat: *Urgellen. Juris Concionandi* 5. *Sept.* 1705 *dub.* 3.

6. Item dictus Episcopus contra renuentes, contumaces, et non obedientes quoad redditionem rationum in actu Visitationis Capellae B. M. de Pietate sitae in claustro Ecclesiae Cathedralis potest procedere per ecclesiasticas censuras: *Ibid. dub.* 5.

7. Incertum fuit; an Archiepiscopo Mediolanensi liceret declarare, vel saltem denunciare excommunicatus in vim canonis, *si quis suadente* (287), Patrem Antonium Petragrossa, et Fr. Alexandrum Monachos montis Oliveti, qui Vicarium Ecclesiae eorum Coenobii actualem exercentem curam percusserunt? declaratum est; licere renovata tamen citatione juxta instructionem (288): *Mediolanen. Censur.* 2. *Decem.* 1719 *dub.* 2. (289).

(285) Die 5. Febr. 1622 edita (Bull. Rom. tom. V. part. 5. pag 1). et quae §. 5. decernit „Ita „ut Episcopi in supra scriptis casibus in prae„nominatas personas, in praemissis omnibus, „et singulis, aut circa ea quoquo modo delin„quentes, quoties, et quando opus fuerit, etiam „extra visitationem, per censuras ecclesiasticas, „aliasque poenas, uti ejusdem Sedis delegati, „procedere, omnemque jurisdictionem exercere „libere, et licite valeant."

(286) Decretalem cap. *Constitutionem* de sent. *Excom.* generaliter statuentem, excommunicationem ferri debere, praemissa trina monitione, vel una pro omnibus cum aliquot dierum intervallis ex manifesta, et rationabili causa, nulla facta distinctione causarum, moderavit Concil. Trid. *Sess.* 25 cap. 3 de *Reform.* quo sancivit, ut a Censuris Ecclesiasticis, et interdicto Judices Ecclesiastici abstineant in causis judicialibus ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, sed eis liceat, etiam laicos compellere per multas pecuniarias, quae locis piis ibi existentibus assignentur, sive etiam per privationem beneficiorum, seu per captionem pignorum, personarumque districtionem per suos proprios, aut alienos executores faciendam, aliaque juris remedia procedere, et causas definire. Quod si executio realis, vel personalis adversus eos hac ratione fieri non poterit, sitque erga Judicem contumacia, tunc eos Episcopus etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, praeter alias poenas, ferire poterit.

(287) *Vide* not 21. tom. 1. pag 15

(288) Nempe declarare Fratrem Alexandrum, necnon P. Antonium, quatenus delictum habeatur pro notorio, et quatenus habeatur tantum pro publico, licere denunciare, id est, praecipiendo suis parochis, et subditis universis, ne eos admittant intra Ecclesias sibi subjectas, et non conversentur cum eisdem: *In Regist. lit.* eod. anno.

(289) Quod non possunt Episcopi declarare

8. Archiepiscopus Neapolitanus potuit cogere per censuras Rectorem, seu Aedituum Ecclesiae S. Angeli ad Nidum asserentem suam exemptionem ad interveniendum Supplicationi, quam indixit occasione obitus Innocentii XIII. Sum. Pont. pro ope divina imploranda in electione recenti Pontificis: *Neapolitana* 18. *Novem.* 1724 *dub.* 2. *confirmat.* 24. *Martii ejusdem anni*, ac 21. *Julii* 1742 *dubio* 3. (290).

9. Licuit Vicario Generali Pacensi mittere Commissarios per tres vices ad instantiam Fiscalis suae Curiae contra Abbatem Collegiatae Ecclesiae de Zafra, et contra eumdem judicialiter procedere etiam sub poena excommunicationis: *Pacen. Juris Visitandi de Zafra* 29. *Januar.* 1729 *dub.* 2.

10. Facta controversia super competientia jurisdictionis; an liceat Episcopo Pacensi, ejusque Curiae, sicuti etiam Abbati Collegiatae Ecclesiae de Zafra procedere ad censuras; seu potius sit recurrendum ad Metropolitanum, seu Nuntium Apostolicum? S. Congr. ad mentem dixit: *Ibid. dubio* 6.

11. Episcopum posse procedere ad poenas Canonicas contra Praepositum, et Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Agathae ob non accessum ad synodum Dioecesanam: *Cremonen. Synodi* 5. *April.* 1732 *dub.* 5. *confirmat.* 19. *Aug.* 1733.

12. Dubio excusso: An Episcopus potuerit suspendere ab excipiendis Confessionibus Sacramentalibus P. Magistrum Fantini tunc Conventus S. Francisci Min. Conv. Guardianum alias ab eodem Episcopo approbatum, quia occasione visitationis contestatam denunciationem causa exemptionis emisit? respondit affirmative, et ad mentem: *Regien. Visitat.* 14. *Decem.* 1754 *dub.* 3.

§. XII.

Episcopus quoad Onera in Genere.

1. Viget consuetudo in aliquibus Capitulis Cathedralium, ut in admissione ad possessionem Episcopi singulis Canonicis unum aureum solvant, Canonici illius quartam partem. Quaeritur utrum dicta consuetudo sit irrita declaranda? et rescribitur consuetudinem hujusmodi esse sublatam per Concilium *cap.*

Regularem, etiam, et quemcumque alium ab illorum jurisdictione exemptum, percussorem Clerici, esse excommunicatum vitandum, si percussio sit tantum publica: possunt tamen eum excommunicatum denunciare, ut jam constat ex aliis Resolutionibus S. C. Concilii, nempe in *Muntelen. Jurisdictionis* 13 *Sept.* 1675 (*lib.* 39 *Decret. pag* 147) ubi ad dub. „An Episcopus potuerit „declarare incursum in censuras contentas in „*Can. si quis suadente diabolo* 17. *quaest.* 4. Sa„cerdotem N. sub collectorem, qui lethale vul„nus publice intulit alteri Sacerdoti" respondit. „Negative juxta declarationem: posse autem de„nunciare, juxta declarationem alias editam die „21. Julii 1663 seq. ten. *Mursien. Jurisdictionis.* „Et subditos suos a commercio, et communione „cum iis, qui excommunicationis titulo sunt ob„stricti legitime retrahere posse, prout ecclesi„astica disciplina postulare videtur, supplex „quaerit Episcopus: An sibi liceat, Collectores „D. Nuntii Apostolici publicos, et notorios Cle„ricorum percussores, quamvis ab Ordinarii ju„risdictione exemptos, excommunicatos denun„ciare. S. C. censuit, licere" Similiter in *Sysleten.* 28 *Aug* 1649 (*lib.* 18 *Decret pag.* 667) censuit. „Commendatorem oppidi Lingani Ordinis „Theutonici, una cum complicibus, incidisse „ipso jure in censuras ob retentionem, et car„cerationem Sacerdotis N., illosque potuisse ab „Episcopo nedum moneri, verum etiam denun„ciari, ut ab aliis evitentur."

(290) Huic Declarationi accessit *Const. Praeclarum* 4. *Octob.* 1755 (*Bull. ejusd Pont. tom* 4. *pag.* 152) Bened XIV., qua declaratur qualis conveniat exemptio ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione Hospitali praedicto, Ecclesiae, ac personis. Et §. 15. cautum est, ut Rector, aliique Sacerdotes Hospitali addicti accedere ad Processiones ab Archiepiscopo quocumque jure indictas non teneantur.

4. *Sess.* 24. (291), et per Const. S. Pii V. Pont. Max. (292), ideo non esse tolerandam: *Avenionen.* 25. *Octob.* 1586 *dub.* 20.

2. Planum fecit S. C. dubium, an manutentio soli Archiepiscopalis, ornamentorum ad ipsum spectantium pertinent ad Archiepiscopum, vel potius ad Sacrarium Metropolitanae, prout ad eumdem spectat omnis impensa pro confectione, et manutentione Pontificalium? decernens spectare ad Archiepiscopum: *Urbinaten. Visit. Sacr. Liminum* 10. *Martii* 1663 *dub.* 2.

3. Propter praeceptum Episcopi Nolani, ut Ecclesia S. Sebastiani a Communitate, ac Beneficiato, aut instauraretur, vel demoliretur tum ex deficientia suppellectilium, tum ex minitante ruina. Communitas, et Beneficiatus praetendunt ipsum Episcopum teneri suis sumptibus iterum aedificare, et S. C. haud teneri Episcopum declaravit: *Nolana Reaedificat. Ecclesiae* 5. *Junii* 1700.

4. Miserrime in dies perire dicuntur in Civitate, et Dioecesi Adiacii infantes ante fores Ecclesiae Cathedralis expositi, quum nullum adesset ad recipiendum Hospitale. Idcirco Communitas contendit multo jure id ad Episcopum pertinere, et Dubium ad S. C. retulit, an Episcopus teneatur recipere, et alere pueros expositos? rescriptum est: Dilata, et ad Card. Spinulam juxta mentem: *Adiacen.* 20. *Sept.* 1704.

5. Marsicanus Episcopus Sacerdotem Sylvestrum de Philippis ad duo simplicia Beneficia Canonicatus nuncupata instituit, et postea ad aliud simplex beneficium, seu Capellaniam perpetuam in eadem Ecclesia existentem nominavit. Ad eorumdem beneficiorum titulum in Sacris Ordinibus fuit ab eodem initiatus. Inde inauditum eis privavit, eumdemque ab exercitio ordinum suspendit, donec de sufficienti patrimonio provideretur; in dubium venit, num idem Episcopus praedictum Ordinatum de sufficienti patrimonio providere teneretur? ut audiatur Episcopus S. C. respondit: *Marsicana Beneficiorum* 24. *Maii* 1710 *dub.* 2.

6. Sicut S. C. jam ante definiverat Archipresbyterum S. Blasii olim S. Vittorini de Amiterno Civitatis Aquilae non posse retinere intra dictam Urbem familiam Armatam, Carceresque, sed uti familia armata, atque Carceribus Episcopalibus, ita modo decernit Episcopum brachium, et carceres praestare teneri: *Nullius seu Aquilana Jurisdict.* 4. *Maii* 1726 *dub.* 15.

7. Episcopus habens duas Cathedrales Ecclesias, ac residens in altera S. Angeli Lombardorum pro nonnullis controversiis Depositarium in Urbe Bisacciarum deputare tenetur: *Bisacciarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 7.

8. Quoad Dioecesim Celsonensem fuit disceptatum, an Ordinarius teneatur licentia Piis Locis ob investimenta peragenda gratis, et absque ullo emolumento causa scripturae, et causa laboris Notarii, seu Cancellarii concedere, et sit statuendus terminus ad illam impertiendam? S. C. dedit responsum affirmativum ad primam partem, et quoad secundam statuendum esse terminum 20. dierum praecepit: licet Synodalis constitutio refragaretur: *Celsonen.* 22. *Julii* 1741. *dub.* 3.

9. Episcopus Alexani illa communis Massae Ecclesiae Cathedralis Capituli subire tenetur onera, quae subire solitus erat: *Alexanen.* 1. *Sept.* 1742 *dub.* 2.

10. Episcopus Casani in casu de quo agitur non tenetur restituere Ducatos 30. exactos ob praetensam non

(291) *Vide not.* 158 *tom.* 2. *pag.* 127.
(292) *Vide not.* 158. *ut sup.*

confectam *Plateam,* sive Inventarium de reditibus Ecclesiae a Presbyteris Ecclesiae Receptitiae S. Nicolai terrae Castellucci, sub qua pena idem Episcopus eosdem Presbyteros adstrinxit: *Cassanen. Visitat.* 14. *Junii* 1749 *dub.* 6. *confirmat.* 6. *Decem. ejusd. anni.*

11. Episcopus Nebbiensis gravissima suspensionis poena affecit, aliaque pecuniaria multavit Archidiaconum Antonium Gentili Ecclesiae Cathedralis, qui propria jura tuebatur, quique febri, et adversa valetudine detentus praecepto imposito redeundi statim ad residentiam obtemperare non potuit. Idem Episcopus quoad expensas tenetur ad restitutionem scut. 100., in reliquis quoad damna, et interesse ad D. Secretarium: *Nebbien.* 17. *Novem.* 1753 *dub.* 4. Inde S. C. quoad restitutionem scut. 100. remisit ad D. Secretarium juxta mentem: 9. *Febr.* 1754.

12. Episcopus haud tenetur deputare sumptibus propriis alium Sacerdotem praeditum facultate absolvendi Poenitentes a casibus reservatis, quum ipsam facultatem delegasset Canonico Poenitentiario, qui ob ingravescentem aetatem, ac morbosam valetudinem, atque ob aliud officium, quo fungitur onus minime ferre posse affirmavit. Ita S. C. suum consilium explicavit, addiditque ad mentem: *Pisauren. CasuumReservat.* 21. *Novem.* 1761 *dub.* 2.

13. Archiepiscopum Trani ad contributionem, et manutentionem seminarii a se erecti teneri, deducto quod impendit idem in contributionem ducat. 600; nulla adest difficultas in S. C.; presertim quum idem ultro, libenterque reditus suae Mensae taxae submittat, licet dictos reditus ab ea immunes tueri posse autumaret: *Tranen. Taxae Seminarii* 14. *Januar.* 1769 *dub.* 1.

14. Baldassinius Episcopus Balneoregii, qui literis Apostolicis obstrictus specialiter fuit ad reparationem Cathedralis, ad aliam Cathedralem translatus, ad neglectum reparationem primae teneri jubetur ad formam peritiae: *Balneoregien. Ecclesiae Cathed.* 17. *Aug.* 1776 *dub.* 1.

15. Ad eumdemque etiam pertinere tam urbanorum, quam rusticorum praediorum omissas instaurationes exponit S. C., dempto eo, quod exactum fuit ex gratia SSmi, juxta liquidationem faciendam coram D. Secretario: *Ibid. dub.* 2.

§. XIII.

Episcopus quoad Parochias, earumque Rectores.

1. S. C. censuit, examen, et edicta proponere, et alias provisiones facere juxta *cap.* 18. *Sess.* 24. (293) in nonnullis locis nullius Dioecesis, ac ut praefertur, libera exempta, ac Cassinensibus Abbatibus plenariae quoad jurisdictionem spiritualem tantum subjecta, spectare ad Episcopum tantum, et non ad alium Inferiorem, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili; etsi inferior ex immemorabili haberet hoc jus cumulativè cum Episcopo in loco suae jurisdictionis, dummodo in ipsius Episcopi Dioecesi Parochialis posita sit. Quod si Parochialis non sit intra fines

(293) Gallemart ad dictum cap. 18. *de Reform.* ad verba *Debeat Episcopus statim num.* 8. pag. 265 ait „Hoc examen agere, edicta proponere, et „alias provisiones facere, prout in hoc decreto, „spectat tantum ad Episcopum, et non ad alium „inferiorem, vel Capitulum: non obstante etiam „quod ipse inferior ex immemorabili consuetudine haberet hujusmodi jus cumulative in loco „suae jurisdictionis (dummodo in ipsius Episco„pi Dioecesi Parochialis posita sit), etiam Vi„carium constituere, et omnia alia facere, etsi „inferior Ordinario haberet jus congregandi Sy„nodum."

Dioecesis alicujus Episcopi, et Inferior Episcopo omnimodam habeat jurisdictionem Episcopalem, nec alicui subdatur, sed est immediate subjectus Sedi Apostolicae, nullius Dioecesis proprium territorium habens, si habeat jus congregandi synodum, et legitime constet, et illam congregasse, et congregare, et elegisse, et eligere Examinatores, poterit concursum instituere, examinare, et approbare, Oeconomos Vicarios deputare, et alia facere, quae praescribuntur *cap.* 18. *Sess.* 24. (294): *Cassinen. Febr.* 1588 *dub.* 5.

2. Censuit S. C. Personas, sive Seculares, sive Regulares animarum curam exercentes in Ecclesiis sive domibus Regularium etiam Ordinum Militarium *vigore cap.* 11. *Sess.* 25. *de Regul.* (295) subesse immediate in his, quae ad dictam Curam, et Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, et correctioni Episcopi: *Guardien.* 22. *Sept.* 1600 *dub.* 1.

3. Quamdiu Praelatus inferior legitime non probaverit, se omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem habere, ad Archiepiscopum Theatinum dumtaxat spectare de causis absentiae Parochorum cognoscere, illisque abscedendi facultatem impetiri, atque in ipsorum locum Vicarios sufficere, praevio examine approbandos; deciditur: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 3.

4. Episcopos Successores posse, superveniente rationabili causa, iterum ex Officio, etiam extra Visitationem examinare Parochos alias ad Ecclesias Parochiales approbatos, statuitur: *Placentina* 26. *Aug.* 1628.

5. Episcopum potuisse edicere, ne Curati sine ejus licentia abesse possint, decretum prodiit: *Terracinen.* 19. *Febr.* 1628. *dub.* 1.

6. Similiter posse Episcopum edicere, ne ex Dioecesi absint sine illius licentia, quam tamen ipse absque rationabili causa denegare non debet, S. C. indicavit: *Ibid. dub.* 3.

7. Hujusmodi prohibitiones sub poena pecuniaria esse Episcopo permissas contra Parochos, et curam animarum habentes, perspicuum fecit: *Ibid. dub.* 5.

8. Mandat S. C. ut Episcopus providere debeat pro suo arbitrio et prudentia, prout loci qualitatem exigere cognoverit circa Parochos Ecclesiarum collegiatae Civitatis annexarum, qui quum commorentur in Civitate, curam spiritualem praetermittunt: *Aquilana* 27. *April.* 1630 *dub.* 2.

9. Praecepit S. C., ut Episcopus oportunis remediis juxta Sacrorum Canonum, et Sacri Concilii dispositionem provideat, ut Rectores, seu Vicarii Ecclesiarum Parochialium mensae Capitulari, vel Regularium Monasteriis unitarum apud eas continuo resideant, et munus suum laudabiliter

(294) *Vide not. praeced.*

(295) Hoc Decretum, statuens tam seculares, quam Regulares exercentes in seculares personas animarum curam in iis Ecclesiis, quae Monasteriis, seu domibus regularium virorum, aut mulierum annexas sunt, immediate subesse debere in pertinentibus ad dictam curam, et Sacramentorum administrationem jurisdictioni, visitationi, et correctioni Episcopi dioecesani: ad tollendam sinistram ejusdem decreti interpretationem, a nonnullis excogitatam, quod nempe afficiat tantum solos parochos, non vero Sacerdotes ab Episcopali jurisdictione exemptos, si aliqua Sacramenta ad parochum pertinentia sine Episcopi et ejusdem Parochi licentia administrarent, ampliatum, et declaratum est a Gregorio XV. *Const. Inscrutabili* 5. *Febr.* 1622. *(Bull. Rom. tom. V. part.* 5. *pag* 1.*)* §. 4. Ex Const. S. Pii V. *Exposcit* 22. *Sept.* 1571. *(Bull. Rom. tom. IV. part* 3 *pag.* 180.*)* Episcopi jurisdictioni subsunt parochiales Ecclesiae, etiam Fratrum Militum S. Jo. Hierosolymitani quoad animarum curam, et Sacramentorum administrationem. Et idem Pontif Sum. antea *Const. Etsi cuncto* 29. *Novem.* 1568. *(Bull Rom. tom ibid. pag* 49.*)* §. 7. confirmando privilegia dictis Fratribus Militibus concessa excepit Ecclesias, et Personas, in iis, quae ad curam animarum pertinent. Et similiter habetur, in *Const. Quanta* 30 *Apr.* 1591. *(Bull. Rom. tom. V. part.* 1. *pag.* 260*)* §. 10. Gregorii XIV.

exerceant: *Eugubina* 12. *Novem.* 1633 *dub.* 7.

10. Episcopos Successores superveniente rationabili causa, posse etiam ex officio iterum examinare tam in visitatione, quam extra Parochos, quamvis Regulares approbatos tempore provisionis Parochialium S. C. putavit: *Nullius* 13. *Januar.* 1635.

11. Declaravit S. C. Parochos Regulares subesse correctioni Episcopi in his, quae ad curam, et Sacramentorum administrationem pertinent: *Colimbrien.* 16. *Julii* 1639 *dub.* 1.

12. Dubio prolato: An literae D. Abbatis ita suffragentur, ut eas obtinentes a sui Ordinarii jurisdictione exempti censendi sint? responsum est non suffragari: *Teanen., et Casertana Praetensae Exempt.* 20. *Dec.* 1664.

13. Ad instantiam Episcopi Pampilonae S. C. aperuit suam sententiam, posse Episcopum examinare Parochos, et Rectores semel approbatos ad Curam Animarum, quando adest vehemens suspicio de illorum imperitia: *Pampilonen. Examinis* 15. *Januar.* 1667 *dub.* 1.

14. Inde posse eumdem ad hujusmodi examen procedere etiam extra Visitationem mandavit: *Ibid. dub.* 2.

15. Atque ad dictum examen faciendum haud necesse esse, ut Judiciales probationes imperitiae praecedant, resolvit: *Ibid. dub.* 3.

At quum nonnulli Parochi eluderent exequutionem dictarum Declarationum cum inhibitionibus, praesertim Rotalibus, ideoque habito recursu pro parte Episcopi ad Auditorem SSmi, et remissa ab eo causa ad S. C. idem Episcopus supplicat sibi mandari, ut procedat non obstantibus dictis inhibitionibus. S. C. autem inspecto rescripto Auditoris SSmi censuit committendum prout harum vigore committit Episcopo Pampilonae, ut juxta praeinsertas S. C. declarationes exequatur, ut procedat non obstantibus dictis inhibitionibus: 1. *Sept.* 1668.

16. Deinde supplicavit idem Episcopus ulterius declarari; an in actu visitationis Dioecesis possit Episcopus examinare Parochos quotquot visitat; etiamsi contra illos, vel aliquem ipsorum non vigeat suspicio imperitiae? respondit, negative: 22. *ejusd. mensis, et anni.*

17. Questi sunt Parochi Civitatis, ac Curati suburbiorum, quod vocati fuerant coram Episcopo ad se subjiciendum novo examini super materia Confessionis, et Caeremoniarum Missae; et S. C. respondit, quod dentur Decreta (296): *Cajetana* 18. *Novem.* 1684.

18. Totalis, et omnimoda jurisdictio Spiritualis ordinaria in populum, et parochiae incolas Ecclesiae Parochialis Hospitaletti spectat ad Episcopum tamquam illius Ordinarium Dioecesanum: *Lauden Jurisdict.* 1. *Decem.* 1691 *dub.* 1. *confirmat.* 20. *Sept.* 1692.

19. Vicarii, seu Curati dictae Ecclesiae deputati per P. Generalem ad curam animarum, dicti loci tenentur recipere approbationem ab Episcopo Laudensi praevio examine: *Ibid. dub.* 3. Sed inde recessit a decisis, et non teneri respondit: *Ibid.*

20. Et Curati, seu Vicarii nequeunt audire Confessiones personarum dicti Populi sine licentia, et approbatione Episcopi: *Ibid. dub.* 4. Sed inde recedendo a decisis posse rescripsit: *Ibid.*

21. Neque ceteri Sacerdotes possunt audire Confessiones Personarum praenatarum cum sola licentia Generalis absque licentia, et approbatione Episcopi: *Ibid. dub.* 5. et recedendo etiam a decisis affirmativum dedit re-

(296) *Vide praesent.* §. *num.* 4. 10. 13. 14. 15 et 16.

sponsum, ideoque posse dummodo eligat ex alias approbatis per Episcopum: *Ibid.*

22. Neque dicti Curati, seu Confessarii possunt confitentes absolvere a casibus Episcopi reservatis: *Ibid. dub.* 6. confirmat. *Ibid.*

23. Perpenso dubio, an iidem Vicarii, seu Curati renuentes Synodo Dioecesanae, et Congregationibus Casuum conscientiae intervenire cogi, et puniri possint ab Episcopo? respondetur in casibus resolutis in favorem Episcopi affirmative: *Ibid. dub.* 11. *confirmat. Ibid*

24. Episcopus nequit inhibere Parochis, et Vicariis Parochialium Ecclesiarum, tam Secularium, quam Regularium, ne extra eorum Parochias audient confessiones suorum fidelium: *Burgi S. Sepulchri Jurisdict.* 20. *Sept.* 1698 *dub.* 3.

25. Neque potest prohibere eisdem Parochis, et Vicariis, ne in eorum Parochiis audiant Confessiones suorum Paroeciae fidelium: *Ibid. dub.* 4.

26. Super Ecclesiis Parochialibus, quarum reditus deductis oneribus non attingunt congruam Parochis de jure debitam, non potest Archiepiscopus Amalphitanus, in casu de quo agitur, imponere taxam, seu mediam decimarum in favorem seminarii. Hoc decretum emanavit a S. C. die 18. Julii 1699 et confirmavit *in Amalphitana* 6. *Feb.* 1700 *dub.* 2.

27. Quaestione perpensa, an Episcopus Miletensis in Ecclesiis, quae in Solo Lateranensi sitae sunt, intra fines suae Dioecesis existentibus, exercere valeat ordinariam jurisdictionem quoad provisionem Parochialium, aliorumque respicientium curam animarum, et administrationem Sacramentorum? S. C. respondit, quoad primam partem affirmative, quoad institutionem *autorizabilem* tantum; quo vero ad secundam partem affirmative: *Mileten.* 13. *Maii* 1702. *dub.* 5. Confirmatum, et additum est ad secundam partem dubii jure delegato tantum: 27. *Novem.* 1703 *dub.* 6.

28. Super Jurisdictionali controversia vertente inter Magnum Priorem Bohemiae Hierosolymitanae Religionis, et Archiepiscopum Pragensem S. C. plane explicavit suum consilium, ut penitus intelligatur, nempe pro exemptione a jurisdictione ordinaria Archiepiscopi non sufficit sola nominatio, seu deputatio pro Presbyteris Secularibus facta a Superiore D. Johannis Hierosolymitani in Ecclesiis dicti Ordinis pro cura Animarum, quamvis ex causa non admitteretur ab Archiepiscopo; sed requiritur admissio, approbatio, et licentia Archiepiscopi, sive ejus Consistorii ad curam animarum, et administrationem Sacramentorum: *Pragen. Jurisdict.* 14. *Jun.* 1708 *dub.* 1. *confirmat.* 9. *Junii ejusd. anni dub.* 1.

29. Et praefati nominati, seu deputati ad dicta Beneficia curata tenentur subire examen, et professionem fidei emittere ad formam Concilii (297) coram Archiepiscopo, sive ejus Consi-

(297) *Sess.* 24. *cap.* 12. *de Reform.* ubi habetur „Cum Dignitates .... Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptae possessionis ad minus intra duos menses, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu Officiali, orthodoxae suae fidei publicam facere professionem, et in Romanae Ecclesiae obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi autem de Canonicatibus, et Dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo, idem facere teneantur: alioquin praedicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos: nec illis possessio suffragetur." Huic decreto accessit Const. Pii IV. Injunctum 13 Novem 1564 (*Bull. Rom. tom. IV. Part* 2 *pag.* 204) statuens ad eam teneri etiam Praelatos Regulares: quae tamen non est usu recepta quoad illos Praelatos, qui Re-

storio, antequam animarum curam exerceant: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

30. Iidemque coram dicto Archiepiscopo, sive ejus Consistorio tenentur praestare juramentum ad curam Animarum debite obeundam: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. Ibid.*

31. Et dicti nominati, seu deputati in dictis Ecclesiis postquam reportaverint ab Archiepiscopo licentiam pro exercenda Cura animarum, tenentur se conformare ad Constitutiones Synodales, et Ordinationes Consistoriales quoad omnia in ordine ad Sacramentorum administrationem, et curam animarum: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. Ibid.*

32. Nec dictis Presbyteris Secularibus, ut supra nominatis, seu deputatis in praefatis Ecclesiis, et ab Archiepiscopo examinatis tenetur idem Archiepiscopus concedere licentiam, ad curam animarum exercendam: *Ibid. dub.* 6.

33. Et in hujusmodi licentiis Archiepiscopus valet sibi reservare facultatem eam revocandi ad sui beneplacitum: *Ibid. dub.* 7.

34. Sed debet eam pure, et simpliciter concedere: *Ibid.*

35. Ac Archiepiscopus debet exprimere se procedere auctoritate delegata, dum procedit contra dictos Presbyteros exercentes curam animarum; itaut hoc non expresso, non tenentur illi ei obedire etiam in respicientibus animarum curam: *Ibid. dub.* 8. *confirmat. ibid.*

36. Et dubio excusso, an Archiepiscopus praedictos Presbyteros exercentes Curam Animarum in casu quo illi non obediunt ejus praeceptis, possit plectere poena revocationis licentiae exercendi Animarum curam? S. C. respondit, ut recurrat in casibus particularibus: *Ibid. dub.* 9.

37. Et praefati Presbyteri pro servitio dictarum Ecclesiarum valent assumere Capellanos pro celebratione Missarum in eisdem Ecclesiis sine licentia Archiepiscopi: *Ibid. dub.* 10.

38. Inde sancivit dictum Archiepiscopum sive ejus Consistorium pro praedictis exigendis procedere nequit jure ordinario, sed delegato, *Ibid.* 9. *Junii* 1708 *dub.* 2.

39. Solicitus Episcopus Legionensis ut a dignis, atque idoneis parochis animarum salus gubernetur, commonefecit S.C. in Relatione status suae Ecclesiae malum satis deplorabile contingere in sua Dioecesi, quum vacantibus Parochialibus Ecclesiis non alii se offerant Concursui, quam miserabiles filii Provinciae, qui nullo alio sunt exculti studio, quam rudis Grammaticae, et summae moralis idiomate vernaculo compositae, quam memoriae mandant, ut in concursu possint assequi approbationem; concluditque nullam aliam viam superesse occurrendi huic malo, quam sibi, et aliis Episcopis in eadem necessitate constitutis facultatem impertiendo Dioeceseos Parochos denuo vocandi ad examen, appellatione remota, praesertim ut obtenta Parochia illi studia non omnino derelinquant. S. C. mandavit, ut dentur Decreta (298): *Legionen. Visitat. Saer. Liminum* 15. *Decem.* 1725.

40. Exequenda est Resolutio diei 15. Januar. 1667; itaut liceat Episcopo Constantiensi amovere Regulares exercentes curam Animarum. Nam Magnus Prior Alemaniae Ordinis Hieroso-

gularium regimini praeficiuntur a Capitulis, seu a suis Superioribus, non a S. Sede. Atque altera ejusdem Pontificis Const. *In Sacrosancta* 13 Nov. 1564 (*Bull. Rom. tom. ibid. pag.* 201) statuens §. 5. ad eam pariter teneri promovendos in Magistros, Doctores, et Artium liberalium Professores, sive Clerici sint, sive laici. Deinde in locis, quos

complectitur Concil. Rom. celebratum a Bened. XIII. anno 1725, ejusdemque decreta accesserunt. Et haec secunda Const. § 9. tradit formulam Fidei Professionis.

(298) *Vide praesenti* §. *num.* 4. 10. 13. 14. 15. et 16.

lymitani, praevio examine, et adprobatione Commissarii Curiae Episcopalis Costantiensis in Oppido Friburgi commorantis, curam quinque Parochialium Ecclesiarum nimirum Heitersheim, Grissen., Bremgastem, Schlat, et Espach, quae ad magnum illius Prioratum spectant, nonnullis Religiosis ex Seraphico Ordine Minorum Conventualium commisit: *Constantien.* 20. *Novem.* 1734 *dub.* 1.

41. Exposuit Legionensis Episcopus sibi compertum esse, ut aliqui ex Parochis suae Dioeceseos otio ita torpeant et eruditionis omnino expertes sint, ut ad pascendas oves penitus inhabiles evadant, et cupit planum facere, an Episcopus Parochos tam a suis Praedecessoribus, quam a se examinatos, et approbatos ad novum examen revocare valeat? S. C. respondit juxta votum Card. Bellugae, cui ipsa S. C., ut sententiam suam desuper aperiret, commisit: *Legionen. Dubiorum* 24. *Julii* 1734 *dub.* 1.

42. Inquirit etiam, an possit ad examen revocare Parochos tam generaliter in Visitatione, quam particulariter extra illam; et juxta pariter ejusdem Card. votum fuit responsum: *Ibid. dub.* 2.

43. Quaerit tertio idem Episcopus, an valeant ad hoc Parochorum examen devenire ex propria, et privata suspicione inscitiae, et secundum quod pro quiete conscientiae suae necessarium judicaverit, etiam nulla praevia ejusdem defectus delatione, rumore, aut infamia? et responsum tulit ut supra: *Ibid. dub.* 3.

44. Requirit quarto, an quatenus Parochi ex sola imperitiae suspicione nequeant ad examen revocari quoad scientiam, possint tam in visitatione, quam extra examinari quoad sacros ritus, et ea, quae sunt necessaria ad rite, et recte Sacrosanctum Missae Sacrificium celebrandum? et idem tulit responsum: *Ibid. dub.* 4.

45. Exhibuit quinto, an appellatione non obstante, possit Parochos recusantes examen subire, in casibus praedictis compellere per censuras, vel per suspensionem ab Officio, deputando Vicarios temporales cum assignatione congruae? et responsum itidem fuit juxta votum Card. Bellugae: *Ibid. dub* 5.

46. Refert etiam ad S. C. an idem examen explere valeret per se ipsum, aut suum Vicarium Generalem, vel potius intervenire debeant Examinatores Synodales? simile quoque habuit responsum: *Ibid. dub.* 6.

47. Et ad dubium denique: An casu, quo Parochi per viam Appellationis a Rmo Nuntio approbati Parochialia Beneficia obtinuerint, qui deinde quadriennio, vel quinquennio elapso, vel ultra annum illis a jure concessum ad Sacrum Presbyteratus Ordinem suscipiendum ex defectu literaturae incapaces judicentur, etiam benigne examine saepius repetito, valeat Episcopus eos beneficiis privare, vel potius eos tollerare debeat in possessione, et perceptione fructuum, deputando Vicarios temporales pro exercitio Curae Animarum? S. C. rescripsit Dilata, et videatur particulariter: *Ibid. dub.* 7.

48. Vercellensi Episcopo post institutionem ab Exequutore relatam in vim literarum Apostolicarum in forma gratiosa, Vicarium Perpetuum novo examini subjicere, novamque ei institutionem concedere potestas minime data est: *Vercellen. Jurisdict.* 9. *Julii* 1735 *dub.* 4.

49. Episcopum Policastrensem ex Sacerdotibus Parochialis, et Receptitiae Ecclesiae S. Nicolai Oppidi Laureae Participantibus quosdam pro audiendis Sacramentalibus Confessioni-

bus in numero sibi beneviso seligere posse, concluditur: *Policastren. Procurat.* 1. *Junii* 1737 *dub.* 5.

50. Episcopum Miletensem manutenendum esse quoad duo oppida Melicucca, et Drusinm nuncupata, quae Sacrae Religioni Hierosolymitanae, ejusque Commendatariis quoad temporalia subjacent, in jure cogendi Capellanos Curatos dictarum Commendarum ad interveniendum Dioecesanae Synodo, ejusque Constitutiones observandas, resolvitur: *Mileten. Jurisdict.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 12. *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

51. Nec non declaratum eumdem Episcopum non vero Commendatarios dictorum Oppidorum manutenendum esse in jure examinandi, et approbandi Vicarios Curatos, qui a dictis Commendatariis deputantur: *Ibid. dub.* 17. *confirmat. Ibid.*

52. Contra Petrum Johannelli Archipresbyterum Ecclesiae Parochialis S. Sophiae oppidi Gradariae ob crimina quae ei imputarunt, Curia Episcopalis praevio processu ad remotionem ejusdem devenit; et inde S. C. non esse locum privationi parochiae decrevit, et per tres menses exercitiis spiritualibus condemnavit. His peractis ead. S. C. ad Parochiam redintegrandum censuit. Modo latet; an, et quomodo sit providendum in posterum quoad jurisdictionem Episcopi Pisauri, erga ipsum Archipresbyterum? et rescriptum est, ut Episcopus ad actus irretractabiles contra Archipresbyterum inconsulta S. C. non deveniat: *Pisauren. Parochialis* 20. *Januar.* 1759 *dub.* 2.

53. Vicarii Curati Ecclesiarum Parochialium locorum Rhodii, et S. Mauri, quae ad Religionem Hierosolymitanam spectant, a Bajulivo dictorum locorum praesentati examinandi, et adprobandi sunt ab Episcopo: *Caputaquen.* 2. *Aug.* 1760 *dub.* 2. *confirm.* 17. *Januar.* 1761.

54. Oeconomi vero provisionales in Ecclesiis praedictis ab Episcopo sunt deputandi: *Ibid. dub.* 3.

55. S. C. planum fecit, ac perspicuum, Episcopum esse Parochum Ecclesiae Cathedralis solius in Civitate, et territorio Andriae Parochialis, quoad omnes effectus, non vero Capitulum Cathedralis ejusdem: *Andrien.* 23. *April.* 1763 *dub.* 1. Reproposito inde dubio et plenius illustrato, censuit, praevio recessu a decisis, curam Animarum habitualem esse penes Capitulum: 26. *Nov. ejusd. anni. confirm.* 12. *Maii* 1764.

56. Inde resolvit in omnibus supplicationibus, etiam solemnibus, et funebribus expendis a Presbyteris Ecclesiae S. Nicolai Coadjutricis Parochialis Cathedralis servitio adscriptis non tantum ab Episcopo, sed etiam a Capitulo unico Parocho quoad supplicationes tantum extra ambitum agendas petenda est, et obtinenda licentia: *Ead. Caus.* 24. *Januar.* 1767 *dub.* 14. *confirmat.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

57. Episcopo Balneoregiensi examen Parochi Ecclesiae S. Johannis Baptistae Castri Lubriani a Monialibus Monasterii S. Bernardini Civitatis Urbevetanae praesentati commissum fuit: *Balneoregien. et Urbevetana* 7. *Junii* 1777.

§. XIV.

Episcopus quoad Piarum Dispositionum Exequutionem.

1. Relatum est ad S. C.; an Episcopus saltem ex facultate sibi a Concilio tributa *cap.* 4. *Sess.* 25. possit diminuere onus a testatore impositum haeredibus, ut certis diebus Missas, et Anniversaria celebrare faciant, ut eleemosynas pauperibus erogent prop-

ter eas ab ipso Concilio ibidem consideratas?

2. An ubi similibus oneribus gravati fuerunt in fundatione Beneficiati futuri, si fructus beneficiorum non sufficiant dictis oneribus sustinendo, vel eleemosynis erogandis, quas pauperibus praestare a fundatore jussi sunt, possit Episcopus ex dicto *cap.* 4. Missas, et Anniversaria reducere, et eleemosynas diminuere? rescripsit ad utrumque non competere Ordinario hujusmodi facultatem *ex cap.* 4. *Sess.* 25. (299): *Cremonen. Junii* 1586 *dub.* 1. *et* 2.

3. Et quatenus possit anniversariorum, ne potius an Missarum, vel magis eleemosynarum reductio facienda? rescripsit, quatenus ab habente potestatem reductio facienda sit, reducendas potius eleemosynas, quam Missas: *Ibid. dub.* 3.

4. Non a solo Episcopo uno ex exequutoribus subscribenda est schedula distributionis subsidiorum dotalium, quas reliquerat Sacerdos Johannes Juvenazzi, sed ab omnibus Montis Pii ab eodem fundati exequutoribus: *Castellaneten.* 27. *April.* 1748 *dub.* 6. *confirmat:* 8. *Maii* 1751.

5. Episcopum Regiensem quoad peculium anno 1635 ordinatum a Julio Costa, et ad pauperrimis agricolis mutuandum, erectum prout de jure servatis servandis procedere posse statuitur: *Regien. Visitat.* 14. *Dec.* 1754 *dub:* 3.

§. XV.

Episcopus quoad Sacras Pontificales Functiones, earumque Caeremonias.

1. Quoad Episcopi Pontificalia statuit S. C. servandam esse consuetudinem cujusque Ecclesiae, de qua consuetudine nisi constet, servandum esse id, quod praescribitur in Pontificali, et non obstante quacumque consuetudine Episcopo in Pontificalibus celebranti teneri Canonico deservire pro Diacono, et Subdiacono: *Abulen. anni circiter* 1582 *dub.* 2.

2. Insuper Episcopo missam Pontificalem, et alia Pontificalia celebrandi extra civitatem, etiam extra Cathedralem Ecclesiam teneri eosdem assistere, et inservire, qui solent eidem exercenti Pontificalia in Cathedrali, resolvitur: *Ibid. dub.* 3.

3. Et ad quaesitum, an assistentes praedicti debeant esse omnes Dignitates, et Canonici, sive illi, quos Episcopus nominaverit? censuit ut supra respondere: *Ibid. dub.* 4.

4. Quoad eminentiam Sedis Archiepiscopi prope Altare, servandum, quod in Ecclesiis Metropolitanis Hispaniarum in usu est: *Burgen. anni circiter* 1582 *dub.* 2.

5. Inde postulatur, quid agendum, quando Archiepiscopus celebrat in Pontificali sive missam audit in sua Sede eminenti prope Altare? S. C. censuit non esse recedendum a praescripto Pontificali (300): *Ibid. dub.* 3.

(299) De Reform. ubi quoad magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum, qui nequeat satisfieri, vel eleemosynae pro illis Missis adeo tenues sint, ut non inveniatur, qui velit onera subire; arbitrio conscientia Episcoporum, Abbatum, et Generalium Ordinum remittitur, statuendi omne, quod magis expedire judicaverint. Huic decreto derogatum est ab Urbano VIII. *Const. cum saepe* 21. Junii 1625. *(Bull Rom tom. V. part.* 5. *pag.* 355*)* in decretis de celebrat. *Miss* §. 1. statuente pro utroque casu a Concilio expresso adeundam esse sedem Apostolicam, si talia onera imposita sint aut post Trid., aut etiam in limine fundationis. Et hoc locum habet, etiamsi legatum relictum pro Missis celebrandis esset ita tenue, ut nondum ab ullo acceptum fuisset, ut legitur post Const. Urbanam; ac etiamsi nec esset, qui vellet illud subire, uti declaravit S. C. Concilii in *Lucana Onerum Missarum* 20. Junii 1682. *(Lib.* 32. *Decret.)*

(300) Romano Clementis VIII. et Urbani VIII. jussu edito, recognito postea et castigato a Benedicto XIV. *Const. Quam ardenti* 25. Martii 1752.

6. Insuper Pontificale, et Dioecesanus concordant in eo, quod Ministri baculi, Mitrae, et libri sint Capellani simplices? respondetur non esse munus assistentium, seu Canonicorum, sed Capellanorum ipsius Archiepiscopi, seu Ecclesiae, ut teneant insignia Pontificalia, ut baculum, Mitram, et librum, dum illis Archiepiscopus non utitur, et de manibus Capellanorum debere assistentes illa sumere, et Archiepiscopo ministrare, et quando eadem insignia per ipsos assistentes amoventur, pariter in eorum Capellanorum manibus esse deponenda: *Ibid. dub.* 4.

7. Deinde quoad delationem Crucis servandam esse consuetudinem, quae in aliis vicinis Ecclesiis Metropolitanis servatur, statutum est: *Ibid. dub.* 5.

8. Et quoad attinet caeremonias, et ritus inhaerendum esse iis, quae disponuntur in Missali Romano ex praescripto Concilii Tridentini jussu S. Pii V. Pont. Max. editi, et Pontificali (301) sancitur: *Ibid. dub.* 6.

9. Episcopus confert Ordinationes generales ut plurimum in quadam Capella sui Palatii, et si quando illos in Cathedrali confert, id in Capella remota, et obscura, nulla praecedente denunciatione, nec vocatis aliquibus Canonicis facit contra formam *cap.* 8. 6. *Ordinationes Sess.* 23. (302) de reform., hinc S. C. consulta, respondit Ordinationes Sacrorum ordinum in Cathedrali Ecclesia vocatis, praesentibusque ad id Ecclesiae Canonicis publice celebrari debere *in cap.* 8. *Sess.* 23. (303) *Gerunden. Extort. Mense Febr.* 1588 *dub.* 10.

10. Archiepiscopo solemniter celebrante missas, aut Vesperas in Ecclesia Burgensi, ipse, qui obtinet primam dignitatem debet Archiepiscopo ministrare in officio Presbyteri assistentis indutus pluviali, et eo legitime impedito, secunda Dignitas: *Burgen.* 6. *Octob.* 1625 *dub.* 1.

11. Archidiaconus Ecclesiae assistat a dextris Archiepiscopo solemniter, ut supra celebranti, vel eo legitime impedito assistat a dextris antiquior Diaconus ex Canonicis indutus Dalmatica; Alter vero ei proximus Canonicus Diaconus a sinistris eodem habitu vestitus; idque intelligitur etiam si ipsi Diaconi Canonici haberent dignitates; non autem de aliis dignitatibus, quae ab aliis non Canonicis illius Ecclesiae obtinentur: *Ibid. dub.* 2.

12. Archiepiscopo solemniter missam celebrante praeter supradictos assistentes, duo ex Canonicis Diaconis (nisi inter Canonicos sit ordo subdiaconatus, quia tunc unus Canonicus ex his cantabit Epistolam) cantabunt Epistolam, et Evangelium parati, nec refert, an sit de antiquioribus, vel junioribus, hoc enim, vel secundum consuetudinem, vel arbitrio Archidiaconi, seu antiquioris Diaconi eo impedito regulatur, nisi Archiepiscopo aliter videbitur; itaut equaliter per annum hujusmodi onus inter ipsos Canonicos Diaconos dividatur, quod si antiquiores in hoc administrarent, tunc alii proximiores Canonici ejus ordinis ser-

Ubi enumerantur functiones omnes Episcopales, et executionis earum methodus declaratur.

(301) *Vide not. praecedentem.*

(302) Ubi ita mandatur „Ordinationes Sacrorum Ordinum statutis a jure temporibus, ac in „Cathedrali Ecclesiae, vocatis, praesentibusque „ad id Ecclesiae Canonicis, publice celebrentur: „si autem in alio Dioecesis loco, praesente Clero „loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia „semper adeatur."

Quod autem spectat ad praeceptum publice peragendi Sacrorum Ordinum collationem in Ecclesia Cathedrali, vel in alio Dioecesis loco, ut injungitur in mox cit. cap. 8. S. C. Concil. in Meliten. 20 Nov. 1592 censuit, si non fuerit Ordinatio generalis, sed tantum aliquarum personarum, potest ubique Episcopus eam habere etiam in Capella sua privata ut *Lib.* 7 *Decret. pag.* 97.

(303) *Vide not. praecedentem.*

vient in Officio assistentiae: *Ibidem dubio* 3.

13. Acolyti seu Ministri servientes de Mitra, Baculo, Thurribulo, Amullis, et ceteris rebus ad officium Missae, aut Vesperarum spectantibus sint de gremio ipsius Ecclesiae, non tamen Canonici, et Archiepiscopo celebrante eligantur digniores, qui ista porrigunt assistentibus, e quorum manibus accipiat Archiepiscopus: *Ib. dub.* 4.

14. In Supplicationibus autem, Archiepiscopo pontificaliter incedente iidem assistant, qui in Missa, et Vesperis pontificalibus: *Ibid. dub.* 5.

15. Tam Archiepiscopo celebrante, quam non, unus ex Portionariis Ecclesiae teneat librum supra Caput dum Praelatus legit, aliter vero similis, et non Canonicus, teneat Candelam, et primus assistens coadjuvare, quando Archiepiscopus cantat: *Ibid. dub.* 6.

16. Caeremoniarum debere intelligi Pontificalia 3. Aug. 1583 definitur: *Ibid. dub.* 7.

17. Episcopus Bobiensis refert ad S. C., et praesertim de celebratione missarum Pontificalium ipsius, et de erectione umbrellae in Ecclesiis Regularium, et examen remissum fuit ad S. C. Rituum pro celeri resolutione (304): *Bobien.* 16. *Martii* 1630 *dub.* 3.

18. Juxta morem consulendi, ac referendi ad Sedem Romanam, ut ad caput Ecclesiarum, proponitur dubium, an potuerit Episcopus Tucumanensis consecrare Episcopum Paraquariensem assistentibus duobus Canonicis absque eo quod illi exhibitum fuerit Breve Pontificii Indulti, sed sub eo tantum praetextu, et suppositione, quod summus Pontifex circa numerum Episcoporum solitus sit dispensare, quando in Indiis consecrentur Episcopi? S. C. post longam, et accuratam discussionem, quum ageretur de re satis ardua, et mutuo conflictu inter Canonistas, ac Theologos agitata, ut ea, quae par est maturitate adhuc magis examinetur, unanimi consensu resolutionem diferendam censuit: *Paraquariensi in Indiis Occidentibus* 1. *Sept.* 1657 *dub.* 2. (305).

19. Extraneus Episcopus ad Ecclesias, et Sacra vasa consecranda, et Campanas benedicendas, aliaque Pontificalia munia obeunda accersiri nequit ab exemptis, nisi separatum territorium habentes, nullius etiam Dioecesis esse comperiantur: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 4.

20. Episcopum Giennii vigore dispositionis Sacri Concilii Tridentini *Sess.* 23. *de Reform. cap.* 8. (306) innovatae a Constitutione Sanctae Mem. Innocentii XIII. incipien *Apostolici*

(304) *Vide* not. 681 tom 1 pag. 498.

(305) Tres adhibentur Episcopi in consecratione Episcoporum cap 6 et 7. de Tempor. Ordinat. Num ad vim consecrationis necessaria sit praesentia trium Episcoporum magna inter Theologos et Canonistas disputatio est. Nonnulli consecrationem sine tribus Episcopis absolutam, plane irritam esse arbitrantur: alii firmam, ratamque habent, si unus tantum adhibitus est Episcopus cum venia summi Pontificis; contra sunt alii, qui consecrationem ab uno Episcopo absolutam illicitam quidem, non tamen irritam existimant; quae postrema opinio similior veri esse videtur: et certe in sacra antiquitate non desunt exempla Episcopalium consecrationum, quae ab uno Episcopo factae sunt, et hae quidem illicitae, non tamen irritae judicantur. Neque vero Sedes Apostolica interdum ex justa causa hujusmodi consecrationes ab uno tantum Episcopo absolvi permitteret, praesentibus duabus, tribusve Dignitatibus, si ad earum vim tres Episcopos omnino necessarios esse arbitraretur. Consule Bened XIV. de Synod dioeces lib 13 cap. 13. num 2 seqq. et Cotelerius in Const. Apost lib. 3 cap. 19 tom 1 P. Apostol pag 292 edit Amstelodami 1724 et Bened XIV. cit. loc num 5 refert responsum S. C datum S. Pio V. Pont. Max hisce verbis „Cum San Mem Pius V. consuluis„set Congr. Concilii, an in provincia, in qua „Episcoporum copia haberi non posset, dispen„sandum esset, ut loco duorum Episcoporum, „qui consecrationi interesse debent, sufficiantur „Abbates, duove alii habentes dignitates eccle„siasticas, Congregatio, secuta sententiam ma„joris partis Theologorum, quos tunc con„suluit, respondit, dispensationem esse conce„dendam" in libr. Regest. 10. pag. 16.

(306) *Vide* not. 302

Ministerii (307), et confirmatae a Benedicto XIII. Pont. Max. (308), temporibus a jure statutis posse, et debere functionem Ordinum Generalium ad Altare Majus Ecclesiae Cathedralis celebrare, nisi adsit rationabilis causa arbitrio Episcopi judicanda S. C. pandit: *Giennen. Celebrat. Ordinum* 2. *Aug.* 1727 *dub.* 1.

21. Eumdem Episcopum occasione praedicta ibidem pontificaliter missam Conventualem ad Sabbatum designatum loco illius, quae celebrari a Capitulo deberet, cum assessione omnium Praebendatorum, et aliorum de choro, celebrare posse, aperte reddit: *Ibid. dub.* 2. confirmat. juxta resolutionem dubii 9: 19. *Junii* 1728.

22. Antistitem praefatum ob functionem Ordinationum in majori Altare Ecclesiae Cathedralis explendam cogere posse Capitulum, ut horam consuetam pro horis Canonicis, et missa Conventuali anticipet, vel postponet, ita tamen, ut ultra horas debitas neutra ex dictis functionibus protendatur, et spatium unius horae non attingat, ultra horas consuetas, patefacit: *Ibid. dub.* 3. Inde recessit S. C. a decisis, et arbitrio, et prudentiae Ordinarii rem commendavit: *Ibid.*

23. Interrogans idem Episcopus, utrum dictam functionem Ordinationis possit celebrare ad Altare Majus, etiamsi juxta consuetudinem vigentem in omnibus Cathedralibus in Hispaniarum Regnis, ad Altare Majus adsit tabernaculum, in quo asservatur Sanctiss. Eucharistiae Sacramentum? responsum habuit ut servaretur Caeremoniale (309): *Ibid. dub.* 4.

24. Similiter, pro explenda dicta Ordinatione, aliisque functionibus Pontificalibus idem Episcopus quaerens, an compellere possit Capitulum, et Canonicos, ut transportari faciant SSmum Eucharistiae Sacramentum ad aliud Altare, Ecclesiae? Caeremoniale (310) servandum esse, definitionem tulit: *Ibid. dub.* 5.

25. Quum praefatus Episcopus impediri vellet, quominus in dicto Altari solemnem, et generalem Ordinationem faciat sub umbra consuetudinis, ex quo nunquam in dicto Altari per Episcopum facta sit ordinum celebratio? S. C. sententiam protulit primo dubio consentaneam, Episcopum nempe posse, et debere ad Altare Majus celebrare, nisi adsit aliqua rationabilis causa, ejus arbitrio judicanda: *Ibid. dub.* 6.

26. Nisi pariter adsit rationabilis causa ab Episcopo judicanda, idem Episcopus praedictam functionem explere non tenetur in aliqua ex Capellis Ecclesiae, vel quatenus Capellae non sint capaces, illam in sacrario explere: *Ibid. dub.* 7.

27. Eumdemque Episcopum, quum in Ecclesia Cathedrali ordinum functiones explere deberet, posse Capitu-

(307) Edita 23 *Maii* 1723 *(Bull. Rom tom XI. part 2 pag 258)* super restauranda Ecclesiastica Disciplina in Regnis Hispaniarum, in qua § 17. cautum est „Noverint autem Episcopi se debere „per semetipsos, secluso aegrotationis casu, „Ordines conferre, et Sacrorum Ordinum colla„tionem statutis a jure temporibus ac in Cathe„drali Ecclesia vocatis, et adstantibus Canoni„cis, publice habendam esse, vel si in alio „Dioecesis loco, semper tamen in Ecclesia quan„tum fieri poterit digniori, ac praesente Clero „ejusdem loci. Ne vero incertitudo, an ipsi or„dinationes sint habituri, nimis grave afferat in„commodum promovendis, varia Dioecesis loca „inhabitantibus: per mensem ante singulis vici„bus publico Edicto ab eisdem Episcopis de„nuntietur, se Ordinationes esse habituros, a„deout quoties denuntiatio hujusmodi facta non „fuerit, inde satis intelligant Regulares, Epi„scopum Dioecesanum Ordinationes ea vice nu„llatenus esse habiturum, sibique idcirco licitum „futurum Ordines ab alio Episcopo suscipere „cum literis dimissoriis a suorum Superiorum ad „eum directis, servata in iis forma superius ex„pressa"

(308) *Const. In Supremo Militantis* 23. *Sept.* 1724 *(Bull Rom tom XI part 2 pag. 350)* in qua idem statuitur, iisdemque verbis § 14.

(309) *Vide not* 23 *tom* 2 *pag* 26.

(310) *Vide not. ut supra*

lum cogere, ut anticipet, vel postponet horam consuetam pro horis Canonicis celebrandis, ne ordinum celebratio chorum impediat, vel chorum ipsam ordinum celebrationem, non dubitatur, dummodo tamen non contingat spatium unius horae ultra horas consuetas: *Ibid. dub.* 8.

28. Quum demum S. C. oraculum imploratum fuisset, utrum Episcopo accedenti ad Ecclesiam Cathedralem pro explenda solemni ordinatione vel pro praesentia Divinis Officiis, vel aliis quibusdam functionibus, sive associetur a toto Capitulo, sive a solis duobus deputatis, debeat parari, nedum faldistorium, seu genuflexorium in loco, ubi Episcopus functionem facere, seu eidem assistere debet; verum etiam aliud simile, etsi diversum in apparatu ut antequam ad Sedem suam accedat, orare possit, ad tabernaculum Sanctissimi Sacramenti, vel saltem loco faldistorii, seu genuflexorii parari debeat pulvinar cum tapeto, super quo orare possit; seu potius servanda veniat consuetudo, praesertim si sit immemorabilis; juxta quam Episcopo ad Ecclesiam accedenti nec faldistorium, nec pulvinar parari solet, super quo Episcopus oret, antequam ad locum suum accedat? responsum prodiit, *Caeremoniale Episc. lib.* 1. *cap.* 12. (311) servandum esse: *Ibid. dub.* 10.

29. Insuper dictum Episcopum, sive is ordinationem celebret ad Altare Majus ante, vel post horarum celebrationem, sive ad aliquem ex Capellis, sive in Sacrario Cathedralis, idem integrum Capitulum una cum omnibus de Clero Cathedralis juris remediis cogere posse, ut sibi assistat solemniter cum cantu missam ordinationum ad Altare Majus celebranti S. C. explicavit, et addidit, et ad mentem (312): *Ead.* 19. *Junii* 1728.

30. Quum exposceretur, utrum ab Episcopo peragenda sint in civitate Tuscanensi Pontificalia, ordinationes, et Consecrationes Sacrorum oleorum, saltem alternatim in altera Cathedrali Viterbii? S. C. commendavit definitionem arbitrio, et prudentiae Episcopi, et addidit ad mentem: *Viterbien. seu Tuscanen.* 11. *Jan.* 1783 *dub.* 3.

§. XVI.

Episcopus quoad Portionem Canonicam, seu Quartam Funerum.

1. Ad disquisitionem vocatur, an Monasterium Religionis S. Francisci Min. Observ. quoad solutionem persolvendam Episcopo Quartae funeris juxta Concil. *Sess.* 25. *cap.* 13. (312)

(311) *Vide not.* 26 *tom.* 2 *pag.* 26.

(312) Mens fuit ut quando Episcopus velit Sacram Ordinationem celebrare cum solemni Pontificali in cantu debet esse ad Altare Majus, et cum Assistentia Diaconi, et Subdiaconi, et Capituli, et omnium de choro, ut in Sabbato sancto disponit Caeremoniale Episcoporum. Missa tunc deserviente pro Conventuali, extra hunc tamen casum totum Capitulum non teneri illi assistere, sed sufficere assistentiam, et praesentiam duorum saltem Canonicorum: *Lib.* 78. *Decret. pag.* 307.

(313) *De Reform.* ibi „Decernit S. Synodus, „ut quibuscumque in locis jam ante annos quadraginta, quarta, quae funeralium dicitur, „Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiae solita esset persolvi, ac postea fuerit ex quocumque „privilegio aliis Monasteriis, hospitalibus, aut „quibuscumque locis piis concessa, eadem post „hac integro jure, et eadem portione, quae antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiae persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiam, Mari magno, „nuncupatis, aut aliis quibuscumque.“ Gallemart ad hoc cap. num. 1. pag. 333. ad *Verb. Jam ante* 40. *annos* inquit „Non comprehendantur Monasteria aedificata a 40 annis citra, et „quae in dies aedificantur, praesupposito quod „hujusmodi Monasteria sint ejus religionis, cui „a Sede Apostolica indultum sit, ut quartam funeralium non teneantur Episcopo solvere. A dispensatione igitur Concil. Trident. in hoc cap. „non sumitur argumentum, quod a Monasteriis „aedificatis ab annis 40 citra, non persolvatur „quarta funeralium Episcopo, nisi Monasteria „per sedem Apostolicam ad solutionem hujusmodi quartae partis Funeralium non teneantur. „Item Monasterium Fratrum Minorum S. Fran-

aedificatum jam ab hinc 40. Annorum, debeat in dicto capite comprehendi? S. C. censuit non comprehendi, et ideo non teneri quartam funerum persolvere Episcopo, posito privilegio illo, quod Julius II. Pont. Max. huic Religioni concessit: *Tricarien. anno* 1573.

2. Declaravit S. C. non posse Episcopum, et illius Officiales recipere in Visitatione Salarium pro decretis, seu judicatura Exequutionis legatorum piorum non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili: *Majoricen. 7. Aug.* 1638.

3. Instituta est quaestio inter Episcopum Vicensem ex una parte, et Juratos civitatis Minorissae Pratorum Regis ex altera; an quidquam per Episcopum, seu illius Officiales recipi posset pro decretis, ac judicatura exequutionis testamentorum, et legatorum piorum; eaque relata est ad S. C., et resolutio prodiit non posse Episcopum, nec illius Officiales in Visitatione quicquam recipere pro decretis, seu judicatura exequutionis testamentorum, seu legatorum, sed gratis omnia fieri, non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili; idemque extra Visitationem per Episcopum, et illius Officiales quicquam recipi posse pro hujusmodi decretis, et judicatura, sed tantum aliquid moderate solvi Notario pro scriptura, et illius labore, in quo conscientia Episcopi gravetur, non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili: *Vicen. Salarii* 18. *Martii* 1645.

4. Quum praetendere coepisset Officialatus Villae de Arenis, esse quoque prohibitam per declarationem S. C. *in Vicen. Salarii* 18. *Martii* 1645 (314), exactionem Quartae Canonicae debitae Episcopis ex legatis piis, et examinato dubio in S. C. ad instantiam Episcopi Urgellensis; an praemissa declaratione in causa *Vicen. Salarii* non obstante; solvenda sit Episcopo Urgellae consueta Quarta Canonica debita ex legatis Piis? affirmativum datum fuit responsum: *Urgellen. Quartae Legat.* 25. *Januar.* 1676 *confirmat.* 14. *Febr.* 1693.

5. Causa controversiae inter Episcopum, et PP. Dominicanos urbis Notabilis super solutione Quartae Funeris occasione Johannis Zamnit mortis excitatae, adducta haec fuere dubia: An Quarta Funerea debeatur Episcopo? et quatenus affirmative.

6. An, et quibus poenis possit Episcopus procedere contra Regulares im-

„ctect de Observantia a 36 annis fabricari caeptum, post hoc Decretum non debet solvere „quartam funeralium Cathedrali, prout Congregatio censuit hujusmodi Monasteria non comprehendi, vel teneri quartam funeralium persolvere Episcopo, praesertim praesupposito privilegio, quod Julius III. concessit religioni „Fratrum Minorum S. Francisci" Inde refert declarationem S. C. Concilii in Causa Rossnen. 21. *Sept.* 1591 in qua respondit S. C. „Decreto Concilii cap. 13. *Sess.* 25 non comprehendi Monasteria aedificata a 40 annis citra, vel „quae in dies aedificantur, praesupposito, quod „sint ejus Religionis, cui a Sede Apostolica indultum est, ut quartam funeralium non teneantur solvere Episcopo." Et aliam 3. *Martii* 1594 in qua censuit S. C. „Concil Trid cap 13 „*Sess* 25 *de Reform* non sustulisse privilegium „supra 40 annos ante Concilium certis religionibus concessum, ad percipiendum quartam „funeralium."

Paulus V. Pont. Max. *Const. Decet* 20. *Aug.* 1605 (*Bull Rom tom V.* part. 3 pag. 150) confirmavit decretum Congr. Concilii quo declaratum fuerat Monasteria, licet aedificata a quadraginta annis citra, non teneri ad solutionem dictam quartae, modo sint *ejus Religionis*, cui a dicta sede (*Apostolica*) *ante quadraginta annos indultum sit, ut eamdem quartam non teneantur solvere Episcopo*

Denique Bened. XIII *Const Romanus Pontifex* 28. *April* 1725 (*Bull Rom tom XI* part. 2 pag. 394) renovavit quaecumque privilegia post Clementina Dudum de Sepult edit in Concil. Viennen., et post Trident. concessa Regularibus, intra Italiam, et Insulas adjacentes existentibus de non solvenda dicta quarta parochiae defunctorum, qui in Ecclesiis eorumdem Regularium tumulantur.

(314) *Vide num.* 3 § praecens.

pedientes illius exactionem? rescriptum est dilata, et praefigatur terminus peremptorius quatuor mensium, quo elapso proponatur causa omnino etiam unica, et interim partes non molestentur, facta per eosdem obligatione de solvendo quidquid fuerit per S. C. judicatum: *Melevitana Quartae Funer.* 16. *Januar.* 1700 *dub.* 1. *et* 2.

7. Episcopus Anglonae pro quarta funebri potest juxta solitum annuatim exigere a Clero terrae Claramontis certam quantitatem pecuniarum: *Anglonen. Praeten s. Exact.* 20. *Dec.* 1704 *dub.* 1.

8. Et ad dubium: An potius liceat Clero Quartam praedictam funerum tradere in pecunia? S. C. servari solitum respondit: *Ibid dub.* 2.

9. Quum Episcopus Nucerinus contenderet ex asserta immemoriali consuetudine Quartam Canonicam ex piis relictis Mensae Episcopalis deberi; hinc renuens Dominicus Antonius de Turre, cui Cajetanus de Turre commiserat Legatum pecuniae PP. Capuccinis tradendum pro Missarum celebratione S. C. adiit, quae Quartam praestandam haud esse resolvit: *Nucerina Paganorum Quartae Canonicae* 13. *Januar.* 1714.

10. Episcopum Anglonae a Clero terrae Carbonis Quartam Funerum, consuetudine non repugnante, exigere posse statutum fuit: *Anglonen. Cathed. Decimar. et Quartae Funer.* 30. *Januar.* 1723 *dub.* 3. (315).

11. Episcopo S. Marci praeter id, quod ipse recipit in pecunia numerata ob haeredibus defunctorum pro funere cujuslibet defuncti, Quarta etiam ex quatuor libris cerae, quae supersunt post absolutum funus, non deberi statuitur, quamvis immemorabilem observantiam pro tota sua Dioecesi concurrere asseruerit: *S. Marci* 9. *Febr.* 1726.

12. Ad bina dubia in S. C. exhibita: an portio, nempe unius solidi pro qualibet libra ex legatis piis in posterum exigi debeat, tanquamPortio, seuQuarta Canonica Episcopo Vicensi debita ex piis relictis?

13. An dicta exactio, nomine portionis Canonicae unius solidi pro qualibet libra fieri possit ex omnibus, et singulis legatis piis Missarum, Anniversariorum, Fabricae Ecclesiae relictis in testamentis juxta consuetudinem? responsum prodiit, dilata, et scribatur Nuntio Apostolico pro informatione, auditis Episcopo, et interesse habentibus: *Vicen. Quartae Canonicae* 2. *April.* 1729 *dub.* 1. *et* 2.

14. Examinatur, num licitum sit Clero oppidi Mormanni concordare emolumenta funerum sine praesentia exactoris Quartae Episcopo debitae?

15. Et an excepto paupertatis defunctorum casu eidem Clero liceat integra emolumenta funerea remittere?

16. Et denique, an, in qua summa, et a quibus Episcopo hujusmodi casu Quarta debeatur? rescripsit S. C. ut videretur particulariter: *Cassanen.* 15 *Decem.* 1736 *dub.* 7. 8. *et* 9.

17. Quum Episcopus Quartam funebrem ab Ecclesiis tumulantibus percipiendi jus habere tum ex immemorabili observantia, tum ex Laudo, seu Concordia inter Cathedralem, et Collegiatam S. Nicolai inita, tum etiam ex rejudicata Anno 1672 a S. C. Episc., et Regul. emanata, asseveret; S. C. servari decretum praedictum S. C. Episc. et Regul. 8. April. 1672 mandat: *Andrien.* 19. *Sept.* 1767 *dub.* 11.

(315) *Vide not.* 223.

§. XVII.

Episcopus quo ad Potestatem Absolvendi, et Dispensandi.

1. Quum ex decreto S. Congr. Tridentini *Cap. 6. Sess. 24. de reform.* (316) Episcopi in Casibus occultis, et Sedi Apostolicae reservatis omnes delinquentes sibi subditos absolvere possent. Quaerit idem Episcopus Cremonae, an idem locum habeat in Casibus post Concil. Trid. ex nova lege Sedi Apostolicae reservatis; etiam si clausula non obstante in ipsa lege sit posita? non posse respondetur: *Cremonen. anno* 1582 *dub.* 5.

2. Et ad dubium, an si Monialis alicujus Monasterii, quod a Regularibus gubernetur, secreto deliquerit in materia clausurae, cujus ratione Episcopo auctoritate Sedis Apostolicae subdita videtur, ex decreto ipsius Concilii Trid. *cap. 5. Sess. 25. de Regul.* (317) Episcopus illam in foro conscien-

(316) Ubi habentur haec verba „ Liceat Episcopis .... in quibuscumque casibus occultis, „ etiam Apostolicae Sedi reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in Dioecesi sua „ per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter „ deputandum in foro Conscientiae, gratis absolvere " Facultate tamen in hoc Tridentino Decreto Episcopis concessa, uti non possunt Episcopi illarum regionum, in quibus Concilium Tridentinum adhuc receptum non est quoad decreta respicientia disciplinam, ut declaravit S. Congr. Concilii apud Card. de lugo laudatum a Bened. XIV. de Synod. Dioeces lib. 9. cap 5. num. 2. pag. 296. edit 1755 in *fol.*, ubi Summus Pontifex erudite perpendit quaestionem ab Autoribus Gallicanis excitatam super potestate Episcoporum quoad absolutionem a crimine haeresis in foro Conscientiae. Manifestum enim est, quod Bulla Coenae quantum ad Casus in ipsa contentos revocavit, et revocat facultatem Episcopis a Concilio concessam, uti declaratum est a S. Pio V. Gregorio XIII. Clem. VIII., et pluries a S. C. Concilii, et ut refert del Bene praecisis his verbis : *Congregatio censuit huic Decreto Concilii* Tridentini sess. 24. cap 6. de *reform non tantum in Crimine haeresis, sed in omnibus casibus comprehensis in Bulla Coenae Domini Pii V esse derogatum* „ et constat ex decreto Alex. VII. de anno 1665 24 Sept. damnantis propositionem hanc in ordine tertiam „ Sententia asserens Bullam Coenae solum prohibere absolutionem haeresis et aliorum criminum, quando publica „ sunt, et id non derogare facultati Tridentini, in „ qua de occultis criminibus sermo est anno 1629 „ 18. Junii in Consistorio Sacr Congr. Emi Card. „ visa, et tolerata est. „ Porro tam Episcopus, quam Inquisitor contra haereticam pravitatem potest resipiscenti haeretico aut ad se sponte venienti, aut ad suum forum adducto veniam attribuere, et pro utroque foro laxare censuram, in quam propter haeresim incidit : et potest etiam eumdem haereticum, postquam suos ejuravit errores, mittere ad simplicem Confessarium, a quo in foro poenitentiae absolvatur, quae absolutio etiam in foro externo prodest : quod ostendit idem Bened. XIV. cit. loc. Ex eadem Bulla Coenae etiam est derogatum quoad absolutionem a quibuscumque aliis Casibus contentis in eadem quantumvis occultis : neque vigore praedicti decreti Trident. possunt Episcopi absolvere a censuris ob simoniam in ordine intentatis ex Const. Sixti V *Sanctum*, et *Salutare* 5 Januar 1588 (*Bull Rom T 5 par. 1 pag. 40.*), in qua expresse derogavit Pontifex dictum decretum; quam Const. Clem VIII redegit ad terminos juris, sed praeservavit censuras, et poenas in ea latas contra simoniacos in ordine. Et revera omnibus Antistibus, et Dioecesium administratoribus Regni Galliarum Pius VI Pont Max. die 13 April. 1791 facultatem tribuit absolvendi ab omnibus censuris quibuscumque laicos, et ecclesiasticos tam seculares, quam Regulares utriusque sexus, atque eos etiam qui schismati adhaeserunt, et juramentum civicum emiserunt, in eoque perstiterunt ultra 40 dies pro incurrenda a divinis suspensione praefinitos; deinde die 13. Junii 1792 extendit hanc facultatem absolvendi presbyteros etiam intrusos, eosque, et ceteros ordinis inferiores Clericos, etiam illegitime ordinatos, in gratiam Ecclesiae conciliandi sub Conditione, ut intrusi debeant prius scripto ejurare civicum Sacramentum, illosque errores, qui in Civili Constitutione Cleri Gallicani continentur, et declarare specialim sacrilegas esse ordinationes ab intrusis sive receptas, sive peractas, irritam esse collatam ab iis auctoritatem, injustamque, et nullam esse intrusionem, una cum actibus inde consecutis, et jurejurando promittere, se Apostolicae Sedi, legitimisque Episcopis obtemperare, et denique Parochiam, ejusve partem reapse abdicare, et ut eorum ejuratio, atque Abdicatio publica sit, perinde ac crimen quoque publicum fuit, injunctis eorum singulis, quantum *Spiritus et prudentiae suggesserit* (ut ajunt Patres Tridentini sess. 14 c. 8.) *pro qualitate criminum et poenitentium facultate salutaribus*, et *convenientibus satisfactionibus*, loco publicae poenitentiae graduum, quos vigentes Nicaeni Concilii tempore postmodum Ecclesiae pietas moderata est.

(317) In quo legitur „ Bonifacii VIII. Const., „ quae incipit, *Periculoso* renovans S. Synodus, „ universis Episcopis sub obtestatione divini ju- „ dicii, et interminatione maledictionis aeternae,

tiae absolvere possit vigore dicti decreti *cap.* 6. *sess.* 24. (318) rescribitur, SSmus D. N. audita relatione S. C. declaravit per Const. S. Pii V. Pont. Max. (319) censeri derogatum *cap.* 6. *sess.* 24. (320) in casibus occultis. Ideo Episc. non posse definitur: ***Ibid. dub.*** 6.

3. Judicio S. C. statutum est Episcopum posse dispensare super duobus beneficiis dissimilibus sub eodem tecto, quando quodlibet per se non sit sufficiens ad congruam provisi conservationem: ***Nepesina*** 11. ***Januar.*** 1594.

4. Censuit S. C. Episcopum posse dispensare super duobus beneficiis dissimilibus sub eodem tecto, quando quodlibet per se non sit sufficiens ad congruam provisi conservationem: ***Neocastren.*** 3. ***Febr.*** 1629.

5. Declaravit S. C. facultatem dispensandi super duobus beneficiis dissimilibus sub eodem tecto, quam habet Episcopus ex dispensatione juris communis non esse sublatam a Concil. Trid. *cap.* 17. *sess.* 24. *de reform.* (321), dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad conservationem provisi: ***Alexandrina*** 17. ***Junii*** 1630.

6. S. C. inhaerens declarationibus alias factis rescripsit, Episcopos vigore *cap.* 6. *sess.* 24. *de reform.* (322) non posse absolvere, nec dispensare in casu haeresis, neque in aliis nova lege post Concilium Sedi Apostolicae reservatis: ***Camenecen.*** 4. ***Dec.*** 1632.

7. Sedis Apostolicae consilio opus habuit Episcopus Syracusanus, ne hallucinetur: an Episcopus in casu urgentissimae necessitatis possit ante contractum Matrimonium in impedimento publico dirimente dispensare? Negativum datum fuit responsum: ***Syracusana Dispens.*** 13. ***Martii*** 1660 (324).

8. Censuit S. C., dispensationem irregularitatis Archidiacono ductori quorumdam militum, quos de more et juxta legem regni Capitulum Ecclesiae Cathedralis mittere solebat pro patriae, et fidei defensione, dum ille Vexilliferum turcam necaverat, petenti impertiendam. Sed inde Episcopo, qui, ut ista facultas deinceps in hisce casibus dispensandi ei tribuatur, postulavit, S. C. non annuit (323):

„praecipit, ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis, ordinaria, in aliis vero Sedis Apostolicae auctoritate, Clausuram Sanctimonialium, „ubi violata fuerit, diligenter restitui, et ubi „inviolata est, conservari maxime procurent; „inobedientes, atque contradictores per Censuras Ecclesiasticas, aliasque poenas, quacunque appellatione postposita, compescentes, „invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio „brachii secularis. Quod auxilium, ut praebeatur, omnes Christianos Principes hortatur S. „Synodus, et sub excommunicationis poena, „ipso facto incurrenda omnibus Magistratibus „secularibus injungit„ Excommunicatio a Trid. hic inflicta non est reservata, et solum est contra Magistratus, non contra principes, et non procedit, nisi ii fuerint de tali auxilio requisiti; Thesaur de Poenis Verb. Clausura cap. 9. cum DD ibi cit. pag. 140

(318) *Vide* not *praecedentem.*

(319) Quae incipit *Decori*, et honestati 24. Januar. 1570, (*Bull Rom. tom.* 4. part. 3 pag. 96.) Statuens, ut Moniales non exeant Clausura sub poena excommunicationis, et privationis. Quam etiam extendit Sum. Pontifex ad dantes licentiam, comitantes, et receptantes.

(320) *Vide* not. 316.

(321) *Vide* not. 51. lit. *D.* pag. 53.

(322) *Vide* not. 316.

(323) „Quia ea est reservata Sedi Apostolicae, et Conc. Trident. permittit facultatem Episcopis dispensandi ex irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, dummodo non „sit homicidium voluntarium, alias reservat Sedi „Apostolicae *cap.* 7. *sess.* 14. et *cap.* 6. *sess* 24. „de *Reform.*, et in bello non dici potest occultum factum, ut ponderat Bonacin. de *censur.* „cit. *disp.* 7. *quaest.* 4 *punct.* 4. *num.* 13. sub „qua facultate non venit irregularitas nascens „ex delicto, Castropal. cit. *censur.* disp. 6. punct. „14. part. 5. *num* 6., et proinde Commissio generalis petita ab Episcopo praedicto juste fuit „denegata, licet dispensationum executiones idem „Concilium, et Sedes Apostolica Episcopis, seu „Ordinariis committant, cit. *cap.* 7. *sess.* 14. „Ubi Barbosa *num.* ibi„ Ita in hac causa ait Card. Petra *Comment.* ad *Const. Unic. Greg. VIII.* sect. 1. annot. 17. pag. 94 tom. 2.

(324) Hoc immo articulo per S. C. Concilii proposito Congreg. Sacrae Inquisitionis haec declaravit „Propositio asserens Episcopum posse „dispensare in publico impedimento matrimo-

Zagabrien. Dispensat. sup. Irregul. 17. *Novem.* 1685 *dub.* 3.

9. Episcopus parum fidens inventae in aliqua Regni Portugalliae parte contrariae opinioni majorum exempla sectando haec proposuit dubia: An dispensationes in gradu Consanguinitatis cum copula per Consanguineos contrahentes obtentae, et effectum suum sortitae, non peracta prius poenitentia in Bulla dispensationis praescripta, fuerint valide exequutae, itaut nulla nova revalidatione egeant?

10. An, et quae in posterum obtinentur, sint exequendae, priusquam fuerit peracta dicta poenitentia? ad 1. S. C. distulit resolutionem, et per Theologos, et Canonistas scribendum censuit, et ad 2. dubium responsum negativum dedit: *Aegitanien. Dispensat.* 19. *April.* 1692 *dub.* 1. *et* 2.

11. Episcopum dispensare non posse in foro conscientiae tantum in impedimentis dirimentibus Matrimonium, et post ejus publicationem, et confirmationem detectis, seclusa populi offensione constituitur; posse tamen, quatenus non sit publice detectum impedimentum, de quo in dub. 5. resolvitur: *Ibid. dub.* 3.

12. Nec posse, quando ignorantia impedimenti concurrit in uno tantum contrahentium, seclusa populi offensione, de quo agitur in dub. 5. posse tamen, quatenus non sit publice detectum impedimentum declaratur: *Ib. dub.* 4.

13. Sed posse, quando ob moram habendae dispensationis propter distantiam locorum magnum daretur periculum incontinentiae, et populi offensionis, quoad forum conscientiae tantum, definitur: *Ibid. dub.* 5.

14. Ac valere, quando impedimentum provenit ex parte faeminae passurae jacturam vitae, famae, populi offensionis, si illud nudaret, quoad forum conscientiae tantum: *Ibid. dub.* 6.

15. Joseph Baldus exoravit Episcopum, ut ei conferret primam tonsuram, et duos priores Ordines. Nam etsi rescriptum consecutus fuerit ad primam tonsuram tantum; attamen se immiscuit in ordinatione cum aliis Ordinandis, et materiam primi, et secundi ordinis tetigit. Dubitavit Episcopus de contracta illius irregularitate, et a S. C. sententiam postulavit, quae rescripsit, stante supradicta Ordinatione eumdem Clericum canonicum impedimentum contraxisse, quod ab Episcopo dispensari non possit; idcirco pro facultate dispensandi arbitrio Episcopi imposita salutari poenitentia: *Aprutina Ordinum* 2. *Januar.* 1710 *dub.* 1. *et* 11. (325).

16. Juvenis decimum quintum aetatis suae agens annum parvo cultro alium ludendo percussit juvenem, qui intra quadraginta dies ex eo vulnere ipsius vitae in flore exaruit. Adultior ille factus sacris ordinibus initiari, et ad Sacerdotium ascendere cupiens, postulavit ab Ordinario dispensationem super patrato homicidio. Ordinarius oraculum quaesivit S. C., quae planum fecit Ordinarium illum dispensare non posse. Nam a deiictis quidem occultis, non vero ab homicidio voluntario, nec ab his, quae ad forum contensiosum deducta fuere,

„ nium dirimente consanguinitatis pro matrimo- „ nio contrahendo, sive in articulo mortis, sive „ in alia urgentissima necessitate, in qua contrahentes non possint expectare dispensationem Sedis Apostolicae, est falsa, temeraria, „ scandalosa, perniciosa, et seditiosa “ Quam declarationem confirmavit deinde S. C. Concilii die 19 Januar. 1661 per decretum „ mox ex „ scriptam propositionem esse falsam, et temerariam. “ *Lib. Decret.* 22.

(325) Ubi agitur de suspensione simul, et irregularitate, licet solvi ab Episcopo posset suspensio, mos tamen invaluit, ut de utraque S. Congr. Concilii cognoscat. Ita Honorante in *Prax. Tribunalis Card. Vicarii Urbis* cap. 6. not. 3 pag. 79.

dispensare potest Episcopus: *Papien.* 21. *Maii* 1718.

§. XVIII.

Episcopus quoad Potestatem, Officium, et Praeeminentias.

1. Quum *cap.* 3. *in fin. sess.* 24. Concil. Trid. vellet reditus fabricarum, quae sunt de jurepatronatus, prout Episcopo expedire magis videbitur, expendi debere, quaeritur, an istud locum habere debeat, etiam in illis fabricis, quae non sunt de jure patronatus? S. C. respondit locum esse etiam in hujusmodi fabricis: *Mediolanen.* 1573 *dub.* 1.

2. Decidit S. C. Episcopum posse cogere Praepositum ad accedendum in Synodum Dioecesanam ex decreto Concilii *sess.* 24. *cap.* 2. (326): *Cremonen.* 15. *Maii* 1574.

3. Dubio perpenso, an Praelati simplices gaudere debeant eisdem praerogativis, quibus gauderent, si essent S. R. E. Cardinales? S. C. nihil censuit respondendum, nisi proponatur casus singularis, de quibus contingat dubitari: *Burgen. anni circiter* 1582 *dub.* 7.

4. Quaerit Episcopus; an ipse jure delegato posset compellere Clerum ejusdem, ut accederet ad Synodum? respondit S. C. praesupposito, Abbatiam Ferentilli, et loca, de quibus agitur, esse intra fines Dioecesis Spoletanae, Episcopum Spoletanum posse compellere ad accedendum in ejusdem Episcopi Synodum: *Spoletana anni* 1583.

5. Quandiu Praelatus inferior legitime non probaverit, se omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem habere, ad Archiepiscopum Theatinum dumtaxat spectare Sacerdotes Seculares, sive Regulares approbare ad Confessiones personarum secularium audiendas, licentiasque concionandi concedere S. C. sancivit: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 3.

6. S. C. probavit, ut Episcopus etiam in ipsius Congregationis auctoritate quoscumque Clericos praesertim in sacris constitutos absque suo praecedenti examine, et Commendatitiis literis, vel a suis Antecessoribus, vel alias quacumque auctoritate promotos suo arbitrio, quod S. C. confidit aequum, ac moderatum fore, examini subjiciat, et quos ad divina officia celebranda, atque Ecclesiastica Sacramenta ministranda, minus idoneos, et capaces repererit, vel a susceptorum Ordinum exercitio ad tempus ei benevisum suspendat, et eis ne in Altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicat, vel alias provideat, quemadmodum pro sua prudentia, ac pietate praesentibus Ecclesiae suae rebus consonum magis, et proficuum existimaverit: *Andrien.* 14. *Martii* 1620 *dub.* 1.

7. Licet Episcopo pro sua Dioecesi, atque etiam in aliena de Dioecesani consensu per personas spectatae probitatis, ac fidei, suoque judicio deligendas eleemosynas quaerere pro Ecclesiis, Capellis, ac locis piis suae Dioeceseos, quae ipse pro sua prudentia, ac pastorali solecitudine ejusdem eleemosynarum praesidio magis indigere arbitrabitur: *Polignanen.* 24. *Sept.* 1622 *dub.* 2.

8. S. C. censuit, posse Episcopum Societates, de quibus agitur, compellere ad accedendum ad publicas

(326) *De reform.*, ubi legitur „ Synodi quoque dioecesanae quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui aliae, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur: ratione tamen parochialium, aut aliarum Secularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitani, quam Episcopi, et alii suprascripti negligentes fuerint, poenas, Sacris Canonibus sancitas incurrant „

supplicationes, etiam sub poenis pecuniariis, ac aliis sibi benevisis, sed commonendum esse Episcopum, ut antequam poenis compellat, prius charitate pastorali adhortetur: *Papien.* 8. *Maii* 1627.

9. Episcopum posse edicere, quominus Presbyteri, et Clerici servitio alicujus Ecclesiae adscripti abesse possint absque ejus licentia, jubetur, si autem ipse irrationabiliter illam denegaverit, recurrendum ad S. C. esse, cujus erit juxta casuum contingentiam providere, mandatur: *Terracinen.* 19. *Febr.* 1628 *dub.* 4.

10. Quo vero ad Presbyteros, et Clericos adscriptos, satius duxit S. C. nihil generatim statuendum; sed in praesenti casu scribendum Episcopo, ut servet Decreta Sacr. Concil. Trid. *cap.* 16. *sess.* 23. *de Reform.* (327) voluit: *Ibid. dub.* 6.

11. Nullo modo valuisse Episcopum absque Sedis Apostolicae beneplacito aliquid in emphyteusim perpetuam concedi firmatur; ideoque Episcopus consulet suae conscientiae: *Liparen.* 10. *Maii* 1631 *dub.* 4.

12. Consultum S. C. est, Episcopum posse statuere, ut unus saltem Sacerdos ex unoquoque loco Dioecesis intersit, dum ipse Oleum Sanctum conficit: *Civitatis Castellanae* 12. *Julii* 1631.

13. Disputatio instituitur, an Episcopus in ingressu suae Ecclesiae teneatur indistincte, et confuse jurare omnia statuta dictae Ecclesiae, vel illa solum, quae Sacris Canonibus, ac Sacr. Concilio Trid. sunt conformia, vel alias a Sede Apostolica confirmata? S. C. explicat Episcopum non teneri jurare statuta, quae Sacris Canonibus, et ejusdem Sacr. Concilii Decretis, Apostolicisve Constitutionibus sunt contraria, nisi a Sede Apostolica ex certa scientia confirmata existant: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 1.

14. Oretenus significandum est Episcopo, si Dioecesanam Synodum celebrare non expedit, eum providere posse conficiendo omnia decreta necessaria non imprimenda, neque solemniter publicanda. Sed per suos Ministros Clericis, et aliis notificanda; et si id exequi non potuerit, si magis proficuum judicaverit hujusmodi decreta in generali visitatione facienda sunt: *Adrien.* 14. *Martii* 1637 *dub.* 3.

15. Episcopus nequit auctoritate ordinaria Ecclesiam Parochialem in Collegiatam erigere: *Fulginaten.* 26. *Febr.* 1639 *dub.* 3.

16. Posita consuetudine praesertim immemorabili potest Episcopus procedere etiam censuris Ecclesiasticis contra praetendentes illum expoliare jure

(327) Ubi cavetur „ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiae, aut pio loco, pro „cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non „adscribatur, ubi suis fungatur muneribus; nec „incertis vagetur sedibus. Quod si locum, in„consulto Episcopo, deseruerit, ei sacrorum „exercitium interdicatur„ Huic Sanctioni accessit Const. Innocentii XIII. *Apostolici Ministerii* 23. *Maii* 1723 (*Bull. Rom. tom.* 11. *part.* 2. *pag.* 258) pro restauranda Disciplina Ecclesiastica in Regnis Hispaniarum edita, quam postea Benedictus XIII. *Const. in Supremo Militantis Ecclesiae* 23. *Sept.* 1724 (*Bull Rom tom ibid. pag.* 350.) nedum confirmavit, sed etiam ab omnibus per orbem Episcopis pro norma haberi voluit. Et idem Benedictus id etiam praecepit in Concilio Romano ab eo celebrato Anno 1725 tit. 6 *cap.* 2 *de Aetate, et qualit. Praeficiendor.*, ubi habetur „Ita autem adscripti, etsi Clerici „sint, etiam conjugati, aut beneficia, vel offi„cia ecclesiastica non obtineant, ab Ecclesiae „servitio, cui fuerint deputati, festis diebus, „singulis, praesertim solemnioribus, ne absint; „propria ibi munia obituri: alias ad altiores „gradus promovendi non promoveantur, et jam „promoti Episcoporum arbitrio pro inobedien„tiae gravitate multentur. Crescente vero con„tumacia, Episcopi, ultra poenas a Trident. „Concil. indictas, post trinam Canonicam mo„nitionem, contra inobedientes, et contumaces „procedant ad omnium usque privilegiorum „Clericalium privationem; servata in reliquis „nupera super hoc Constitutione nostra, quae „in citata exhibebitur Appendice.„

eligendi praedicatorem in Quadragesima, et in aliis temporibus, et universitatem ad solitae eleemosynae solutionem etiam eisdem censuris Ecclesiasticis cogere: *Strongolen.* 17. *Junii* 1645 *dub.* 2.

17. Relatum est ad S. C., utrum quatenus Capellae Aulae palatii Civitatis, carcerum publicorum sub Decreto S. Concilii, nec non Decreto Pauli V. super Oratoriis privatis, et literarum S. C. prohibitione (328) comprehendantur, et Bulla Cruciata non suffragetur, liceat Archiepiscopo contra Sacerdotes tam Seculares, quam Regulares in eisdem Capellis celebrare volentes post edictum Archiepiscopi publicatum, seu intimatum procedere, et quibus poenis illos punire? rescripsit, licere Archiepiscopo contra Sacerdotes, tam seculares, quam Regulares in eisdem Capellis celebrare volentes post edictum Archiepiscopi publicatum procedere etiam ad poenas censurarum: *Calaritana* 14. *Novem.* 1648 *dub.* 5.

18. Episcopus potest ad effectum instaurationis Ecclesiae, ubi beneficia sunt fundata, et pro conficiendis sacris supellectilibus, reditus eorumdem beneficiorum sequestro deponere: *Narnien.* 24. *Martii* 1657 *dub.* 3.

19. In quaestione versatur, an Ordinarius possit Regularibus degentibus absque licentia Sedis Apostolicae in Hospitiis non approbatis per simulationem negociorum, et litium praecipere, ut revertantur ad claustra sub poena Apostasiae, vel alia? rescribitur, Regulares degentes in hujusmodi Hospitiis subjacere jurisdictioni Episcopi, non autem subjacere poenae Apostasiae; an autem Episcopus illos cogere possit, ut ad Monasteria redeant non obstante licentia suorum Superiorum? particulariter videatur: *Vercellen.* 21. *Martii* 1662 *dub.* 7.

20. Ad quaesitum, an liceat Episcopo punire Regulares prohibita, vel indecentia in Ecclesiis suorum Ordinum committentes circa Missae Sacrificium? licere respondetur Episcopo punire Regulares committentes prohibita, vel indecentia in Ecclesiis etiam suorum Ordinum circa Missae Sacrificium: *Ibid. dub.* 8.

21. Ad dubium, an stante consuetudine, et Synodo Provinciali Societates Laicales possint ab Archiepiscopo compelli per edictum ad interveniendum supplicationibus, ne alias dicta Synodus, et consuetudo reddantur elusoriae? negative S. C. respondit: *Urbinaten. Visit. Sacr. Liminum* 10. *Martii* 1663 *dub.* 22.

22. Non posse pariter Archiepiscopum prohibere Societatibus laicorum erectis auctoritate ordinaria, ne faciant expensas extraordinarias excedentes summam scut. 20. sine licentia ipsius Archiepiscopi S. C. declaravit: *Ibid. dub.* 23.

23. Conquestus est Episcopus Decreta facile eludi glossa, ut dicitur, a casuum conscientiae professoribus, qui arbitrariam opinionem super his in vulgus effundunt; obsecrat igitur, ei integrum esse mandare, ut in sua Dioecesi inter varias opiniones, in quibus incertum scinditur vulgus, illae observentur, quas commodiores judicabit ad rectam Ecclesiae administrationem; respondit S. C. Episcopum debere in casibus particularibus S. C. consulere: *Maceraten. Visit. Sacr. Liminum* 26. *April.* 1664 *dub.* 5.

24. Quaestio postulatur, quibus poenis, et Censuris corrigi possint per Ordinarium Seculares Sacerdotes in celebratione Missarum contravenientes? protelata fuit decisio, ut prius videretur, an Episcopus procedens vigore Concil. Trid. *cap. unic. sess.* 22.

(328) *Vide not.* 120. *tom* 1. *pag.* 92

de Obser. et evit. in celebr. Miss. (329) possit imponere poenas exceptis poenis Censurarum latae Sententiae? S. C. respondit potuisse in casu proposito tanquam in re gravi: *Toletana* 4. *Junii* 1672 *dub.* 10.

25. Iam ante S. C. decreverat Presbyterum Carolum Guarinum utrique Dioecesi Castrensi, et Hydruntinae ratione originis, ac domicilii subjacere, modo quaeritur an possit cogi ab Episcopo Castrensi ad praestandam ei obedientiam consuetam in Dominica in Albis, quum sub eadem die vocetur ad obedientiam ab Archiepiscopo Hydruntino, et quid si vocetur sub alia die? respondit, in illa Dioecesi, in qua reperitur: *Castren. seu Hydruntina Subjectionis* 2. *Decemb.* 1673. *dub.* 1.

26. Insuper aperte ponitur, si quando Presbyter Carolus Guarinus utriusque Dioecesis Castrensis et Hydruntinae ratione originis, et domicilii subjectus, moratur per aliquot dies in Dioecesi Castrensi ob sua negocia posse ab Episcopo cogi ad functiones publicas, vel privatas, quae in illis diebus obtingunt, ad quas tenentur vero Dioecesani: *Ibid. dub.* 3.

27. Ad Archiepiscopum pro pecuniarum locorum Piorum, et Ecclesiarum investimento licentiam, et beneplacitum tribuere pertinet, sed gratis est ea concedenda: *die* 18. *Julii* 1699 confirmat. *Amalphitana* 6. *Febr.* 1700 *dub.* 2.

28. Solemnitates in rerum Ecclesiarum, quae in Solo Lateranensi sitae sunt, alienationibus requisitas, etiam in vim *Can. Terrulas* 12. *Quaest.* 2 (330) ad Episcopum Miletensem privative, non autem ad Vicarium a Capitulo Sacrosanctae Basilicae Lateranensis Urbis destinatum S. C. aequum judicavit: *Mileten.* 23. *April.* 1701 *dub.* 6. Iterum ad examen dubio vocato S. C. respondit non competere Episcopo, sed tantum Capitulo non illius autem Vicario sine speciali delegatione. Nam Capitulum est Ordinarius in dictis Ecclesiis: 17. *Novem.* 1703 *dub.* 7. 8. *et* 9.

29. Episcopus, seu Vicarius Generalis interveniens Congregationibus Societatis Laicalis SSmae Assumptionis et Rosarii Urbis Senogalliae non potest in casu de quo agitur suffragari, et duplex ferre suffragium: *Senogallien. Juris Suffrag. et Deput. Capellanos* 4. *Junii* 1701 *dub.* 1.

30. Quum Sacerdos Vincentius Stagnarius occasione cujusdam rixae habitae ab Episcopo praevio processu fabricato in carcerem detrusus fuisset, postquam appellationem ad Metropolitanum Archiepiscopum interposuerat, Archiepiscopus reclamavit, et in S. C. institit, quae decrevit Episcopum Brugnatensem non potuisse in vincula poni dictum Sacerdotem inconsulto Archiepiscopo Januae: etiamsi protestatus fuerit Episcopus id egisse, quia majus malum inter rixosas familias evenire timebat: *Januen. Jurisdict.* 18. *Novem.* 1702 *dub.* 1.

31. Episcopus in oeconomica honorum Societatum Laicalium suae Ecclesiae administratione ipsis reluctantibus Societatibus, vel earum Officialibus sese ingerere nequit, salvo jure invisendi rationes, et exercendi, quae per Sacr. Concilium (331) Episcopo reservantur: *Ferentina Jurisdict.* 15. *Martii* 1704 *dub.* 2.

32. Non ad Episcopum, sed ad Fabricerios Ecclesiae Cathedralis spectat designare usum, in quem implicari debeat pecunia retracta ex venditione portionis piscium, quos homines

(329) *Vide not.* 266. *pag.* 295.
(330) *Vide not.* 227. *tom.* 1. *pag.* 169.
(331) *Vide not.* 86. *tom.* 1. *pag.* 69.

Naulenses juxta consuetudinem antiquam diebus festis ex piscatione retrahunt, ac praestant in favorem Cathedralis, quam Consuetudinem in Visitatione Apostolica anni 1585 Episcopus Marianensis approbaverat: *Naulen.* 6. *Junii* 1705 *dub.* 1.

33. In controversiam adductum est, an in investiendis pecuniis locorum piorum requiratur assensus Episcopi, vel ejus Vicarii Generalis? et quatenus affirmative.

34. An sit concedendus gratis? S. C. explicavit, dari, et in futurum servari Decreta in Amalphitana 18. Julii 1699, et 6. Febr. 1700 (332): *Sarnen.* 27. *Junii* 1705 *dub.* 2. *et* 3.

35. Quum Episcopus Cremonensis Oratorium Sodalitii Mortis, et Orationis Casalis Majoris interdicto supposuerit, quia Sodales extinquendo lumina, ac Altare nudando, in Oratorio praedicto Praeposito Missam cum cantu in Festo Nativitatis celebrare volenti obstiterant, hinc S. C. requisita, an sit procedendum contra Sodales praetensos complices responsum dedit negativum *ex quo satis*: *Cremonen.* 23. *Januar.* 1706 *dub.* 3.

36. Decrevit S. C. Episcopum prohibere minime valere primum accessum sponsi assistentibus tamen consanguineis ad domum Sponsae sub poenis pecuniariis, et impedimenti celebrationis Matrimonii: *Geruntinen. et Cariaten. Synodi, et Gravam.* 2 *Octob.* 1706 *dub.* 7. *confirmat.* 11. *Febr.* 1708.

37. Episcopum literas patentes concionatori a Communitate oppidi Cryptarum ad Mare singulis Quadragesimae, et Adventus temporibus nominando tradendas in Cancellaria Episcopali retinere, et eidem alias gratis expedire, necnon verba *Eligimus*, *et Deputamus* apponere posse sancivit S. C. addens dari decreta in Sutrina 8. Maii 1688 (333): *Ripana Deputat. Concionat.* 21. *Maii* 1707 *dub.* 1.

38. Card. Archiepiscopus Januae anceps de facultate in casu, si aliquis interim mori contigerit Judicum Synodalium, substituendi alium in ejus locum, reverenter recurrit ad S. C., et non quaerit examen, si apud Sedem Apostolicam factum sit; an valeat uti dicta facultate, etsi Synodus tam Provincialis, quam Dioecesana non fuerit intra tempus a Concilio praescriptum (334) celebrata, et responsum prodiit, in casu de quo agitur, detur Card. Archiepiscopo facultas substituendi cum consilio Capituli: *Januen. Dubium Jud. Synod.* 1. *Junii* 1709.

39. Firmanus Archiepiscopus pro redditione rationis rerum ad Societatem Mortis Lanciani spectantium adhibere syndicos, seu rationales electos a sodalibus non potest, sed alio quocumque sibi beneviso uti valet, et gratis: *Lancianen. Confrat.* 20. *Sept.* 1710 *dub.* 10.

40. Quoad jus invisendi rationes locorum piorum, atque Hospitalium terrae Carboni cumulative competit Episcopo Anglonae jus cum Abbate Card. Commendatario Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii dicti oppidi ad formam Clusinae: *Anglonen. Jurisdict.* 30. *Januar.* 1717 *dub.* 5.

41. Et Episcopus potest habere Vicarium Foraneum in dicta terra eodem modo, quo retinet in ceteris terris suae Dioecesis: *Ibid. dub.* 7.

42. Quoad Societatem SSmi Rosarii Civitatis Ripanae, quae possidet Altare existens in Ecclesia S. Dominici PP. Praedicatorum, ac tenet Ora-

(332) *Vide num.* 27. *praesenti* §.

(333) *Vide num.* 7. 8 *et* 9 *tom.* 2. *pag.* 451.

(334) *Sess.* 24. *cap.* 2. *de reform.*, ubi Synodum Dioecesanam quotannis cogere districte praecipitur, et renovata fuit sanctio Innocentii III. in Concilio Lateranensi Generali firmata: *Cap. sicut olim, de accusat.* vide not. 326.

torium a Monasterio prorsus separatum, decisum in S. C. fuit, assistere, atque praeesse in Congregationibus, quae fiunt a Sodalibus in Oratorio, non spectat privative ad Episcopum, nec ad ejus Vicarium Generalem, nec privative ad Priorem Conventus, vel cumulative ad utrumque, sed posse per Episcopum, vel ejus Vicarium in casibus tantum particularibus, et gravioribus: *Ripana Confrat.* 30. *Martii* 1715 *dub.* 1.

43. Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis potest exigere redditionem rationis bonorum Sodalitii privative quoad Priorem dicti Conventus: *Ibid. dub.* 2.

44. Ac id agere valet invisendo libros Administrationis in ipso Oratorio Societatis: *Ibid. dub.* 3.

45. Insuper Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis potest exigere ab ipsa Societate rationem onerum Missarum, tam perpetuarum, quam manualium ad dictum Sodalitium spectantium: *Ib. dub.* 4.

46. Ab Episcopo confirmandi sunt Oeconomi, Administratores, aliique Officiales electi ab ipsa Societate: *Ib. dub.* 6.

47. Nec licet Patribus dicti Conventus absque licentia Episcopi facere expositionem SSmi Sacramenti in Altare SSmi Rosarii: *Ibid. dub.* 7.

48. Nec eisdem Patribus integrum est sine licentia Episcopi peragere per Civitatem supplicationes tam in prima Dominica Octobris, quam in aliis temporibus, exceptis supplicationibus SSmi Corporis Christi, et Rosarii in prima Dominica Octobris: *Ibid. dub.* 8.

49. At eisdem Patribus fas est quaerere eleemosynam sine licentia Episcopi per Ecclesiam tempore, quo recitatur SSmum Rosarium, vel quo adest expositum expensis ejusdem Societatis Sacramentum SSmum pro 40. horis: *Ibid. dub.* 9.

50. Episcopum Cajetae Deputatos, et Gubernatores Capellae S. Erasmi ad reddendam rationem pecuniae, quae ad eos pervenit ex reditibus, et legatis dictae Capellae, necnon ex vectigalibus, et aliis effectibus eidem a Consilio Civitatis assignatis cogere posse ad formam Concilii Tridentini *sess.* 22. *cap.* 9. *de Reform.* (335) jus, et potestatem habere firmatum fuit: *Cajetana* 2. *Julii* 1718 *dub.* 3.

51. Episcopum S. Marci stipem precario cogere pro Animarum Purgantium suffragio, ut mos est, personae Laicae injungere posse, definitur: *Sancti Marci* 13. *April.* 1720 *dub.* 3.

52. Archiepiscopi Theatini arbitrio relinquitur in primo solemni ingressu accedere posse ad Ecclesiam Majorem, vel ad aliam Ecclesiam sibi benevisam, ubi universus Clerus terrae Vasti ei obedientiam deferre valeat: *Theatina Praeminent. seu Praestat. Obedientiae* 25. *Januar.* 1721 *dub.* 1. *confirmat.* 4. *Julii* 1722 addendo ad mentem.

53. Ejusdemque Archiepiscopi arbitrio simul remissum fuit, in reliquis Visitationibus, in quibus vult exigere obedientiam ab Universo Clero, eam recipere posse in Ecclesia Majori, vel alia sibi benevisa ejusdem loci, vel quatenus in uno, vel in utroque ex supradictis casibus agat, posse accedere vel non ad Ecclesiam majorem: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

54. Archiepiscopus Neapolis potuit cogere Rectorem, seu Aedituum Ecclesiae S. Angeli ad Nidum asserentem suam exemptionem, ad interveniendum supplicationi, quam indixit occasione obitus Innocentii XIII. Pont. Max. ut divinum auxilium in nova electione Summi Pontificis imploretur: *Neapolitana* 18. *Novem.* 1724 *dub.*

(335) *Vide not.* 86. *tom.* 1. *pag.* 69.

1. *confirmat.* 24. *Martii ejusd. anni* 21. *Julii* 1742 *dub.* 3. (336).

55. Idem Archiepiscopus sub poenis sibi benevisis in casibus a jure praescriptis Aedituum, et Capellanos dictae Ecclesiae S. Angeli ad nidum ad interventum in Synodo Dioecesana, ac ad exequutionem decretorum ibi editorum compellere potest: *Ibid.* 21. *Julii* 1742 *dub.* 11. (337).

56 Ac de ejusdem Mandato, et licentia, non Aeditui, seu Rectoris, potest fieri publicatio Indulgentiarum, et Jubilaei, et expositio SSmi Sacramenti, publicatio Monitoriorum pro rebus subtractis, vel deperditis, et extractio reorum ab Ecclesia, et Hospitali adnexo: *Ibid. dub.* 12. (338).

57. Episcopo Asculano Congregationibus Societatis SSmi Suffragii in Ecclesia SSmae Trinitatis terrae Offidae erectae vel per se, vel per alium ab ipso deputandum, intervenire posse, concessum fuit: *Asculana* 24. *Martii* 1725 *dub.* 2.

58. Sed quum idem Episcopus dictis Congregationibus, vel per se, vel per alium interfuisset, suffragium eum ferre non posse, rescribitur: *Ibid. dub.* 3.

59. Eidem Episcopo Officiales, et Ministros a dictae Societatis Sodalibus electos, si minime idonei reperiantur, gravesque patiantur exceptiones, removere licere S. C. respondit: *Ibid. dub.* 4.

60. Abbas Monasterii S. Ubaldi Congregationis Lateranensis in Vicarium Curatum S. Martini e Colle nominavit Johannem Baptistam de Venturis Presbyterum; Episcopus, et in literis patentibus expeditis adhibuit verba deputationem praeferentia, et illa etiam *approbamus*, et *confirmamus*. Sed facta super hac re controversia inter Episcopum Eugubinum, et Abbatem Lateranensem S. C. judicium interposuit, literas ab Episcopo expeditas non esse mutandas: *Eugubina* 12. *Januar.* 1732. *dub.* 1.

61. Episcopum Larinensem juxta decretum Synodi anno 1728. celebratae pro directione chori Ecclesiarum Matricium facultatem instituendi simplex officium Cantoratus habere non fuit dubitatum (339): *Larinen. Decret. Synod.* 30. *Aug.* 1732 *dub.* 7.

62. Termularum Episcopus animadvertit Presbyteros a Clero tam Receptitiae Ecclesiae S. Mariae Majoris Collis Nisii, quam alterius in Monte Nigro erectae, in aliorum consortium recipi, itidemque stallo, ac possessione donari consuevisse nulla accedente ipsius Episcopi auctoritate; et in relatione Status suae Ecclesiae hoc ad notitiam almae sedis deducit, et responsum recepit, *tibi vero licet interdicere, ne prius in possessionem cooptatos immittant, quam a te praevia disquisitione fuerint adprobati.* Rationem vero addebat Episcopus, quod penes hos Presbyteros actualis residebat Animarum cura, quodque Ecclesia S. Mariae Majoris vera, et propria est Collegiata, adhoc ut ab ipso adprobandi forent Presby-

(336) Inde accessit Const. *Praeclarum.* 4. Octob. 1755. *(Bull. ejusd. Pont. tom.* 4. *pag.* 152*)* Bened. XIV.; qua declarando exemptionem ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione Hospitalis S. Angeli a Nido, ejusdemque Ecclesiae, et personarum, §. 15. Rectorem, et Presbyteros inservientes non teneri accedere ad supplicationes publicas, et generales ab Archiepiscopo indicendas decretum est.

(337) Necnon ead. Const. cit. §. praedictus Sum. Pontifex ad accedendum ad Synodum exemit.

(338) Haec declaratio confirmatur ead. Const. §. 16.

(339) De qua resolutione Bened. XIV. ait „Jure siquidem Communi, permittitur tantum „Episcopo, de novo erigere simplex Officium, aut etiam, cum consenso Capituli, „antiquam redintegrare Dignitatem, quae olim „in sua Ecclesia extiterit, et fuerit postea suppressa; sed illam de novo instituere, ad eolam pertinet Apostolicam Sedem„ de *Synod Dioeces.* lib. 7. *cap.* 65. *num.* 8. *pag.* 547. *tom.* 12

teri. Secundum ea, quae proponebantur, definitum fuit, ad Episcopum spectare confirmationem electi, et in posterum eligendorum a Consortialibus S. Mariae Collis Nisii: *Termularum* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 1. Praesbyteris adversus hanc resolutionem obloquentibus, et ad novae audientiae beneficium admissis, dictum fuit, *in decisis*, ita tamen ut confirmatio sine gravi, et legitima causa nequeat ab Episcopo denegari, et gratis omnino concedatur: 15. *Decem.* 1742.

63. Episcopo competere jus nominandi, seu deputandi Custodem Ecclesiolae vulgo nuncupatae *la Pasquarella* intra limites territorii Castri Civitellae sitae, et nuper instauratae a Rectore beneficii ibi fundati sub titulo S. Mariae de Scopulis, qui sibi jus praefatum vindicabat, non obstante Episcopi pacifica possessione dicti juris: *Tudertina Beneficii* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 2.

64. Manutenendum esse Episcopum Miletensem quoad duo oppida Melicucca, et Drusium nuncupata, quae Sacrae Religioni Hierosolymitanae, ejusque Commendatariis quoad temporalia subjacent, in jure approbandi, et concedendi licentiam audiendi Confessiones, necnon reservandi quosdam casus: *Mileten. Jurisdict.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 3. *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

65. Manutenendum quoque esse in jure adprobandi concionatores in dictis Commendis, expediendi literas patentales, et concedendi licentias, et respective eisdem impertiendi benedictionem: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.*

66. Manutenendum etiam esse in jure absolvendi a juramentis tam Cives, et Incolas eorumdem locorum, quam alios Dioeceseos Miletensis ad effectum agendi, et excipiendi in judiciis, et quidem privative in omnibus quoad assertos Vicarios Commendarum: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. ib.*

67. Pariter esse manutenendum Episcopum, quoad jus concedendi licentiam pro expositione SSmi Sacramenti tam in Parochialibus Ecclesiis, quam in aliis dictarum Commendarum: *Ibid. dub.* 6. *confirmat. ibid.*

68. Dioecesim visitaturus novus Isclanus Episcopus ad oppidum Forigii accessit, et edictum promulgavit 19. Octob. 1744. in S. Visitatione super examine Sacerdotum omnium ejusdem terrae quoad scientiam. Aegre id tulit Clerus, et frustra, ut Episcopus a consilio recederet, curavit. Hinc Episcopus ab oppido Sacerdotibus, contestatam denunciationem, et appellationem emittentibus, discessit, ac monuit Sacerdotes, ut in Civitatem venirent, indicta reluctantibus poena suspensionis a divinis. Appellatione interposita nonnulli ignorabant, num edictum praefatum sustineretur? et S. C. respondit, ut praevia absolutione a censuris ad cautelam scriberetur Episcopo juxta instructionem (340): *Isclana Nullit. Edicti, et Suspens.* 29. *Maii* 1745 *dub.* 1.

69. Episcopus Miletensis exoratus, ut consuetas a Capellanis, et Sodalibus Ecclesiae S. Mariae de Valle terrae Galatri, quam in solo Lateranensi constructam esse autumatur, supplicationes peragendi extra ambitum Ecclesiae ipsius cum SSmo Eucharistiae Sacramento, et SS. Imaginibus, et SS. Statuis licentiam elargiretur, potest illam denegare, accedente tamen justa, et rationabili causa: *Mileten Jurisdict., et Jur. Paroch.* 6. *Maii* 1747 *dub.* 3.

70. Ac potest nomine ipsius per Deputatum assistere annuae electioni Procuratoris, seu Administratoris Societatis in Ecclesia praefata S. Mariae

(340) Vide not. 1. pag. 8.

erectae: *Ead.* 15. *Julii ejusd. anni dub.* 1.

71. Imo idem Episcopus debet approbare Procuratorem; seu Administratorem electum a Societate praedicta: *Ibid. dub.* 2.

72. Necnon ipsi Episcopo ille Procurator tenetur rationem reddere de Administratione per ipsum gesta: *Ibid. dub.* 3.

73. Edictum ab Episcopo Hadriensi factum circa mores Eremitarum Ecclesiae S. Mariae Gratiarum, quae vocatur *la Cona del Poggio*, et de novo reaedificata fuit ab Eremita Dominico Carosino, et Cathedralis Capitulo pro administratione, et deputatione fuit relicta, ratum habuit S. C.; itaut revisio, et adprobatio requisitorum, concessio habitus, et traditio literarum patentium eisdem Eremitis ad effectum stipem conquirendi ad eumdem Episcopum spectare debeat, non vero ad Capitulum praetatae Cathedralis: *Hadrien.* 19. *Januar.* 1754 *dub.* 2. *confirmat.* 16. *Martii ejusd. anni.*

74. Loca pia Montis Elpari, Hospitale scilicet, Mons Pietatis, et Mons Frumentarius Episcopi Montis Alti jurisdictioni, correctioni, atque reformationi subsunt. De hoc S. C. nullum habuit dubium: *Montis Alti* 25. *Januar.* 1755 *dub.* 1.

75. Oeconomica eorumdem Locorum Piorum administratio non a Laicali Communitate exercenda venit, sed ex directione, et auctoritate Episcopi pendere debet: *Ibid. dub.* 2.

76. Eidemque Episcopo tam faciendi ordinationes pro recta praedictorum locorum administratione, quam Officiales, administratores, et Revisores computorum a Communitate electos approbandi jus competere putatur: *Ibid. dub.* 3.

77. Hic etiam Episcopus habet jus approbandi resolutiones, vel ab eadem Communitate, vel a suis Officialibus captas; non autem se intromittere tam inter contractus nomine Locorum Piorum ineundos; quam inter erogationem proventuum in eleemosynas, et usus pios, ac tandem inter distributionem frumenti personis indigentibus faciendam permissum fuit: *Ibid. dub.* 4. *confirmat.*, et additum salva auctoritate Episcopi juxta Resolutiones praecedentes 2. et 3. Dubiorum 10. *Maii ejusd. anni.*

78. Praedicto Montis Alti Episcopo Administratores dictorum Locorum Piorum electos a Communitate, non idoneos, vel male administrationem gerentes removendi facultas impertitur; ei autem potestas alios per ipsum eligendos eorum loco substituendi denegatur: *Ibid. dub.* 5.

79. Item praefato Episcopo redditionem rationis a dictis administratoribus a Communitate electis, una cum Sindicatoribus exigendi potestas conceditur: *Ibid. dub.* 6.

80. In Episcopo saepe laudato sententiae Syndicatoriae adversus Administratores exequutio, et contra debitores dictorum locorum piorum inquisitio nititur: *Ibid. dub.* 7.

81. Electionesque Officialium a Communitate ab anno 1751. factas sustineri rescriptum fuit, accedente tamen Episcopi approbatione: *Ibid. dub.* 8.

82. Episcopo Ariminensi, sive ejus Vicario Generali, vel alteri eorum nomine in Congregationibus Societatis S. Josephi intra ambitum Conventus Minorum Conventualium erectae assistere, et suffragium ferre non licere rescriptum est: *Ariminen.* 7. *Aug.* 1756 *dub.* 3. confirmatum, et subjunctum: quoad praesidentiam tantum absque voto: 30. *Julii* 1757 *dub.* 1.

83. Eugubinus Episcopus jus invisendi rationes administrationis haereditatis a Vitale Angelo in opus pium relictae, a Syndicis Communitatis

reddenda cumulative cum Card. legato habere firmiter fundat. Legatus autem sibi privative competere, nullamque ad Episcopum jurisdictionem desuper pertinere praetendit. Audita fuit S. C., et haec respondit, dari Decreta in Fanen. die 18. Junii 1757. et 4. Martii 1758 (341): *Eugubina* 12. *Aug.* 1758 *dub.* 2.

84. Bajulivatus Vicarius nequit licentias Confessiones audiendi in Ecclesiis locorum Rhodii, et S. Mauri ad Religionem Hierosolymitanam spectantium, Sacerdotibus quibuscumque etiam ab Ordinario non adprobatis impertiri: *Caputaquen.* 2. *Aug.* 1760 *dub.* 4. *confirmat.* 17. *Januar.* 1761.

85. Archiepiscopo Leopoliensi Capellam Coemeterii nimis angustam, ad quam populus frequens affluit, itaut reliquus sub Coelo aperto, et cum nimia irreverentia assistit, et tam populus iste, quam celebrantes distractionibus remanent obnoxii, supprimere licet; et Imaginem Deiparae Virginis ab eadem Capella ad unum ex Altaribus Ecclesiae Cathedralis transferre, eidem Archiepiscopo datum arbitrium fuit: *Leopolien.* 27. *Aug.* 1763 *dub.* 1. *confirmat.* 9. *Febr.* 1765.

86. Dictaeque Sacrae Virginis Imaginis fundationum Missarum, et supellectilis translatio facienda est ad altare illud Cathedralis, quod magis Archiepiscopo lubet: *Ibid. dub.* 2. *confirmat.* et additum ad mentem: *Ibid.*

87. Duo prae ceteris Altaria in Choro Presbyterii sita rudioris structurae, et functiones impedientia Pontificales, recte demoliri fecit Archiepiscopus, adeout in pristinum statum, Civitatis Leopoliensis instigante Magistratu, restitui non debeant: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

88. Obligationes vero, et respective fundationes, et cetera onera in iisdem demolitis Altaribus existentia, ad ea transferenda sunt Altaria, quae magis idonea Archiepiscopus arbitratur: *Ibid. dub.* 4. *confirmat.*, et injunctum ut, quum adessent nonnullae fundationes, et obligationes, quae laïcorum sunt Jurispatronatus, consensus patronorum exquiratur: *Ibid.*

89. Judicium ulterius quum petitum esset, quomodonam eidem praelaudato Archiepiscopo liceret in Ecclesia Cathedrali, ejusque ambitu, quem uti Ecclesiae Sponsus a scamnis, arcis, asservatoriis, et scriniis, ceterisque impedimentis decori Ecclesiae obstantibus, purgare exoptabat, supprimere Altaria, et transferre functiones, Missas, aliasque pias operas iisdem Altaribus addictas, et celebrari solitas; resolutio prodiit, omnia Archiepiscopi arbitrio esse remittenda: *Ibid. dub.* 5. *et* 6. confirmat. et additum, quoad suppressionem Altarium, et translationes fundationum utatur jure suo: *Ibid.*

§. XIX.

Episcopus quoad Procurationem seu quomodo a quibus, et in qua summa debeatur, nec ne.

1. Declaravit S. C. *cap.* 3. *sess.* 24. (342) dum de subministrandis victualibus Episcopo visitandi disponit, non habere locum in Visitatione Ecclesiae Cathedralis: *Tarentina anni* 1573.

2. Quum Praesides Locorum, Oppidorumque Archiepiscopo ea visitanti victualia, et hospitia praestare consuevissent, eique a Rectoribus, et Vicariis perpetuis Parochialium Ecclesiarum ratione aliorum sumptuum, quos occasione Visitationis fieri con-

(341) *Vide* §. 25. *num.* 128.

(342) *Vide not.* 220 *pag.* 266.

tingebat, quaedam pecuniarum summa persolveretur, idem Archiepiscopus declarari postulavit: an per Concilium Tridentinum *cap.* 3. *sess.* 44. *de Reformat.* (343) posset haec observantia antiquissima exigi? et S. C. respondit; servandam esse consuetudinem Ecclesiis utilem, si Communitates non conqueruntur, laudabilius tamen esse, ut nec illae graventur; et si victualia a Communitatibus exigantur, Clericis parcendum: *Caesaraugustana anni* 1581.

3. Clerus oppidi Campli querimoniam habet de mora trium mensium, quam Episcopus visitans in singulis locis facit, hinc S. C. rescripsit, ne quicquam pro equorum vecturis exigat, aut praetextu Visitationis eo anno, quo se ipsa non visitet, aliquam pecuniae summam recipiat. Dum vero Visitationis munus explet contentus sit frugalibus expensis, nihilque amplius omnino accipiat, quam id, atque proeo tempore, quo solvi, et tribui ab iis, qui visitantur consuetum est. Haec autem observanda tum in Visitatione totius Dioecesis, tum praecipue in visitando oppido Campli, ubi ex consuetudine Episcopo visitanti triduanae ministrantur impensae: *Aprutina Decem.* 1584.

4. Ad petitionem Ecclesiarum, Capitulorum, ac Cleri decidit S. C. esse in optione eorum, qui visitantur, si malint, solvere pecuniam pro unaquaque Ecclesia Baptismali solvi Episcopo consuetam, aut vero victualia subministrare: *Tirasonen. Junii* 1586.

5. Ad dubium, an Decretum Concil. Trid. *cap.* 3. *sess.* 24. *vers. Interimque* (344), quo prohibetur Episcopo praeter victualia quicquam accipere ratione Visitationis, etiam testamentorum ad pios usus, aut alio quovis nomine censeatur substulisse tribunatum, seu Cathedraticum, quod singulis annis exigi ab Ordinariis consuevit? censuit nequaquam sustulisse Cathedraticum, nec illud tamen solvendum in Visitatione, sed extra, et in Synodi celebratione: *Messanen.* 2. *Octob.* 1587.

6. Putavit S. C. Episcopum modesto equitatu, et famulatu oportere contentum esse, praecise autem numerum famulorum Concilium non statuit, sed Episcopi judicio, et modestiae relinquit: *Foro sempronien. Novem.* 1587 *dub.* 1.

7. Victualia ubique ministranda sunt a visitatis, etiam nullius Dioecesis vigore *cap.* 9. *sess.* 24. *de reform.* (345): *Ibid. dub.* 2.

8. „Si dimanda se alle spese, che „si fanno tempore Visitationis sono „obligati a contribuire per rata gli „Beneficiati semplici, e Curati del „luogo visitato, o pure anno da cavare dalla Massa Commune, che si „percipisce delle Decime dalli poveri „preti, che non anno altro, e la visita quasi sempre si fà per le Chiese „beneficiate?„ respondetur teneri ad procurationem Beneficiatos quoscumque, qui ab Episcopo visitantur: *Triventina Febr.* 1588 *dub.* 4.

9. Mandavit S. C. scribendum esse Episcopo, ut procurationis nomine victualia tantum in Visitatione recipiat ad praescriptum *cap.* 3. *sess.* 24. (346); quum Cathedraticum alio tempore quam Visitationis exigeretur: *Reatina* 27. *Martii* 1591.

10. Si Populus Castri Collis solitum fuerit solvere procurationem Episco-

(343) *Vide not.* 220.

(344) *Vide not.* 220.

(345) Quo Ecclesias Seculares, quae nullius sunt Dioecesis, ab Episcopo proximiori, alioquin ab eo, qui semel in Concil. Provinciali a Praelato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apostolicae delegato visitari praecipitur.

(346) *Vide not.* 220.

po visitanti, hujusmodi consuetudinem esse observandam S. C. rescripsit: *Nucerina* 5. *Julii* 1607.

11. Si revera Universitas a tempore, cujus initii memoria non existit, hujusmodi procurationem Episcopo visitanti pendere in more habuit, posse, ac debere ab Episcopo compelli ad eam etiam deinceps persolvendam S. C. decrevit: *Senogallien.* 11. *April.* 1609.

12. A S. C. agente de Ecclesiis, quae sunt annexae Commendis Hierosolymitanis resolutum fuit, procurationem non deberi: *Augustana* 14. *Decem.* 1630 *dub.* 1.

13. Episcopo visitanti procuratio debetur juxta praescriptum *cap.* 3. *sess.* 24. *de reform.* (347): *Acernen.* 17. *Maii* 1636 *dub.* 1.

14. Necnon resolutum est, decere, ut Episcopus in solemnioribus Anni festivitatibus apud suam Cathedralem Ecclesiam resideat, ei tamen hac de causa procurationem non debere: *Ibid. dub.* 5.

15. Declaravit S. C. Episcopo accedenti ad Sacramentum Chrismatis conferendum victualia minime deberi, sed fieri posse tempore Visitationis: *Sabinen.* 13. *Novem.* 1638.

16. Episcopo visitanti Ecclesiam Monialium, si in ea non adsit Beneficium, non deberi procurationem, seu expensas victualium deciditur: *Volaterrana* 13. *Novem.* 1638.

17. Exponitur, quod Episcopo Dioecesim visitanti solvuntur a Capitulo, et Clero loco victualium scut. 45. monetae Romanae, et nihilominus idem Episcopus dum Ecclesiam Cathedralem visitat Capitulum aliis sumptibus gravat, et S. C. consulitur, quae respondit non posse Episcopum in casu, et occasione Visitationis quid victualium recipere, sed tantumodo summam scut. 45. a Clero solvi solitam: *Guardien* 8. *Maii* 1649 *dub.* 2.

18. Quaeritur Partibus citatis, et auditis, an obtinentes Beneficia simplicia in terra Garbii teneantur cum Parochis contribuere procurationem Episcopo Dioecesim visitanti praestandae? S. C. censuit hujusmodi Beneficiatos teneri contribuere cum Parochis procurationem Episcopo visitanti Dioecesim: *Narnten.* 12. *Sept.* 1654.

19. In disceptationem venit, qualis debeat esse comitatus Episcopi visitantis ad effectum praestationis victualium? respondetur, Episcopum debere esse contentum de moderato, et modesto famulatu, et equitatu: *Bojanen.* 14. *Novem.* 1654 *dub.* 2.

20. Et per quod tempus in locis visitandis sit ei praestandum victualia? rescribitur Visitationem celeriter esse absolvendam, et ad actus extraneos non esse divertendum: *Ibid. dub.* 3.

21. Dubioque exhibito: an obtinentes Beneficia etiam simplicia, seu Capellanias in titulum teneantur contribuere dicta victualia? responsum est, obtinentes Beneficia, seu Cappellanias in titulum teneri pro rata parte contribuere: *Ibid. dub.* 4.

22. Inde ad rogatum; an eadem victualia teneantur tribuere Societates laicorum? judicium fuit, Societates visitatas ad eamdem contributionem teneri: *Ibid. dub.* 5.

23. Demum efflagitatur declarari, an Episcopo accedente ad conferendum Sacramentum Confirmationis teneantur Universitates praebere eadem victualia, seu procurationes? respondetur Episcopo accedenti ad Sacramentum Chrismatis conferendum, non esse subministranda victualia, nisi concurrat consuetudo legitime praescripta: *Ibid dub.* 6.

24. Ac Visitatos non teneri contribuere pro vecturis equorum, definitur: *Ibid. dub.* 7.

(347) *Vide not.* 220.

25. Quum anceps esset Episcopus; an juxta consuetudinem antiquissimam Episcopatus minerbiensis sint solvenda ab Universitate Montis Leonis scuta duodecim ipsi Episcopo pro victualibus occasione administrationis Sacramenti Confirmationis? rescripsit, posita consuetudine Episcopo esse solvenda dicta scuta duodecim pro victualibus occasione administrationis Sacramenti Confirmationis (348): *Minerbien.* 24. *April.* 1655.

26. Episcopus, seu Visitator ab Episcopo deputatus, quum posset visitare Parochos etiam Regulares Monasteriorum Ordinis Cisterciensium S. Benedicti Carthusianorum, etiam quamvis exemptorum, qui exercent curam animarum personarum secularium in parochiis in sua Dioecesi existentibus, licet ille Monasteriis exemptis sint annexae, aut de jure patronatus, non obstantibus Privilegiis dictorum Monasteriorum, ab illis procurationem Canonicam habere potest, nisi hujusmodi Regulares circa illam speciale, et individuum habeant Privilegium: *Olomucen. Jurisdict.* 11. *Julii* 1665 *dub.* 1.

27. Nonnulli Beneficiati simplices, et Societates terrae vallis Montanae expostulant, quod licet ab antiquo tempore procurationem Episcopo visitanti Capitulum, et Canonici dictae terrae satisfacere in more sint, absque eo quod Oratores aliquid contribuere gravati fuerint, nihilominus dictum Capitulum illos respective taxavit pro hujusmodi contributione, ideoque supplicatur, a S. C. declarari; an dictis Beneficiatis, et sodalitiis suffragetur asserta consuetudo, quominus ad dictam contributionem minime cogendi sint? S. C. eadem auditis partibus, et juribus hinc inde deductis, censuit, Beneficiatos, et Societates terrae vallis Montanae teneri procurationem contribuere Episcopo visitanti, nec illis suffragari assertam Consuetudinem quod hujusmodi procuratio solvi sueverit a Capitulo, et Canonicis Collegiatae ejusdem terrae: *Signina* 12, *Aug.* 1670.

28. Modernus Episcopus Castrensis comperiit; Praedecessores suos in Visitatione Ecclesiae Cathedralis suevisse exigere a Capitulo ducatos 6. ratione procurationis, innixos fortasse auctoritate *Hostiensis, et Abbat. in Cap. Venerabilem de Censibus, et Genuen. in praxi Cur. Archiep. Neap. Cap.* 19. juxta antiquam impressionem, eam reddentium rationem, quia procuratio non solum ob victus necessitatem, verum etiam ratione officii, et in signum subjectionis Episcopo debetur: quia tamen contrarium firmat *Piasc. in praxi Episc.part.* 2.*cap.*3.*num.*65.asserens, ita pluries respondisse hanc S. C., ideo anceps, cuinam opinioni sit adhaerendum, abstinuit ab exactione, interea ex apostolico fonte quaerit veritatem; an Episcopo Ecclesiam Cathedralem, vel alia loca pia visitanti debita sit procuratio? responsum dedit negativum: *Castren. Procurat.* 17. *Novem.* 1685.

29. Contendente Episcopo procurationem exigere posse a Barone Petronio sub fundamento, quod alias ei soluta fuisset occasione Visitationis

(348) Haec resolutio nitebatur consuetudini; hodie autem nec circa hoc suffragatur consuetudo, utpote sublata per Taxam Innocentianam jussu Innoc. XII. editam, et ab eodem die 1. Octob. 1678 confirmatam, in princip. ibi „In modo che deve dirsi reproba ogni Consuetudine „unica tamen sustineri potest haec praestatio, si „Episcopus extraordinarie a Populo invitetur pro „hoc Sacramento administrando extra Visitatio„nem, quam ipse non omittit, quia tunc non es„set actus necessarius. Similiter si Episcopus ad „eumdem effectum convocetur ab Abbate Nullius, „quo caso ipse, vel in subsidium Populos, te„neatur victualia ministrare, Nicol." Vide Card. Petra Comment. ad Const. XIV. Innoc. IV. num 76, tom. 5. pag. 82.

Oratorii, seu Capellae in Insula Nisitae existentis, disceptatum fuit; an Episcopo Puteolano debeatur a Barone Nisitae pro qualibet Visitatione Ecclesiae S. Mariae Gratiarum ejusdem Insulae procuratio? prodiit negativa resolutio: *Puteolana Procurat.* 10. *Decem.* 1695. (349)

30. Clerus, et Capitulum Ecclesiae Parochialis S. Mariae in sylvis terrae Serrae Capriolae supplicat declarari, an Episcopus posset occasione visitationis praeter conventam procurationem in ducatis 20. exigere impensas, seu vecturas equorum, pensionum domus, et utensilia tam pro se, quam pro Familia? respondetur, Episcopo non licere aliquid recipere pro alimentis, seu vecturis equorum praeter conventam procurationem: *Larinen.* 23. *Martii* 1697 *dub.* 1. *confirmat.* 12. *April.* 1698.

31. Die 18. Julii 1699 controversias excitatas inter Archiepiscopum, ejusque Officiales, ac Clerum, Parochos, et Universitatem oppidi Tramontis S. C. composuit definiens Archiepiscopum occasione administrationis Sacramenti Confirmationis in Visitatione non potuisse, nec posse in futurum procurationem ab Universitatibus laicalibus exigere, sed exactas restituere teneri a die habiti recursus; modo decretum confirmatur: *Amalphitana* 6. *Febr.* 1700 *dub.* 1.

32. Item ad dubium: an idem Archiepiscopus potuerit, et possit in visitatione praeter utensilia exigere a clero Tramontis ducatos 30. pro cibariis, sede portatili, et cimba, et alios ducatos 60. pro procuratione, necnon idem Clerus solvere teneatur alios ducatos 4. pro Vicario, et sex Cancellario; vel potius pro exactis tam Archiepiscopus, quam praedicti Officiales ad restitutionem teneantur? respondit S. C. deberi victualia tantum ad formam Concilii (350): *Ibid. confirmat. Ibid.*

33. Dubio examinato, an Episcopus Anglonae, sicuti pro majori anni tempore residens in terra Claramontis possit aliquid a Clero exigere sub titulo procurationis occasione Visitationis? S. C. ait inspecta declaratione Episcopi, quod nihil praetendit, non esse respondendum: *Anglonen. Praetens. Exact.* 20. *Decem.* 1704 *dub.* 4.

34. Et sub nullo titulo Episcopus potest annuatim a praedicto Clero exigere Carolenos quatuor pro quolibet Sacerdote: *Ibid. dub.* 5.

35. Et in disquisitione positis dubiis, an praeter dictos Carolenos quatuor teneatur Clerus in Visitatione subministrare victualia, necnon solvere vecturas, ac ferramenta Equorum?

36. An sit in libertate praefati Cleri visitati solvere Episcopo in pecunia, vel subministrare victualia? respondetur uti ad dubium 4. *Ibid. dub.* 6. *et* 7.

37. Episcopo Potentino visitanti Capitulum, et Clerum Ecclesiae S. Leonardi in Oppido Aviliani, procurationem, vel in victualibus, vel in pecunia dare in facultate esse ejusdem Capituli stabilitur: *Potentina Procurat.* 24. *Januar.* 1705 *dub.* 1.

38. Quumque huic Episcopo in pecunia numerare Capitulo, et Clero Aveliano placeret procurationem, ad normam a Concilio Romano praescriptam solvendam hanc esse S. C. arbitratur: *Ibid. dub.* 2.

(349) „Quae resolutio (ait Advocatus Dominicus Ursaya) fuit juxta meum votum antequam in „causa scriberem, demore insinuatum Episcopo, „ob duplex motivum: Primo, quia ex hac parte „non probabatur concludenter solitum solvendi „procurationem; secundo vero, quia paupertas „Ecclesiae in rei veritate magna erat, quo casu „nullam possunt Episcopi procurationem exigere.“ *Discept. Eccl.* 30. *tom.* 2. *part.* 1. *num.* 56. *sep.* Quae disceptatio fuit defensio in favorem Episcopi ab eodem, strenue confecta.

(350) *Vide not.* 220. *pag.* 266.

39. Si victualium subministrationem praeenarrato Episcopo visitanti Communitas, et Clerus facere velint, numerant ulterius Communitas ducatos 10., et Clerus ducatos 18., nunquam tamen procurationis titulo solvant, prout decisum fuit: *Ibid. dub.* 3.

40. Episcopo visitanti Clerum Civitatis Aliphanae procurationem non deberi S. C. resolvit; licet hactenus exigere solitus fuerit: Nam deberi a Clero Civitatis, ubi sita est Cathedralis, asserebatur: *Aliphana Procurat.* 18. *Julii* 1705.

41. Quum Episcopus visitans per 40. dies Dioecesim procurationem duc. 80. exegisset, Capitulo Terlicii reclamante, S. C. sancivit non constare de excessiva procuratione, nec esse restituendam: *Juvenacen. seu Nullius Terlicii Visitat.* 23. *Januar.* 1706 *dub.* 2.

42. Ac Procurationem esse praestandam non a sola Ecclesia Collegiata Terlicii, sed ab omnibus aliis Ecclesiis, et locis Piis visitandis statuitur: *Ibid. dub.* 3.

43. Et divisionem, seu exactionem faciendam esse a Capitulo, et in casu controversiae ab Episcopo visitante praecipitur: *Ibid. dub.* 4.

44. Dubiis excussis; an taxa pecuniaria pro procuratione Episcopi visitantis Dioecesim Geruntinam substineatur? et quatenus affirmative.

45. An eadem taxa sit servanda pro Vicario visitante? rescriptum emanavit, dari decreta alias de hac re edita (351) *Geruntinen. et Cariaten. Synodi, et Gravam.* 2. *Octob.* 1706. *dub.* 9. *et* 10. *Confirmat.* 11. *Febr.* 1708.

46. Taxa procurationis facta in Visitatione Pastorali oppidi Collis veteris a Canonicis Collegiatae Ecclesiae dicti loci pro rata parte Beneficii S. Augustini possessi ab Archipresbytero ejusdem terrae Petro Paulo Scarincio, quum esset constitutum dictum Beneficium in districtu Ciciniani est delenda, ac revocanda: *Sabinen. Procurat.* 26. *Martii* 1707 *Confirmat.* 4. *Junii ejusd. anni*, iterum Confirmat. et additur sine praejudicio jurium partium quoad pertinentiam territorii: 23. *Junii* 1708.

47. In dubium vocatur, an sit in libertate Cleri terrae Belvederii exsolvere Episcopo S. Marci visitanti procurationem in pecunia, vel subministrare victualia, et quatenus in pecunia?

48. An, et in qua summa sint taxanda?

49. An Clerus teneatur quidquam solvere Ministris, aliisque Officialibus Episcopo visitanti necnon vecturas equorum eidem Episcopo? S. C. respondit, ut darentur Decreta (352): *Sancti Marci Procurat.* 7 *Julii* 1708 *dub.* 1. 2. 5. *et* 6. *Confirmat.* 13. *April* 1709.

50. Societates laicales terrae Hys-

(351) Et quoad 9. signanter in *Melevitana* 18. Sept. 1688. dub. 1. et in *Potentina* 24 Jan. 1705. ad 1. et 2. dub. In dicta *Melevitana Praecetensorum Georaminum* ad dub. 1. fuit resolutum non constare de gravamine, quia Episcopus coegit Ecclesiam, Capitulum, et Canonicos B. M. Insulae Gaudi ii ad solvendum scut 253 tar 18 et gran. 16. pro expensis Visitationis, et ex lib. 38. Decr. fol. 195 et de *Potentina Vide num.* 37. praes §.

Et quoad 10 dubium danda esse pariter decreta et signanter in *Amalphitano* 18 Julii 1699. ad dub 4. hisce verbis conceptum: An et quae summa pro procuratione solvenda veniat a praedicto Clero, quoties visitatio per Vicarium Generalem, non autem per Archiepiscopum facienda sit? respondit deberi victualia, quae non excedant medietatem procurationis Archiepiscopi: *Ex lib.* 49 *Decret fol.* 262.

(352) Alias edita, et signanter ad 1 in *Tirasonen* Junii 1584, et in *Potentina Procurationis* 24 *Januar* 1705 ad dub 1. Ad 2 in ead *Potentina* ad dub. 2 Ad 5 in *Amalphitana* 18 Julii 1699. ad 3. dub. Ad 6 in *Aprutina Decem* 1684 Sensus autem hic est videlicet Ad 1 affirmative: ad 2. in summa moderata ad formam Concilii; ad 5. deberi victualia tantum ad formam Concilii: ad 6. negative. Rel. in *S. Marci Visitationis* 8. *Aug.* 1733. §. 3. seq.

pelli tenentur contribuere pro rata parte temporis Episcopo procurationem occasione Visitationis earumdem Societatum. Etsi illae renuentes allegabant contrariam consuetudinem, quam S. C. despexit: *Spoletana Procurat.* 14. *Junii* 1710.

51. Episcopum Brictinorii post Lustralem Sacram Visitationem expletam in Eccles. Parochiali, seu Vicaria S. Johannis Baptistae, Monasterio Camaldulensium Scardavillae unita, procurationem tunc primum petentem, et ab iisdem Camaldulensibus, qui ab ea exemptos esse pro certo habebant, sibi deberi autumantem, S. C. non attendit; *Brictinorien. Procurat.* 27. *Aug.* 1712 *dub.* 1.

52. Quaestionem factam de exemptione a Visitatione, ac a solutione procurationis Ecclesiarum villae S. Antonii, Sanctae Crucis, et S. Mariae Gratiarum terrae Vissi ratione assertae aggregationis Basilicae Lateranensis, S. C. dirimit, dictas Ecclesias teneri solvere procurationem definiendo: *Spoletana Praetensae Exempt.* 12. *Novem.* 1712 *dub.* 2.

53. Enixe conquerentibus Archipresbytero, et Canonicis Ecclesiae collegiatae oppidi Campaneani, quod prae ceteris locis piis, quae Visitationis beneficium reportabant, Fabrica solummodo mox dictae Collegiatae Ecclesiae onere integrae procurationis gravaretur, Episcopus precibus annuens, omnibus Ecclesiis, aliisque Societatibus onus viritim injunxit. Et licet opponentibus his contrariam observantiam, ac consuetudinem diuturnam, S. C. decernit loca pia Campaneani teneri contribuere ad procurationem: *Nepesina Procurat.* 3. *Decem.* 1712. *dub.* 1. *Confirmat.* 27. *Maii* 1713.

54. Moniales quatuor Monasteriorum S. Mariae Vallis Gloriae, S. Clarae, S. Johannis, et S. Mariae Magdalenae oppidi Hyspelli lamentantur, quod nuper peracta ab Episcopo Spoletano Sancta Visitatione, Canonici deputati pro exigenda procuratione, prae ceteris locis piis, ejusdem onus pro rata parte ipsis quoque contra diuturnam Consuetudinem non solvendi injunxerunt; et S. C. non teneri dictas Moniales rescripsit: *Spoletana Procurat.* 17. *Martii* 1714.

55. Episcopus S. Marci potest per se ipsum omnes Ecclesias, omniaque suae dioecesis loca quotannis visitare, et potest intra annum plures peragere Visitationes; sed in his intra annum peragendis nullam procurationem petere valet: *Sancti Marci Plurium* 16. *Januar.* 1723 *dub.* 1.

56. Praelato Episcopo per seipsum Dioecesim visitanti integram minime deberi procurationem, sed alternativam esse servandam stabilitum fuit: *Ibid. dub.* 2.

57. Eidem Episcopo sacram peragenti Visitationem procurationem deberi juxta optionem visitandorum, vel nempe in victualibus, vel in pecunia exclusis tribus prandiis in casu solutionis pecuniae sancitum est, et ut quoad vecturas equorum daretur decretum 7. Julii 1708 in S. Marci ad dub. 6. (353): *Ibid. dub.* 6.

58. Quin etiam, et eidem Episcopo visitanti, et dubitanti, an possit eo praefigi numerus personarum ejus comitatus, et numerus dierum, quibus permanere possit in visitatione loci visitandi, relatum fuit arbitrio, et conscientiae Episcopi ad formam Concilii (354), et ad mentem: *Ibid dub.* 5. *et* 6.

59. Episcopo Auximano debetur

(353) *Vide praesenti* §. *num* 49.

(354) *Sess.* 24. *cap.* 3. *de Reform.* ubi habetur „Quae ut facilius, feliciusque succedant, moneantur praedicti omnes, et singuli, ad quos

procuratio per contributum ab omnibus Parochis, Beneficiatis, Ecclesiis, Monasteriis, et Societatibus Montis Philoptrani: *Auximana Procurat.* 15. *Martii* 172 *dub.* 1.

60. Archiepiscopus Florentinus visitans Ecclesias, et Vicarias subjectas Monasterio Cassinensium, quod Privilegia Pontificia titulo oneroso acquisita exhibet, nequit ab eis exigere procurationem: *Florentina* 7. *Junii* 1727 *dub.* 1.

61. Ac tenetur idem Archiepiscopus restituere pecunias depositas: *Ibid. dub.* 2.

62. Non est in arbitrio Collegiatae Ecclesiae de Zafra solvere in specie, vel in pecunia procurationem, sed in medietate ea est solvenda Visitatori deputato; et in quantitate juxta solitum, et exacta per Petrum Leonium praeter morem est restituenda: *Pacen. Juris Visitandi de Zafra* 29. *Januar.* 1729 *dub.* 5.

63. Episcopo Guardiensi visitanti Parochialem Ecclesiam S. Johannis oppidi Aquavivae, cujus Rector a Commendatario Religionis Hierosolymitanae nominari solet, et Episcopo minime subjectum se esse obfirmat, necnon procurationem ab eo exigenti S. C. refragatur: *Guardien.* 14. *Novem.* 1733 *dub.* 3. Deinde recessit a decisis 3. *Martii* 1736. Ac inde Episcopo supra Clerum, et Populum Ordinariam jurisdictionem, et supra Ecclesiam delegatam tantum adjudicavit: 25. *Febr.* 1741.

64. Presbyteri domicilium habentes in Oppido Adamante demonstrarunt, Episcopis ipsum oppidum visitantibus ex veteri more per centum, et amplius annos servato, dari consuevisse titulo procurationis scuta tria, quae ab Archipresbytero tantum enumerabantur. Hodiernus vero Episcopus paucis ab hinc annis summam numorum majorem exigere coepit, cogendo omnes presbyteros ad ejus pecuniae contributionem, quamvis nullum ipsi Ecclesiasticum beneficium possideant, sed tenui solum patrimonio ducatorum 24. fruuntur; ob id examen meretur, quomodo, et in quanam quantitate Episcopo visitanti debeatur procuratio? responsum fuit, dilata, et scribatur viciinioribus juxta instructionem: *Sancti Marci Visitat.* 8. *Aug.* 1733 *dub.* 1. Cassanensi, Bisinianensique respondentibus Episcopis, deque respectivarum eorum Dioecesum more instruentibus, resolutum fuit, deberi quoad Archipresbyterum ad formam conventionis anni 1645 (355): Quo vero ad alias Ecclesias, et Societates doceatur de tempore fundationis: 9. *Januar.* 1734.

65. Perpensum postea fuit; an idem Episcopus debeat restituere pecuniam exactam praeter taxam antiquam? et responsum est, ut scriberetur Episcopo juxta mentem: *Ibid. dub.* 3.

66. Omnes Beneficiati, Societates, et loca Pia oppidi Gallesii tenentur ad procurationem rependendam Episcopo visitanti juxta divisionem ab eo approbatam: *Civitatis Castellanae Procurat.* 9. *Januar.* 1734 *dub.* 1.

„visitatio spectat, ut paterna Charitate, Christianoque zelo omnes amplectantur; idemque „modesto contenti equitatu, famulatuque studeant, quam celerrime, debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absolvere „ Hinc Gallemart in Concil. Trid. Cit. Cap. num. 10 ait „Nullum certum tempus ab Episcopo observandum ad Visitationem est praescriptum, sed relictum est arbitrio Episcopi: quod debet esse „moderatum, et discretum. Dum ipse Episcopus visitat, debet continenter visitationem prosequi, neque ad extraneos actus divertere, sed „quam primum, legitimo impedimento cessante, „ut perficiatur, incumbere „

(355) Ecclesia Parochialis in Oppido Adamantis fundata fuit anno 1645 in ipso fundationis instromento cautum fuit Episcopo visitaturo solvendos esse ducatos tres: Eud. Caus. 8. Aug. 1753. § 7.

67. Nec obstet contraria consuetudo', qua illud onus semper Capitulum subivit: *Ibid. dub.* 2.

68. Locus fuit Capitulo Collegiatae Ecclesiae S. Agathae oppidi Proxeudis expostulandi cum Episcopo, quod procurationem in scutis septem, vel novem antiquitus persolvendis, hodie ampliorem nimis ille reddit, si ratio habenda de omnibus, quae rependere debet Capitulum, sive pro vecturis decem Equorum, sive copia victualium, sive pro stipendio Notarii, et Secretarii, sive demum pro muneribus, quae ab aliis ejusdem Episcopi Familiaribus exiguntur; ideo omnis sua spes auctoritate S. C. nititur, quae declaravit taxandam esse procurationem Episcopo visitanti in scutis septem, quatenus visitandi nolint praestare victualia danda in quantitate moderata ad formam Concilii (356) *Ferentina* 26. *Martii* 1733 *dub.* 2.

69. Impensis Victualium occasione Visitationis Pastoralis Episcopi in oppido Massae non tenentur contribuere Societates Laicorum, et alia pia loca, et obtinentes Capellanias in dicta terra Massae, ejusque territorio, in casu tamen de quo agitur. Nam Episcopus consulens indemnitati Archipresbyteri de summa expensa scut. 20. praecepit, ut scut. 10. a Communitate, et 5. a Piis locis visitantibus persolverentur: *Tudertina Procurat.* 30. *Julii* 1735 *dub.* 2.

70. Policastri Episcopus in actu Visitationis exigere nequit procurationem ab Archipresbytero, et Clericis Participantibus Ecclesiae S. Nicolai terrae Laureae, quatenus ipse resideat aliqua parte anni in terra Laureae: *Policastren. Procurat.* 1. *Junii* 1737 *dub.* 1.

71. Neque etiam exigere debet ab eodem Archipresbytero, et Clericis praeter procurationem ducat 15. in pecunia, victualia, et vecturas equorum pro se, et sua familia: *Ibid. dub.* 2.

72. Et quamvis idem Episcopus, non completo anno ab ultima Visitatione, possit iterum eamdem Ecclesiam visitare, non tamen valet aliam procurationem a visitandis repetere: *Ibid. dub.* 3.

73. Utrum vero praelatus Episcopus, dictam procurationem exigere non valens, ad jam exactum restituendum cogi possit? et ad mentem S. C. respondit: *Ibid. dub.* 4.

74. Inde Archipresbyter exposuit, Episcopum moram traxisse in oppido praedicto, atque, post habita resolutione enunciata procurationem singulis annis exigere voluisse; ob id S. C. rescripsit eum exegisse procurationem contra formam praedictarum Resolutionum: 7. *April* 1742 *dub.* 1.

75. Episcopo Bisacciarum; qui Capitulum Cathedralis Ecclesiae, qua a Leone X. Pont. Max. alteri Cathedrali S. Angeli Lombardorum unita fuit, in occasione Pastoralis Visitationis ad procurationem sibi solvendam, et ad sibi, Convisitatoribus, aliisque Ministris, ac famulis habitationem parandam adigere volebat, et jamdiu victualia, et pecunias in Visitatione anni 1736 exegerat; responsum fuit protelatum, et repoponi una cum dubio: An Episcopus teneatur aliqua parte anni residere in Civitate Bisacciarum? mandavit: *Bisacciarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 4. *et* 5.

76. Amalphi Archiepiscopo ab Abbate Commendatario Parochialis Ecclesiae S. Mariae oppidi Positani procurationem tradi debere resolutum fuit: *Amalphitana Cathed. et Procurat.* 14. *Martii* 1739 *dub.* 3.

77. Visitationem die 19. Januar anni 1734 in oppido Terlitii aggressus Juvenacii Episcopus, eamque usque ad diem 7. Martii prosequutus, repe-

(356) *Vide not.* 220 *pag.* 266.

tiit die 1. Maii insequentis anni, ac tandem insumptis ex proprio aere pro sui, aliarumque decem personarum victu ducatis 164., sub. die 15. ejusdem Mensis complevit. Postremam autem visitationem, quam die 20. Maii 1737. indixerat aggressus est, absolvitque, acceptis a Terliciensi Capitulo pro victualibus ducatis septem supra decem. At quoniam Capitulum istud quidquam aliud solvere recusavit, Episcopus antequam novam adoriatur Visitationem, interrogat matrem et magistram omnium Ecclesiarum, an, et in qua summa, seu quantitate tibi debeatur procuratio pro visitationibus Ecclesiarum, et locorum Piorum ejusdem oppidi annis 1734, 1735 et 1737 expletis? deberi pro utraque visitatione in ducatis biscentum non comprehensis ducatis 17. jam solutis, S. C. respondit: *Juvenacen. Procurat.* 3. *Sept.* 1740 *Confirmat.* 20. *Januar* 1742.

78. Episcopum Maceratae a Clerico Licinio Assortati Rectore Ecclesiastici Beneficii, quod in Ecclesia SSmae Trinitatis extra Moenia Montis Milonis juris patronatus illius Communitatis, erectum reperitur, procurationem in actu Sacrae Visitationis praebere detrectante, et exemptionem sibi ob Constitutionem tam Bonifacii IX. Pont. Max., qui Ecclesias in solo Lateranensi fundatas ob Ordinarii jurisdictione exemit, et Sixti V. Sum. Pont. qui eam redintegravit, competere exponente, procurationem exigere posse resolutio prodiit: *Maceraten. Cathed. et Procurat.* 10. *Junii* 1741.

79. Sorae Episcopum Ecclesiam Collegiatam S. Simonis oppidi Albeti non modo ad consuetam solutionem annuorum Ducatorum octo, et Carolenorum quatuor titulo procurationis Episcopo supralaudato faciendam, verum etiam ad subeundas expensas necessarias occasione Visitationis compellere posse S. C. putavit: *Sorana Procurat.* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 1. *et* 2.

80. Inde ambiguum quum esset, an ad integras expensas dictae Visitationis teneatur tantum dicta Ecclesia Collegiata, sive pro rata parte contribuere alii Parochi, Beneficiati, et loca Pia ejusdem loci teneantur? protelata est definitio, ut coadjuventur probationes: *Ibid. dub.* 3.

81. Policastri Episcopum in actu Visitationis a Parocho, et Clero S. Jacobi oppidi Laureae inferioris procurationem exigere non posse concluditur. Nam quum resideret in oppido Laureae superioris tempore aestivo visitare potest Lauream inferiorem et commode reverti ad domum Episcopalem Laureae superioris: *Policastren. Procurat.* 28. *Sept.* 1743 *dub.* 1.

82. Idcirco non tria prandia, et Vecturas equorum pro se, et familia idem percipere valet,,neque praedictus Clerus, et Parochus pabula pro Episcopi equis, ejusque familiae toto tempore Sacrae Visitationis eidem subministrare tenentur: *Ibid. dub.* 2.

83. Eumdem Episcopum omnia praedicta exegisse S. C. constare visum fuit, ita ut hucusque exactum ad formam *cap. exigit de censibus in* 6., et S. C. Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 3. *de Reformat.* (357) restituere teneatur: *Ibid. dub.* 3.

(357) Nam in dicto cap. exigit confirmatur Decretalis Innoc. IV. in eo, quo perceperat procurationes in victualibus non in pecunia recipi, et munera non recipi, nec etiam procurationes in victualibus a locis non visitatis; ac poenae adjiciuntur, videlicet Episcopis dupli restitutio, alioquin interdictum, ac inferioribus ab officio, ac beneficio suspensio, quousque de duplo satisfecerint. Et in Concil. Trid. cit. cap. legitur „Quod si quicquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere „praesumpserit; is, praeter dupli restitutionem „infra mensem faciendam, aliis etiam poenis „juxta Const. Concilii Generalis Lugdunensis, „quae incipit exigit: nec non et aliis poenis, in „Synodo provinciali arbitrio Synodi, absque „ulla spe veniae mulctetur.“

84. Qui etiam prohibitus fuit eidem Episcopo, ne inconsulta S. C. procedat ad actus irretractabiles contra eosdem Sacerdotes S. Jacobi, quibus procurationem in nulla re solvere mandatum fuit; et pro tempore arbitrio S. C. etiam injunctum fuit: *Ibid. dub.* 6.

85. Omnes Visitationi subjectos, et signanter Societates, necnon beneficia simplicia, ac Capellas perpetuas possidentes in Castro Carticeto procurationem per contributum Episcopo praestare debere S. C. decrevit: *Fanen. Procurat.* 24. *Aug.* 1743 *dub.* 1. ad novum examen hac definitione vocata, recessit S. C. a decisis, et Societates comparentes non teneri, fuit insuper injunctum: 28. *Maii* 1746.

86. Josephum Bellutium Plebanum, seu Rectorem Parochialis Ecclesiae SS. Apostolorum Petri, et Pauli oppidi ejusdem Carticeti, qui totum procurationis pondus in retroactis Visitationibus sustinuit, redintegrandum proportione servata pro procurationibus ab anno 1735 citra persolutis S. C. definivit: *Ibid. dub.* 2. Inde recessit a decisis: *Ibid.*

87. Cuncti Visitationi Episcopi Spoletini subjecti, et signanter Monasterium Monialium S. Catharinae, Ecclesiae, Societates, necnon Beneficia simplicia, ac Capellas perpetuas possidentes in territorio Montis Leonis Dioeceseos Spoletanae, an teneantur per contributum ad procurationem Episcopo solvendam? solitum in casu, de quo agitur, servari fuit demandatum: *Spoletana Procurat. Super Contribut.* 30. *April.* 1746 *dub.* 1.

88. Episcopum Cassani adversa laborantem valitudine per se ipsum explere non valentem Visitationem, sed per delegatum, seu Vicarium Generalem exequi facientem, integram concordatam sive absente, sive praesente Episcopo, singulis duobus annis procurationem a Clero Ecclesiae S. Nicolai oppidi Castelluccio, exigere posse ad formam Concordiae S. C. decernere minime haesitavit: *Cassanen. Visitat.* 14. *Junii* 1749 *dub.* 1.

89. Nec ad restituendum id, quod in denis Visitationibus laudatus Episcopus ab eodem Clero exegerat praeter partem dimidiam, quae debita erat Vicario visitanti, procurationis nomine, compellendum esse, S. C. credidit: *Ibid. dub.* 2.

90. Parochos Regulares cujuscumque ordinis illi sint, et praesertim Praemonstratenses, Cistercienses, et Benedictinos curam Animarum personarum secularium exercentes, Episcopo procurationem subministrare teneri sancitur, sive Episcopus visitet per se, sive per alium non obstantibus Privilegiis dictorum Monasteriorum: *Olomucen. Jurisdict.* 7. *Junii* 1755 *dub.* 2. *confirmat.* 2. *Aug. ejusd. anni dub.* 1.

91. Universos Episcopi Amerini Visitationi subjectos, et signanter Societates, Beneficia simplicia, necnon Capellas, aliaque loca Castri Guardeae ad procurationem Episcopo per contributum suppeditandam teneri non ambigitur: *Amerina Procurat.* 20. *Decem.* 1755 *dub.* 1.

92. Communitatem vero dicti Castri ad contribuendum non teneri definitur: *Ibid. dub.* 2.

93. In Constitutionibus Capitularibus Collegiatae Ecclesiae Scrophiani cautum est, ut expensae faciendae in Visitationibus, et aliis necessitatibus Ecclesiae fiant a Praeposito et Canonicis pro rata parte. Sed consuetudo invaluit, et hoc onus soli Praeposito cohaeserit. Modo Praepositus Mathias Simoncellus renuit solus procurationem Episcopo visitanti praestare; ideo S. C. occasionem habuit decidendi Capitulum, et Canonicos praedictae Ecclesiae teneri contribuere in favorem

Praepositi ad formam Constitutionis Synodalis (358): *Pientina Procurat.* 20. *Novem.* 1756.

94. Onus sumptuum Sacrae Visitationis impositum Communitati Villae Bellocu'orum, sustineri debere S. C. statuit. Nam eadem Communitas convenerat super hoc onere cum Capellano Curato Ecclesiae S. Sebastiani, de qua jure patronatus gaudet: *Fanen. Exequut. Decret. Sacrae Visitat.* 22. *Novem.* 1760 *dub.* 3. *confirmat.* 28. *Febr.* 1761.

95. Terracinensis Episcopus procurationem et cathedraticum simul postulans a Beneficiatis omnibus suae ditioni subjectis, et in procurationis solutione etiam Cathedraticum comprehendi consuevisse praesumentibus, responsum a S. C. retulit, illam deberi in specie, vel quantitate moderata pro victualibus tantum arbitrio Visitandorum ad formam Concilii (359): *Satim Procurat.*, et *Cathedratici* 27. *Junii* 1761 *dub.* 1.

96. Episcopo Pientino visitanti Ecclesiam Collegiatam Sancti Quirici Etruriae oppidi procurationis impensas solvendas pro rata fructuum parte beneficiorum, non autem pro aequali parte dividendas esse S. C. praecepit: *Pientina Procurat.* 17. *Decem.* 1763.

97. Episcopo Senogalliensi procurationes esse praestandas per contributum ab Abbate S. Mariae, Priore S. Severi, Monasterio Monialium, Societatibus Laicalibus, Monte Pietatis, et possessoribus beneficiorum etiam simplicium, aliisque locis piis terrae Montis Novi, quae subsunt Visitationi Episcopi, S. C. dubium nullum fecit: *Senogallien. Procurat.* 11. *Januar.* 1766.

98. Episcopo Vasionensi in Comitatu Venaisino Communitas hominum loci S. Ceciliae ad contributionem expensarum in actu Visitationis faciendae, procurationemque ei subministrandam minime tenetur: *Vasionen. Procurat.* 30. *Aug.* 1766.

99. Nomine Archiepiscopi Valentiae Vicarius Generalis visitavit Ecclesiam Parochialem S. Catharinae dictae civitatis, ac Sodalitium divinae Pastorae erectum in Ecclesia PP. Capuccinorum. Ecclesia Parochialis coacta fuit ad solvendum nomine procurationis libras 770. monetae illius Regni, ac lib. 104. solid. 4. Secretario Visitationis, et Sodalitium lib. 39. solid. 16. De hoc aequam habent querimoniam Parochus, ac Clerus illius Ecclesiae, necnon Sodales, et S. C. perspicuum fecit, in Visitatione Ecclesiarum, ac locorum Piorum Valentiae solvendam non esse procurationem Archiepiscopo, vel ejus delegato, etiam sub nomine emolumenti: *Valentina* 30. *Januar.* 1768 *dub.* 1.

100. Et esse locum restitutioni pro summa tantum exacta decidit: *Ibid. dub.* 2.

101. Episcopus Perusinus sacram agens Visitationem in Castro Castiglionis Filiorum Tusci, ad contermina loca ob itineris incomoda Visitatores deputavit, permanens quinque dierum spatio in dicto Castro. Hanc ob causam Parochus S. Crucis ejusdem Castri Desiderius Giusti majores expensas subire debuit. Propterea Episcopus suo decreto mandavit, ut quilibet ceterorum locorum Parochus pro rata parte contribueret in Juliis decem infra octo dies, et Parocho Giusti rependeret. Reclamarunt Parochi, at S. C. eos ad solutionem procurationis ad

(358) Synodus Dioecesana cap. 6. haec habet „Beneficiati simplices solvant procurationem in „actu visitationis juxta redditum sui Beneficii ad „rationem trium pro centenario, et ex dicta so- „lutione subleventur Curati pauperiores juxta „prudentem distributionem arbitrio Ordinarii „ *Bod. Caus.* 20 *Nov.* 1756.

(359) *Sess.* 24. *cap.* 3. *de Reform.* vide not. 220 pag. 266.

formam Decreti condemnavit: *Perusina Visitat. 7. Julii* 1770.

102. Episcopo Ferentino visitanti Dioecesim, et Sacramentum Chrismatis in Visitatione administranti S. C. vetuit, ne quid procurationis nomine a Communitatibus, licet sponte, et si ab immemorabili consuetudine septem scuta, aut paulo majorem summam exhibentibus, acciperat ex causa administrationis Sacramenti Confirmationis: *Ferentina Visitat. Sacr. Liminum* 20. *April.* 1782.

103. Anno 1660. Aquipendii Episcopus decreverat in Sacra Visitatione, quod ad procurationes, seu victualia, quae in Visitatione erunt ministranda ab iis, qui visitantur, etiam Beneficia simplicia, Societates laicorum, et loca Pia, non tamen Hospitalia, pro eorum parte rata concurrere deberent. Ab eo nihilominus tempore nonnisi Parochum tantum S. Crucis, ac tres supranumerarios Canonicos Collegiatae Ecclesiae SS. Johannis, et Andreae, qui distinctam a riquis Canonicis habent Praebendam contribuisse constat. Capitulares, qui integrum fere onus subibant, protestati sunt de contributione procurationis ad formam antiqui Decreti. Immemorabilem loca Pia praeseferebant nihil solvendi observantiam. Beneficiatis manutentionem dedit Episcopus. Verum ponderato dubio, quomodo, et a quibus esset Episcopo visitanti contribuendum? ad formam Decreti 1660, juxta liquidationem faciendam coram Episcopo contribuendum responsum prodiit: *Aquipendien.* 21. *April.* 1787 *dub.* 1.

104. Redintegrationem proinde Capitulum exequisivit pro procurationibus praeteritis solutis, sed nonnisi pro ultima procuratione potuit obtinere: *Ibid. dub.* 2.

105. S. C. plane explicavit suum consilium, procurationem Archiepiscopo Camerini Visitationem gerenti suppeditandam esse per contributum a cunctis etiam beneficiatis, confraternitatibus, et Ecclesiarum patronis Vicariatus Castri Plastrae, quamquam soli Parochi praebere eam soliti erant: *Camerinen. Procurat.* 23. *Novem.* 1793.

§. XX.

Episcopus quoad Quartam Decimarum.

1. Sententia stat S. C. posse Anglonae Episcopum pro quarta decimarum juxta solitum annuatim a Clero terrae Claramontis certam quantitatem pecuniarum exigere: *Anglonen. Praetens. Exact.* 20. *Decem.* 1704 *dub.* 1.

2. Et ad dubium, an potius liceat Clero praedicto quartam Decimarum tradere in ipsa specie tritici, et aliorum fructuum? S. C. rescripsit, ut solitum servaretur: *Ibid. dub.* 2.

3. Rodulphus Paulinus bina beneficia in Dioecesi Reatina possidens, ab Episcopo Reatino taxatus fuit pro summa excessiva ratione cathedratici, et hoc ad S. C. retulit, quae planum fecit etiam de solutione decimarum, deberi nempe decimas quoad beneficium SS. Salvatoris, et Laurentii in summa quartarum duarum frumenti, et quartarum duarum Speltae, et quoad aliud beneficium S. Nicolai et Johannis ad rationem unius cum dimidio frumenti quartae unius Speltae in omnibus juxta mensuram antiquam: *Reatina Cathed.* 8. *Julii* 1713 *dub.* 2. *confirmat.* 13. *Januar.* 1714.

4. Episcopo Anglonae praestandam esse quartam decimarum a Clero terrae Carbonis, quum esset in, et de Dioecesi sua, contraria non obstante consuetudine fuit a S. C. firmatum: *Anglonen. Cathed. Decimarum, et*

Quartae Funer. 30. *Januar.* 1723 *dub.* 2. (360).

5. Episcopum non posse cogere Capitulum et Canonicos Ecclesiae Collegiatae terrae Trebii ad praestationem Decimarum sub poena interdicti, vel aliarum censurarum, servatis servandis a S. C. emanavit resolutio: *Spoletana Decimar.* 30. *Martii* 1726 *dub.* 1.

6. Et ad quaesitum inde; an, et in qua quantitate, et qualitate debeatur Episcopo Decimae frumenti? respondit pro concessione remissoriae, et compulsoriae praefixo termino duorum Mensium: *Ibid. dub.* 2.

7. Atque ad dubium, an constet de excessiva solutione, seu suppeditatione Decimae in praeteritum, ita ut sit locus repetitioni? non esse locum repetitioni censuit ead. S. C.: *Ibidem dubio* 3. Deinde resolvit Decimam deberi Episcopo in medietate tam in frumento, quam in pecunia juxta qualitatem exigendam a Capitulo: 20. *Novem.* 1728.

8. Episcopo Bisacciarum a Capitulo Cathedralis Ecclesiae a Leone X. Pont. Max. alteri Cathedrali S. Angeli Lombardorum unitae, decimas pro medietate juxta solitum, non vero pro quarta parte, exigere licere rescriptum est: *Bisacciarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 8.

9. Pro Quarta Decumana Episcopo Cassanensi debita a Clero Parochialis Ecclesiae S. Mariae Majoris Marateae Inferioris tribuendi sunt modii seu tumuli 50. frumenti juxta veterem consuetudinem ex annuo cumulo Decimarum, quas in medietate unius modii tritici a singulis Familiis sub Paroecia degentibus idem Clerus colligit. In hac annua praestatione ipsum Clerum pergere debere resolvitur: *Cassanen. Quartae Decimar.* 27. *Sept.* 1738 *confirmat.* 4. *Julii* 1739 *dub.* 1.

§. XXI.

Episcopus quoad Residentiam vel Absentiam (361).

1. Posito decreto Concilii *cap.* 1. *Sess.* 6., *et cap.* 1. *Sess.* 23. (362) dubitatur, an Episcopi temporibus praescriptis in dicto *cap.* 1. *Sess.* 23. *vers. eosdem interim admonet etc.* (363) in Ecclesia sua residere teneantur? an vero satis sit, ut in Dioecesi resideant? S. C. articulo hujusmodi accurate discusso, censuit Episcopos temporibus, ut supra praescriptis teneri in Ecclesia sua Cathedrali residere, nec satis esse, ut in Dioecesi maneant, nisi Episcopalia munia in sua Dioecesi eos alio vocent: *Dubium* 24. *Sept.* 1622.

2. Episcopum in aliqua parte alterius ex suis Dioecesibus residentem suae obligationi circa residentiam utique satisfacere, dum tamen in aliqua ex suis Cathedralibus permaneat temporibus ab eodem Concilio praescriptis decreto *cap.* 1. *vers. Eosdem in-*

(360) *Vide not.* 223. *pag.* 268.

(361) *Vide Introductionem operis* §. 10. *pag.* 61.

(362) In quibus cautum est Episcopos etiamsi S. R. E. Cardinales sint, non residentes minime posse suum ministerium implere, idcirco obligantur ad residentiam, poenis contra non residentes statutis. et prius latis a Pio IV. Const. de salute 4. Sept. 1560. (Bull. Rom. tom. 4. part. 2. pag. 36) Nonnullae deinde decretis Concilii Tridentini praedictas Constitutiones, ac Decreta relata a Giraldi Exposit. Jur. Pont. tom. 3. pag 978. seq. accesserunt.

(363) Ibi „ Eosdem interim admonet, et in Do„mino hortatur, ne per illius temporis spatium, „ Dominici Adventus, Quadragesimae, Nativita„tis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item, „ Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, „ et in Domino gaudere Pastoris praesentia oves „ debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo „ pacto absint, nisi episcopalia munia in sua „ dioecesi eos alio vocent.„ Fagnanus in cap. Qualiter de cleric. non resident. lib. 3. pag. 51. quaestionem expendit, an Episcopi temporibus praescriptis in cap. 1. vers. eosdem interim admonet Sess. 23. Concil. Trid. in Ecclesia Cathedrali residere teneantur; an vero satis, ut in Dioecesi resideant.

terim admonet Sess. 23. (364) S. C. decrevit: *Hortana* 18. *Junii* 1624 *dub.* 1.

3. Decere, ut Episcopus in solemnioribus anni festivitatibus apud suam Cathedralem Ecclesiam resideat, ei tamen hac de causa procurationem non debere decid't S. C.: *Acernen.* 17. *Maii* 1633 *dub.* 5.

4. Episcopus Urgellae in terra Guissonae per 12. Leucas, seu duos dies a civitate distante ab octo circiter annis continuo fere degens, precibusque Capituli ad residendum temporibus saltem a Concilio Tridentino praescriptis (365) apud Ecclesiam Cathedralem per Procuratorem vocatus, insalubritatem aeris, et assiduas cum eo Capitulo dissentiones exposuit. Re in S. C. deducta nulla edita fuit resolutio ut Episcopus justificet exposita; addendo ad mentem: *Urgelen. Residentiae* 20. *Decem.* 1704. Deinde iterum protelata est definitio, et ad mentem rescriptum: 5. *Sept.* 1705.

5. In consultationem venit, an, et quomodo Episcopus Gerundae, et Cariati teneatur residere in Ecclesia Cathedrali Gerundae? rescribitur *negative*, addendo, et Episcopus curet manere etiam in Ecclesia Gerundae saltem in aliquibus diebus solemnioribus: *Geruntinen.*, *et Cariaten. Synodi*, *et Gravaminum* 2. *Octob.* 1706 *dub.* 4. *confirmat.* 2. *Febr.* 1708.

6. Episcopo Cremonensi supplices exhibenti preces pro prorogatione termini unius mensis ab Urbano VIII. Pont. Max. praescripti ad arripiendum iter ad residendum, et probanti se propter hyemis rigorem non potuisse antea iter facere, ac propterea uti non posse mensibus a Sacro Concilio Tridentino indultis, impertitum fuit spatium duorum mensium antequam ad residentiam se conferret: *Cremonen.* 19. *Febr.* 1718.

7. Episcopo Gurci permittendum non esse, ut praeter tres menses a Sacro Tridentino Concilio praefixos, tribus aliis mensibus in quodam Palatio a se cum aliis bonis empto, quod dicitur *Mayoreffen.*; quodque est suae Dioecesis conterminum, in Dioecesi situm Episcopi Salisburgensis, habitare possit, resolutum fuit, et additum ad mentem (366): *Gurcen.* 19. *Febr.* 1718.

8. Episcopo Segnensi in Croatia praeferenti se infirmitate, et aegritudine corripi quotiescumque Dioecesim suam ingreditur, et addenti sanitatem, et vires aliter recuperare non posse, nisi e Dioecesi egrediendo, et ad alios locos clementioris aeris se transferendo, concessum fuit abesse posse a residentia ad sex menses: *Segnen.* 19. *Febr.* 1718.

9. Controversiis inter Capitulum Calceatense, et Episcopum factis, Calceatensi relicta civitate, is se Lucronium contulit, ubi ad biennium permanendi a Sum. Pont. Benedicto XIII. valitudinis suae gratia habuit indultum. Hujus prorogationem postea a Benedicto Laudato Pont. Max. ob graves, quas exposuerat infirmitates, impetravit. Cardinalis deinde Origo S. C. Praefectus ex facultate a Pontifice sibi tributa ea sub conditione extendit indultum, ut diebus majoris hebdomadae, et festis Paschalibus apud alterutram ex suis Calaguritana, et Calceatensi Cathedralibus resideret. Verum nec iis quoque diebus residente Episcopo, Capitulum resolutionem urgendi animum adplicuit. Deliberatum quippe fuit, eumdem Episcopum in diebus saltem a Concilio Tridentino *Sess.* 23. *de Reform. cap.* 1. (367)

(364) *Vide not. praeced.*
(365) *Vide not.* 363. *praeced.*

(366) Et mens est, ut recurrat ad SSmum in casibus particularibus: Eod. Cons 19. Febr. 1718.
(367) *Vide not.* 363.

praescriptis in alterutra ex Cathedralibus morari, ibique Sacras functiones explere debere: *Calaguritana, et Calceaten. Residentiae* 3. *Sept.* 1740 *dub.* 1.

10. Postulatum exinde fuit, an, et quomodo esset concedendum novum indultum saltem ad cautelam? et resolutum concedendum esse ad biennium juxta mentem (368): *Ibid. dub.* 3.

11. Quum quaereretur, utrum Episcopus, qui duas habet Cathedrales, consistere teneretur in urbe Tuscaniae per aliquod temporis spatium singulis annis, rescriptum exinde fuit, arbitrio, et prudentiae Episcopi, et ad mentem: *Viterbien. seu Tuscanen.* 11. *Januar.* 1783 *dub.* 4.

§. XXII.

Episcopus quoad Sacramentum Confirmationis.

1. Quamdiu Praelatus inferior legitime non probaverit, se omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem habere, ad Archiepiscopum Theatinum dumtaxat spectare Sacramentum Chrismatis ministrare: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 3.

2. Collatio Sacramenti Confirmationis privative ad Episcopum quoad Bajulivum in locis Rhodii, et S. Mauri Religionis Hierosolymitanae, spectat: *Caputaquen.* 2. *Aug.* 1760 *dub.* 5. *confirmat.* 17. *Januar.* 1761.

3. Causa quaestionis excitatae inter Episcopum Anglonae, et Abbatem Commendatarium Monasterii S. Eliae ordinis S. Basilii oppidi Carboni, qui non est Nullius, nec habet territorium separatum, S. C. Episcopo in dicta terra jus administrandi Sacramentum Confirmationis adjudicavit: *Anglonen. Jurisdict.* 30. *Januar.* 1717 *dub.* 4. (369).

§. XXIII.

Episcopus quoad Strenam seu Xenia, et alia Emolumenta.

1. Episcopus a provisis de beneficiis a Sede Apostolica in forma extorquet pro collatione in vim mandati Apostolici duos Julios pro quolibet scuto valoris dicti Beneficii?

2. Item pro collationibus beneficiorum, quae ipse jure ordinario scut. 6. et aliquando 7, et hoc idem vult extorquere a provisis ab Inferioribus, ad quos collatio spectat. Si vero collationes fiant ab Abbatibus, vel aliis Inferioribus a sua jurisdictione exemptis. Ipse Episcopus vult, ut collationes ab ipso, vel ejus Vicario approbentur, ac ratae, et gratae fiant, et tantumdem persolvant, alioquin non vult, ut possint gaudere dictis beneficiis. Ad utrumque S. C. respondit, pro collatione, aut institutione Ecclesiarum, et praesertim Curatarum Cancellarium posse in singulis accipere mercedem suo labori convenientem, quae tamen scriptura, sigillo, et ceteris computatis omnibus unum aureum non excedat, et dummodo ipsi Cancellario Salarium nullum pro suo Officio exercendo constitutum sit, et ex pecunia, quam accipiet, nihil prorsus emolumenti Collatores, aut instituto-

(368) Nempe per biennium si tamdiu duraverint expositae infirmitates residere valeat in dicta civitate Lucronii etiam pro tempore Adventus, Nativitatis Domini, Quadragesimae expressa tamen adjecta conditione, ut nimirum pro hebdomada majori, et Paschate, Resurrectionis, et Pentecostes, necnon festo Ssmi Corporis Christi ad alteratram ex suis Cathedralibus omnino accedat, neque ab hujusmodi obligatione se eximere possit, nisi ex causa verae impotentiae, vel ob manifestum vitae discrimen stricte desuper onerata ejus conscientia: *Regist. lit. lib.* 29. die 3. *Sept* 1749.

(369) Advocatus Dominicus Ursaya pro hac causa peroravit in favorem Episcopi Anglonae, ut videre est *Discep. Eccl. IX* tom 1. part 1. per tot, et *Discep. V.* tom 2. part. 1. per tot.

res nullo modo directe, vel indirecte percipiant: *Gerunden. Extortionum Febr.* 1588 *dub.* 1. *et* 2.

3. Insuper pro literis dimissoriis, seu testimonialibus, aut Commendatitiis Episcopus exigit undecim grossos, et unum nummum contra formam Concil. Tridentini *cap.* 1. *Sess.* 21. *de reform.* (370). Nihil exigendum pro collatione Ordinum esse juxta *cap.* 1. *Sess.* 21. (371) rescribitur: *Ibidem dubio* 3.

4. Item curat solutionem faciendam a Clericis, qui ordinem Sacrum suscipere exoptant, pro literis publicatoriis duos grossos, et quatuor denarios, et id repetit in quolibet ordine suscipiendo. Sancitur id prohiberi eodem *cap.* 1. *Sess.* 21. *vers. nec alia quacumque de causa* (372): *Ibid. dub.* 4.

5. Item pro licentiis exercendi curam animarum, et Confessiones audiendi sive coadjutoriis exiguntur undecim grossi pro qualibet, quae quomodolibet anno, sive alio examine renovari debent, et iterum persolvi contra formam *cap.* 15. *Sess.* 23. (373), ubi expresse cavetur, ut gratis concedantur. Gratis oportere concedi firmatur hujusmodi licentias juxta *cap.* 15. *Sess.* 23. (374): *Ibid. dub.* 5.

6. Pariter pro dispensationibus Matrimonialibus, quae in vim literarum Apostolicarum conceduntur, unum marchum argenti, quod est valoris trium ducatorum, et ultra contra formam ipsarum literarum Apostolicarum; in quibus Sum. Pontifex mandat, ut nihil percipiat, a sponte offerentibus. Decretum est pro dispensationibus Matrimonialibus non licere Episcopo, vel ejus Vicario, quicquam accipere, nec ratione taxae, et an ex immemorabili consuetudine, nec ratione Sigilli, vel alicujus alterius rei. Qua propter Decretum illud, quod solet poni in literis Dispensationum Matrimonialium, ut nihil muneris, aut praemii sponte accipi possit pro illarum exequutione, ita intelligendum est, ut neque Ordinarius ipse, nec Vicarius ejus quicquam prorsus etiam pro mercede laboris, quem ea in re susciperent, capere possent. Notarius vero pro examine testium quartam aurei

(370) Quo statuitur Episcopus nihil recipere debere pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis tonsurae, nec non pro literis dimissoriis, aut testimonialibus, neque Ministros pro hujusmodi literarum sigillo aliquid, nec sponte oblatum accipere. Ubi vero consuetudo est aliquid accipiendi pro literis, nihil capiatur a Notariis pro officio ultra decimam unius aurei partem, modo alioquin ils non suppetat Salarium, dantes, et accipientes a jure inflictas poenas incurrendo. Quoad poenas accessit Const. S. Pii V. Cum primum 1. April 1566 Bull Rom. tom 4. part. 2. pag 284 § 8 et Const. sanctam Sixti V. 5 Januar 1588 (Bull Rom tom. 5. part. 1. pag. 40) Sed omnibus Sanctionibus Episcopo prohibentibus receptionem cujuscumque rei, etiam sponte oblatae, pro collatione Ordinum, et primae Tonsurae accessit taxa Innocentiana, confecta 1. Oct. 1678, a Congr. particulari deputata ab Innoc. XI. edita 8. ejusd mensis et anni, injuncta illius observantia eidem Congreg. privative quoad alia quaelibet tribunalia, et judices, in qua, confirmatis decretis Sacrorum Canonum, et SS. Congr., damnatisque contrariis consuetudinibus, expresse prohibetur Episcopis, eorumque Officialibus, familiaribus, et famulis receptio forficum, pectinum, et mapparum, excepto cereo, illius qualitatis, et ponderis statuendi arbitrio Ordinarii, exceptaque mappa in Ordinandis in Presbyteros offerenda, juxta permissionem Pontificalis Romani.

(371) *Vide not. praeced.*

(372) „Nec alia quacumque de causa, etiam „sponte oblatum, Episcopi, et alii Ordinum collatores, aut eorum Ministri, quovis praetextu „accipiant:" *Vid.* not. praec.

(373) *De Reform.* in quo cautum est „Quamvis „Presbyteri in sua Ordinatione a peccatis absolvendi potestatem accipiant: decernit tamen S. „Synodus, nullum, etiam Regularem posse Confessiones saecularium, etiam Sacerdotum audire, „nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale „beneficium, aut ab Episcopis, per examen, si „illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, et approbationem, quae gratis „detur, obtineat; privilegiis, et consuetudine „quacunque etiam immemorabili, non obstantibus."

(374) *Vide not. praecedentem.*

licite accinere potest: *Ibidem dubio* 6.

7. Denique quum exposita fuisset consuetudo Ecclesiae Gerundae, ut Episcopi in eorum ingressu solerent exigere a personis Ecclesiasticis quoddam donativum, quod Episcopus illius temporis ampliare studebat ad Beneficiatos etiam post ejus ingressum provisos. S. C. respondit istam consuetudinem esse sublatam per Concilium Trid. *cap.* 14. *Sess.* 24. (375): *Ibid. dub.* 8.

8. Quoad Episcopum, qui pro licentiis commorandi extra residentiam in causis necessariis exigit a Canonicis, et Presbyteris Carolenos duos pro qualibet licentia, S. C. jussit nihil omnino esse solvendum, sed licentiam esse omnibus gratis concedendam: *Guardien.* 8. *Maii* 1649 *dub.* 1.

9. Quum Presbyter Carolus Guarinus utrique Dioecesi Castrensi, et Hydruntinae ratione originis, et domicilii subjectus esset, inops consilii est, an teneatur concurrere ad solutionem Spolii cum Clero utriusque Dioecesis? respondetur, teneri, ubi possidet beneficium: *Castren. seu Hydruntina Subjectionis* 2. *Dec.* 1673 *dub.* 5.

10. Dubio ponderato, an posset Episcopus exigere carolenos quatuor pro quolibet ex licentiis iterum investiendi census, et vendendi animalia ad loca pia spectantia? mandat S. C. ut Episcopus transmittat taxam Curiae Metropolitanae: *Larinen.* 23. *Martii* 1697 *dub.* 4. *et* 5.

11. Mota controversia inter Archiepiscopum, ejusque Officiales, Clerum, Parochos, et Universitatem oppidi Tramontis, S. C. consilio nituntur, an Archiepiscopi pro tempore potuerint, et in futurum possint pro praestatione consensus in reservatione juris patronatus, et fundatione Capellaniarum in recognitionem auctoritatis sibi ipsi reservare annuum censum in cera, pernis, vel similibus, vel pecuniam loco earumdem rerum ab ipsis taxatam exigere? S. C. censuit dandam esse resolutionem in casibus particularibus quoad praeterita, et proponatur causa in ultima Quadragesima respondit: *Amalphitana* 6. *Febr.* 1700 *dub.* 1.

12. Ac deinde confirmavit decretum, nempe Parochos, et Beneficiatos, qui non reperiuntur pro aliqua recognitione obligati, non teneri in die Paschatis munera in tot pernis, et ovis Archiepiscopo deferre, vel pretium illorum solvere vigore assertae consuetudinis: *Ibid.*

13. Necnon aliud Decretum confirmavit, nempe Archiepiscopum non posse dictum Clerum, sive Congregationem Ecclesiasticorum loci Tramontis cogere ad tradenda tempore Paschatis, et Bacchanalium munera, quae Congregatio praedicta dare consuevit in pernis, et carnibus, ut dicitur, *longhe*, et dicta munera ad pecuniam reducere in summa ducatorum quinque: *Ibid.*

14. Demum adducta in disquisitionem haec dubia, an pro investimento pecuniarum locorum Piorum, et Ecclesiarum requiratur licentia, et beneplacitum Archiepiscopi? et quatenus affirmative,

15. An possit Curia Archiepiscopi pro concessione dictae licentiae infra summam ducat. 18. carolenos 15, et pro aliis investimentis dictam summam excedentibus carolenos 30. exigere? S. C. respondit, affirmative, sed li-

(375) De Reform., ubi cautum est, in nulla provisione, seu admissione in possessionem cujuscumque beneficii, aut distributionum, fiant ullae fructuum deductiones, convertibiles in usus non pios: consuetudinibus laudabilibus exceptis, et per Episcopum probatis; cujus est cognoscere de statutis, constitutionibus etc. contrariis: *Vid. not.* 158. *tom.* 2. *pag.* 127.

centiam praestandam esse gratis; modo confirmat: *Ibid. dub.* 2.

16. Episcopo Anglonae praeter quartam decimarum, et funerum aliquam summam haud deberi in festo Natalis, Purificationis, seu aliis Festivitatibus S. C. constituit: *Anglonen. Praetens. Exact.* 20. *Decem*: 1704 *dub.* 3.

17. Ac dubio perpenso, an, et sub quo titulo Episcopus possit annuatim a praedicto Clero exigere carolenos quatuor pro quolibet Sacerdote? negative respondit: *Ibid.* 20. *Dec.* 1704 *dub.* 5.

18. Deinde quoad praelatum decretum in comperto non erat: an interdicta veniat oblatio candelarum fieri in die Purificationis solita? et S. C. Episcopum licere candelas oblatas eo die recipere resolvit: *Ead.* 9. *Januar.* 1706 *dub.* 2.

19. Renuentibus haeredibus Presbyteri Johannis Novelli terrae Belvederii tradere Episcopo Superpelliceum, et breviarium ejusdem defuncti juxta ejus praeceptum sub poena excommunicationis injunctum, Episcopus fretus consuetudine immemorabili, uti praetendit, illos excommunicatos declaravit. Re in S. C. delata, decretum est non licere Episcopo exigere ab haeredibus Presbyterorum breviarium, et Superpelliceum (376): *Sancti Marci Exact.* 31. *Julii* 1706 *dub.* 1.

20. Haec dubia: An competat Episcopo Rubensi jus exigendi, seu percipiendi quartam portionem punctaturarum, quae fiunt in anno in Ecclesia Cathedrali? et quatenus affirmative

21. An eadem quarta portio debeatur dicto Episcopo servata proportione punctaturarum, quae fiunt, vel in quantitate certa? detulit pro definitione S. C. ad S. C. Episcoporum (377): *Ruben. Punctatur* 18. *Aug.* 1708 *dub.* 3. *et* 4.

22. Ad jurgia refugienda ad examen in S. C. positum fuit dubium, an praestanda sit in futurum per Capitulum Ostunense Episcopo dictae civitatis summa ducatorum centum in die Circumcisionis Domini? et placuit rescribere, ut probationes coadjuvarentur juxta instructionem (378) non retardata interim solutione juxta solitum: *Ostunen. Strenae* 16. *Jan.* 1712. Deinde affirmativum dedit responsum (379): 28. *April.* 1714 *dub.* 1.

23. An praestanda sit in futurum per Capitulum Collegiatae loci Rotundi Episcopo praedicto summa ducatorum decem in die Circumcisionis Domini? rescripsit; *Dilata, et coadjuventur probationes* (380): *Ibid. dub.* 2.

(376) „Cum ergo agitur de exactionibus impositis ab ipsis Episcopis, nullo modo sunt „permittendae in futurum, quidquid sit, ut pro „praeterito non teneantur restituere, si impositio fuerit facta ab Antecessoribus: sed si concurrat exactio immemorabilis temporis, vel quadragenaria cum titulo colorato, tunc posset „dubitari, quod debeat continuari praestatio... „sed in casu, de quo agimus, ut agatur de impositione facta ab Episcopo, et sic concorrente „titulo infecto, quatenus illum productum sit, „nullo modo potest induci ere bonam fidem in „praescriptione." Ita de hac causa loquutus est Card. Petra *Comment. a Const. III. Pauli II num.* 38. tom 5 pag. 205

(377) Vide not. 670. tom 2 pag. 494.

(378) Qua jussum fuit Vicario Capitolari Tarentino, quatenus citatis Partibus transumi curasset partitas a libro, seu platea redituum Mensae Episcopalis juxta formam, in qua descriptae comperiuntur, ac testium utriusque inducendorum examen formiter reciperet, praesertim super antiquis, et continuis, ut asseritur, solutionibus, ac quantitate, aliisque pro partium libito ad se probandis: *Ead Caus.* 16 *Januar.* 1712

(379) „Ratio enim resolutionis primi dubii „fuit, quia ex processu remissoriali constat de „uniformi solutione facta per Capitulum Ostunen. „annuorum ducat. 100 per centum, et ultra annos Episcopis, et descriptione in plateis Mensae Episcopalis antiquissimis: nec obstare visum fuit, agi de actibus facultativis, quodque „proinde non sit locus coactioni, etsi fuisset „facti per mille annos, et requiritur denegatio, „et coactio secuta." Card. Petra *Comment. ad Const. III Pauli II num.* 35 *tom* 5 *pag* 204.

(380) „Quoad vero secundum dubium, quia „concurrebat difformitas solutionum in quanti-

24. Episcopus S. Marci ea, quae indebite exegit in recipienda redditione rationis administrationis Locorum Piorum restituere debet, et restituere prout de jure: *Sancti Marci Plurium* 16. *Januar.* 1723 *dub.* 15.

25. Archiepiscopus Compsanus in antiqua, et immemorabili possessione reperitur exigendi ab haeredibus, et bonis Archipresbyterorum, ac Parochorum decedentium cujuslibet loci suae Dioecesis summam ducatorum 100. Sed quum vacatio cujusdam Paroeciae contigisset, disputatum est de hujusmodi consuetudine, et praefigi terminum Curiae Archiepiscopali ad sua jura deducenda in S. C. fuit mandatum: *Compsana* 1. *Decem.* 1725 *dub.* 1. *et* 2.

26. Exponit Archiepiscopus se esse in possessione exigendi a Capitulo Ecclesiae Medunei duc. 23. 90. titulo Cathedratici, et totidem nummos kalendis Januarii nomine strenae; id probat ex libris Mensae anni 1552, ex testimonio 43. Presbyterorum dictae Ecclesiae, et aliorum Capitulorum dioecesis, et ex libris Nuntiaturae Neapolitanae; idcirco interrogat S. C., quae judicium per cunctas Ecclesias exercet, an praestanda sit in futurum per Capitulum majoris Ecclesiae Archiepiscopo Strena ducat. 23. 90. die Circumcisionis Domini? respondit dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem (381): *Baren. Strenae, et Cathedr.* 20. *Decem.* 1732 *dub.* 1.

27. Episcopo Constantiensi non debentur taxae ex quinque Ecclesiis Parochialibus Magno Priori Alemaniae Ordinis Hierosolymitani subjectis; etiamsi in medio proferat transactionem anni 1612 initam ad componenda dissidia super hac solutione, easque in pios usus erogare testimonium perhibet: *Constantien.* 20. *Novem.* 1734 *dub.* 3.

28. Clerus oppidi Mormanni Episcopo strenam ducatorum sex, atque Carolenorum 20. Vicario Generali singulis annis solvendi onus non habet: *Cassanen.* 15. *Dec.* 1736 *dub.* 10.

29. Capitulum Cathedralis Ecclesiae Bisacciarum, quae unita fuit a Leone X. Pont. Max. alteri Cathedrali S. Angeli Lombardorum, contendit Episcopum penes mox dictam Ecclesiam S. Angeli residentem non posse quamdam annuam strenam in summa ducatorum 10. in festivitate Nativitatis SSmi Dni Nostri exigere. S. C. requisita Capituli sententiam decreto comprobavit: *Bisacciarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 1.

30. Idem Capitulum in festivitate Purificationis B. M. V. cereum Episcopo absenti largiri tenetur: *Ibid. dub.* 9.

31. Episcopus non potest reposcere a Capitulo Ecclesiae Collegiatae S. Simonis oppidi Albeti Strenas, et ad solutionem adstringere Canonicos. Nam annuam summam ducatorum 8. et Carolenorum 4. nomine procurationis persolvebant: *Surana Procurationis* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 7.

32. Episcopum Alexani de communi Massa Capituli Ecclesiae Cathedralis participare posse permittitur: *Alexanen.* 1. *Sept.* 1742 *dub.* 1.

33. Idem Episcopus postulans, an ipsius portio immunis esse debeat a sumptibus litium, quae contra ipsum fuerint intentatae, ut videatur in casibus particularibus, responsum habuit: *Ibid. dub.* 4.

34. Et quaerens; an ad dictam portionem redintegrandam de expensis dictarum litium usque adhuc detractis ab eadem Massa cogendum sit Capitulum, resolutionem item tulit prout

„tate, et non continua, et alia, quae sapiebant „actum mere donationis, ideo S. C. voluit coadjuvari probationes" Card. Petra cit. loc.

(381) *Vide not.* 224. *pag.* 268.

supra, in casibus nempe videri particularibus: *Ibid. dub.* 5.

35. Eidem Episcopo nullam de eleemosynis pro Missis cum cantu defunctorum praesente Cadavere, et pro anniversariis adventitiis, choro non intervenienti portionem deberi aequum est: *Ibid. dub.* 7.

36. Neque etiam de emolumentis anniversariorum perpetuorum de praecepto testatorum Canonicis praesentibus distribuendis, participare idem Episcopus valet: *Ibid. dub.* 8.

37. Praelatus Episcopus multas ab eo indictas in decreto, quo in antecessum missas celebrare vetuit, sibimet applicare non potest: *Ibid. dub.* 10.

38. Archiepiscopus Rossani participare potest de massa Capitulari Ecclesiae Cathedralis juxta solitum, etiamsi servitio Chori, et horis Canonicis non intersit. Ipse enim ait eas ratas partes inter jura et reditus Archiepiscopatus descriptas fuisse: *Rossanen. Juris Participandi* 20. *Martii* 1745 *dub.* 1. confirmatur, et additur comprehensa etiam haereditate Archiepiscopi Adeodati: 9. *Julii* 1746.

39. Episcopo Castellanetae in distributione, sive adjudicatione subsidiorum dotalium extrajudicialiter, vel judicialiter procedente, aliqua ipsi, sive ejus ministris debentur emolumenta juxta taxam Innocentianam (382): *Castellaneten.* 27. *April.* 1748 *dub.* 5.

40. Quaesitum est, an aliquid exigi possit ab Episcopo in causam, et pro labore redditionis rationis, seu librorum revisionis, quoad bona, et reditus Ecclesiae S. Nicolai, et S. Stephani, et Congregationis Presbyterorum, quae nuncupatur Capitulum? S. C. definitio dubii S. C. Episcop. et Regular. commisit (383): *Piscien.* 21. *Julii* 1753 *dub.* 2.

41. Communitas Villae Belloculorum, quae jurepatronatus potitur Ecclesiae S. Sebastiani, onus Canonem annuatim solvendi, et promissum in prima Ecclesiae Cathedralis fundatione mensae Episcopali in consecratione Ecclesiae, refundit in Cappellanum Curatum; ideo Episcopus declaravit esse Communitati impositum dictum onus, et S. C. Episcopi decreto adhaesit: *Fanen. Exequut. Decret. Sacr. Visitat.* 22. *Novem.* 1760 *dub.* 3. *confirmat.* 28. *Febr.* 1761.

42. Capitulum Collegiatae Ecclesiae terrae Molae lamentatur de strenis in annua summa ducatorum 22. 60. Archiepiscopo Barensi, illiusque familiae persolutis, ob id postulat, an debeat illas amplius solvere; et an possit exactas exquirere. Verum S. C. causae definitionem protelando, voluit coadjuvari probationes, et ad mentem (384): *Baren.* 16. *Maii* 1767 *dub.* 2. *et* 3.

43. Et exposcit ulterius; an quolibet anno Cathedralis Archidiacono debeat praestare strenas in Carolenis decem? et ad hanc praestationem teneri haudquaquam posse S. C. definivit: *Ibid. dub.* 5.

44. Neque vero eumdem Archidiaconum ad easdem jam more solito exactas Capitulo restituendas esse S. ead. C. resolvit: *Ibid. dub.* 6.

§. XXIV.

Episcopus quoad Subsidium Charitativum.

1. Diligenter dubiis excussis S. C. aperte indicat, Episcopos pingues reditus habentes, quia videlicet nedum congruam ipsi juxta formam Sacri Concilii Tridentini assignatam, verum etiam duplicatam, et longe majorem habent, non posse exigere Charitativum Subsidium a suis Dioecesanis:

(382) Vide not. 177 pag. 231.
(383) Vide not. 673. tom. 2. pag. 495.
(384) Vide not. 250. pag. 272.

Gerunden. Subsidii Charit. 17. *Febr.* 1663 *dub.* 1.

2. Ac Episcopos, quibus pro exigendo Charitativo Subsidio non obstat sufficientia sive exuberantia redituum, minime posse illud exigere, nulla urgente causa, et inconsultis eorum Capitulis: *Ibid. dub.* 11.

3. Neque posse illud exigere a Clericis Beneficiatis, qui licet aliquos reditus habent non consistentes in distributionibus quotidianis, nihil tamen eis superest praeter honestam conservationem: *Ibid. dub.* 3.

4. Sed ad dubium, an posito, quod consultis eorum Capitulis dictum Charitativum Subsidium exigere valeant, possint illud exigere a suis Clericis Beneficiatis non habentibus alios reditus, quam distributiones quotidianas? respondetur, ut explicetur natura harum distributionem (385): *Ibid. dub.* 4.

5. Insuper decidit S. C. in casibus, in quibus est permissum exigere Charitativum Subsidium, quantitatem debere esse arbitrariam pro qualitate indigentiae, dummodo moderatam, et non onerosam: *Ibid. dub.* 5.

6. Ad trutinam ponitur, an ex redditibus Canonicatuum, Parochialium, et beneficiorum, quae vacabant tempore, quo Clerus imposuit collectam pro Subsidio Charitativo, solvenda sit rata pars dictae Collectae, ex quo tempore impositionis reditus nondum fuerant avulsi a solo, vel percepti? perpensis etiam deductis per D. Thesaurarium pro jure Camerae solvere teneri censuit (386): *Venafrana Subsidii Charit.* 2. *April.* 1672.

7. Quum Presbyter Carolus Guarinus utrique Dioecesi Castrensi, et Hydruntinae ratione originis, et domicilii subjaceret, quaerit, an si casus hujusmodi inciderit, teneatur solvere Subsidium Charitativum utrique Episcopo? ubi possidet beneficium teneri rescribitur: *Castren. seu Hydruntina Subject.* 2. *Decem.* 1673 *dub.* 4.

8. Judicium quaeritur, An Statutum a Clero Urgellensi Sede Episcopali vacante conditum super minori quantitate Subsidii Charitativi sustineatur? negative respondetur (387): *Urgellen. Subs. Charit.* 26. *Januar.* 1692 *dub.* 1.

9. Et an, et in qua quantitate sibi solvendum Charitativum Subsidium moderno Episcopo, et Successoribus? Subsidium deberi resolvitur (388): *Ibid. dub.* 2.

(385) "Unde cum multoties distributiones cadant loco praebendae; ut alibi dicam, eo casu certum est, ut fructus praebendae subjici iisdem contributionibus, ut quoad contributionem Seminario faciendam censuit eadem S. C. in *Nucerin. Contributionis* 28 *Martii* 1661, ubi, quod si reditus Canonicorum omnes in distributionibus consistant, Canonici teneantur ad contribuendum Seminario pro ea rata distributionum, quam absentes ex justa causa percipiunt" Card. Petra *Comment.* ad *Const. II. Urbani VI. num.* 30 tom 4 *pag.* 188. haec super dicta Causa verba facit.

(386) "Adeo autem verum est, contributionem esse faciendam ex omnibus Beneficiis Dioecesis, ut quoad hoc non attendatur, an Beneficiati sint Dioecesani, vel exteri, et in aliena Dioecesi degentes, sed tantum Locus Beneficii" ait Card. Petra de hac causa *Comment.* ad *Const. II. Urbani VI. num.* 25. *tom.* 4. *pag.* 187.

(387) Super hac causa Card. Petra ait "haec quidem procedunt jure communi attento, et quoad loca, in quibus non viget Taxa Innocentiana, ut supra dixi; alioqui autem intra Italiam servanda est Taxa Innocentiana, quae quoad quantitatem subsidii Charitativi omnino servari voluit taxam solitam; hanc porro eam esse declaravit, quae ante quadraginta annos praecedentes ipsam Taxam Innocentianam, de anno 1678 editam practicata fuit: itaut major summa exigi non possit sub quocumque praetextu etiam voluntarii donativi" *Comment.* ad *Const. II. Urbani VI. num.* 21. *tom.* 4. *pag.* 187.

(388) "Cum tamen litigium dirimere voluisset rescribendo, quod servaretur Taxa Innocentiana, etenim in ea expresse decernitur, ut quoad quantitatem solitam desumendum sit ex eo, quod ante quadraginta annos fuit servatum, ut infra dicam" Card. Petra *Comment.* ad *Const. II. Urbani VI num.* 17 *tom.* 4. *pag.* 186. ait dictam resolutionem perpendens.

10. Archiepiscopus sub poena censurarum cogere non potuit in casu, dequo agitur, Praepositum, et Presbyteros Ecclesiae S. Petri terrae Vasti ad solutionem subsidii Charitativi: *Theatina* 9. *Aug.* 1704 *dub.* 5.

11. Et res est dubia, an Episcopo Marianensi debeatur subsidium Charitativum ex Rectoriis di *Belgodere*, e di *Rustino*, ut praetenditur, spectantibus ad Monachos Olivetanos, vel obstet praetensa exemptio dictorum Patrum ex Privilegiis Pontificum dimanans? S. C. negativum quoad primam, affirmativum quoad secundam partem responsum retulit: *Marianen. Sub. Charit.* 11. *Martii* 1713.

12. Episcopum Guardiae subsidium Charitativum ab Ecclesia S. Johannis Oppidi Aquaevivae, quod ad Religionem Hierosolymitanam pertinet, exigere non posse firmatur: *Guardien.* 14. *Novem.* 1733 *dub.* 1. Deinde recedit S. C. a decisis: 3. *Martii* 1736. Atque demum Episcopo quoad Clerum, et Populum Ordinaria, et quoad Ecclesiam delegata tantum jurisdictio adjudicatur: 25. *Febr.* 1741.

13. Matthaeus de Bertollis hodiernus Episcopus Algarensis, quum ob ingentes Episcopatus obtenti, Bullarumque, et itineris sumptus, plurimo aere alieno gravatus esset, suorum Praedecessorum animatus exemplo ab Ecclesia Cathedrali consensum petiit pro impositione subsidii Charitativi a Canonicis, Praebendatis, Parochis, Beneficiatis, aliisque reditus Ecclesiasticos in sua Dioecesi possidentibus juxta veterem consuetudinem exigendi, cujus ope aes alienum aliqua ex parte solvere posset. Capitulo renuente, Episcopus jussit promulgari edictum, quo in summa scutis 100. indictum fuit subsidium Charitativum. Ab ejusmodi Edicto provocavit ad S. C. Capitulum, ostendens juste a se recusatum assensum petitae impositioni subsidii Charitativi tum, quia reditus Mitrae satis superque sint ad nomina asserta explicanda, tum quia e converso Capituli, Beneficiatorumque tenues omnino fructus reperiantur. S. C. autem respondit ad Card. Rezzonicum, qui dignetur rem perpendere, auditis partibus etiam cum facultate agendi pro concordia, et S. C. referre: *Algaren. Subs. Charit.* 2. *Aug.* 1738 *dub.* 1.

14. Et hac occasione prolata fuerunt dubia sequentia; an idem Episcopus illud restituere teneretur?

15. Et an laudatus Episcopus potuerit dictum subsidium Charitativum exigere non solum a Parochis, sed etiam a Vicariis Perpetuis, et in qua summa?

16. An licuerit praelaudato Episcopo exigere dictum subsidium tam ab Ecclesiis, et Sodalitiis habentibus Beneficium unitum, aut alios reditus, quam a sodalitiis nullum beneficium unitum possidentibus, aut nullos, aut ad summum modicos reditus piis oneribus gravatos habentibus?

17. Et an demum potuerit ab Episcopo confici taxa controversi subsidii Charitativi post requisitum, sed non obtentum Capituli consensum, illudque exigi in summa taxata? et idem responsum ad singula fuit, ut supra memoravimus: *Ibid. dub.* 2. 3. 4. et 5.

18. Episcopo Gerundae Rector Ecclesiae de Vilahur, aliique litis consortes subsidium Charitativum in levamen impensarum factarum occasione promotionis, et in prima Dioecesana Synodo solvere tenentur; neque ei obstare ullo modo possit S. C. Concilii anni 1663 resolutio (389):

(389) *Vide praec. §. num.* 1. 2. 3. 4. *et* 5.

Gerunden. Charit. subs. 22. *Martii* 1760.

19. Capitulum Collegiatae Ecclesiae terrae Molae justam habet querelam de subsidio Charitativo Ducatorum 80., quod ab Archiepiscopo Barensi exigi est consuetum in novo ejus ingressu; itant sit locus jam exacti restitutioni. Verum S. C. non movit, et coadjuvari probationes mandavit: *Baren.* 16. *Maii* 1767 *dub.* 4

§. XXV.

Episcopus quando Visitationem peragere jure ordinario, vel. jure delegato valeat, necne.

1. Declaravit S. C. posse Episcopum visitare Ecclesiam S. Agathae ex Decretis Concilii *sess.* 6. *cap.* 4. *et sess.* 25. *cap.* 6. *de reform.* (390), non obstantibus etiam Privilegiis ex fundatione competentibus, et consuetudine immemorabili, quatenus de jure appareret: *Cremonen.* 15. *Maii* 1574.

2. Episcopus Spoletinus retulit ad Romanam Sedem, ut ad caput Ecclesiarum, an ipse jure delegato posset visitare Loca Abbatiae Ferentilli? ita respondit S. C., praesupposito Abbatiam Ferentilli, et Loca, de quorum Visitatione agitur, esse intra fines Dioecesis Spoletanae, Episcopum Spoletanum posse *ex cap.* 9. *sess.* 24. (391) illa visitare: *Spoletana anni* 1583.

3. Quum essent nullius Dioecesis loca nonnulla, ac ut praefertur, libera exempta Cassinensibus Abbatibus plenarie quoad jurisdictionem spiritualem tantum subjecta; plane non est, an liceat Episcopis, intra quorum Dioecesis fines consistunt, vel qui locis nullius Dioecesis propinquiores sunt, castra, et loca hujusmodi, illorumque Ecclesias, et in eis divinis deservientes, visitare, corrigere, et reformare, et teneantur Abbates, ac eorum Offiiciales, et subditi eosdem Episcopos ad munus Visitationis, reformationis, et correctionis illic adimplendum libere admittere? respondit S. C. quoad primam partem licere ex decreto Concilii *cap.* 8. *sess.* 7. *et cap.* 9. *sess.* 24. (392) ad secundam partem teneri: *Cassinen. Febr.* 1588 *dub.* 1.

4. Dubioque prolato, an liceat eisdem Episcopis praemissa eorum ordinaria auctoritate facere, an vero Apostolica dumtaxat facultate sibi delegata, adeo ut nisi prius expresse declaraverint, se tanquam Apostolica auctoritate delegatos, et non alias ea facere velle, admitti nequaquam ad munus pernarratum debeant, sed repelli possint, libereque, et licite sibi resistere valeant? rescribitur licere Episcopis delegata tantum potestate visitare, idque expresse ab eis declarandum; *Ibid. dub.* 2.

5. Insuper si ad Visitationem, et auctoritatem ibidem exercendam admitti debeat; an in his dumtaxat,

(390) *Vide not.* 379 *tom* 2. *pag.* 333.

(391) *De reform.* ubi legitur „Quae alias sub „fel. rec. Paullo III., et nuper sub Beatissimo „Dno Nro Pio IV. in hoc eodem concilio de „adhibenda ab Ordinariis diligentia, in beneficiorum etiam exemptorum visitatione constituta sunt; eadem etiam in iis Ecclesiis, secularibus observentur, quae in nullius dioecesi „esse dicuntur; ut ab Episcopo, cujus Cathedralis Ecclesia est proximior, si id constet, „alioquin abeo, qui semel in Concil. Provinciali a Praelato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apostolicae delegato visitentur; „non obstantibus privilegiis, et consuetudinibus quibuscumque etiam immemorabilibus.“

(392) In primo cap. statuitur, Episcopum visitare posse Ecclesias quascumque quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica; et in secundo, Ecclesias seculares, quae nullius sunt Dioecesis, ab Episcopo proximiori, vel ab eo, qui semel in Concil. Provinciali a Praelato loci illius electus fuerit, visitari mandatur.

quae attinent ad curam animarum, et administrationem Sacramentorum, vel extra hujusmodi duos casus; in aliis etiam casibus, ac in quibus, et quomodo praesertim contra non exercentes curam animarum, et Sacramentorum ecclesiasticam non administrantes, visitatione, reformatione, correctione, jurisdictione, et auctoritate uti tanquam, ut praefertur Apostolica potestate delegati valeant? Decretum fuit, admitti debere ad visitationem plenariam, praeterquam in locis, in quibus vigeret regularis observantia, et cura animarum immineret Ecclesiae Monasterii juxta *cap.* 11. *sess.* 25. *de regul.*, (393) et tunc restringi Visitationem ad ea, quae tangunt curam animarum, et Sacramentorum administrationem: *Ibid. dub.* 4.

6. Episcopus Treventi ad tuendam integram disciplinam judicium S. C. quaerit, exponens „Nella mia Dio„cesi si trova una Chiesa Parochia„le grancia di una Commenda di „Malta, la quale si serve adesso da „un Prete, che tiene la Croce di „quella Religione; si dimanda se „nella Visita si può astringere a dar „conto dell'amministrazione de' Sa„cramenti, ed osservare li Sinodi; „dicendo colui non essere obligato „a questo." S. C. respondit posse Episcopum visitare quoad Sacramentorum administrationem, et compellere ad observantiam Synodi, quatenus curam animarum, et dictam Sacramentorum administrationem respiciunt juxta Bullam S. Pii V. Pont. Max.: *Triventina Febr.* 1588 *dub.* 1.

7. Inde retulit „Gli Preti di Ca„stropegnano terra di questa Dio„cesi, che realmente pretendono es„serne esenti, dubito, che al tempo „della Visita non si troverà alcuno „di loro nella terra. Perilchè non si „potrà fare il servizio di Dio con„forme l'obligo pastorale, si diman„da il modo, che s'ha da tenere „per fuggire questo disordine, di„cendole, che oltre l'autorità data„mi dal Concilio di Trento, la San„tità di Nro Sig. per lettere parti„colari mi ha commesso la correzio„ne di quei Preti, mentre che dura „la lite, che tra noi verte innanzi „l'Auditore, della Camera" respondit S. C. id pertinere ad jus commune, et Episcopum posse procedere jure suo: *Ibid. dub.* 5.

8. Quum multi praetensi Clerici diversa Monasteria Regni Poloniae asseruissent se in Commendam obtinere, tamen Visitationem ordinariorum subire, et literas quaesitarum Commendarum hujusmodi eisdem Ordinariis ostendere recusant, ne Ordinarii praedicti eos tanquam nobiles, et potentes molestare audent; et inde magnum Monasteriis inferatur detrimentum, et via Laicis invadendi bona ecclesiastica aperiatur; ipsi Ordinarii a doctrina S. C. consilium, et ab ejus auctoritate auxilium postulant, ut aliqua salubri ratione praemissis provideatur. S. C. respondit, Episcopum posse visitare beneficia Commendata etiam Regularia *ex cap.* 8. *sess.* 21., tuncque compellere posse Commendatarios ad titulorum exhibitionem: *Gnesnen. Febr.* 1590 *dub.* 8.

9. S. C. veritatem inquirenti respondit posse Episcopum visitare Ecclesias quascumque seculares intra fines suae Dioecesis existentes vigore *cap.* 8. *sess.* 7. (394); etiamsi ad Regulares pertineant, et ab eis

(393) *Vide not.* 397.

(394) *De Reform.*, in quo statuitur, ut Ordinarii, tanquam delegati Sedis Apostolici singulis annis teneantur visitare quascumque Ecclesias, quomodolibet exemptas, et juris remediis providere, et quae reparatione indigent, reparentur, animarumque cura, si qua illis immineat, sollicite, et exacte exerceatur.

dependeant, dum tamen per seculares eis deserviantur: *Taurinen.* 15. *Febr.* 1596 *dub.* 1.

10. Item Monasteria quaecumque commendata, in quibus non viget regularis observantia, ac beneficia tam curata, quam non curata secularia, et regularia qualitercumque commendata vigore *cap.* 8. *sess.* 21. (395): *Ibid. dub.* 2.

11. Praeterea tam beneficia curata unita quibuscunque Monasteriis, et locis piis *ex cap.* 7. *sess.* 7. (396), quam etiam personas exercentes curam animarum in Monasteriis Regularium, quibus ea cura imminent juxta *cap.* 11. *sess.* 25. *de Regul.* (397): *Ibid. dub.* 3.

12. Ecclesias autem Militum Hierosolymitanorum esse exemptas privilegiis Summ. Pontificum a Visitatione Episcopi, praeterquam si fuerint curata; tunc enim cum hujusmodi privilegia excipiant ea, quae respiciunt curam animarum, et Sacramentorum administrationem; quoad haec posse utique visitari ab Episcopo: *Ibid. dub.* 4.

13. Episcopus potestatem habet visitandi Societates personarum secularium in Ecclesiis Regularium exemptorum existentes, non autem earum Capellas, et Altaria, quae intra easdem Ecclesias consistunt: *Nullius Januar.* 1598 *dub.* 11.

14. Censuit S. C. Personas, sive seculares, sive Regulares animarum curam exercentes in Ecclesiis sive domibus Regularium etiam Ordinum Militarium vigore *cap.* 11. *sess.* 25. *de Regul.* (398) subesse immediate in his, quae ad dictam curam, et Sacramentorum administrationem pertinent, Visitationi Episcopi: *Guardien.* 22. *Sept.* 1600 *dub.* 1.

15. Ac Episcopo facultas est visitandi Societates Laicorum in Ecclesiis Regularium quamvis exemptorum, existentes, atque etiam Cappellas dictorum Sodalium inibi sitas, quatenus eorumdem Sodalium administrationem respiciant, atque etiam a Societatum Administratoribus rationem administrationis exigere: *Ibid. dub.* 2.

16. S. C. audito Episcopo, inhaerensque decisioni a se alias editae, quod Concilii Decretum *cap.* 8. *sess.* 22. tribuens Episcopis facultatem visitandi Hospitalia, et alia loca pia non sustulerit fundationes excluden-

(395) *De reform.*, quod mandat Episcopis, tanquam delegatis Sedis Apostolicae, ut singulis annis visitent Monasteria Commendata, in quibus non viget regularis observantia, extensum est ab Innoc. X Decreto *Ut in parvis*, 10. *Febr.* 1654 (*Bull. Rom. tom.* 6. *part.* 3. *pag.* 270) ad omnes Regulares, quorum conventus nunquam suppressi, fundati fuerint intra Italiam, et Insulas adjacentes ante decretum Urbani VIII., nempe antediem 21. Junii 1625, hos personasque tam regulares, quam seculares in ipsis degentes subjiciendo Visitationi, correctioni, et omnimodae jurisdictioni Ordinarii loci tanquam Sedis Apostolicae delegati, si ibi actu non alantur saltem sex Religiosi probatae vitae, quorum ad minus quatuor sint Sacerdotes maturae aetatis, sicut, et conventus erectos post dictam diem, in quibus degunt religiosi minori numero, quam duodecim.

(396) *Vide not.* 78. *pag.* 172.

(397) In quo statuitur tam seculares, quam Regulares exercentes in seculares personas animarum curam in iis Ecclesiis, quae Monasteriis, seu domibus Regularium virorum, aut mulierum annexae sunt immediatae subesse debere in pertinentibus ad dictam curam, et Sacramentorum jurisdictioni, Visitationi, et correctioni Episcopi dioecesani: ad tollendam sinistram ejusdem Decreti interpretationem illud afficere non solus Parochos, sed omnes Regulares, et Seculares quomodolibet exemptos, qui aliqua Sacramenta ad Parochum pertinentia sine Episcopi, et ejusdem Parochi licentia administrarent, declaravit, ampliavitque Gregorius XV. *Const. Inscrutabili* 5. *Febr.* 1622 (*Bull. Rom. tom* 5 *part.* 5. *pag.* 1) § 4. Et S. Pius V. *Const. Exposcit* 22. *Sept.* 1571 (*Bull. Rom. tom.* 4 *part.* 3. *pag.* 180) Episcopi jurisdictioni subjecit parochiales Ecclesias etiam Fratrum Militum S. Jo. Hierosolymitani quoad Animarum curam, et administrationem Sacramentorum, quos etiam idem S. Pontifex excepit in confirmatione eorum Privilegiorum *Const. Etsi cuncta* 29. *Novem.* 1568. (*Bull. Rom. tom. ibid. pag.* 49.)

(398) *Vide not. praecedentem.*

tes Episcopum a jure visitandi; perpensoque tenore exhibitarum fundationum, censuit, Episcopum Abulensem Collegium S. Bernardi, Hospitale, aliaque pia opera, de quibus agitur, a Francisco de Toleto erecta, nequaquam visitare, aut alias se in eis ingerere pollere: *Abulen.* 6. *April.* 1606.

17. Archiepiscopo hujusmodi Castrum visitare liberum esse, si est intra fines Theatinae Dioecesis, quemadmodum proponitur, S. C. praecepit: *Theatina* 11. *Sept.* 1610 *dub.* 1.

18. S. C. respondit licere Archiepiscopo visitare Societatem, nisi secus in fundatione ipsius Confraternitatis cautum esset: *Turritana* 8. *Junii* 1619 *dub.* 3.

19. Ac hujusmodi Hospitalia posse similiter ab Archiepiscopo visitari, nisi in fundatione exempta fuerint ab ejus jurisdictione: *Ibid. dub.* 4.

20. Censuit S. C. Episcopum visitare debere non tanquam Ordinarium, sed tanquam Apostolicae Sedis Delegatum: *Veronen.* 29. *Julii* 1628 *dub.* 1.

21. Non privative, sed cumulative cum Superioribus Regularibus: *Ibid. dub.* 2.

22. S. C. inhaerendo declarationibus alias factis, censuit Confraternitates Laicorum in Ecclesiis Regularium exemptorum institutas subesse Visitationi Episcopi, illasque ab eo visitari posse, necnon illorum Capellas in iisdem Ecclesiis Regularium existentes, in his tamen, quae Confraternitatum administrationem respiciunt; etsi Societatibus incumbat onus manutenendi Altare, et illius cultum, Episcopum posse visitare circa ea, quae respiciunt ipsam manutentionem, cultum, et ornamenta Altaris, seu Capellae, onera Missarum, ac Divinorum Officiorum ibidem celebrandorum, et circa ea omnia, quae ad obligationem eorumdem sodalium pertinent: *Nucerina Paganorum* 23. *Junii* 1629.

23. Domus piae sub invocatione S. Mariae de Misericordia ab Ordinaria Visitatione exemptae sunt, dummodo vere constet de illarum exemptione, et legitima Regia subjectione: *Leyrien.* 7. *Sept.* 1630 *dub.* 2.

24. Requiritur, utrum Visitatio Ecclesiae Cathedralis, et personarum illius valeat impediri, vel retardari interposita appellatione si non doceretur de aliqua particulari exemptione? decrevit S. C. a Visitatione Ecclesiae Cathedralis, et personarum ipsius ab Episcopo facienda non admitti appellationem ad effectum suspensivum, nec ideo illam appellationem impedimentum inferre potestate valere: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 6.

25. Optatur perspicuum facere, an in Episcopi potestate est visitandi Archivum Ecclesiae Cathedralis, et recognoscere jura, et scripturas respicientes Statum Ecclesiae ipsius? arbitrata est S. C. si Archivum sit proprium Ecclesiae Cathedralis posse Episcopum illud visitare, et jura, et scripturas respicientes Statum ipsius Ecclesiae recognoscere, adhibitis tamen aliquibus ejusdem Ecclesiae Canonicis: *Ibid. dub.* 9.

26. Episcopus potest visitare Societates Sedis Apostolicae, vel Ordinarii auctoritate erectas; quo vero ad alias absque hujusmodi auctoritate erectas, rem fusius explicandam, et postea deliberandum esse deciditur: *Derthusen.* 27. *Maii* 1634 *dub.* 7.

27. Censuit S. C. Visitationi Episcopi in his, quae ad curam, et Sacramentorum administrationem pertinent, Parochos Regulares subesse: *Colimbien.* 16 *Julii* 1639 *dub.* 1.

28. Et consulta S. C. an Episcopus potis est visitare, et rationes invisere administrationis a Societatibus erectis in Ecclesiis et Monasteriis Regu-

larium? posse visitare Societates erectas in Ecclesiis, et Monasteriis Regularium modo, et forma praescriptis in declaratione alias aedita tenoris seq. In Lunen. Sarzanen. 6. Maii 1617. S. C. censuit Episcopum hujusmodi Societates tam in secularibus, quam in Regularibus Ecclesiis existentes, earumque administratores ad reddendam rationem administrationis compellere facultatem habere: *Ibid. dub.* 3.

29. Censuit S. C. Societatem SSmae Annuntiatae, illiusque Oratorium subesse Visitationi Episcopi Comi; etiamsi intra septa Monachorum Celestinorum existant; necnon pereumdem Episcopum visitare posse Altare ejusdem Oratorii, si eidem Societati incumbat illud manutenendi onus, et illius cultum, et ornatum ipsius Altaris, onera Missarum, ac divinorum Officiorum ibidem celebrandorum, et circa ea omnia, quae ad obligationem eorumdem sodalium officium, et onera pertinent: *Comen. Visitationis* 15. *Feb.* 1642 *et Pistorien.* 7. *Sept.* 1652 6. *Julii* 1658.

30. Questione agitata, an valeat Episcopus Societates Laicorum Virorum, seu mulierum, seu utriusque sexus in Ecclesiis Regularium erectas visitare? respondit Episcopum posse visitare juxta resolutiones S. C. Concilii alias editas, in quibus S. C. censuit Societates Laicorum in Ecclesiis Regularium exemptorum institutas subesse jurisdictioni, etiam visitationi Episcopi, illaque ab eo visitare posse, necnon illarum Capellas in Ecclesiis Regularium existentes, et in his tamen, quae Societatum administrationem respiciunt. Etsi Societatibus incumbat onus manutenendi Altare, seu Capellam, et illius cultum, et ornatum, Episcopo facultatem esse visitandi circa ea, quae respiciunt ipsam manutentionem, Cultum, et ornatum Altaris, seu Capellae, necnon onera Missarum, atque divinorum Officiorum ibidem celebrandorum, et circa ea cuncta, quae ad obligationem eorumdem Sodalium relationem habent: *Perusina Episcopatus* 2. *April.* 1650 *dub.* 1.

31. Et dubio expenso, an Episcopus possit visitare Ecclesias rurales, quae sine cura existunt, nec in eis viget observantia regularis, unitas, seu membra Monasteriorum Regularium, seu Militarium exemptorum etiam S. Johannis Hierosolymitani? Episcopo facultatem datam non esse visitandi hujusmodi Ecclesias rurales, nisi adhuc remanserint seculares, vel sint Commendatae, vel habeant curam animarum: *Ibid. dub.* 2.

33. Prior Baruli Religionis Hierosolymitanae impugnans jurisdictionem delegatam Episcopo praetendit sibi competere omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem cum qualitate Nullius, et territorio separato, sed re in S. C. delata rescriptum est, Episcopum Vulturariensem potuisse, et posse uti Sedis Apostolicae Delegatum visitare Ecclesiam Parochialem S. Mariae terrae Alberonae Religionis Hierosolymitanae, et in Visitatione decreta edere in respicientibus curam animarum, administrationem Sacramentorum, implementum onerum Missarum ex piis dispositionibus provenientium, illaque esse exequutioni demandanda: *Vulturarien. Jurisdict.* 24. *Febr.* 1652. Deinde dubio iterum disceptato, S. C. sancivit praelatum Episcopum uti Episcopum viciniorem facultatem habere visitandi saltem tanquam Sedis Apostolicae Delegatum Ecclesias dicti Prioratus in respicientibus curam animarum, et administrationem Sacramentorum, et decreta desuper edere ex dispositione Sacr. Concilii, et Const. S. Pii V., et Gregorii XV. Pont. Max. (399), necnon

(399) *Vide not. praecedentem* 397.

circa implementum onerum Missarum, et Anniversariorum ex piis dispositionibus circa seras, portas, Sacella, Sacrarium, et Sacra, et circa alia spectantia ad materiam peccati, et rationem administrationis a fratre Capellano exigere. Non tamen posse decreta edere circa restaurationem Ecclesiae, et cultum Altarium in eadem Ecclesia existentium, sed in his praefigendum terminum Priori, qui infra quem omnino providere non omittat: 17. *Maii* 1653. *dub.* 1. Demum discusso dubio, an ex noviter deductis sit a declarationibus alias editis recedendum? S. C. causam ad Rotam (400) remisit: 23. *Januar.* 1666.

34. S. C. inhaerens Declarationibus alias editis, censuit Concilii Decretum *cap.* 8. *sess.* 22. *de reform.* (401) tribuens Episcopis facultatem visitandi non sustulisse fundationes, nisi specifice excludentes Episcopum etiam a jure visitandi: *Abulen.* 4. *Febr.* 1653.

35. Quaeritur, an Episcopus teneatur singulis annis totam Dioecesim lustrare incipiendo Visitationem ab Ecclesia Collegiata Campobassi? Episcopum debere omnino quotannis propriam Dioecesim per se ipsum, aut si legitime impeditus fuerit per suum Vicarium Generale, aut visitatorem idoneum invisere, et si quolibet anno totam visitare non possit, saltem majorem illius partem; itaut toto biennio visitatio absolvatur. Visitationem vero incipere non debere a Collegiata Campobassi: *Bojanen.* 14. *Nov.* 1654 *dub.* 1

36. Quoad Monasteria, sive Prioratus Claustrales, in quibus Divinum Cultum negligi, et regularem disciplinam collapsam esse narratur, S. C. saepe alias respondit; nisi hujusmodi Monasteria, sive Prioratus suorum Ordinum capitibus subsint, ac sese in Congregationem redigere neglexerint; adeout propriis Regularibus Visitatoribus careant posse juxta *cap.* 8. *sess.* 25. *de Regul.* (402) ab Ordinariis Locorum visitari, et corrigi: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 19.

37. Prioratus vero, sive Monasteria Commendata, in quibus non viget regularis observantia, Episcopi tanquam Apostolicae Sedis Delegati Visitationi subesse, prout ab eodem Concilio *in cap.* 8. *sess.* 21. *de reform.* (403) cavetur, sancitur: *Ibid. dub.* 20.

38. Reliquiae Sanctorum existentes in Ecclesiis Regularium, quae exponuntur publicae venerationi fidelium non possunt ab Archiepiscopo visitari, quia non constat unquam fuisse visitatas, aut approbatas juxta dispositionem S. Concilii Trid. *sess.* 25. *de Invoc. Vener., et Reliq. Sanctor.* (404) *Urbinaten. Visit. SS. Liminum* 10. *Martii* 1663 *dub.* 21.

(400) *Vide not.* 259 *pag.* 292.

(401) *Vide not.* 87 *pag.* 71 *tom.* 1.

(402) In quo cavetur, quod Monasteria non habentia Ordinarios regulares Visitatores, et non subdita Episcopis, singulis trienniis sese in Congregatione unire, vel diversae provinciae redigant, et deputati ibidem reforment reformanda, et visitent: negligentia omittentium id facere, digna est cui annectatur subjectio respectu Episcopi illius Dioecesis. Hoc decreto innovata, ac ampliata est Decretalis *cap.* In singulis de *Stat. Monac.* statuens, formam instituendi regiminis in Monasteriis Cisterciensium, et Canonicorum Regularium immediate subjectis Sedi Apostolicae, non habentibus Regulares Visitatores ordinarios. Circa intellectum hujus Decretalis, et Tridentini vide Fagnan. ad hanc Decretalem.

(403) *Vide not.* 395.

(404) Ubi praecipitur, ut nullae falsi Dogmatis imagines statuantur, et in fine cautum est „Haec ut fidelius observentur, statuit S. Synodus, nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, „etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam „ponere, vel ponendam curare Imaginem, nisi „ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittenda esse nova miracula, nec novas reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, „et approbante Episcopo.“ Hoc decreto derogatum est decretali *cap.* cum ex eo de *Reliq. et Vener. Sanct.* prohibenti ne de novo inventas quis publice venerari praesumat, antequam Apostolicae Sedis fuerint auctoritate probatae, et in cit. decreto Episcopo facultas tribuitur. Quae cognitio, seu approbatio ad Episcopum spectat,

39. Postulatur, an Episcopus visitare possit Collegium Casinum administratum a Collegio PP. Jesuitarum Maceratae? censuit posse visitare: *Maceraten. Visit. Sacr. Liminum* 26. *April.* 1664 *dub.* 26.

40. Et Ecclesias, et loca pia simpliciter aggregata Basilicae Lateranensi possit Episcopus visitare tanquam Delegatus Sedis Apostolicae ad praescriptum Concilii, quodsi jure Ordinario visitare intendat, audiendos esse illos, quorum interest, deciditur: *Ibid. dub.* 34.

41. Item Episcopus potest visitare, et ex rationabili causa indultum Oratorii privati in sua Dioecesi a Pontifice Max. concessum cum clausula (duraturum ab beneplacitum Episcopi), quamvis ab Antecessore dictum beneplacitum perpetuum sit declaratum, revocare: *Ibid. dub.* 38.

42. Episcopum seu Visitatorem ab Episcopo deputatum posse visitare Parochos etiam Regulares Monasteriorum Ordinis Cisterciensis S. Benedicti, Charthusianorum etiam, quamvis exemptorum, qui exercent curam animarum personarum secularium in Parochiis in sua Dioecesi existentibus, licet illae Monasteriis exemptis sint annexae, aut de jurepatronatus, non obstantibus privilegiis dictorum Monasteriorum S. C. statuit: *Olomucen. Jurisdict.* 11. *Julii* 1665 *dub.* 1.

43. Mota quaestione, an Episcopus possit in Ecclesia Parochiali Regularium praeter SSmum Sacramentum, fontem baptismalem, olea Sacra, et libros ad curam animarum spectantes, lustrare omnia Altaria, exedras ad Confessiones excipiendas, sacram Turrim, Sepulcra, Coemeterium, ubi seculares Parochiae incolae humantur, et Aedituum circa paramenta, et ornamenta necessaria tam pro Missae celebratione, quam pro exercitio curae? dandas esse declarationes alias editas in Vulturarien. 17. Maii 1653 dub. 1. S. C. declaravit: *Narnien. Jurisdict.* 13. *Julii* 1669 *dub.* 2.

44. Declaravit S. C. non licere Episcopus visitare Ecclesias non Parochiales Ordinis Hierosolymitani, quamvis a Praedecessoribus Episcopis visitatae fuissent: *Mantuana Jur. Visit.* 17. *Junii* 1690.

45. Quum controversia esset inter Episcopum, et Monachos Cassinenses Monasterii S. Mariae in monte de Ecclesiis ruralibus S. Mariae de Ronta, et S. Martini in Flumine, quae animarum habent curam annexam, et Monasterio sunt unitae; ac de Oratorio posito in praedio *della Bagnarola* dubia exhibita S. C. fuerunt, an decreta facta in visitatione duarum Ecclesiarum Parochialium respicientia simplicem ornatum Ecclesiae, et non curam animarum valida sint, maxime sub poena sequestri fructuum bonorum Monasterii? aperuit S. C. respondens *affirmative* scilicet potuisse visitare auctoritate ordinaria,

etiamsi agatur de Reliquiis exponendis in Ecclesiis Regularium, quas ducee recogunverit potest mandare, custodiendas esse in loco, sibi beneviso, et apud se clavem retinere ex decreto S. C. Concil. in *Viterbien.* 25. *Junii* 1627 lib. 3. Decret *fol.* 288 si autem jam publicae venerationi expositae fuerint, non potest has visitare, licet constet, nunquam fuisse visitatas ex decreto ejusd. S. C. in *Caesaraugustana* lib. 3 decret. *fol.* 16. in *Albingaunen.* 14. *Martii* 1648 lib. 18 decret. *fol.* 456., et in *Albanen. Visitationis* 3. *Martii* 1688 *dub.* 4 lib. 25. decret. *fol.* 550. Pius VI. Pont. Max. Const. *Auctorem fidei* 28. *Aug.* 1794 doctrinam, ac praescriptionem generalim reprobantem omnem specialem cultum, quem alicui speciatim Imagini solent fideles impendere, et ad ipsam potius, quam ad aliam confugere, in Synodo Pistoriensi expositam damnavit tanquam temerariam, perniciosam, pio per Ecclesiam frequentato mori, tum et illi *Providentiae* ordini injuriosam, quo „ita Deus nec in omnibus memoriis „Sanctorum ista fieri voluit, qui dividit propria „unicuique prout vult.“ *Ex S. Aug. Ep.* 78. *Clero, Senioribus, et universae Plebi Ecclesiae Hipponen.*

et consueta. De Oratorio autem rescriptum est dandas esse literas remissoriales hinc inde ad effectum probandi, an Oratorium sit publicum, vel privatum: *Caesenaten. Jurisdict.* 23. *Sept.* 1690 *dub.* 1. *et* 4.

47. Intus Ecclesiam S. Mariae PP. Servorum Urbaniae sita, et erecta est Societas SSmi Crucifixi cum Capella dictae S. Imaginis, annexam habens mansionem pro sacra supellectili, et congressu sodalium, ambiguum est, an valeat Episcopus visitare dictum Altare cum mansione annexa? posse juxta Decretum *Nucerina* 23. *Junij* 1629 (405). S. C. explicavit *Urbanien. Visitat. Capellae* 23. *Sept.* 1690.

48. Adjudicata Episcopo Laudensi totali, et omnimoda jurisdictione spirituali ordinaria in populum, et Parochiae incolas Ecclesiae Parochialis Hospitaletti, visitare illam Ecclesiam in omnibus, quae curam animarum, et Sacramentorum administrationem respiciunt, posse S. C. decernit: *Lauden. Jurisdict.* 1. *Decem.* 1691 *dub.* 2. *Confirmat.* 20. *Sept.* 1692.

49. Inter Dioeceseon, et in Oppido Castri veteris adest Monasterium Monialium B. M. Vallis viridis subjectum jurisdictioni Priorissae Messanen., et pro tali a S. C. reputatum anno 1589 in contradictorio judicio inter dictam Priorissam, et tunc temporis Episcopum Hieracensem. Ad visitationem hujus Monasterii curavit accedere anno 1690. modernus Episcopus, et visitatione quoad clausuram absoluta, volens eam perficere quoad singulas Moniales et fuit impeditus: quare allegata a monialibus asserta exemptione, fuit dubium S. C. exhibitum, an Episcopus visitare possit dictum Monasterium S. M. *di Valverde* in rebus, quae respiciunt clausuram? et affirmativum protulit responsum: *Hieracen. Visitat.* 26. *Januar.* 1692 *dub.* 1.

(405) *Vide num.* 32. *praesenti §.*

50. Episcopo competit jus visitandi Collegium seu Domum Frisiam Oppidi Lugi refragante Communitate dicti loci, cui testator Visitationem commisit: *Imolen. Juris Visitandi* 29. *Novem.* 1692.

51. De quadam sacra Aedicula Monasterii S. Aegidii, quam Eremitae Camaldulenses dicebant ab antiquo tempore suo Monasterio unitam, et commendatam, ideoque exemptam a Visitatione, et jurisdictione Episcopi, Episcopus autem, qui eam visitaverat, antiquitus misse Parochialem unitam aeque principaliter alteri Ecclesiae S. Johannis de Tuorgnia commendatae similiter eidem Monasterio, et quae procul dubio semper subjecta fuerat visitationi Ordinarii, disceptatum est, an Ecclesia S. Aegidii potuerit, et possit ab Episcopo visitari, et quatenus negative; An decreta facta in Visitatione Episcopi pro Sacrarum supellectilium provisione sustineantur? prodiit rescriptum esse Episcopum manutenendum in quasi possessione visitandi Ecclesiam S. Aegidii: *Cortonen. Visit.* 20. *April* 1697 *dub.* 1. *et* 2.

52. Decretum emanatum a S. C. sub die 26. Sept. 1699, quo sancitur licuisse, et licere Episcopo visitare Capellam S. Augustini sitam in Claustro Collegiatae Ecclesiae Oppidi Minorissae, modo confirmatur: *Vicen. Juris Visitandi* 16. *Januar.* 1700 *dub.* 1.

53. Quum Archiepiscopus Firmanus sectando Praedecessorum vestigia, exoptasset ad actum Visitationis SSmae Spinae Coronae D. N. I. C. devenire, quae asservatur in Ecclesia Patrum Exermitarum S. Augustini Firmi, tribus in Tabernaculo clavibus occlusa, quarum unam Civitas praefata, alteram Sodalitas inibi erecta, alteram Patres

retinent, ei iidem Patres impedimentum intulerunt. S. C., cui quaestio relata est, rescripsit, competere in casu, dequo agitur Archiepiscopo jus visitandi, etiam ad effectum manutentionis: *Firmana Visitat. SSmae Spinae* 5. *Junii* 1700 *dub.* 1.

54. Episcpo Portucallensi asserenti, se propriam Cathedralem, et totum Capituli corpus ab infirmitate detentum non posse personaliter visitare, credere aequum esse S. C. putavit, ut suum valeat Vicarium Generalem ad visitandum deputare; neque proinde legitimi impedimenti causam assignare ille tenetur: *Portucallen. Visitat.* 29. *Januar.* 1701.

55. Necesse haud quaquam esse, ut impedimentum ad visitandam personaliterCathedralem et totum Capituli corpus,sitcontinuumtoto nempe durettempore a Concilio Tridentino praescripto pro visitatione peragenda; sed id ejusdem Portucalliensis Episcopi conscientiae remittendum S. C. censuit: *Ibid. dub.* 3.

56. Dubio disputato, an competat jus visitandi Ecclesiam S. Nicolai sitam in territorio Molphae, et an interdictum, et Censurae sustineantur? S. C. ut coadjuventur probationes rescripsit. Nam territorium Molphae ab Episcopo Caputaquensi praetendi-tur esse in, et de sua Dioecesi, econtra Capitulum Basilicae Vaticanae se obfirmabat illud esse unum de membris, ac dependentiis Abbatiarum S. Petri de Cusatis, et S. Nazarii olim Regularium Cisterciensium: *Caputaquen. Juris Visit.* 19. *Maii* 1703.

57. Ratione controversiae vigentis inter Card. Abbatem Commendatarium Monasterii S. Mariae Fariensis, et Card. Archiepiscopum Firmanum super jure, et modo visitandi complures Ecclesias positas in Castris, seu oppidis montis Falconis, Montis S. Mariae in Georgio, et S. Victoriae dismembratis ab Abbatia Farfensi, et applicatis Dioecesi Firmanae; ac quoad quinque alias non comprehensas in dicta dismembratione, placuit Innoc. XII. Pont. Max. committere instantias S. C. Concilii, ut procederet cum voto Rotae. Hoc voto emanato (406) Archiepiscopus instat pro exequutione, et ead. S. C. esse exequendum statuit: *Firmana Jurisdict.* 7. *Julii* 1703 *confirmat.* 18. *Aug. ejusd. anni.*

58. Episcopum Miletensem Ecclesias Parochiales in solo Lateranense fundatas jure Ordinario visitare minime valere S. C. constituit: *Mileten.* 17. *Novem.* 1703 *dub.* 5.

59. Capellanus Arcis Ferrariae edi-

(406) Votum Rotale in hac controversia vertente inter Archiepiscopum Firmanum, et Abbatem Farfensem; an per dismembrationem a jurisdictione Abbatiae Farfensis aliquorum Castrorum cum annexis Ecclesiis, et Monasteriis, et unitarum Archidioecesi firmanae, plena super eis acquisita fuerit jurisdictio Archiepiscopo firmano, ita ut potuerit visitare Ecclesias ad Monasteria exemptos spectantes, evincitur ex *Decis.* 676. cor. *Molines tom.* 3, qua resolvitur quod per unionem factam non remanserunt praejudicata Privilegia alias Monasteriis concessa, et quod non possit visitare easdem Ecclesias praeterquam in respicientibus animarum curam, et hinc intricata sese offert quaestio, an in respicientibus animarum curam Episcopi possint visitare jure Ordinario, vel delegato, et cum jurisdictio Episcopis tributa a Concilio sit immediata, et nulla nova ab eodem Concilio detur jurisdictio Episcopis, sed solum excitetur illa quae jam de jure ipsis competebat, posse Episcopos visitare jure Ordinario fundamentaliter respondetur. Postmodum in *Decis.* 769. cor. eod. Sacra Rota super modo visitandi Monasteria exempta in respicientibus animarum curam, et Sacramentorum administrationem, decidit Episcopos posse visitationes explere jure Ordinario, vel utramque jurisdictionem cumulative exercere prout necessitas exegerit. Vigore autem *Decis.* 771. cor. eod. Monasteria monialium exempta possunt ab Episcopo visitari in respicientibus clausuram jure delegato; Ecclesiae dependentes a Monasterio pollente jurisdictione quasi Episcopali visitari possunt respecta animarum curae jure Ordinario, Antea etiam controversiae inter eosdem exarserant jurisdictionales, quae per concordiam fuerunt sopitae, de qua agit Card. de Luca disc. 14 de Jurisdictione part. 1. tom. 3.

ctum Episcopi, qui ei una cum omnibus Confessariis, ut novo examini sese subjiceret, novamque acciperet approbationem, praeceperat, exhaurire renuit, se ab illius jurisdictione exemptum esse autumans. Card. Legatus Capellani favebat instantiae; sed S. C. Capellanum hunc Card. Episcopi visitationi subjectum esse definivit: *Ferrarien. Jurisdict.* 12. *Januar.* 1704 *dub.* 1.

60. Denunciatae per Episcopum Visitationi personali sese subjicere nonnulli ex Canonicis, aliique de Clero recusarunt. Hos Episcopus indutus Cappa magna frustra per plures horas expectavit. Et interim illi S. C. adierunt, quae Capitulum non valere defugere personalem visitationem ab Episcopo indictam sub poenis etiam Censurarum statuit: *Aprutina Visitat.* 18. *Julii* 1705.

61. Dubium S. C. subjicitur, an omnes, seu quot, et quales Capellas, et Altaria existentia in Ecclesia Collegiata S. Ambrosii Majoris ex latere Monachorum Cistercensium, in qua Canonici seculares, et praefati Monachi intra limites singulis constitutos distincte ministrantes Sacras functiones peragunt, et divina officia persolvunt, liceat Card. Archiepiscopo visitare? S. C. respondit, licere Card. Archiepiscopo lustrare Capellas SSmi Sacramenti, S. Bartholomaei Parvi, et Altare S. Catharinae tantum: Nam pluries fuerunt a Praedecessoribus visitatae: *Mediolanen. Visitat.* 28. *Novem.* 1705.

62. Episcopus jure Ordinario, non delegato tam Eccleciam S. Johannis Baptistae extra moenia Foggiae positam, cujus Religio Hierosolymitana subjectionem sibi vindicat, quam Societatem SSmae Annunciatae in dicta Ecclesia existentem visitare valet: *Trojana Jurisdict.* 24. *Aug.* 1709. *dub.* 3.

63. Ob controversias inter Episcopum Anglonae, et Abbatem Rapacciolum Commendatarium Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii oppidi Carboni exortas circa ejus Ecclesiae visitationem in iis, quae ad animarum curam spectant, examinatum fuit dubium in S. C.; an stantibus rationibus in facto, et in jure per informantes deducendis, liceat praefato Episcopo visitare praedicti Monasterii Ecclesiam in omnibus, quae animarum curam respiciunt, Confessario approbare, Ordines conferre, et in ea sacris Concionatoribus licentiam impertiri? et die 24. Januar. 1660 citato Abbate S. C. censuit competere Episcopo Anglonae facultatem praedicta faciendi; donec per rem judicatam constiterit, praefatam Abbatiam esse nullius, et cum territorio separato, et jurisdictione quasi Episcopali: Modo instantia reproducta quaesitum est, an sit standum, vel recedendum a decisis? et S. C. distulit resolutionem, ut dentur literae compulsoriales, et remissoriales cum praefixione termini quatuor mensium: *Anglonen. Jurisdict.* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 1. Literis expeditis, et fabricato processu iterum decretum protelavit, ut coadjuvarentur probationes, non retardata interim exequutione decreti S. C. anni 1660: 16. *Maii* 1711. tandem in decisis respondit: 17. *Novem.* 1714 (407).

64. Et quum decrevisset S. C. ex deductis non esse dictam Abbatiam nullius, nec habere territorium separatum, ac jurisdictionem quasi Episcopalem, inde sanxit, ut praeter visitationem delegatam competentem Episcopo in Ecclesia Abbatiali spectat ad

(407) Hanc causam patrocinatus est Advocatus Dominicus Ursaya cujus jura habentur in *Discept. Eccl.* 9. tom. 1. part. 1. per tot. et *Discept.* 5. tom. 2. part. 1. per tot.

eumdem jus faciendi visitationem Localem, et personalem aliarum Ecclesiarum, et Cleri terrae Carbonis auctoritate Ordinaria, non autem spectat ad Card. Abbatem: *Ead. 6. Junii* 1716 *dub.* 1.

65. Sed cumulative, non privative ad formam Clusinae (408) spectare S. C. declaravit: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. Ibid.*

66. Ecclesia B. V. de templo modo vero S. Mariae Sanitatis nuncupata civitatis Lycii, quoniam reputatur Grangia Commendae Marrubii Sac. Religionis Hierosolymitanae, quum in pluribus locis apposita conspiciantur arma seu Religionis praedictae insignia, ab Ordinarii visitatione exempta est: *Lycien. Visitat. et Jurisdict.* 30. *Aug.* 1710.

67. Ecclesia S. Mariae de Lacu cum domo adnexa ad Patres Camaldulenses Monasterii S. Mariae de Urano pertinet. Dicti Patres intendunt esse exemptam ab Episcopi visitatione vigore cujusdam donationis olim ab Episcopo Populiensi factae anno 1228. sed S. C., cui res delata fuit, primum extrahi formaliter donationem mandavit: *Brictinorien. Exempt., et Eleemos.* 5. *Sept.* 1711. Deinde esse ab Episcopi visitatione exemptam exceptis mansionibus inservientibus pro colonis firmavit: 12. *Decem. ejusd. anni.*

68. Visitatio Ecclesiae S. Mariae de Perno, cujus positio ex decreto S. C. est in Dioecesi Melphiensi, spectat ad Episcopum Melphiensem seu Rapollensem, non autem ad Episcopum Muranum: *Melphien. Jurisdict. et Censur.* 16. *Julii* 1712 *dub.* 2.

69. Dissidium factum, an subjectae sint visitationi Episcopi Ecclesiae villae S. Antonii, S. Crucis, et S. Mariae Gratiarum terrae Vissi ratione assertae aggregationis Basilicae Lateranensi? S. C. dirimit affirmativa responsione: *Spoletana Praetensae Exempt.* 12. *Novem.* 1712. *dub.* 1.

70. Episcopus Anagninus visitare volens civitatem, et Dioecesim, assumere potest unum, vel duos Canonicos visitatores, et secum habere quousque visitatio perdurat: *Anagnina Distribut.* 27. *Maii* 1713 *dub.* 2.

71. Episcopum visitationis munus obeuntem in oppido Nursiae sistitit Andreas Ferretti Procurator Equitis Commendatarii Platamonii, atque contestatus est, ne iniret Ecclesiam S. Jacobi, annexamque domum, quam incolunt Patres Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii, quum sub pleno dominii jure esset Hierosolymitanae Religionis. Episcopus verum visitavit eam tamquam Apostolicus delegatus; hac de causa rectum judicium fecit S. C., haud posse Episcopum illam Ecclesiam visitare: *Spoletana Visitat.* 28. *Julii* 1713 *dub.* 1. Confirmavit addendo quoad materialem Ecclesiae; in reliquis spectare ad Episcopum: 16. *Decem. ejusd. anni.*

72. Episcopus Spoletanus sollecitudine pastorali sacram visitationem prosequens in Ducatu Ferentilli mandatum dedit Canonico Guerrae perlustrandi Abbatialem Ecclesiam S. Petri. Se opposuit sacerdos Augustinus Placidi dictae Ecclesiae vice-Curatus, qui fores, jussum Petri de Ancajanis Abbatis allegante, clausit; propterea justo libravit examine S. C., an Episcopo praedicto competeret jurisdictio delegata? et affirmativum quoad Visitationem emanavit responsum: *Spoletana Jurisdict. et Censur.* 30. *Sept.* 1713 *dub.* 1.

73. Archiepiscopus Firmanus valet visitare Societatem SSmi Rosarii in Conventu PP. Minorum Conventua-

(408) *Vide num.* 1. 2. *Verb. Abbas.* §. 8. *tom.* 1. *pag.* 26.

lium S. Francisci terrae S. Elpidii erectam: *Firmana Jurisdict.* 4. *Aug.* 1714 *dub.* 1.

74. Episcopo Ugentino non competit jus visitandi Conventum SSmae Annuntiationis Patrum Carmelitarum oppidi Murciani Ecclesiam, ac Religiosos, dummodo adsint sex Religiosi ad formam decreti *ut in parvis* (409): *Ugentina Jurisdict. et Censur.* 16. *Martii* 1715 *dub.* 2.

75. Dubio considerato, an Episcopus Ripanus, seu Vicarius Generalis Altare SSmi existens in Ecclesia S. Dominici Patrum Praedicatorum Urbis Ripae transonis, ac ad Societatem SSmi Rosarii pertinens lustrare possit? respondit S. C., ut dentur decreta (410): *Ripana Confrater.* 30. *Martii* 1715. *dub.* 5.

76. Episcopo Minervii competit jus visitandi jure delegato terram Cerignolam in Apulia, quam exemptam esse contendit Archipresbyter, et Capitulum Collegiatae S. Petri dictae terrae *Nullius, seu Minerbien. Jurisdict. et Attentat.* 16. *Novem.* 1715. *dub.* 4.

77. Licet Episcopo Sutrino visitare Oratorium Societatis Disciplinatorum castri Roncilionis, quod exemptum esse putabatur: *Sutrina Jurisdict.* 7. *Decem.* 1715. *dub.* 1.

78. Jure Ordinario, non jure delegato id peragere valet: *Ibid. dub.* 2.

79. Episcopo Asculano Ecclesiam non Parochialem S. Johannis ad Templum, quae est Commenda Sacrae Religionis Hierosolymitanae visitare volenti, tanquam Apostolicae sedis delegato, inhibitum fuit a S. C.; etiamsi sui in Episcopatu praedecessores eam visitaverint: *Asculana Visitat.* 4. *Martii* 1719.

80. Archiepiscopo Bononiae Ecclesias unitas, et adnexas Collegio Montato visitare delegationis jure liberum elsse nulla suboriri potest difficultas: *Bononien. Jurisdict. Visitandi* 2. *Octob.* 1721.

81. Contenditur, in cujusnam Dioecesi, Camerinensis nempe, seu Episcopi Auximani, sitae sint Ecclesiae S. Mariae *dell' Ospedaletto*, et S. Sergii; hinc exorto dubio, an saltem Episcopus Camerinensis possit illas visitare, quatenus sint in Dioecesi Auximana; et quatenus sint in Dioecesi Camerinensi possit illas. visitare Episcopus Auximanus? S. Congr. mandavit, probationes hinc inde juxta instructionem coadjuvari: *Auximana, seu Camerinen. Jurisdict.* 12. *Julii* 1721 *dub.* 2. Sed quum inter utrumque Episcopum fuisset inita concordia, pro hujus adprobatione S. C. stetit: 5. *Decem.* 1722.

82. Archiepiscopus Mexicanus suum negotiorum gestorem ad Urbem, ubi residet universae Ecclesiae administratio, delegavit, ut ad nonnullos abusus qui in sua Dioecesi invaluerunt, removendos niteretur. Idcirco inter cetera hoc definiendum dubium ad S. C. retulit, an, et quomodo competat, Archiepiscopo jus visitandi Societates erectas in Ecclesiis Regularium, et presertim illas SS. Deiparae Rosarii, et Montis Carmeli? Verum causae definitione minime edita, mandatum fuit, ut scriberetur Nuntio juxta instructionem (411): *Mexicana* 8. *Aug.* 1722 *dub.* 5.

83. Episcopum S. Marci posse per semetipsum quotannis visitare omnes Ecclesias, omniaque loca suaè Dioecesis; et intra annum absque ta-

(409) *Vide not.* 395.

(410) Nempe alias hac de re edita, et signanter in causa *Comen. Visitationis* inter Episcopum Comensem, et Monachos Coelestinos, ac Confraternitatem SSmae Annunciatae *sub die* 15. *Febr.* 1642 *Vid num.* 22.

(411) *Vide not.* 86. *pag.* 176.

men ulla procuratione plures peragendi visitationes potestatem habere in ambiguo non est: *Sancti Marci Plurium* 16. *Januar* 1723 *dub.* 1.

84. Episcopo Lyciensi Ecclesiam Ruralem S. Mariae Galliani, quam Monachi Olivetani Monasterii SS. Nicolai, et Cataldi ab Ordinarii Visitatione exemptam praedicant, subjectam esse firmatur. *Lycien. Visitationis, et Censurarum* 29. *Januar.* 1724 *dub.* 1. confirmat., et additum fuit *jure tamen delegato*: 23. *Junii* 1725.

85. Episcopus Poliniani in Visitatorem Apostolicum terrae Fasani, quae est nullius, a S. C. fuit deputatus. Per subdelegatum Vicarium GeneralemFasani Visitationem peregit, qui illustravit Ecclesias subjectas, et inde accessit ad Ecclesiam B. M. de Rosario, ac S. M. de Madia in agro *Torre Spaccata*, quae praetendebantur subjectae Ordinario Monopolitano. Ibi ita repressus ille fuit, ut dimictum est. Quaestio hujusmodi ad S. C. pervenit docens Episcopus Monopolitanus de plurimis actibus jurisdictionis peractis, ad examen posito, num dictus Episcopus haberet jus illas privative visitandi? S. C. dum distulit resolutionem ut coadjuventur probationes, ac simul Episcopum praedictum manuteneri in exercitio jurisdictionis Ordinariae voluit: *Monopolitana* 20. *Sept.* 1727 *dub.* 1.

86. Episcopus Neocastri cupiens accedere ad visitandum Conventum PP. Minimorum Loci Sancti Blasi, illis opponentibus ad censuras processit, hinc in S. C. fuerunt expensa haec dubia: An Conventus dictorum PP. S. Francisci de Paula Ordinis Minimorum dictae terrae esset subjectus Visitationi Episcopi Neocastri tempore, quo fuit ab eodem Episcopo indicta?

87. An Censurae, et Interdictum Ecclesiae ab eodem Episcopo respective latae sustineantur?

88. An PP. ob Missas, et Divina Officia celebrata tempore Interdicti incurrerint irregularitatem, vel quas poenas?

89. An Edicta affixa, et Processus fabricati contra Patres Minimos per eumdem Episcopum sustineantur, et quatenus negative, an sint abolendi?

90. An, et quis incurrerit in excommunicationem ob attentatam Fratris Petri de Amato in carcerem ejectionem?

91. An sit locus restitutioni Cadaverum, et emolumentorum illorum, qui electo sepulcro in Ecclesia PP. alibi propter Interdictum fuerunt humati? S. C. ad singula respondit: Dilata, et ad Mentem (412): *Neocastren.* 17. *Januar.* 1728 *dub.* 1. 2. 3. 4. 5. *et* 6.

92. Postulatum fuit, num Episcopo Spoletano competeret jurisdictio visitandi Capellam in Ecclesia PP. Minorum Conventualium terrae Montis Leonis sitam, ac in solo Lateranensi extructam, ubi pia Mulierum Societas sine sacco reperitur? competere ad formam Decreti *in Nucerina Paganorum* 23. *Julii* 1629 (413): *Spoletana Juris visitundi* 30. *Sept.* 1730 *dub.* 2.

93. In Ecclesia S. Appollinaris Pa-

(412) Et mens fuit, ut Patres Minimi ad Episcopum accedere, et excusationem, et veniam praeteritorum petere debeant, quodque idcirco eos humane et charitative Episcopus recipiat, unicoque contextu Interdictum ipsorum Ecclesiae impositum removeat, et alios quoscumque processus factos adversus eosdem deleri mandet, Patres siquidem rei quoad Censuras inflictas, et irregularitatem petierunt, et obtinuerunt respective absolutionem, et dispensationem. Quum ex actis colligatur Episcopum demandasse in vinculis conjectionem Patrum, eamque violenter exequutioni demandari in Ecclesia, S. C. censuit Episcopum censuris Ecclesiasticis esse obnoxium, proinde suae conscientiae consulendum, mandatque etiam exequutoribus ut ad S. Sedem recurrant pro absolutione. Regist. Lit. lib. 27. die 17. Januar. 1728.

(413) *Vide num.* 22. *praesenti* §.

trum Minimorum S. Francisci de Observantia, sodalitium residet S. Antonii Patavini, quod in eo Altari plurima pietatis opera exercet, ac varia ad Altaris ornamentum supellectilia construxerat. Ravennas Archiepiscopus sibi arrogat Capellam, et Altare illud suae esse Visitationi subjectum, et S. C. in favorem Archiepiscopi, et ad formam Nucerinae (414), dum fuit consulta, rescripsit: *Ravennaten. Visitat.* 7. *April.* 1731 *dub.* 1.

94. Insuper secundum ea quae proponebantur, S. ead C. respondit, Archiepiscopum praedictum ornamenta, et supellectilia ejusdem Altaris, et Capellae spectantia ad eosdem Patres, visitare minime posse: *Ibid. dub.* 2.

95. Non patet, an ea, quae ad Societatem eamdem spectant, et in actu Visitationis servantur in arca, aut in alio loco, visitari debeant in locis, in quibus asservantur; sive asportanda potius sint intra Capellam praefatam, ibique visitari? resolutum est, Archiepiscopum ubicumque ea servantur, visitare posse: *Ibid. dub.* 3.

96. Ecclesiam sub titulo S. Mariae de Madia in praedio vulgo nuncupata *Torre Spaccata*, et alteram sub invocatione B. M. de Rosario, erectam in agro enunciato *Torre Longa*, in Dioecesi Monopolitana esse, itaut illas visitandi jus ad Ordinarium Monopolitanum debeat privative spectare, S. C. definivit. Ex documentis evincebatur eas pluries visitasse: *Monopolitana Juris visitandi* 1. *Sept.* 1731. Curia Fasani, quae sibi jus visitandi arrogare cupiebat, et jura sua edocere neglexerat, appellationem postulavit, et suspensa definitio fuit, non retardata tamen interim exequutione jam editae Resolutionis. 17. *Novem. ejusd. anni.* Dictum tandem fuit in decisis: 26. *Januar.* 1732.

97. Episcopus Muranus visitare potest ad formam resolutionis *in Nucerina Paganorum* (415) Altaria SSmi Rosarii, et S. Francisci existentia in Ecclesia PP. Minorum Conventualium oppidi S. Felicis; etiamsi in Altare S. Francisci sublata de medio fuerit Societas, quae ibi fuerat instituta, quamque Guardianus Coenobii Fratrum Minorum Conventualium opinabatur esse causam visitationis: *Murana Visitat.* 21. *Junii* 1732 *dub.* 2.

98. Episcopus Larinensis anno 1653 petiit declarari a S. C. an ei jus esset visitandi Ecclesiam existentem in Abbatia Sanctae Agathae, quae esse dicitur Grancia Monasterii Tremitani Canonicorum Regularium Lateranensium? responsum est, Sacrum Concilium assistere Episcopo, necnon constitutionem Gregorii XV. Sum. Pont. de Exempt. Privileg. (416) ideo exequendum: 20. *Decem. ejusd. anni.* Modo quaeritur: An liceat dicto Episcopo visitare illam Ecclesiam quoad Sacramenta, et Sacramentalia, itaut sit standum, vel recedendum a decisis diei 20. Decem.? S. C. rescripsit: dilata, et interim Canonici Regulares se abstineant ab exercitio curae animarum in Ecclesia S. Agathae: *Larinen. Visitat.* 27. *Junii* 1733. Deinde affirmativum praebuit responsum: 23. *Januar.* 1734.

99. Declaravit S. C. licuisse Archiepiscopo Lanciani die 16. Aug. 1733 indicere, et omnino ad Visitationem procedere localem, et personalem in terra Castrinovi; etiamsi clerus ipsius terrae exhibuerit S. C. libellum, quo postulaverat, ut praeciperetur Archiepiscopo, ne personali Visitationi extra

(414) *Vide ut supra.*

(415) *Vide ut supra.*

(416) *Const. Inscrutabili* 5. *Febr.* 1622 (Bull. Rom. tom. 6. part. 5. pag. 1.) ubi, de exemptorum privilegiis circa animarum Curam, Sacramentorum et Sanctimonialium Monasteria, et Praedicationem Verbi Dei.

generalem eum subjiceret: *Lancianen. Visitat.* 23. *Sept.* 1734 *dub.* 1.

100. Episcopo Vercellensi Ecclesiam Parochialem, et Abbatialem SS. Nazarii, et Celsi Ordinis S. Benedicti ab Ordinarii jurisdictione se exemptam esse putantem, in iis omnibus, quae respiciunt curam animarum, et Sacramentorum administrationem visitare; necnon quoad ea jus habere in universum Clerum, et Populum Laicum ipsius Abbatiae, prodiit responsum: *Vercellen. Jurisdict.* 9. *Julii* 1735 *dub.* 1. *et* 3.

101. An Capellam S. Mariae de Monte Carmelo in Ecclesia Patrum Minorum S. Francisci Civitatis Maratheae erectam, de jure patronatus quo ad jus honorificum in favorem haeredum Pomponii Jordani visitandi facultas sit Ordinario Cassanensi; seu vero visitare iidem Regulares illam deberent? ad hoc dubium S. C. rescripsit, ut servarentur Decreta (417): *Cassanen.* 28. *April.* 1736 *dub.* 8. *confirmat.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

102. Episcopum Policastri, etiam non completo anno ab ultima Visitatione Ecclesiam S. Nicolai terrae Laureae denuo visitare valere, rescribitur: *Policastren. Procurat.* 1. *Junii* 1737. *dub.* 3.

103. Quum in consultationem venisset, an etiam Ecclesia sub titulo S. Johannis nuncupata *delle Fosse* esset in Dioecesi Monopolitana, itaut illam visitandi ad ordinarium Monopolitanum privative spectaret, Curia Ecclesiastica Fasani intra suos limites sitam esse contendente; S. C. causae decisionem suspendit, et voluit coadjuvari probationes: *Monopolitana Juris Visitandi* 2. *Sept.* 1737.

104. Amalphi Archiepiscopo Abbatialem seu Parochialem Ecclesiam Sanctae Mariae Oppidi Positani visitare fas esse rescriptum fuit: *Amalphitana Cathed., et Procurat.* 14. *Martii* 1739 *dub.* 2.

105. Archiepiscopus Neapolitanus visitare valet jure delegato Ecclesiam S. Angeli ad Nidum, et Hospitale adnexum pariter jure delegato circa Spiritualia; in reliquis ad formam Concordatorum planum S. C. fecit; quamvis Rector ipsius Ecclesiae privilegia suae exemptionis exhiberet: *Neapolitana* 21. *Julii* 1742 *dub.* 7. (418).

106. Ac idem Archiepiscopus eodem jure visitando Ecclesiam praedictam potest visitare quoque Altaria, sacras vestes, supellectilia, aliaque necessaria pro materiali custodia Sacramentorum: *Ibid. dub.* 8. (419).

107. Insuper idem Archiepiscopus eodem jure delegato valet visitare Ecclesiae Aedituum seu Rectorem, ac Capellanos quoad scientiam, mores, vestesque, tum sacras, tum profanas, ac decreta opportuna edere pro eorum vitae honestate, ac institutione: *Ibid. dub.* 9. (420).

108. Episcopo Tuderti jus visitandi Ecclesiam S. Mariae Consolationis Privilegio exemptionis a Clem. VII. Pont. Max. impertito gaudentis in iis, quae respiciunt tantum Divinum Cultum, non autem in iis, quae ad oeconomiam spectant, competere decernitur; itaut Rectores, aliique administratores dictae Ecclesiae eidem Episco-

(417) *Vide praesenti §. num.* 22.

(418) Hinc dispositioni accessit *Const. Praeclarum* 4. *Octob.* 1755 (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 4. *pag.* 152.) Bened. XIV. qua §. 4. Ecclesiam, et Hospitale praedictum, bona jura, ac pertinentias ab Ordinaria, ac delegata jurisdictione eximitur, at §. 19. declaratur dictam exemptionem esse intelligendam, salva reverentia eidem Archiepiscopo de jure debita ab omnibus exemptis, non solum extra, sed etiam intra ipsum Hospitale, ejusque Ecclesiam, atque Oratorium.

(419) *Vide not. praecedentem.*

(420) *Vide not. ut supra.*

po rationem reddere non tenentur: *Tudertina Censur.* 22. *Sept.* 1742 *dub.* 1.

109. Non Commendatarios Religionis Hierosolymitanae, cui in temporalibus subjecta sunt Oppida Melicucca, et Drusium nuncupata, sed Episcopum Miletensem, in cujus Dioeceseos fines illa comprehenduntur, manutenendum esse in jure visitandi Ecclesias Parochiales, aliasque cunctas Commendatarum Ecclesias, S. C. pandit: *Mileten. Jurisdict.* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 7. *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

110. Necnon manutenendum eumdem esse Episcopum, non vero Commendatarios peaelaudatae Religionis in jure visitandi Clerum earumdem Commendarum, quoad scientiam, mores, et vestes sacras, et profanas, ac desuper edendi decreta pro honestate vitae Clericorum, eorumque institutione, S. C. aperte pariter reddit: *Ibid. dub.* 8. *confirmat. ibid.*

111. Episcopus uti mos est Altare S. Mariae Gratiarum existens in Templo Divi Nicolai urbis Ravennae, quod traditum fuit a PP. Augustinianis Sodalibus B. M. Gratiarum facultatem visitandi habet: *Ravennaten.. Altaris.* 29. *Maii* 1745 *dub.* 2.

112. Episcopo Placentino competit jus visitandi Capellam, seu Altare S. Aegidii, in quo implentur tantum onera Commendae Religionis Hierosolymitanae, ac extat in Ecclesia Parochiali S. Jacobi Majoris, cujus Religio nullum habet dominium, sed tantum usum: *Placentina Jurisdict.* 4. *Decem.* 1745 *dub.* 4.

113. Episcopum Nolanum, sive per se, sive, eo justis ex causis impedito, per Convisitatores ab eodem deputandos, in possessione visitandi Parochum, et Ecclesiam Parochialem terrae S. Petri ad Scafatum, quam omnes, retroactis temporibus visitarunt Antecessores, Nolani Episcopi, manutenendum esse S. C. duxit: *Nolana* 20. *Junii* 1750 *dub.* 1. *confirmat.* 11. *Martii* 1752.

114. Patres Reformati de nullitate Visitationis a Episcopo Novariensi in Ecclesiis, et Capellis Sacri Montis Varalli peractae querentes, et quomodo de illa in posterum sit providendum S. C. consulentes, ad Card. Praefectum cum SSmo juxta mentem (421) rescriptum tulere: *Novarien. Juris Visitandi* 8. *Maii* 1751 *dub.* 2.

115. Leo X. Pont. Max. Monasterium, et Ecclesiam S. Mariae de Ripa ob redituum inopiam subjective univit Monasterio Vallis Piae Finarii Congregationis Olivetanae. Nulla inter Monachos Olivetanos, et Episcopos Naulenses facta controversia fuit. Episcopus inde sub umbra constitutionis *Instaurandae* ab Innocentio X. Pont. Max. latae (422) jurisdictionem acquirere tentavit, sed graviter objurgatus a S. Episcoporum C. fuit. Hoc exemplo non deterritus modernus Episcopus clam Monachos hos visitare primus voluit; at protestatus contra

(421) Qua vetitae fuerunt Patribus functiones, et conciones nocturnae, ipsis praescriptum, ut bini Sacerdotes alter Germanicae, alter Gallicae Linguae periti pro Confessionibus ibi resideant, praeter alios pro Italis, ut prope meridiem qualibet die Sacrum celebretur, ut Sacerdotibus omnibus celebrantibus sacra supellectilia subministrentur, ut Clero Collegiatae Varallae licitum sit Missam canere diebus Assumptionis, Nativitatis B. M., et D. Lucae, salva tamen dictae Ecclesiae exemptione, incolas dicti Montis, qui extra Eremitorium degunt subjectos esse Parocho Varelli, cui licitum sit Sacramenta ministrare, eoque a dicta Ecclesia sumere praevia licentia, in reliquis confirmatum fuit Breve Sixti V. lib. 102 decret. pag. 7.

(422) Die 15 Octob. 1652 (Bull. Rom. tom. 6. part. 3 pag. 233.) super extinctione, et suppressione parvorum Conventuum, eorumque reductione ad statum secularum, et bonorum applicatione, et prohibitione erigendi nova loca Regularia in Italia, et Insulis adiacentibus, emanata

est Abbas, petiitque declarari, num Episcopus Naulensis possit visitare Ecclesiam S. Mariae de Ripa, vulgo S. Benedicti? Non posse S. C. respondit: *Naulen. Visitat.* 2. *Decem.* 1752.

116. Episcopum Liparensem Hospitale S. Bartholomaei a pio testatore Bartholomaeo Russio aedificari jussum, et constructum sine Altare, sine Capella, sine aere tinnullo, et absque etiam beneficio immunitatis, et auctoritate Ordinarii, posse visitare, et ab administratoribus rationes exigere, quamvis nunquam antea visitatum fuerit, et a fundatore sit exclusus Episcopus, responsum fuit: *Liparen. Exempt. Hospit.* 6. *Junii* 1750 *dub.* 1. *et* 2. *confirmat.* 11. *Julii ejusd. anni.*

117. Episcopo Regiensi Ecclesiam Patrum Minorum S. Francisci Conventualium, quae in Oppido Saxoli Regiensis Dioecesis posita est, visitare non licet: *Regien. Visitat.* 14. *Decem.* 1754 *dub* 1.

118. Loca pia Montis Elpari, Hospitale scilicet, Montem Pietatem, Montem Frumentarium Visitationi Episcopi Montis Alti subsunt ex decreto S. C. *Montis Alti* 25. *Januar.* 1755 *dub.* 1.

119. Parochi Regulares, cujuscumque Ordinis illi sint, et praesertim Praemonstratenses, Cistercienses, et Benedictini exercentes curam animarum personarum secularium, et non commensalium in Parochiis Dioecesis Olomucensis, licet illae Monasteriis exemptis sint unitae, et annexae, sive sint de jure patronatus; etiamsi cura Animarum residere dicatur in Abbatibus, Visitationem Episcopi subire tenentur in iis, quae pertinent ad curam animarum, sive Episcopus visitet per se ipsum, sive per alium, non obstantibus Privilegiis dictorum Monasteriorum: *Olomucen. Jurisdict.* 7. *Junii* 1755 *dub.* 1. *confirmat.* 2. *Aug. ejusd. anni.*

120. Episcopum Salutiarum visitandi Ecclesiam, seu Capellam S. Antonii Patavini Carmignolae, extra claustra, et districtum Conventus sitam, quam Guardianus Minorum Observantium S. Francisci ob sua privilegia esse exemptam defendit, minime jus habere declaratum fuit: *Salutiarum Juris. Visitandi* 7. *Aug.* 1756 *dub.* 1.

121. Episcopum Ariminensem cumulative cum Patribus Conventualibus, sive ejus Guardiano, quoad ea tantum, quae spectant ad Sodalitium S. Josephi intra ambitum Conventus dictorum Patrum aedificatum, duo Oratoria, eorumque Altaria, et omnia adnexa visitare posse definitum fuit: *Ariminen.* 7. *Aug.* 1756 *dub.* 1. *confirmat.* 22. *Januar.* 1757.

122. Res dubitanda ponitur in contentione, utrum jus visitandi, exigendique rationes quatuor Piorum Locorum, quae Urceani sunt, et quorum administratio apud Decuriones est ejusdem terrae, Hospitalis nempe, Montis Frumentarii, et duarum haereditatum Salvi, et Cevaloni spectet ad Episcopum, vel ad Praesidem Provinciae? quum Episcopus urgeret Sacrorum Canonum, et praesertim Tridentini dispositionem; Decuriones literam Brevis Pontificii, quo tribuitur Legationi. S. C. competere jus visitandi loca pia, de quibus agitur, Episcopo ad formam Concilii (423) salva auctoritate Curiae Legationis in exercendis administrationibus oeconomicis, affirmavit: *Fanen. Jurisdict.* 18. *Junii* 1757 *confirmat.* 4. *Martii* 1758.

123. Capella publicorum Carcerum Urbis Montis Alti posita subtus Apostolicum Palatium Praesulis est. Hanc Sodalitium SSmi Sacramenti custodit, ac rebus omnibus necessariis instruit,

(423) *Sess.* 22. *cap.* 8. *et* 9. *de reform. Vide not.* 85. *tom.* 1. *pag.* 69.

et semper Episcopi eam visitarunt. Eamdem esse subjectam (facta controversia) ejusdem Episcopi visitationi S. C. resolvit: *Montis Alti Visitat.* 19. *Novem.* 1757 *confirmat.* 28. *Januar.* 1758.

124. Hospitale nuncupatum S. Rocchi Oppidi Viqueriae Sum. Pont. Alexander VI. anno 1497 univit Monasterio S. Mariae Pietatis Familiae Dominicanae, hisce verbis: *quod propter unionem, annexionem, et incorporationem praedictas Hospitale praedictum debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus congruae supportentur onera consueta.* Hinc de visitatione ejusdem disceptatum est, et S. C. definiit Episcopum Derthonae posse tanquam Delegatum Apostolicum visitare una cum Hospitale S. Rocchi etiam Montem Frumentarium, et Sodalitium SSmi Nominis Jesu in Oratorio ejusdem erectum, non autem visitationem factam anno 1754 esse circumscribendam: *Derthonen. Visitat.* 26. *Januar.* 1760 *dub.* 1.

125. Ac Patres S. Mariae Pietatis per consensum ab ipsis praestitum dictae Visitationi, et praesertim Interdicto lato contra dictam Ecclesiam, non male se gesserint, ideoque nulla poena sunt puniendi: *Ibid. dub.* 2.

126. Episcopo Palentiae pastoralem Visitationem facere cupienti in Parochiali Ecclesia S. Mariae Magdalenae, unita Regio Monasterio Benedictorum, sive Regulari illorum Ecclesiae sub titulo S. Zoili in Villa de Carrion, Ordinis Cluniacensis, et cunctos etiam actus ad Visitationem pertinentes explere volenti, et desuper S. C. oraculum interpellanti, responsum fuit, Dilata, et ad Card. Praefectum juxta mentem (424): *Palentina Juris Visit.* 4. *Junii* 1763 *dub.* 1. Reproposita dein cum iisdem Dubiis causa, firmatum fuit, Episcopum visitandi dictam Ecclesiam in iis, quae curam animarum, et Sacramentorum administrationem respiciunt, potestatem habere: 28. *Febr.* 1764.

127. In obscuro quum esset, an Oratorium existens in Grancia Loci Goyen Patrum Carthusianorum Monasterii in Snals subjiciendum sit Visitationi Pastorali Episcopi Tridentini; dilata resolutio fuit, et dictum ad mentem: *Tridentina Juris Visit.* 13. *Febr.* 1773.

128. Episcopo Nucerino Ecclesiam S. Leonardi ruralem, et in territorio Oppidi Gualdi sitam, et ad Commendam S. Justini Perusiae Ordinis Hierosolymitani, spectantem visitare minime licere rescriptum fuit: *Nucerina Juris Visit.* 25. *Januar.* 1783 *dub.* 1.

129. Quin et Visitationem ab eodem Episcopo in dicta rurali Ecclesia factam omnino circumscribendam esse ex defectu jurisdictionis, minimeque esse attendendam, et nullum fuisse sequestrum de ejus mandato Colonis Commendae indictum, S. C. dijudicavit: *Ibid. dub.* 2.

130. Episcopo Perusino Ecclesias non Parochiales, quae de juribus sunt Commendae S. Justini Ordinis Hierosolymitani visitare non licet, etiamsi ab ejus Praedecessoribus visitatae eae fuerint: *Perusina Juris Visit.* 25. *Januar.* 1783 *dub.* 1.

131. Neque etiam Visitationem in praefatis non Parochialibus Ecclesiis ab eodem Episcopo peractam esse attendendam, resolvitur: *Ibid. dub.* 1.

(424) Mens fuit, ut moneretur Procurator Generalis Ordinis, ut a paranda amplius defensione desisteret, nihilque de causa ageret; Ead. Cong. 18. Febr. 1764.

§. XXVI.

Episcopus quoad Jura, et Potestatem tempore Visitationis.

1. Nequit Episcopus, nec Archidianus, nec alius in Visitatione aliquos Clericos deponere, vel beneficiis privare, nec poenas ordinarias imponere, sed eas tantum, quae morum emendationem, et correctionem respiciunt: *Dertusen.* 2. *Aug.* 1605 *dub* 5.

2. Ad dubium; an Episcopus teneatur accedere ad locum Capitularem pro visitandis singulis Canonicis in particulari, quemadmodum onus habet accedendi pro Visitatione totius Capituli, et Ecclesiae Cathedralis, vel possit illos singulariter vocando visitare? respondetur non teneri accedere ad locum Capitularem pro visitandis singulis Canonicis, sed posse singulariter illos ad se vocando visitare: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 4.

3. Num similiter possit Episcopus in Visitatione Cathedralis rationes exigere a Capitulo de applicatione, et divisione distributionum quotidianarum, aliorumque emolumentorum duplorum et Anniversariorum dictae Ecclesiae praesupposito maxime quod de fructibus Canonicorum, beneficiatorum, et Capellanorum dictae Ecclesiae una sit communis massa, et loculus, cujus administrationem ad ipsum solum Capitulum ex consuetudine praetenditur spectare? hoc dubium planum fecit S. C. firmans, posse similiter exigere rationes hujusmodi a Capitulo Cathedralis Ecclesiae, de applicatione et divisione distributionum quotidianarum, aliorumque emolumentorum duplorum, et Anniversariorum: *Ibid. dub.* 8.

4. Demum ad quaesitum an Episcopus possit visitando corrigere, et moderari statuta Ecclesiae, quae Apostolica auctoritate non sunt confirmata? respondit S. C. resolutionem non a dispositione Sacr. Concil. Trid., sed a jure Communi (425) esse petendam: *Ibid. dub.* 10.

5. Circa Visitationem Hospitalium, et aliorum locorum piorum, necnon rationem administrationis exigendam Episcopus se conformare debet cum responsis, et declarationibus S. C., quum essent manu Card. Praefecti, et Secretarii signatae, et sigillo munitae, licet typis non impressae, sunt omnino servandae: *Neapolitana* 7. *Febr.* 1637 *dub.* 1.

6. Et dubio disceptato, rationes invisere administrationis a Societatibus erectis in Ecclesiis, et Monasteriis Regularium? censuit Episcopum hujusmodi Societates tam in Secularibus, quam in Regularibus Ecclesiis existentes, earumque Administratores ad reddendam rationem administrationis compellere posse: *Colimbrien.* 16. *Julii* 1639 *dub.* 3.

7. Et cum veritas in occulto lateret, an cogi ad visitationem personalem quotannis Presbyter Carolus Guarinus utrique Dioecesi Castrensi, et Hydruntinae ratione originis, et domicilii subjectus, possit; quum quotannis ab Archiepiscopo etiam visitaretur? S. C. aperuit, in illa Dioecesi in qua reperitur definiens: *Castren. seu Hydruntina Subject.* 2. *Dec.* 1673 *dub.* 2.

8. Postulat Episcopus, ut pro Visitatione Dioecesis valeat ultra tempus a Concilio praescriptum adhibere Parochos praesertim tres, quos nominat,

(425) Pignatel. *Cons.* 65. ait in causa *Abulen. Juris. Visitandi* 25. *Januar.* 1680. in ultima propositione proposita in S. C. Concilii circa statuta Administratorum, et tunc S. C. articulum non definivit expresse, sed dixit, ut Episcopos se contineret intra limites visitationis: quasi diceret, non posse hoc facere, quia hoc non pertinet ad correctionem; et quidem merito, quia cum facultas statuendi proveniat a jurisdictione, quod quodlibet Collegium habet in rebus suis de jure communi, non potest Episcopus derogare juri communi, et tollere jus tertii, sed hoc soli Principi permittitur, alias Visitatio serviret non ad aedificationem, sed ad destructionem.

dum illos fidos, prudentes, ac amore flagrantes comperiit, in illisque partibus non habet aptiores? respondit S. C. pro concessione durante vita Episcopi: *Canarien.* 30. *Maii* 1676 *dub.* 1.

9. Quum actum fuisset inter Episcopum, et Monachos Cassinenses Monasterii S. Mariae in Monte de Ecclesiis ruralibus S. Mariae de Ronta, et S. Martini in Flumine, quae curam animarum habebant adnexam, et Monasterio erant unitae; ac de Oratorio sito *in agro della Bagnarola*; expensis dubiis; an decreta facta in Visitatione duarum Ecclesiarum Parochialium respicientia simplicem ornatum Ecclesiae, et non curam animarum sustineantur, maxime sub poena sequestri fructuum bonorum Monasterii? censuit potuisse visitare auctoritate ordinaria, et consueta. De oratorio autem rescriptum est, dandas esse literas remissoriales, hinc inde directas Episcopo viciniori ad effectum probandi; an Oratorium sit publicum, vel privatum: *Caesenaten. Jurisdict.* 23. *Sept.* 1690 *dub.* 1. *et* 4.

10. Et dubio discusso, an Archiepiscopus assistentes a Capitulo deputandos ad formam Concordiae adhibere teneatur in scrutinio auriculari Visitationis personalis, seu potius solus Archiepiscopus debeat in hoc secreto scrutinio procedere? respondit S. C. affirmative in actu, et figura Visitationis, negative vero extra actum, et figuram Visitationis, et in forma extrajudiciali, etiam durante tempore visitationis: *Hispalen. Visitat.* 18. *Aug.* 1696.

11. Dubitatur inde, an, ex quo circa consilium hujusmodi in Visitatione praestanda dicitur *in eo actu, seu oretenus sive in scriptis*, an iis largienda sit dilatio ad aliud tempus, itaut alias Archiepiscopus possit solus procedere, ubi tunc eorum consilium non proferunt? affirmativum datum est responsum in arduis ad tempus determinatum arbitrio, et conscientia Archiepiscopi, non retardata interim in aliis prosequutione Visitationis: *Ibid. dub.* 3.

12. Ac ad postulatum, an Archiepiscopus in actu Visitationis possit cogere Capitulum sive ejus Officiales ad transferendos libros ad Palatium Archiepiscopale, ut eos ipse Archiepiscopus possit inspicere, et recognoscere? affirmative quoad libros, et documenta respicientia negotia particularia juxta exigentiam Visitationis, rescribitur: *Ibid. dub.* 4.

13. Dum inquiritur declarari, an in Visitatione Cleri, Capitulique Ecclesiae Parochialis S. Mariae in Sylvis terrae Serrae Capriolae posset Episcopus revidere Bullas, et Patentes alias visas? respondit S. C., posse uti jure suo ad formam Concilii (426): *Larinen.* 23. *Martii* 1697 *dub.* 3.

14. An similiter pro invisendis rationibus Locorum Piorum posset deputare Ratiocinatorem cum facultate exigendi pro ejus labore carolenos quinque pro quolibet loco? ad hoc rogatum rescribit, ut Episcopus transmittat taxam Curiae Metropolitanae: *Ibid. dub.* 4.

15. Venit in consultationem, an Episcopus Parensis, seu Visitator ab eo deputatus visitando Ecclesiam Collegiatam de Zaira, tam jure ordinario, quam jure delegato ad formam Concordiae possit non solum Decreta, et

(426) Nempe *Sess* 6 *cap.* 4. *de refor.* ubi cautum est „Capitula Cathedralium, et aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personae, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, „juramentis, concordiis, quae tantum suos obligant auctores, non etiam successores, tueri se „possint, quominus a suis Episcopis, et aliis „majoribus Praelatis per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur adjunctis, juxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, et emendari etiam auctoritate Apostolica possint, et valeant. „ Idem cautum est *Sess.* 14. *cap.* 4. et *Sess.* 24. *cap.* 10 *de refor.*

Ordinationes opportunas facere, sed etiam completa visitatione, ipsi jurisdictio competat pro eorumdem Decretorum, et ordinationum exequutione, et observantia; seu potius ad Abbatem dictae Collegiatae spectet? decretum prodiit affirmativum in omnibus juxta modum (427): *Pacen. seu Nullius Jurisdict.* 18. *Dec.* 1728 *dub.* 1.

16. Episcopum Cremonensem in Visitatione peragenda in Collegiata Ecclesia S. Agathae Capitulum ad redditionis rationem cogendi potestate valere, S. C. resolvit: *Cremonen. Synodi* 5. *April.* 1723 *dub. ult. confirmat.* 29. *Aug.* 1733.

17. Episcopi Novariensis actus Visitationis contra transactionis, et rerum judicatarum formam exercitos in Ecclesiis, et Capellis sacri Montis Varalli, non sustineri, declaratum fuit: *Novarien. Juris Visitandi* 8. *Maii* 1751 *dub.* 1.

18. Episcopi Regiensis Visitationis actus in Ecclesia Patrum Conventualium expletos, irritos faciendos, et circumscribendos esse definitur: *Regien. Visitat.* 14. *Dec.* 1754 *dub.* 2.

19. At in peculio, quod a Julio Costa anno 1635 ordinatum fuit, ut agricolis pauperimis subveniretur; quodque a dictis Patribus administrabatur, et idem Episcopus in Visitatione nonnulla de illo decreta ediderat, eidem Praesuli prout de jure servatis servandis procedere posse datur facultas: *Ibid. dub.* 4.

Reliqua. Vide *praeced.* §§. *Verb. Episcopus.*

§. XXVII.

Episcopus quomodo indicere, et quomodo et ubi incipere Visitationem debeat.

1. Consulta S. C.; an pro generali Visitatione Dioecesis indicenda possit Episcopus per se solum facere edicta generalia, vel potius adhibere debeat consilium, seu Capituli consensum? pro Visitatione Dioecesis decreto *cap.* 3. *Concil. Sess.* 24. *de reform.* (428) demandata posse Episcopum per se solum facere edicta generalia absque consilio, seu consensu Capituli censuit S. C.: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 2.

2. Et ad dubium an hujusmodi edictis generalibus, et praeparatoriis ad Visitationem Dioecesis possit Episcopus praecipue in virtute Sanctae obedientiae, ut quilibet de populo teneatur revelare ea, quae correctione, vel emendatione digna judicabit? rescribitur Episcopum in Edictis generalibus, et praeparatoriis ad dictam Visitationem Dioecesis non debere praecipere in virtute Sanctae obedientiae ut Paulus denunciet ea, quae correctione, et emandatione digna judicabit: *Ibid. dub.* 3.

3. Declaratur, Archiepiscopum in edicenda Visitatione, et determinanda die illius, et aliis actibus praeparatoriis ejusdem non tenetur exquirere consilium Assistentium depuntandorum a Capitulo ad formam Concordiae. *Hispalen. Visitat.* 18. *Aug.* 1696.

4. Praepositus, et Presbyteri Ec-

(427) *Vide not.* 218. *pag.* 265.

(428) Quod Visitationem Dioecesis Episcopis, aliisque Superioribus certa servata forma praecipitur Pignatel. *Cons.* 58. haec exponit ad dubium: an pro generali Visitatione indicenda possit Episcopus solus facere edicta generalia absque consensu et Consilio Capituli? respondit „affirmative. Ita ex mente S. Congreg. Concilii „pluries dixit Rota praesertim in *Illerden. Visitationis* 21 *April.* 1606, et 28. *ejusd.* 1608 coram „Dusin, et sub die 20. Maii 1615 coram Ubaldo. „Ea ratione, quia neque de jure, neque ex Concilio Trid. reperitur impositum tale onus Episcopis. Id tamen manet non procedere simpliciter, sed in edictis dumtaxat, quae fiunt pro „praeparatione Visitationis, et quae praeire solent Visitationem generalem, quae sit sine inquisitione solemni, secus vero in edictis, quae „fiunt pro Visitatione generali, quae fieri debet „in forma judicii, et per inquisitionem solemnem, ut bene declaratur in d. *Illerden.* Cor. „Ubaldo."

clesiae S. Petri terrae Vasti ab Archiepiscopo moniti sub poena excommunicationis, quatenus Visitationi sese submitterentur in Ecclesia S. Mariae majoris praelibati oppidi; quum contenderent ex immemorabili asserta consuetudine extrahi non posse ab eorum Ecclesia; ideo S. C. decrevit dictum Clerum S. Petri non teneri praestare obedientiam in actu Visitationis Archiepiscopo Theatino in eadem propria Ecclesia S. Petri: *Theatina Praestat.* 9. *Aug.* 1704 *dub.* 1.

5. Sed teneri praestare eamdem obedientiam in Ecclesia S. Mariae majoris dictae terrae statutum est: *Ibid. dub.* 2.

6. Deinde ad dubium: An super primo, et secundo dubio sit standum, vel recedendum a decisis, sub die 9. Aug. 1704 quoad primum solemnem ingressum tantum Archiepiscopi in terra Vasti, seu etiam quoad omnes alias Visitationes ab Archiepiscopo faciendas? S. C. respondit, Archiepiscopum posse incipere solemnem Visitationem a quacumque Ecclesia sibi benevisa, ibique obedientiam exigere ab Universo Clero: *Ead.* 10. *April.* 1717 *dub.* 1.

7. Ac occasione aliarum omnium Visitationum Capitulum, et Clerus S. Petri tenetur praestare obedientiam Archiepiscopo in Ecclesia S. Petri, non autem in alia Ecclesia Archiepiscopo benevisa: *Ibid. dub.* 2.

§. XXVIII.

Episcopus quando per alium, et cui Visitationem delegare possit.

1. Ad disquisitionem vocatur, si Episcopis non solum per se ipsos, sed eorum in spiritualibus Vicarios Generales munus Visitationis, reformationis, et correctionis exercere permittendum esset, et quatenus in animum inducitur hoc eis tribui, an ab eis Vicarii in id speciali facultate in scriptis suffulti esse debeant, de illaque prius per authentica documenta Abbatibus superioribus, vel eorum Officialibus, et subditis dimisso sibi illorum exemplo de verbo ad verbum cum originali conlato fidem facere teneantur, et donec istud fuerint, eos admittere ad visitandum recusare licite possint? rescribitur posse, nisi expresse prohibitum sit, et quoad Vicarios opus esse speciali in scriptis facultate, deque in hujusmodi fidem faciendam esse: *Cassinen. Febr.* 1588 *dub.* 3.

2. Ordinarium (S. C. decrevit) volentem visitare in vim *cap.* 4. *Sess.* 6. (429) teneri per se ipsum; volentem autem visitare *ex cap.* 3. *Sess.* 24. (430) posse per suum Generalem Vicarium, aut Visitatorem, si tamen legitime impeditus fuerit: *Hispalen.* 12. *Martii* 1593.

3. Episcopus legitime impeditus potest per alium Dioecesim, et civitatem visitare juxta praescriptum *cap.* 3. *Sess.* 24. *de reform.* (431): *Acernen.* 17. *Maii* 1636 *dub.* 1.

4. Episcopo Portucallensi infirmitate detento propriam Cathedralem, et totum Corpus Capituli personaliter visitare non valenti, suum in spiritualibus, et temporalibus Vicarium Generalem Sacerdotem Carolum de Rocca Pereira Doctorem, et Canonicum Cathedralis ad visitationem istam peragendam deputare licere, decretum fuit: *Portucallen. Visitat.* 29. *Januar.* 1701 *dub.* 1.

5. Episcopo Miletensi, tanquam Delegato Apostolico suum Vicarium Generalem, vel aliam Dignitatem Eccle-

(429) *Vide not.* 426.
(430) *Vide not.* 431. *seq.*
(431) Ubi mandatur „Patriachae, Primates, „Metropolitani, et Episcopi propriam Dioecesim „per se ipsos, aut si legitime impediti fuerint per „suum Generalem Vicarium, aut Visitatorem .... „visitare non praetermittant.“

siasticam sibi benevisam subdelegare posse in visitatione Dioecesis, et praecipue Ecclesiarum, quae in solo Lateranensi sitae praetenduntur, permissum, concessumque fuit: *Mileten.* 23. *April.* 1701 *dub.* 1. *confirmat.* 13. *Maii* 1702.

6. Ab Episcopo praefato subdelegatum sine speciali subdelegatione ad lustrandam Dioecesim, Societates, ac loca pia in solo Lateranensi visitare non posse; etiamsi dictae Societates sint erectae a Capitulo S. C. sententia fuit: *Ead.* 17. *Nov.* 1703 *dub.* 1.

7. Praefatamque subdelegationem specialem a subdelegato ostendi, et actis Visitationis inseri debere decernitur: *Ibid. dub.* 2.

8. Necnon Episcopum eumdem, vel ab eo subdelegatum, expresse declarare, se jure delegato visitare astringendum esse, aequum putatur: *Ibid. dub.* 3.

§. XXIX.

Episcopus quoad tempus, modum, et Comitatum Visitationis.

1. Clerus oppidi Campli querelas jecit de mora trium mensium, quam Episcopus visitans in singulis locis, facit; hinc S. C. voluit, esse admonendum Episcopum, ne in Visitatione diutius immoretur, sed eam, quam celerrime, quamque diligenter absolvat, ne videlicet gravis iis, quos visitaverit, existat: *Aprutina Dec.* 1584.

2. Consuetudo servanda est circa modum, quo Episcopus a Syndicis, et Officialibus locorum, seu Arcium tam in prima, quam in successivis Visitationibus veniat excipiendus: *Nicien. ad Visit. Sacr. Liminum* 6. *Aug.* 1677 *dub.* 14.

3. Difficultas, an possit Archiepiscopus praefigere terminum Capitulo ad terminandam Visitationem cumulativam, quam idem Capitulum habet a Concordia a SSmo confirmata? affirmative arbitrio Archiepiscopi, dummodo terminus non sit minor duobus mensibus, explicatur: *Hispalen. Visitationis* 18. *Aug.* 1696 *dub.* 5.

4. Archiepiscopo Turritano non licet integro anno retinere apertam Visitationem, tam in ipsa Cathedrali, quam in tota Dioecesi, sed servetur forma Concilii (432): *Turritana* 15. *Nov.* 1704 *dub.* 5.

5. Et quoad tempus, quod debeat Visitationem explere, arbitrio, et conscientiae Ordinarii ad formam Concilii (433) remisit S. C.: *Ibid. dub.* 2.

6. Inspecta Episcopi Potentini senectute eumdem posse pro suo arbitrio, et conscientia augere numerum, et quantitatem famulorum, qui sibi commodius inservire valeant in peragenda Visitatione deliberatur, et additur ad mentem: *Potentina Procurat.* 24. *Jan.* 1705 *dub.* 4.

7. Expostulante Capitulo Collegiatae Ecclesiae terrae Terlitii, quod Episcopus, qui jus visitandi cum Archipresbytero ejusdem terrae cumulativum habere dicitur, solus ad Visitationem accedens moram ibidem per 40. continuos dies visitando traxerit, nec Visitationem ipsam, dum discessit, adhuc explevisse declaraverit, ob id S. C. censuit Visitationem perdurare debere arbitrio Visitatoris ad formam Concilii (434); non autem esse praescribendum certum, et determinatum tempus: *Juvenacen. seu Nullius Terlicii Visitat.* 23. *Januar.* 1706.

8. Dubiis expositis; an, et per quot dies liceat Episcopo visitanti terram Belvederium protrahere Visitationem?

9. An, et quot personas possit secum ducere Episcopus occasione dictae Visitationis? rescribitur, *dentur*

(432) *Vide not.* 354. *pag.* 338.
(433) *Vide not.* 354. *ut sup.*
(434) *Vide not. ut supra.*

decreta (435): *Sancti Marci Procurat.* 7. *Julii* 1708 *dub.* 3. *et* 4. *confirmat.* 13. *April.* 1709.

10. Episcopo Acerrarum petenti, quanto tempore se expedire debeat a sacra Visitatione peragenda; responsum datum fuit, se curare debere, ut quantocitius se expediat a sancta Visitatione ad formam Concilii (436): *Acerrarum* 23. *Aug.* 1727 *dub.* 7.

11. Quum judicium S. C. imploratum esset, utrum occasione Visitationis Capituli, et Cathedralis Episcopus Gerundae eam determinare teneretur quam citius, nisi fuerit legitime impeditus; seu potius, post quam fuit incepta, procedendo ad extraneos actus, eamdem differre valeret ad libitum? responsum ab eadem prodiit affirmativum ad utramque partem, servatis tamen finibus moderati, et prudentis arbitrii: *Gerunden. Exempt.* 19. *Decem.* 1739 *dub.* 3.

§. XXX.

Episcopus quando visitare, et procedere cum Adjunctis debeat, necne (437).

1. Formam procedendi praescriptam

(435) „Danda esse Decreta alias edita, et signanter in Turritana 15. Novem. 1704 ad dub. 6., et in Forosemproniен. Novem. 1587. hoc est, videlicet ad 3. dubium arbitrio, et conscientiae Ordinarii ad formam Concilii: ad 4. Episcopum modesto equitatu, et famulatu oportere contentum esse.“ Rel in *S. Marci Visitationis* 8. *Aug.* 1733 §. 3. seq.

(436) *Vide* not. 354. pag. 338

(437) Extat Const. *Exponi* 5. *Aug.* 1648. (Bull. Rom. tom. 6. part. 3. pag. 165.) qua Innoc. X. confirmat aliquot resolutiones S. C. Concilii ad dubia quaedam per Capitulum Ecclesiae Conchen. proposita circa Visitationem Episcopi, adhibitionem adjunctorum contra Canonicos, et Capitulares dictae Ecclesiae, prout sequitur, videlicet.

I. An Episcopus ex Decreto S. C. Trid. teneatur adhibere adjunctos conjudices contra Canonicos, et Capitulares suae Ecclesiae Cathedralis in revisione computorum, et administrationis operum piorum; seu potius per se ipsum tam in actu Visitationis, quam extra in eos animadvertere juris ordine servato, et processu compilato?

II. An Episcopus, sive ejus Vicarius, vel alius Visitator Generalis ab Episcopo delegatus, teneatur, dum visitat Ecclesiam Cathedralem, et personas Capitulares adhibere adjunctos Conjudices a Capitulo, quot annis eligendos: vel potius eoli possint per se ipsos in concernendis Visitationem procedere, informationes sumere, corrigere et punire, nulla tamen servata forma Judicii, seu processu compilato?

III. An ubi in actu Visitationis dirimendum est Crimen incontinentiae inveteratae, seu concubinatus inter aliquem ex Capitularibus, et Mulierem solutam perpetratum, possit Episcopus, sive ejus Vicarius, seu Visitator Generalis contra dictam Mulierem procedere, eamque juris ordine servato, ac processu compilato punire, non obstante quod correus criminis sit persona Capitularis, et a dicto Sacro Concilio in causis criminalibus privilegiata, ne contra ipsam sine Adjunctis Conjudicibus procedatur.

IV. An in casu discordiae inter Episcopum, et adjunctos Conjudices a Capitulo deputatos eligendus est tertius infra sex dierum spatium, debeat dictus tertius esse unus de Capitularibus ejusdem Ecclesiae: vel potius quilibet alius extraneus deputari possit. Die 23 Novem. 1647. S. C. Emorum Cardinalium Conc. Trid. Interpetrum ad supradicta dubia respondit ut sequitur.

Ad I. Episcopum posse sine Coadjutoribus adjunctis computa, et administrationem operum piorum a personis Capitularibus exigere, si criminaliter in forma Judicis contra eos non procedat.

Ad II. Episcopum posse in Visitatione absque Adjunctis Conjudicibus Ecclesiam Cathedralem et Capitulares visitare, eisque poenas imponere extraordinarias, quae magis morum correctionem, quam punitionem respiciant, non autem extra Visitationem, nec quando contra Capitulares ad poenas extraordinarias procederet.

Ad III. Contra Mulierem in crimine incontinentiae, seu concubinatus, ut supra expresso, posse per Episcopum in actu Visitationis absque Conjudicibus Adjunctis procedi.

Ad IV. Tertium eligendum in casu discordiae debere omnino esse Capitularem.

Et alia praecesserat *Const Decet.* 3 *Novem.* 1625 (Bull. Rom. tom. 5. part. 6. pag. 166. Urbani VIII. qua confirmavit Decreta S. C. Concilii, quibus deletis Capituli Atrebatensis assertis Privilegiis, competens Episcopo asseritur jurisdictio ad formam Concilii Trid. nempe die 20. *Febr.* 1625. ad dubium: an asserta concordia seu concessio Fortigarii olim Episcopi Atrebatensis ab Eugenio IV. confirmata, fuerit a Concilio ex Decretis cap. 4. Sess. 6. et cap. 6. Sess. 25. sublata, necne? S. C. censuit, fuisse sublatam, quum nudum privilegium ipsius Episcopi, seu pactum gratuitum fuisset, quod Concilium non praeservavit, imo expresse sustulit dictis cap 4. et 6. Et die 17 Maii 1625 ead. S. C. declaravit, Episcopum Atrebatensem posse Ecclesiam suam Cathedralem, ejusque Capitulum, ac personas visitare, et extra visitationem causas criminales Capitularium unacum adjunctis; aliorum vero, qui nec dignitates obti-

Episcopo Cremonensi *Sess.* 25. (438), ut scilicet adhibeat duos de Capitulo, quando procedere voluerit contra aliquem ex ipsis, non debere servari etiam in Capitulis, quae non sunt exempta, decisum est: *Cremonen. anno circiter* 1573 *dub.* 1.

2. Quaestio habita est, si Canonicus Ecclesiae Cathedralis extra civitatem delinquat, maxime degens in aliquo loco, ut puta, in loco sui beneficii utrum a solo Episcopo possit corrigi, et puniri? censuit S. C. non posse, sed cum adjunctis de Capitulo juxta *cap.* 6. *Sess.* 25. (439): *Astoricen.* 29. *April.* 1578 *dub.* 2.

3. Quum Magister Capellae, ceterique Cantores, et Organista non essent de Capitulo, an istos Episcopus solus sine adjunctis punire possit? censuit nisi hae personae comprehendantur in confirmationibus Apostolicis, ex Concilio *Sess.* 25. *cap.* 6. (440) omnes, qui non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo in causis ecclesiasticis subjici Episcopo: *Abulen. anno circiter* 1582 *dub.* 7.

4. Interrogata S. C., an Episcopus possit in Visitatione exigere rationes administrationum a Capitulo, saltem earum, quarum commodum non ad Canonicos tantum, sed ad Beneficiatos, et Ministros Ecclesiae spectat; item an hujusmodi rationum exactio

nent, nec sunt de Capitulo, per se ipsum cognoscere, ac definire, non obstante asserta concordia, privilegiis, exemptionibus, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, eidemque Episcopo, quominus praedicta exequi possit, minime obstare juramentum, ut proponitur praestitum de observandis juribus, consuetudinibus, privilegiis, atque libertatibus Ecclesiae suae, quod decretum S. C. confirmavit 1. Julii 1623.

Deinde quum quaesitum esset ab eadem S. C., ad quem spectet cognitio causarum Criminalium ceterorum Clericorum civitatis, et Dioecesis Atrebatensis? die 26. Maii 1623 S. C. censuit ejusmodi cognitionem ad solum Episcopum, privilegiis quibuscumque non obstantibus spectare, quod si id jus ex immemorabili consuetudine Capitulo competat, eam consuetudinem non esse quidem a Concilio sublatam decreto cap. 20. *Sess.* 24, verum donec Capitulum illam legitime probaverit per tres sententias conformes, vel unicam, quae in rem judicatam transierit, ejusmodi causas ab Episcopo tantum esse cognoscendas. Hanc vero resolutionem idem Sum. Pont. Urbanus VIII. confirmavit *Const. Cum. sicut. accepimus* 30. Januar. 1624 (*Bull. Rom.* loc cit pag. 188)

(438) Bened. XIV. de *Synodo Dioeces.* lib. 13. cap 9. edit. an 1765 num 8. ait „Alter de hac ipsa „re Concil. Trident. textus continetur in cap. 6. „*Sess.* 25 de *Reform*, ubi post confirmationem „eorum omnium, quae in antedicto cap. 4 *Sess.* „6. statuta fuerant, eamdem materiam de Capi„tulis, et Canonicis ab Episcopi jurisdictione „exemptis prosequendo, transitur fit ad alium ca„sum, quo Episcopus extra *Visitationem* contra „aliquem de Capitulo procedere velit: idque ab „Episcopo fieri non posse statuitur sine consi„lio, et assensu duorum Capitularium, quos an„no quolibet ineunte, tenetur Capitulum desig„nare, ut possint Episcopo semper adesse, ei„ia extra actum Visitationis in aliquem ex Cano„nicis procedere velit. Quia vero, cum Episco„pus solus sit, Canonici autem duo, facile eve„nire posset, ut hi inter se conspirarent, uni„tisque sententiis contrariam Episcopi opinio„nem eluderent, ideo Concilium provide statuit, „ut duorum Canonicorum sententiae simul jun„ctae unius tantummodo suffragii vim habeant, „et ut Episcopi quidem sententia praevaleat, „si alter ex Canonicis suum illi judicium adjun„gat: si autem Canonici ambo in contraria sen„tentia juncti perseverent, nec Episcopus a sua „dimoveatur, tunc intra sex dierum spatium ad „tertii electionem procedendum fore decernit, „praescripta etiam hujusmodi electionis forma, „sicuti fusius legitur in dicto *Cap.* 6. *Sess.* 25., „ubi etiam prudenter statuitur, quid faciendum „sit, si timeatur, ne certorum criminum reus fu„gam arripiat; nimirum, posse tunc Episcopum „solum, etiam extra visitationis actum, ad ne„cessariam personae detentionem procedere; fir„me tamen remanente obligatione adhibendi ad„junctos in causae prosecutione." Et discordantibus Adjunctis ab Episcopo tertius debeat necessario ex eodem Capitulo esse, quod probat Card. de Luga respons *Moral.* lib. 5. dubit. 23 num. 2. et sequen. Et Episcopus procedere cum adjunctis potest non obstante contrario statuto, tum contraria consuetudine Scarfant. ad *Ceccaper.* addit, 41. num 19. ubi refert hanc Sacri Concilii resolutionem in corduben. 2. *Martii* 1595 ad secundum dubium „si hujusmodi statutum, vel concor„dia revera non fuerint confirmata a Sede Apo„stolica ex certa scientia et cum causae cogni„tione esse sublatam ex decreto d. cap 6. sess. „25; ideoque Episcopum dicto statuto vel con„cordia non obstante posse contra Capitulares „procedere cum adjunctis juxta formam a Con„cilio d. cap. 6. traditam" *Vide* not. 379. tom 2. pag. 333.

(439) *Vide* not. praecedentem.

(440) *Vide* not praecedentem.

possit fieri per ipsum Episcopum tantum, et non una cum duobus Canonicis adjunctis?

5. An etiam possit Episcopus solus visitare Fabricam Ecclesiae Cathedralis, et rationes ejus exigere? S. C. respondit ad primum, Episcopum solum, vel his, quibus sibi videbitur, adjunctis possit Capitulares, ac bona, rerumque, et bonorum administrationem visitare: Ad secundum itidem posse: *Segobricen. Januar.* 1590 *dub.* 10. *et* 11.

6. Declaravit S. C. valere quidem Archiepiscopum delegare exactionem rationum Fabricae Ecclesiae a Capitulo reddendam. Verum tam hujusmodi delegationem, quam etiam Archiepiscopum non habere facultatem solum procedendi, nisi ubi civiliter agatur. Quod si forte ob commissas fraudes, vel alia de causa criminaliter sit agendum teneri utique adversus Capitulares, utpote exemptos, adhibere adjunctos juxta decretum *cap.* 6. *Sess.* 25. (441): *Hispalen.* 11. *Jan.* 1596 *dub.* 1.

7. In quaestione versatur, an Episcopus in generali Visitatione possit solus sine conjudicibus imponere poenam Canonicis extraordinariam, quae magis ad morum correctionem, et levem correctionem, quam ad formalem punitionem tendat? in generali Visitatione Episcopum solum sine conjudicibus procedere posse contra Canonicos, eisque poenam imponere extraordinariam, quae magis morum emendationem, quam punitionem respiciat, S. C. sententiam dicit: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 5.

8. Et ad dubium, an in Visitatione Ecclesiae Cathedralis possit Episcopus solus sine Conjudicibus rationem exigere administrationis Ecclesiae, quam Capitulum administrat, et aliorum piorum operum ad curam dicti Capituli existentium? censuit posse Episcopum solum sine conjudicibus exigere rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli existentium, dummodo non procedat ad privationem, vel alias criminaliter in forma judicii: *Ibid. dub.* 7.

9. Instituitur quaestio, an Episcopus procedens contra Canonicum delinquentem super non residentia teneatur adhibere conjudices, dum non procedit ad privationem Canonicatus, seu Beneficiorum? enucleatur, Episcopum procedentem contra Canonicum ob non residentiam, dum non procedit ad privationem, sed ad poenas a Sacr. Concilio praescriptas non teneri conjudices adhiberi: *Ibidem dubio* 13.

10. Et an quando eorum Capitulum delinquit, possit Episcopus procedere contra singulos Canonicos sine conjudicibus, et casu quo id non possit, quid tandem desuper agere debeat? servandum esse laudum a Clem. VIII. Pont. Max. motu proprio confirmatum, responsum est: *Ibid. dub.* 20.

11. Facultas est Episcopo soli sine conjudicibus exigere rationem operum piorum ad curam Capituli etiam exempti existentium, dummodo non procedat ad privationem, vel aliter criminaliter in forma judicis: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 16.

12. Episcopus Urgellae potis est sine adjunctis Capituli visitare Ecclesiam Cathedralem, illiusque Capitulum, dignitates, Canonicos, aliosque dictae Ecclesiae: *Urgellen. Visitat.* 5. *Sept.* 1705 *dub.* 1.

13. Ac valet parochiales Ecclesias intra claustrum, et ambitum ejusdem Cathedralis sitas visitare: *Ibid. dub.* 2.

14. Necnon Capellam B. M. de Pietate in claustro ejusdem Ecclesiae positam pariter potest Episcopus visitare: *Ibid. dub.* 3.

(441) *Vide not. praecedentem.*

15. Capitulum, et Canonici Metropolitanae Ecclesiae se ab Ordinarii jurisdictione per Apostolica privilegia, per concordias, et nonnullos actus exemptum esse ita praetendebant, ut ille contra Capitulares criminaliter procedere nequiret. Excipiebat Archiepiscopus exemptionem hanc non probari, sibi juris favere dispositionem, et curiam jam in antiquissima esse possessione in eosdem sine adjunctis animadvertere. Res ponitur in contentione, et decretum est, constare de bono jure Card. Archiepiscopi procedendi in Criminalibus contra Canonicos sine Adjunctis etiam ad effectum manutentionis: *Januen. Jurisdict.* 4. *Julii* 1722.

16. Archiepiscopus Gnesnae petens redditionem rationis a Canonicis deputatis in administratores bonorum mensae Archiepiscopalis tempore sedis vacantis non tenetur cum Adjunctis procedere: *Gnesnen.* 14. *April.* 1725.

17. Capituli Ecclesiae Cathedralis generali exemptione ab Ordinaria Episcopi jurisdictione minime vindicata, Episcopum Gerundae contra Capitulares extra visitationem cum duobus Adjunctis ad formam *cap.* 6. *Sess.* 25. *de Reform.* (442) et in visitatione Cathedralis, dictorumque Capitularium per se ipsum dumtaxat ad formam *cap.* 4. *Sess.* 6. *de Reform.* (443) procedere non teneri rescriptum fuit: *Gerunden. Exempt.* 19. *Decem.* 1739 *dub.* 1. *Inde recessit* S. C. a decisis, teneri cum iisdem Adjunctis procedere statuit: 16. *Martii* 1748.

18. Eumdemque Episcopum in atrocioribus delictis etiam sine Adjunctis contra dictos Capitulares procedere posse, statuitur; non vero Vicensi Episcopo contra eosdem procedendi datur facultas: *Ibid. dub.* 2.

(442) *Vide not. praecedentem.*
(443) *Vide not. praeced.*

Reliqua quoad Visitationem Episcopi. Vide *Hospitale* §. *II. Monasterium Monialium* §. *IV. Seminarium* §. *VII. Vicarius Capitularis* §. *III.*

Equites Hierosolymitani. Vide *Religio militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *IV.*

Erectio. Vide *Archidiaconatus Dignitas, Beneficia Ecclesiastica* §. *V. Canonicatus* §§. *IV. et VII. Capellania* §. *IV. Clericatus Ecclesia Collegiata* §. *II. Ecclesia Archipresbyteralis Ecclesia Parochialis* §. *IV. Ecclesia Plebana, Baptismalis fons Hebdomadariatus Erectio Hospitale* §. *I. Hospitium Mansionaria* §. *II. Monasterium Monialium* §. *III. Portionariatus Regularium Monasterium* §. *II. Seminarium* §. *IV. Sodalitium* §. *V. Vicaria Perpetua* §. *I.*

Eremita, Eremus.

1. Capella S. Sebastiani habet suas aedes pro Eremita, Communitas Castri Gandulphi consuevit eum deputare, sed Episcopus facta contentione dubium exhibuit; an deputatio Eremitae ad nutum amovibilis in dicta Capella spectat ad Card. Ordinarium, vel ad Communitatem? rescribitur, dilata, et esse exhibendas literas patentes Communitatis: *Albanen. Deputat. Eremitae, et Administr.* 29. *Martii* 1692 *dub.* 2. Deinde spectare ad Communitatem cum approbatione Ordinarii 10. *Maii ejusd. anni confirm.* 21. *Junii ejusd. anni*

2. Eremitae in Eremo S. Antonii a Seminario vendita Laureto Sanctino, deputationem eisdem fratribus de Santinis emptoribus competere decisum primum fuit: *Spoletana Capellae* 9. *Sept.* 1730 *dub.* 2. Verum reclamante Communitate castri Vallis, quae

ejusdem Eremi juspatronatus habebat, nullam, et invalidam fuisse venditionem, dictum fuit: 17. *Novem.* 1731 *confirmat.* 12. *Febr.* 1735.

3. Eremus, et Ruralis Ecclesia cum suis adnexis sub titulo S. Mariae Gratiarum nuncupatae *la Cona del Poggio* in districtu Civitatis Hadriae, a Dominico Carosino Eremita de novo aedificata est, et ab ipso in suo testamento Canonicis, et Capitulo Ecclesiae Cathedralis commendata, ad hoc ut Capellanos, ac Eremitas probos eligerent. Haec una cum ejusdem Eremi, et Ecclesiae directione etiam Oeconomica, ac receptione redditionis ad Eremitis, quamvis haec omnia antea egerit Capitulum, independenter ab Episcopum spectare, deciditur: *Hadrien.* 19. *Januar.* 1754 *dub.* 1. Inde reproposita causa recessit S. C. a decisis, et ad Capitulum spectare salvo jure Episcopi petendi redditionem rationis a Capitulo statuitur: 16. *Martii ejusd. anni.*

4. Edictum insuper Episcopi factum circa mores Eremitarum sustineri debere decernitur; itaut revisio, et adprobatio requisitorum, concessio habitus, et traditio literarum Patentium eisdem Eremitis ad effectum questuandi ad eundem Episcopum debeat spectare, non ad Capitulum: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

5. Electionem autem, et nominationem Eremitarum praefatae Ecclesiae faciendam esse a Capitulo enunciato, et adprobationem ab Episcopo, rescriptum est: *Ibid. dub.* 2.

Erogatio. Vide *Eleemosynae* §. *II.* *Fructus* §. *II.* *Pecunia.*

Erroris Impedimentum. Vide *Matrimonium* §. *XIII.*

Eucharistia. Vide *Sacramentum Eucharistiae*

Evictio. Vide *Bona Ecclesiastica* §. *V.*

Examen (444).

1. Statuit S. C. Provisos de beneficiis simplicibus, quorum collatio libere pertinet ad inferiores non teneri ex Concilio subjacere se examini Episcopi, provisos de dignitatibus examinandos, etiam si existant liberae collationis inferiorum, in simplicibus autem beneficiis sufficere illam approbationem, per quam Episcopus Ordines requisitos contulit: *Avenionen.* *Martii* 1586 *dub.* 1.

2. In quibus casibus est necessarium examen, illud debet praecedere collationem: *Ibid. dub.* 2.

3. Ita examinandos omnino esse ab Episcopo per *cap.* 18. *sess.* 24. (445) ubi disponitur praesentatos, et nominatos a quibusvis Ecclesiasticis personis non esse admittendos ad quaevis

(444) Quoad examen habendum in Concursu Parochialium Ecclesiarum modum decernit Bened. XIV. *Const. Cum* illud. 14. *Decem.* 1742 Bull. ejusd. tom. 1. pag. 98.

(445) *De Reform.* ubi habetur „ Si vero jurispatronatus ecclesiastici erit (Parochialis semper), ac institutio ad Episcopum, et non alium „ pertineat: is, quem patronus digniorem inter „ probatos ab Examinatoribus judicabit, Episco„ po praesentare teneatur, ut ab eo instituatur " Quoad praesentatos a patronis ecclesiasticis fecit responsa Bened. XIV. ad postulata sibi facta ab Archiepiscopo Florentino, ut in ejus Epistola Decretali *Redditae Nobis*, eidem rescripta sub die 9. *April.* 1746. (*Bull.* ejusd. tom. 2. pag. 11. Et summa responsorum haec est Ad I. Patronum Ecclesiasticum teneri in foro externo praesentare ad beneficium curatum magis idoneum, et magis dignum inter approbatos ab Examinatoribus. Ad II. Episcopum debere beneficium conferre praesentato a patrono, absque eo quod inquirat de illius judicio, si inter examinatos nemo de hoc queratur; si vero sit, qui queratur, teneri in dictum judicium inquirere. Ad III. Admittendam esse appellationem in devolutivo tantum interpositam ab eo, qui se digniorem existimat, ac sit posthabitus, non retardata possessione praesentati, si Episcopi, et Patroni judicium de magis digno conveniat: Si vero non conveniat, tunc si quis ex approbatis ab Examinatoribus, et tanquam magis dignus praeelectus a patrono putet, se gravatum esse ab Episcopo, et ideo appellat, ejus appellationem operari debere ad effectum suspensivum: et interim Ecclesiam parochialem remanere sub Episcopo, donec lis finiatur.

beneficia, nisi praevio examine Episcopi: *Ibid. dub.* 3.

4. Concilium non sustulit institutiones legitime alioqui pertinentes ad inferiores *cap.* 9. *quod si sess.* 25. (446) et quatenus in *cap.* 13. *sess.* 14. (447) decernitur praesentationem faciendam esse soli Episcopo intelligendum de praesentatione ad effectum examinis dumtaxat: *Ibid. dub.* 4.

5. Dubitatur, utrum in Parochialibus vacantibus in Mensibus reservatis Summo Pontifici fieri debeat examen per concursum ab Ordinario? resolvitur affirmative, fidemque approbationis cum judicio examinatorum, et Episcopi electione transmittendam ad primum: *Agenionen.* 25. *Octob.* 1586 *dub.* 5.

6. Idem dicendum de Beneficiis curam animarum habentibus reservatis per Regulas Cancellariae: *Ibid. dub.* 6.

7. Declaravit S. C. examen factum intra terminum dierum decem, non esse nullum, si nemo post examen comparuit, qui se laesum esse propterea praetendit: *Montis Regalis* 2. *Aug.* 1607 *dub.* 3.

8. Episcopus S. C. consuluit, an sit audiendus non descriptus petens admitti ad examen jam peractum, sed beneficii nondum facta collatione?

9. Et quid, si non est factum examen, sed terminus tantum lapsus? respondit ad primum non esse audiendum, ad secundum itidem non esse audiendum: *Cassanen.* 17. *Febr.* 1624 *dub.* 1. *et* 2.

10. Dubio perpenso, an examen factum sine Examinatoribus synodalibus in concursu collationis Parochialium Jurispatronatus laicalis, seu Ecclesiastici, vel mixti, quando plures praesentantur, sit contra dispositionem *cap.* 18. *sess.* 24. *de reform.* (448)? definitur, si plures fuerint praesentati ad Parochialem de jure patronatus laicalis, vel Ecclesiastici, seu mixti examen per concursum ab Examinatoribus Synodalibus esse faciendum: *Vercellen.* 21. *Martii* 1643 *dub.* 3.

11. Examen per concursum ad Parochiales Ecclesias, quamvis earum jus patronatus ad dicta Capitula exempta pertineret, coram Episcopo esse faciendum, idemque faciendum esse etiamsi collatio ad ipsa Capitula spectaret: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 9.

12. Clericos ordinandos, quamvis a Capitulis exemptis praesentatos posse ab Episcopo examinari, qui ipsius Capituli assertioni circa Ordinandorum probitatem, et scientiam deferre minime tenetur, declaratum est: *Ibid. dub.* 10.

13. Matthaeus de Augustino sacer-

(446) *De reform.* ubi legitur „Quod si ad Inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, juxta alias statuta ab hac sancta Synodo „examinentur: alioquin institutio ab inferioribus „facta irrita sit, et inanis „Gallemart ad hoc caput num 10 pag 328 ad *verb* *Quod si ad inferiores institutio*, ait „quando Concilium hic se „remittit ad statuta, alias in hac S. Synodo, in„telligit textum *sess.* 7 cap. 13. ut sit censura: „Beneficium jurispatronatus, quando est simplex „licet possit ab inferiore institui, tamen semper „Episcopi requirit examen.“ Et dictum cap 9. pag. ibid. ad *Verb.* Ab Episcopo examinentur, loquitur in casu, quo praesentatio, electio, vel nominatio fiat aliis, quam Episcopo, ac proinde ad praeservandam ipsius jurisdictionem, jubet praesentatum, electum, vel nominatum non aliter confirmandum, vel instituendum, quam praevio Episcopi examine.

(447) *De reform.*, in quo declaratur „Non li„ceat praeterea patrono cujusvis privilegii prae„textu, aliquem ad beneficia sui jurispatrona„tus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem „provisio, seu institutio ipsius beneficii, cessan„te privilegio, jure pertineret, quoquo modo „praesentare: alias praesentatio, ac institutio, „forsan secutae, nullae sint, et esse intelligan„tur.“

(448) Quod decernit „Ex hisque (qui nempe „idonei ab Examinatoribus judicati fuerint) Epi„scopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum „judicaverit, atque illi, et non alteri collatio „Ecclesiae ab eo fiat, ad quem spectabit eam „conferre.“

dos Civitatis Ravellensis a patronis praesentatus ad Curatum beneficium terrae Angriae inhabilis ab Ordinario repertus, institui non valuit. Appellavit hic ad S. C.; et haec decrevit locum esse novo examini: *Nucerina Paganorum Paroch.* 20. *Sept.* 1704 *dub.* 1.

14. Ad dubium autem, an novum examen esset delegandum? responsum est, ut fieret in Curia: *Ibid. dub.* 2.

15. Examen concurrentium est faciendum privative ab Examinatoribus Synodalibus urbis Tuscaniae, in qua vacavit Archipresbyteratus Ecclesiae Cathedralis; nam vicarius Apostolicus concursum convocaverat in Civitate Viterbii, et coram ejusdem Examinatoribus: *Tuscanen. Concursus* 16. *Martii* 1771 *dub.* 2.

16. Et ad effectum recipiendi dictum examen intervenire, et privative subscribere debet Cancellarius Episcopalis dictae civitatis: *Ibid. dub.* 3.

17. In concursu ad vacantem Canonicatum Poenitentiarium Ecclesiae Cathedralis Episcopus Canonicum Dominicum Giacobbi laurea doctorali nondum insignitum praeelegit. Alter actu doctor Antonius Matra sese opposuit sed nil fecit, quum Episcopus senem emeritum, in Ecclesiae Dei servitio per annos 40. mancipatum, ac omnibus acceptum, ac benevisum esse dictum Giacobbi enunciavisset. Re in S. C. relata, praeelectionem Episcopi haec approbando, non esse locum novo examini declaravit: *Alerien. Canon. Poeniten.* 10. *Maii* 1777.

18. Quum nominatus fuisset ad Canonicatum Ecclesiae S. Mariae Assumptae oppidi Montis Cassiani Clericus Gervasius Andreani, Episcopus eum examini subjecit. Sed minus idoneo reperto institutionem ei denegavit. Re in S. C. delata locum esse novo examini statutum est: *Lauretana* 24. *April.* 1784. Postea institutionem concessit: 27. *Novem. ejusd. anni.*

19. Declaravit S. C. non esse locum novo examini sacerdotis Antonii Pierucci, qui ab irrationabili judicio Episcopi provocavit, quum in concursu ad vacantem Ecclesiam Parochialem S. Luciae civitatis Auximanae reprobationem habuisset causa illius ignorantiae, quam in responsionibus ad propositos morales casus ostendit: *Auximana Parochiae* 6. *Maii* 1797 *dub.* 2.

Reliqua. Vide *Concursus* §. *V. Episcopus* §. *XIII. Presbyteri* §. *II.*

Examinatores Synodales.

1. Expenditur, an Examinatores ad Parochiales per concursum debeant suffragia sua palam dare, aut per suffragia secreta, et quid magis expediat? respondit, nihil de hoc Concilium expressit, vero tamen magis expedire, quod singuli palam inter se sententias suas dicant, deinde jubeant notario, ut simpliciter in actis suis scribat, *Titium approbatum fuisse, Sejum reprobatum*, prout Romae fieri dicitur: *Cremonen. anni circiter* 1575 *dub.* 2.

2. Inde resolvitur, eum, cujus mores noti, probatique sint, praeferendum illi, cujus vita ignoretur prorsus, licet doctior sit: *Ibid. dub.* 3.

3. Et Examinatores, quot in Examine per Concursum, adhibendi? rescripsit S. C. Concilium satis clare expressit, quot adhibendi sint *sess.* 24. *cap.* 18. *vers. Advenienteque vacatione* (449), et eumdem numerum

(449) „Advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiae, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum „eo examen perficiant, indeque succedente alia „vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos „maluerit, ex praedictis illis sex eligat."

servandum esse in omnibus examinibus. *Ibid. dub.* 4.

4. Pro examine in concursu faciendo ad obtinendas Ecclesias Parochiales quocumque mense vacantes solvuntur ab examinatis, et approbatis cuilibet Examinatori julii quatuor contra formam *cap.* 18. §. *expedit sess.* 24. (450): Sancitur non debere Examinatores occasione examinis ad Parochiales quicquam accipere, alioquin puniendi arbitrio Ordinarii: *Gerunden. Extort. Febr.* 1588 *dub.* 7.

5. Declaratur Examinatores debere denunciare quot idonei reperti fuerint, Episcopum suo judicio debere eligere digniorem: *Abulen.* 1. *Decem.* 1593 *dub.* 4.

6. Relatione Examinatorum renunciantium unum ex approbatis idoneum quoad scientiam tantum, et quoad vitam, et mores approbandum res rejicientium ad Vicarium Archiepiscopi, non esse satisfactum decret. *cap.* 18. *sess.* 24. *vers. peracto* (451): *Urbinaten.* 24. *Maii* 1601.

7. Censuit S. C. si Examinatores aliquem idoneum quoad literas tantum, non autem quoad omnes qualitates renuncient, ut puta, si quoad mores dicant *se eos non nosse*, vel in ipsum Episcopum hanc notitiam rejiciant, non esse satisfactum formae praescriptae decreto Trid. Concil. *cap.* 18. *sess.* 24: (452): *Verulana* 23. *Junii* 1605.

8. Respondit consulta S. C. debuisse quidem eligi Examinatores, qui sint magistri, sive Doctores, aut licentiati in Theologia, aut jure Canonico. Ceterum etiamsi his qualitatibus careant, concursum esse propterea nullum sancitur: *Montis Regalis* 2. *Aug.* 1607 *dub.* 2.

9. Examinatores referre debent idoneos quoad omnes qualitates, prout requirit Concilium, aliter nullus est concursus: *Ibid. dub.* 5.

10. Censuit S. C. cum celebratione Synodi quolibet anno deputationem Examinatorum; nam si a die ultimae Synodi sex Examinatores non supersint, ceterorum facultates expirant, et concursus fieri nequeunt, aliasque facti non valent: *Leyrien.* 7. *Sept.* 1630 *dub.* 4.

11. Declaravit S. C. dandas esse resolutiones antiquas, nempe, Examinatores Synodales debere renunciare quotquot idoneos repererint ad vacantem Parochialem Ecclesiam gubernandam, sed ad Episcopum non autem ad eosdem Examinatores pertinere judicare quis inter eos sit magis idoneus: *Hydruntina* 19. *Junii* 1638 *dub.* 1.

12. Insuper saepius decernit, Examinatores adhibitos in concursu Parochialium vacantium debere suffragari de idoneitate cujusvis examinati, ac de omnibus ejus qualitatibus circumspectis, et propterea formae ab eodem Concilio requisitae non esse satisfactum, si aliquis ex Examinatoribus referat aliquem esse idoneum, quoad aliquam qualitatem tantum, non

(450) Ubi prohibetur Examinatoribus aliquid accipere „Caveantque ne quid jam prorsus occa-„sione hujus examinis nec ante, nec post accipiant, alioquin simoniae vitium tam ipsi, quam „alii dantes incurrant, a qua absolvi nequeant, „nisi dimissis beneficiis, quae quomodocumque „etiam antea obtinebant, et ad alia in posterum „inhabiles reddantur.“

(451) In quo statuitur „Peracto deinde exami-„ne, renuntientur quotcunque ab his (Exami-„natoribus) idonei judicati fuerint, aetate, mo-„ribus, doctrina, prudentia et aliis rebus ad va-„cantem Ecclesiam gubernandam apportunis“ Hoc decretum declaratum est a Benedicto XIV. in literis encyclicis ad omnes Episcopos *Cum illud* 14 *Decem* 1742 (*Bull ejusd.* tom. 1. pag. 98. decernente § 10 eosdem Examinatores suo deesse muneri, si doctrinae tantum judices essent: ideoque, juxta etiam plura decreta, ab ipso relata *lib.* 4. *de Synod. Dioec. cap.* 8. *num.* 3. tom. 12 *pag.* 148. nullum esse concursum, si non retulerint idoneos quoad omnes qualitates.

(452) *Vide not. praecedentem.*

autem quoad omnes, vel se remittat Episcopo, vel sedi Apostolicae: *Ibid. dub.* 2.

13. Alias respondit, si eo anno, quo concursus instituitur non sit celebrata Synodus valere concursum habitum coram Examinatoribus in ultima Synodo Dioecesana deputatis, dummodo saltem sex supersint: *Ibid. dub.* 3.

14. Solutione dubii petita, an in Dioecesi, in qua sunt duae Cathedrales unitae, sint deputandi in qualibet Civitate Examinatores Synodales distincti ab illis, qui deputantur in altera urbe? responsum dedit S. C. affirmativum: *Valven. et Sulmonen.* 3. *Sept.* 1650.

15. Ad quaesitum, an Examinatores Synodales in ultimo Synodo ante annum celebrata deputati possint adhiberi, quamvis unus ex iis obierit, dum tamen sex eorum supersint? respondit dandam esse declarationem in Hydruntina 19. Junii 1638 (453): *Lucerina Concursus* 26. *Nov.* 1661 *dub.* 2.

16. Et ad alterum quaesitum, an Joseph de Cicco potuerit duos ex ipsis Examinatoribus, ut supra allegare suspectos, adeout per Vicarium sit deferendum hujusmodi suspicioni? rescripsit sine causa legitime probata non potuisse: *Ibid. dub.* 3.

17. Card. Archiepiscopus Januae anceps de facultate in casu, si aliquis interim mori contigerit judicum Synodalium substituendi alium in ejus locum, reverenter recurrit ad S. C. pro declaratione, an valeat uti dicta facultate; etsi Synodus tam Provincialis, quam Dioecesana non fuerit infra tempus a Concilio praescriptum (454) celebrata; et responsum prodiit, in casu de quo agitur, detur Card. Archiepiscopo facultas substituendi cum consilio Capituli: *Januen. Dubium Jud. Synod.* 1. *Junii* 1709.

18. Episcopus Aversanus, qui cum potestate antea sibi facta a S. C. Concilii quemdam sacerdotem proposuisset suo Capitulo, in Examinatorem Synodalem approbandum, quem tamen Capitulum probare noluit, supplex adiit eandem S. C. exposcens, ut consensum a suo Capitulo irrationabiliter denegatum, ipsa suppleret. Sed nil S. C. respondit (455) *Aversana Elect. Examinat. Synod.* 16. *Maii* 1739.

19. Quum Capitulum Ecclesiae Cathedralis reprobasset Examinatores tres Synodales viros selectos ab Episcopo vigore Indulti Pontificii, S. C. tamen eos confirmavit; etiamsi ab ipso Capitulo opponeretur, tum de cumulativa potestate eligendi, tum de nimia familiaritate Episcopi eorundem et nec satis contentum esse de eorum idoneitate: *Caesenaten.* 15. *Decem.* 1770.

Excessus.

1. Declaravit S. C. constare de excessibus Capituli Collegiatae Ecclesiae S. Mariae civitatis Tudelae contra D. Junguitum Provisum Apostolicum de Canonicatu ac Thesauraria ejusdem Collegiatae: *Nullius Tudelae* 22. *Novem.* 1727 *dub.* 1. Deinde reproducta causa, eadem remittitur ad Card. Bellugam, ut partes ad concordiam inducat, et renuentes eam ex officio faciat 13. *Martii* 1728.

2. Postulatum a S. C. fuit, num Ab-

(453) *Vide num.* 13. *praesenti §.*

(454) *Sess.* 24. *cap.* 2. *de Refor.* Ubi Synodum Dioecesanam quotannis cogi praecipit. *Vide not.* 326 334.

(455) Sed, cum perpensum fuerit, jam tum „elapsum fuisse annum, quo praefatus sacerdos „exercere potuisset Examinatoris munus, juxta „ea, quae supra diximus, S. C. supervacaneum „duxit causam definire, ab ejusque propterea „discussione supersedit." Bened. XIV. de Synod. Dioeces. lib. 9. cap. 7. num. 10. pag. 103 edit. Rom. 1755.

batissa, et Canonissa seu Domina S. Petri Romaricomontis in Lotharingia possit Capitulariter congregata privative, et sine interventu Presbyterorum Canonicorum Altaris Majoris nuncupatorum punire excessus graves alicujus delinquentis ex eisdem Canonicis? dari Decretum Artic. 46. (456) Card. Rohan visitatoris mandavit S. ead C.: *Tullen. seu Nullius S. Petri Romaricomontis Visit.* 13. *Januar.* 1731. *dub.* 2.

3. Nomine Populi villae Frassinelli libellus Archiepiscopo fuit porrectus contra Jacobum Antonium Mutium Parochum praedictae villae, plures defectus illius exponentis; hac occasione Parochus contendit Johannem Baptistam Fontana, Lazarum, et Angelum Mariam Poire Decuriones villae, nedum sibi praestitisse impedimentum, quominus decimas, et primitias colligeret; verum etiam istas exegisse, pluribusque insuper violentiis tam in Ecclesia, quam in Domo Parochiali patratis, ita jurisdictionem Ecclesiasticam peturbasse, ut in Censuras Pontifici summo reservatas inciderint; ob id ad dubium, an constaret de excessibus? utique constare respondit: *Januen.* 9. *Febr.* 1737 *dub.* 1.

4. Quaesitum quum esset, an constet de praetensis excessibus P. Antonii a S. Bartholomaeo, F. Lucae a Vulturara Minorum Strictioris Observantiae oppidi Collis Torti, qui occasione Supplicationis S. Mariae Clerum Secularem aemulabantur, et quomodo sit providendum? ad mentem (nempe *ut removeantur a Conventu*) tantum dixit S. C.: *Larinen.* 14. *Maii* 1746 *dub.* 7. *confirmat.* 9. *Julii ejusd. anni.*

Excommunicationis Censura (457).

1. Excommunicationes ad finem revelationis, si loca pia Abbatiae Nullius Dioecesis sint, licet intra fines Dioe-

(456) *Vide not.* 39. *tom.* 1. *pag.* 23.

(457) Pro hujus Censurae comminatione habemus recentes literas Monitorias Pont. Max. Pii VI. die 19. *Martii* 1792 datas, quibus 60 dies pro secunda, et alii 60 dies pro tertia monitione assignantur Episcopis consecratoribus, et adsistentibus, Pseudo-Episcopis consecratis, ac intrusis, eorumque Vicariis, Episcopis juratis, Parochis intrusis, Vicariis, caeterisque Presbyteris ab Episcopis intrusis delegatis in regno Galliarum. Tenor hic est.

« I. Sacrilegos Episcoporum intrusorum consecratores, seu Assistentes, *Carolum Mauritium Episcopum Augustodunensem*, *Joannem Baptistam Episcopum Babylonis*, et *Josephum Episcopum Liddae*, qui quemadmodum funestissimi Schismatis auctores, ob primas, quas facere sunt ausi Pseudo-Episcoporum consecrationes, caeteris omnibus atrocitate criminis praeiverunt, ita aequum est, ut primi omnium moneantur, et ad debitam emendationem excitentur.

II. *Omnes Pseudo-Episcopos intrusos*, qui absque electione, ordinatione, et missione legitima Episcopales sedes cum veteris, tum novae et illegitimae erectionis invaserunt, quarum pleraeque legitimis occupantur Praesulibus, quae vero vacuae erant, per Vicarios Capitulares regebantur ad leges a Tridentino Concilio praescriptas.

III. *Archiepiscopum Senonensem*, *Episcopum Aurelianensem*, *Episcopum Vivariensem*, et *Petrum Franciscum Marsellum Senonensis Archiepiscopi Coadjutorem*, quorum primi tres, etsi canonico Episcopatum acceperint, ausi sunt tamen alienarum Ecclesiarum Dioecesium partes invadere, et partes suarum Dioecesium relinquere juxta conventus Nationalis decreta; omnes autem, quemadmodum etiam Episcopi Consecratores, seu Assistentes, cunctique Episcopi intrusi, veriti non sunt se subjicere Civili Constitutioni Cleri per Civicum Sacramentum pure, et simpliciter praestitum, quod Nos in literis diei 13. Aprilis datis errorum omnium venenatum fontem, et originem esse declaravimus.

IV. *Parochos*, *et alios quovis nomine curam animarum exercentes in titulo*, qui, praeterquam quod sacrilego illo se jurejurando polluerunt, sive integras invaserunt Parochias tam veteris, quam novae et illegitimae erectionis, sive earum partes, per institutionem nulliter receptam vel ab intrusis Episcopis, vel ab Archiepiscopo Senonensi, et ab Episcopo Aurelianensi, et Vivariensi, legitimis quidem, sed civico juramento obstrictis, extra pristinos fines respectivarum Dioecesium, etiamsi aliqui ex ipsis rite antea ad Parochiale munus assumpti fuissent.

V. Denique *Vicarios omnes*, *aliosque Presbyteros* quocumque nomine appellentur, ad jurisdictionis actus exercendos vel ad munia Ecclesiastica obeunda delegatos, sive approbatos ab intrusis Episcopis, qui in alios transferre nequeunt jus, quod ipsi non habent.

cesis Spoletanae, petendae sunt a Sede Apostolica, nec possunt ab Episcopo Spoletano decerni: *Spoletana anni* 1583 *dub.* 3.

2. Compertum non est, an Matrimonium dicendum esset clandestinum, utpote contractum omissis denunciationibus, et multo magis cum in Synodalibus Constitutionibus contra sic contrahentes imposita esset poena excommunicationis; S. C. interrogata; an omissis edictis hujusmodi Matrimonium dicatur clandestinum, prolesque illegitima, veluti si sine testibus, et Parocho contraheretur? respondit, non dici, sed contrahentes incidere in poenam excommunicationis in Constitutionibus Synodalibus propositam: *Hieracen. Mense Sept.* 1587.

3. Supplicatur concedi, ut si contingat aliqua homicidia a Capitulorum Cathedralium, et Collegiatarum Militibus Capitaneis praefectis, et aulicis, ubi habent Capitula dominium temporale, in reprimendis haereticorum, Schismaticorum, et Sectariorum injuriis committi, Archiepiscoporum, Episcopos, Capitula, et Clerum excommunicationis censuram non incurrisse? minime S. C. hoc concedendum putavit: *Gnesnen. Febr.* 1590 *dub.* 1.

4. Praepositus, et Canonici Ecclesiae Collegiatae oppidi Minorissae armata etiam manu Visitationi Capellae S. Augustini in claustro dictae Ecclesiae sitae opponentes per Episcopum excommunicationi suppositi fuere. Hanc censuram eos incurrisse S. C. requisita declaravit *die* 26. *Sept.* 1699. Modo confirmat decretum: *Vicen. Juris Visitandi* 16. *Jan.* 1700 *dub.* 2.

5. Quum Pater Angelus Lucina Monacus Olivetanus, et Vicarius Monasterii Montis Oliveti Neapolis absque licentia Parochi Sacramentum extremae Unctionis cuidam viro nobili septa dicti Monasterii incolenti ministrasset, ob ejusdem contumaciam incurrisse excommunicationem fuit denunciatum. De haec S. C. interrogata putavit censuram sustinendam, et dandam facultatem Ordinario absolvendi in forma privata: *Neapolitana Censur.* 5. *Junii* 1700.

6. Archidiaconus Major Ecclesiae Cathedralis, et Vicarii ab illo deputati Sede vacante, quod confugerunt ad Judices laicos, a fidelium communione disjuncti sunt; itaut absolutione indigeant, quae est eis concedenda. Hoc decrevit S. C. *die* 5. *Sept.* 1699, confirmavitque: *Gerunden. Deputat. Vicarii* 5. *Junii* 1700.

7. Pro satisfactione cujusdam tenuis legati annui in favorem pauperum Orphanorum S. Andreae Civitatis Laudae a Mutio Blasio relicti in judicium Patres Conventuales haeredes Legatarii Rector Congregationis Somaschae vocavit. Patres vero praevia declinatoria jurisdictionis Vicarii Generalis, electionem Judicis Conservatoris fecerunt, et sententiam solutionis legati passi sunt; quamquam antea protestati sint de nullitate processus, et de interposita Appellatione ad Sedem Apostolicam. Vicarius vero praedictus ad suam jurisdictionem tuendam Judicem Conservatorem excommunicatum declara-

Quos omnes ita monitos nisi Nobis constiterit, intra praefinitum illud temporis spatium, quod superius assignavimus, pro suo quemque crimine, debita, ut par est, emendatione Ecclesiae satisfecisse; tum sane etsi dolebimus, et deflebimus, et plangemus, et visceribus dissecabimur, ut qui privamur propriis membris; tamen non ita dolebimus (*S. Jo. Chrisost. Homil. XI. cap.* 4. *Epist. ad Ephes. tom.* 11. *pag.* 87. *edit. Paris.* 1734), quia in causa tam gravi, pro criminum acerbitate pro delinquentium multitudine, pro contagionis periculo, eo tandem deveniamus, quod Apostolicae servitutis, et Canonicae providentiae ratio a Nobis postulat, ut scilicet Excommunicationis sententiam in eos feramus, eosque edicamus, atque mandemus ab Ecclesiae Communione segregatos, et tamquam Schismaticos pervicaces habendos, et vitandos, esse declaramus."

vit; idcirco res relata ad S. C. resolvitur, processum Vicarii usque ad Sententiam inclusive, et excommunicationem ab eo latam contra assertum conservatorem sustineri; cetera vero hinc inde gesta non subsistere: *Lauden. Censur.* 5. *Junii* 1700. Deinde recedendum esse a decisis quoad censuras latas a Vicario Generali tantum putavit: 4. *Sept. ejusd. anni* (458).

8. Antonio Reunae Titulari Ecclesiae S. Antonii Viennensis, et Vicario Basilicae Lateranensis, qui a jurisdictione Ordinarii exemptum esse opinatur, non licuit anathemate percellere Abbatem Generalem, et Ministros Curiae Abbatialis Montis Virginis. Nam illum suspensum a divinis Abbas Generalis Abbatiae praedictae causa resistentiae in Visitatione factae pro notula satisfactionis onerum ejusdem Ecclesiae S. Antonii enunciavit. Hujusmodi decretum emanatum a S. C. *die* 14. *Novem.* 1699 *dub.* 2. confirmatur in *Nullius, seu Montis Virginis Censurar.* 26. *Junii* 1700.

9. Quum Curia Episcopalis Trojanae excommunicationem contra Communitatem, seu Regimen Urbis Foggiae solvendi eleemosynam Concionatori ab Episcopo electo abnuentem, non considerata contestata denunciatione a dicta Communitate emissa in actis dictae Curiae super recursu ad S. C. Concilii facto, relaxasset; non patuit ejusdem Censurae validitas, et eam non esse validam. S. C. firmavit: *Trojana Eleemos. Concionat.* 14. *Aug.* 1700 *dub.* 2.

10. Gerardus de Escalar Eques de Calatrana corpus filii clam ad sepeliendum in Ecclesiam Patrum S. Augustini in contemptum Synodalis Constitutionis, et Episcopi deferri curavit. Nam Episcopus ei dictam delationem noctu, ac sine Parocho vetaverat; ideo declaratus est excommunicatione irretitus, quamvis ab Episcopi jurisdictione sese exemptum jactaverit. Et pariter Episcopus Conservatorem Privilegiorum Johannem Dametum, quem ille elegit, excommunicavit. De validitate Censurarum fuit S. C. interrogata, quae protelavit responsum, suspensis censuris: *Majoricen. Censur.* 25. *Sept.* 1700.

11. Sub poena excommunicationis Archiepiscopus Claritanus cunctos Canonicos, et Capitulum Primitialis Ecclesiae ipsi concionanti assistere debere declaravit. Illi vero abnuerunt id agere, et Archiepiscopus literas regias possessionis suae manutentionis obtinuit. Decanus nihilominus, ac duo Canonici haud interfuerunt; hac de causa primum excommunicatum denunciavit Archiepiscopus, et contra alios jus sibi reservavit. De validitate excommunicationis in Decanum promulgatae S. C. quaesita, nullo exposito decreto jussit; ut Episcopus Arborensis ad ulteriora procedat (459): *Calaritana Censur.* 26. *Novem.* 1701 *dub.* 1.

12. Quum Nicolaus Ferdinandus Incancaro contra licentiam Ordinarii, qui esse eum notorie excommunicatum ob laesam Immunitatem Ecclesiasticam credebat, Matrimonium cum Catharina Trombilla noctu coram Thesaurario Cathedralis Ecclesiae curam Animarum exercente contrahere attentasset; Episcopus infra terminum unius diei, ut Nicolaus sub poena excommunicationis majoris latae Sententiae mulierem e domo dimitteret, praecepit. Ille mandatum non exhausit, et elapso termino censurae schedulae a-

(458) Hanc Causam in favorem Judicis Conservatoris patrocinatus est Advocatus Dominicus Ursaya, qui Discep. Eccl. XV. tom. 2 part 2 per tot. exhibet sua jura.

(459) Defendit hanc causam Advocatus Dominicus Ursaya, qui rationes ostendit in Discept. Eccles. 8. tom. 4. part. 1. per tot.

fixae fuerunt. S. C., quam invocavit, primum matrimonium esse validum, dein censuram latam non sustineri censuit: *Castellaneten. Matrim., et Censur.* 29. *April.* 1702 *dub.* 2.

13. Censuram excommunicationis latam a Vicario Capitulari Curiae Amalphitanae in Canonicos Ecclesiae S. Mariae ad Mare oppidi Majoris, qui Concionatorem pro dicta Ecclesia a Curia eadem deputatum rejecerunt, exemptionem a praefatae Curiae jurisdictione sibi aumentes, de qua postea transactum inter partes fuit, sustinere S. C. mandavit: *Amalphitana Jurisdict.* 30. *Sept.* 1702 *dub.* 3. *confirmat.* 2. *Decem. ejusd. anni.*

14. Quum Praepositus, et Presbyteri Ecclesiae S. Petri terrae Vasti sub poena excommunicationis majoris ad praestandam obedientiam in Ecclesia S. Mariae Majoris dictae terrae Archiepiscopo visitanti moniti fuisset; idem Archiepiscopus ipsos, qui contendebant obedientiam semper detulisse in Ecclesia S. Petri, et appellationem interposuerant, excommunicatos, vitandosque declaravit. Sed S. C. desuper requisita, censuram ratam non habuit: *Theatina* 9. *Aug.* 1704 *dub.* 3.

15. Antonius Sotgiù Delegatus Apostolicus super literis reservationis cujusdam pensionis deputatus in Johannem Antonium Piras a secretis Curiae Archiepiscopalis ob denegatam quamdam fidem censuras tulit. Archiepiscopus e contra tum Sotgiù, tum alios Canonicos eidem Assistentes excommunicavit in vim *Can.* 17. Bullae Coenae (460); et rursus idem Canonicus Sotgiù Archiepiscopum censuris subjecit. S. C., cujus consilio partes nituntur, Censuras latas ab Archiepiscopo austineri, a Canonicis vero intentatas nullas, ac temerarias esse statuit *anno* 1703; et pro absolutione Johannis Archipresbytero Cathedralis potestatem tribuit. Dicti Canonici assistentes petierunt postea absolutionem, et S. C. ut adeant Archiepiscopum, et eidem concedatur facultas absolvendi cum reincidentia ejus arbitrio, respondit *anno* 1704. Modo iidem Canonici una cum Canonico Sotgiù licet absoluti instantiam instaurant dubio an sit recedendum a decisis sub die 25. Sept. 1703 et S. C. stetit in decisis praeterquam quoad Censuras latas tantum ob non exhibitionem literarum praetensae suae delegationis: *Turritana Censur.* 10. *Januar.* 1705.

16. Quum Episcopus occasione Visitationis decrevisset, ut ab Oeconomis, seu Administratoribus Ecclesiarum S. Catharinae, et S. Mariae Novae sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae rationum libri exhiberentur; iidem ab hoc decreto ad Tribunal A C. provocarunt. Quoad censuras instituitur consultatio, et S. C. esse nullas judicavit: *Aliphana Administrat. Pior. Locor.* 18. *Julii* 1705 *dub.* 4.

17. Posteaquam Episcopus suo decreto omnes Officiales, ac administratores Societatum, atque Piorum Locorum admonuerat, ut novos Officiales, ac Depositarium seligerent, edixit, nisi dicti Officiales fecisse mandata docuissent, eos censuras in edicto intentatas incurrisse declaraturum. Illi imperio non obsequuti sunt; idcirco excommunicati fuerunt denunciati. Re in S. C. exposita, non sustineri cen-

(460) Domini die legi solitae, in quo legitur „Quive jurisdictiones, seu fructus, reditus, et „proventus ad Nos, et Sedem Apostolicam, et „quascumque Ecclesiasticas personas, ratione „Ecclesiarum, Monasteriorum, et aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes usur„pant, vel etiam quavis occasione, vel causa „sine Romani Pontificis, vel aliorum ab id legitimam facultatem habentium expressa licen„tia sequestrant.“

suras decisum est. Deficiebat enim legitima citatio, nec de vera contumacia constabat: *Ferentina Censur.* 8 *Aug.* 1705.

18. Nonnulli Canonici Ecclesiae Cathedralis contra praeceptum Vicarii Generalis sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae ante horae 24. lapsum ab emissione spiritus cadaver quoddam detulerunt. Vicarius ad comparendum, dicendumque causam quare dicta censura irretiri non deberent, monere eos curavit. Illi autem ad Metropolitanum, ad S. C. Concilii, et Episcoporum, Regulariumque appellarunt. Interim vero Vicarius praedictus excommunicatos pronunciavit. Ejusdem censurae validitas fuit in ambiguo, et S. C. non sustinendam censuit: *Ortonen. Censur.* 3. *Octob.* 1705 *dub.* 2.

19. Georgius Cugurra ob assertum Clerici Michaelis Satta percussionem excommunicatus a Curia Algarensi appellavit ad Metropolitanum Turritanum. Hic concessis literis inhibitorialibus mandavit, ut Curia Algarensis acta transmitteret, Curia praedicta ad Delegatum Apostolicum Judicem Appellationum recursum habuit, qui ad Episcopatum Bossanensem evectus procedi inhibuit Archiepiscopo Turritano, et ob suorum mandatorum spretum Ecclesiae ingressum ei interdixit, dictum Archiepiscopum ad S. Sedem appellantem inde excommunicavit. Res ad S. C. rejiecta, interdictum, ac Censuras latas ab Episcopo Bossanensi haud sustineri decernitur, addendo, ut idem suae conscientiae consulet: *Turritana Nullit. Censurar.* 5. *Junii* 1706.

20. Sententia fuit S. C. censuram excommunicationis contra haeredes Presbyteri Joannis Novelli ab Episcopo latam validam haud esse. Ii enim eidem Episcopo juxta ejusdem praeceptum consuetudine fultum Breviarium, et defuncti superpelliceum dare abnuerant: *Sancti Marci Exact.* 31. *Julii* 1706 *dub.* 1.

21. Quum occasione sepulturae cadaveris Alvari de Luna Myrtillus de Barricellis Syndicus Civitatis Cotronae depositatarius bonorum defuncti summas statutas a capitularibus Ecclesiae Cathedralis, qui funere interfuerunt, veluti immodicas, profusasque exsolvere obtrectasset, excommunicatione a Curia Episcopali percussus fuit. Rem S. C. examinavit, et ratam illam non habuit. Ille enim post monitionem ad Sedem Apostolicam appellaverat (461): *Cotronen. Jur. Funer.* 3. *Sept.* 1707 *dub.* 6.

22. Clericus Horatius Saracenius ad instantiam puellae Dominicae Grottolae ob praetensum stuprum cum ipsa patratum fuit anno 1691 excommunicatus, et deinde tanquam innocens ab attributo crimine tantum, nulla ratione habita ad censuram, absolutus. Idem Clericus ad Sacros ordines promotus Canonicatum Ecclesiae Cathedralis assequutus est. Dubio orto de censura excommunicationis; an illa sustineatur? esse absolvendum ad Cautelam S. C. respondit: *Juvenacen. Censur. Irregul.* 23. *Febr.* 1709 *dub.* 1.

23. Instante Clerico Nicolao Stamadia adversus Sacerdotem Petrum Asandri Capellanum Majorem Ecclesiae S. Jacobi Hispanorum Neapolis de alapa sibi in faciem ducta prope dictae Ecclesiae Sacrarium, Vicarius Generalis eum comparere in Curia Archiepiscopali, nonnullosque Clericos, quos ad testimonium perhibendum vocaverat, abnuentes excommunicavit. Nuntius Apostolicus eosdem sibi esse subjectos putans causa privilegiorum, quae Clem. VII. Gregorius XIII. et Sixtus V. Pont. Max. concesserunt,

(461) *Vide not.* 8. *tom.* 2. *pag.* 7.

reclamavit. Et dubio examinato S. C. declaratoriam non sustineri in casu, de quo agitur, et Curia Archiepiscopalis ut procedat prout de jure ad denunciationem rescripsit: *Neapolitana Censurar.* 23. *Febr.* 1709 *dub.* 1.

24. Ac Card. Archiepiscopus, seu ejus Curia non potuit denunciare, seu declarare excommunicatos dictos Clericos, et inservientes ejusdem Ecclesiae in vim dicti praecepti (judicium S. C. fuit): *Ibid. dub.* 3.

25. Occasione redditionis rationum de proventibus, ac eleemosynis fabricae Parochialis Ecclesiae loci Vogtareith contentio inter Parochum dictae Ecclesiae ex una, et Ferdinandum Jeremiam Strolb Praepositum laicum loci praefati, a quo ex more pervetusto descripti reditus administrantur, ex altera partibus super praecedentia in assidendo, subscribendisque rationibus exarsit. Concistorium Archiepiscopale Salisburgense sub poena censurarum nullo praefixo termino praecedentiam Parocho deberi judicium fecit. Inde terminum constituit, quo elapso Praepositum non obtemperantem excommunicatione irretivit. S. C. audita de ejusdem validitate, non sustineri eam declaravit: *Salisburgen.*, *Censur. et Praeced.* 11. *Maii* 1709 *dub.* 1.

26. Censura excommunicationis, et gesta per Donatum Piccardellum, uti Conservatorem Privilegiorum Religionis Hierosolymitanae contra Martinum de Arco, et alios Officiales Societatis SSmae Annuntiatae existentis in Ecclesia S. Johannis Baptistae extra moenia Foggiae non exempta, sed Episcopo subjecta, valida non sunt: *Trojana Jurisdict.* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 9.

27. Neque validae sunt aliae Censurae excommunicationis intentatae causa recusationis reddendarum rationum piae haereditatis Sodalitio praedicto donatae, et respective gesta per Curiam Episcopalem contra Caminum de Sanctis, aliosque: *Ibid. dub.* 10.

28. Quum Archiepiscopus Anxani praeceptum tulisset adversus Praefectum, aliosque quatuor Officiales Administratores Societatis Mortis Anxani, ut sub excommunicationis poena intra terminum peremptorium trium dierum proferrent rationes, inde alias harum dilationes tribuit, et cum una monitione canonica contra eos cedulones relaxandos praecepit, posteaquam Officiales ad Tribunal A. C. appellationem in Curia Episcopali interposuerant. S. C. sententiam pronunciavit de censurarum nullitate, et ut Archiepiscopus ex integro servatis servandis procedat. *Lancianen. Confrater.* 20. *Sept.* 1710 *dub.* 11. *et* 12.

29. Fugitivi, et desertores Congregationis Presbyterorum Secularium B. Virginis *de Necessitatibus* nuncupatae in loco de Tumina erectae, qui juramentum de perseverandi eliciunt; non justificata causa primum coram Ordinario Elborensi incurrere excommunicationem ipso jure Ordinario praedicto, sive Superiori pro tempore ejusdem Congregationis reservatam, nec non alias poenas adversus fugitivos, seu Apostatas, et incorrigibiles de jure intentatas minime debent: *Elboren. Fugitivorum* 14. *Novem.* 1711.

30. Quum Curia Episcopalis Insulana ob poenam ducatorum 100. solvendam a Sacerdote Felice de Soda causa ejusdem discessus a Dioecesi contra Visitationis edictum animalia ad dictum Sacerdotem spectantia sequestro subjici voluisset, Nepos Franciscus de Bona ei obstitit. Hunc Episcopus nulla monitione, seu citatione praehabita, uti contemptorem suae jurisdictionis, et armata vi eam impedientem excommunicavit. Hunc Censuram ratam non habuit S. C.; etiamsi dictum Sacerdotem incurrisse in pe-

cuniariam poenam praedictam jam antea eadem S. C. decreverat: *Insulana Edicti, et Censur.* 14. *Novem.* 1711 *dub.* 2.

31. Instante Clerico Johanne Josepho Faraglia penes Curiam Episcopalem, eo quod Sacerdos Jo. Jacobus Germanus in eum manus injecisset, nihil reputatis Censuris, in quas incurrit, inde celebrasset; Vicarius Generalis cum testibus juratis, qui rixae interfuerunt, excommunicatum significavit, sed dictus Sacerdos S. C. adiit, factumque inficiatus est. Adsunt itaque testes quinque, qui tantum alternas injurias audierunt; idcirco latet excommunicationis validitas, et rescribit S. C. esse locum absolutioni ad Cautelam: *Civitatis Ducalis Censur., et Irreg.* 12. *Dec.* 1711 *dub.* 1.

32. Occasione postremae obsidionis Civitatis Gerundae fere omnia ad vitae conservationem necessaria defecerunt. Moniales Cistercienses, et Ordinis Minimorum S. Francisci Superioribus eorum Ordinum subiectae obtenta ab Episcopo licentia a Monasteriis egressae sunt, et in patriis laribus, vel in aliis Coenobiis commodioribus se se receperunt. Absoluta inde obsidione illae paucis exceptis ad eorum Monasteria redire abnuunt; propterea Episcopus, de apostolico fonte judicium quaerit, an Moniales praedictae in praesenti manentes extra propria Monasteria inciderint in excommunicationem latam a Bulla S. Pii V. (462) Pont. Max., saltem posteaquam extrajudicialiter ab ordinario monitae fuerint?

33. An incurrerint excommunicationes Moniales, etiamsi maneant in aliis Monasteriis ejusdem, vel alterius Ordinis? S. C. respondit, ut Episcopus cogat juris remediis ad redeundum: *Gerunden. Claus.* 18. *Novem.* 1713 *dub.* 1. *et* 2.

34. Quum Episcopus Ugentinus ad suppressionem Conventus Carmelitarum oppidi Murciani devenisset, putans obnoxium illum Constitutioni *Instaurandae.* Innoc. X. (463) esse, quatenus restitutionis gratia ex Decreto *Ut in parvis* (464) obtenta ab ipsis Patribus non fuerit. Inde ob eorum contumaciam ad censuram excommunicationis, et interdicti relaxationem processit. Suppressio invalida fuit declarata. Modo censuras latas, ac per eum gesta non sustineri S. C. edixit; Patres enim de numero Religiosorum, ac de praeventiva contestata denunciatione cum appellatione in manibus Vicarii Generalis praesentata docuerant: *Ugentina Jurisdict., et Censurar.* 16. *Martii* 1715 *dub.* 3.

(462) Quae incipit *Decori* 1. *Feb.* 1570 in qua Concil. Trid. cap. 5. *sess.* 25. de Regul. statuens non licere Monialibus post professionem exire a Monasterio, etiam ad breve tempus, nisi ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda, declaravit Sum. Pontifex, reducens hanc causam ad tres tantum casus, nempe magni incendii, leprae, et epidemiae, cum licentia, et approbatione Praelati Monasterii, si hoc sit subjectum Regularibus, et Episcopi simul; et quidem in scriptis, cum de infirmitate agatur, sub poena excommunicationis ipso facto Papae reservatae, tam in aliter egredientes, quam in licentiam concedentes, comitantes, et receptantes, ac privationis ipso facto officiorum, administrationum, et inhabilitatis ad illa, et alia hujusmodi obtinenda in ipsas aliter egressas, Praesidentes, et alios superiores licentiam dantes.

(463) Die 15. Octob. 1652 (*Bull. Rom.* tom. 6. part. 3. pag. 255.) editae, ubi §. 2. omnes Conventus, in quibus ob parvum numerum Religiosorum regularis disciplina juxta peculiaria cujusque Ordinis instituta servari non potest, auctoritate Apostolica supprimuntur, atque extinguuntur.

(464) Innocentii X. die 10. *Febr.* 1654. (*Bull. Rom. tom.* 6 *par.* 3. *pag.* 270) in quo sancivit, §. 1. „ut in eorum singulis ali debeant, et reipsa „alantur sex saltem Religiosi probatae vitae, ex „quibus quatuor ad minus sint Sacerdotes maturae „aetatis: alioquin gratia restitutionis, et concessionis hujusmodi nulla sit, et invalida, et „Ordinarii Locorum in illis exequi possint, ac „debeant ea omnia, quae in aliis Conventibus itidem suppressis per eamdem Constitutionem ipsis demandantur, perinde ac si gratia „praedictae restitutionis, et concessionis non „emanasset."

35. Censura excommunicationis lata fuit ab Episcopo, nullo per Fiscum exhibito documento, contra Archipresbyterum Alexandrum Protopapa, et Leonardum Pizzolanti, qui in Visitatione moniti, ut ostenderent libros rationum Montium Pietatis, ac Frumentarii, aliorumque Locorum Piorum, comparuerunt, ac non esse administratores, nec librorum detentores protestati sunt. Valor Censurae judicium subiit S. C., quae ratam illam non agnovit: *Ugentina Censurar.* 14. *Martii* 1716 *dub.* 1.

36. Exequutionem Dispensationis super quarto gradu Consanguinitatis Georgius Giura, et Clara Musacchio, consecuti sunt. Sed quum haec facta fuisset absque venia Vicarii Capitularis, et non ab Episcopo viciniori, idem Vicarius nullum fuisse matrimonium contractum praetendit; inhibuitque propterea Sponsis, ne sub poena excommunicationis cohabitarent; et ob causam contraventionis censuram promulgavit. Interrogata S. C. de hac poena; ab ea validitate Matrimonii firmata, absolvendos eos esse respondit: *Venusina Matrim.* 3. *Octob.* 1716 *dub.* 2.

37. Curia Episcopalis non solum Josephum Jaquinto, qui Matrimonium clandestinum contraxit, sed etiam ejusdem fautores, et consultores Franciscum Patrem, ac Canonicum Roccum Priorem Patruum in Censuras a Synodo Dioecesano intentatas incurrisse opinatur. Ii vero ignorantiam allegarunt eorum juramento; et S. C. appellarunt, quae non incurrisse censuras censuit, addiditque, ut Episcopus ad alias poenas, prout de jure, procedat: *Casertana Censur.*, *et Irregular.* 11. *Sept.* 1717 *dub.* 1.

38. Sacerdos Johannes Turi Dominicum Bofanum Subdiaconum vulneravit. Eum proinde Episcopus Caputaquei excommunicatum denunciavit. Sed quum ille subditus Abbati Cavensi esset, idem Abbas institit in S. C. quoad validitatem Censurae, et decisum fuit Censuram esse nullam, et ut Episcopus ex integro procedat; quamquam ipse Episcopus Presbyterum Johannem percussisse Subdiaconum in loco, qui dicitur *Lo Vigillito*, qui est haud dubie suae jurisdictioni subjectus, dictitaret: *Caven. seu Caputaquen. Jurisdict.* 23. *Aug.* 1721.

39. Canonicus Jo. Baptista Palazzescus Canonicum Pompilium Giannellium ignea ballista explosa sauciaverat in foemore. Obiit ille ex illa plaga, et reus arripuit fugam, condemnatus ab Episcopo ad quinquennalem relegationem, et excommunicatus. Curia Metropolitana relegationem in exilium commutavit. Mulieres nonnullae deposuerant primum malitiosum fuisse homicidium, et postea eamdem fidem retractarunt. Verum publica vox, et fama eum homicidii reum renunciabant. Petiit hinc dispensari, et non obtinuit; modo petit, num sustineantur censurae, et easdem validas S. C. judicavit: *Cajacen Irregular.*, *et Censurar.* 23. *Maii* 1722 *dub.* 3.

40. Archiepiscopus Oratorium Claustro S. Mariae Lauretanae Ordinis Minorum S. Francisci de Paula adjectum, in quo erecta erat quaedam Sarcinatorum Societas, visitare volens, fuit ab iisdem Patribus impeditus. At Archiepiscopus eos suspendit, excommunicavit, interdixitque. Controversia proinde facta est tam super jure visitandi, quam super harum censurarum validitate. Sed neutrum fuit ad definitionem deductum. Suspensae vero hae fuerunt Censurae usque ad exitum causae, amotis interim cedulonibus: *Consentina Visitat.*, *et Censur.* 19. *Sept.* 1722 *dub.* 1. *et* 2.

41. Quum Monachi Olivetani Monasterii SS. Nicolai, et Cataldi sese

opposuissent Visitationi Pastorali Ecclesiae ruralis in loco Galliani positae sub obtentu exemptionis dictae Ecclesiae, et pertinentiae ad suum Monasterium et nonnulli Conversi vi illata Visitatores ab Ecclesia expulissent; Curia Episcopalis percussores excommunicatos vitandos declaravit. S. C., cui res nunciata fuit, posse Episcopum jure delegato illam Ecclesiam visitare, Censuras haud sustineri judicium fecit: *Lycien. Visit., et Censur.* 23. *Junii* 1725 *dub.* 2.

42. In Sacerdotem Jo. Andream Sacajonium Officialem Rationarium Ecclesiae Cathedralis tanta violentia irruit Franciscus Maria Sigue Canonicus Turritanus, ut ille sanguinem ex ore exspuit. Institit hinc in S. C., quae respondit primum ut Vicarius Generalis, quatenus opus esset auctoritate etiam ejusdem S. C. declararet Canonicum illum excommunicatum, et ab omnibus vitandum, necnon irregularem, addendo ad mentem (465). Ad Urbem Canonicus accessit, exquirens, num standum, vel recedendum esset a decisis? S. C. vero respondit in Censuras incurrisse, et dari facultatem Vicario Generali absolvendi inspecta remissione partis, et ad mentem: *Turritana* 30. *Martii* 1726.

43. Quum Vicarius Generalis terrae Fasani, quae dicitur *nullius*, subdelegatus per Apostolicum Visitatorem dictae terrae ab Episcopo Poliniani, a S. C. electo ad visitandas Ecclesias B. M. de Rosario, et S. M. de Madia erectas in loco nuncupato *Torre spaccata*, qui Episcopo Monopolitano subjectus putatur, Visitationem causa oppositionis fieri non valuisset, imo in conflictu pectus Sacerdotis cujusdam Fasani ignea ballista percussum fuisset; oppositores excommunicatos, imo percussorem in excommunicationem Summo Pontifici reservatam incidisse demonstravit. Consulta S. C. Censuras hasce non sustineri censuit; et mandat ut Episcopus Monopolitanus prout de jure in percussorem procedat: *Monopolitana* 20. *Sept.* 1727 *dub.* 2.

44. Quoad electionem Officialium Societatis SSmi Crucifixi, olim S. Mariae Pietatis Belvederii Episcopus jus sibi devolutum esse propter Sodalium negligentiam minime dubitabat, dictamque electionem explevit, et Sodales vero ad aliam devenerunt, quae sub poena excommunicationis ab Episcopo vetita ipsis fuerat. Curia Episcopalis vadimonium ad dicendum causam quare excommunicari non deberent, ei constituit, ac inde Sodales, postquam appellationem interposuerant, excommunicatos pronunciavit. Dissidium relatum ad S. C., rescriptum prodiit haud Censuras sustineri: *Sancti Marci* 13. *April.* 1726 *dub.* 3.

45. Johanna Lambucci Parochiae Ecclesiae Collegiatae S. Mariae in Plano terrae Montellae sibi sepulcrum in Ecclesia Patrum Reformatorum S. Francisci elegit. Patres in ea hora, qua Capitulum divino officio in choro incumbebat, post sex tantum a morte elapsas horas, ad eorum Ecclesiam cadaver non monito Capitulo detulerunt contra immemorabilem illius terrae consuetudinem, et contra mandatum Vicarii Generalis, quod in itinere supervenit, conceptum ne, sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae, cadaver è finibus Parochiae amoverent. Trinam deinde monitionem Patres sprevere, et numquam in Curia comparuere, ob id excommunicati denunciati fuerunt. Quaesito igitur, num licitum Patri Guardiano

(465) Quae fuit, ut scriberetur Vicario, ut quatenus instaret pro absolutione, eum absolveret ab excommunicatione, satisfactis Parte, et Fisco: *Ead. caus.* 30. *Martii* 1726 §. 3.

fuerit non obstante Episcopi inhibitione deferre cadaver; et num proinde censurae sustineantur? S. C. responsum edidit, ut suspensis censuris, Patres in posterum a similibus se abstineant: *Nuscana Funeris* 14. *Januar.* 1730.

46. Franciscus Corradus Bomezshome Canonicus Ecclesiae Collegiatae Aquensis coram Nuntio Coloniae exposuit Vvillelmum Moers seniorem Canonicum violentas manus in eum injecisse. E contra Canonicus Moers asseruit, quod ille leva manu in pectore eum repellendo invadit, et pugnis contundit, humique evertit, qui a terra surgens, baculo, quem ratione aetatis deferebat, cedere comminatus est tantum. Curia Nuntiaturae absolvit Canonicum Moers, et ad expensas omnes condemnavit alterum. Ob id S. C. consulta, an Canonicus Moers in poenas Canonicas *si quis suadente* (466) incurrerit? negative relatum est responsum: *Leodien. seu Nullius Censur.* 16. *Decem.* 1730. *dub.* 1.

47. Censura excommunicationis ab Episcopo lata contra Rectorem, qui vocatur *Guardiano* Coenobii Fratrum Minorum Conventualium oppidi S. Felicis Visitationi Ecclesiae propriae contradicentem clausis foribus, quas nec etiam pluries monitus aperire voluit, sustinetur: Licet idem Rector contendat eo animo fuisse Episcopum non solum Altaria ratione Societatum ibidem institutarum, sed Ecclesiam quoque visitare: *Murana Visit.* 21. *Junii* 1732 *dub.* 1.

48. Poenam ipso facto incurrendam, excommunicationis nempe in Clericos, et constitutos in Sacris Ordinibus, sub qua emptio Codicis Constitutionum Synodalium soluto pretio carlenorum quinque demandata fuit, ratam haud S. C. habuit: *Larinen. Decret. Synod.* 30. *Aug.* 1732 *dub.* 12.

49. Quidam Parochus Ecclesiae suae servitio Clericum Minorem Josephum Malet Hispanum addictum habebat, hic ei famulatus operam navare renuens in capite semel, iterumque percussus a Parocho fuit, contumeliisque vexatus; altera autem die adhuc Clerico voluntati Parochi adversante post plura convicia primum pugnis contundit, deinde baculo eum verberavit. Perpensum fuit in S. C. excommunicationis dubium. Ajebat Parochus eum ad corrigendum caedisse. Clericus, qui adhuc illi famulabatur, deposuit a dicto Parocho tanquam ejus Patre, et Magistro fuisse verberatum. S. C. tamen Parochum excommunicatum esse decidit: *Callien.* 16. *Maii* 1733.

50. Pater Joseph Necous Prior Conventus Carmelitarum, et Angelus Maria Alegrantia Aeditui detrectantes solvere quartam funerum Parochis portionariis S. Carpophori auctoritate S. C. debitam, eo quod isti medietatem candelarum, et intortitiorum, quae in Parochiali Ecclesia accensa erant, pariter tradere abnuebant, fuerunt a Vicario civili Archiepiscopalis Curiae censuris innodati. Vicario a Patribus in suspicione posito, omnia acta nullitatis illi arguunt; hac de causa in occulto latet censurarum validitas, et sic S. C. aperuit, consignato deposito, esse absolvendos ad cautelam: *Mediolanen. Censur.* 4. *Decem.* 1734. Tradito revera deposito, plane credebant Patres, Censuras neutiquam sustineri posse, et petierunt iterum audiri, sed confirmatum fuit praecedens rescriptum, et dictum ad mentem (467): 23. *April.* 1735.

51. Comminatio Censurae Excom-

(466) *Vide not.* 21. *tom.* 1. *pag.* 15.

(467) Commissum fuit Archiepiscopo, ut absolutionem ad cautelam impertiret «*Lib.* 85. *Decret. pag.* 143.

municationis contenta in edicto diei 22. Aug. 1733 arctavit Sacerdotes Petrum Crognale, Petrum de Fario, Julianum Crognale, Beniaminum Virgilii, et Clericum Antonium Caporale terrae Castrinovi, qui Visitationi locali, et personali Archiepiscopi obstiterunt: *Lanclanen. Visitat.* 25. *Sept.* 1734 *dub.* 2.

52. Quum Ecclesias Parochiales SS. Sixti, et Baccaritii deseruisset Dominius Perrone Curatus Abbas, Neapolisque, ut in Alchimiae, Lapisve Philosophorum confectione laboraret, mansisset, Episcopus praevia monitione illum non redeuntem, neque sese praesentantem excommunicavit, privavitque beneficio Curato, et ad omnes restituendos perceptos in sua absentia fructus damnavit. Referebat tamen Abbas curam neque actualem, neque habitualem habere, et se valitudinis curandae causa commorari Neapolis gratis dictitabat. Postulato igitur, num Episcopi sustineretur decretum illud? S. C. resolvit, ut Ordinarius procedat ex integro servatis servandis: *Consentina Privat., et Censurar.* 1. *Decem.* 1736.

53. Massarii Castri Milonis Jovini officio Administratorum fungentes, quod Capellanum Ecclesiae S. Mariae amoverunt, censura excommunicationis irretiti declarandi non sunt. Hanc enim poenam Episcopus in perturbantes, Capellanumque praedictum removentes intentavit. Massarii vero in possessione juris deputandi illum, pariterque amovendi esse ostendunt: *Civitatis Plebis* 19. *Januar.* 1737 *dub.* 3. *confirmat.* 29. *Martii* 1738.

54. Censura Excommunicationis lata ab Episcopo Calium in Josephum Lana Rectorem Ecclesiae Parochialis S. Germani in Pago *del Pizzone* jurisdictioni Archiepiscopi Capuani subjectae, et in ejus Presbyterum Franciscum Pane ob furtivam, violentamque delationem cadaveris Crescentii Leonis in locum *Arvalone* intra limites Paroeciae *Ciambrisco* Dioecesis Calvensis repentina morte correpti, valida non est. Erat enim in quaestione posita pertinentia illius Pagi *l'Arvalone*, ejusdemque idcirco Episcopi Calium ordinaria jurisdictio: *Capuana, seu Calven. Jurisdict.* 7. *Sept.* 1737 *dub.* 2.

55. Necnon Decretum, seu sententia Archiepiscopi Capuani, in qua censuras illas non afficere praedictos declaravit, ac contra contumeliosos in suam jurisdictionem excommunicationem denunciandam post Oraculum S. C. Episcoporum, et Regularium reservavit, ex capite nullitatis non sustineri S. C. statuit: *Ibid. dub.* 3.

56. Occasione dissidii super deputatione Oeconomi ad Ecclesiam Parochialem vacantem S. Eulaliae de Villadonia, quam ad se ipsum spectare autumabat Prior Monasterii S. Mariae do Rivipullo ratione unionis sui Monasterii, idem Prior mandatum expedivit contra Oeconomum ab Episcopo deputatum sub poena excommunicationis, ut coram ipso causa deputationis reportandae se praesentaret. Episcopus e contra laesam suam jurisdictionem putavit, jussitque, ut Prior mandatum revocaret, alioquin in sua Curia ad videndum se declarari incurrisse censuras per Sacros Canones impositas contra perturbatores Ecclesiasticae jurisdictionis sisteret. Sed Prior Ministrum ab Episcopo missum Abbatialibus carceribus mancipavit. Eum propterea Episcopus incurrisse in censuras significavit, ac Episcopum in locis publicis Rivipulli Prior excommunicatum vitandum denunciavit. De harum validitate S. C. consulta, respondit Censuras latas ab Episcopo, non a Priore sustineri: *Vicen. seu Rivipullen. Jurisdict.* 23. *Aug.* 1738 *dub.* 2.

57. Quum fuisset a Vicario Generali Cortonensi suspensus a divinis, excommunicatus, ac irregularis pronunciatus Vincentius Amalphitanus Ecclesiae Cathedralis Coadjutor Canonicus, quod in pervigilio festi SSmi Corporis Christi, et insequenti die functionibus interesse noluit, necnon coram illum sistere ad causam dicendam non curavit. S. C. (ad quem res rejiecta fuit) putat illas non sustineri, mandatque, ut scribatur Episcopo pro abrogatione poenae suspensionis contentae in Constitutione Synodali, et provideat ad formam Concilii (568). Probavit enim praedictus Canonicus illo tempore ab affectionibus ex rheumatismo eum ita fuisse vexatum, ut absque vitae discrimine interesse officiis divinis, supplicationi non valeret, et Curia Episcopalis econtra censurarum validitatem tueri conatur, quod Canonicus eo die missam in alia commodiori Ecclesia celebravit: *Cortonen. Censur.* 28. *Januar.* 1741.

58. Excommunicatio relaxata in Ubaldum Paulinum Secretarium Communitatis oppidi Maceratae non sustinetur. Hic etiamsi intra triduum personaliter ad exhibendos libros Consiliorum, ac Congregationum ut partitae extrahantur pro asserta electione Concionatoris tempore Adventus, juxta praeceptum non comparuerit, tamen libros ab Antecessore a Secretis servari exposuit, et exequutionem cunctari rogavit: *Firmana Concionatoris* 2. *Aug.* 1742 *dub.* 5.

59. Excommunicatio ab Episcopo urbis veteris lata adversus Josephum Zampium Rectorem Hospitalis S. Mariae de Stella valida non est. Hic enim rejecit P. Lazzarinium ordinis Servorum B. M. ab Episcopo in Confessarium extraordinarium electum in favorem puellarum, quae in dicto Hospitali aluntur; quia idem Confessarius doctrinam Chistianam ipsis exponere volebat, quod onus in ipsa deputatione non recensetur; ideoque Episcopus Rectorem perturbatorem ordinariae jurisdictionis judicavit, ac absque trina monitione censuras relaxavit: *Urbevetana Censurar.* 28. *Martii* 1744.

60. Horatius Rostagnius suspectum habens famosi cujusdam carminis Sacerdotem Petrum Mariam Secundum Sines um, et ira tumens quaerebat illum per oppidum Mentoni, in quo invenit. Minis, conviciis primum, deinde apprehenso pectore fuste eum percussit. Rem ex mandato Episcopi Vicarius Foraneus cognovit, processuque confecto, ac examinatis testibus excommunicatum absque citatione declaravit, publicavitque. Appellavit a fidelium Communione sejunctus S. C., quae non sustineri censuram judicio decrevit, necnon, ut Episcopus ex integro procedat, jussit: *Albintimilien. Censur.* 18. *Junii* 1746.

61. Liberator Piccirillus Baro Castri Guardiae Brunae non solum praedia Ecclesiastica invasit, verum terminos amovit, fines disturbavit, ut signa dominii Ecclesiae delerentur, nullumque remaneret vestigium; procuratorem Parochi illius loci obluctantem crovertit in fugam; peculium tandem, omne frumentum, et quidquid aeris, fructumque, et animalium supererat, occupavit; nudam Ecclesiam, et lugentem Parochum super desolata sua sponsa reliquit, qui victum, stipemque quaeritabat. Episcopus de his omnibus certior factus, Baronem opilionem antea anathematis fulmine rite percussit, appellavit tamen hic bonorum praedo ad S. C., quae non constare de nullitate sententiae declaratoriae excommunicationis edixit: *Triventina Censur.* 28. *Januar.* 1747.

62. Excommunicationis poena ab

(568) Nempe *Sess.* 21. *cap.* 3. *Sess* 22. *cap.* 3. *de Reform.*, inquibus poena amissionum distributionum absentibus statuitur.

Episcopo intentata ac relaxata in Cajetanum Fenoglia, nisi in suo privato Oratorio a Missae celebratione desisteret, et infra sex horas supellectiles sacras cum petra sacrata Vicario Generali traderet, non sustineri S. C. dijudicavit. Nam nulla aderat causa hujusce praecepti, imo Episcopus familiae infensus erat, necnon Cajetanus appellationem, quae ab Episcopo spreta fuit, intra terminum injunctum interposuerat: *Albintimilien. Suspens. Orat., et Censur.* 20. *Maii* 1747 *dub.* 2.

63. Patres Conventuales S. Francisci Castrivillarum quum non valuissent ab Episcopo obtinere, ut poenam censurarum in laedentem praedia Monasterii infligeret, funebri sonitu sacrorum aerium in hora secunda noctis populum contristare, et illius quietem perturbare, et offensioni esse non destiterunt. Monuit eos Episcopus sub poena interdicti, sed ab hac monitione Patres appellarunt. Ecclesia vero interdicta fuit, Patresque excommunicati fuerunt declarati. Res nunciata est S. C.; judicium fuit excommunicationis censuram non sustineri addendo ad mentem (469), quum jam interdictum esse nullum firmaverit. Nam praedicti Patres, ex defectu jurisdictionis, ordinis judiciarii, et justae causae nullitatem censurarum redarguerant: *Cassanen. Censur.* 7. *Aug.* 1745 *dub.* 2.

64. Quum Jo. Baptista Borsani, et Carolus Lombardinius Burgi Glareae praeceptum Paschale in Ecclesia Collegiata, et Parochiali oppidi Piceleonis, et non in adjutrici Ecclesia SS. Sebastiani, et Rocchi implevissent, a Curia Episcopali fuerunt excommunicati. Nullas hi modo postulant declarari latas ab Episcopo censuras. Sed quum haec quaestio ab altera super laudo ab eodem Episcopo de juribus Capellani Curati Ecclesiae SS. Sebastiani, et Rocchi, edito originem duceret, et illa resoluta non fuit, sic etiam hanc protendit S. C., ut audiatur novus Episcopus, suspensis interim censuris: *Cremonen. Laudi, et Nullit. Cens.* 6. *Decem.* 1749 *dub.* 2.

65. Excommunicationem a Convisitatoribus Episcopi Nolae visitationem justis ex causis per se explere non valentis contra Parochum Thomam Antonium de Cortone prohibentem illam sacram delegatam visitationem, fulminatam sustinendam esse S. C. putavit: *Nolana* 20. *Junii* 1750 *dub.* 2. *confirmat.* 11. *Martii* 1752 *dub.* 1.

66. Censura excommunicationis ab Episcopo Minorensi lata contra Canonicum Palumbum, qui appellationem ab Ordinario tempore habili interposuit, nulla fuit a S. C. indicta. Nam etiam acta ab Ordinarii curia patrata attentata judicata, ac circumscripta jam fuerant: *Minoren. seu Amalphitana Censur.* 11. *Julii* 1750 *dub.* 3.

67. Quum Petrus Rivera de Quiroga Parochus S. Juliani de la Vega, et S. Mariae de Rubin ob multam senectutem inhabilis videretur suo obeundo muneri, Vicarius Generalis, seu Provisor Lucensis jussit, ut Vicarium Curatum nominaret, qui vices sui gereret. Ac Vicarius spreta nominatione duorum Sacerdotum a Parocho facta Sacerdotem Josephum Pineiro deputavit. Ad Curiam Metropolitanam Compostellae Parochus provocavit, et obtinuit literas citatoriales, ac inhibitoriales, sed Provisor nullum edidit decretum, nec appellationem rejecit, mandavitque vero, ut Parochus in Ur-

(469) Et mens est, ut Patres Conventuales petant veniam ab Episcopo, et removeatur Guardianus, et pro Exequutione ad Card. Praefectum cum Procuratore Generali: *Ead. Caus.* 7. *Aug.* 1745.

be Lucensi sisteret, et continuo Promotor Fiscalis illum de criminibus carnis accusavit, eamdemque Urbem loco carceris constituit. Dum testes criminum perquirerentur, opem imploravit denuo Parochus a Curia Metropolitana, quae ei favit, et sub poena excommunicationis redintegrationem Parochi Provisori injunxit, qui tamen plura eidem Parocho minatus est, domusque, et bona, ut venundarentur, curavit; ob hanc causam eadem Curia excommunicatum Provisorem pronunciavit, sed ille latitans, et jubens cedulones avelli, personaliter citari non potuit, et interim sacra egit, Choro intervenit, nec absolutionem petiit. Interim Curia Metropolitana in jus vocavit eum coram Auditore SSmi, qui ad S. C. rem remisit. Haec censuras non sustineri, nec locum esse novae Censurarum declaratoriae sancivit; sed Provisor moneatur juxta mentem: *Compostellana, seu Lucen. Censur.* 24. *April.* 1751 *dub.* 1. *et* 2.

68. Joseph Narduccius Prior Ecclesiae Parochialis Castri S. Restitutae querimoniis Sacerdotis Francisci Bernardini provocatus eum conviciis sectavit, manibusque offendit, sive percussit aut in venarum pulsu, aut brachio, non enim testes conveniunt; incertumque est, an animo laedendi, aut naturaliter gesticulando id fecerit. Nunciavit tamen ei Vicarius Generalis in Censuram excommunicationis incidisse; sed S. C. consilio requisito, an incurrerit in Censuras Canonis *si quis suadente?* (470) non constare judicium interposuit: *Tudertina Censurar., et Irregular.* 19. *Aug.* 1752 *dub.* 1.

69. Sententia excommunicationis lata per Curiam Episcopalem contra Mulierem Catharinam Angelam Generali uxorem Jo. Paulli Bastiani, quae intra praefinitum tempus ad obsequia viri non rediisset, quum mulier postulasset, an sustineantur? S. C. respondit primum dilata, et ad mentem (471): *Pientina, seu Montis Politiani Separat. Thori* 21. *Maii* 1757. Mulier enim abnuerat, metuens ne post eversam rem omnem familiarem, et dotem, etiam bona extradotalia, quae sita erant in territorio Montis Politiani, ubi vir lares transtulerat, distraheret. Vir autem rediit in terram Montis Chisii suam mulierem petens, quae ob saevitias ejusdem, honorem laesum, gravissimasque exortas inimicitias separationem imploravit, quam S. C. denegavit, et etiam sententiam excommunicationis latam sustinendam censuit: 2. *Decem.* 1758.

70. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis, qui prima Dignitas est, primam tenet sedem, neque loco cedit Hebdomadario parato in Vesperis. Inde de Episcopi ordine Canonico hebdomadario celebranti primus locus fuit constitutus, ac Episcopus Archidiacono Boncompagni obtrectanti praecepit, ut locum Hebdomadario parato relinqueret. Venit dies festus, et Archidiaconus suam sedem servavit. Egressus e Sacrario Hebdomadarius Canonicus sacris vestibus indutus irrupit in sedem Archidiaconalem, et stetit medius inter genuflexorium, et Archidiaconum licet arcto loco, ut humeris suis pectus, ventremque illius premeret, ac inde sedit super Archidiaconi genua; ambigitur ob id, an Canonicus hedomadarius in censuras excommunicationis a Canone latae inciderit? S. C. respondit, ut Canonicus Joseph Papinius consulat suae conscien-

(470) *Vide* 21. *tom*, 1. *pag.* 15.

(471) Quae fuit, ut transmittantur acta Curiae Pientinae, et scribatur Nuntio Apostolico, et Episcopis Pientino, et Montis Politiani, et interim coadjuventur probationes super praetensis saevitiis. *Ead. Cons.* 14. *Januar.* 1758.

tiae, et petita venia in publico choro Archidiacono expleat exercitia spiritualia per quindecim dies in aliqua religiosa domo ab Episcopo designanda, qui S. C. de exequutione certiorem faciat: *Balneoregien. Censurar.* 17. *Sept.* 1757.

71. Edictum ab Episcopo Anglonensi latum die 12. Martii 1753, in quo Episcopus nullam, irritam, attentatam deputationem in Vicarium Capitularem in favorem Abbatis Brunetti a Monachis Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii oppidi Carbonis factam Episcopus pronunciavit, et Monachos in excommunicationem latae sententiae incurrisse, cujus absolutio soli Pontifici est reservata, declaravit, indixitque sub eadem poena sibi reservata, ut ab exercitio Vicarii Capitularis cessaret, nullosque praeterquam in Monachos jurisdictionis actus gereret, validum S. C. agnovit: *Anglonen. Juris deput. Vicar. Capit.* 1. *Sept.* 1753 *dub.* 2.

72. In excommunicationis poenam ab Episcopo Vilnae intentatam incidisse Parochum Olkoviensem, qui cadaver Constantiae Volodkoviesz contra Episcopale praeceptum in sua Ecclesia tumulavit una cum praedefuncto illius viro, licet sibi Constantia Sepulcrum in Ecclesia PP. Carmelitarum Conventus Olkoviensis praeelegisse, S. C. judicium fecit: *Vilnen. Sepult.* 15. *Decem.* 1792 *dub.* 2.

Excommunicatio quoad Absolutionem. Vide *Absolutio* §. *IV.*
Exemptio. Vide *Abbatia*, *Clerici* §. *I. Episcopus* §§. *VII. VIII. et IX. Hospitale* §. *II. Monasterium Monialium* §. *IV. Quarta Funerea* §. *I. Regularium Monasterium* §. *III. Seminarium* §. *VII.*

Exequutio.

1. Quoad Dignitatem Archipresbyteratus Ecclesiae Cathedralis, ea quae injuncta fuerunt per S. C., quum minime fuisse exequuta narraretur, mandatur Episcopo, eodem Capitulo legitime audito, et novo constituto termino eo elapso prout juris fuerit antedictas Literas exequi: *Adiacen.* 8. *Febr.* 1659.

2. Occasione controversiae inter Capitulares, et Presbyteros Participantes Ecclesiae Cathedralis excitatae super Missa Conventuali, ac rationum redditione S. C. judicium petitum fuit, quid praeterea demandandum sit pro exacta decretorum, quae emanarunt diebus 24. Sept. 1712, et 10. Martii 1713, exequutione, ac implemento? uti suo jure rescripsit: *Squillacen. Atentat.*, *et Missae Convent.* 17. *Maii* 1714 *dub.* 3.

3. Abbas Monasterii S. Mariae Rivipulli studens consulere indemnitati Parochialis Ecclesiae S. Petri, cui grave detrimentum obvenire autumabat ex improvida gubernatione nonnullorum ex Presbyteris Societatis inhibi erectae administratorum nomen sibi assumentium die 22. Martii 1732 obtinuit a S. C. delegari Archiepiscopo Tarraconensi facultatem condendi Decreta, quibus opportunum pararetur remedium, quae esse exequenda sine praejudicio jurium pendentium in Rota (472) sancitur: *Vicen.* 18. *Junii* 1735 *dub.* 1.

(472) Sub die 4. Febr. 1736 binae Decisiones emanarunt a Sacra Rota Cor. De Vais, super jure admittendi Presbyteros una super Attentatis, altera super Manutentoria, et Compulsoria. Non constare de Attentatis resolutum fuit, in quibus praetendebatur Abbatem praedicti Monasterii successisse excedendo fines Mandatorum, et Executorialium Rotalium, quia ille admiserit ad Confraternitatem Ecclesiae S. Petri aliquos presbyteros non versatos in Cantu Gregoriano, et affigi jusserit proprio jure Cedulones Excommunicationis contra eamdem Societatem renuentem eos

4. Post judiciariam disceptationem foederis Matrimonii inter Comitem Johannem de Sollohub Magni Ducatus Lithuaniae Thesaurarium, et Comitissam Constantiam de Kryszpin dicti Ducatus Vexilliferam initi Vicarius Generalis Consistorii Vilnensis tulit sententiam super controversi Matrimonii nullitate. Inde Comitissa in quadam Syngrapha sponsionem emisit a sponso confirmata, de se non provocando a Sententia Consistorii praedicti sub vadio centum millium florenorum. At quum eadem Comitissa veterem postea de sui Matrimonii viribus quaestionem instaurasset coram S. C., Comes adversus eam egit coram Judicibus Laicalibus, et obtinuit ei interdici, ne amplius contra Vilnensis Consistorii sententiam reclamare sibi arrogaret, et ad summam condemnari centum millium Florenorum cum duplo in vim acceptae summae sortis ob fidem violatam, necnon ad alia 85. Millia floren. pro expensis. Qua de causa Comitissa S. C. exoravit, dubio exhibito, an, et in qua parte sit locus exequutioni Apocae, et quae summa sit restituenda, vel solvenda a dicta Comitissa? negativum tulit responsum: *Vilnen.* 26. *Januar.* 1743 *confirmat.* 16. *Martii ejusd. anni.*

5. Literas Apostolicas, quas expediri fecit Cajetanus Pereira possessor Dignitatis Cantoratus Ecclesiae Collegiatae oppidi de Barcellos pro dispensatione a residentia, et Choro, silentio servata litis pendentia penes S. C., minime esse exequendas S. C. existimavit: *Bracharen.* 21. *Junii* 1788 *dub.* 2.

Reliqua. Vide *Dispositio Testamentaria* §. *I. Donatio* §. *I. Episcopus* §. *XIV. Sponsalia* §. *I. Synodus* §. *II.*

Exequutio Literarum Dispensationum Matrimonialium. Vide *Dispensatio* §§. *X. XI. et XII.*

Exequutor Apostolicus.

1. Ad custodiam Reliquiarum Ecclesiae Cathedralis Epicopus de consensu Canonicorum, ut asseritur, honorifico constructo Sacello, illoque duabus ferreis cratibus, duplicibusque serris munito, binis clavibus apud se retentis, aliisque binis Canonico Thesaurario traditis, anno proxime elapso Synodali Constitutione sancivit, ut custodiantur in dicto Sacello sub duabus diversis Clavibus una per Episcopum, altera per Thesaurarium retinendis. Ab hoc decreto appellationem interposuerunt Canonici. Interea Fabricius Bonnicius provisus de Thesauraria praetendere coepit privative Custodiam Reliquiarum, et instiiit coram Penitentiario Exequutore deputato in Literis Apostolicis. Hunc non potuisse procedi S. C. decrevit ad instantiam Thesaurarii contra Episcopum pro praetensa traditione Clavium ex defectu jurisdictionis: *Melevitana Attentat.* 28. *Junii* 1704 *dub.* 1.

2. Exequutores deputati in Literis Apostolicis procedere valent absque illarum exhibitione in Cancellaria Archiepiscopali: *Turritana* 15. *Novem.* 1704. *dub.* 2.

3. Ac Archiepiscopus contra illos procedere nequit in casu contraventionis: *Ibid. dub.* 3.

recipere. Attamen Sacrum Tribunal instantibus Presbyteris Ecclesiae S. Petri Oppidi Rivipulli ad enervandam vim duarum Decisionum editarum in confirmationem Sententiae Rotalis decernentis spectare ad Abbatem dicti Monasterii jus admittendi Presbyteros ad Confraternitatem existentem in dicta Ecclesia S. Petri, concessit Remissoriam, et Compulsoriam in altera Decisione praefixo termino octo Mensium, ut cum conditione, ut resecarentur Articuli respicientes merum jus velati sunt interrogationes, ac Presbyteri constituant unicum, et conjunctum corpus cum Hebdomadariis, et an Ecclesia sit receptitia.

4. Ac rescripta Apostolica emanata contra Archiepiscopum, ejusque Officiales certis Exequutoribus directa non sunt exhibenda in ejus Cancellaria: *Ibid dub.* 4.

5. Literae Apostolicae Dispensationis obtentae a Francisco Cimino, et Hieronyma Spataro sorore Victoriae, cum qua contraxit Matrimonium, super impedimento primi gradus publicae honestatis proveniente ex sponsalibus, non sunt exequendae. Nam agebatur de matrimonio contracto cum impubere, quod validum fuerat declaratum: *Rosanen. seu Bisinianen. Dispensat.* 24. *April.* 1717 *dub.* 2.

6. Sede Ugentina viduata Pastore Vicarius Alexani Literas Apostolicas obtinuit pro exequutione Dispensationis relatae a Dominico Valentino, et Maria de Alemano super tertio consanguinitatis gradu. Sed tempore exequutionis provisa fuit Ecclesia illa Praesulis, quo audito Vicarius praedictus demandavit Archipresbytero terrae Salvi sponsorum Parocho, ut praemissis consuetis proclamationibus eorum matrimonio assisteret. Id causa fuit litis contra Vicarium a Curia Ugentina promotae S. C. autem sancivit licentiam, seu mandatum denunciandi, atque celebrandi matrimonium spectare ad Ordinarium Ugentinum: *Ugentina, seu Alexanen. Dispensat.* 28. *Sept.* 1737.

Exercitium. Vide *Administratio* §. *II. Ars Aromataria.*

Exercitium Curae Animarum. Vide *Canonici* §. *I. Capellanus Curatus.*

Exercitium Ordinum. Vide *Sacramentum Ordinis.*

Exercitus Vicarius. Vide *Capellanus seu Vicarius Exercitus etc.*

Exhumatio. Vide *Cadaver* §. *II.*

§. I.

Expensae in Genere.

1. In dubium vocatur, an expensae circa refectionem campanae majoris, et reparationem recintus coemiterii spectet ad Monachos Cassinenses, vel ad incolas Parochiae, quae unita Monasterio dictorum Monachorum est? respondetur audiendos esse interesse habentes: *Caesenaten. Jusdict.* 23. *Sept.* 1690 *dub.* 2. *et* 3.

2. Disquiritur, an, et ad quem spectent sumptus expedictionis literarum Apostolicarum occasione erectionis Archidiaconatus Ecclesiae Cathedralis Malleani? censuit expensas erectionis faciendas sumptibus haereditatis esse: *Sabinen. Erect. Archid.* 26. *Novem.* 1695 *dub.* 2.

3. Post discessum Societatis SSmi Redemptoris ab Ecclesia S. Andreae de Valle Patres Theatini non sunt condemnandi ad refectionem expensarum constructionis Capellae SSmi Crucifixi in eadem Ecclesia sitae, et a Confratribus peractae, sed danda est licentia Societati praedictae eamdem Capellam personis sibi benevisis vendendi: *Romanae Capellae* 28. *Junii* 1704 *dub.* 2.

4. Quum S. C. non sustineri unionem factam Ecclesiae Parochialis S. Adhoeni ad Ecclesiam Parochialem S. Andreae, necnon reficiendam, ac restaurandam esse illam S. Adhoeni declarasset; modo quaeritur, an, et quis, et pro qua rata parte teneatur ad expensas factas pro Fabrica illius Ecclesiae S. Adhoeni, quam perfici Paroeciae Incolae acceptis mutuis pecuniis in summa ducat. 587. curarunt. Et S. C. rescripsit, Parochum teneri ad solutionem duc. 40. quolibet anno a die sequutae unionis, et quoad alios Episcopos procedat prout de ju-

re; *Aversana Dissolut. Unionis* 3. *Octob.* 1703 *dub.* 1.

5. Ecclesia Cathedralis ob terraemotum eversa fuit a fundamentis reaedificata. Episcopus suae familiae stemmata gentilitia expensis Fabricae apposuit. S. C. vero locum esse illorum remotioni censuit, ac inde mandavit teneri ad expensas factas pro illis stemmatibus eos, qui Ordines subscripserunt: *Melevitana Insignium* 12. *Decem.* 1705 *dub.* 2 *confirmat.* 11. *Sept.* 1706 *ac* 29. *Januar.* 1707.

6. Inter Marchionem Johannem Paullum de Lupis, et Marchionissam Octaviam de Rubeis Conjuges dissidiis ortis a Domo viri Marchionissa discessit, et Monasterium ingressa est. Alimentorum inde praestationem uxor intentavit, necnon expensarum refectionem. Sed S. C. distulit resolutionem, donec Marchionissa ad Monasterium reverteretur. Quum autem Monasterium nunc illa ingressa esset, dictam petitionem integrat, et responsum tulit virum teneri ad expensas factas pro ingressu in ultimo Monasterio: *Parmen. Alimen.* 1. *Decem.* 1714 *confirmat.* 6. *Junii* 1716.

7. Praeter expensas in tabella descriptas Officialibus Societatis Disciplinatorum Roncilionis alias in eadem tabella signatas absque Ordinarii consensu facere licitum est, non autem absque Sodalium Congregationis assensione: *Sutrina Jurisdict.* 7. *Decem.* 1715 *dub.* 4.

8. Expensae factae ab emptore Stregapede in Domibus Beneficialibus eidem venditis a Carolo Martiano Rectore, et ad suum beneficium spectantibus, declarata nullitate contractus emptionis, et venditionis, et redintegratione obtenta a Martiano ab eodem refici debent juxta liquidationem ab Episcopo factam: *Ruben. Nullit. Alienat.* 28. *Aug.* 1723 *dub.* 4.

9. Quoad binas dotes relictas a Nicolao Collaterali in favorem puellarum miserabilium, et a Communitate terrae Murri Vallium distribuendas, S. C. censuit, ut primum detraherentur expensae, et aliqua merces ab Archiepiscopo statuenda, et solvenda Administratori bonorum a Communitate eligendo: *Firmana* 22. *Novem.* 1727.

10. Expensae necessariae pro erectione Beneficiorum, seu Capellaniarum, quae ex testamento Johannis Carafini erigi debebant, faciendae sunt ab haerede ipsius Fundatoris, minime vero ab ejus Legatario: *Burgi S. Domnini* 30. *April.* 1729 *dub.* 5.

11. Translato Episcopo Lanfreschio ad Ecclesiam Metropolitanam Matheranensem instante Capitulo Cathedralis Cajetanae a S. C. reprobata fuit ejus dispositio, seu distributio super spolio antecessoris Praesulis Jacobi Pinaque, licet assereret idem Lanfreschius hujusmodi esse Jacobi mentem. Hinc eodem instante Capitulo quaesitum est, quomodo sit providendum pro expensis, ac salariis, solutis? " Ad Episcopum prout de jure " rescriptum est: *Cajetana Spolii* 19. *Novem.* 1740 *dub.* 3.

12. Petrus Franciscus Nardius Canonicus Ecclesiae Cathedralis testamento jussit, ut altera Dignitas in ea Ecclesia Archipresbyteratus nomine erigeretur datis nonnullis praediis. Nominatus a Nardio erectionem urgebat, eam autem detrectabat Executor testamento datus, fructusque ante erectionem ad haereditatem pertinere intendebat, et suis propterea haud esse faciendas erectionis Archipresbyteratus expensas autumabat. Verum proposito dubio, a quonam fieri deberent hujusmodi expensae S. C. placuit respondere facienda esse sumptibus haereditatis comprehenso etiam stallo, et scribi Episco

po juxta instructionem (473): *Tolentina Erect. Archipresbyt.* 5. *Decem.* 1744 *dub.* 1.

13. Monasterium Marien-Munster Ordinis Cisterciensis occasione interventus, et praesidentiae electionibus Abbatissarum, et redditionis rationis bonorum, nec non explorationis voluntatis puellarum admittendarum tam ad habitum, quam ad professionem, ad aliquam expensam pro Ministris Curiae Episcopalis Wormatiae, sive ex quocumque alio titulo, minime teneri S. C. firmavit: *Wormatien. Jurisd.* 9. *Julii* 1746 *dub.* 5. *confirmat.* 17. *Sept. ejusd. anni dub.* 1.

14. Episcopus Policastri non tenetur ad expensas, et interesse ob suspensionem latam contra Eugenium Imbellonum Sacerdotem Ecclesiae S. Jacobi oppidi Laureae; licet S. C. invaliditatem censurae ejusdem declaraverit: *Policastren. Nullit. Suspens.* 15. *April.* 1747 *dub.* 2.

15. Ad expensas, et interesse tenetur Archiepiscopus Sipontinus, qui absque praecedenti citatione, ac legitima causa suspensionem a Divinis inflixit adversus Josephum Valentem Canonicum Poenitentiarium, et Vicarium Curatum Cathedralis Ecclesiae, eumque removit ab exercitio Curae. Nam morbo detinebatur, quando obiit Miles Stationarius Arcis Sipontinae sine Sacerdotis ope, et absque Ecclesiasticis Sacramentis: *Sipontina Nullit. Suspens.* 11. *Maii* 1748 *dub.* 2.

16. Quum quaesitum fuisset, an ad expensas factas pro introductione piarum Mulierum ad ministrandum, et inserviendum in Hospitali in Civitate Melaucenae teneretur idem Hospitale, seu potius Communitas, seu Deputati? responsum est, ad Mentem (474): *Vasionen. Jurisdict.* 11. *Aug.* 1753 *dub.* 8.

17. Ecclesia S. Salvatoris de Oriolo in Cathedralem erecta est. Episcopus Capitulo mandavit Ordinum susceptionem, aliaque onera. Sed Canonici non paruerunt, hinc lis est agitata in S. C., adquam Episcopus auditus scripturas omnes tam ab Aedituo secunda Dignitate, quam a duobus Canonicis in Episcopali Audientia editas una cum literis suis transmisit. Et ipse curavit sua pecunia ex hispano sermone plura in Italicam linguam convertere, animo impensam repetendi. Lis fuit absoluta in favorem Episcopi Decreti. Deinde efflagitatum fuit, quis teneatur reficere expensas translationis, et traductionis scripturarum? ab Aedituo esse reficiendas arbitrata est: *Orio-len.* 7. *Febr.* 1756 *confirmat.* 28. *Aug. ejusd. anni.*

18. Bona vendi, et nonnulla Legata pia praestari jusserunt Sorores Zitelliae. Reliquum pretium in decore, ornatuque Ecclesiae B. M. V. de Carmelo Suessae impendi voluerunt. Carmelitae Patres putantes in eorum favorem exaratam fuisse a dictis sororibus quamdam donationem, sententiam a Laicali Curia retulerunt, qua bona testatricibus vendi jussa Conventui eorum adjudicarentur, et in possessionem iidem Patres mitterentur. Quum autem S. C. edixisset non esse locum dictae applicationi, sed venditioni, quam Sorores exoptaverant; egerunt Patres pro redintegratione de expensis, quas fecerant pro quodam Ecclesiae muro aedificando.

(473) Nempe, ut Episcopus super faciem loci adhibito consilio peritorum tantum alium exquirat, et S. C. suggerat modum, quo stallum praedictum sine deformitate, et minori, qua poterit impensa, confici queat. *Regist. Lit. lib.* 29. *die* 6. *Decem.* 1744.

(474) Mens est, ut quatenus Communitas acquiescat, reficiantur expensae factae ab eadem Communitate pro introductione Mulierum in Hospitali, sin minus teneatur Communitas, vel ejus Deputatus: *lib.* 103. *Decret. pag.* 340.

Et obtinuerunt, ut sequuta bonorum venditione, et impletis oneribus pro expensis ultimo factis in beneficium Ecclesiae, reintegrarentur in ducatis 100: *Suessana.* 20. *Novem.* 1756 *dub.* 2.

19. Juxta Canonici Johannis Savinii testamentum erectum fuit Beneficium, et institutus fuit Canonicus Sardonius primus ab illo nominatus data eidem possessione bonorum. Sed Fratres Savinii Senenses, qui ex antiquo fideicommisso jus in illis bonis habere putabant, proposuerunt querelam nullitatis erectionis, et institutionis ob non servatam formam publicae affixionis edictorum. Exequutores sanationem Literis Apostolicis obtinuerunt. Fratres Savinii ex fideicommisso egerunt, et succubuerunt. Finitis Litibus Raymundus Rolius Exequutor petiit, ut reficerentur impensae, quas ipse fecerat ab haereditate testatoris, inter quas illae erant literarum Apostolicarum. Hinc S. C. rescripsit, expensas Bullarum Beneficii reficiendas esse per haereditatem: *Aquipendien. Expensarum* 23. *Sept.* 1758.

20. Anna Ricci ab Episcopo Beneventano collocata in Conservatorio SSmae Annuntiatae fugam arripuit, seque recepit in Civitate Neapolis apud Advocatum Thomam Simonetti, ut inde matrimonium contraheret cum Vincentio Rè Neapoli degente; inde vero ab eodem Simonetti posita fuit in Conservatorium Neapolitanum; ambiguum igitur fuit, an expensae pro collocatione praedicta solvi deberent a Patre Annae? et rescriptum affirmativum juxta modum (475) prodiit: *Beneventana Matrimonii* 20. *Sept.* 1760 *dub.* 4

21. Rescissis sponsalibus inter Ludovicam Alaleonam, et Johannem Baptistam Corvi initis ob detectam viri paupertatem, clam erat, an sit reficiendae Expensae? et S. C. utique repondit esse reficiendas illas factas intuitu matrimonii juxta liquidationem faciendam ab Card. Praefecto: *Maceraten. seu Asculana Sponsalium* 28. *Aug.* 1773 *dub.* 4.

22. Imminutas ita reperiit Capellaniae ab Aloysio Pantalupi in Altari S. Catharinae V. et M. in Ecclesia S. Petronii Casti Bononiensis fundatae sortes, ejusque fructus, ut oneris Missarum reductionem obtinuerit Sacerdos Paullus Naldius. Summam praeterea scut. 81. pro domus Capellani, et viae constructione eamdem superiorum jussu impendit. Alia nunc scuta 50. supersunt pro necessaria Domus ulteriori reparatione eroganda. Postulavit ille suspensionem Missarum pro redintegratione Expensarum, et non obtinuit. Postulat nunc, an, et quomodo sit providendum pro aliis expensis necessariis pro totali reparatione ejusdem Domus? et nequaquam obtinuit: *Imolen. Reduct.*, *et Suspens. Onerum Miss.* 14. *Febr.* 1778 *dub.* 4.

23. Adductum quum esset, an, et omnes, singulique Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis teneantur contribuere pro expensis Utensilium Parochialium, seu ad dictas expensas teneantur solummodo Prior, et Sub-Prior Animarum curam habentes? respondetur, affirmative; ita tamen, ut unusquisque contribuat pro rata parte suae congruae: *Firmana* 6. *Sept.* 1783 *dub.* 3.

24. Et ad alterum dubium, an, et qui onus habent expensarum pro exequutione Rescripti S. C. editi diei 17.

(475) Nempe pro summa, quae solvi deboisset pro victu, et vestibus in Conservatorio Beneventano, et ad D. Gubernatorem Beneventi pro liquidatione, et exequutione: *Ead. Cons.* 20 *Sept.* 1760 *dub* 4.

Aug. anni 1779 quoad remotionem, et expurgationem Sepulcrorum? Affirmativum datum est responsum, ut ad proximum: *Ibid. dub.* 4.

25. Quum Episcopus Balneoregii Ecclesiam Cathedralem fatiscentem invenisset, et illius instaurationem aggredi voluisset, oportuit ornamenta omnia, et basem ipsam Altaris Majoris S. Bonaventurae, ac gentilitium stemma Familiae Vittori a suo loco movere, ut opus perfici posset. Completis instaurationibus, Johannes Baptista Vittori, cujus Pater Nicolaus instrumento onus sibi sumpsit conficiendi propriis sumptibus Altare Majus, quin de Legato 100. scut., et de pecuniis a Capitulo cumulatis aliquid perciperet, dicti Altaris patronus petiit, ut propriis Episcopi expensis Altare Majus, et suae Familiae stemma in pristinum locum collocaretur; sed S. C. ejus petitioni non est assensa: *Balneoregien.* 29. *Novem.* 1783 *dub.* 1.

26. A fructibus haereditariis a pio Canonico Jacobo Ghilini Capitulo Cathedralis Ecclesiae relictis praeter litium expensas, separandas quoque esse impensas instrumentorum, taxarum Archivi, Visitatorum, et Ratiocinatoris, S. C. firmavit: *Alexandrina* 10. *Decem.* 1785 *dub.* 7.

27. Quum haereditas Laurentii Morisi, qui Canonicatum, et tres Mansionariatus in Collegiata Ecclesia terrae S. Johannis in Persiceto erigi jusserat, reperta esset impar huic oneri; confecta est transactio, quam S. C. confirmavit. Inde postulatio facta est, aquibusnam essent subeundae expensae pro absolvenda illa transactione, ac obtinenda voluntatis commutatione usque ad plenam illius exequutionem. Respondendum S. eadem C. censuit, expensas omnes subeundas ex fructibus elapsis, et deinde a Beneficiis erigendis, prout de jure: *Bononien. Commutat. Volunt.*, *et Transact.* 17. *Junii* 1786 *dub.* 2. *confirmat.* 18. *April.* 1787.

28. Duplex in Ecclesia Cathedrali adest patrimonium, Capituli unum, Fabricae alterum. At Canonicis utroque promiscue utentibus, in dubitationem venit ejus destinatio. Sed fuit resolutum non licere Canonicis, et Capitulo ex pecuniis, seu reditibus Fabricae ejusdem Ecclesiae conficere sumptus rerum, quae spectant ad Capitulum, et ipsius Ecclesiam, et Fabricam non tangunt, sed fieri debere ex reditibus ipsius Capituli, et Canonicorum jussum fuit: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 1. *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

29. Disceptatum etiam fuit, an constaret, quod Canonici, et Capitulum praedictum ex pecuniis, seu reditibus Ecclesiae, vel Fabricae ejusdem Ecclesiae confecerint expensas, quae spectant ad ipsum Capitulum, et non attingunt interesse ipsius Ecclesiae, seu Fabricae, et capta fuit resolutio, ut ab Episcopo praefigeretur terminus Canonicis ad reddendam rationem coram eodem: *Ibid. dub.* 2. confirmat. et additum juxta modum (476) *Ibid.*

30. Bona simplicis Beneficii S. Angeli in Ecclesia S. Margaritae Villae Maltignani fundati in emphyteusim ad tertiam generationem masculinam concedendi facultatem obtinuit Beneficiatus Julius Nuvoletti, et contractus deliberatus fuit in favorem Hieronymi Ercoli pro scut. 17. annua. Sed in eodem contractu cautum haud fuit de Bullae expensis solvendis; etsi Beneficiatus protestatus sit in supplici primo libello, *che l' Enfiteuta debba*

(476) Nempe praefigendum esse ab Episcopo terminum Capitulo ad reddendam pro suea rationem ultimi decennii coram eodem: *Ead. Caus.* 7. *Febr.* 1789 *dub.* 1.

soccombere a tutte le spese necessarie. Res examinanda in S. C. proponitur, quae respondit Literas Apostolicas esse exequendas sumptibus utriusque pro medietate; nam Contractus utilis fuit Beneficiato, et Deliberatario: *Spoletana Emphyt.* 18. *Junii* 1796 *dub.* 2.

31. Quum ex fructibus census ab haeredibus creati in favorem Legati pii relicti a Josepho Stropeno summa scut. 18. 15. deposita in Monte Pietatis Arimini superextaret ob intermissam nonnullis annis Missarum celebrationem; idcirco S. C. consulta respondit, fructibus erogatis ad formam fundationis, detrahi debere expensas pro constituendo Legato necessarias, ab Ordinario liquidandas: *Ariminen. Legati* 11. *Febr.* 1797 *dub.* 3.

§. II.

Expensae Litis, seu Judiciales, et Extrajudiciales.

1. Ea verba, quae habentur decreto *cap.* 20. *Sess.* 24. *vers. nisi aliter ex loci consuetudine servetur* (477) referre tantum ad partem posteriorem quae subsequitur vers. si subsit consuetudo *ut ad appellantem integrum hoc onus pertinent.* Ideoque appellatum actis translatis uti nollentem, nullo pacto cogendum esse eorum expensam subire decisum est: *Vicen.* 7. *Octob.* 1604 *dub.* 7.

2. Quum translata fuissent integra acta ad Judicem Appellationis expensis appellantis, si promotor fiscalis istius Curiae voluerit, maxime in causis censurarum ob violatam Immunitatem ecclesiasticam latarum sententiam prolatam tueri, expensas praedictorum actorum pro portione appellanti solvere teneri fuit decretum: *Arianen.* 28. *April.* 1635 *dub.* 8.

3. Expensae factae, ac faciendae a Canonicis Ecclesiae Cathedralis pro tuendis litibus coram S. C., et aliis Tribunalibus adversus Beneficiatos ejusdem Ecclesiae non sunt ex massa communi extrahenda: *Cavallicen. Resid. et Distribut.* 30. *Sept.* 1702 *dub.* 2.

4. De Controversiis inter PP. Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii et Parochos de Consortio tractatis super admissione in idem Consortium Vicarii amovibilis ab iisdem Patribus deputati ad curae animarum exercitium in Ecclesia Parochiali S. Jacobi, ambae partes in Episcopum compromisserunt observare quidquid ab eo declaratum fuisset etiam sub clausula nimirum refectionis sumptuum etc. Episcopus Laudum protulit in favorem Vicarii, quod S. C. confirmavit. Inde proposito dubio: An, quae et a quibus sint reficiendae expensae? rescriptum est *ad Judices suos*: *Comen.* 27. *Febr.* 1706 *dub.* 2.

5. Expensas litium in defendendis juribus sui Officii contra Capitulum, et Canonicos Ecclesiae Cathedralis, vel alios, dictae Ecclesiae Operarius, qui ex illius institutione officii sui praeest Fabricae, de proprio facere debet, in casu de quo agitur, non ex redditibus Fabricae ab ipso administrandis: *Cavallicen.* 6. *Febr.* 1706 *dub.* 2.

6. Post absolutas diutinas, atque acerrimas quaestiones in S. C. discussas inter Canonicos Ecclesiae Cathedralis ex una, et Promotorem Fiscalem illius Curiae Episcopalis ex altera partibus in binis causis sub titulis: *Melevitana Insignium*, et *Melevitana Synodi*; requisiverunt Cano

(477) „Quod si appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quae translata „sunt, expensas pro portione sua, si illis uti „voluerit, subire. Nisi aliter ex loci consuetu„dine servetur, ut scilicet ad appellantem in„grum hoc onus pertineat.“

nici quoad expensas, a quibus sint subministrandae, S. C. respondit, quoad expensas litis Insignium esse faciendas a Fabrica, et quoad causam *Synodi* esse praestandas a Capitulo juxta mentem declarandam a Card. Praefecto: *Melevitana Expens.* 5. *Maii* 1708.

7. Ad disquisitionem vocatur. Num Praepositus Collegiatae Ecclesiae S. Georgii terrae Modicae teneatur contribuere ad impensas litium, et quanam rata parte?

8. Et an teneatur pariter suas vires conferre in litium expensas etiam cum congrua sibi ratione curae animarum spectante? rescriptum exiit, ut daretur responsio in casibus particularibus: *Syracusana Praeposit.* 15. *Junii* 1709 *dub.* 6. *et* 7.

9. Impensae factae, atque faciendae in causa vertente inter Capitulum et Canonicos Metropolitanae Ecclesiae Firmi, ac Praebendatos ejusdem Ecclesiae in S. C., ac coram Judice, seu Judicibus ab ea delegatis non sunt sumendae ex massa communi Capitulo, ac Praebendatis, imo Praebendatus Fabritius litis agendae causa in urbe degens, redeat ad residentiam omnino: *Firmana Distribut.* 3. *Martii* 1714 *dub.* 6.

10. Facta controversia occasione tumulationis Comitis Caesaris de Manellis de electione sepulcri inter Patres Cappuccinos, et Parochum S. Nicolai Vicarius Generalis definitive decretum ad sedandam quaestionem in favorem Patrum pronunciavit, ac inde per caput separatum victos ab expensis absolvit, praeterquam ab honorario suo, quod persolvi a Victrice, ac victis mandavit. Parte autem succumbente reclamante S. C. censuit decretum validum esse, et quoad expensas ad mentem: *Aesina sepult.* 22. *Sept.* 1714.

11. Beneficiatis graduatis, et non graduatis Cathedralis Ecclesiae, qui unum corpus constituunt, non licet educere a massa Communi sumptus litis, quae nec contra tertium, nec contra interesse Communitatis, sed inter ipsos graduatos, et non graduatos agebatur: *Gerunden. Expens.* 11. *Januar.* 1721 *dub.* 1. *et* 2.

12. Et dictae Ecclesiae non graduati quum de massa Communi eruissent litis expensas obstricti fuerunt ad redintegrationem. *Ibid. dub.* 3.

13. Johannes Antonius Trincanus Canonicus Ecclesiae Collegiatae S. Euphemiae Insulae praetendit se non teneri ad contribuendum pro expensis a Capitulo factis inquibusdam controversiis, quae agitatae fuerunt in Sacrorum Rituum Congregatione. Sed S. C. rem totam remisit ad Ordinarium, qui procedat in omnibus, prout de jure: *Comen.* 30. *Sept.* 1724 *dub.* 1. *et* 2.

14. Johanna Lucilla de Blondis haeredes sibi Moniales SS. Bernardini, et Marthae scribens, jussit eis, ut nobili puellae Civi Bononiensi, quae religiosum in earum Monasterio habitum suscipere vellet, et subsidio aliquo indigeret, supplementum, familia de Bosellis praelata, darent. Plures in hujus legati executione litis expertae sunt Moniales. Ideo absolutis compluribus super praelatione puellarum quaestionibus postulatum fuit an cum eveniret lis super praelatione, Personarum legitimatione, aliisque de causis tam opinatis, quam inopinatis, licitum sit Monialibus litem sustinere, expensis depositi tunc facti, vel faciendi, seu potius expensis propriis Monasterii?

15. An idem dicendum, et faciendum sit de expensis aliarum litium usque nunc a Monialibus?

16. An idem dicendum, et faciendum sit de praesenti lite? S. C. respondit ad Judices suos: *Bononien.*

Suppl. Dot. 8. *Junii* 1726 *dub.* 11. 12. 13.

17. Impendia Litis intentatae a Capellanis, et aliis Sacerdotibus de Clero Collegiatae Ecclesiae Oppidi Pontis Curoni, et Archipresbyterum dictae Ecclesiae in S. C. super praetensa a Capellanis Utensilium praestatione non sunt reficienda, et quoad alias factas in utraque Curia Ordinaria nempe, et Metropolitana S. C. remisit ad Card. Metropolitanum prout de jure: *Derthonen.* 6. *Julii* 1726 *dub.* 4. confirmat. et additum teneri pro virili: 28. *Sept. ejusd. anni.*

18. Acta fuit lis in S. C. inter Capitulum Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Mariae Pedonis, et Praepositum ejusdem Ecclesiae super cura animarum penes quem resideat actualiter, et habitualiter; inde quaesitum de expensis bujus litis factis, et faciendis? et S. C. decrevit solvi non debere ex Massa Capitulari: *Mediolanen.* 26. *April.* 1732 *dub.* 20.

19. Archipresbyter, et unus ex duobus Canonicis, ac alii quidem ex antiquioribus Presbyteris Participantibus Ecclesiae Cathedralis literis nonnullas cum Episcopo habentes, super erectione Praebendarum Theologalis, et Poenitentiariae ab eo facta, et super decretis ab eodem promulgatis, et in S. C. discutiendas pronunciarunt, licitum sibi esse pro sumptibus ad lites has necessariis, pecunias detrahere ex Communi Massa. Alii Capitulares, qui praefatis litibus assensi non sunt, aegretulerunt hoc Communis Massae detrimentum, et postularunt, num has expensas Communis Massa subire deberet; et non teneri S. C. duxit, et voluit insuper, ut Episcopus mandaret redintegrari Massam Capitularem de pecuniis extractis: *Buben. Expens.* 28. *Sept.* 1734 *confirmat.* 20. *Novem. ejusd. anni.*

20. Expensas, quae fiunt pro executione Resolutionum S. C. petendas esse ex Communi Massa Capitulari, reliquas vero agere de proprio Canonicos contradictores, S. C. decernit. Nam actum fuit in Causa de coacervandis reditibus Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Civitatis Foggiae pro reparandis ruinis, quas Domus pleraeque passae sunt, in qua Causa tres Canonici, qui nullum detrimentum in praebendis habuerunt, oppugnatores fuerunt: *Trojana Praebend.* 6. *Decem.* 1739 *dub.* 2.

21. Expensae litis in S. C. agitatae super electione in Aeconomum Canonici Contestabili ab Episcopo facta, qui renuebat hoc onus recipere, sunt hauriendae ex reditibus totius Capituli; quum ageretur de oneribus novis imponendis Canonicis Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis SS. Faustini, et Jovitae: *Viterbien.* 28. *Sept.* 1737 *dub.* 5.

22. Impendia litis pro causis vertentibus in S. C. inter Priorem, et nonnullos Canonicos Ecclesiae Collegiatae S. Jacobi Tolentini insumere debent Canonici Benaduccius, Serenius, et Dionisius, adeoque subministranda non sunt a Canonicis collitigantibus tantum: *Tolentina Missae Paroch. et Profess. Fidei* 16. *Maii* 1739 *dub.* 7.

23. Expensis, et sumptibus litis, quam super exactione decimarum sustinet Clerus Parochialis Ecclesiae S. Mariae Majoris Maratheae inferioris contra Communitatem ejusdem Maratheae, nihil esse ab Episcopo, quamvis ille quartam earumdem decimarum percipiat, contribuendum statuitur a S. C.: *Cassanen. Quartae Decimar.* 4. *Julii* 1739 *dub.* 2.

24. Expensae Litium, quas Dignitates, et Canonici Ecclesiae Cathedralis pro eorum utilitate privata tantum sustinent, et in futurum sustinebunt, desumi nequeunt ex Massa Com-

muni cum Presbyteris Participantibus, seu Massionariis, sed ex earumdem Dignitatum, et Canonicorum ratis partibus, etiam quoad expensas praesentis litis, quae ad contentiones inter omnes de Capitulo dirimendas in S. C. fuit agitata: *Bituntina* 26. *Sept.* 1739 *dub.* 4.

25. Mercurius Letus Sermoscatus bis mille scuta in tot censibus collocata legati jure reliquit Fabricae insignis Collegiatae S. Petris Urbis Spoleti, duplici adjecto onere, altero mimirum erogandi scuta 50. in dotale subsidium unius puellae, et altero impendendi reliquum in restaurationem dictae Fabricae. Administrationem vero sive computum fructuum penes quosdam vocatos Operarios Ecclesiae Collegiatae S. Petri reliquit, et onus puellam anno quolibet neptui tradendi dictos Florenos 100. ex causa praedicta, incumbere voluit Priori, et Canonicis dictae Ecclesiae, et Operariis pro tempore deputandis. Factis inter Operarios, et Priorem, et Canonicos super modum dotandi puellas controversiis, Episcopus mandavit, ne Administrator quicumque alias praeterquam usitatas facere expensas auderet; et id ambiguum fuit, at praefatis Operariis licere reditus operae impendere exceptis sumptibus litis circa modum dotandi puellas, factis ante transitum sententiae AC. Furietti in rem judicatam; responsum est: *Spoletana* Expens. 26. *Sept.* 1739.

26. Impensae litium, quae praevia Capitulari Alexanensi conclusione introducuntur, elici nequeunt ex communi Massa pro distributionibus destinata: *Alexanen.* 1. *Sept.* 1742 *dub.* 3.

27. Expensas litis, quae agitari debuit inter Canonicos Ecclesiae Cathedralis, ac Presbyteros, seu Capellanos quorumdam Confraternitatum detrectantes aliquod Ecclesiae praedictae praestare servitium, S. C. mandat promendas esse ex Massa Capitulari. Nam totius Capituli commodum respiciebat: *Trojana Servitii* 23. *Junii* 1742 *dub.* 3.

28. Dionysium de Nardellis presbyterum, qui Cantoratus officium obtinuerat, et primum locum sibi ad normam Dioecesanae Synodi competere contenderat supra ceteros Portionarios tempore antiquiores, ad litis hujusce expensas minime teneri S. C. definivit: *Larinen. Praecedentiae* 21. *Julii* 1742 *dub.* 3.

29. Quum actum fuisset de erigenda Capellania, quam Catharina Zagarolia ordinavit, cujus bona imminuta ex deductionibus legitimae, ac incrementi dotis reperta sunt, causa fuit agitata in S. C., quae inde quaesita de expensis litis ejusdem, prodiit decretum, fructus interim elapsos sortis Capellaniae adhuc non erectae esse erogandos in litis expensas, necnon remissam esse ad D. Secretarium earumdem taxationem: *Viterbien. Capellaniae* 11. *Januar.* 1744 *dub.* 2.

30. Decanus, Canonici, ac plures Insignis Collegiatae Ecclesiae Terlitii Capitulares in jus vocarunt Primicerium, ac Canonicos deputatos, ut distributiones quotidianas solverent quolibet quadrimestri, prout leges, constitutionesque Capitulares, ac visitator Apostolicus jam ante decreverant; et eorum voti compotes facti sunt. Inquirunt modo, an expensae futurarum litium depromi possunt ex distributionibus quotidianis, seu quomodonam sit providendum? prima dubii pars fuit absolute negata; ad posteriorem vero partem, dictum fuit, ut recurrent in casibus particularibus: *Juvenacen. Distribut. Quotid.* 3. *April.* 1745 *dub.* 2. *confirmat.* 29. *Maii ejusd. anni.*

31. Carolus Franciscus Rossi Liboy Canonicus Ecclesiae Collegiatae S. Petri Leodii haeredem scripsit Ca-

nonicum de Moraichen ejusdem Ecclesiae Decanum sanguine sibi conjunctum, ut una cum Capitulo proventus fundationis per eum factae in dicta Ecclesia applicentur. Statim exarsit gravis contentio in eum, et Capitulum, quae composita fuit transactione; inde in dubium venit; an expensae in causa hactenus factae, aliaeque in posterum faciendae subministrandae sint ex Massa communi? S. C. rescripsit esse subministrandas hactenus factas ex proventibus causae Piae: *Leodien. Confirmat. Concordiae* 15. *Julii* 1747 *dub.* 2.

32. Exortis inter Capitulum, et Archidiaconum Ecclesiae Cattedralis controversiis, coacta fuit Congregatio capitularis ad decernendum, quid inde esset agendum. Haec statuit, ut nomine Capituli, et Cleri tuendae essent in judicio praeeminentiae, aliaque jura Collegii, quae ab Archidiacono impetebantur. Partes devenerunt exhinde ad S. C, ut declararet, num resolutio illa Capitularis firma esset, et firmam esse putavit: *Tarentina Praeeminen. super Exequut. Resolut. Capit.* 13. *Febr.* 1751 *dub.* 1.

33. Expensae litis contra Episcopum per Exequutores Pii Montis a Sacerdote Juvenatio fundati ad dotandas puellas erogatae, debent desumi ex reditibus Pii Montis ejusdem pro rata parte taxanda coram Secretario: *Castellaneten. Dotis* 22. *Maii* 1751 *dub.* 2. *confirmat.* 10. *Julii ejusd. anni.*

34. Impendia litis agitatae in S. C. quoad Cononicum Thomam Philips, qui indulto absentandi gaudebat, super emolumentis Anniversariorum eximi minime debent de Massa Capitulari, sed tenentur Canonici Collegiatae Ecclesiae Oppidi Tungrensis, qui litem moverunt: *Leodien. Indulti* 28. *Aug.* 1751 *dub.* 2. *confirmat.* 15. *April.* 1752.

35. Quum Benedictus Fabrius possessor Canonicatus noviter in Basilica Lauretana fundatus a Thoma Balduccio jactavisset nullas, ac irritas esse nonnullas conditiones, cum quibus fuit acceptus, lis acta fuit in S. C., de cujus expensis inde requisita, haec sancivit non teneri eumdem Canonicum ad easdem contribuere: *Lauretana Canonicatus* 20. *Julii* 1754 *dub.* 8.

36. Volumnia Angeletti praevia donatione erigi Canonicalem Praebendam in Ecclesia Collegiata terrae Fontii mandavit. Lucas haeres donationem Volumniae Matris impugnavit coram Rev. Fabricae Commissario, et succubuit. Appellavit Lucas sed paulo post discessit, scriptis haeredibus Patribus Conventualibus, qui appellationis causam prosequuti sunt, et Canonicatum alterum erigi definitum est. Expensas hujus diutinae litis subiit Pascuccius Canonicus a Donatrice primum electus. Post Canonicatum erectum Camilla Evangelisti Nurus Volumniae tradidit Canonico Francisco Pascucci summam scut. 235., quae provenire dicuntur a Volumnia, alteri unienda Canonicatui. Verum Pascuccius pecuniam hanc nunquam erogavit in fundum novi Canonicatus; et Canonicus Paschalis Rampazzius, qui secundum possidet Canonicatum, in jus vocavit Johannem Baptistam Pascuccium Canonici Francisci haeredem, ut summam illam una cum fructibus elapsis solveret. Sed S. C. statuit, quoad sortem 235. esse locum restitutioni, neque vero esse retentioni locum pro expensis, et quo denique ad fructus placere de Concordia ad mentem: *Montis-Albi Expens.* 23. *Novem.* 1754 *confirmat.* 22. *Martii* 1755.

37. Expensae translationis, et traductionis scripturarum litis agitatae a Canonico Aedituo Secunda Dignitate

Cathedralis Ecclesiae S. Salvatoris de Oriolo adversus Edictum Episcopi, cui renuit parere, sunt ab eodem Aedituo reficiendae: *Oriolen* 7. *Febr.* 1756 *dub* 5. *confirmat.* 28. *Aug. ejusd. anni.*

38. Sumptus litis agitatae in S. C. quoad erectionem Canonicatus, quem Antonius Testa tenet in Ecclesia Cathedrali certis sub conditionibus, sunt desumendae ex bonis haereditariis. Nam erectioni minime esse locum fuit demandatum, quia conditiones a testatore volitas Canonici improbarunt: *Asculana Erect. Canonicatus* 7. *Aug.* 1756 *dub.* 2. *confirmat.* 18. *Sept. ejusd. anni.*

39. Negotiorum gestor Capituli S. Urbani terrae Apiri litem cum Capitulo iniit super salarii incremento, et super sui Officii remotione, et vicit. Hinc quidam Canonici aliam excitarunt quaestionem super expensis causae, et quaesierunt; an haereditas Baldini, qui erectionem in insignem Collegiatam Ecclesiae Archypresbyteralis S. Urbani jussit, qua de causa fuit Romae gestor negotiorum constitutus, teneri deberet ad expensas litis factas? et teneri statutum fuit: *Camerinen. Expens.* 12. *Martii* 1757 *dub.* 1. Proposita iterum causa, confirmata resolutio fuit, juxta tamen modum: 30. *April. ejusd. anni.*

40. Ac quaesierunt ulterius, ad quas expensas eadem haereditas teneretur? cui S. C. respondit, taxationem faciendam esse coram D. Secretario: *Ibid. dub.* 2. *confirmat.* ad formam primi dubii: *Ibid. dub.* 2.

41. Quoad expensas in Causa Nullitatis Professionis per vim, et metum a patre illatum emissae a P. Aemiliano Gerlinhs Monacho Monasterii Cremifaniensi Ordinis S. Benedicti, qui Romam venerat, ut dicta Causa a S. C. cognosceretur, S. C. mandavit uti jure suo ad formam Bullae (478): *Passavien. Profess.* 18. *Junii* 1757.

42. Baptista Rosana Zivillia dolose egressa e Monasterio Matrimonium contraxit cum Johanne Bernardino Ciotti, non obstante mandato S. C. traducendae puellae in aliud Monasterium, ut exploretur ejus voluntas. Idcirco S. C. sicut resolvit constare de attentatis, modo decrevit esse reficiendas expensas tam judiciales, quam extrajudiciales taxandas a Domino Secretario: *Civitatis Castellanae Matrim. Cland., et Attent.* 3. *Decem.* 1757 *dub.* 2.

43. Expensae pro agenda causa super exequutione Matrimonii, quod celebrare spoponderant Vincentius Re, et Anna Ricci postulatae fuerunt contra Nicolaum Annae Patrem, qui Matrimonio sese opposuit, et S. C. putavit non esse locum praestationi earum reservatis partibus juribus pro refectione expensarum in fine litis prout de jure: *Beneventana Matrimonii* 20. *Sept.* 1760 *dub.* 3.

44. Praetendebant Collegiatae Ecclesiae terrae Galatonae Portionarii irritas, attentatasque esse conclusio-

(478) Quae incipit *Si datam* 4. *Martii* 1748 Bened. XIV. (*ejusd. Bull. tom.* 2. *pag.* 178.) in qua §. sub *eodem* decernit „Id solum peculiariter pro Defensore Professionis in praesentibus „statuentes, ut scilicet quidquid pro ipsius honorario, aut mercede, sive pro expensis in defensione Causae occurrentibus, eidem praestandum esse Judex prudenter arbitratus fuerit, id „omne ab illis exsolvi debeat, quibus a Professo renunciata fuerunt bona in Religionis ingressu dimissa; si vero hi non extiterint, aut si „Professus nihil renunciandum habuerit, ipsa „Religio, quatenus ex illis sit, quae temporalia „bona possident, ad hujusmodi solutionem teneatur: si autem nec adsint bona renunciata, „nec Ordo Regularis, de quo agitur, quidquam „possideat, tunc Defensori Professionis satisfiat „ex pecuniis mulctarum illius Tribunalis, in quo „Causa agitata fuerit, sive alterius, prout in „aliis praedictis Literis Nostris de Matrimonii „Defensore statuimus."

nes Capitulares de expensis litis inter eos, et Canonicos, Dignitatesque super oneribus, et honoribus habitae a Communi Massa detrahendis. Sed suadebant Canonici, ut quum illi ex pluralitate suffragiorum Capitularium cum interventu etiam Portionariorum processissent, dubitari vix potest de illarum efficacia. Proposita igitur decidenda controversia, S. C. resolvit sustinendas haud esse conclusiones illas Capitulares, sed ut quisque de proprio teneretur: *Neritonen. Plurium.* 7. *Junii* 1760 *dub.* 19.

45. Expensae in toto Causae decursu tam factae, quam faciendae sunt promendae a Massa Capitulari Ecclesiae Collegiatae terrae Nojae, non autem erogandae a Canonicis particularibus; etiamsi litem eamdem nonnulli Canonici excitarint; causa enim Capituli utilitatem respiciebat: *Baren. Congruae, et Expens.* 9. *Febr.* 1760 *dub.* 2.

46. Quum a nonnullis Capitularibus Ecclesiae Cathedralis impugnata fuerit resolutio Capitularis diei 17. Junii 1757, ac per Breve Apostolicum confirmatorium ejusdem, lis fuit tractata super Aperitione oris; inde quaesitum est quoad expensas litis, quibus competat jus detrahendi ex Massa Capitulari? et S. C. decidit competere Canonicis instantibus pro exequutione Brevium jus detrahendi expensas dictae litis ex Massa Capitulari: *Tridentina* 14. *Febr.* 1761 *dub.* 3.

47. Atque Canonicos opponentes teneri ad redintegrationem Massae ejusdem de pecuniis depromptis statuitur: *Ibid. dub.* 2.

48. Decano, ejusque adhaerentibus Canonicis Ecclesiae Collegiatae oppidi Tungrensis non licuit litem sustinere sumptibus Massae Capitularis, sed tenentur illam redintegrare. Nam lis illa absque ulla Ecclesiae, Capitulique utilitate agitabatur contra statuti censuram, ac contra quinque Capitularium utilitatem: *Leodien. Residentiae* 12. *Junii* 1762 *dub.* 2.

49. Ac Expensae factae occasione litis in S. C. non sunt reficiendae, et quoad alias ad Nuntium Apostolicum prout de jure res remittitur: *Ib. dub.* 3.

50. Litis sumptus factos ad defendendam fundatoris Matthaei Bartolacci voluntatem a Mansionariis Cathedralis Ecclesiae haeredibus institutis, et de dote puellae Religiosum statum electurae praestanda gravatis, desumi debere ex reditibus piae haereditatis in summa liquidanda per D. Secretarium, S. C. definivit: *Imolen. Subs. Dot.* 11. *Sept.* 1762 *dub.* 3.

51. Sumptus litis, qui facti, ac faciendi sunt a Gismundo, ac Sanfigio occasione erectionis duorum Canonicatuum in Ecclesia Collegiata S. Christinae Eugubii ex dispositione Gabrielis Triangoli sunt praestandi ex reditibus ejus haereditatis: *Eugubina Erect. Canon.* 26. *Martii* 1763 *dub.* 7.

52. Expensae litis non sunt insumendae ex fructibus bonorum Capellaniarum, quae in Ecclesia Parochiali terrae Alviati erectae fuerunt, Promotori Fiscali litiganti non ad exequendam sed in sui favorem ad voluntatem testatoris deflectendam: *Amerina Capellan.* 12. *Martii* 1763 *dub.* 3.

53. Sumptuum litis agitatae pro vindicandis juribus, ac excellentia Capituli Ecclesiae Cathedralis particeps esse debet pro rata parte aliarum Dignitatum Archipresbyter Dignitas Capituli ejusdem Ecclesiae; licet minime de distributionibus participet: *Faventina* 15 *Sept.* 1764.

54. Dubitatum quum fuisset, an multae, et expensae litis a Curia Archiepiscopali Colonensi exactae veniant restituendae? responsum fuit ad mentem (479): *Colonien.* 14. *Febr.* 1767 *dub.* 23.

(479) Vide Not. 254 tom. 1. pag. 203.

55. Ad Expensas litis quae in S. C. intentata fuit inter hodiernum Possessorem Capellaniae fundatae a Sernutio Ciccolinio in Ecclesia Collegiata SS. Faustini, et Jovitae, Sancteses, idest Administratores ejusdem Capellaniae, atque Capitulum dictae Collegiatae, nec Capitulum, neque Sancteses tenentur, sed sunt faciendae ex reditibus Capellaniae: *Viterbien. Capellaniae* 30. *Maii* 1767 *dub.* 9. *confirmat.* 21. *Novem. ejusd. anni.*

56. Erecta ex bonis Barbarae Alfonsi Capellania in Ecclesia S. Blasii terrae Martae, Philippus, aliique Fratres de Monte ad Patronatum vocati in Capellanum praesentarunt Clericum Johannem Vincentium de Monte ab Ordinario etiam institutum. At quum bona Barbarae Alfonsi Capellaniae assignata detinerentur a nonnullis tertiis possessoribus, hinc patroni pro immissione egerunt in Curia Episcopali, quae possessoribus retentionem concessit. Lite ad AC. perducta, et ad Rotae mox Tribunal lata Patronis expetere visum fuit, an expensae tantae litis essent detrahendae a bonis recuperandis pro dote Capellaniae? et feliciter eisdem postulatio cessit: *Montis Falisci Expens. Litis.* 17. *Sept.* 1768.

57. Quaestio orta est, an ad contributionem expensarum litis actae adversus Synodales Constitutiones anni 1762 teneantur universus Clerus Secularis, et Regularis, cujus nomine mota fuit, vel tantum ii, qui liti consenserunt, et ad eamdem agendam se obstinxerunt? S. C. controversiam dirimit decernendo eos, qui expresse in litem consenserunt, teneri: *Viterbien. Expens. Litis* 28. *Januar.* 1769.

58. Expensas litis factae in S. C. pro tuendis juribus Societatis Misericordiae Oppidi Polimartii pati non debent Sodales, sed fieri debent ex reditibus ipsius Societatis, etiamsi aliqua dubia ad Officiales ejusdem spectabant, qui nullum emolumentum ab ipsa precipiunt: *Balneoregien. Elect. Alumni* 16. *Sept.* 1769 *dub.* 4.

59. Impensis litis, quae peracta fuit in commodum, et utilitatem Operis Pii inter Capitulum, et Canonicum Mattioli, et Priorem, ac duos Canonicos Collegiatae Ecclesiae S. Christinae Civitatis Eugubii multari quatuor Canonici non debent, sed ex reditibus haeraeditatis Triangoli, circa cujus dispositionem implendam versabatur; ita ut sint exequendae Resolutiones Capitulares dierum 24. Julii, 24. Sept. 1769: *Eugubina Canonicatus* 7. *Julii* 1770 *dub.* 2.

60. Et Expensae, quae faciendae a Priore, duobus Canonicis, et puellis sunt, ab haereditate Triangoli non sunt reficiendae: *Ibid dub.* 3.

61. Querebantur pauperes Brixichellae, ut eleemosynae a pio nobilique Fundatore Marchione Spada relictae eis non distribuerentur. Faventinus hinc Episcopus lustrans dioecesim, libros administrationis a Deputatis, seu Vocalibus Congregationis Paulinae exequisivit; renuerunt hi, tamquam ab Episcopo exempti, illos exhibere libros. Hinc ad quaestiones omnes inter vocales, et Episcopum excitatas necesse fuit plura enodare dubia. Inter cetera fuit, num lis illa esset Congregationis Paulinae, seu Vocalium illius sumptibus agenda? Paulinae Congregationis expensis faciendam esse S. C. resolvit: *Faventina Reddit. Rationis* 19. *Sept.* 1772 *dub.* 8.

62. Dum vocales iidem Episcopo Librorum exhibitionem postulanti restiterunt, S. C. Episcopum monuit, ne interim permitteret expensas fieri sumptibus Congregationis: propterea in obscuro fuit, num etiam expensae hucusque factae essent a praefatis

vocalibus eidem Congregationi reficiendae? et non esse reficiendas decisum est: *Ibid. dub.* 9.

63. Non ex fructibus elapsis, et decurrendis duarum domuncularum Sodalitio S. Hieronymi Arimini cessarum ab haeredibus Petri Ciucci, litis super hujus haereditatis declaratione factae expensae, et pecuniae pro compositione cum Rev. Fabrica inita erogatae, solvendae sunt, sed ex propriis sortibus, et fructibus ab ipsa Societate supplendum esse statuitur: *Ariminen. Reduct.* 8. *Maii* 1773 *dub.* 2.

64. Jacturam impensarum litis agitatae de juribus particularibus Praepositum Ecclesiae Cathedralis inter, et Camerarium pati debent, qui in litem consenserunt. Nam judicio actum fuit, cui competebat jus convocandi Capitulum, illudque aperiendi: *Imolen. Juris Conv. Capit.* 14. *Maii* 1774 *dub.* 3.

65. Expensae litis, quae in S. C. agitatur a Sacerdote Nicolao Bartolini Canonico Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Stephani Oppidi Castri Fidardi ob Capitularium dissensum pro obtinendo Jubilationis indulto admittendae non sunt a Capitulo ex pecuniis Massae Capitularis: *Lauretana Jubilat.* 2. *Decem.* 1775 *dub.* 3.

66. De sua pia haereditate Jacobus de Comitibus commutationem voluntatis vetuit exequutoribus testamentariis. Episcopus commutationem impetravit, ac exequutores aperitionem oris adversus Breve ad Episcopo obtentum impetrantes obloquuti sunt. Causa proinde instituta est; postea de expensis in hac causa solutis disquisitio facta est, an ab haereditate de Comitibus sint promendae aut ab eorum pecuniis? et responsum est, sumptibus haereditatis esse litem peragendam: *Asculana Commut. Volunt.* 20. *Januar.* 1776 *dub.* 3.

67. Impendia litis in S. C. actae ad effectum propugnandam assignationem Bonorum factam ab Abbate S. Pauli extra Urbis moenia pro implendis Legatis Piis a Johanne Francisco Malatesta relictis super bonis Mariae Theresiae ejusdem Legantis ex filio neptis, detrahi non debent ex eisdem bonis, utpote implemento praedicto non sunt obnoxia: *Nullius Leprignani Legat.* 7. *Julii* 1781 *dub.* 2.

68. Beneficiati, et Clerici Beneficiati Ecclesiae Cathedralis contribuendi onus habent in expensas litis peractas in agenda Causa in S. C. super jure reformandi Horarium, an scilicet ad Capitulum spectare posset: *Lauretana Horarii* 8. *Junii* 1782 *dub.* 2.

69. Ad litis expensas non tenetur Societas SSmi Sacramenti terrae Bondeni, sed Carolus Bonatti, aliique subscripti in mandato procurae; etiamsi Causa Sodalitium universum respiciebat: *Ferrarien. Confrater.* 14. *Sept.* 1782 *dub.* 11.

70. Ad expensas litis devinctus est Archipresbyter, et Canonici Ecclesiae Collegiatae Oppidi Ereti vulgo *Monte Rotondo*, qui ipsi liti consenserunt. Nam qui assensum suum praestarunt in electionem Canonici Sola, liti causam praebuerunt, et in causa fuerunt contradictores: *Sabinen.* 31. *Maii* 1783 *dub.* 3.

71. Expensas litis, quae a Beneficiatis Cathedralis Ecclesiae acta fuit in S. C. de jure interveniendi, ac suffragandi in iis, quae pro administratione bonorum Ecclesiae S. Mariae de Ponte Perpetuo Cathedrali Mensae unitae fiunt, faciendas esse a Capitulo, non a singulis Canonicis sancitum est, et additum Ad D. Secretarium juxta mentem (480): *Narnien. Juris*

(480) Et mens est, ut Universitas Canonicorum contribuere debeat non comprehensis Capellanis, seu Beneficiatis: *Eod. Cons.* 8. *Febr.* 1783.

Infer., et *Votandi* 8. *Febr.* 1783 *dub.* 2.

72. Impensas litis a Collatoribus subsidiorum dotalium a pio fundatore Jacobo Fornaciari ex Oppido Carticeti ad explanandas puellarum admittendarum qualitates, et praelationem factas sumptibus haereditatis ejusdem testatoris faciendas esse judicium S. C. fuit: *Fanen. Subsid. Dot.* 9. *April.* 1785 *dub.* 5.

73. Quum Romani Boari opera pia essent neglecta, reclamatum fuit, et super instrumento Beneplacito Apostolico carente, et super ratione implementi. Omnia contra Emphyteutam possessorem ceciderunt contraria fata. Quaesitum ultimo fuit, cujusnam sumptibus faciendae essent expensae hujusce litis pro Opere Pio peractae? et ejusdem pii Operis sumptibus faciendas esse S. C. existimavit: *Ferrarien.* 15. *Sept.* 1787 *dub.* 4. *confirmat.* 16. *Febr.* 1788.

74. Conservatores S. Mariae de Misericordia Civitatis Callii litem egerunt pro sustinenda dote a duobus ex iis Puellae Biscaccianti per suffragia in summa 600. collata, et quaesierunt deinde cujusnam sumptibus sint litis expensae conficiendae? quibus S. C. respondit, conficiendas esse propriis sumptibus Conservatorum, qui liti consenserunt: *Callien. Subsid. Dotal.* 15. *Decem.* 1787 *dub.* 3. *confirmat.* 7. *Junii* 1788.

75. Duplex in Cathedrali Ecclesia adest patrimonium, Capituli unum, Fabricae alterum. At Canonicis utroque promiscue utentibus, in dubitationem venit ejus destinatio. Sed fuit resolutum non licere Canonicis, et Capitulo ex pecuniis, seu reditibus fabricae ejusdem Ecclesiae conficere sumptus litium, quae spectant ad ipsum Capitulum, et ipsius Ecclesiam, et Fabricam non tangunt; sed faciendos esse ex reditibus ipsius Capituli, et Canonicorum S. C. praecepit: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 1. *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

76. Quaesitum hinc etiam fuit, an constaret, quod Canonici, et Capitulum praedictum ex pecuniis, seu reditibus Ecclesiae, vel Fabricae ejusdem Ecclesiae confecerint sumptus litium, quae spectant ad ipsum Capitulum, et non tangunt interesse ipsius Ecclesiae, seu Fabricae? et capta fuit resolutio, ut ab Episcopo praefigeretur terminus Canonicis ad reddendam rationem coram eodem: *Ibid. dub.* 2. confirmat., et additum fuit juxta modum (481): *Ibid.*

77. Expensae litis actae a Canonicis Montis Martiani pro vindicandis juribus Capituli, contribui etiam debent a dissentientibus pro virili excepto Archipresbytero eorum adversario: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789 *dub.* 20.

78. Non permittitur alienatio Vinearum ad redintegrandum de sumptibus litis procuratorem Causae Piae Philippi Rosas, qui eas cum oliveto post sexagenariam usurpationem a consanguineis Mulieribus vindicavit. Sed expensarum redintegrationem faciendam esse decernitur ex collectis, et colligendis fructibus: *Tuntana* 28. *Maii* 1791 *dub.* 3.

79. Expensas litis actae in S. C. diei 19. Junii et 21. Aug. 1790 inter Comites de Giliuccis, et plerosque Parochiae Incolas Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis Archangeli Firmi de activo eorum patronatu, seu modo nominandi Canonicos, et in qua resolutum fuit, Canonicorum praesentationem faciendam esse collegialiter, et in parochialibus comitiis intervenire debere Parochiae incolas Patres familias, reficiendas non esse decernitur a Canonicis, et Beneficiatis ejusdem Collegiatae: *Firmana Juris-*

(481) *Vide* not. 435.